SG

SERMONES
DOMINICALES

OURS

ICALES

D. 2098.

Double incomplet de

OE (XV 1) 737 bis

à classer dans l'OE

Œ XV in-4° Sup 23

[Angers, vers 1480] (?) alphabet très semblable à celui reproduit dans Claudin, t. II, p. 372. L'A seul paraît différer.

Sermones dominicales moralissimi et ad po
struendū exquisitissimi. a venerabili magis
johānis quintini nouiter visi et ordinati incipiūt

Dominica prima aduēt⁹ dñi et i ramis pa

D Icite filie syon ecce rex
suetus sedens sup asin
ista sumpta sunt in
cha.ix.similiter dic
rusalē:iubila filia syon:ecce rex
ista verba siue istud euāgeli
dñica aduētus domini:et in
minica in ramis palmarū
ad sensum ⁊ factū hystori
mini.q2 cōuenit illi dñic
ricū.q2 allegorice per
cat² aduētus cristi
hierosolimis:qñ
sio visitauit et i
on 2c. In ist
per filiā syon
quomodo ap
quid venire
cum dicit.
videre qu
on signif
culū et q
sine mac
filia syo
imago
hoier
go
ts

n.surgeñ.dñe ymag.e.s.peccatoꝝ ad nihilũ redigẽs
eſt q̃libꝫ aĩa fidelis in qua relucet ymago dei.
peclõ: maxime qñ eſt munda peccato. Item ſyon
ſpeculatio. per filiã ſyon ſignificat aĩa fide
lari ⁊ cõtemplari celeſtia. qꝛ ſic dicit iob
naſcit .ſ. quantũ ad corpus. et auis ad
cõtẽplandũ celeſtia. vñ yſa.xxi.dici
ſam et cõtẽplare in ſpeclõ. per fili
r aĩa fidelis. dicit ĩns pater. o p
dicit interli. dicite filie ſyon. i.
Scdꝫ eſt videre quis ẽ iſte
. Iſte rex chriſtꝰ ẽ: ⁊ appel
luce. i. dixit ãgelꝰ beate ma
es filiũ et vo.no.e.ieſũ.i.
ſtꝰ ẽ. ipẽ ẽ qui habꝫ ĩ ve
egũ ⁊ dñs dominãtiũ
ſeculi nõ ſũt niſi re
iu yſa.xxxiii.dñs
r ipẽ veiet ⁊ ſal
s iudicabit. qꝛ
ſter dicit: qꝛ
cã nobis de
orioſa ⁊ in
cõuertens
oſa ⁊ ima
e.mat.v.
micos dili
õ iurare.
io: nec p
iꝰ ẽ ꝛc.
piſcẽ
en
3

(mq ft 2 ou 3) 3

ou 2

docuit qn̄ venit in mūdū. beat⁹ ē qui
tur: et qui istā tenet. et ideo dꝫ le
nos docuit. Rex noster dꝫ: qꝛ no
Dominus regit me et nichil
¶ De quinqꝫ cōditōib⁹ qu
habuit christus. ¶ Iste
it quas dꝫ habere qu
et quilibꝫ rex bon
dinē. et huilitatē
tens et mālue
ideo electi n
tis ꝛ pati
ne: et ita
lē sic fo
cio. et
tatē
ptic
qꝛ
r

natture. neq3 post eū resurrecturus ē.
pauper vir qui per sapientiā suā li
mūdū istū quē magnus rex. i. di
. Et q2 sapiēs est: falli nō pote
q̄ plus valebūt pura corda:
rsupia plena. quoniā qui
s nec flectet[2] donis. ve
malū 7 eligere bo
nedet vt sciat re.
alū et eli. bo. et
n 7 qui afflu
potens no
stissimus
onsilia
q̄s re
ardo
: 7 n
or
a

dño zc. et apoca. xix. dr. venerũt nuptie agni ⁊ vxor agni
preparauit se ⁊ datũ ẽ ei vt cooperiat se bissino zc. ¶ Quar-
tũ ẽ ꝙ debem⁹ ei munera preciosa mittere ⁊ offerre. sicut
tres reges fecerũt sicut dicit² mat. ii. christo regi obtule
rũt aurũ thus ⁊ mirrã. per aurũ feruor caritatis signifi-
cat². per thus orõ deuota. per mirrã mortificaᵒ carnis: vt
bona ieiunia. Jsta tria munera debem⁹ christo regi offer-
re ⁊ mittere. geñ. xliii. ca. assumite de optimis terre fru-
ctib⁹ ⁊ viro muña ferte. s. ioseph dominãti in egipto. Se
cũdus aduẽt⁹ est in mẽte. de isto hẽt² io. xiiii. ad eũ veie-
mus et mãsionẽ apud eũ faciem⁹. sz sic dicit iob. ix. si ve-
nerit ad me nõ videbo eũ. Jn isto aduẽtu venit ad nos cõ
fortãdũ ⁊ ad nos adiuuãdũ. qr ante istũ aduẽtũ fuim⁹ fa
ciles ⁊ siplices ad seducẽdũ et debiles ad bene operandũ
et fragiles ad resistẽdũ. vere ante aduẽtũ christi in mẽte
fuim⁹ faciles ⁊ simplices ad seducẽdũ. vnde iob. xxx. insi
diati sũt michi et ꝑualuerũt. Jtẽ debiles ad bonũ opãdũ
Vñ in iob. xxx. ibidẽ nõ fuit qui ferret auxiliũ. Vñ dicit
psal. auxiliũ meũ a dño. et sic dicit apostolus. ro. vii. ca.
nõ eni hoc ago bonũ qd volo: sz quod odi malũ hoc facio
Jtẽ fragiles ante aduẽtũ eius fuim⁹ ad resistẽdũ. vñ iob
xxx. ca. dicitur. quasi rupto muro et aperta ianua irrue-
rũt super me. ideo ꝑ suã gratiã fortitudinez dat nobis ad
resistẽdũ ⁊ bñ operãdũ. et ideo clamat psal. dñe ad adiu-
uandũ me festina. ⁊ sicut dicit apostolus phil. iii. oia pos
sum in eo qui me cõfortat. ¶ Tercius aduẽt⁹ erit adiu-
dicii maifestationẽ. de isto dicit psal. de⁹ maifeste veiet
et nõ silebit. ignis ante ipsuz ꝓcedet zc. et ysa. iii. dñs ad
iudicandũ veiet cũ seniorib⁹ populi et pricipib⁹ zc. Et in
isto iudicio veiet ad iustos ⁊ malos iudicãdũ. ⁊ ad bñduz
de verbis malis ⁊ de factis nostris et de bonis nobis col
latis rõnẽ et compotũ. ¶ Tria sũt de quib⁹ debem⁹ red-
dere rõnem in die iudicii. ¶ Vñ debem⁹ esse parati cir-
ca istũ aduẽtũ ⁊ ad reddendũ ei rõnẽ ⁊ cõpotũ de tribus
Primũ est de verbis ociosis qr ipẽ christ⁹ dicit. mat. xii.
dico aũt vobis quoniã de oi verbo ocioso qd locuti fuerĩt

= a 5

hoies reddēt dō ratōnē i die iudicii. certe si de ociosis ver-
bis debemus deo rōnē reddere in die iudicii: multo fortio-
rē et maiorē rōnē reddemus de mēdaciis: stultiloquiis et
detractionibus pessimis et de iuramētis. vn̄ sapi. i. qui lo-
quitur iniqua nō poterit latere: nec preteriet illū corripi-
ens iudiciū. in cogitatōibz ei impii iterrogatio erit. ¶ Se-
cūdū ē de ꝓpriis factis. vn̄ i simbolo dicit btūs anastasius
Ad cuius aduētū oēs hoies resurgere hn̄t cū corporibz su-
is et reddituri sūt de factis ꝓpriis rōem. et. ii. ad corin. v.
oēs eni nos manifestari oportet an̄ tribunal cristi: vt reci-
piat vnusquisqz ꝓpria corporis prout gessit siue bonū siue
malū. ¶ Terciū ē de bonis collatis. vn̄ math. xxv. dr̄ post
multū vero tēporis venit dn̄s seruoꝝ illoꝝ et posuit rōnez
cum eis de bonis sibi collatis quo° illa custodierūt scz de
bonis nature scz de corpore et aīa: et de bonis gratie ⁊ de
bonis fortune vt de diuitiis. et etiā de tēpore scz nobis cō-
misso ad agēdū pniam vt dicit cuidā ⁊ dicet cuilibet red-
de rationem vilicatōis tue. lu. xvi. iō debemus esse parati
ad reddēdū rationē ei de istis oibus: q2 nescimus qn̄ veni-
et. et hoc est qd̄ dr̄ lu. xii. et vos estote parati q2 hora qua
nō putatis filius hois veniet. et sicut dr̄ ibidē. beatus ser-
uus quē cū venerit dn̄s iuenerit ita faciētē. i. paratū vel
parantē se cōtra aduētū cr̄i. q2 sup oīa bona sua. s. glie cō-
stituet eū. Illa bona nobis cōcedat cristus filius dei Amē.

¶ Eadem die de epistola sermo secundus.

Hora ē iam nos de somno surgere ꝛc̄. ro. xiii. In ista
totali epistola monet nos ipse apo. paulus ad tria.
¶ Primū ē ad cito de somno peccati surgēdū. ¶ Secūduz
est ad opa tenebraꝝ abiciēdū. ¶ Terciū ē ad arma lucis in-
duendū. In primo pōt notari cōtritio. in secūdo cōfessio. in
tercio opis satisfactio. q2 in contritōe homo a peccato sur-
git. in cōfessione cū cōtritiōe opera tenebraꝝ abiciūtur. in
satisfactōe arma lucis induit. primū notat̄ cū dicit. hora
est ꝛc̄. šm cum dicit abiciamus g° opera tenebrarum. terci-
um cū dicit et induamur arma lucis ¶ Primū g° notatur
cum dicit hora est ꝛc̄. vere hora est nos de somno surgere.

(mq. ft. 5) 6

¶ De quadruplici somno. ¶ Et sciend̄ ē in primis ꝙ quadruplex ē somnus. Primus ē appetitus honoris vel alicuius dignitatis vel laudis vane. In isto somno occupati sunt isti canonici vel clerici ipocrite ł papelardi. q2 nō somniāt nisi de prebēdis habēdis ⁊ de honoribus et de dignitatibus ecclesiasticis ł laudibus hoīnū acquirendis. Isti de stulticia somniāt sicut fecit nabuchodonosor. dañ. ii. Sed sicut ipse nabucho. neq3 īterpretatōnē sciuit: ita est sepe de istis superbis et ambiciosis. quid appetūt neq3 ad quid anelāt neq3 ītelligūt neq3 sciūt. vñ ber. laudat qd̄ agit credit qd̄ audit ⁊ quid intēdat nō intelligit. Hic neq3 somniū reminiscit' neq3 īterpretatōnē eius ītelligit. et quātū sit statua in luto et lapide de mōte excusso cōminuit nec auertit s3 hº expoīt in osee. v. dicēs dn̄s. gloriā eoꝝ in ignominiā cōmutabo. et math. xxi. dicit'. super quē lapis ille ceciderit cōteret eū. de isto somno qd̄ ē appetitus honoris vel dignitatis mūdane dicit hieronim9. Quid ē honor huānus nisi spuma fumus et somnus. spuma dicit' q2 iflat. fumus q2 excecat. somn9 nūꝙ vere requiem dat. q2 isti ābiciosi semp volūt plures hēre honores et dignitates: ꝙ hēre possēt. et plures grad9 ascēdere ꝙ ascēdāt. vel somnus dicūt' q2 cito sicut somn9 euanescūt ⁊ deficiūt. vñ. iob xx. de superbo dicit. velut somniū auolās n̄ īueniet': s3 trāsibit sicut visio nocturna. ¶ Scd̄us somn9 est cupiditatis et auaricie. vnd̄ cupidi et auari occupati isto somno nō somniāt (sicut pharao geñ. xli) nisi d̄ vaccis pinguibus. i. de deliciis sue carnis. et de spicis plenis. i. de horreis ⁊ granariis ⁊ celariis adimplēdis et de diuitiis acquirēdis. sicut ille diues de qº d̄r lu. xii. destruā horrea mea ⁊ maiora faciā: et ibi aggregabo oīa q̄ nata sūt michi ⁊ bona mea. certe isti ignorāt īterpretatōnē somnii ⁊ ꝙta sterilitas sit sequētiū presētē ꝓsperitatē. s3 ver9 ioseph s. christus illud bn̄ scit et hoc expoīt qui dicit luce. xviii. facilius ē camelū ītrare per foramē acus ꝙ diuitē auarū et cupidū intrare regnu3 celoꝝ. de isto somno d̄r in psalterio. dormierūt somnū suū ⁊ nichil īuenerūt ⁊c. Cer

a 5

te auari et cupidi in hac vita q̄i per somniū et quasi dor-
mientes vidētur tenere diuitias quas hn̄t. sꝫ post euigi-
latōnē p̄sentis vite qn̄ aīe eoꝝ exibūt de corpe nichil inue-
nient in via de dītiis suis: nisi illud qd̄ ꝑ paupib⁹ eroga-
uerūt. vn̄ vita est quasi quidā somnus vt quoddā sōniū.
q2 sicut ille qui dormit sōniat aln̄ ꝙ ipse ē rex et ꝙ coronā
habet in capite ⁊ qn̄ euigilat⁹ ē: si ponit manū suā ad ca-
put suū nichil īueīt nec coronā nec aliud. ⁊ sic̄ dormiens
somniat aln̄ ꝙ comedit ⁊ bibit: cū aūt expergefact⁹ fue-
rit vacua est aīa eius sic̄ prius. vn̄ ysa. xxix. sicut somniat
esuriēs ꝙ comederit: cū expergefactus fuerit vacua ē aīa
eius ⁊c. ita auari et cupidi qn̄ expergefacti sūt de somno
presētis vite vacui erūt omni bono et de diuitiis suis nō
inuenīēt ī maīb⁹ suis: nisi qd̄ dederint paupibus christi.
vnde iob. xxvii. Diues cū dormierit nichil secū auferet a-
periet oculos et nichil īueiet. apprehēdꝫ eū quasi aqua ī-
opia. tūc illi miseri clamabūt illud sapi. v. lassati fuimus
in via īiquitatis ⁊ perditōis ⁊ vias difficiles ābulauim⁹
viā dei ignorauim⁹ ⁊c. talibus dicit apostolus o auari et
cupidi iam hora est de somno surgere. ⁊ ephe. v. dicit cui-
libꝫ auaro ⁊ cupido. surge qui dormis ⁊ exurge a mortu-
is ⁊ illuīabit te christ⁹. ¶ Terci⁹ somn⁹ est corporis et pi-
gricie. de isto dicit͛ ꝓuer. vi. o piger vade ad formicā et
cōsidera vias eius: ⁊ disce sapiaꝫ ab ea que cū nō hēat p̄-
ceptorē nec ducē nec principē parat in estate cibū sibi et
congregat in messe qd̄ comedat in hyeme. vsqꝫquo piger
dormis qn̄ surges de somno tuo paululū dormies paulu-
lū dormitabis. pigri sūt sic̄ paralitici qui nūꝙ̄ surgūt de
loco suo vel de lecto ad aliquod bonū op⁹ faciendū: sꝫ ver-
tūt se huc ⁊ illuc. ⁊ de illo nūꝙ̄ exeūt. ꝓuer. xxvii. Sicut
ostiū vertit͛ in cardine: ita piger ī lecto suo. Isti pigri si-
gnificāt͛ ꝑ istū paraliticū de quo hēt͛ math. ix. Ait dn̄s
paralitico. i. pigro. surge tolle lectū tuū. s. pigriciē et va-
de ī domū tuā. domus nostra celestis patria ē. vn̄ dicit a-
postol⁹ hebre. xiii. Nō hēmus hic manētē citatē sꝫ futurā
inquirim⁹. ⁊ de illa domo dicit psal. Letatus sū ī his ⁊c.

Quartus somnus ē negligētie et ignorātie. de isto sōno dr̄ puer. vi. vbi loquit' sapiēs hn̄tib⁹ curā aiaꝝ. Discurre festina. suscita amicū tuū nec dederis sonitū oculis tuis nec dormitēt palpebre tue. s. curā subditoꝝ negligēdo. et puer. xix. qui negligit viā suā. i. vitā suā nō curādo quo° viuat bene vel male mortificabit². i. mortē eternā hēbit. ⁊ ibi dicit² hora est de sōno surgere. glo. id ē de torpore et pigricia bn̄ opādi et negligētia vel ignorātia. ab isto quadruplici somno hora ē iam nos de sōno surgere: sꝫ hoc nō possum⁹ facere sine gratia dei operāte. q2 hō peccator est sicut paraliticus qui p se pōt in lutū cadere sꝫ per se non pōt surgere: ita homo in lutū peccati per se pōt cadere: sꝫ per se nō pōt resurgere sine gratia cooperāte q2 sicut dicit psal. hō vadēs est per se: sꝫ nō est rediens per se. Dicit ergo hora est iam nos de somno illo quadruplici surgere. et hoc propter quattuor.

Propter quattuor debꝫ homo cito de somno surgere. Primū est ꝑpter vite breuitatē et vie eundi ad padisū lōgitudinē. q2 breuis ē vita nostra. iob. xiiii. breues dies hoīs sūt. et sap. ii. Exiguū est ⁊ cū tedio vite nostre tēpus. paradisi via lōga ē multū. vn̄ dicit angelus helie: et cuilibꝫ christiano. iii. re. xix. c. Surge comede. adhuc restat tibi lōga via. iō q2 breuis ē vita nr̄ā ⁊ via padisi ē lōga: hora ē nos iam de somno surgere. q2 qui habꝫ lōgā viā facere ⁊ parū habꝫ de tpē si sapiēs est. multū debꝫ festinare. Scd̄ꝫ est ꝑpter nostre salutis appropinquatōeꝫ vn̄ dicit² hic. nunc aūt ꝓpior est nostra salus: ꝙ cū credidimus. glo. cū eni credim⁹ vere ē ꝓpe salus nr̄ā. s. christ⁹ in carnē. q2 iā verbū caro factū est et hītauit in nobis. vn̄ phili. iiii. gaudete in dn̄o sēp iterū dico gaudete mo. ve. no. sit o. ho. dn̄s ꝓpe ē. Itē ꝓpe ē in corde siue i mēte. ro. x. ꝓpe ē verbū in corde. ⁊ apoca. iii. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso si quis aperuerit michi ego cenabo cū illo: ⁊ ille cenabit mecū. Itē ꝓpe ē ad iudicii maīfestatiōnē. ia. v. Ecce iudex ante ianuā assistit ⁊c. Terciū est ꝑpter opādi oportunitatē. vn̄ hic. nox culpe precessit. dies aūt appropinquauit

gratie. osee. x. tempus est querēdi dñm cū venerit et ipse iam venit. et custos id est deus per ysa. xxi. nos excitans dicit. venit mane et nox: si q̄ris q̄rite. q. d. venit mane. i. opportunitas operādi. et nox. i. vite defectus. et iō si q̄ritis. i. si dñm aliquo tēpore q̄rere disponitis: sine dilatiōe querite. vñ quilibet debet dicē sicut dicit spōsa cāti. iii. surgā et circuibo p vicos et plateas ciuitatis et querā quē diligit aīa mea. Quartū est ꝓpter creatoris nostri expectationē et eius festinationē. q2 cristus creator noster nos expectat: et multū nos festinat. vñ ipse dicit cuilibet aie fideli cāti. ii. surge ꝓpera amica mea: colūba mea: formosa mea et veni. et angelus actu. xii. surge velociter circunda tibi vestimētū tuū ⁊ seq̄re me. et iō clamat hebre. iiii. festinemus igredi in illā requiē. Sequit̄. abiciamus opa tenebraꝝ. hoc ē ſm quod debemus facē abicē opa tenebrarum per cōfessionē. opa tenebraꝝ vt dicit glo. sunt opa mala que ex tenebris ignorātie veniūt. per opera tenebraruꝫ significantur peccata que debemus abicere.

De quattuor operibus tenebrarum.

Et notant̄ in ista epistola in sequētibus scꝫ peccata gule et luxurie et rācoris siue discordie et inuidie. peccatuꝫ gule notat̄ cū di̇. nō in comessationibꝫ ⁊ ebrietatibus. comessatōes dicūt̄ luxuriosa cōuiuia et supflua. ebrietates sunt immoderate potatōes et supflue. ex supfluitate cibi et potus ꝓuenit pctūm gule. et ctē gulosi libēter habitāt in tenebris. vñ gulosi iudei dicebāt moysi exo. xvi. vtinam mortui essemus in egipto. i. in tenebris vbi sedebamus sup ollas carniū.

De ebrietate.

Vere gulosi et maxime ebrii oēs habitāt in tenebris. sꝫ sicut di̇ io. xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. et ipsi gulosi et ebrii sunt ita aliq̄n obcecati et obtenebrati per uinū (q2 potauerūt supflue) ꝙ vxores suas vel filios vix cognoscūt. et q̄n exeūt de taberna nesciunt ad ꝓprias domos suas ire. preterea ita obtenebrati sūt ꝙ via lata vbi possent transire tres quadrige ⁊ sibi ouiare: eis quasi stricta semita videt̄. Preterera excecati sunt. q2 q̄n vident

aliquam arborem vel crucē in via sua vidētes credunt vi-
dere vnū hoīnē vel vnū latronē. Istud peccatū ducit gu-
losos ad tenebras īferni. et ideo dicit͛ opus tenebraꝝ. vnđ
apo. phill. iii. multi ambulāt quos sepe vobis dicebā nūc
flēs dico iimicos crucis christi quoꝝ deus vēter ē et finis
eoꝝ iteritus ⁊c̄. ¶ Secundū peccatū tenebrarū est pecca-
tū luxurie. q2 luxuriosi magis diligunt tenebras: ꝙ lucē
io. iii. Preterea illđ peccatū ducit luxuriosos ad tenebras
inferni. et iđ bñ dicit psal. via illorum. s. luxuriosorum te-
nebre et lubricum ⁊c̄. ¶ De luxuria.

Preterea luxuriosi ibi obtenebrati sūt et excecati sterco
ribus hirundinū sicut fuit thobias. per hirundinē q̄ est a-
uis quasi īstabilis et garrula et luxuriosa: possūt signari
luxuriosi ⁊ mulieres fatue maxie. vñ prouer. vii. đ muliere
fatua đr ꝙ ē garrula vaga quietis impatiēs nec valēs cō
sistere in domo pedibꝫ suis ⁊c̄. per stercora hirundinum si
gnificat͛ fetor illius peccati. qđ fetet corā deo et āgelis
eius. vere tātū fetet ꝙ sicut dicit gregorius. fetor eiꝰ ad
celū ascēdit. nec mirū cū sit fimus carnis sterquiliniū cor
poris odiū angelis discordia proximi cibus diaboli. Istis
stercoribꝫ ⁊ isto fimo excecati sūt ⁊ obtenebrati luxuriosi
vñ quilibet eorū pōt bñ dicere quod dicebat thobias iiii.
Quale gaudiū michi erit qui i tenebris sedeo ⁊ lumē ce-
li nō video. et ċte multū paup ē qui lumē amisit. diċ cecꝰ.
Illud peccatū notat͛ cū đr. nō in cubilibꝫ ⁊ īpudiciciis. i. i
luxuriosis. ¶ Terciū peccatū qđ ē opus tenebraꝝ ē pecca-
tū cōtētōnis ⁊ odii ⁊ discordie. q2 siċ đr io. ii. qui odit fra
trē suū in tenebris ē ⁊ in tenebris ambulat ⁊ nescit qº va
dat quoniā excecati sūt oculi eius tenebris. illđ peccatū
notat͛ cū đr. nō in cōtētōe. ¶ Quartū peccatū qđ ē opus
tenebraꝝ ē peccatū emulatōis et iuidie. et illud notat͛ cū
dicit nō in emulatōe. vere iuidi in tenebris sūt. ipsi sūt si
cut heli: qui nō poterat videre lumē donec lucerna extin
gueret͛. Illi dicuntur iuidi qui de bonis alioꝝ dolēt ⁊ cō-
tristāt͛: et de malis alioꝝ gaudēt et letant͛. Isti obtene-
bratu đ eo qº deberēt illuminari. s. de bonis alioꝝ. de ip-

sis inuidis dicit iob. v. per diē incurrit tenebras: et q̄si in noctē palpabit in meridie. et beatus grego. mens inuidi cū de bonis alterius affligit᷑: quasi de radio solis obscurat᷑. vñ ipsi sūt sicut nocturne. q2 lucē bonoꝝ opū sūt odiētes ⁊ tenebras maloꝝ operū sūt amātes. Vere ista quattuor peccata dicūtur opa tenebrarū. q2 ducūt hoīes ad tenebras iferni. vñ ꝓuer. iiii. d2. via impioꝝ tenebrosa: nesciunt vbi corruūt: q2 in infernū. Istis dicet᷑ in fine ligatis pedib3 ⁊ maib3 ꝓicite eos ī tenebras exteriores. mat xii. ideo debem⁹ ista opera a nobis abicere. et hoc ē qd̄ d2 hic abiciam⁹ opera tenebraꝝ. et ia. i. ca. abiciētes omnē inmūdiciā et habūdātiā malicie suscipite insitū verbū christū verbū caro factū qd̄ pōt saluare aīas vestras. per īmundiciā peccata gule et luxurie notāt᷑. p habūdanciā malicie peccata discordie ⁊ inuidie. gen̄. xxv. dicit dñs. abicite deos alienos de medio vestri: et mūdabo ꝛc. ¶ De armis lucis. ¶ Sequit᷑ īduamur arma lucis. hoc est terciū in quo pōt notari satiffactio. arma lucis sūt arma penitēcie Vñ saccus cinis ⁊ ciliciū sūt arma penitēciū. vere arma penitēcie sūt arma lucis. q2 faciūt hēre lucē eternā. Preterea dicūt᷑ arma lucis. i. christi qui est lux mundi. io. ii. Certe armis peītēcie debem⁹ esse armati ad pugnādū ꝯ carnē mūdū et dyabolū. vñ aposto. ephe. vi ¶ Induite vos armatura dei vt possitis stare aduers⁹ īsidias dyaboli ꝛc. vere si volum⁹ ad vitā veīre armis penitēcie tribulatōis et angustie debem⁹ eē induti ⁊ armati: sicut armati fuerūt ī vita ista apli. martires. cōfessores. ⁊ virgīes. imo ipē christus dñs noster q̄diu fuit in isto seculo. ⁊ iō dicit beatus petr⁹ in prima canonica sua. iiii. christo igit᷑ in carne passo: et nos eadē cognitōe armemur. induamur ergo penitēcie arma q̄ sūt arma lucis. vel p arma lucis virtutes significāt᷑. vt dicit glo. quib3 debem⁹ esse induti ⁊ armati. Induamur ergo arma lucis. i. virtutibus bonis induamur q̄ nos ornāt vt vestimēta muniūt vt arma illumināt tāq̄ lucerna. īduamur his vestimētis: ne appareat turpitudo vicioꝝ in nobis. vñ apoca. xvi. venio quasi fur. beatus

qui vigilat et custodit vestimēta sua: ne nudus ābulet et videāt turpitudinē ei⁹. Itē muniat᷑ virtutibꝫ tāq̄ armis vnde apostolus .i. ad tessa. v. nos qui dei sum⁹ sobrii sim⁹ induti loricā fidei et caritatis ⁊ galeā spē salutis ꝛc. col. iii. aposto. Induite vos sicut electi dei sācti ⁊ dilecti dei viscera misericordie benignitatē. humanitatē. modestiaꝫ patiētiā ꝛc. ¶ Sequit᷑. sup oīa caritatē hñtes q̄ est vinculū perfectōis. q2 nos deo ligat. hec sūt arma lucis q̄ faciūt hēre lumen vite eterne. de quo dicit dñs io. viii. qui sequit᷑ me nō ambulat in tenebris sꝫ habebit lumen vite eterne. qđ nobis cōcedat filius dei christus. Amen.

¶ Dominica scđa Sermo tercius.

R Espicite et leuate capita vrā: quoniā appropinquat redēptio vrā. lu. xxi. In hoc euāge° agit᷑ de aduētu christi ad iudiciū ⁊ p̄dicūt᷑ angustie tpis illi⁹. vñ in principio dr q᷑ erūt signa in sole et luna ⁊ stellis. ⁊ hoc idē dr ioe. ii. Sol cōuertet᷑ in tenebras et luna in sāguinē: anteq̄ veiat dies dñi magnus et terribilis. Silit᷑ apoca. vi. terre mot⁹ fact⁹ ē magn⁹ ⁊ sol fact⁹ ē quasi saccus caliginis et luna tota facta est sicut sāguis: et stelle celi ceciderūt sup terrā. et certe nō solū° erūt signa in sole et luna et stellis sꝫ etiā erūt in terra et mari. vñ dicit hic. et in terris erit pressura gētiū pre cōfusione sonit⁹ maris et fluctuū ei⁹. et dicit ibi q᷑ virtutes celoꝝ mouebūt᷑ et āgeli ⁊ videbūt tūc filiū hoīs veniētē in nubib⁹ cū ptāte magna et maiestate. ita dicit ad cōfusionē et terrorē reproboꝝ ⁊ maloꝝ: sꝫ ad cōsolatōnē bonoꝝ dicit. et subiūgit. his icipiētibus fieri: respicite ⁊ leuate capita vestra ex hilaritate .i. corda vrā. quoniā appropinquabit redēptio vestra. q. d. Cū mūdus vobis finit᷑ quia amici eius nō estis ꝓpe ē redēptio quā quesistis. dicit g° o vos peitētes et electi dei ꝛc. ¶ In istis verbis tria sunt nobis cōsiderāda ¶ Primū est quid debem⁹ respicere. Scđm est ad quid faciēdū debemus capita nostra leuare Terciū est vel tercio subiungit causam quare duo prima debemus facere .s. ꝓpter appropinquationē redēptionis

nostre. et q̄ est illa redēptio quā dicit dn̄s appropinq̄re.
Primū notatur cū dicit. respicite. nō dicit quid.

¶ Sex sunt que debemus respicere.

Sz sciendū est ꝙ sex sūt que debemꝰ respicere ī vita ista Primū est nostrā fragilitatē: et hoc vt omnē superbiaz a cordibꝰ nostris remoueamꝰ: et vt inde nos humiliemꝰ. et hͦ est qđ dicit ber. cuilibꝫ homī. super illud gen̄. xvi. agar vnde venis ⁊ quo vadis. cōsidera vnde venis: ⁊ erubesce. et vbi es: et ingemisce. circa qđ itura es: et cōtremisce.

¶ Que tria debemꝰ respicere circa fragilitatez nostrā.

Circa fragilitatē nostrā tria debemꝰ respicere. s. natiuitatis huilitatē et vilitatē: vite nostre breuitatē et īstabilitatē: et mortis amaritudinē. Ista tria bn̄ respiciebat iob xxx. dicēs. cōparatus sū luto ⁊ assimilatus fauille ⁊ cineri. dicit cōpatus sū luto respiciēs suā natiuitatē: q2 formatus est quo ad corpꝰ de limo terre vilissimo. gen̄. ii. formauit deus hoīem de limo terre. dicit assimilatꝰ sū fauille. respiciēdo sue vite breuitatē ⁊ instabilitatē. q2 sicut dicit beatꝰ ia. iiii. qui ignoratis q̊d erit vobis in crastino q̄ est vita vrā? vapor est ad modicū parēs ⁊ postea exterminabiť. sicut enī stella ī celo coruscās velociter currit et repēte deficit: et sic̄ scintilla subito extīguiť ⁊ fit cinis: sic cito vita nrā trāsit et finitur. dicit. assimilatus sū cineri respiciēdo mortē et mortis amaritudinē. q2 sic̄ đ2 ecclesiastici xli. o mors q̄ȝ amara est memoria tua hoī iniusto et habēti pacē ī substāciis suis. illđ bn̄ respiciebat beatꝰ ber. qui dicit. In sepulchris mortuoꝝ respicio: nō inuenio ī eis nisi cinerē vermē fetorē et horrorē. qđ ego sū illi fuerūt. qđ illi sūt ego ero. Certe suā fragilitatē debꝫ quilibꝫ homo primo respicere et illđ optime signatum est io. ix. vbi legiť qn̄ dn̄s illuīauit cecū natū ꝙ apposuit lutū ⁊ liniuit sup oculos eiꝰ: ad significādū ꝙ semp debent respicere suā fragilitatē et suā mortalitatē et ꝙ ex cōsideratōe sue mortalitatis ⁊ fragilitatis illuīnať īterius. Illud dēmꝰ respicere vt inde huīliemur: ⁊ tales huīles respicit dn̄s oculo misericordie sue. vn̄ beata virgo dicit luce. i. respexit

deus humilitatē. ancille ꝛc. ysa.lxv. ad quē respiciā:nisi ad
pauperculum et cōtritum spiritu ⁊ trementē sermones me
os. ¶ Secūdo debem⁹ respicere vitā nostrā preteritam.i.
peccata preterita. vt de illis doleam⁹ ⁊ statū nostrū pre
sentē in melius nos emendantes si in malo statu fuim⁹.il
lud bñ respiciebat manasses qui dicebat in orōe sua.ii.pa
rali.vl.peccaui sup numerum arene maris ⁊ mutiplicate
sunt iniquitates mee ꝛc. similiter ⁊ filii israhel qui dice
bant vt hētur baruch.ii. peccauim⁹:iniuste egim⁹ dñe de-
us noster in oībus iusticiis tuis ꝛc. Sequit᷑.respice dñe
de domo sancta tua ī nos ⁊ iclina aurē tuā ⁊ audi ꝛc. Ita
nos debem⁹ vitā nostrā preteritā.s. peccata nostra pteri
ta respicere vt de illis doleam⁹. Ita fecit dauid. vñ dicit
ī psal. dolor me⁹ ī cōspectu meo semp.quoniā iiquitatem
meā ānūciabo ⁊ cogitabo ꝓ peccato meo.respiciā peccatū
meū. Itē debꝫ respicere statū suū presentē et hoc ē qđ dr
iere.iii.leua oclōs tuos in directū ⁊ vide nūc vbi pstrata
sis. Illud debem⁹ respicere vt nosmetipōs emēdem⁹ ī me-
lius: si in bono statu nō sum⁹ ⁊ hoc ē qđ cantat ecclesia.
Emēdem⁹ in meli⁹ nosmetipōs q̄ ignorāt᷑ peccauimus ꝛc
Ista precepit dñs facere vel respicere illi ceco q̄ clamabat
post illū lu.xviii.fili dauid miserere mei. stans autē iesus
iussit eū adduci ad se. ⁊ cū appropiquassꝫ iterrogauit il-
lum dñs:quid vis vt faciā tibi.at ille dicit. dñe:vt videā
et iesus dicit illi. respice vitā tuā.s. preteritā et presentē
statū tuū. ¶ Tercio debem⁹ respicere defectuū nostrorū
multitudīeꝫ. ⁊ hoc vt semp timeam⁹ ⁊ vt custodiēdo nos a
peccatis nr̄is magis solliciti sim⁹ ⁊ ne in aliqđ ruamus.

¶ Quattuor defectus debemus in nobis respicere.

¶ Primus est cadēdi pnitas.gen.viii Sēsus et cogita-
tio huāni cordis ī malū pni sunt ab adolescētia sua ꝛc. et
puer.xxiiii.septies in die cadit iust⁹ ꝛc ¶ Secūdus ē re-
surgēdi p se ipossibilitas. vñ in psal.dicit᷑ ꝙ homo p se va
dens.s. in peccatū ⁊ nō rediēs per se.s.sine grā dei oper-
ante.sicut homo senex debilis p se pōt cadere in luto:sed
per se nō potest resurgere. ¶ Tercius est pficiēdi modici

tas. q2 sicut dicit apostol9 ro. ix. nō est volētis neqȝ currē-
tis sȝ dei miserētis. q2 sine gratia ei operāte nō pōt hō bo
nū meritoriū hēre vel facere nec ī bono meritorio pōt pfi
cere sine gratia dei opante ¶ Quartus aūt ē stādi debili
tas et opandi difficultas. et iō dicit aposto. ro. vii. nō enī
qđ volo hoc ago: sȝ qđ malū odio illud facio. Sequit. vi-
deo aliā legē repugnātē legi mētis mee. Istos respectus
bn̄ respiciebat apostol9: qui sic dicebat. Ista debem9 re-
spicere vt solliciti sim9 ne p aliquod peccatū cadam9. et
hoc ē qđ dicit aposto i. cor. x ¶ Qui existimat se stare: vi-
deat ne cadat. Q̄rtodēm9 inimicoꝝ nostroꝝ multitudinē
respicere: ⁊ laqueorum eoꝝ habūdātiam et abscōsionē. et
hoc vt in vita ista caute ābulem9. Vere iimicoꝝ nostroꝝ
s. mūdi carnis ⁊ demonis multitudinē debem9 respicere.
de h° psal. respice iimicos meos quoniā multiplicati sūt
rc̄. Itē dēm9 respicere laqueoꝝ eoꝝ hn̄dantiā ⁊ eoꝝ in ter
ra abscōsionē. q2 vt dicit psal. abscōderūt superbi laqueū
michi rc̄. ⁊ iob xviii. et loquit de cupido. tenebit plāta e
ius laqueo et exardescet circa eū. sitis abscōdita est terra
pedica eius et deciplā eius sup seita. Certe tot9 aer. i. to
tus mūd9 ē q̄i tot9 plenus laq̄is diaboli. vn̄ beatus āthō-
nius vidit in spū cū esset in orōe istos laq̄os et dixit: dnē:
quis transibit laqueos istos. videbatur ei ꝙ vix aut nūq̄
posset eos laqueos euadere: et rn̄sum ē ei humilitas sola
Ista debemus respicere: vt caute in via ista ambulemus
vn̄ aposto. ephe: v: videte vt caute ambuletis: nō q̄si insipi
entes sȝ q̄si sapiētes redimētes tēpus: quoniā dies mali
Quinto sunt ¶ ~~Quarto~~ debemus circa ċaturas respicere: ⁊ ma-
xime circa volatilia celi creatoris nostri largitatē ⁊ solli-
citudinē. q2 pascit ea sine aliq° labore. illđ debem9 respi-
cere vt omnē sollicitudinē carnis nostre reōueamus. ⁊ iō
dicit dn̄s mat. vi. nolite solliciti eē aie vestre quid mādu
cetis neqȝ corpori vestro: quid iduamini nōne aīa. i: vita ē
plus q̄ esca et corpus pl9 q̄ vestimentū: videte volatilia
celi quoniā nō serūt neqȝ metūt neqȝ cōgregāt ī horreo: ⁊
tn̄ pater vester celestis pascit ea: q: d: vt dicit glo: multo

magis vos qui filii estis ⁊ rōnales estis quib⁹ eternitas
promittit' pascet ⁊ dabit necessaria vobis si tota fiducia
vestra est in ipō. sic dicit glo. laborē l' puidētiā nō phibz
hic dominus sed nimiā solicitudinē. ¶ Sexto debemus
respicere iudicii acerbitatē. vt bonum facere nūq̄ deficia
mus. acerbitatē iudicii bñ respiciebat sophonias ppheta
qui dicebat. dies illa dies ire tribulatōnis et āgustie ⁊c.
sopho. ii. et in isto euāge° dicit dñs q̄ virtutes celi ⁊ āge
lice potestates mouebūt'. et dicit glo. q̄ angelice ptātes
tremūt aduētū iudicis. et iob. xxvii. ca. dicit columne ce
li tremescēt. o miseri peccatores quid facietis in die visi
tatōnis de longinquo veniētis. ita dicit ysa. xi illā acerbi
tatē debem⁹ semp respicere. et iō dicit dñs mat. xiii. vide
te vigilate et orate q2 nescitis qñ tēpus sit. ⁊c. Sequit'.
vigilate nescitis qñ dñs veiet. illō semp debem⁹ respice
re vt nūq̄ bonū faciētes deficiam⁹. scōz q̄ dicit apostolus
gal. v. bonū aūt faciētes nō deficiam⁹. tpē eni suo nō defi
ciētes metemus. g° dū tēpus habemus operemur bonuz
ad omnes ⁊c. sequitur leuate ⁊c. ¶ Hoc est secūdū ad quod
debemus capita leuare. et hoc notat' cū dicit. leuate ⁊c.

¶ Propter tria nō audēt homines leuare capita.

Sciendū ē q̄ ppter tria nō audēt hoies capita leuare
Primū est ppter pressurā carceris diuturni. ¶ Scdm
est ppter verecūdiā ⁊ cōsciētiā sui delicti. vñ lu. xviii. di
cit' q̄ publicanus nolebat oculos ad celū leuare. et psal.
tota die verecūdia mea cōtra me est. ¶ Terciū est ppter
magni debiti obligatōnez. maxie qñ nō pñt illud soluere.
ppter ista tria nō audebāt hoies capita sua leuare ex hi
laritate añ aduētū christi. q2 añ aduētū christi eram⁹ oēs
filii adā sub tirāno dyabolo q̄i in carcere ei⁹ detēti. q2 et
tūc descēdebāt boni ad libū iferni. vñ ppt' pressurā carce
ris illi⁹ diuturnā. et ppt' verecūdiā delicti p̄mi parēt is
nri. q2 oēs peccauim⁹ i adā. ro. v. ⁊ ppt' obligatōnē mag
ni debiti ipius pcci primoꝝ pentū quā hō redimere nō po
terat. q2 oēs eq̄ obligati erāt. vñ psal. mutuabit' pccōr ⁊ n̄

soluet. vere nec purus homo nec purus angelus poterat nos redimere. vnde psal. frater nõ redimit .i. angelus. nec redimet homo. et ideo venit filius dei in mundum et carnem nostram assumpsit in vtero virginali ⁊ soluit debitũ peccati nostri et nunq̃ bibit de vino id est de delectatõne peccati. quoniam peccatum nõ fecit nec inuentus est dolus in ore eius. ysa. liii. ipse suo sanguĩe nos de carcere diaboli liberauit et debitum nostrum in cruce soluit. et ideo quando venit in munduz: dixit. o vos omnes qui estis de tempore gratie: respicite et leuate capita vestra ex hilaritate. quia appropinquat redemptio vestra ⁊ solutio debiti vestri. dicit ergo. leuate capita vestra.

¶ Sex sunt que debemus in altũ leuare.

¶ Sciendum est q̄ sex sunt que debemus in altum leuare. manus corda capita aures oculos et animaz. ¶ Primo debemus leuare manus ad deũ orandũ. ita faciebat moises exo. xvii. vbi legitur q̄ moises pugnauit contra amalech moises et aaron et vt ascenderunt super verticẽ collis et cum leuauit moises manus vincebat israhel ⁊c. et ĩ psal. expandi manus meas ⁊c. et .i. thimo. ii. volo ego (dicit apostolus) viros orare in omni loco leuantes puras manꝰ sine ira et disceptatione. sed si volumus q̄ dominus orationes nostras exaudiat ⁊ manus nostras ad se leuatas respiciat: oportet q̄ manus nostre non sint pollute luxuria neq̄ plene sanguine peccati. vnde in ysa. i. dicit dominus Cum extenderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. cum multiplicaueritis orationes: non exaudiaz q2 manus vestre sunt plene sanguĩe .i. peccato. vel leuare debemꝰ puras manus ad deũ. quas bene leuamus qñ bona opera nostra sine inani gloria facimus. ¶ Secũdo debemus leuare corda nostra ad deũ laudãdũ vel glorificãdũ ad deũ cõfitẽdũ ad deo gratias referendꝫ ꝓpter hᵒ leuat sacerdos ter manus dicẽs. gloria in excelsis. sursũ corda. gratias agamꝰ dño. et ad cogitãdũ sepe ꝺ gaudiis celestibꝫ. vñ treñ. iii. leuemꝰ corda nostra cũ maibus ad deuꝫ ĩ celis. Tercio dẽmus leuare capita nrã ad multa ad

pugnãdũ. vñ exaltasti caput meũ i die belli. vel ad annũ
ciandũ siue ad predicandũ. vñ psal. qui exaltas me de por
tis mortis. et ysa. xlviii. sup montem excelsum ascende tu
qui euãgelizas syõ .i. christũ qui speculũ est sine macula
Item ad gaudendũ de nostra redẽptõe. et ad illã respiciẽ
dum. vñ hic respicite et leuate capita vestra ꝛc. ¶ Quar-
to debemus leuare aures ad legez dei et ad verba dei au
diendũ. vñ. ii. esdre vel neemie. viii. et aures omis populi
erant erecte ad librũ. erãt oẽs populi erecti ad librũ vt au
dirẽt legẽ. sz certe multi sunt hodie qui habẽt aures obdu
ratas et ad terrã inclinatas sicut aspis ne audiant predi-
catões. et illas habẽt leuatas in altũ (sicut ceruus in sil-
ua) ad audiendũ detractões suoꝝ ꝓximoꝝ. et ideo dicitur
eccle. xxviii. sepi aures tuas spinis: et noli audire linguã
neq̃. ¶ Quinto debemus leuare oculos nostros ad benefi
ciũ incarnatõis christi ⁊ ad bñficiũ sue passionis vidẽdũ.
et de hoc dicit psal. leuaui oculos meos in montes: vñ ve
niet auxiliũ michi. illud fuit christus qui venit in mõdũ:
vt nos redimeret. Item ad videndum beneficiũ passionis
vnde treñ. i. ipsemet dicit. attẽdite et videte si est dolor si
cut dolor meus. videre christi passionez nichil aliud est q̃
videre nostrã redemptionẽ appropinquãtem. qr christus
nostra redemptio est. de ista redemptõe dicit psal. redem
ptionẽ misit dñs populo suo. i. christũ. sed nostra redẽptio
facta fuit in cruce p preciosi sanguinis christi effusionez
in ipsa cruce. vñ. i. pe. i. nõ auro nec argẽto redempti estis
de vana vestra cõuersatõe sz precioso sanguine agni incõ
taminati ihesu christi. Certe ista redẽptio scz christus ap-
propinquat illi per gratiã: qui appropinquat illi p amorẽ
et penitentiam. vnde iaco. iiii. appropiquate deo ⁊ appro
pinquabit vobis ¶ Sexto debemus leuare animã ad do-
minũ contẽplãdum. vñ psal. ad te leuaui animã meã. glo.
adte amplexãdũ ⁊ cõtẽplãdũ. iob. vii. suspẽdiũ elegit aĩa
mea. et in psal. miserere mei dñe quoniã ad te aĩam meã
leuaui. et vere bone ihesu aĩas nr̃as debem⁹ ad te leuare

qui es lux vera. io. viii. ego sum lux mūdi. Item ad te qui es summa medicina. eccle. xliii. medicina oium ifestinatione nebule. Itē ad te qui es vita eterna. io. xvii. hec est vita eterna vt coguoscāt te vnū solū deū. et quē misisti iesum christū rogam⁹ iesum christū: vt det nobis respicere illa q̄ dixim⁹ et ita leuare corda nostra et capita nostra et animas ad cōtemplandū deū: vt in fine eū possim⁹ videre facie ad faciē in gloria eterna sicuti est. quod nobis prestare dignetur qui viuit et regnat ꝛc.

¶ Dominica tercia in aduētu sermo quartus.

Quid existis in desertū videre? mat. xi. ¶ In istis verbis tria sunt cōsiderāda ¶ Primū est vn̄ debemus exire ¶ Scdm: quo debem⁹ ire. Et sciendū ꝙ in desertū. Terciū ē quid debem⁹ in desertum videre. Primū notat᷑ cū dicit existis ¶ Scdm cū dicit in desertū. Terciū cū dicit videre ¶ Primū ē videre vn̄ debemus exire. et hoc notatur cū dicit quid existis.

¶ De duplici exitu.

¶ Et sciendū ē in primis ꝙ duplex ē exitus. est enī quidē exitus maloꝝ. et ē exit⁹ bonoꝝ. mali exeūt prima facie de cōsortio dei et intrāt ꝑ facta sua in ſuiciū dyaboli. boni exeunt de ꝯsortio dyaboli et ſuicio et intrāt in ſuiciū dei. Exitus ergo maloꝝ est: quādo hoīes exeūt de cōsortio ꝛ seruicio dei et intrāt ꝑ peccata sua in seruicium dyaboli.

¶ Septem modis exit homo de consortio dei.

Sed notandū est ꝙ septē modis exeūt homines de cōsortio dei et seruicio et intrāt ſuiciū dyaboli. ¶ Primo per superbiā quādo gloriantur de sua sapiētia vel de sua pulchritudīe: vel de suis diuitiis: et quādo superbiūt de aliquibꝫ bonis sibi a deo collatis. sicut ꝑ peccatū supbie exiuit lucifer de paradiso et de consortio dei vn̄ ysa. xiiii: dicit dn̄s: quō corruisti lucifer de celo: q̄ mane oriebaris. corruisti in terrā q2 dicebas in corde tuo. ascendā ī celum sup astra celi exaltabo soliū meū. ascēdā sup altitudinem nubiū ꝛ ero similis altissimo. sequit᷑. veruntamē ad infernum detraheris et in ꝓfundū loci erit exitus tuus a pa-

radioso a consortio dei. et in eze. xxviii. o cherub eleuatū
est cor tuum in decore tuo perdidisti sapientiā in decore
tuo proiecisti te in terra. ita similiter exeunt a consortio
dei qui modo superbiūt et gloriantur de bonis a deo sibi
collatis. et ideo dicit thobias filio suo. tho. iiii. fili mi su-
perbiam nūq̄ in tuo sensu aut in corde tuo dominari per
mittas. In ipsa enī sumpsit initiū omnis perditio.
Scdo alii exeūt a cōsortio dei per inobedientiam. sic exe
unt illi a cōsortio dei et intrāt in seruiciū dyaboli: qui no
lunt obedire preceptis dei et sancte ecclesie. sic per illud
peccatum exiuit adam de paradiso voluptatis. vt habet'
gen̄. iii. quoniā comedit de ligno ex quo dominus prece-
perat ei ne comederet. similiter per illud peccatū exiuit
saul a seruicio dei. i. re. xv. quoniā retinuit de melioribus
ouibus et armentis de amalech: vt immolarentur domi-
no. sed hoc fecit contra preceptū domini. vnde dicit ei sa-
muel. melior est obediētia q̄ victime. ꝓ eo ꝙ abiecisti ser-
monē dñi: abiecit te dñs ne sis rex sup israel. similit' per
illud peccatū amisit salomō amorē dñi et exiuit de cōsor-
tio dñi. quoniā accepit ⁊ adamauit mlieres alienigenas
s. multas. filiā pharaonis ⁊ moabitidas ⁊ ydumeas cōtra
preceptū dñi. vt hēt' iii. re. xi. vñ ber. dicit de oībus istis.
Magnū iobediētie viciū: quo āgelus amisit celū: adā para
disū: saul regnū: salomō amorē dñi. iō bonū est obedire p̄-
ceptis dñi. q2 sic̄ d2 puer. xxi. vir obediēs nō loquit' victo
rias. ⁊ ideo clamat aposto. hebre. xiii. obedite p̄positis ve
stris ⁊ subiacete eis: ipsi enī peruigilāt tāq̄ rōnē ꝓ aīabꝫ
vestris reddituri. et deute. xvii. ꝙ anima que superbierit
nolens obedire imperio sacerdotis decreto iudicii morie-
tur. ¶ Tertio alii exeunt a consortio dei et de seruicio e
ius per inuidiam vt illi qui gaudent de malis aliorum ⁊
tristantur de felicitate proximi. sic exiuit caym de ser-
uitio dei per inuidiam quam habuit de fratre suo abel. eo
ꝙ dominus diligebat. ⁊ quoniā respexit dominus ad mu
nera abel: quoniam de melioribus offerebat domino. et
ad munera caym non respexit: quia de peioribus deo offe

rebat. ideo eum interfecit. vt habe(tur) gen. iiii. et dicit(ur). egressusq(ue) est caym a facie domini et habitauit profugus in terra ad orientalem plagam. et certe caym si non desperasset ad dei misericordiã venisse potuisset. Quarto exeunt alii a consorcio dei per luxuriam siue per videndi curiositatẽ quod non licet. sicut exiuit dina: et ideo corrupta fuit et propter hoc virginitatẽ suam amisit. gen. xxxiiii. egressa dina filia lye vt videret mulieres regionis illius quaz cũ vidisset sichem filius emor eunuchi princeps terre illius adamauit et rapuit et dormiuit cum illa. Dina iudiciũ interpretatur: significat animã fidelez que debet se iudicare et facta sua et nõ alios nec facta alioꝝ. quãdo curiosa ẽ videndi que nõ licet cõcupisci: accidit q(uod) per curiositatem suam exit a cõsortio domini. quia tũc vidit eã sichẽ id est dyabolus rapuit eam: et tunc ingressa est in seruiciũ dyaboli. ¶ Quinto alii exeunt per idolatriam. vt filii israhel quando fecerunt vitulum aureum et adorauerũt eum. vt habetur exo. xxxii. similiter ieroboan et filii eius in tempore suo exierunt per idolatriam a cultu dei. vt habe(tur). iii. re. xiii. et iere. x. dicit dñs (et) cõqueritur dicẽs. filii mei exierũt a me per idolatriã suã et nõ subsistunt. nõ est qui extendat tentoria mea et qui erigat pelles meas. ita similiter exeũt quasi p(er) idolatriã a cõsortio dei et a seruicio ei(us) sortilegiis credẽtes et ea faciẽtes et ad magos et ariolos declinãtes. et ĉte isti p(ro)ibũt a populo dei. q(uia) nõ sunt de populo eius. leui. xx. aĩa q̃ declinata fuerit ad magos et ariolos et fornicata fuerit cũ eis ponã faciẽ meã cõtra eã et interficiã eam de populo meo. ¶ Sexto alii exeũt p(er) simoniã sicut exiuit giesi seruus helisei qui cucurrit post naamaz syrũ: quẽ eliseus dñs suus curauerat a lepra sua: et accepit ab eo duo talẽta argẽti et duplicia vestimẽta. vt habe(tur). iiii. re. v. et dicit(ur) q(uod) egressus ab eo sc(ilicet) heliseo (qui interpretat(ur) deus meus) leprosus fuit quasi nix. q(uia) lepra naamã adhesit ei et semini suo vsq(ue) in sempiternũ. p(er) giesi significãt(ur) miseri sac(er)dotes simoniaci: qui vẽdũt cõfessiones hoĩbus et bñdictiões et sacramẽta ecclesie quib(us) acquirũ(tur)

sanitas aie et corporis aliquādo isti exeūt a vero heliseo i. cōsortio christi qui est deus noster tāq̄ leprosi. q2 fetidi sūt corā domino et angelis eius odiosi. Siliter ita exiuit symon magus: qui voluit emere spiritū sanctū ab apostolis vt venderet ipsum. vt hēt' actu. viii. Itē similiter exeūt illi qui emūt spūalia p tēporalibus. vt sūt illi qui dāt militibus et aliis pecuniā numeratā: vt cōferāt eis aliquam ecclesiam. et sicut illi qui dāt aliqua tēporalia vt recipiāt' in aliqua religione. omnes isti nō itrāt per ostiū: ideo fures sūt et latrones. vt hēt' io. x. Cuilibet istorū potest dici sicut beatus petrus dixit simoni mago. actu. viii. pecunia tua tecū sit in perditōnē ¶ Septimo exeunt alii per auariciam et cupiditatem sic exiuit iudas a cōsortio dñi. q2 per cupiditatem vendidit eū iudeis tringita argenteis. vt hēt' mat. xxvii. 7 ibidē dicit ad iudā 7 ad turbas. tāquā ad latronē existis cū gladiis et fustibz cōprehēdere me. certe multi sic exeūt de cōsortio dñi tā clerici q̄ laici. vñ dolēdū ē. et istis clamat iere. v. nolite exire ad agros .s. auaricie 7 in via cupiditatis ne ābuletis. Certe oēs septē isti vadūt in desertū cōfusionis eterne vbi iā habitāt p reatū culpe. De isto deserto dicit dñs per ezechi. xxix. 7 loqui' pharaoni. proiiciā te in desertū .s. iferni. 7 oēs pisces fluminis super faciem terre cadēt. De omnibus istis septem debemus exire. et hoc clamat dominus in ysa. lii. Recedite recedite exite inde pollutum nolite tangere exite de medio eius. scilicet babilonis. mūdamini qui fertis vasa domini 7c. Iste exitus est exitus bonorum ¶ Secūdum est videre quid est illud desertum vbi debemus ire. sciendum est q̄ in desertum penitentiē. hoc significat' per desertum in quo ihesus ductus est a spiritusancto. vñ mat. quarto. ductus est ihesus a spiritu in desertū. hoc est desertum per quod perrexerunt filii israhel: quando egressi sunt de egypto. vnde dicitur exodi. xv. q̄ egressi sunt filii israhel in desertū siue ābulauerūt tribus diebus per solitudinē et nō īueniebant aquam nisi aquam marath. 7 nō poterāt bibere aquā d marath: eo q̄ amara erat. Illi septē

14

predicti et oes alii in peccato exntes mortali in egipto hītant. qr in tenebris peccatorum et in merore magno debent esse tales pro peccatis suis. qr egiptus iterpretatur tenebre vel meror. de isto egypto debemus nos ipsi exire i desertū penitētie et debemus in illo deserto ire p tres dies. ¶ Primus dz esse cōtritōis ¶ Secūdus cōfessionis ¶ Tercius satisfactōis. sz certe qui vult bonas dietas facere dz mane surgere. et dz mane iter accipere. et demane viā suā cōtinuare vsqz ad vesperū. similiter si nos velimus bonas dietas facere eūdi ad paradisū et bene ambulare p illos tres dies in desertum penitētie: debemus cōteri et dolere confiteri et satisfacere de peccatis nostris i mane iuuētutis nostre. et debemus cōtinuare dolorē cōfessionē et satisfactōnez de mane vsqz ad vesperos. i. de peccatis q̄ fecimus in mane iuuētutis nostre. et postea de aliis que fecimus vsqz ad tēpus p̄sens vel vsqz ad mortis vesperā. hoc est qd̄ dicitur ecclesi. xx. mane semina semē tuū: et vespere nō cesset manus tua. Et si aque marath id est tribulatōes peītētie videntur nobis amare: nō oportet nisi apponamus ibi lignū dominice passionis et tācito cōuertūtur in dulcedinem. vt habetur ibidē exo. xv. Illud desertum est desertum in quo habitat iohānes id est gratia dei. ¶ Terciū est videre ad quid debemus exire in desertum.

¶ Sex sūt que debemus videre oculis cordis.

¶ Primo debemus videre mūdi vanitatē cum salomone ecclesiastes. i. vidi cūcta que erāt sub sole: et ecce oīa vanitas et afflictio spiritus. Illud debemus videre vt omnia que sūt in mūdo tanq̄ vanitatē cōtemnamus. ¶ Secundo debemus videre oculis cordis christi icarnatōnē. et hoc cū moise qui vidit rubū ardentem et nō comburebatur. exo. iii. ¶ Ignis in rubo est. id est deitas in humanitate. debemus enim illud videre: vt ibi delectemur. qr ibi est maxima dulcedo et delectatio in cogitatōe incarnatōnis. quia sicut dicit augustinus. Quis vnq̄ talia audiuit: quis vnq̄ talia vidit: quis vnq̄ talia cogitare poterit: vt virgo cōceperit: virgo sine dolore peperit deū et hominē saluatorem

nostrū: ¶ Tercio debemus videre christi passionē: vt libē
tius peītētiā faciamus vñ exo. xxv. dr. inspice ꝛ fac scđm
exēplar qđ tibi in mōte. i. in cruce mōstratū est. et cāti. ii.
Egredimi et videte regē salomonē in dyade. i. christū pa
cificū ꝛc. ¶ Quarto debemus videre vitas ꝛ exempla san
ctoꝝ. vt iob in sterquilinio et ioannē baptistā īdutū pilis
cameloꝝ ieiunātē in deserto. et petrū iu crucis patibulo.
et hꝰ cū btō ber. qui ait cū cōsidero iob sedentē in sterqui
linio ioannē baptistā in deserto petrū in crucis patibulo
iacobū occūbentē herodis gladio: cogito q̄liter et quomꝰ
deus puniet quos reprobat. cū sic punit quos amat. Il
lud debemus videre vt ab illis sāctis exēplū accipiamus
fratres exitus mali ꝛ lōguanimitatis laboris ꝛ patiētie
pphetaꝝ qui locuti sunt ī noīe dñi. ¶ Quito dei suauita
tem. vñ psal. gusta. ꝛ vi qꝛ suauis est dñs. ¶ Sexto glorie
magnitudīeꝫ ꝛ iesum a dextris dei stantē. ꝛ hoc cū beato
stephano qui dicit actuū. vii. Ecce video celos aptos ꝛ ie
sum stantē ꝛc. Ista debemꝰ videre. ꝛ ideo letanter seruia
mus et vt totis visceribꝰ cordis esse cū christo in gloria e
terna appetamꝰ ita vt ad illā gliam in qua christꝰ sedet
in dexterā patris pducat nos idē iesus qui ꝯ patre ꝛ fi. ꝛc

¶ Dominica quarta sermo quintus.

Ego vox clamantis in deserto dirigite viam dñi
et parate. sicut dicit ysa. pphe. io. i. miserūt iu
dei ab iherosolimis sacerdotes ꝛ leuitas ad io
hānē vt scirēt quis essꝫ. ꝛ ipsum īterrogauerūt tu quis es
cōfessus est ꝛ nō negauit q̄a nō sum ego christꝰ. Iudei ali
qui pntabāt ipsum eē christū: quoniā nō ausus erat bapti
zare sacđotes ꝛ leiutas qui erāt sapiētes in lege: sꝫ nega
uit seipsum eē christū dicēs. nō sum ego christꝰ. Remota
ista p̄ore opiniōe: īterrogauerūt eū. quis ergo. helyas es
tu. Alii putabāt ipsum esse helyā ppter nimiā abstinētiā
et castitatē et solitariā vitam et propter asperrimā pecca
torū reprehensionem. sed ipse ostendit et dicit. non sum
helyas. quasi diceret. īdico potestatem iudicantis. postea
querebaut. propheta es tu. id est heliseus. ipsi putabant

ipsum esse vnū ex ꝓphetis resuscitatū ꝓpt' ꝓphetie gra-
tiā. vñ ipē rñdit. nō. q. d. vt dicit iterli. nō sū vn⁹ ex ꝓphe-
tis dequib⁹ putatis me esse: nō sum ꝓpheta. q2 sū plus q̄
ꝓpheta. ipē rñdit sicut ille sacdos cui cū quereret es tu
dyaconus. et diceret. nō: sȝ sacdos. q2 sacerdos plus est q̄
dyaconus. ita rñdit iohānes nō sū ꝓpheta: q2 nō p2enūtio
futura: sȝ ostēdo presētia. vere digito suo ostēdit christū
vñ ipē dicit. Ecce agn⁹ dei ecce qui tollit peccata mūdi
io. i. ipi postea īterrogauerūt eū ⁊ dixerūt dic ergo nobis
quis tu es: vt rñsum dem⁹ his qui miserūt nos. et ipē rñ-
dens ait. Ego vox clamātis in deserto ⁊c̄. In istis verbis
duo sūt cōsiderāda. ❡ Primū est q̄re beatus iohēs voluit
se vocē clamātis in deserto appellare ❡ Scdm est q̄ sunt
vie quas debem⁹ preparare dño vel dirigere cū beato iohā-
ne ❡ Primū notat' cū dicit. ego vox clamātis in deserto.
❡ Secūdū notat' cū dicit. prepate vel dirigite viā dñi.
Primū ergo est q̄re vocē voluit se appellare. et ratō fuit
ꝓpter huīlitatē et ꝓpter veritatē. q2 dicit ego vox ⁊c̄. ve-
ritatē rñdit et huīlitatē docuit. vere veritatē rñdit qñ di-
cit ego vox ⁊c̄. ad litterā fuit vox verbi īcarnati. s. christi ī
clamātis ī deserto. sic dicit glo. Preterea huīlitatē docu-
it. q2 cū talis essȝ φ christ⁹ credi posset: tñ ipē noluit. imo
dixit. ego vox cla. ī deser. q. d. nō sū res aliq̄: sȝ signū rei ⁊
nō res. q. d. ego voco ad pēitētiā: sȝ ipse post me vētur⁹ ē
qui vocabit ad īpetrādū a patre veniā. vox tantū est pre-
nūcia verbi. sic beatus iohēs prenūciauit filiū dei esse vē-
turū: et iō precursor redēptoris appellat' ❡ Preterea vox
primo apprehēdit': et postea verbū cognoscit'. ita p iohā-
nē christū iam venisse cognoscit' et ostēditur. dicit ergo
Ego vox clamātis. s. christi qui clamauit ꝓpriē ī deserto
hui⁹ mūdi peccatorib⁹ qui lōge erāt a salute. vt agerent
pēitētiā: ⁊ vt veīrēt ad suā misericordiā. io. vi. īnouissimo
die magne festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat. si quis si-
tit veiat ad me ⁊ bibat ⁊c̄. ipē etiā clamauit ī crucis deser-
to. vt leo ad suscitandum catulos suos mat. xxvii. clamās
iesus emisit spiritū. illō fuit ī angustia mortis p suscita-

tione filioꝝ. Item ipse clamabit et rugiet in die iudicii si
cut leo ad deuorādū impios peccatores. vñ ozee. xi. quasi
leo rugiēs. qꝛ qñ rugiet formidabūt filii maris. ipse vero
rugiit et clamauit in cruce ad suscitādū filios mortuos.
et ī iudicio clamabit ad deuorādū impios peccatores. et
iō dicit ꝙ formidabūt filii maris. i. peccatores: qñ videbūt
amaritudinē iudicii ⁊ crudelitatē. Isti duo clamores de-
bēt esse recētes ī auribꝫ nr̄is. Istius clamātis sic. s. christi
dicit iohēs ego vox clamātis. Itē ꝑ hoc ꝙ dicit in deserto
pōt locus notari precursoris beati iohānis. qꝛ sicut lu. i.
dicit erat in desertis locis vsqꝫ ad diē ostēsionis sue ad is-
rahel. et in illo deserto clamauit. parate viā dño.

¶ Viam multiplicē debem⁹ deo parare.

¶ Secūdū est videre q̄ est illa via quā dño debem⁹ pre
parare: et circa eius aduētū. ⁊ hoc notat² cū dr̄ parate vi
am dño. Et sciēdū est ꝙ multiplicē viā debem⁹ ei pare et
dirigere: vt dignet² ⁊ valeat in cordib⁹ nostris habitare.

¶ Prima via quā debem⁹ ei preparare est mūdicia cordis.
Ista via ē castitatis ⁊ virginitatis. ista via ē imaculata.
de ista dicit psal. ambulās in via imaculata hic michi mi
nistrabat. ista via ē via sapiē: de q̄ dicit salomō puer. iiii.
viā sapiē mōstrabo tibi ⁊c̄. et ē vere ista via: via sapientie
qꝛ magna ē sapiā cor suū custodire ab inmūdicia luxurie:
et magna insania ē esse diu in imundicia luxurie. vñ gre.
Que maior ē insania ꝙ̄ pro delectatōe momentanea obli
gare se ad eterna supplicia et amittere suple regna cele-
stia. id est breuis ē fornicatōnis delectatio sꝫ perpetua ē
pena fornicātis. ideo viā luxurie debem⁹ fugere: qꝛ dñs
ignorat ābulātes ꝑ eā. puer. xxx. qꝛ dñs ignorat viā ado-
lescētis in adolescētia sua. et dr̄ ibidē talis ē vultus muli
eris adultere ⁊c̄. et in psal. via illoꝝ te. et lu. Certe qui ꝑ
istas vias vadūt: ipsi pereūt ⁊ faciūt de cordib⁹ suis hita
culū dyabolo. vere nō ē decēs talē regnare cū illo qui est
rex regū ⁊ dñs do. vt hēt² apoca. xix. qui nec hītare nec
veīre ī hospitio tenebroso ⁊ pleno imūdicia et luto fetido
nouit. sꝫ talia sūt corda luxuriosoꝝ et ideo ad hoc ꝙ veiat

christus in cordib⁹ nostris debem⁹ omnē imundiciā luxu
rie ab illis icidere et abiicere. ⁊ hoc ē qđ dicit ia. i. abiiciē
tes omnē imūdiciā et habūdantiā malicie suscipite insitū
verbum qđ potest saluare aīas vestras. per imundiciā po
test designari ipsum peccatū luxurie. p habūdantiā mali
cie praua cordis desideria: male cogitatōes et respect⁹ il
liciti ⁊ colloquia praua q̄ corrūpūt bonos mores. omīa il
la debem⁹ abiicere a cordibus nostris: si volum⁹ digne su
scipe verbū caro factū qđ pōt saluare aīas nostras. ephe.
v. dicit apostolus. fornicatio aūt aut omnis imūdicia aut
auaricia nec noīetur in vobis. sz remoueat[2] a vobis sicut
decz sanctos turpitudo et stultiloquiū aut scurrilitas q̄
ad rē nō ptinet. Ita parat[2] prima via q̄ est mūdicia cordis
sicut dicit[2] eccle. ii. qui timēt dn̄m preparabūt corda sua
et sicut dicitur puer. xxii. qui diligit cordis mūdiciā ha
bebit amicū regē. s. christū. ¶ Scđa via est huilitas. p istā
viam ambulauit christus: qn̄ de celo descēdit in vterū vir
ginis et ibi veri serui formā accepit. sicut habet[2] phil. ii.
exinaīuit semetipsum formā s̄ui accipiēs ⁊c. vere nūq̄ fu
it facta maior humilitas illa quā dn̄s celi et vniuerse ter
re fecit: quādo formā serui accepit. et qui inter seruos su
os quasi seruu⁹ et mīster eoꝝ esse voluit. Istā viam para
uit beata virgo gloriosa in corde suo filio dei. ⁊ ideo ipsa
filiū suū cōcipe meruit ⁊ parere. vnde dicit lu. i. respexit
dn̄s humilitatē ācille sue. Istam viā. s. huilitatis debem⁹
dn̄o in cordibus nostris parare. et hoc est qđ dicit ysa. xl.
parate vias dn̄i rectas facite semitas dei nostri in solicī
tudie omnis vallis exaltabit[2]. et omnis mōs huiliabitur.
per valles humiles significātur qui exaltabūtur in glīa
eterna. per montē supbi elati significātur: qui in fine hui
liabūtur in dānatione eterna. q2 sicut dr̄ puer. xxix. hui
lem spū suscipiet gloria: et supbū ⁊c. Sequit[2]. humilitas.
ideo viā huilitatis deo in cordibus nostris preparare de
bem⁹. Sz ista via preparat[2] per omnis superbie ambitio
nis ⁊ elatiōis a cordib⁹ nostris reōtionē. qđ remouere de
bem⁹. et hoc est qđ dicit[2] . i. re. vii. preparate corda vestra

dño et illi soli seruite:auferte baalim et astaroth de medio vestri.baalim superior īterpretat². et significat superbos:qui per superbiā suā oēs alios volūt supare ⁊ sibi subiicere.astaroth interpretatur presepe: in quo sūt duo cibus et fimus. In cibo notat² gula:in fimo luxuria.ita superbiā:luxuriā et gulā debem⁹ de medio nostri .i.de cordib⁹ nostris auferre. ¶ Tercia via est pacis. de ista via dicit zacharias pater iohānis baptiste lu.i. Illuīnare his q̄ in tene. et in vm. mor. se ad diri. pe. no. in viā pa. et puer. iii. vie eius vie pulchre:et oēs semite eius pacifice. quia ꝑpter hoc veīt in mūdū: vt pacē poneret inter nos ⁊ deū patrē:et inter angelū et hoiem: et inter hominē et hominem:inter quos discordia erat ꝑpter peccatū p̄rimi parētis. Viā pacis debemus ei parare in cordibus nostris q2 sicut dicit psal. In pace factus est locus eius.

¶ Pacē triplicē debemus deo parare.

¶ Sciend̄ est ꝙ triplicē pacē debemus parare quātū ad deū et quātū ad ꝑximū:et īter carnē ⁊ spiritum ¶ Prima paratur per verā cōtritiōnē. scd̄a per verā confessionem. tercia per magnā carnis mortificatōnem. De ista triplici pace d̄r ecclesia.xxv.vbi dicit². his trib⁹ placitū est spiritui in eo ꝙ probata sūt corā hoibus. concordia fratrum.s. carnis ⁊ spiritus.hoc iacob et esau amor ꝑximor. ecce secūda pax que dicitur esse quantū ad ꝑximū. sequit² vir et mulier sibi cōsentientes. ecce tercia pax:que deb3 esse quātū ad deū. q2 vir est christus: mulier est aīa fidelis sibi.i.christo in oibus obediēs ¶ Quarta ē iusticie ⁊ equitatis. de ista dicit salomō ꝑuer. iiii. ducā te p seitas equitatis: quas cū igressus fueris nō artabūt² gressus tui: et currēs ⁊c̄. ꝑuer. xv. vie iustor absq̄ offēdiculo. Istā viam dño prepam⁹ qn̄ a malo declinam⁹: et qn̄ bona opera facimus. scd̄mꝙ dic t psal. declina a malo et fac bonū ¶ Preterea viā iusticie dño in nobis param⁹ ⁊ dirigim⁹:qn̄ aliis nō facim⁹ nec dicim⁹ quod nō vellem⁹ dici ł fieri nobis ab ipsis. secūdū ꝙ dicit² thob. iiii. qd̄ tibi ab alio oderis fieri:vide ne facias alteri. Aliter qn̄ aliis facim⁹ oia

que vellemus vt ipsi nobis facerēt. ⁊ h° ē qđ đ mat. vii. quecunqȝ vultis vt faciāt vobis hoīes ⁊c̄. Itē qn̄ vnicuiqȝ reddimus qđ suū ē: deo. s. ⁊ p̄xio nostro. iste sūt vie recte de quibȝ dicit dn̄s sap. x. Iustū deduxit dn̄s per vias rectas. Et sicut dicit ezec. xviii. si autē aduerterit se iustus a via sua: et fecerit iniquitatē secundū abhoīatões suas quas opari solet ipius nūqd viuet? q. d. nō ⁊ oēs iusticie eius nō recordabūt amplius. nūquid via mea nō ē equa dicit dn̄s? ¶ Quinta via ē caritas. de ista dicit apo. i. ad corin. xii. adhuc excellētiorē viā vobis demōstro. Ista via est via regia et publica q̄ ducit oēs ad terrā p̄missiōis. vn̄ dixerūt filii israel a seon regē. nume. xx. via publica gradiemur: nō ad dexterā vel ad sinistrā curiositatis declinabimus. Ista via larga ē. vn̄. i. ad cori. xiii. dicit apostolus caritas patiēs est benigna ē nō emulat patiēs ē in omni p̄secutōe benigna est egenis .i. larga egenis in epulaꝝ largitione. nō emulat .i. nō habȝ inuidiā de alioꝝ felicitate. ideo illi qui volūt istā viā dn̄o preparare debēt impatientiā et auariciā et inuidiā a se remouere. et viā impatiētie auaricie et iuidie a se reōuere. q2 ve illis qui per viam illā ambulāt. vn̄ in canoīca iude. ve illis qui viā caym abierūt. et errore balaā mercede effusi sūt. et cōtradictōe choree perierūt. per viā caym via inuidie significat. quoniā per iuidiā caym fratrē suū iterficit. per viā balaā via cupiditatis et auaricie. per choree viā via inuidie ⁊ contradictōis. sȝ ve illis qui per istā viā ābulāt. ¶ Sexta via est penitētie ⁊ austeritatis. de ista dicit hic. parate viam dn̄i. et mat. vii. arta ē via q̄ ducit ad vitā ⁊c̄. Hec ē via trium dieꝝ: de qua dicit moises exo. iii. viā triū dierū ibim⁹ in solitudinē ⁊ imolem⁹ deo nostro. ¶ Primus dies ē dolor de pctis. Secūdus ē rubor cōfessiōis. ¶ Tercius ē cōtinuatō bone opatōnis. sicut dicit ysa. xxi. hec ē via: ambulate in ea. Istam viā parauerūt dn̄o et ābulauerūt per eam ad paradisū oēs sancti apostoli martires cōfessores ⁊ virgines. Istā viā nobis pauit christus p̄i°: et fecit p̄ suū sanguinē preciosū quē effudit i cruce. hebre. x. habētes itaqȝ

fratres fiduciã sanctoꝝ et sanguinis christi: qui nũciauit
nouã viã nobis. viã istã scʒ penitẽtie debemus dño prepa
rare. qꝛ pniam debemus oẽs face: si volumus in regnũ ce
loꝝ intrare. qꝛ sicut dicitur actu. xiiii. per multas tribulati
ones ꝛ angustias oportet intrare in regnũ celoꝝ. Ad illud
regnũ ꝑducat nos christus. Amen.

¶ Dominica infra octauas natiuitatis. Sermo sextus.

PVer aũt ihũs crescebat ꝛ cõfortabatur plenus sa
piẽtia: et gratia dei erat in illo. luce. ii. Verba
ista ad litterã dicta sunt de ihesu christo dulcis
simo filio dei qui crescebat corpore. qui(sm ꝙ erat hõ fra
gilis) cõfortabatur spũsancto: non sm ꝙ erat verbũ. sʒ sm ꝙ
homo fuit plenus sapiẽtia et gratia. sapiẽtia plenus fuit
qꝛ in ipso habitauit pleĩtudo diuinitatis corꝑalis. vñ col.
ii. dicit aposto. ꝙ in eo fuerũt oẽs thesauri sapiẽtie et sci
entie dei. Similiter plenus fuit gratia sm ꝙ hõ. vñ io. i.
de plenitudie eius accepimus oẽs ꝛc. dicit ergo euãgelista
puer ihũs crescebat ꝛc. ¶ In istis verbis tria sunt cõside
rãda et notãda q̃ dʒ habere et face quilibet iustus. ¶ Pri
mũ est ꝙ debet habere vite puritatẽ: et esse sicut puer ꝓ
pter pueri multiplicẽ ꝓprietatẽ. ¶ Secũdũ ẽ ꝙ dʒ cresce
re et ꝓficere de virtute in virtutẽ ¶ Terciũ ẽ ꝙ debet ha
bere gratie dei et sapiẽtie plenitudinẽ. et quãtũ ad suffi
ciẽtiã. In primo põt notari status incipiẽtiũ. in secundo status ꝓfi
cientiũ. in tercio status ꝑfectoꝝ. Primũ notatur cũ dicit. pu
er aũt ihũs. Secũdũ cũ dicit. crescebat et cõfortabatur. Ter
ciũ cũ dicit. plenus sapientia ꝛc. ¶ Primũ est ergo ꝙ dʒ esse
quilibet iustus puer ꝓpter pueri multiplicẽ proprietatẽ.
versus. Sunt pueri puri: parui: paruo saciati. Ludũt: con
formãt: cito dãt: cito pacificantur ¶ Ore: manu: corde bonus
infans sit sine sorde ¶ Prima ẽ propter vite puritateʒ. qꝛ
puer dr a puritate vite. et cũ triplex sit peccatũ: oris cor
dis opis. sciẽdũ ẽ ꝙ circa illud triplex peccatũ dʒ quilibet
iustus habere triplicẽ puritatẽ. puritatẽ oris: puritatem
cordis. puritatẽ opis. De puritate cordis dicitur puer. xvi.
sermo purus pulcher est. sermo purus dicitur qui ꝓfertur

absq mendacio et absq pximi nocumēto: et absq iuramē to. talis dz esse sermo cuiuslibz viri. primo debz esse absq mēdacio pnicioso et nō cōtra cōsciētiā. qz sicut dicit psal. perdes oēs qui loquūtur mendaciū. et sap. i. os qd menti tur occidit animā. Itē debz esse absq pximi nocumento. et absq detractōe pximi. quia sicut dicit proue. xiiii. qui detrahit rei alicui obligat se in futurū. s. ad eternā dāna tionē. Detractores sūt sicut siconie q venenosis aīalibus pascūtur. sic detractores peccata q quasi venena sūt in ore deferūt et sūt quasi cibus eorum. vñ in psal. venenū aspi dū sub labiis eorum. et ibidē. deuorāt plebē meā sicut escā panis Itē debz esse absq cōtumelia dei. i. sine iuramēto. ppter magnū piculū iuramēti phibet dñs iuramētū in euāgeo dicēs. mat. v. nolite iurare per celū neq per terrā etc. o q malū est iurare p mēbra christi et blasphemare christū. hoc est vnū malū qd dominus nō sinit esse impunitum. quia multociens homines assueti iuramētis blasphemiis mor te subitanea moriūtur. vñ prouer. xx. qui maledicit patri suo scilicet christo. et matri sue. s. ecclie: extinguetur lumē eius in mediis tenebris. s. qz in peccatis suis morietur. qz sicut di citur mat. xii. spiritus blasphemie nō remittitur. i. vix re mittitur. et beatus gregorius narrat in dyalogo q quidā diues hō erat rome: qui dilexit filiū suum quendā puerū annorum quinq. qui blasphemare deū et iurare p mēbra eius assuetus fuit. quadā die cū pater eius teneret eū i brachi is suis et blasphemaret deū: clamauit puer. mali hoīes et nigri veniūt qui me perdere volūt: qui cū hoc dixisset statim blasphemauit nomē domini: et aīaz illis malis ho minibus. s. dyabolis reddidit. Si deus in puero quinq an norū peccatū illud vindicauit: nūquid parcet adultis et discretis qui hoc peccatū cōmittūt tota die? cōstat q nō. sermo ergo purus et pulcher est: qui profertur sine mēdacio. sz pulcherrimus est et purissimus qui profertur sine dei cōtu melia et sine iuramēto. Itē puritatē cordis dz hēre. de hoc dicit ia. iiii. emundate manus vestras et purificate corda duplici aīo. et sap. i. sentite de dño in bonitate et in simplici

tate cordis querite illū.i. in puritate cordis. vere quilibꝫ christianus debꝫ hēre cor purū a tribus. a luto luxurie. a veneno ⁊ sanguine rācoris ⁊ discordie. ⁊ a rubigine cupiditatis ⁊ auaricie. De luto luxurie dicit psal. et orat dn̄m deū suū: d. Eripe me dn̄e de luto. s. luxurie. vt non īfigar. dicit. vt nō īfingar. q2 quidā sunt in illo luto ita infixi: ꝙ infra decē ānos de illo luto exire nō possunt: nec volūt. et ideo isti sūt insani. q2 īsanus essꝫ qui ī luto caderet et de luto exurgere nō vellet. De sanguine rācoris et discordie dicitur puer. vi. vbi dicitur ꝙ dn̄s odit man⁹ effūdētes sanguinē. manus effūdētes sanguinē habēt illi qui seīnant īter fratres discordias. et gen̄. ix. ꝓhibetur caro cū sāguine i. carnalitas vel mortificatio carnis cū sanguine rācoris et discordie. et in ysa. i. cū multiplicaueritis orōnem non exaudiā. dicit dn̄s. q2 man⁹ vestre sanguine plene sūt ⁊c. De rubigine cupiditatis et auaricie dicit iacob. v. agite nūc dites plorate vlulātes in miseriis vestris q̄ venient vobis. Sequitur. aurū ⁊ argētū vestrū eruginauit: et erugo erit vobis ī testionīū. et ꝓuer. xxv. dicitur. aufer rubiginē de argēto. i. de viro iusto. ⁊ egredietur vas purissimū. i. cor. Cor iusti ē vas dn̄i: qd̄ dꝫ esse ab istis mūdū ⁊ purū. ⁊ debꝫ esse plenū grā dei. q2 beati mūdo corde: quoniā ipsi deū videbūt. mat v. ¶ Itē puritatē operis debꝫ habere. et sicut dicit psal. secūdū puritatē manuū mearū retribuet michi. i. thimo. ii. dicit apostolus. volo viros leuātes manus puras ad dn̄m ⁊c. per puritatē manuū et ꝑ puras manus significantur opera bona et pura. vere opera nostra debent esse pura a tribus. q2 pura debem⁹ facere ea ꝓpter deū. vn̄ pura debēt esse a tēporali remuneratōe: et ab inanis glorie puluere: et ab hoīnū fauore. ab illo triplici munere debēt esse pura. vnde ysa. xxxiii. dicit. beatus qui excutit manus suas ab omni munere manus. s. cordis ⁊ oris q2 sicut dicit glo. sup illud iere. xlviii. maledictus qui facit opus dei fraudulēter vel neglīgēter. Est munus a manu a corde ⁊ ab ore. Munus a manu ē pecunia vel remuneratio tp̄alis aliqua. mun⁹ a corde est ianis gloria. munus

ab ore ē fauor humanus siue laus humana. ab isto triplici munere debēt esse opera nostra pura. q2 debemus illa facere absq3 tēporali remuneratōe 7 absq3 humano fauore 7 absq3 ianis glorie puluere. et sicut dicit beatus aug. qui de bono opere gloriat᷑: de virtute viciū facit. certe tales nullā aliā mercedē habebūt de bonis opibus suis mat. v. Amē dico vobis receperūt mercedem suā ¶ Iste tres puritates significāt᷑ per tres pueros: quos dominus liberauit de igne caldeorꝝ ¶ Secūda est ꝑpt᷑ veritatē. q2 puer verax ē. vñ vulgariter dicitur. a stulto 7 ebrio 7 puero extorquet᷑ veritas. et nos sēper dēmus veraces esse ī ꝑmissionibus nr̄is 7 in oīb3 dictis 7 factis. sicut dr̄ ysa. xxxiii. qui loquit᷑ veritatē habitabit in excelsis. et math. v. dicit christus. sit sermo vester est est nō nō. ¶ Tercia est ꝑpter iniurie obliuionē et ꝑpter eius benignitatem. q2 non meminit iniurie sibi illate et nō repercutit nec se vindicat: s3 cito placat᷑: nec tenet rancorē. talis puer fuit christus q2 nō repercussit percutiētes nec vindicauit se de malefactoribus: cū poss3 illos tācito cōfundere. et cito placatꝰ ē pctōribus: qñ volūt peñitere de pctis suis. vt p3 in magdalena et in filio ꝓdigo. luce. xv. de christo dicitur isa. xlii. et mat. xii. ecce puer meus electus quē elegi et posui sup eū spiritū meū. Sequit᷑. nō cōtendit nec clamabit. talis puer debet esse iustus quilibet. vñ iustis dicit apostolus ro. xii. nō vosmetipsos defēdatis carissimi: s3 date locū ire et mat. v. dimittite 7 dimittet᷑ vobis talibus pueris dicit psal. laudate pueri dn̄m 2c̄. Quarta ē q2 nō erubescit qñ videt quis suā nuditatē. ita qui vere iustus est nō erubescat si paup vel nudus ē ab oīb3 tēporalibus ꝓ amore iesu christi. Istā pueritiā hūerūt primi parētes āte peccatu3. geñ. ii. erat vterq3 nudꝰ: 7 nō erubescebāt se vide᷑ nudos et isa. xx. ābulauit ſuus meus isaias nudus 7 discalciatꝰ tales pueri fuerūt oēs apostoli. vñ io. xxi. dixit gº eis iesus pueri nūquid pulmētū habetis? ¶ Quinta ē ꝑpter patris 7 matris dilectōnē. q2 diligit eos libenter iacet cū illis ī eodē lecto ita q̄ iustꝰ ē diligit matrē spūalē 7 christū

patrem suũ et libẽter iacet et dormit ⁊ requiescit cũ illis
in lecto bone cõsciẽtie: religionis vel contẽplatõis. vñ dñs
dicit in ysay. viii. ecce pueri mei quos dedit michi dñs in
signũ et portẽtũ israel. qđ exponit ihũs luc. xii. pueri mei
mecũ sunt in cubili meo. de isto lecto dicit spõsa. cãti. i. le
ctulus noster floridꝰ scʒ liliis castitatis: obsequiis pieta
tis: rosis caritatis. sʒ iste puer dʒ appellari ihũs. sic qui
libet ardẽter et diligẽter salutẽ aĩe sue debet q̃rere: sicut
spõsa faciebat q̃ dicit cãti. iii. surgã et circuibo ciuitatẽ ꝑ
vicos et plateas: et querã quẽ diligit aĩa mea scʒ ihesum
saluatorẽ meũ. ¶ Secundũ principale crescere ẽ ꝙ dʒ cres
cere de virtute in virtutẽ. et hᵒ notat' cũ dicit crescebat et
cõfortabat'. ¶ Quaᵒ' modis dʒ iustus crescere.
¶ Et sciendũ ꝙ quaᵒ' modis debet iustus crescere. ¶ Priᵒ
debet crescere de virtute in virtutẽ. et hoc ad modũ lucis
mane splẽdẽtis. vñ ꝓuer. iiii. iustoꝝ semita quasi lux splẽ
dẽs ꝓcedit et crescit vsq ad ꝑfectũ diẽ. geñ. xlix. filius ac
crescens ioseph de bono in melius: et decorus aspectu. sʒ
multi sunt qui ita nõ faciũt: sʒ sunt sicut luna. q̃ quãtum
crescit ꝑ primã quindenã: tantũ decrescit ꝑ aliã quidenã.
isti sunt carnales et ideo stulti sunt. et sicut dicit' eccle.
xviii. stultus vt luna mutat'. et geñ. xlix. dicit' de rubẽ (ꝑ
quẽ carnales significãt') ruben effusus es sicut aqua nõ
crescas. sʒ de bonis iustis dicit psal. ꝙ ibunt de virtute in
virtutẽ. ¶ Secũdo debet crescere iustus ꝑ bonoꝝ operum
multiplicationẽ. et hoc est qđ dicit ipse dñs viris iustis.
geñ. ix. crescite et multiplicamini scʒ ꝑ bonoꝝ operũ mul
tiplicationẽ. et sit terror vester sup animalia terre et sup
volucres celi. per aĩalia terre carnales gulosi significãt'
per volucres celi superbi ⁊ elati. sup istos debet terror iusto
rũ esse. vñ geñ. xvii. dicit dñs ad abraham (per quẽ signifi
cat' quilibet iustus qui debet esse pater multaꝝ bonaruʒ
operationũ) crescere te faciam vehemẽtissime in gẽtibus.
in bonis opibus debet crescere iustus ad modũ vitis. ẽm
ꝙ dicitur geñ. xl. videbam corã me vitẽ in qua erant tres
propagines crescere paulatim in geminas. per vitẽ signi

ficatur quelibꝫ anima fidelis q̄ dꝫ portare vinū cōpūcti-
onis. tres ꝑpagines significāt opa misericordie ⁊ opa iu-
sticie. In istis operibus debꝫ aīa fidelis paulatī crescere.
Tercio debet crescere iustus et nos in deo vertere ꝑ fer-
uētē caritatē. vñ apostolus ephe. iiii. veritatem facientes
crescimus in quātitate et ī illo per oīa christi caput. ⁊ in
eze. xviii. cū germinasset creuit in vineā latiorē. i. latiorē
caritatē ¶ Quarto debꝫ crescere in gratiā dei et in dei
cognitōnē ꝑ verā confessionē. vñ ii. pe. iii. dicit beatus pe-
trus iustis. crescite vero in gratiaꝝ actōe et cognitōe dñi
nostri iesu christi. et iudicū. iiii. humiliauit ergo deus ia-
bim regē chanaā in illo corā filiis israhel: qui crescebant
quotidie. filii israhel sunt iusti vidētes deū per verā con-
templatōnē: et quotidie debēt crescere in cōtemplatōnē.

¶ Crescere faciūt iustū tria.

Sed sciendū est ꝙ tria sūt que faciūt crescere iustos. In
istis quattuor predictis primū est dilectio pauꝑtatis. vñ
geñ. xli. dixit ioseph. crescere me fecit deus in terra pau-
pertatis mee. Secūdū est tribulatio cordis. vñ i exo. i. di-
citur de filiis israhel: ꝙ quāto magis opprimebātur tanto
magis multiplicabātur et crescebāt. ¶ Terciū est humili-
tas cordis. vñ hester. xi. dicitur de ipsa q̄ fuit multū humilis
fons paruus creuit in flumē magnū. ¶ Terciū principa-
le est ꝙ iustus dꝫ habere sapiētie et gratie plenitudinē. ⁊
hoc notatur cū dicit. plenus sapiā et gratia. vere quilibꝫ
iustus debet esse plenus sapiā. sꝫ nō sapiā mūdi. quia sic
dicit apostolus. i. cor. iii. sapiā huius mundi stulticia est
apud deū. et de illis qui habēt istā sapiētiā dicitur iere.
iiii. sapiētes sūt vt male agāt vel faciāt ⁊c̄. Itē nec sapiē-
tia carnis. q2 sicut dicit apostolus ro. viii. sapiā carnis ini-
mica est deo. ibi dicit hiero. vera ē sapiā q̄ timori dei cōiū-
gitur. vbi aūt inuidie et tergiuersatō nō sapiā: sꝫ versutia
et calliditas vocatur. Itē idem quos magistros putabam
inuenti sunt peiores discipulis. ⁊ quāto in diuitibus ma-
ior auctoritas: tanto maior insolētia peccatoꝝ. Itē nec sa-
piētia dyaboli. de qua dicitur ia. iii. nolite gloriari neqꝫ eē

21

mēdaces aduersus veritatē. non est ista sapiā desursū de-
scēdēs: sȝ terrena aīalis et dyabolica. sȝ plenus dȝ esse sa-
piētia dei. et de ista sapiā dicit² ia. iii. sapiētia q̄ desursū
est primū quidē pudica ē. deinde pacifica ⁊c̄. q2 facit homi
nē esse pudicū et pacificū deo ⁊ āgelis. vere plenus debȝ
esse iustus sapiā dei. i. sapore dei et celestiū. q2 sapiā a sa-
pore dei. et etiam plenus grā dei. et hoc sicut fuit beatus
stephan⁹. vn̄ actuū. iiii. dr. ꝙ cognouerunt stephanū ple-
nū sapiā et fide ⁊c̄. et ibidem. stephanus plenus gratia ⁊
fortitudie ⁊c̄. Istā sapiētiā dat dn̄s viris iustis ⁊ istā gra
tiā. vn̄ psal. gratiā et gloriā dabit dn̄s. gratiā suā et sapi-
entiā istā hic in presenti et gloriā eternā in futuro conce
dat nobis christus filius dei viui. Amen.

Dominica infra octauas epyphanie. sermo septimus.

Fili quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus et e-
go dolētes querebam⁹ te. lu. ii. legit² i isto euā
gelio ꝙ ascēdētib⁹ maria et ioseph iherosolimā
scdȝ cōsuetudinē diei festi. s. in pascha remansit puer ie-
sus i iherusalē ⁊ nō cognouerūt parētes eius. Si q̄ratur
quō dn̄s potuit a parētibus obliuioni datus reliqui (vt
dicit glo) qui tāta parētū ꝓuidētia nutriebat? Rn̄dendū
est ꝙ filiis israhel affluētib⁹ ad festa l' ad ꝓpria redeūti-
bus: mos erat seorsum viros seorsū feinas choros ducētes
īcedere: pueri cū quolibȝ parēte īdr̄nter ire poterāt. ideo
dr mariā ⁊ ioseph vicissim putasse puerū iesū quē secū nō
cernebāt cū altero parēte reuersum. sequit². et nō inueni
entes reuersi sūt iter vnius diei et requirētes eū scd̄a di
e iter cognatos ⁊ notos nō īuenerūt eū. post triduo vero
īuenerūt i iherusalē ī tēplo ī medio doctorꝝ audiētē eos ⁊
interrogantē. et tūc dicit ad eū mater gloriosa virgo. fili
bone quid fecisti nobis sic? In hoc toto euāgeº quiꝗȝ sunt
nobis cōsiderāda. Primū ē vbi christus saluator noster
amittitur. Scd̄m a quibus querit². Terciū est quō
querendus ē ad hoc ꝙ inueniat². Quartū est quomodo
inuenitur. Quintū est vbi inuenitur.

Amittit² christus salus nostra tribus locis.

Primū est ergo videre vbi christus salus nostra amittit²

Et sciendū est ꝙ in multitudine et solēnitate et in sua cō
gnatiōe. vere amittit᷑ in multitudīe viciorꝝ et in tumultu
eorꝝ. vñ luce. xix. dicit᷑ ꝙ zacheus nō potuit eū videre pre
turba et mat. ix. dꝛ ꝙ prius ihūs eiecit turbā qñ puellā fi
liā principis suscitauit. de ista multitudine dꝛ treñ. i. pro
pter multitudinē īiquitatū eius puuli eius ducti sunt ca
ptiui añ faciē tribulātis. similiter in multitudīe diuitiarꝝ
amittit᷑ christus multotiens: qñ cupidi auari gloriant᷑ in
multitudine earꝝ. qꝛ sicut dicit psal. in multitudīe diuitia
rū suarꝝ gloriāt᷑. sꝫ ēte sicut dicit᷑ osee. v. in gregibus suis
et in armētis suis ibūt ad q̄rendū dñm: et nō inueniēt eū
ablatus ē ab eis. Item amittit᷑ in solennitate. i. in gaudio
mōdi. qꝛ sicut dicit augu. leticia mōdi est in pūcto nequi-
cias luxuriarū: in spectaculis vagari: ebriositate ingurgi
tari: turpitudinē face et nichil mali pati. ecce gaudiū mō
di. q̄ oia face placent. nō castigari fame vel aliqua aduer-
sitate: sꝫ oia in rerū habūdātia: in pace carnis: in securita
te male mētis agere. tales aūt solēnitates vestras odiuit
aīa mea ⁊c̄. ideo dicit dñs in ysa. i. neomenias et solennita
tes odiuit aīa mea ⁊c̄. et mat. v. dispgā stercus solēnitatis
vestre. qꝛ solūmodo hoīes in die festo a terrenorꝝ labore lu
xurie ebrietati ⁊ spectaculis vacāt. vñ dñs in ezechi. xxii.
a sabbatis meis verterūt oculos suos ⁊ inquinabar in me
dio eorꝝ scꝫ p immūdiciā operū in diebus festis. vñ hodie
ita indebite solennitates ab hominibꝫ custodiūt᷑ et a ma-
lignis spiritibus derident᷑. vñ treñ. i. viderūt eam hostes
et deriserūt sabbata eius. tales amittūt dñm et nunq̄ eū
inueniūt. vñ talibus dicit dñs. io. vii. q̄retis me ⁊ nō inue
nietis. Itē amittit᷑ in sua cognatōe scꝫ inter cognatos et
notos. et ibi nō pōt inueniri. ēte illud verū ē multotiēs ad
litterā ꝙ īter cognatos amittit᷑ ihūs et ibi vix īuenit᷑. vñ
ber. quo° te bone ihesu inter cognatos meos īueniā: qui in
ter tuos minime es inuētus. quō te īueniā in gaudio: quē
mater dolēs vix inuenit. vel p cognatos carnalitas ⁊ pec
cata carnis significāt᷑. qꝛ cognata nr̄a sunt vt gula et lu-
xuria qꝛ de carne nr̄a exeūt et in illa cognatōe amittitur

iesus: et nūq̄ inuenit᷑. vñ iob. xxviii. nō inuenit᷑ in terra su·
auiter viuētiū. et sponsa in canti. ii. in lectulo meo q̄siui
quē diligit aīa mea. quesiui illū et nō inueni. ꝓpter ista
tria dicit dominus abrahe: per quē quilibet iustus sigifi
cat᷑. geñ. xxii. egredere de terra tua. i. de amore et multi·
tudine terrenoꝝ. et de domo patris tui. s. dyaboli. vbi ha·
bitāt qui immūda opa in solēnitatibus faciūt: ⁊ illa male
custodiūt. et de cognatōe tua. i. de viciis carnis. ⁊ vade ī
terrā quā mōstrauero tibi. q. d. ibi poteris me īuenire.

¶ A quibus dominus queritur.

¶ Secūdū est videre a quibus querit᷑ iesus saluator. Et
sciendū est ꝙ a parētibus maria et ioseph. per mariam que
mare amarū iterpretat᷑: significātur penitētes qui cōti·
nue debēt esse in amaritudine de pctis suis. sicut erat iob
qui dicebat. iob. xvii. in amaritudinibus morat᷑ oclūs me
us. per ioseph qui augmētū īterpretat᷑: significatur cari·
tas que augmētat oīa bona. s. in hoīnibus. isti sunt paren
tes iesu christi penitētes in caritate existētes. et isti sūt
qui vere querūt iesū saluatorē suū. et isti in fine īuenient
eū. ꝓuer. viii. qui vigilauerit ad me inueniet me. i. qui a
iuuētute sua vigilauerit in pñia et in caritate ad querēd
isti inuenient me. in iuuētute eni debemus eū querere: nō
in morte. sicut illi faciebāt de quibus dicit psal. cum occi
deret eos q̄rebant eū. isti penitētes et in caritate exñtes
sūt parētes iesu christi. q2 isti sūt faciētes eius volūtatē.
q2 sicut ille dicit math. xii. qui facit volūtatē meā: ⁊ non
suā suple hic meꝰ frater soror ⁊ mater ē. talibꝰ dicit psal.
querite dominū dum īueniri potest: et viuet anima vrā.
vita gratie hic: et vita glorie in futuro.

¶ Querere deum debemus tripliciter.

¶ Terciū est videre quamō querendus sit christus ad hoc
ꝙ īueniat᷑. ¶ Et sciendū est ꝙ tripliciter debemꝰ deū q̄rere
.s. diligēter deuote et ardēter et perseuerāter. diligenter
debemꝰ eū q̄rere sicut q̄rit hō ouē suā perditā. q2 christus
dr̄ ouis ꝓpter huīlitatē suā et mansuetudinē. ysa. liii. ita
diligenter querebat eū spōsa cāti. iii. surgam et circuibo

ciuitatē per vicos ꝛ plateas et querā quē diligit anima mea .similiter ita querit eū qui ex toto corde q̄rit illū. et ita querebat eū dauid.vñ psal . in toto corde meo exquisiui te ꝛc̄. Item deuote et ardēter debemus eū querere.ita quesiuit eū beata magdalena . q2 cū lachrimis. vñ io.xx. dicitur ꝙ maria stabat ad monumētum fo.plorās. et dū plorat dicūt ei angeli.mulier quid ploras:quē queris. q2 tulerūt dominū meū et nescio vbi posuerūt eū. ita similiter querebāt eū beata virgo et iosepb .vnde dicit ei beata virgo vt habet² hic fili mi:quid fecisti nobis sic.ego ꝛ pater tuus dolētes querebam⁹ te.Et quid mirū? q2 thesaurū preciosum ꝛ rē preciosissimā amiserāt. vere deuote et ardēter debem⁹ querere eū. et hoc sicut famelici q̄rūt cibū suū siue panē. q2 ipse est panis vite.io.vi. ego sū panis vite ꝛc̄. Itē sicut egrotus suā sanitatē.mala.iui.sanitas in penis eius. et psal.misit verbū suū et sanauit eos. Itē sicē cecus lumē. q2 ipse est lux mundi.io.viii. ego sum lux mundi. ¶ Tercio debemus eū querere perseueranter. vnde i psal. querite faciē eius semper.et lu.xi.querite et inuenietis. pulsate et aperietur vobis .

¶ Inuenitur christus post triduum .

Quartum est videre quomodo inueītur. Et sciendū est ꝙ post triduū inueītur. ¶ Prima dies est ante legē. Scd̄a sub lege . Tercia sub gratia. Quesitus est aduētus eius. s. christi in carnē a patriarchis ante legē:et nō inuētus.q̄situs est sub lege a ꝓphetis: et nō est inuētus. q̄situs ē a gratia et sub gratia:ꝛ inuētus est . vel per triduū significātur opera iusticie i se et opa misericordie quātū ad ꝓximū.et opera pietatis quātū ad deū. vel per triduū significat' cōtritio cordis:cōfessio oris:satisfactio opis: et executō boni opis . et quātū ad religiosos p triduū illud pñt significari obediētia:pauptas: et castitas. de isto triduo d2 mat.xviii . ecce iam triduo sustinēt me.nec habēt quid māducent.hec est via trium dierum: de qua dicit moises pharaoni.exo.iii. viam trium dierū ibim⁹ in deserto : vt immolemus deo nostro . vel per triduū potest significari

dies passionis et dies sabbati et tercia dies fuit dies pa-
cis ⁊ quietis et dies exultationis ⁊ resurrectōis. vñ osee
vi. visitabit nos pꝰ duos dies ⁊ ī tercia die suscitabit nos

¶ Inueitur chꝛistus in quinqꝫ locis.

¶ Quintū ē videre vbi inuenitur chꝛistus ¶ Et sciendū ē
ꝙ in quiqꝫ locis ¶ Pꝛimo iuenitᷣ in pꝛesepio a pastoꝛibus
lu. ii. dicit angelus pastoꝛibꝰ. et hoc vobis signū saluato-
ꝛis iuenietis infantē pānis iuolutū et positū in pꝛesepio.
vere ī pꝛesepio. qꝛ in paupertatis loco iuenitᷣ chꝛistus a
pastoꝛibꝰ. i. a pꝛelatis ecclesie quādo nō sūt auari: nec cu
pidi, vel a pastoꝛibꝰ. i. ab oibꝫ fidelibꝰ fideliter sibi cōmis
sas oues ad custodiendū. i. aīas suas custodientibus. vñ ī
psal. nos aūt populus eius et oues pascue eius ¶ Scdo
inuenitur cū maria matre eius a tribus regibus aurum
thus et mirram offerentibus. math. ii. et intrantes domū
inuenerunt puerū cū maria matre eius. per domum con-
scientia munda et pura et coꝛ mundū et purum ab omni
peccato significātur in tali domo inuenitur chꝛistus a re
gibus. id est ab illis qui sciūt bñ regere sensus suos. lin-
gua nō loquatᷣ verba turpia: aures nō audiāt verba de-
tractiua: oculi nō respiciāt illicita. sꝫ ad hoc ꝙ isti reges
inueiāt eū: opoꝛtet ꝙ ferant secū tria munera. aurū cari-
tatis. thus. s. deuotionē oꝛōnis mirram id est moꝛtificati
onē carnis. ¶ Tercio iuenitur in hierusalem in templo a
parentibus. vnde in isto euāgelio dicitur ꝙ parētes eius
ingressi sūt in hierusalem et inuenerunt eū in medio do-
ctoꝛū audientē et interrogantē illos. glo. quasi fons me-
dius doctoꝝ sedꝫ sed quasi exemplar huīlitatis pꝛius in-
terrogat et audit ꝙ̄ istruat. ne paruuli a senioꝛibꝰ doceri
erubescāt: ⁊ ne ifirmꝰ docere audeat. vere a pentibꝰ. i. a p
entibꝰ exñtibꝰ inuenitᷣ iesus ī tēplo ī hierusalē lu. i. ī coꝛ
de huīli et pacifico. qꝛ ibi hītat. vñ psal. in pace factꝰ ē lo
cus eius ¶ Quarto iuenitᷣ ī domo simonis. i. in claustro
a maria magdalena. i. a religiosis pꝛopꝛia peccata lacꝛi-
mātibꝰ. de hᵒ habetᷣ lu. vii. vbi dicitᷣ rogabat iesum qui
dā phariseus vt māducaret cū illo. ⁊ ecce mulier ꝗ erat in

ciuitate peccatrix vt cognouit ꝙ ihesus accubuissꝫ in do
mo pharisei:atulit alabastrū vnguēti ⁊c̄ ¶ Quito inuenit᷑
in deserto scꝫ pn̄ie a querentibus eū et ibi eū sequētibus.
istos reficit de quinqȝ panibus ⁊ duobꝫ piscibus.vt habe᷑
io.vii.et mat.v.per duos pisces fides ⁊ spes. ꝑ quinqȝ pa
nes christi quiqȝ vulnera significāt᷑.de fide trinitatis et
spe iocunditatis et de quinqȝ vulneribus suis refecit dn̄s
martires suos.similiter habet᷑ mat.vi.istos reficit septeꝫ
panibꝫ:i.donis spūssancti. Rogemus g° deū vt det nobis
eū sic q̄rere hic vt possimus eū inuenire in fine Amen.
¶ Dominica pria post octauas epyphanie.h° octauus.
Nuptie facte sunt in chana galilee: et erat ibi ma
ter ihesu ⁊c̄.io.ii.Ad litterā iste nuptie dicūt᷑ be
ati iohānis euāgeliste. In h° totali euāgelio du
o pn̄t considerari. ¶ Primū ē quid ꝑ istas nuptias signifi
cat᷑. Secundū ē quid significat᷑ per sex ydrias aque q̄
in vinū mutant᷑ ¶ Primū est g° videre quid ꝑ nuptias si
gnificat᷑.Sed sciendū ꝙ ꝑ istas nuptias duo gn̄a nuptia
rum pn̄t cōueniēter intelligi.q2 due sunt nuptie.Prime
fuerūt inter filiū dei et hūanā naturā.Secunde fuerunt
inter deū et quālibet animā fidelem. ¶ Prime fuerūt et
sunt inter filiū dei et huānā naturā.et vn̄ dicūt᷑ iste nup
tie beati iohannis.q2 iohānes interpretat᷑ gratia.q2 ꝑ so
lam grām spūssancti et suā caritatē nimiā fuit: ꝙ tam po
tens rex vt ille qui ē rex regū ⁊ dn̄s dominātiū apoc.xix.
voluit talē ancillā ⁊ tā paupem(vt hūana natura est)sibi
copulari.Istius matrimonii fuit grabriel angelus nūcius
et spūssanctus sacdos.vn̄ luc.ii.dicit᷑.missus ē gabriel an
gelus ad mariā virginē ⁊c̄.ibidē dicit āgelus virgini.ne ti
meas maria:spūssanctus supueniet in te ⁊c̄. Nuptie iste
celebrate fuerūt in vtero virginali.iste nuptie siginficate
sūt ꝑ nuptias ysaac⁊ rebece.vn̄ gen̄.xxiiii.ꝙ ysaac itrodu
xit rebecā in tabernaculo mr̄is sue sarre⁊ accepit eā i vxo
rē. ꝑ rebecā q̄ paciētia iterpretat᷑ hūana natura christi et
sua caro glōsa q̄ in ea multas tribulatōes sustinuit paciē
ter optime significat᷑.ꝑ ysaac qui risus christi iterpreta

tur: filius dei significat'. q2 omnes debēt ridere ⁊ multū gaudere eo ꝙ rebecā .i. humanā naturā sibi in tabernaculū sue matris .i. in vtero virgis gloriose despōsauit. vñ sic hoīes qui habēt sororē aliquā vel aliquā mulierē de parentella sua pauperrimā: si rex francie vel eius filius eā despōsaret multū gauderēt: ita debem⁹ oēs gaudere multū eo ꝙ rex celi et terre filius dei patris vxorē de parentella nostra pauperrimā ⁊ villē accepit, et desponsauit .s. nostrā naturā. iō dicit psal. cātate dño cāti. no.: q2 mi. fe. Iste nuptie sūt ꝓprie nuptie facte in chana galilee. chana zelus iterpretat'. galilea iterpretatur transmigratio. et certe zelus .i. amor ꝓprie fecit eū iclinari et nasci ⁊ ita trāsmigrare et descēdere de celo in vterū virgis ⁊ de vtero virginis in mūdū veire. vñ ysa. ix. dicitur. zelus dñi exercituū fecit hoc. ī his nuptiis fuit vinū cōsolatōis q̃diu apostoli de presentia spōsi gaudebāt. vñ dicit dñs. math. ix. non possunt filii nuptiarꝫ lugere: q̃diu cū eis presens ē sponsus. sꝫ defecit vinū cū dñs trāsiturus ad patrē dicit eis. io. xv. plorabitis et flebitis vos: mundus autē gaudebit. vos aūt cōtristabimi. Cōuersa ē aqua in vinū cū dicit eis. io. xvi. tristicia vestra vertet' in gaudiū. et h° fuit in die resurrectōis sue. vnde io. xx. gauisi sunt discipuli viso dño.

¶ ydrie sex fecerūt christū icarnari.

¶ Sed nota ꝙ erāt ibi sex ydrie aque. Quātū ad nuptias icarnatōis sex ydrie possunt dici sex que fecerūt christuꝫ incarnari et que in īcarnatōne christi fuerūt. benignitas hec potest dici prima ydria. de ista ydria dicit apost. ad titum. iii. apparuit benignitas et humanitas in humanitate saluatoris nostri ¶ Scđa fuit misericordia et pietas. vnde ad titum. iii. nō ex operibꝫ iusticie que fecim⁹ nos: sed secūdū suā misericordiā saluos nos fecit ¶ Tercia fuit humilitas cōtra superbiā primorꝫ parētū. phili. iiii. exinaniuit semetipsū formā serui accipiēs. nullā maiorē humilitatē possꝫ aliquis ostēdere nec cogitare q̃ ista fuit ꝙ princeps toti⁹ mūdi formā ꝟui sui accepit ¶ Qrta fuit paupertas. vñ ii. cor. viii. cū diues essꝫ factus ē egen⁹ ꝑ nobis

ꝛc. ber. in celis bonoꝝ oīum habundantia suppetebat: sed pauperies nō īueniebatur in eis. porro hec species in terra habūdabat ꝛ nesciebat homo preciū eius. hāc querere venit filius dei vt eā sua existimatōe faceret preciosā. ꝫ hoc admiratur etiā ecclesia dicēs. o admirabile cōmerciū creator ge. hu. ꝛc̄. Quinta fuit pax ꝛ tranquilitas. ꝓpter hoc voluit icarnari et nasci ꝛ crucifigi vt pacē poneret inter deū et hoīē et inter nos et ipsos āgelos inter quos erat discordia: ꝓpter peccatū primoꝝ parētū. et ideo in ortu eius cātauerūt angeli sicut habet lu. i. gloria i excelsis deo et in terra pax ho. bo. vo. ꝛc̄. et ysa. i. appellat princeps pacis pater futuri seculi. q2 istā pacē veit iformare et facere ❡ Sexta fuit amor et caritas. vñ iere. xxx. i caritate ꝑpetua dilexi te: ideo abstraxi te miserās tui. et io. iiii. in hoc apparuit caritas dei pr̄is: ꝙ misit filiū suū vnigenitū in mūdū vt viuamꝰ ꝑ ipsū. et certe oīa ista mutata sūt i vinū leticie ꝛ exultatōīs spiritualis: qñ natꝰ fuit vñ lu. ii. dicit angelus pastoribꝰ annūcio vobis gaudium magnū qd̄ erit omi populo: q2 hodie na. ē vo. sal. mundi.

❡ Idrie sex significant tristicias q̄s habuerūt apostoli in passione christi ❡ Itē per sex ydrias aque pñt significari tres tristicie quas habuerūt apostoli in passione christi ❡ Prima fuit de hoc ꝙ dixit eis: ꝙ vnꝰ eorum debebat tradere eū. mat. xxvi. amē dico vobis ꝙ vnus vestrum me traditurꝰ est. et cōtristati valde ceperūt singuli dicere. nūquid ego sū dñe? ❡ Scd̄a fuit qñ iudas tradidit eū iudeis ꝛ a iuda ꝓditore ē osculatus ❡ Tercia fuit de alaparū ꝑcussione ❡ Quarta fuit de iudeoꝝ illusione. vñ mat. xxvi. alii aūt alapas dederūt in faciē eius dicētes. ꝓphetiza nobis christe: quis ē qui te ꝑcussit ❡ Quinta fuit de vestimētorū eius spoliatione et eoꝝ diuisione. vnde mat. xxvii. diuiserūt vestimēta sua sortē mittētes. ❡ Sexta fuit de sua crucifixiōe. vñ lu. xxiii. crucifixerūt eū et duos latrones cū eo ꝛc̄. Iste sex ydrie aq̄. i. tristicie mutate sūt in vinū leticie ꝛ ꝯsolatōīs in resurrectōe. vñ io. xx. gauisi sūt discipli viso dño. Scd̄e nuptie sūt iter deū ꝛ quālibꝫ

nichil feci. ¶ Quarta est de bonoꝝ suoꝝ prius factoꝝ in ca
ritate mortificatōe ⁊ denigratōe. q2 sicut tre. i. dicit'. par
uuli eius ducti sunt in captiuitatē. i. oīa opa eius mortua
sunt propter multitudinē iniquitatū eius. et iere. xxxi. ra
chel plorās filios suos. i. opa sua noluit cōsolari q2 nō sūt
scȝ viua: sȝ potius mortificata. ¶ Quinta est de penaꝝ in-
ferni obligatiōe. q2 qui peccat mortaliter obligat se ad e-
ternā mortē. q2 sicut dit' eze. xviii. aīa que peccauerit ipsa
morietur'. Ista habet tres metretas. i. mensuras. prima ē pe
naꝝ acerbitas. secūda est penaꝝ multiplicitas. tercia ē pe
narū perpetuitas. de his omnibȝ dicit' ysa. vlti. ignis eoꝝ
nō extīguet' et vermis eoꝝ nō moriet'. In hoc ꝙ dicit ignis
ibi: notatur penaꝝ acͣbitas. In hoc ꝙ dicit vermis ibi erit
cum igne: notatur penarū eoꝝ multiplicitas. Et in hoc ꝙ
ignis nūꝙ̄ extinguet, et ꝙ vermis ille nūꝙ̄ moriet' scȝ re-
morsio cōsciencie notat' ꝑpetuitas. ¶ Sexta est de gratia
dei et patrie celestis amissiōe et elōgatōe. vn̄ in psal. heu
michi q2 incolatus meus ꝓlōgatus est. et ibidē: sup flumi
na babilonis illic sedimus et fleuimus. et tre. i. hereditas
nostra versa est ad alienos. Ista habȝ duas metretas que
sunt amissio cōsolationis spiritualis: et amissio societatis
angeloꝝ et dei visionis. Iste tristicie debent mutari in vi
nū leticie spūalis in nuptiis pnīe. quātū ad nuptias pa-
radisi dicit. spōsabo te michi ī sempiternū. vere in paradi
so erūt nuptie dei ⁊ aīe fidelis sue spōse. de istis nuptiis
dicit io. apoc. xix. gaudeamus et exultemus ⁊ demus glo
riā deo: q2 venerūt nuptie agni. iste nuptie erunt qn̄ fide-
lis aīa erit coniuncta cristo spōso suo in eterna gloria. In
istis nuptiis mādūcabit homo panem angeloꝝ sicut dicit
psal. et bibet vinū clarū et dulcissimū. de hoc dicit spōsus
canti. v. bibite amici et inebriamini carissimi. In istis nup
tiis. sex ydrie aque scȝ sex pene quas hȝ hō hic (que sunt
fames sitis labor luctus dolor et corruptio siue mors) mu
tabūtur in vinū eterne iocūditatis.

¶ Penas sex hic patimur.

Vere fames mutabit' in saturitatē et sitis in potū dul-

cem. ysa. xlv. dicit dñs. serui mei comedēt ⁊ vos esurietis: serui mei bibēt et vos sitietis. similiter labor in requiē. vñ in fine dicet dñs ploratibus illud mat. xi. venite ad me oēs qui laborastis et onerati estis et ego reficiā vos et īuenietis requiē aīabus vestris. similiter luctus in cōsolatōnē. mat. v. beati qui lugēt quoniā ipsi cōsolabūtur. Itē dolor i leticiā et exultatione. ysa. xxxv. gaudiū et exultatōnē obtinebūt et fugiet dolor ab eis ⁊ gemitus. ⁊ apoca. xxi. abstergert deus omnē lachrimā ab occulis sanctorum ⁊c. similiter corruptō mutabitur in icorruptionē et corpus mortale i immortale. vñ. i. cor. xv. oportet hoc corruptibile induere icorruptōnē. hoc totū fit nuptiis paradisi. apoca. xix. beati ergo qui vocati sunt ad nuptias agni. ad illas nuptias perducat nos christus filius dei viui. Amen.

¶ Dominica scda post octauas epyphanie sermo nonus.

Cum descēdisset iesus de mōte: secute sūt eū turbe multe et ecce leprosus veiens adorabat eum mat. viii. vere ad litterā cū iesus descēdisset de loco. s. de mōte in quo pdicauerat discipulis suis et vbi eos docuerat: secute sūt eū turbe multe. alii pter doctrinā: alii pter adminiftratōnē: alii pter curatōnē. vñ hic ecce leprosus veniēs. Circa istū leprosū et circa curatōnē eius sex sūt cōsiderāda ¶ Primū ē quid significet iste leprosus quē dñs curauit. qd notatur cū dicit et ecce leprosus ¶ Scdz est ad quid dñs manū suā misit vel extēdit. qd notatur cū dicit. et extēdit manū ¶ Terciū est pter quid eū dñs tāgere voluit. qd notatur cū dicitur. et tetigit eum. Quartū ē quare dñs qn curatus fuit vt nemini diceret phibuit. qd notatur cū dicitur. vide nemini dixeris ¶ Quintū ē quare eū ad sacerdotes misit. qd notatur cū dicit. vade ⁊ ostēde te sacerdotibus ¶ Sextū est quid ē illud munus et quid significat qd ei offerre precepit. qd notatur cū dicit. et offer munus tuū qd precepit moises ¶ Primū est videre quid signifcat iste leprosus. allegorice iste leprosus significat genus huānū qd totū leprosū erat pter peccatū origiale: sz qn filius dei descēdit de mōte. i. de celesti pa-

tria in icarnatoe quado exinaniuit se formā serui accipiens ⁊ per sanguinē quē effudit in cruce vbi habuit man⁹ extēsas ⁊ pforatas curauit illū ⁊ sanauit. vn̄ in psal. misit deus. s. pater verbū suū et sanauit eos. vere nos oēs a lepra peccati origīalis mūdati sumus in baptismo qui virtutē mūdādi nos habz a passione iesu christi. ideo dicit apostol⁹ ro. vi. quicūq baptizati estis ⁊c̄. et apoca. i. lauit nos a pccis nostris ⁊c̄. moraliter p leprosum istū pccor in pccō mortali permanens significatur. nā lepra peccatum mortale significat pter duplicē rōnem ¶ Prima ē q2 lepra ex corruptōe humoꝝ mēbroꝝ vniuersoꝝ cōtrahitur: sic peccatū mortale omne ex trāsgressione legis cōtrahitur. vn̄ dicit quedā glo. sup leuit. φ peccatū ē legis trāsgressio ¶ Scd̄a est q2 sicut lepra ē ifirmitas q̄ nō potest curari in hoīe: sic peccatū ab hoīe: sed solū a deo nostro creatore. vn̄ rex israhel dicit quādo naaman venit ad eum vt curaretur a lepra sua (vt habet². iiii. re. v.) nūquid ego sū deus vt curem hominē a lepra sua: et mat. ii. dicitur. quis potest dimittere peccatū: nisi solus deus. per leprā ergo significatur peccatū mortale.

¶ Sex proprietates lepre.

¶ Et per leprosum istū quilibz pccor significari potest. et hoc pter multiplicē rōnē et pprietatē leprosi. ¶ Prima est pter turgiditatē et inflatōnē. q2 leprosus turgidus est et inflatus. et per hoc significat² peccatū supbie q2 superbi turgidi sunt et iflati. vn̄ superbi sunt sicut vesice inflate et turgētes. vn̄ dicit augustin⁹. supb⁹ similis est vesice inflate: que si pungat² acu quātūcunq sit iflata: deinflatur et deturgescit. sic et supbus quātūcūq sit inflatus in diuitiis et deliciis: et in honorib⁹: et de sciencia: ad modicū punctū mortis deinflatur et deturgescit. q2 sic̄ dicit iob. xviii. tollet eū vētus vrens et rapiet eū de loco suo. et iā in ipsis supbis nō est nisi vētus elatōis ⁊ iactātie et vane laudis. ipsi sicut buffones īflati sūt et maxime qn̄ tāgūtur aliqua dura reprehēsione et portāt semper venenū detractōis in ore sicut buffones: vt iterficiāt

eos qui fangũt illos. vñ dicit psal. venenũ aspidũ sub labiis eorũ. hec ẽ lepra capitis. q2 superbia ẽ caput et iniciũ omnis peccati. eccl. x. iniciũ oĩs peccati ẽ superbia. vel dr lepra capitis. i. diaboli. q2 diabolus ẽ caput et rex sup oẽs filios supbie. iob. xli. de lepra capitis leui. xiii. vir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra videbit eos sacerdos. ista ẽ lepra osye regis ii. paralip. xxvi. ¶ Secũda ꝓpter putredinẽ iteriorẽ. q2 lepra putrefacit hoĩnez interius. per hͦ significatᷣ peccatũ iuidie. q2 iuidia (quãdo facit hominẽ dolere de bonis proximoꝝ et gaudere de malis eoꝝ) putrescere facit animã iuidi corã do et cõsciẽtia eius ⁊ oẽs virtutes q̃ erãt in aĩa putrescũt. et iõ dicitᷣ puer. xiiii. putredo ossiũ iuidia. ¶ Tercia ẽ ꝓpter anelitꝰ eius fetorẽ et alioꝝ corruptõnẽ et submissam locutõnẽ. q2 leprosus submisse loquitᷣ q2 habet vocẽ raucosam vel raucam. per hoc significatᷣ peccatũ detractõis et murmuris q2 detractor sub silentio detrahit et mordet sicut serpens eccle. x. si mordeat serpẽs in silẽtio: nec eo minus qui occulte detrahit. Preterea habet anelitũ fetidũ. vñ psal. sepulchrũ patẽs est gutur eoꝝ. similiter detractor p fetorẽ detractõis sue primo se corrũpit et illũ cui detrahit quãtũ in se est ⁊ eos qui detractõnes eius libẽter audiũt. q2 sic dicit grego. nũꝗ esset detractor: nisi esset libẽs auditor. ⁊ in psal. corrupti sũt ⁊ abhoĩnabiles facti sũt. ipsi sũt similes bestie q̃ similis erat vrso et hẽbat tres ordines dẽtiũ. dañ. vii q2 tres corrũpit. hec ẽ lepra marie sororis moisi ⁊ aarõ nume. xii. ꝙ dñs eã lepra percussit quoniã cõtra moisen murmurauit ꝓpter ethiopissam. hec ẽ lepra bache leuiti. xiii. ¶ Quarta est ꝓpter sitis habũdantiã ⁊ q̃titatẽ q2 semper sitit. ⁊ multotiẽs accidit ꝙ q̃to plus bibit tãto plus sitit. per hoc significatur peccatũ cupiditatis. cupidus enĩ semp sitit. vñ io. xviii. exardescit cõtra eum sitis. et ẽ mirabile. q2 quãto plus bibit. i. habet: tãto plus sitit i. cupit habere: vnde saciari nõ potest. et hͦ ẽ qd̃ dicit eccle. xiiii. oculus cupidi isaciabilis ẽ. optime dicit. q2 oculus eius saciari nõ potest. quia quãdo videt vnũ pulchrũ

equū vel aliquā pulchrā rē tam cito cupit illā habere. q2 sicut dicit² puer.xiii.vēter impioꝝ insaturabilis est. vere cupidi sunt impii. q2 nō hn̄t miam nec pietatē de aiabus suis:nec de ꝓximis. et sicut dicit² iac.ii. iudiciū sine mia fiet ei qui nō facit miam. Ista est lepra giezi qui ꝑ cupiditatē cucurrit post naamā et accepit munera ab eo.iiii. re. v.vn̄ dicit heliseus giezi. lepra naamā adhereat tibi et semini tuo:et lepra cupiditatis istis cupidis ⁊ semini eoꝝ. vn̄ filii eoꝝ nolūt reddere quod patres eoꝝ male acquisierūt et ptractauerūt. sꝫ si illud sibi retinēt libēter et scienter:ipsi cū patribus eoꝝ in inferno dānabūtur ⁊ de patribus eoꝝ cōquerēt² filii impii. quoniā ꝑpter illos fuit eis opprobriū.eccl.xli.de patre iniquo cōquerētur filii impii qui ꝑpter illū sunt in opprobriis ¶ Quinta est ꝑpter pōderositatē.q2 leprosus pōderosus est.per hoc significatur accidia et pigricia. q2 accidiosi et pigri ita pōderosi sunt ꝙ nolūt se mouere ad faciēdū aliquod bonū opus. vn̄ iob. viii.quare posuisti me cōtrariū tibi ⁊ factuſſuꝫ michimet ipsi grauis.de pōderositate pigricie dicit apost.hebre.xii deponētes omne pōdus scꝫ pigricie.et omne circunstans nos peccatū ꝑ paciētiā curramus ad ꝑpositum ctamē ⁊c. Isti sunt leprosi in pedibus et manibus sicut fuit moyses qui habuit manū leprosam. vt habet² exo.iiii ¶ Sexta est propter vilitatē infirmitatis et fetorē.per hoc significat² peccatū luxurie quod ē fetidū et vilissimū.fetidū ē coraꝫ deo et angelis eius.vn̄ greg. fetor eius ad celum ascēdit. nec mirū cū sit fimus carnis:sterquiliniū corporis:odiuꝫ angelis:discordia ꝓximi:cibꝫ dyaboli.preterea villissimū est vn̄ seneca. si scirē hoies ignoraturos et deos ignoscituros:tamen propter peccati villitatē peccare dedignarer. anime luxuriose dicit² iere.ii.ꝙ villis facta es iterās vias tuas.et de luxuriosis pōt dici illud quod dicit² treṅ.i.dederūt preciosa quecūqꝫ pro villi vt refocillarēt animas suas.vere luxuriosi dederūt preciosa.i.aīas vel gaudia paradisi pro vili peccato et modica delectatōe. et ideo dicit optime.vt refocillarēt animas.q2 nunꝙ illa delectatio sa

ciat. vñ augustinus. presens nõ faciat: preterita non delectat: futura cruciat. Itẽ per leprã peccatũ luxurie significat pter alias duas rõnes. q2 cõsumit totũ hominem et quicquid boni habet. vñ iob. xxxi. ignis est vsq ad cõsumptionẽ devorans zc. Itẽ quia mẽbra aufert. oculos .s. itelligẽtie. vñ iudich. xvi. hẽtur q samson excecatus ẽ per meretricẽ. Itẽ aufert aures obediẽtie: nares discretõnis: capillos bone cogitatõis: barbã fortitudinis: supercilia sancte meditatõis: manus bone opatõnis: pedes sancte affectõnis: linguã cõfessionis et orõnis et predicatõis. q2 non est preciosa laus in ore pccõris. eccle. xv. hec est lepra carnis de qua habet levitico. xiii. qui vult ab ista multiplici lepra mũdari dz veire ad christũ fontẽ misericordie et dz eũ adorare et dicere. dñe: si vis potes me mũdare. per hoc q dicit veiens. notatur peccati desertio. q2 tunc homo ad christũ venit qñ peccata deserit. in hoc q dicit adorabat flexo genu. notatur cordis humiliatio. sicut dicit psal. cor cõtritũ et hu. deus nõ despi. et ibidẽ. veniẽt et adorabũt. postea debet dicere. dñe: si vis potes me mũdare. q. d. certus de potestate sum: sed de volũtate dubito. Item cũ dicit mũdare. notatur ifirmitatis cognitõ. vñ psal. delictũ meũ cognitũ tibi feci et iniusticiã meã nõ abscondi.

De duplici manu domini.

Secũdũ est videre ad quid faciẽdũ dñs manũ suã extẽdit. qd notat cũ dicit. extẽdit. Et sciendũ est q duplex ẽ manus dñi. est enim manus iusticie et manus misericordie. extẽdit dñs manũ iusticie dupliciter ad malos puniendũ. primo in anima quando exit de corpore. vñ exo. iii. extendam manũ meam super egyptum. i. super aĩam plenã merore et tenebris peccati. Scdõ extẽdit manũ suã ad percutiendũ eos in iudicio in corpore et in aĩa. vñ ysa. x. manus enĩ adhuc extẽsa est. mirabile ẽ q isti miseri pccõres nõ timẽt istud. quia sicut ipse dicit. percutiam et ego sanabo et non est qui de manu mea possit eruere. levabo ad celũ manũ meã zc. Itẽ est manus misericordie christi. de ista manu dicit psal. emitte manũ tuã de alto zc.

¶ Manus christi quinque modis extēditur.

¶ Istā manū misericordie extēdit quinque mois ¶ Primo ad peccatores recipiendū et de peccato subleuādū: sicut bona mater extendit manū suā ad filiū suū recipiēdū. vt qn̄ cadit in luto. vn̄ puer. i. vocaui vos: et renuistis. extendi manū meā. s. ad vos recipiēdū et nō fuit qui aspiceret. et in psal. cū ceciderit iustus nō col. q2 d. su. ma. s. Scdo extēdit eā ad pccōrē curādū. vn̄ hic extēdit manū 2c̄. ¶ Tercio extēdit ad viā penitētie: q̄ est via eūdi ad paradisum ostēdendū. vn̄ ysa. xlv. tota die expādi man9 meas ad populū qui gradi[2] viā nō bonā. via nō bona ē via peccatorū et impiorꝝ. de qua puer. iiii. via impiorꝝ tenebrosa. ¶ Quarto extēdit ad bona tēporalia nobis largiēdū. vnde puer. vl. manus suas aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperē. ¶ Quito extendit eā ad nostrū premiū. s. eternū gaudiū nobis reddēdū et retribuēdū. vn̄ psal. extēdit manū suā in retribuēdo. ¶ Terciū est videre ad quid tetigit eū qd̄ notatur cū dicit'. tetigit eū. propter huilitatē tetigit eū. moraliter in tactu notatur cordis cōtritio. q2 tunc pccōr in pupilla cordis tāgit[2] a deo et a grā spiritussācti quādo de peccatis suis cōuertit[2]. de isto tactu dicit ver9 ysaac. i. christus geñ. xxvi. accede huc fili vt tāgā te et pbem vtrū tu sis filius meus 2c̄. In tactu cōtritōis pbat[2] hō esse filius dei. et dañ. x. d2. ecce manus dn̄i tetigit me et erexit me super genua mea. et ibidē. et rursum tetigit et cōfortauit me. ¶ Quartū est quare vt nemini diceret phibuit. qd̄ notat[2] cū dicit. vide nemini dixeris. et in h° notat[2] vane laudis phibitio. inde dn̄s phibuit: vt ad exēplū eius quilibet nostrū bona opera q̄ facit: latēter faceret nō vanā laudē querēs. vnde augu. oculta q̄ facis īquātū potes. ꝙ si oino nō potes: sit in animo volūtas ocultandi. ¶ Quitū est quare eū ad sacerdotem misit. glo. ppter huilitatē vt sacerdotib9 deferret honorē. vn̄ dicit. vade et ostēde te sacerdoti. in hoc notat[2] cōfessio q̄ est signū ꝙ lepra peccati mūdatur ⁊ ibi notāt[2] iiii°[2] circa cōfessionem.

¶ Cōfessio debet habere quattuor.

¶ Primū est ꝙ debet esse festina . qđ notatꝰ cū dicit.vade: et hoc est quod dicitꝰ eccl.v.nō tardes cōuerti ad dn̄m.
¶ Secundū est ꝙ dꝫ esse apta quod notatꝰ cū dicit.ostēde. vn̄ hiero.reuela ꝑditionē et cōfusus abibit inimicus.et in psal.iniusticiā meā nō abscōdi in corde meo.glo.cū hō de tegit deus tegit et cū homo tegit deus nudat. ¶ Terciū est ꝙ dꝫ esse ꝓpria et hoc notatꝰ cū dicit.te.et hoc ē qđ dꝫ prouer.xviii.iustus prior accusator est suiipsius.vere peccator tu debes te ostēdere nō p litteras:nō p nūciū:et non alioꝝ peccata:sꝫ te in propria ꝑsona et morbū tuū.i.peccata tua.multū esset fatuus leprosus qui infirmitatem vel vrinā medico nō vellet ostendere: si p hoc posset mūdari a lepra sua.sꝫ sicut dicit grego.verbū oris est vrina cordis.
¶ Quartū ē ꝙ debet esse humilis.et hoc notaꝰ cū dicitur. ostēde te sacerdoti qui habet claues soluēdi.illud precipiebat leui.xiiii.vn̄ dicitꝰ ibi.hic ē vsus leprosi qn̄ mūdatus ē adducetꝰ ad sacerdotē.et luc.xvi.dicit dn̄s leprosis mundatis.ite:ostendite vos sacerdotibus. ¶ Sextū est videre quid est illud munus ⁊ quid significat quod dn̄s ei offerre precepit.vn̄ ⁊ dixit ei.et offer munus quod precepit moises. et p hoc notatur opis satisfactio.

¶ Quattuor offerebant leprosi.

¶ Et notādū est ꝙ quattuor offerebāt leprosi in mūdatōe eoꝝ in ostio tabernaculi.vt habetꝰ leui.xiiii.vbi dicitꝰ assumet duos agnos immaculatos et ouē anniculā absqꝫ macula et tres decimas simile in sacrificiū.et que cōspersa sit oleo et seorsū olei sextariū. ista qua°ꝛ debēt offerri in mūdatiōe lepre peccati mortalis.per duos agnos significatꝰ benignitas cordis et paciētia quā debemus hēre in tribulationibꝫ.qꝛ agnus ē animal benignū ⁊ patiēs.p ouē imaculatio carnis.p tres decimas simile vigilia honestatis ⁊ deuotio oratōis in memoria dn̄ice passiōis. p sextariū olei sex opera mie ⁊ pietatis.de quibus dicit dn̄s math.xxvi. esuriui et dedistis michi manducare ⁊c. et istis dicet dn̄s in fine.vt habetur ibidē.venite benedicti in regnū patris mei.Ad illud regnū ꝑducat nos christus filius dei Amen.

¶ Dominica tercia post octauas epyphã.sermo.x.

Ascendēte iesu in nauiculā:secuti sunt discipli eiꝰ ⁊ ecce motus factus ē magnꝰ in mari.mat.viii. sicut dicit iterū. qui magna fecerat i terra transiit ad mare vt vel magna faciat in illis et dñs terre marisq; appareat ⁊ vt magna virtus liberatōis ondēretur ascēdēte iesu ⁊c. ¶ In hoc euāgeº ad presens quaºr possunt notari. ¶ Primū est quid per istā nauiculā in qua christꝰ ascēdit significatur. ⁊ illud notatur cū dicit ascēdente iesu i nauiculā. ¶ Secūdū est videre qui sunt isti discipuli qui cū iesu ascēdūt in nauē et illū sequūtur ibi.et hº notatur cū dicit.secuti sunt eū discipli eius. ¶ Terciū ē videre quid significat illd mare et vētus.et quid significēt illi quibꝫ tēpestas in mari isto excitatur. et hoc notatur cū dicit.ecce motus magnus factus ē in mari ¶ Quartū est quō christus excitādus ē ne pereamus vt nobis auxilietur. ⁊ hº notatur cū dicit.et suscitauerūt eū dicētes.dñe salua nos perimus. ¶ Primū ē gº videre quid per nauiculā in q̄ christus ascēdit significatur.per nauiculā crux christi vel peitētia significatur christi quā ascēdit cū ascēdit in palmā ⁊ apprehēdit fructū eius.hec est nauis simonis petri de q̄ dicitur lu. v. ascendit iesus in vnā nauim q̄ erat simonis petri.vere crux christi nauis ē simonis petri.qr simō obediēs interpretatur. et ipse christus factus est obediēs vsq; ad mortē mortē mortē aūt crucis.phil.ii. Ista nauicula fuit facta ex quattuor lignis que fuerunt cedrus cypressus palma ⁊ oliua.de quibꝫ dr eccle.xxiiii.quasi cedrus exalta sū in libano et quasi cypressus in mōte syon q̄si palma exaltata sū in cades ⁊ quasi oliua speciosa i cāpis ¶ Secūdū ē videre qui sūt discipli isti christi qui cū ipso ascēderūt i nauiculā vt eū ibi sequātur. discipli christi sūt peitētes eū timentes ⁊ diligētes et mādatū eiꝰ custodiētes mites ⁊ humiles. qr tria sūt q̄ debēt facere boni discipli dñi. pº debēt timere magistrū suū ⁊ propter timorē cauere ne offēdāt eū ⁊ ne eos verberet debēt a malis opibꝫ cessare.secūdo debēt eū diligere ⁊ ex dilectōe mādata eius custodire

tercio debēt a magistro suo bonā lectōnē libēter audire ⁊ retinere. Ista tria debēt facere discipli christi ¶ Primū ē q2 debēt eū timere ne eū offendāt et ne eos verberet. imo ne corpus ⁊ aīam in gehennā perdat. et iō dicit dn̄s mat. x. discipulis suis. nolite timere eos qui corpus occidūt: sed magis timete eū qui pōt aīaʒ et corpus ꝑdere in gehennā ꝓpter timorē istū debēt hoīes declinare a malo. puer. xv ꝓpter timorē dn̄i declinat om̄is hō a malo ¶ Scd̄m est q2 debēt christū magistrū suū diligere et ex dilectōe eiꝰ mādata seruare. vn̄ io. xiiii. in hoc cogno. oēs ⁊c. ¶ Terciū est q2 debēt a magrō suo bonā lectōnē libēter audire adiscere et retinere. Ista lectō docet ꝙ sint mites et humiles corde. isti sūt discipli de quibꝰ dicitᷣ. io. xx. stetit iesus in medio disciplorꝝ suorꝝ et dixit eis. pax vobis. Isti discipli debēt cū christo ascēdere in nauiculā penitētie. de ista naui dr̄ sapi. xiiii. trāseūtes mare ꝑ ratem penitētie liberati sunt

¶ Nauicula cōparatur peītētie ꝓpter tria.

¶ Sed notandū est ꝙ per nauiculā pn̄ia optime significatᷣ. et hoc ꝓpter tria ¶ Primū est q2 sicut nauicula arta est in pricipio et in fine: et in medio lata: ita peītētia i pricipio ē arta. q2 satis est artū in pricipio nudis pedibꝰ ambulare: hostiatim aliquādo panē suū q̄rere: aliquando ciliciū portare: in pane et aqua ieiunare: carnē suā disciplinare: vnū solū deū diligere: aduersa nō timere. ⁊ iō dicit christꝰ mat. vii. āgusta ē porta q̄ ducit ad vitā. interli. in igressu arta ē via q̄ ducit ad vitā ⁊ pauci inueiūt eam. seneca. iniciū eūdi ad virtutes arduū q2 hoc primū imbecille mētis et egre ē formidare iexperta. itaq3 cogēda est vt icipiat. deinde nō ē acerba medicina. ꝓtinus eni delectat dū sanat. Preterea arta ē i fine ista penitētia. q2 dyabolus calcaneo peītētis isidiatᷣ. ⁊ hoc ē qđ dr̄ gen̄. iii. insidiaberis calcaneo eius. s3 ipsa lata ē in medio: ita pn̄ia ē in ꝓgressu. ideo dicit spiritussanctus puer. iiii. anime peitēti. ducā te ꝑ semittas equitatis quas cū ingressus fueris nō artabūtur gressus tui. vere penitētia lata est in ꝓgressu ꝓpter magnas cōsolatōes quas dn̄s dat peitētibꝰ

vnde ber. multi vidēt cruces vestras sed pauci vident vn
ctōes vestras ¶ Secūdū est q₂ nauis est inferius clausa
et superius aperta:ita hō existēs in penitentia debet coꝛ
suū clausū hēre inferius cōtra amoꝛē terrenoꝝ et contra a
quas carnalis cōcupiscētie et debet hēre illud apertū su
perius ad cognoscēdū de celestibus et cogitādū. vñ deb₃
habere sic dicit aaostolus phili. iii. q̄ retro sūt obliuiscēs
ad ea q̄ pꝛioꝛa sunt me extendens. et vbi dicit. nostra con
uersatō in celis est. ¶ Terciū ē q₂ sicut nauis ducit hoīes
ad poꝛtū ita penitētia ducit hoīnes ad poꝛtū salutis eter
ne. s. ad regna celestia. et ideo dicit chꝛistus mat. iiii. peni
tentiā agite appꝛopinquabit vobis regnū celoꝝ.

¶ De quibus lignis deb₃ esse nauicula penitētie.

¶ Ista nauicula. s. penitētie spiritualiter d₃ esse ex iiiioꝛ
lignis q̄ sunt cedrus cypꝛessus palma et oliua. per cedrū
que nutrit᷑ iuxta aquā significat᷑ luctus de peccatis q̄
nutriūtur iuxta aquas cōpūctōis. vñ nu. xxiiii. q̄ pulchꝛa
sūt tabernacula tua iacob q̄si cedrus iux̄ aquas. p cypꝛes
sum que est arboꝛ alta et multū crescit in altū significa᷑
huilitas coꝛdis que facit hoīem exaltari vsq₃ ad celi glo
riā. vnde pꝛouer. xxix. humilē spū suscipiet gloꝛia. per pal
mā significat᷑ dilatatio caritatis. q₂ palma multū dila-
tur supius. s. in ramis. vñ spōsus dicit de spōsa sua q̄ bene
hēbat dilatatōnē caritatis. canti. vii. q̄ pulchꝛa es q̄ deco
ꝛa carissima in delicijs tuis statura tua assimilata es pal
me. per oliuā opus misericoꝛdie significat᷑ et opus pieta
tis. vñ psal. ego sic oliua fructifera in domo dn̄i. hec sunt
iiiioꝛ ligna de quibꝰ d₃ fieri nauis peītētie. spes q̄ est de
celestibꝰ gaudiis d₃ esse āchoꝛa. vñ apostolꝰ. hebꝛe. vi. foꝛ
tissimū solaciū hēmus qui cōfugimꝰ ad tenēdā ꝓpositam
spē quā sicut āchoꝛā aīe habemꝰ tutā ac firmā. In istā na
uiculā pn̄ie ascēdūt discipuli chꝛisti per tres gradus ⁊ se
quūt᷑ ipsū ¶ Pꝛimꝰ ē abnegatō ꝓpꝛie volūtatis. Scd̄us
est cōtēptus huāne vaitatis siue mūdane ¶ Terciꝰ ē absti
nētia desiderioꝝ carnis et fuga oīs carnalis amoꝛis. de i
stis tribꝰ mat. ix. dicit bea. pe. ecce nos reliquimꝰ oīa. s. p

pꝛiã volũtatẽ et mõdi vanitatẽ et oẽm carnalẽ amoꝛẽ et se
cuti sumꝰ te: quid gº erit nobis ꝙibus aũt dicit illis . vos
qui secuti estis me sedebitis suꝑ se. iu. duo. tribus israel.
¶ Mare cõparatur mõdo propter quaºꝛ .
¶ Terciũ ẽ videre quid ꝑ mare et ꝑ vẽtos significatꝛ: qui
bus tẽpestas in mari excitaꝛ. Per mare iste mõdus signi
ficatꝛ. et hº ꝓpter quaºꝛ ¶ Primũ ẽ ꝓpter fetoꝛẽ: qꝛ mare
fetet et amaꝝ ẽ. illis maxĩe qui nutriti sunt de lõge et nõ
illis qui sunt depꝛope. eodẽ modo mõdus fetet ꝑ luxuriã
et ꝑ pctoꝝ multitudinẽ sctĩs ⁊ iustis qui sunt longe a mõ
do ꝑ desideriũ celestiũ et cõuersationẽ. vñ apost. phil. iii.
oĩa arbitroꝛ vt stercoꝛa et subdit rõnẽ: qꝛ nr̃a cõuersatõ in
celis ẽ. sꝫ mali pctõꝛes qui sunt in stercoꝛe pctõꝛũ mõdi si
ue in luto fetoꝛẽ istũ nõ sentiũt. vñ ber. vbi sunt oẽs fetidi
fetoꝛ vnius nõ sentitꝛ ¶ Scdm est ꝓpter minoꝝ deuoꝛati
onẽ: qꝛ sicut in mari maioꝛes pisces deuoꝛãt minoꝛes: ita
in mõdo maioꝛes deuoꝛãt ⁊ oppꝛimũt mĩoꝛes. vñ abachuc
i. quare nõ respicis cõtemptoꝛes et taces cõculcãte impio
iustioꝛẽ se et facis hoĩes quasi pisces maris ⁊ quasi repti
lia nõ habẽtia ducẽ. sꝫ sicut est de lucio et de lupo aquati
co qui postꝙ multos pisces deuoꝛauit tãdẽ capitꝛ et deuo
ratꝛ: sic cõtigit de istis officialibus et magistratibꝫ. et po
tẽtatibus ⁊ bedellis pꝛepositis et de illis qui mõ paupes
deuoꝛãt et oppꝛimũt et bona eoꝝ rapiũt. ipsi in fine deuo
rabũꝛ et dyaboli eoꝝ aĩas rapiẽt ⁊ deuoꝛabũt. vñ ysa. xxiii.
ve qui pꝛedaris: nõne ⁊ ipse pꝛedaberis ꝛc̃. et abachuc. ii.
dicitꝛ de niniue. eris in rapinã eis: qꝛ tu spoliasti multas
gẽtes ⁊ spoliabũt te ¶ Terciũ ẽ ꝓpter fluctuũ et tẽpesta
tũ multitudinẽ. ita in mõdo isto nõ sunt nisi tẽpestates et
discoꝛdie: lites: ĩuidie: infirmitates: pꝛessure: et turbatões
vñ io. xviii. ĩ mõdo pꝛessurã hẽbitis: ĩ me aũt pacẽ ¶ Quar
tũ est ꝓpter piculoꝝ et reptiliũ pluralitatẽ. ita in mondo
isto vbiqꝫ sunt picula. vñ dicit apost. ii. coꝛi. xi. nocte ⁊ die
in ꝓfũdo maris fui piculis fluminũ: piculis latꝛonũ ꝛc̃. si
militer plenus ẽ dyabolis. vñ psal. hoc mare magnũ et spa
ciosum manibꝫ: illic reptilia quoꝝ nõ ẽ numerus. per ma

re gͦ mūdus bene sigĩficaᷣ. ⁊ per vētos demones qui ex-
citāt tēpestates in mari istius mūdi. isti sūt vēti qui con
cusserūt iiiiᵒʳ āgulos dom⁹:q̄ corruēs opressit liberos iob
i. vere demōes sūt sic vēti. vn̄ de diabolo dicit iob. xxviii.
nocte opprimet eū tēpestas:⁊ tollet eū. s. ipiū vēt⁹ vrens
s. diabol⁹. ¶ Demones cōpātᷣ vēto ꝑpt' duo.
Sed sciend̄ est ꝙ demones cōparātᷣ vēto et dicūtᷣ vēti ꝑ
pter duo. Vnū est ꝑpter inuisibilitatē. q2 nō vidētᷣ sicut
vēti sed cū sensualitate. vn̄ iob xli. de diabolo qui reuela-
bit faciē īdumēti eius. ¶ Itē aliud est ꝑpter velocitatem.
vn̄ treñ. x. velociores sunt ꝑsecutores nostri aquillis celi.
¶ Cor pctōris cōparatᷣ mari ꝑpter iiiiᵒʳ.
Itē per mare significari pōt cor pctōris ꝑpter quattuor.
Primū est ꝑpter profunditatē. vn̄ iere. vii. ꝑfūdū est cor
hominis et īscrutabile ⁊c̄. ¶ Secundū est ꝑpter amaritu-
dinē: q2 mare cōtinue est amarū. ita cor pctōris debet esse
cōtinue in amaritudinibus eo ꝙ creatorē suuz dulcissimū
dereliquit ⁊ offēdit per pctā sua. vn̄ iere. ii. exi et vide q2
malū est et amarū te dereliquisse deū factorē tuū. ⁊ ozee.
xii. ad iracūdiā prouocauit me effraim in amaritudinib⁹
suis. ¶ Terciū est ꝑpter iniquitatē. vn̄ ysa. lxviii. cor ipii
quasi mare feruēs qd̄ quiescere nō potest. et ibidē impiis
nō est pax. ¶ Quartū est ꝑpter salsedinē. quia corda pec-
catoꝝ ita sunt salsata ꝙ nō possunt saciari honoribus mū-
danis carnalibus desideriis et temporalibus diuitiis. vn̄
prouer. xiii. vēter impioꝝ insaciabilis. propter ista quat-
tuor dicitur cor peccatoris mare. sed vēti qui excitant tē-
pestates in isto mari sunt peccata et tētatōnes dyaboli.
isti sunt vēti de quibꝫ dicitur danielis. ix. videbam nocte
et ecce quattuor venti celi pugnabant in magno mari et
quattuor bestie grandes ascenderūt de mari diuerse iter
se ⁊c̄. ¶ Primus vētus est supbie et ambitōnis. iste flat ab
oriente. quia a superbia sumpsit inicium omnis perdit io.
vt habetᷣ ecclesia. quarto. Superbia similis est leoni pro
pter crudelitatez quia vult habere dominiū super omnes
ipsa habet duas alas que sunt iactantia et presumptio ⁊

sublimitas et potestas. Secūdus vētus ē inuidia vel detractō. iste puenit a meridie .s. de psperitate bonoꝝ. inuidia similis ē vrso qui comedit libenter mel: ita inuidus ⁊ detractor virtutes q̄ de celo sūt et bona opa q̄ sunt dulcia sicut mel destruit. ista habꝫ tres ordines dētiū .i. tres mōs detrahēdi. qui sūt mala augmētādo: bona diminuēdo: et ī differētia peruertēdo. isti bestie dicitur. surge et comede carnes plurimas. Tercius ē luxuria. ipsa pueīt ab occidēte et ipsa luxuria tēdit ad occasum quotidie. luxuria similis ē pardo que est tercia bestia pter varietates desideriorꝝ ista habꝫ quattuor capita ⁊ quattuor alas. Quattuor capita sunt fornicatō icestus: adulteriū: peccatū cōtra naturā. Quattuor ale sūt iuuētus sāitas rerū tpāliū fertilitas ⁊ ociositas. ⁊ sicut dicitur eze. xvi. hec fuit iniquitas sodome supbia habūdantia panis ⁊ ociū. Quartus vētus qui flat ab aquilone ē cupiditas. vnde iere .i. ab aquilone pandetur oē malū. cupiditas ē quarta bestia q̄ crudelior ē ceteris. cupiditas ipsa ē que facit rapere aliena. ipsa expoliat paupes rapiēdo bona eoꝝ que sunt vita eoꝝ. eccle. xxxiiii. panis egētiū vita paupis. et hi sūt iiii^o vēti de q̄bus dr̄ zacha .ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniā in quattuor vētis celi dispersi vos dicit dn̄s. istis quattuor vētis excitat dn̄s multociēs tēpestatē in mari .i. in corde pcōris. sicut dicit aposto. i. cor. x. fidelis aūt deus est: qui nō patietur vos tētari supra id qd̄ potestis ⁊c̄. ideo q̄tū possumus debemus facere .s. excitare iesum ieiuniis gemitibus suspiriis et orōibus deuotis. vt adiuuet nos: ⁊ debemus dicere. dn̄e: salua nos: perimus. vt faciebat beatus petrus. vt hētur math. xiiii. et cū cepisset mergi clamauit d. dn̄e: saluū me fac. imperat aūt deus mari et obedit ei quiescēdo a pcussione et tēpestate sua. vt habꝫ hic et sicut dr̄ tho. iii nō enim delectaris dn̄e in tribulatōnibus nostris: qr post tēpestatē tranquillū facis. rogemus ipsū vt defendat nos hic a tēpestate vicioꝝ et vt de trāquillitate tēporali perducat nos ad tranquillitatē eternā. Amen.

Dominica quarta post octauas epy. sermo. vndecimus

NOnne bonū semē seīnasti in agro tuo: vn̄ habes et zizaniā? math. xiii. In isto euāgelio ad pn̄s iiii°r pn̄t ꝯsiderari. Primū est quid ē illd̄ bonū semē qd̄ dꝫ quilibꝫ iustus seīnare. ¶ Scdm̄ ē quid ē ille ager vbi dꝫ illd̄ semē seīnare. ¶ Terciū ē vnde dꝫ hēre zizaniā. ¶ Quartū est videre quid ē ille fructus quē debꝫ ex bono seīe colligere. ¶ Primū notatr cū dicit. nonne bonū semē seīnasti ꝛc̄. Secūdū notatr cū dicit. i agro tuo. Terciū: cū dicit. vn̄ habes zizaniā. Quartū: cū dicit. triticū cōgregate in horreū meū. Primū ē ergo videre quid ē illud semē bonū qd̄ debet quilibet fidelis seminare.

¶ Semen duplex.

¶ Et sciend̄ ē in primis ꝙ duplex ē semē. est eni quoddā semē malū et quoddā semē bonū: et mali seīnāt semē malū et boni semē bonū. semē malū est peccatū.

¶ Semē malū quadruplex qd̄ semināt mali.

¶ Primū est rācoris et discordie īter fratres. de h° hētr gen̄. xxxviii. vbi dꝫ ꝙ ioseph accusauit frēs suos de crimine pessimo ꝛc̄. postea dꝫ. accidit quoꝫ ꝙ visum sōniū referret fratrib⁹ suis. q̄ cā maioris odii fuit seminariū. tlis est hō apostata qui seīnat iurgia ⁊ discordias. vnde puer. vi hō apostata vir īutilis gradit r ore peruerso: innuit oculis terit pede: digito loquitur: prauo corde machinatur mala: et in omī tēpore seīnat iurgia: hinc extimplo sicut fur veniet perditio sua. super omnia alia peccata odit dn̄s ⁊ detestatur illud grauissimū aliorum.

¶ Odit dn̄s septē peccata.

¶ Vn̄ puer. vi. sex sunt q̄ odit dn̄s et septimū detestatr aīa eius. oculos sublimes: linguā mēdacē: manus effūdētes sanguinē inoxiū: cor machināȝ puersas cogitatōnes: pedes veloces ad currēdū in malū: pferētē mēdacia: testē fallacē: et eū qui seīnat inter frēs discordias. h° est septimū qd̄ detestatr aīa eius. hic loquitur salomon secūdum cōsuetudinē hoīnū qn̄ dicit ꝙ dn̄s odit ista septē peccata Nota ꝙ dn̄s odit superbiā. s. oculoꝝ sublimitatē. illud primū ponitr qꝛ iniciū oīs pcc̄i superbia. eccle. x. et qꝛ ī oīb⁹

odiosa est ⁊ odibilis deo ⁊ hoībꝫ superbia. in hoc maxie as
similat' homo diabolo. q2 sicut dicit' iob. xl. omē sublime
videt et ipse est rex super oēs filios supbie. vere oculi sub
limes dicūt' superbi: quia qñ positi sūt in alto. i. ī aliqua
dignitate: alios īferiores et pauperes nolūt videre nisi đ
longe et de cauda oculoꝝ suorum aspicere: ⁊ ideo ipsi sūt
maledicti. vñ ꝓuer. xxx. maledicta ē generatō cuius excel
si sunt oculi ⁊c. et ideo dicebat sapiēs. xxii. ⁊ orabat. excel
lentiā oculoꝝ meoꝝ ne dederis michi ⁊c. ¶ Scđm ē mēda
cii libido et assiduitas. et hoc notat' cū dicit. linguā men
dacē odit dñs. q2 sicut đ2 in psal. perdes oēs qui lo. mēda.
vel lingua mēdax ē lingua detractoris q̄ đo ē odibilis ro.
i. detractores deo sunt odibiles: q2 qđ dei ē dicūt esse dya
boli. bonū cui īuidēt dicūt mala ītentōe esse factū. hec est
tralingua que multos diuidit vt habet' ad hebre. vbi di
cit' tralingua que vno verbo tres īterficit. primo se et il
lū cui detrahit quātū est in se et illū qui libēter audit su
am detractōnez. ipse detractor ē velut orificiū priuate: p
quod oīs fetor exit totā domū īficiens. vere subito veiet
destructō eoꝝ. vñ ꝓuer. xxiiii. ne commiscearis detractori
bus q2 subito veiet destructō eoꝝ ¶ Terciū peccatū ē ho
micidiū siue crudelitas. ⁊ h° notat' cū dicit manus effū
dētes sanguinē inoxiū: q2 sicut đ2 geñ. ix. quicūq̧ effude
rit. sanguinē humanū: effūdet' sanguis eius ¶ Quartū
peccatū ē īuidie dolositas. et hoc nota' cū dicit cor machi
nās cogitatōnes pessimas. q2 sicut dicit' sapi. i. peruerse
cogitatōes separāt aīmā a deo ¶ Quītū peccatū ē male
faciēdi volūtas. et hoc notat' cū dicit. pedes veloces ad
currēdū in malū. Isti sunt cursores dyaboli: q2 in his q̄ di
aboli sunt veloces sūt ⁊ parati. in his que dei sunt pigri
et tardi. vñ ꝓuer. i. pedes eoꝝ in malū currunt ¶ Isti sunt
similes vrso et asino qui sunt debiles in anterioribus id ē
in spiritualibus: sꝫ fortes in posterioribus. i. in acquiren-
dis temporalibus et in malis operibꝫ faciendis fortes sed
dicit' ysa. v. ve qui potentes estis ad bibendum vinum et
viri fortes ad miscendū ebrietates ¶ Sextū est testiomī

falsitas.et hoc notat² cū dicit ꝙ dn̄s odit proferētes mēdacia:testē fallacē. sʒ dicit² puer.ix.falsus testis nō erit impunitus.et eiusdē.xiiii.testis fidelis nō mētie²: ꝓfert mēdaciū testis dolosus. ¶ Septimū quod detestat² aīa eius est qui seminat discordias. Istud vltimū ponitur ad designādū ꝙ ē grauissimū peccatū sicut ponit² pax vltimo inter beatitudies quasi maxīa beatitudo.mat.v. beati pacifici:quoniā filii dei vocabūt².g°ꝑ locū a cōtrariis maledicti sunt illi qui semināt inter fratres discordias : quoniā filii dyaboli vocabūt².vn̄ eccl.xxviii. susurro et bilinguis maledictus: multos eī cōmouit pacē habētes.isti proprie aduersant² christo filio dei:quoniā ipsi destruūt qđ filius dei in mōdū face venit scʒ vt reformaret pacē et caritatis vnitatē in nobis scʒ iter hoīes vt reformaret pacē iter nos et patrē et inter nos et ipsos angelos inter quos erat discordia ꝑpter peccatū primi hoīs. vn̄ in ortu eius cātauerūt āgeli illud luc.i.et ysa.ix.ꝙ vocabit² cōsiliarius: deus fortis:princeps pacis.primū g° odit: q2 ipse fuit humilis mat.ix. discite a me q2 mi.sum et hūilis corde. ȝm:q2 verax fuit.math.xxv.dicūt pharisei.magister:scimus q2 verax es ⁊ viā dei in veritate doces. terciū:q2 benignus est et misericors.ioelis.ii.cōuertimini ad dn̄m deum nr̄m:q2 benignus et misericors ē.quartū:q2 bonus ē.mat.x.nemo bonus nisi solus deus.quintū:q2 ad omne opus bonū faciendū fuit fortis ⁊ lōganimis ⁊c̄.sextū:q2 ipse ē pax nostra et vere pacificus ⁊c̄.ephe.ii.q2 ipse pax nr̄a q2 fecit vtraꝗ vnū.et col i.oīa ꝑ ipsum pacificās ꝑ sanguinē eius q̄ in celis sunt siue in terris ¶ Secūdum semē est ventus inanis glorie.illud seminās iactātes se de bonis operibus suis.de istis dicit² osee.viii.seminabūt ventum et turbinem metent culmus stans.non est in eis germen et non faciēt fructum vel farinam. iere.xii. seminauerunt triticum et spinas messuerunt.reuera triticum seminauerunt quia opera de genere bonorum seminauerunt et quia in vētum seminauerunt omnino metent eternas compūctiones . de talibus potest dici illud agge.i. semiastis multū:et intu

bistis parū. parū comedistis: et nō estis saturati. bibistis: et nō estis iebriati. Sȝ notādū est ꝙ inanis gloria bene dr vētus. quia sicut dicit ber. leuiter volat leuiter penetrat sed non leue vulnus infligit inanis gloria. ¶ Terciū semē est carnaliū vicioꝝ vt gule luxurie. de hoc seme dicit apostolus gal. vi. qui seīat in carne de carne metet ⁊ corruptionē. glo. qui seīat carnalia vicia ⁊ fouet: de carne metet cōueniētē messem. s. corruptōnē. illō semē ē hoīs. qr carnalia vicia ex hoīe sunt. illud semē est iumētoꝝ. i. hominū carnaliū. ¶ Quartū semē ē auaricie ⁊ īiquitatis et nequicie. de isto semine dicit' puer. xxii. qui seminant iniquitatē metēt mala. s. mortē eternā: semē iniquitatis est semen cupiditatis et auaricie. quia cupidi et auari sunt iniqui sibi et ꝓximis. quia nō miserantur de aīabȝ suis nec de proximis suis. vere iniqui sunt auari et cupidi et insani. qr se et vxores suas et filios et filias et totā familiam suā ꝑ diuitias quas male acquirunt occidūt. vñ accidet ꝙ filii maledicēt patrib⁹ suis in īferno et cōquerētur de illis. vnde eccle. xli. de patre iniquo cōquerūtur filii impii qr ꝓpter illū sunt in opprobriū. certe pena ē taliū ⁊ est diuinū iudiciū ꝙ hereditas eoꝝ nō transit vsqȝ ad terciū heredē et ꝙ filii eoꝝ sūt pauperes. vñ eccle. xli. filioꝝ peccatoꝝ peribit hereditas. et psal. fructū eoꝝ de t. per. et se. e. a f. h. ⁊c̄. ager ille in quo istud semē quadruplex seīat' ē mūdus. vnde dñs dicit mat. xii. ager mūdus est qui totus plen⁹ ē illo quadruplici seīe. i. malo. et ager pōt dici cor peccatoris. vnde ii. re. xiiii. dicit' ꝙ absalon agrū ioab habentē messem ordei succēdit igni. ioab. inimicus dyabol⁹ est et ager eius cor pccōris ē habēs messem ordei. qr pungitiui sūt fructus peccatoꝝ. ager iste germinās spinas ⁊ tribulos maledicta terra ē. vñ ad hebre. vi. ca. terra germinans spinas et tribulos maledictōni ꝓxima est.

¶ Semen bonū quadruplex.

¶ Item est semē bonū. et illud similiter est quadruplex. Primū ē iusticie. de q° puer. xi. seīāti iusticiā merces fidelis. s. vita eterna. ⁊ osee. xi. seīate i veritate iusticiā. me

tite in ore misericordie. que fiet qn̄ dicet illud mat. xxv.
venite bn̄dicti patris mei percipite rc̄. seminate in verita
te dicit. nō in falsitate vel simulatōe. vt faciunt ypocrite
qui faciūt iusticias suas corā hoīb9: vt videant' ab eis. vt
habet' mat. v. istud semē iusticie seīnat qui vnicuiqȝ qd
suū ē reddit et qui nō facit alii qd nolet sibi ab alio fieri.
et hoc ē qd dicitur tho. iiii. quod oderis ab alio fieri vide
ne feceris alteri. illud semē in pace seminatur. q2 cū hoīni
bus debes habere pacē. quia vnicuiqȝ qd suū est reddit. ⁊
qui nō facit aliquid alii qd nolet sibi ab aliquo fieri. ideo
dicit' ia. iii. fructus iusticie in pace seīnatur. ¶ Scdm est
peccatoꝝ siue orantiū lachrime. vn̄ psal. eūtes ibant et fle
bant mittētes semina sua. et ibidem. qui seīnant in lachri
mis in exul. me. illud semē debȝ homo seīnare ꝑ quattuor
q2 quattuor sunt ꝑ quibus debȝ homo lachrimari.

¶ Flere debet homo pro quattuor.

Primo pro peccatis suis ꝓpriis. vn̄ psal. fuerūt michi la
chrime mee pa. die ac nocte. ¶ Scdo ꝑ peccatis alienis.
vn̄ iere. ix. quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fōtē
lachrimarū et plorabo sup interfectos populi mei. ¶ Ter
cio ꝑ destructōe et offēsione sācte matris eccie. vn̄ ioelis.
ii. inter vestibulū et altare plorabāt sacerdotes dicentes.
parce dn̄e parce populo tuo et ne des alienis hereditatē
tuā ī opprobriū. et treñ. i. plorās plorauit ī nocte: ⁊ lachri
me ei9 ī maxillis eius: nō ē qui cōsolet' eā ex oībȝ caris e
ius. ¶ Qrto ꝑ elōgatōe et recordatōe patrie celestis. vn̄
treñ. ii. c. defecerūt pre lachrimis oculi mei: cōturbata sūt
viscera mea. et in psal. super flumina ba. illic se. et fle. dū
recordaremur tui syon. i. patrie celestis.

¶ Elemosina dicitur semen.

¶ Terciū semē est operū misericordie et pietatis. vnde. ii
corin. ix. qui parce seīnat parce et metet retributōnē. glo
non parū seminat ille qui parum habens parū largitur si
aīmus prōptus ē plus dare si plus haberet. ¶ Nota ꝙ nō di
cit dat sed seīnat quia dare elemosinā nō est amittere sȝ
seīnare. q2 seīnare est ad tempus carere vt plus hēatur in

futuro. illud semē debꝫ seminari in ꝓximis pauꝑibus. hᵒ est semē qd̄ affert fructū cētuplū. vñ geñ. xxvi. dꝛ ꝙ ysaac seminauit in terra bona et iuenit in illo anno centuplum. Quartum est opera misericoꝛdie et illud debet seminari in iuuētute. vñ ecclesiastes ix. mane semina semē tuū et i vespere nō cesset manus tua. et gal. vi. bonū aūt facietes nō deficiamus. tēpoꝛe aūt suo metemꝰ nō deficientes ꝛc. glo. nō deficiet in metēdo qui nō deficiet operādo. si hō n̄ ponit finē operi: nec deus ponet finē remuneratōi. quātū seminauerimus in operibus tātū metemus in fructibus. Secūdum est videre quis ē ille ager in quo dꝫ seīnari illud semē. Et sciend̄ est ꝙ ager iste ē caro nostra et coꝛpus nostrū ꝓpꝛiū. de quo ꝓuer. xxiiii. diligēter exerce agrum tuū ⁊ ibidē: trāsiui per agrū hoīnis pigri ꝛc. ager iste coꝛpus ē qd̄ germinat vꝛticas. i. motus luxurie ⁊ tētatōes libidinosas ⁊ malas. ¶ Terciū est videre vñ habꝫ zizaniam Et sciendū est ꝙ ex duplici cā. ¶ Pꝛimo ex dyaboli nequicia qui seīnat erroꝛes falsitatis in itellectu et malas concupiscētias in affectu. et hᵒ ē qd̄ dꝛ dañ. xiiii. semē chanaan et nō iuda. spēs decepit te et concupiscētia eiꝰ subuertit coꝛ tuū ¶ Scd̄o ex terre malicia. vñ geñ. i. cū operatꝰ fueris eā spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. ¶ Quartū ē videre q̄s ē ille fructus quē debēt hoīnes mali ex malo semine ⁊ boni ex bono seīne colligere. fructus maloꝝ ē moꝛs eterna. vñ ro. vi. quē fructū huistis ꝛc. ⁊ sequiᶻ. finis illoꝝ moꝛs ē. vñ mali colligētur per fasciculos. luxuriosi in vno fasciculo gulosi ⁊ suꝑbi in alio auari ⁊ cupidi in alio ⁊ sic de aliis ⁊ ꝓiciētur in ignē eternū ad cōburendū. et hoc ē qd̄ dicitᶻ mat. xiii. colligite pꝛimū zizania et alligate ea per fasciculos ad cōburēdū glo. qꝛ ꝑ modo peruersitatis sue vnusquisqꝫ punietᶻ. fructus honoꝛū ē vita eterna. vñ psal. semē eius in se. se. s. in vita eterna. ipsi cōgregabūtur in eterna gloꝛia. vñ dicitᶻ hic triticū cōgregate in hoꝛreū meū. i. i eternā gloꝛiā. et mat. iii. paleas aūt cōbure igni inextinguibili. et cōgregabit triticū in hoꝛreū suū. s. in celesti gloꝛia. quā nobis cōcedat chꝛistꝰ filiꝰ dei viui. amē.

Dominica in septuagesima. sermo duodecimus.

N Escitis q hi qui in stadio currũt oẽs quidẽ currunt: sz vnus accipit brauiũ: sic currite vt cõprehẽdatis. i. corin. ix. In verbis istis duo pñt ad presens cõsiderari. Primũ ẽ q inuitat nos apost. ad currendũ in celũ. qd notaᷓ cũ dicit. oẽs quidẽ currũt. Secũdũ ẽ cursus premiũ qd pmittitᷓ bñ currentibus scz eterne felicitatis brauiũ. q2 si cursus ẽ difficilis: tamẽ brauiũ est desiderabile. Primũ gº est qd iuitat nos aposto. ad currẽdũ i celũ. q2 vita nr̃a nõ ẽ nisi quidã cursus ad paradisũ

Quinq3 sunt necessaria currẽti.

Sed notãdũ ẽ p2iº q qui bñ vult currere quinq3 opo2tet illũ facẽ et illa quinq3 sunt ei necessaria multũ. Primũ est q debet leuis esse et d3 onus peccati mo2talis a se deponere. q2 nullus onerat9 multũ magno onere põt bñ currere. s3 nõ ẽ in mõdo tãtũ onus aĩe sicut onus peccati mo2talis. q2 trahit aĩam ad aliud peccatũ. vñ greg. peccatum (nisi p penitẽtiã cito deleatᷓ) suo põdere ad aliud trahit. et certe nõ solũ trahit aliud peccatũ: s3 subito trahit aĩa3 ad infernũ. vñ iob. xx. de peccato2ibus dicit. in puncto ad inferna descẽdũt. apost. ad hebre. xii. deponẽtes omne põdus et omne circũstans nos peccatũ curramus ad ppositũ nobis certamẽ aspiciẽtes in aucto2ẽ fidei et cõsummato2ẽ ihesu3 qui posuit vt gigas ad currẽdũ viã. Sed quid est illud onus peccati qd debemus deponere docet beat9 petrus. i. ca. ii. deponẽtes omnẽ maliciã et omnẽ dolũ et simulationẽ: et inuidias: et omẽs detractõẽs 2c. vere omne onus peccati mo2talis debemus deponere si volumus ad celũ bñ currere. quoniã peccatu3 mo2tale hominẽ excecat scz oculis co2dis. sapi. i. excecauit eos malicia eo2ũ. io. xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. similiter peccatũ onerat et inuoluit pedes aĩe et ligat. vñ puer. v. unibus pctõꝝ suoꝝ vnusquisq3 cõstrigetᷓ. et psal. funes pecca. cir. sunt me. et q2 peccatũ excecat et onerat ⁊ pedes aĩe ligat: ideo impedit cursum nostrũ ad celũ. q2 qui non videt et est multũ oneratus et hab3 pedes ligatos: nõ põt bene

currere ¶ Scdm est ꝙ debꝫ precinctus esse et succinctus q2 qui trahit vestimēta sua per lutū et p terrā ⁊ puluerē nō pōt bñ currere. ideo dicit christus discipulis suis. luce xii. sint lūbi vestri precincti et lucerne ardētes in manibꝰ vestris. super hoc dicit grego. lūbos nostros precingimꝰ: cū carnis luxuriā per cōtinētiā coartamus. et i. pe. ꝓpter ea subcincti estote lūbos mētis vestre. vere si volumꝰ ad celū bñ currere debemꝰ eē precīcti cingulo pudicicie. ista fuit zona virginis gloriose. q2 fuit virgo ī partu ⁊ ante ꝑ tū ⁊ post partū. ista zona precīctus fuit helias ꝓphā qui habebat circa renes zonā pelliceam. iiii. re. i. et beatus io hannes baptista. mat. iii. ¶ Tercium est qui vult bene cur rere debet oīa impedimēta remouere et vitare q̄ possunt cursum suum impedire.

¶ Quinqꝫ impediūt cursum hominis.

¶ Sed notādū est ꝙ quinqꝫ sunt q̄ impediūt ad litterā cur sum hoīs materialē: q̄ similiter spiritualiter intellecta impediūt cursū hoīs spiritualē ¶ Primū est lutū luxu rie. per lutū non potest hō currere bene. de isto luto dicit psal. eripe me de luto vt nō īfingar. et idē. vt lutū platea rū delebo eos. luxuriosi sunt sicut rane semper habitātes in luto. et sicut porci. vñ ii. pe. ii. canis reuersus ad vomi tū suū et sus lota in volutabro luti.

¶ Luxuria cōparatur luto.

¶ Nota ꝙ per lutū luxuria significatur. ꝓpter imundiciā eius et vilitatē. vñ iere. ii. q̄ vilis facta es nimis iterans vias tuas et post maculata es iiquitate tua ¶ Scdm est puluis inanis glorie. vñ mat. x. excutite puluerē de pedi bꝫ vestris. sꝫ dñs ī psal. dicit cōminuā eos. s. inaniter glo riātes vt puluerē ante faciē vēti. vere īpedit puluis cur sū hoīs. q2 oculis aufert visū. similitᵉ puluis inanis glo rie hoīē excecat oculis cordis ita ꝙ nō pōt cognoscere vi am p quā dꝫ currere ad paradisū. inanis gloria puluis dꝫ q2 excecat et q2 leuiter volat. vñ ber. leuiter volat leuiter penetrat: sꝫ nō leue vulnus īfligit inanis gloria. Terciū est qñ via plena ē spinis. s. cupiditatis ⁊ auaricie. quia ad

litterā sicut spine īpediūt cursum hoīs: ita spine cupi-
ditatis et auaricie impediūt spūaliter cursum hoīs ad
paradisum. de istis spinis dicitur mat. xiii. alia ceciderūt
inter spinas et creuerūt spine et suffocauerūt ea. illō ex-
ponit christus ibidē dicens. qui aūt seīnatus est in spinis
hic ē qui verbū dei audit et solicitudo seculi istius et fal
lacia diuitiaꝝ suffocat verbū ⁊ sine fructu efficit. vñ di-
ñs iere. iiii. nolite serere sup spinas ꝛc. ¶ Quartū ē lapis
obstinatōnis et nequicie. vere per viā plenā lapidibꝫ du-
ris nō pōt hō bñ currere. vñ ad litterā lapides impediunt
cursum hoīs: ita spūaliter lapides obstinatōnis et neq̄-
cie impediūt cursum hoīs ad celū. de istis lapidibꝫ di-
cit ysa. v. ꝙ dñs plātauit vineā electā et sepiuit eam ⁊ e
legit lapides ex ea. vinea electa ē sancta eccia a qua dñs
elegit et eiecit lapides. i. in peccatis obstinatos et iīquos
et in eze. xxxviii. dicit dñs. auferā a vobis cor lapideū id
est cor ī peccatis obstinatū et iīquū et dabo vobis cor car
neū. i. cor dulce plenū pietate et cōpassione ¶ Quītū est
sabulū accidie. qꝛ per terrā ad litterā plenā sabulo nō po
test hō bñ currere qꝛ sabulum impedit cursum hoīs: ita
spūaliter sabulū accidie impedit cursum hoīs ad para-
disum. in isto sabulo sepultus ē egiptus mortuus et pec-
cator mortuus. dico morte pigricie. vñ exo. ii. dr ꝙ moises
percussit egyptiū et abscōdit in sabulo. Ista quinq̄ īpedi-
mēta debꝫ hō remouere a corde suo qui vult bene ire ⁊ ci
to ad celū currere ¶ Itē quartū est qui vult bñ expedite
currere dꝫ rectiorē viā q̄ ducit ad terminū querere: sꝫ re-
ctior via q̄ sit eūdi ad paradisum est via penitētie et au
steritatis. hec est via bona de qua dicit iere. vi. īterroga
te de semitis ātiquis q̄ sit via bona ⁊ ambulate in ea ⁊ ī
uenietis refrigeriū aīabꝫ vestris. hec est via sapiē p quā
martires cōfessores: et virgines cucurrerūt ad padisū. de
ista dicit ysa. xxx. hec ē via: ambulate in ea. et puer. iiii.
viā sapiē mōstrabo tibi: ducā te p semitas equitatis quas
cū ingressus fueris: nō artabūtur gressus tui: ⁊ currens ñ
habebis offendiculum. via sapientie via penitētie est: qꝛ

nulla maior sapiētia q̄ facere penitētiā hic vt lucremur vitam eternā et vt p hoc accipiamus eternā gloriā. semite equitatis pn̄t dici iusticie ꝛ caritatis. maxime: qꝛ equum et iustū est vt proximos nostros diligamus pꝑter deū et ipsum deū pꝑter semetipsum: quoniā ipse prior dilexit nos
Quintū ē ꝙ debꝫ festinare et qui ad bonū hospiciū vult cito venire bn̄ debet se inquantū pōt festinare. ideo dicit apost. hebre. iiii. festinemus ingredi in illā requiē. vere festināter debet homo currere ad celum.

Tria faciunt hominē cito currere.

Sed sciendū ē ꝙ tria sunt q̄ faciūt hominē cito currere et festināt ad currendū. timor quē habet homo de suo inimico vel de magno supplicio. spes de magno premio et amor proueniens ex magno desiderio vidēdi amicū. similiter ista faciūt hominē iustū cito currere ad paradisuꝫ et multū eū festināt. Primū ē timor de dyabolo qui eū psequitur ad cōprehēdendū. vn̄ psal. angelus dn̄i. i. dyabolus psequēs eos. similiter timor de iudicio ꝛ de iferni magno supplicio. de isto timore dicit ecc. i. iniciū sapiētie timor dn̄i scꝫ qꝛ declinare facit a pctō et ita facit vitare eternū supliciū. et ibidē. timor dn̄i repellit peccatū. nā qui sine timore ē nō pōt iustificari ꝛ nullus sine isto timore pōt venire ad celū. Scdm est spes de magno premio. vn̄ ysa. xl. qui sperāt i dn̄o mutabūt fortitudinē: assumēt pēnas vt aquile currēt ꝛ nō deficiēt. Terciū ē amor proueniēs ex magno vidēdi desiderio amicū suū. i. christū. vn̄ io. xx. currebāt ambo simul scꝫ petrus et iohānes et ille discipulus queꝫ diligebat ihesus precucurrit citius petro et venit citius ad monumētū. ber. qui ardētius amat cucurrit velotius ꝛ puenit citius. festināter g° debemus currere ad eterne felicitatis brauiū. nō ad effūdēdū sanguinē hūanū sicut faciūt supbi iniqui. de quibꝫ dicit psa. pedes eoꝝ veloces ad effūdēdū sanguinē. et ysa. lix. pedes eoꝝ ad malū currūt ꝛ festināt vt effūdāt sāguinē. Itē currere debemus festināter ad brauiū nō ad inferni laqueū sicut gulosi ꝛ luxuriosi faciūt sicut auis q̄ festinat ad laqueū. prouer. vii. stati cā

38

sequit^r quasi bos ductus ad victimā
uiens et ignorās q ad vincula stul
figat sagitta iecur eius velut
Itē currēdū est adhuc festināt
patibulū sicut faciūt auari et
si. de quo dr iiii. re. i. q cucurrit
pit ab eo talenta argenti zc.

Festināter currēdū est p
Itē currēdū ē adhuc ad brauiū eterne
pter quinq Primū est ppter inimicoꝝ
rū velocitatem. Inimici nostri sūt mūdus car
istis inimicis dicit psal. respice inimicos meos quo. mul. sūt
de eoꝝ velocitate dr treñ. iii. velociores sunt inimici mei a
quilis celi. Scdm est ppter vie plixitatē ⁊ lōgitudinē.
vñ iii. re. xix. c. dixit āgelus helie. surge ⁊ comede: adhuc
restat tibi grādis via Terciū ē ppter vite breuitatē. iob
xiiii. breues dies hoīs sunt. cāti. ii. surge amica mea zc.
Quartū est ppter brauii preciositatē. vñ hēr. i. cor. ix. oīs
qui in agone cōtendit ab oībus se abstinet ille vt corrupti
bilē coronā accipiat: nos aūt icorruptā. Quītū ē ppter
creatoris nostri et āgeloꝝ et sanctoꝝ omniū expectatōnē.
vñ ber. curramus nō pedib9 corporis s affectōnib9 et su
spiriis: et dicit festinem9 qz tota multitudo curie celestis
nos expectat: exultari fecim9 āgelos qñ cōuersi sum9 ad
penitētiā. angeli nos expectāt vt eoꝝ ruina restauret^r. sā
cti: vt eoꝝ gloria cōpleat^r. deus pater: vt heredes nos cō
stituat super omia bona sua. filius: vt fratres simus ⁊ co
heredes. spūssanctus: vt predestinatōnē suā impleat. Itē
currere debemus perseuerāter: qz vnus. s. perseuerās ac
cipit brauiū eterne felicitatis glo . oēs quidē currūt: ⁊ oēs
quidē brauiū accipiūt si perseuerauerit. ⁊ certe sicut dic
grego. in cassum bonū agit^r: si ante vite terminū deser^r.
ideo dicit aposto. hebre. xi. perseuerāti in disciplinā tanq̄
filius se offert deus. postea sequit^r. q si extra disciplinā
estis adulteri estis ⁊ nō filii. et mat. vii. qui pseuerauerit
vsq in finē: hic saluus erit. i. ille solus hēbit brauiū eter

...d cōcedat nobis iesus christus. Amen.

De eodem.

...prebēdatis. rogemus dn̄m in pri
...e seipō. sine me nichil potestis
...itur hec propō nō simpliciter sȝ i
...e nichil boni potestis facere. vel
...erminꝰ īfinitus li nichil vt sit sen
...eccatū qd̄ est nichil potestis facere:
...ū vt ipse det nobis aliquid dicere qd̄
...e ꝛc̄. Notād̄ ē ꝙ hodie recolit eccl̄ia quoꝰ
ge...anū exul factū est in adam. vn̄ in ītroitu dicitur.
circūdederūt me gemitus mortis: ⁊ docet ecclesia quomō
poterimꝰ redire ad patriā: q2 p pugnā et laborē. vn̄ euāge
liū docet ꝙ est operandū vbi recitatur quomō paterfami
lias īcrepat ociosos dicens. quid hic statis totadie ociosi.
et docet apostolus quomō eūdū est: q2 currēdo. vnde dicit
sic currite ꝛc̄. ¶ Et notādū ꝙ in verbo ꝓposito notātur q̄nq3
Primū est qꝰ est currēdū. ¶ Secūdū est quare ē currēdū.
Terciū est quomō est currēdū ¶ Quartū est quoꝰ exclu
dūtur septē peccata mortalia per hūc sermonē ¶ Quintū
est ad quid ē currēdū. De primo vidēdū ē qꝰ ē currēdū q2
ad brauiū. vn̄ qui vadit et non ꝑficit nec poit terinū sibi:
nescit quo vadit ⁊ errat. vn̄ certum terminū debemus po
nere in nostro itinere et nō incertū: sȝ mali hoīes et pec
catores non ponūt sibi finē vel terminū vie sue. vn̄ poeta
docet ponere terminū et finē dicēs. Quicquid agas sapi
enter agas et respice finē. vn̄ finē certū vie et nō cōtrariū
vie debemꝰ pre oculis habere. ⁊ iterū debemꝰ recto itine
re ⁊ nō cōtrario ire. quoniā oēs dicūt ꝙ volūt ire ad padi
sum. vn̄ oēs volūt currere: sȝ nō volūt oēs recto itinere: sȝ
cōtrario. q2 ipsi ābulāt nō p viā q̄ ducit ad paradisum: sed
per viā q̄ ducit ad īfernū. et illi valde fatui sūt sicut qui
vellet. ire de parisius apud carnotū et iret per remis vel
per viā q̄ ducit remis: sic ē in itinere padisi ⁊ īferni. ¶ Se
cūdo ē videre q̄re ē currēdū. Et notādū ē ꝙ multa sunt q̄
debent nos mouere ad currendū. ¶ Primū est q2 via mul

tũ est lõga ⁊ tẽpus breue. vñ psal. lõge a peccõribus salus. quoniã per quodlibꝫ peccatũ mortale septem ãnis retro vadit ab illa salute: et cũ sint plura pccã mortalia tũc plurimũ distat et lõga ẽ via et est tẽpus breue. vñ iob. breues dies hoĩs sunt. et qñ aliquis hõ habet longã viã et tempus breue: necesse est currere. sic nos monet illđ primo q̃re debem⁹ currere ad paradisum non sicut testudines ire qđ aliqui volũt facere dicẽtes: sufficit michi vt abstineã a peccatis ⁊ nõ faciã multas peĩtẽtias vel nõ retro ire sicut illi qui peccãt mortaliter. ideo dicit aposto. currite ⁊ nõ ite ¶ Scđꝫ qđ monet nos ad currẽdum est multitudo circũspiciẽtiũ ꝓpter honorẽ: qꝛ qui melius currit vult videri a circũspiciẽtibus et delectat ipsum: sic esse debet in cursu spirituali qꝛ deus videt nos ⁊ ãgeli qui vidẽt eũ q̃ bñ currit et mũdus videt nos cui debem⁹ prebere exẽplũ vñ aposto. spectaculũ facti sum⁹ deo et angelis ¶ Terciũ est qđ debet nos monere ad currẽdũ qꝛ aliquis festinat ⁊ currit vt melius hẽat hospitiũ. vñ dicit' vulgariter ꝙ qui tẽpestiue veĩt ad hospiciũ suũ melius ẽ ei ad cenã suam. vñ dicit aposto. festinem⁹ ingredi in illã requiẽ. sed alñ ñ festinant aliqui: quia nõ sunt esuriẽtes sꝫ saturati et non curãt de cena: sic diuites et saturati non curant festinare ꝓpter gloriã paradisi qꝛ nõ desiderant nec esuriũt illam. Quartũ qđ debet nos monere est ne cũ veim⁹ clausa sit ianua si tarde venim⁹ ne dicat' nobis nescio vos sicut dictũ fuit fatuis virginib⁹ cũ clausa fuit ianua. sic est ꝙ aliqui sciẽtes ꝙ nõ ĩtrabit in abbatiã quis nec aperietur ianua ei nisi venerit de die: festinãt. similiter ⁊c. tñ propter aliquos diuites aperit' ianua abbatie ⁊ si nõ venerit de die nõ sic ĩ paradiso quoniã ꝓ nullo diuite aperiret'. ianitor. n. dicit ꝙ nõ ẽ ꝑsonarũ acceptor deus ¶ Quĩtũ qđ debꝫ nos monere ẽ qꝛ hic sunt tẽpestates ꝓcelle et vẽti. s. mors. qꝛ videm⁹ alios mori quotidie. vñ in ĩtroitu misse cãtat' circũdederũt me ge. mor. ⁊c. et nũcii mortis ĩminẽt. s. fames et sitis. vñ cũ aliquis videt ĩminere ꝓcellã ⁊ tẽpestatem currit vt veĩat ad villã: sic nos debemus currere vt veni

amus ad paradisum ꝓpter tēpestates hic imminētes. vñ
apost. videte fratres tēpestates iminētes ⁊ ꝓcellā. greg.
mala q̄ nos hic premūt ⁊c. ¶ Sextū qđ debet nos mouere
ad currēdū ē ꝑsecutio hostiū. vñ psal. inimici ꝑsecuti sunt
me gratis. et iterū veloces pedes eoꝝ ad effun. san. vñ ne
cesse est currere ab illis. sꝫ forte aliquis dicet ꝙ bñ fugiet
q2 agilis iuuenis ad bñ currendū. sꝫ certe dyabolus ē mul
to agilior q̄ aliquis homo. q2 dicit' de illis demonibus vo
lāt vt aquile et etiā velotius. q2 ita cito vt mēs hoīs fer'
tur ab oriēte in occidētē: sic angelus mouet' et demon. q2
nō hꝫ resistētiā in loco idō subito in tēpore inpceptibili mo
uet'. sꝫ forte dicet. ego sum fortis et bñ potero resistere: sꝫ
dyabolus fortior est. q2 sicut dicit dñs iob. non ē potestas
sup terrā q̄ possit ei cōparari: et sic debemus currere pro
pter hostiū ꝑsecutionē. ¶ Septimū quod dꝫ nos mouere
ad currēdū est multitudo expectātiū. quoniā si rex vel pa
pa vel aliquis magnus dñs expectaret aliquē cū sua tota
familia: ipse cū essꝫ īuitatus cito ꝓperaret et curreret nō
sistens in via ludēdo cū tallis vel intrādo tabernā. maxīe
si nō deberet habere rex oīa sua fercula: donec veniret il
le. sic est ꝙ tota curia celestis nos expectat vbi sunt mul
ti nobiles sancti qui nō fruūt' nisi stola aīe nō corporis: do
nec oēs predestinati ibi venerint. et idō debemus nos festi
nare. vñ apost. festinemus ingredi in illā requiē. ¶ Octa
uū quod dꝫ nos mouere ad currēdū ē premiū qđ expecta
mus scꝫ coronā immarcessibilē quā habituri sumus si cur'
ramus vsqꝫ ad terminū. vñ dicit apost. sic currite vt cōpre
hēdatis. ¶ Terciū pricipale ē videre qualiter ē currendū.
Et notādū ꝙ caute ē currēdū. q2 si aliqui possint currere:
totū ꝑdūt nisi caute currāt. vñ in cursu adhibēda est cau
tella. vñ dicit apost. videte quomodo caute ambuletis. et
hoc notatur cū dicit. sic. ¶ Sed notandū ꝙ hic qui in tene
bris ambulat nescit quo vadat. vñ ferūt aliquādo hoīes lu
cernā cū ambulāt in tenebris: sic qui nesciunt viā vel qui
in tenebris sunt ignorātie debēt lucernā portare: sed lucer
na que ostēdit iter est verbū dei. vñ psal. lucerna pedibus

meis verbū tuū. et sup hoc dicit ber: verbū dei lumē ē iti
neris. nūc g° nō vult recto itinere ire qui nō vult verbuꝫ
dei audire. ¶ Scdo ē currend sapienter sapia ē qn̄ vidꝫ a
liquis ꝙ tot sūt caē ꝛ necessarie q̄ mouēt ipsuꝫ ad currēd
et nō pōt ꝓpriis pedibꝫ cito currere: tūc ascēdit in equū.
vn̄ illi qui hn̄t pedes coctos nō pn̄t currere. sic sūt luxuri
osi qui igne luxurie hn̄t pedes coctos. s. intellectū ꝛ affe
ctū q2 cogitāt circa illū ignē ꝛ afficiūtᶻ delectādo. vnde
psal. pedes hn̄t ꝛ nō ābulabūt ꝛc̄. qui sūt claudi nō possūt
currere. et nō itelligitᶻ de corpali claudicatōne q2 illa iu
uat aliquādo. vn̄ aln̄ festinātius currūt qui claudi sunt ꝙ̄
qui recti ad deū et citius ꝑueniūt. sꝫ ītelligitᶻ de spūali
claudicatōe. claudus ē aln̄ qui hꝫ vnū pedē longū et vnū
pedē curtū. pedes spūales sūt itellectꝰ ꝛ affectꝰ. ꝛ aliqn̄
pes itellectꝰ ē lōgus: q2 vsqꝫ ad astra et ad celū ꝛ āgelos
ascēdit. scit eni disputare q̄d sit paradisus quō āgeli sūt
ordinati sꝫ pedē affectus habꝫ in terra. s. q2 afficitᶻ circa
terrena ꝛ tpālia. vn̄ tales claudicant nec hic possunt cur
rere ad brauiū. vn̄ qui vult currere dꝫ habere pedes eq̄les
vn̄ scd̄m ꝙ crescit intellectus ꝛ cognitō: scd̄m hoc affectꝰ
debet crescere. vn̄ inuenitᶻ de quodā milite qui intrauit
ordinē et didicit in tantū ꝙ potuit et sciuit predicare et
quadā vice veīt parisius ad negociādū vel ad discēdū et
vidit multos qui discebāt multa nec inde ꝓficiebāt nec e
tiam bona q̄ sciebāt faciebāt: et cogitauit ꝙ male facerēt
et q̄siuit a quodā qui multū studebat et multa discebat
et forte illū monachū īcrepabat ꝙ nō multū studeret ł di
sceret et monachus q̄siuit ab eo quid essꝫ melius aut fa
cere q̄ aliquis scit aut adiscere et scire multa ꝛ nō facere
sꝫ primū ē melius. q2 melius ē facere pauca q̄ scit: ꝙ̄ scire
multa ꝛ nō faceʼ. tn̄ multi sūt qui faciūt cōtrariū. sic g°
si nō possumꝰ curreʼ pedestres: istis de causis dēmꝰ ascen
dere in equū ꝛ curreʼ equites. vn̄ ꝓuidit nobis equos bo
nos ꝛ veloces ꝛ ꝑ nichilo. iste equus ē religio. sic hō poīt
se super equū ꝛ non ambulat ꝓpriis pedibꝫ sed equi: sic
religiosus poīt volūtatē suā super voluntatē abbatis aut

prioris aut prelati vt ābulet secūdū volūtatē eiꝰ. vn̄ si ali quis nō potest currere per se ad brauiū paradisi dū est in hoc seculo qꝛ vel est claudus: vel habꝫ pedes coctos qꝛ ł tētatᷣ nimis de luxuria: aut auaricia: ipse dꝫ ascēdere equū id estītrare religionē. seclāres enī sūt pedites sꝫ religiosi sūt equites. ¶ Itē si claudicat pedes: statī apparet ꝙ ē claudꝰ. sꝫ si sit eques nō apparet sic̄ nec de recto. vn̄ aliquādo currit velocius claudꝰ eques q̄ rectꝰ. qꝛ nō ꝓpriis pedibꝰ currit: sꝫ equi ¶ Sed notād̄ est ꝙ dꝫ cauere qui ascēdit equū ne cadat qꝛ magis leditᷣ si cadat q̄ si essꝫ pedester. sic religiosus magis peccat q̄ seclāris. vn̄ q̄to gradus altioꝛ tāto casus ḡuioꝛ. Itē aliquādo velocius currit et peruenit claudꝰ ad terminū q̄ rectus. vn̄ exēplū est de vulpe et cancro. vulpes irridebat cācrū qꝛ tarde icedebat et retro gradiebatᷣ et fecerūt vadiationē inter se qꝛ vadiauit cācer ꝙ citius ꝑueniret ad terminū quē sibi prefixerūt q̄ vulpes: et tūc cācer erat post vulpē. cū vellēt currere cācer adhesit caude vulpis et cū appropinquasset vulpes ad signū qꝛ credebat cancrū valde remotū et lōge ab ipsa cogitauit ꝙ retro aspiceret vt videret qualiter cācer veiret et cū verteret se cauda fuit ꝓpe signū et cācer ad terrā cecidit et fuit ad signū et vocauit vulpē d. ego iam veni ad signū et tu nōdū venisti: ego lucratus sū. sic est ꝙ aliqui claudi pccōres adherēt alicui sapiēti accipiēdo bonū exēplū ab eo ł abbati vel priori ⁊ ponūt se in cauda qꝛ se reputāt humiles et viles qꝛ cauda ē in vilioꝛi parte aīalꝭ Itē meōres sunt mortis sue et sic adherēt caude. s. fini. qꝛ mors ē finis. et sic aliquādo citius veniunt sic adherendo caude q̄ illi qui eos portāt. s. q̄ sui prelati. Itē si quis ferat cētū hoīes claudos ⁊ ita cito veit ad terminū sic̄ si esset solus siue exoneratꝰ: ille dꝛ multū fortis et multū respicitᷣ ab oībꝰ: sic aliū abbas vel prioꝛ qui cētū fert vel plures ita cito veit ad paradisū q̄ si curreret solus vel forte citiꝰ: iō dꝫ dici fortis. Sꝫ notād̄ ē ꝙ ē cauēd̄ ne equū vmbraticū ł cespitātē ł cecū eligāt. qꝛ n̄ bn̄ poterit illos ferre. qd̄ aliqui faciūt qui eligūt abbatē ł priorē ł prelatū

cecū vel cespitātē:nō nō pnt bn̄ currere nec velociter.
Itē tercio ē currēdū recto itinere nō i circulo qui incipit ab eodē ꝛ terīnat ad eūdē sicut quidā faciūt qui semꝑ di scūt ꝓpter se vel laborāt ꝑ ꝓprio cōmodo nō ꝑ alio nec ꝑ salute alterius nec ꝑ dei reuerētia vł honore. ꝛ tales nō pos sūt recte currere vł ire ad terīnū. ber. circuit sedulꝰ explo rator:ſꝫ quoꝰ in patrimoniū crucifixi se ingerere possint. grego. qui i circuitu ābulat parū ꝓficit ꝛ multū laborat sup illō in circuitu ipii ābulāt. vn̄ recte ābulādū ē neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistrā. nō ad dexterā ꝑ ꝓsperitatē: qꝛ nō est superbiendum neqꝫ efferendum ꝓpter habundantiam temporalium nec est declinand. ūpropter munus neqꝫ ad sinistram propter timorem ita ꝙ non male iudices vel te stificeris propter timorem potentis vel propter timorē i currendi offensam vel maliuolentiaꝫ alicuius magnatis: vel propter timorem amissionis rerū temporalium.
Quarto est currendū perseueranter: quia qui perseuera uerit vsqꝫ in finē hic saluus erit. et nisi quis legitime cer tauerit non coronabitur. ¶ Item quito est currendum ad regnū celorū sicut ad brauium temporale curritꝰ: quoniā per exemplū rerum temporalium debemus facere omnia spiritualia. quoniā vt ait apostolus. inuisibilia dei per ea que facta sunt intelligibilia conspiciūtur. ſꝫ ad brauiuū temporale nullus currit quin vellet alios preire in cursu similiter de scolaribus quilibet vult socium suū precelle re et melius in scientia proficere ꝙ alii. et similiter in a liis negociis tēporalibus quilibꝫ vult melius ꝙ vicini sui negociari. vn̄ poeta precellit cunctos oī bonitate coeuos. ergo nos debemꝰ sic ad brauiū celeste currere vt quilibet aliū velit preire. vn̄ si tu videas ꝙ iste facit elemosinas: tu facias plures ꝛ sic de aliis opibꝫ. nec dicas michi suffi cit tlē opꝰ. augu. quicūqꝫ dicit sufficit iā deficit. ¶ Itē qui currit ad brauiū tꝑāle nō sistit in via ꝑ minori ꝙ sit braui um. nō enī curraret de acu si inueīret neqꝫ ꝑ equali. si enī inueīret ensem nō sisteret sed cureret ad illū qui eēt po situs ad terīnū qꝛ eēt ei honorificū magis lucri illū ꝙ aliū

inuenire sed heu multi sunt qui sistunt et dimittũt cursum quem inceperunt facere ad celeste brauiũ et pro minimo vt pro minima tentatione vel meditatione. tamẽ nil aliud debet ei sufficere q̈ qui vero corde querit eum. grego. nil extra deũ menti sufficit que dum veraciter querit vnde qui sic sistit pro temporali lucro et dimittit cursuz ad brauium spirituale magnum patitur detrimentũ in illo lucro temporali. vnde dicit dominus. quid prodest homini si vniuersum mundũ lucretur ꝛc. Item si is qui est pedes et currit ad brauium sistat vt accipiat acum in via ipse impedit cursum suũ. multo plus ĩpedit ille qui currit eques si descendat de equo. vnde religiosi si pro tẽporali commodo dimittũt cursum suũ ⁊ descendunt de equo quando nolunt obedire suo prelato qui est sicut equus eos portans: ipsi plus peccant q̈ seculares . ideo cauendũ est eis ne descendant de equo. ¶ Item si aliquis cadat in via aliquando perdit brauium: quia alter preuenit eum. sic qui cadit per peccatum cõmissum aliquando perdit celeste brauium si non resurgat ante tempus mortis. sed cõtra istum casum est optimum remedium quod est humilitas. sicut superbia est causa alicuius casus: quia superbꝰ in altum extollitur et qui in altum eleuatur facilius cadit q̈ qui in imo se tenet. vnde hũilitas cuz sit in imo: non de facili cadit. ideo humilitas est optimũ remedium contra casum spirituale. vnde aug. Humilitas casum nescit: quia in imo est. Rogemus ergo dominum vt sic currere valeamus vt brauium celeste scilicet gloriã dei apprehẽdere possimus . quod nobis prestare dignetur qui viuit ⁊ regnat. Amen.

¶ De eodem sermo. xiiii.

Sequitˀ videre de quarto principali. s. quoᵒ excludũtˀ septẽ peccata mortalia. per hᵒ q̈ dicit sic currite. sꝫ anteq̈ ad hᵒ accedamus poītˀ qđ dã verbũ đ qᵒ faciamꝰ nostrũ theuma ⁊ hᵒ ẽ verbũ. vinũ

suū nobis dn̄s prestat cū alta predicatōe nos inebriat. No tandū q verbū dei est vinū. vn̄ cū clamat² ad sermonē: tūc dn̄s clamat vinū suū et nō venale: sz donādū gratis. vnde cū istud vinū sit precipuū et salubre: libēter et cito debe- mus currere ad illud vinuz. vn̄ si aliquis tabernarius vel aliquis diues qui daret vinū p nichilo: etiā si esset vinū aquaticū multi accurrerent: ad minus paupes. et si esset bonū vinū et forte et delectabile ad bibēdū et preciosum: multo fortius currerēt tam diuites q̄ paupes ꝛ plus si ta bernarius cōduceret illos et daret magnū preciū vel sala riū eis qui venirēt bibere vinū suū ita preciosuz et daret illud vinū p nichilo: certe plurimi venirent ad illā taber- nā. sz verbū dei vt dictū ē est vinū. vn̄ psa. de verbis domi ni. desiderabilia sup aurum et lapidē preciosum multū: et dulciora sup mel et fauum. ¶ Itē conducit bibētes: q2 dat eis indulgētiā aliquādo et gratiā bn̄ faciendi q̄ sunt mag na. quoniā indulgentia vnius diei data in sermone plus valet q̄ totus thesaurus de mondo. hoc sciun damnati in inferno vel penitentes in purgatorio: qui plus diligerent vnā diē requiei q̄ totū aurū de mōdo. Item gratia diui- na aliqn̄ data in sermone vt bonū ppositū nō peccādi et a peccato resiliendi plus valet q̄ infinita pecunia. vn̄ puer iii. procul de vltimis finibus preciū eius scz gratie. quo- niā plus valet longe q̄ totus mōdus: quoniā ipsi aperit² ianua paradisi. vn̄ in psal. gratiā ꝛ gloriā dabit dn̄s. i. pro gratia gloriam. sed diuiti regi pro toto regno suo nō ape- riretur sine gratia: sed humili vetule habenti gratiā ape ritur. vnde talis moneta recipitur in paradiso: nō moneta argētea vel aurea. vn̄ dn̄s sic conducit illos qui ad taber- nam suā veniunt bibere. taberna est ecclesia vel locus vbi fit sermo. sermo est vinū gratis datū. ¶ Item plus est. q2 in taberna seculari si aliquis intrat bn̄ vestitus: recedit nudus. q2 oportet q dimittat vadiū p expēsis factis p vi no. sz ecōtrario est in taberna dn̄i vt in sermone: q2 qui in trat nudus aliquādo vestit². q2 gratiā recipit. vn̄ aposto. exuite veterē hominē ꝛc. et dicitur vet⁹ homo siue vetus

vestis mala cōuersatō qua iduūtur qui cōmittūt pccā et exuunt illā qui penitēt. vel dicit² vetus vestis remorsus cōsciētie: q2 sicut vetus vestis ⁊ vilis plena est vermibus et pediculis qui mordent indutū: sic peccator est plenus peccatis qui remordēt cōscientiā. nullus eni ita pccōr est quin habeat remorsum cōsciētie quādo peccat: sꝫ noua vestis ē gratia qua induit eū ille tabernarius. s. predicator siue bona cōsciētia: q2 incipit alñ i sermone dimittere peccata et facere penitētiā. et ideo ad illā tabernā debemus currere libenter. ¶ Itē si aliquis fugaret² cū aliqua veste vili et vetere et si cū ea caperet² statim duceretur ad suspēdiū et inueiret illā tabernā vbi dat² vinū bonū ⁊ cōducūtur potatores et deponeret² ei illa vestis et daretur ei bona et noua cū qua si caperet² nō suspēderet²: sꝫ potius in regē coronaret²: ipse libēter itraret in illā tabernā ⁊ libēter de illo vino biberet: sꝫ sermo dei et eccīa in qua fit sermo est huiusmodi taberna in qua grā dei dat² noua q̄ est noua vestis ⁊ vetus subtrahit² ⁊ tollit² q̄ ē peccatum cū qua veste si caperet² ipse suspēderet²: iō ad sermonem libēter debem⁹ ire. ¶ Itē plus ē q2 qui itrat tabernā illā. s. sermonē reportat secū familie vir mulieri sue ⁊ mulier viro suo ⁊ pueris suis plenū potū de vino illo h° ē bonū verbū qđ didicit i sermoē. ¶ Itē alñ mlieres portāt dragmas suas ad vinū q2 bonū ē: sic deberēt eas portare ad vinū. s. ad sermonē. qđ faciūt alique q̄ dimittūt colos suos et nō amplı⁹ portāt q̄ cito sciūt ꝙ alicubi sit sermo ⁊ currūt vt cōprehendāt. rogemus g° dñm vt ipse det nobis aliquid dicere ita ꝙ possitis inebriari verbo domini ⁊c̄. ¶ Sic currite vt cōprehendatis. Sequitur videre quomō septē principalia vicia excluduntur per hoc ꝙ dicitur sic currite. q̄ eni currit ad brauiū nō currit per loca mōtuosa sed per loca plana. in hoc excludit² superbia que querit mōtes. i. altitudinē dignitatū et honorū. vñ superbi sunt similes dyabolo qui dicit. ascendā in celū et ero similis altissimo. superbi in altum se eleuāt. vñ psal. superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. sicut ergo qui vult currere eligit

biā equalez nō mōt uocam: ita qui vult currere ad brauiū celeste: debet non per montes currere id est nō per superbiā sed per humilitatē. Itē sicut nō possunt currere qui currunt contra ventum et ideo ribaldi semper vertūt dorsum ad ventum nō faciem. sed ille bene currit contra ventū superbie qui venit ex parte orientis qui superbit de parentela sua et vertit suam cōsideratione ad suam parentelam: quoniā vertit faciem suā ex illa parte vnde oritur: nō dicitur vertere faciem contra ventum venientē ab oriēte et non est sic faciendū. quoniā dicit ber. ꝙ vilis est nobilitas que ex parentibus nascitur tā obscenis. vnde gloria e orum ab vtero et partu. Item vertit faciem contra vētū occidentis qui ꝓpter diuitias superbit que sunt sicut occidēs: quia cito perdūt[2] et deficiūt et cōtra ventum qui venit ab aquilone vertit faciē qui superbit ꝓpter īanē gloriam quādo aliquis laudat eū: vel de sciētia vel de bonis operibus: vel ipse cōsiderat ꝙ ē bonus clericus vel bonus hō et supbit: iste vertit faciē suā versus aquilonē vn̄ ventus venit: et dicitur vētus inanis glorie veire ab aquilone quoniā vētus ab aquilone veiens nō facit fructū: ſʒ vacuus est et sterilis. Itē qui currit ad brauiū: necesse habet videre lumē. in hoc excludit[2] peccatū iuidie. inuidus enī dicitur quasi nō vidēs. non enī pōt videre bonū alterius: sed tristatur de alterius ꝓsperitate. qui g° vult currere debet deponere inuidiā. Itē excludit[3] peccatū ire quoniam qui currit si audiat sibi dici aliquod turpe: non sistit nec cōtra eū mouet rixas vel iurgia sed semp sustinēdo ābulat vsqꝫ ad terīnū. vn̄ psal. perambulabam in medio cordis mei ꝛc̄. sic nos si velimus currere ad brauiū celeste nō debemus nos ad cōuiciātes nos sistere nec irasci ſʒ sustinere pacifice et pre ambulare cōtinue vsqꝫ ad terīnū. Itē qui currit nō se onerat nec suis vestibus nec alienis. ī h° excludit[3] peccatū auaricie q̄ se onerat et suis et alienis. vnde petrus rauēna. plus onerat aurū habentē ꝙ̄ ferentē Item grauis et oneratus ē auarus: qꝛ nō possʒ trahi versus paradisū. etiā ꝑ infinitos equos ille qui habʒ aliquid

de alieno iniuste et scienter. et ideo si vult trahi vel currere debet exonerari. grego. menti que deum hyllariter q̄rit plerūq; sua abundantia fit onerosa ¶ Item qui volunt currere expedite habēt vestes curtas vt illi garsiferi: sic nos superflua debemus resecare et vestes nostras curtare. vnde apostolus. habētes alimēta et quibus tegamur: his cōtenti simus. grego. nostra temporalia sunt sicut corporis indumēta. Itē aliud impedit cursum. s. quando homo est somnolentus qd̄ accidiam significat: q2 accidia est peccatū quod incurrimus quando sumus pigri ad bonuz et quando displicet nobis bonum. vnde sicut cum aliquis comedit fructum nondū maturum habz dentes accidios ad bonum cōuiuium et non potest vti bene illo: sic qui cōsueuit esse in peccato vel delicate viuere piger est ⁊ accidus ad faciendum bonū: ideo si velimus currere deponēda est accidia. et excluditur accidia per hoc q̄ dr̄. sic curri te. sed cadit et cespitat in vias et in foueas ita q̄ non pōt moueri. vn̄ scriptum est. cui rixe cui fouee cui suffocatio oculoꝝ: nonne his qui morātur in vino ⁊ student calicibꝰ epotādis. vnde nō potest bn̄ currere ebrius. siliter de cursu ad brauiū celeste qd̄ impedit per ebrietatē. ¶ Item qui vult currere magis vult ire per viā siccā q̄ p viā lutosam. in hoc excludit peccatū luxurie. qui eni vult currere ad brauiū celeste nō pōt curre per peccatū luxurie: q2 ē via lutosa. vn̄ in psal. inquinate sūt vie illius in oī tēpore. et salomon. mulier fornicaria quasi stercus in via 2c̄. Notād est aūt q̄ in luto illo s. luxurie sūt luxuriosi vsq; ad aures qn̄ eos delectat audire turpia verba et luxuriosa. et qn̄q; vsq; ad oculos qn̄ libēter vident mulieres tales. ⁊ vsq; ad brachia per amplexus illicitos. Item illud lutum est fetidum. vnde hiero. fetor eius vsq; ad celos ascēdit. sed illi q̄ sunt in tali luto nō sentiunt fetorē. ratio est q2 fetidi sūt vnde homo fetidus non sentit fetorem. sic peccator nō sentit fetorez pcti sicut videtis de scropha q̄ libētius vellet dormire et cubare in luto fetido q̄ in lecto pulchro ⁊ bene parato. Vnde tales sunt diaboli scrophe que sunt forni-

mq. 6/. f4. 45

gre. deus in virtu. nõ. et ibidẽ. viderũt ingressus tuos 2c. sed frequẽter ingreditur ad bonos quãdo sepe eis maifestat suã voluntatẽ. vñ eccle. i. fons sapiẽtie verbũ dei iex celsis: et ingressus illius mandata eterna. et postea dicit et multiplicatõnẽ ingressus eius quis itellexit. et eccle. xliii. dicitur ꝙ ipse sol in aspectu annũciãs et in exitu vallis admirabile. Iste ergo paterfamilias ẽ deus pater qui mane exiit cõducere operarios suos in vineã suam.

¶ Vinea multiplex.

¶ Secũdũ est videre quid per istã vineã significatur. Et sciendũ est ꝙ per hoc ꝙ dicit suã. innuitur et ostẽdit ꝙ ẽ alia vinea que nõ est vinea sua. vñ sciendũ est i primis ꝙ triplex est vinea. q2 ecclesia malignãtiũ dicitur vinea et ecclesia militans: et quelibet aĩa fidelis et gloriosa virgo maria et gloria eterna et ipse christus ¶ Prima vinea dr malignãtiũ ecclesia. et ista nõ est dei patris: sꝫ potius diaboli. Ad istã vineã excolendã exiit diabolus vt in vineã introducat oparios suos. de ista vinea dicit deute. xxxii. vinea sodomoꝝ vinea eoꝝ vua fellis et bo. 2c. vinea ista ẽ sygnagoga sathane. operarii et cultores istius vinee sunt peccatores oẽs i peccato mortali exñtes. propagines possunt dici peccata singula. vinũ qd portat vinea ista ẽ maledicta delectatio pccõꝝ vt est delectatio luxurie quã habent luxuriosi in faciẽdo luxuriã suã. de isto vino dicunt mali. sapi. ii. venite fruamur bonis que sunt et impleamꝰ nos precioso vino et vnguẽtis: et coronemus nos rosis et nõ sit pratũ per qd nõ transeat luxuria nostra. cõtra istos dicit aposto. ephe. v. nolite inebriari vino in quo ẽ luxuria ¶ Siliter delectatõ quã auari hñt et cupidi i possessione pecunie sue est vinũ istius vinee, istud vinũ est vinũ impietatis. vñ prover. iiii. comedũt panẽ iniquitatis et bibũt vinũ iniquitatis et impietatis. similiter delectatio quã habent gulosi in delectatõe potatõnis bonꝛ vinoꝝ est vinũ qd portat vinea ista. vñ eccle. xxxi. vinũ arguet corda golosoꝝ i ebrietate potatũ. ibidẽ. amaritudo aĩe vinũ multum potatũ. similiter delectatõ quã hñt superbi inducen

do sup̄biā suā et alii pctōres in faciendo peccata sua sunt
vina q̄ potāt. vinea ista ē maledicta. de isto vino istius vi
nee q̄ dicit᷑ vinea sodomoꝝ iebriati sunt sodomite. vñ eze.
xvi. hec fuit iniquitas sodome saturitas panis. ecce gula.
et ociū. ecce luxuria. et ꝙ manū nō porrigebāt paupi. ecce
auaricia. et qꝛ illi de dosoma et gomorra inebriati sunt de
vino istius vinee: ideo eos dñs igne sulfuris cōbussit et de
struxit ciuitates eoꝝ. geñ. xxx. gᷓ pluit dñs sup sodomā et
gomorrā sulfur ⁊ ignē et subuertit ciuitates has ⁊ oēs ċca
regionē et habitatores vrbiū. ita similiter faciet dñs oēs
sequaces eoꝝ: nisi hic ante mortē penituerint. certe modo
cultores istius vinee bibūt quicquid est ibi de claro: sꝫ fe
ces postea bibēt in inferno. vñ psal. fex eius nō est exinani
ta: bibent oēs pctōres terre. o ꝙ̄ amarissima erit pctōribus
potatō delectationū quā biberūt qñ fecerūt peccata sua.
ideo dicit᷑ deute. xxii. vua eoꝝ vua fellis et botrus amaris
simus. ꝓpter cōsciētie remorsionē et ꝓpter tenebraꝝ hor'
rorē: et ꝓpter ignis magnū ardorē. vñ ysa. vlti. vermis eoꝝ
nō morie᷑: et ignis eoꝝ nō extigue᷑. et iō dicit᷑. ysa. xxiiii.
c. ideoqꝫ insaniēt cultores eius et relinquēt᷑ hoīes pauci.
luxit vindemia: infirmata est vitis: ingemiscēt oēs qui le
tabant᷑ corde: cessabit gaudiū tympanoꝝ: quieuit sonitus
letātiū: cōticuit dulcedo cythare: cum gaudio nō bibet vi
nū: amara erit potatio bibētibus illā post mortē ꝓpter cre
atoris sui offēsionē et separationē et propter cōsciētie re'
morsionē: sed amarior erit in die iudicii: quoniā videbunt
contra se iratū suū creatorē. et amarissima erit post iudici
um: qñ simul in aīa et in corpore proiiciēt᷑ in eternā dāna
tionē. Jsta vinea nichil valet: nisi ad cōburendū in ignem
eternū. vñ math. iiii. omnis arbor que nō facit fructum bo
nū excidetur et in ignē mittetur: ideo operarii istius vinee
maledicti videtur ¶ Jtem est alia vinea que est vinea do'
mini scꝫ militās ecclesia. de ista dicit psal. vineā de egyp
to transtulisti. et ysa. v. vinea enī domini excercituum do
mus israel est et viri iuda ⁊c.

¶ Ecclesia dicitur vinea propter tria

Vineā ista ē sancta ecclesia ꝑpter triā ¶ Primū ē ꝑpter
eius radicatōnē. q₂ sicut bona vinea radicata est in petra
ita etiā fundata est sancta ecclesia sup̄ petrā.s. christum
mat.vii. flauerūt vēti ⁊ irruerūt in domū illā.i.in sanctā
ecclesiā:et nō cecidit. fundata enī erat sup̄ firmā petrā. et
mat.xvii. tu es petrus et sup̄ hāc petrā edificabo ecclesiā
meā. ¶ Secūdū est ꝑpter sermēti a vite abscissi inutilita
tem. siliter qui diuisus ē ab ecclesia in spūali edificio ni·
chil valet: nisi ad comburēdū eternaliter. vn̄ eze.xvi. dicit
dominus quō lignū vitis inter ligna siluarū qḋ dedi igni
ad cōburendū: sic tradā habitatores hierusalē et ignis cō
sumet eos ¶ Tercium est ꝑpter vini dulcedinē: q₂ sola vi
nea dat vinū. ita in ecclesia dat' vinū salutaris doctrine.
ipsa dat vinū germināns virgīes.i. bonas et castas affectō
nes generat. zacha.x. ipsa portat vinū qḋ letificat cor ho
minis. vt ḋ₂ in psal. operarii et cultores istius vinee sunt
domꝰ israhel.i. viri claustrales cōtēplatiui et vidētes de
um p verā fidē et per verā cōtēplatōnē et viri iuda.i. acti·
ui seculares deū cōfitētes et eū glorificātes. Istā vineā
plātauit iesus verbo predicatōnis ⁊ rigauit eā sanguine
sue passionis et sepiuit eā custodia angeloꝝ et eā pauxil·
lauit cōsolatōibus diuinis et celestibꝰ desideriis et exem
plis sanctoꝝ et stercorauit eam multitudine beneficiorū
et putauit eam falce flagellorum.

¶ Hore quibus operarii ducūt' in vineā dn̄i.

Ad istā vineā excollēdā exiit primo mane paterfamilias
i. deus pater ad īroducēdū operarios suos in eā. per ma·
ne puericia significat': in qua debet homo deo seruire si·
cut fecit beatus nicholaus. et hoc ē qḋ dici' ecclesiastes.
ix. mane semina semē tuum ⁊c. et mat.xix. sinite paruulos
venire ad me. per terciam horā significa' adolescentia: in
qua similiter seruiendū est deo. vnde treñ. iii. bonū ē viro
cum portauerit iugū domini ab adolescētia sua. et lu.vii.
adolescens tibi dico surge a morte peccati. per horā sextā
significat' iuuētus: vbi feruor roboris ē in homine et ple·
nitudo viget. vn̄ ecclesiastes xii. memēto creatoris tui in

die iuuetutis tue. Per horā nonā significat senectus qñ sol iā tendit in occasū. vñ puer. xvi. corona dignitatis senectus q̄ in viis iusticie reperitur. Per vndecimā horā significat seniū i quo homo dz seruire deo. vñ in psal. vsq in senectā et seniū deus ne derelinquas me. Itē eccle. xi. in vespere nō cesset manus tua. i. in senio ad bñ operādū. i in qualibet horaꝝ istarū seruiendū est deo: q2 illi debem9 offerre primicias et decimas et principiū et finē vite nostre. vñ leuiti. iii. precipit ꝙ caput et cauda offerāt dño vere illi qui a sua puericia ⁊ a iuuētute sua ⁊ ab adolescētia sua icipiūt seruire deo: offerūt deo florē ⁊ vigorē vini vinee sue ⁊ vite sue: s3 illi qui icipiūt in senectute ł in senio deo seruire offerūt deo feces vini sui. tales illō quod pulchrius ⁊ meli9 fuit i vineis suis obtulerūt dyabolo. et reliquias seruauerūt dō de quibz nō curat mūdus: iō melius ē nobis seruire deo i puericia ⁊ in iuuētute q̄ȝ in senectute et senio. vñ mat. vi. fructus primos desiderauit aīa mea. et eccle. xxv. que i iuuētute tua nō cōgregasti quō i uenies ea i senectute tua: iō nō debem9 expectare ad seruiēdū deo vsq ad horā nonā sic quidā faciūt ꝑmittētes sibi lōgā vitā. cōtra quos dicit salomon ꝑuer. xxvii. ne glorieris in crastinū ignorās quid superuētura pariat dies. et eccle. v. ne tardes cōuerti ad dñm et ne differas de die in diē: q2 subito veīt ira dei. s3 ecce quāta pietate plenus sit sermo euāgelicus qui dicit ꝙ illi qui in oībz horis venerūt et etiā illi qui q̄ȝdiu vixerūt et dyabolo seruierunt saltē i vndecima hora recepit eos dñs. vere magna misericordia dñi est. q2 qñ sumus inutiles ad bonū ꝑandū ⁊ qñ nos deicit mundus: deus paratus est nos recipere. recognoscamus ergo nos fratres carissimi in misericordia dei et si nō in prima hora vel in tercia vel in sexta veīmus ad vineā dñi. eamus ad illā in hora nona vel vndecima ⁊ relinquamus vineā dyaboli que ē vinea sodome i qua fel draconis est vinū vt habet deute. xxii. ⁊ si ita fecerim9 dñs dabit nobis denariū diurnū. s. vitā eternā ¶ Itē aīa fidelis vel cōsciētia dicit vinea dñi. hec ē vinea naboth quā

cupit habere achab. vt dicit᷑ .iii. re. xxi . per achab qui ap
p̄hēdēs īterp̄tetat᷑: significat᷑ dyabolus qui aīas perse
quit᷑ vt cōp̄hēdat eas per aliqd̄ peccatū. naboth. qui cō
cludēs īterpretatur significat chr̄istū qui cōcluserat dya
bolū ī deserto qn̄ dixit ei. nō tētabis dn̄m de. tu. mat. iiii.
vinea naboth est aīa sancta et fidelis q̄ vinea iesu christi
est. hāc vitē siue vineā cupit hēre multū achab. i. dyabolus
¶ Hore quib⁹ exit dn̄s ad visitādū vineā suā. s. aīaꝫ fidelē
Ad istam vineā excolēdam et visitādā exit christus sepe
per suā grām. s. qn̄ manifestat nobis suā volūtatē. Primo
exit mane. per mane pōt significari prima grā q̄ datur in
baptismo vel illuīatō anime qua illuinat᷑ quādo surgit
de peccatis. vn̄ cāti. viii. surgamus mane ad vineas ꝛc̄. et
ephe. vi. surge qui dormis et exurge a mortuis et illuīna
bit tibi christus ¶ Per horā terciā in qua ē īceptio caloris
pōt significari feruor caritatis. in hora ista missus ē spiri
tussanctus in discipl'ōs. vn̄ actuū. ii. sicut estimatis isti n̄
sūt ebrii. cū sit hora diei tercia. et aposto. ro. xii. spū feruē
tes: dn̄o seruiētes. Per horā sextā pōt significari cōsidera
tio vel memoria dn̄ice passionis: quia in hora sexta christ⁹
positus fuit in cruce. lu. xxiii. et io. xix. ¶ Per horam nonā
cū sol iam tēdit ad occasū pōt significari cōsideratio mor
tis. et sicut beatus grego. dicit. qui bn̄ cōsideraret qualis
erit in morte: semp esset timidus in operatōe. Itē per vn
decimā horā pōt significari timor iudicii. ⁊ timor de mag
nis inferni suppliciis. eccle. i. iniciū sapiē timor domini.
in oībus istis horis exit dn̄s ad visitādū vineā suā. s. aīam
fidelē. Ista vinea. s. aīa fidelis quelibet debet esse ligata
ad christum. vinculis preceptoꝝ et vinculis maxime cari
tatis. vn̄ col. iii. super oīa caritatē habete q̄ est vinculū ꝑ
fectōis. Itē debet putari ꝑ cōtritōnē cordis. vn̄ cāti. ii. tē
pus putatōnis aduenit. et hoc ē tēpus vernale qn̄ renouā
tur desiccata. Itē per cōtritōnē renouat᷑ aīa vita gratie.
Itē vinea qn̄ putat᷑ plorat: ita aīa dꝫ plorare per contri
tionē. vn̄ iohe. ii. c. cōuertimini ad me ī toto corde vestro ī
ieiunio et fletu et planctu. ¶ Item debet flere per veram

confessionē oris. vñ cāti. ii. vinee florētes odorē dederūt. i. aīe fideles. et sicut ad odorē vinee florētis bufones ꝛ alia animalia venenosa vel reptilia fugiūt: ita ad odorē aīe florētis p᷑ cōfessionē fugiūt demones. vñ hiero. reuela ꝑditionē et cōfusus abibit inimicus tuus ❡ Item ista vinea debet portare et facere vinū cōpunctōis et deuotōis. de vino isto dicit psal. vinū letificat cor hoīs ❡ Itē vinea dicit̄ gloriosa virgo et ista vitis fructificauit suauitatē odoris id est dulcissimū christū. eccle. xxiiii. ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris ꝛc̄ ❡ Item christus dicit̄ vinea vñ ipse dicit io. xv. ego sum vitis verax et vos estis palmites. vinū istius vitis fuit preciosus sāguis ihesu christi. illud vinū rubeū fuit. de hoc dicit̄ deut. xxxii. sanguinem vue biberēt meracissimū. illud vinū rubeū expressum fuit in torculari crucis. vñ ysa. xliii. angeli dixerūt qñ viderūt eū ascēdētē in celū: quare rubeū ē indumētū tuū et vestimēta tua sicut calcātiū in torculari. et ipse rn̄dit. torcular calcaui solus: et degētibus nō est vir mecū. hoc vinū iebriat amore bibētes sepe de illo. vñ cāti. i. dicit spōsus. comedite et bibite amici et iebriami carissimi. de isto vino dn̄s dabit in padiso amicis suis qui sitiūt hic et faciūt libēter pn̄iam. q2 ibi erit gaudiū sine dolore. illud gaudiū ē denarius diurnus qui erit premiū qđ dn̄s dabit in fine fideliter laborātibꝫ in vinea sancte ecclie. illud premiū. et illud gaudiū eternū cōcedat nobis christꝰ filius dei viui Amē.

❡ Dominica in sexagesima sermo decimussextus.

Exiit qui seminat seminare semē suū. mat. xiii. et lu. viii. Verba ista bn̄ exposita sunt a christo nostro saluatore: te iō nō indigēt expositōe nostra: tn̄ ad nostrā expositionē tria pn̄t in illis breuiter cōsiderari. Primū ē quis est ille semiator: et vñ anteq̄ seminet debet exire. Secundū est quid ē qđ dꝫ seminare. Terciū est quis ē ille fructus quē dꝫ de illo semine colligere. primū pōt notari cū dicit. exiit qui seminat. ſm: cū dicit. seminare semē suū. terciū: cum dicit. et dederunt fructum aliud centesimū: aliud sexagesimū ꝛc̄. Primū ergo est videre

quis est ille seminator et vn̄ anteq̃ seminet dz exire. Se
minator iste dz dici quilibet predicator vł quilibz iustꝰ q̄
debet exire de corde et corpe ⁊ regione cuiuslibz peccati
mortalis sicut dixerunt angeli ad loth ꝙ exiret de sodo-
ma et ne staaret in oī loco circa regionē. vt habe᷑ geñ. xix
vere debz exire primo de omī peccato mortali qui vult se
minare bona sua opera et maxime de tribus.

¶ Exire debet iustus quilibet de tribus.

Que significāt᷑ per illa tria que precepit dominus ad
abraham exire geñ. xii. dixit dn̄s ad abrahā egredere de
terra tua et de cognatōe tua et de domo patris tui et ve-
ni in terrā quā mon. tibi ⁊c̄. per abraham qui īterpretat᷑
pater multaꝝ gentiū significat᷑ quilibz iustus qui debz
esse pater et seīator multaꝝ bonarū operatōnū. sed sic o-
portet eū exire de terra sua prius .i. de amore terrenoꝝ et
de cupiditate eoꝝ. auari et cupidi sūt sicut talpe semꝑ ha-
bitātes in terra ad minus corde. qꝛ qn̄ sūt in ecclesia vel ī
domo sua: vix possunt cogitare nisi de terrenis acquiren-
dis et custodiēdis. contra tales dicit psal. diuitie si afflu-
āt: nolite coꝛ apponere. vere tales sūt sicut talpa q̄ quic-
quid fodit super humeros suos poīt: ita cupidi ⁊ auari ea
que male acquirūt vel diuitias quas plus q̃ deū diligūt
quoddā mō super se ponūt: qꝛ impediūt eos ne ad vitā gͣ-
tie possint se suscitare. certe tales excecati sunt oclīs cor-
dis. et in hᵒ similes sūt talpe. qꝛ talpa nichil videt. vn̄ sa-
pi. i. excecauit eos malicia eoꝝ. et iob. xv. crassitudo operu-
it faciē eius. s. auari et cupidi. talibus dicit dn̄s ī psal. vſ-
ꝗquo diligitis vanitatē ⁊ queri. men. vanitatē appellat
dn̄s ista terrena: qꝛ cito deficiunt. mendaciū appelat ista
terrena eo ꝙ quādo possessores eorū credunt in manibus
suis aliquid inuenire in fine: et nichil inueniūt. vnde iob
xxviii. diues cū dormierit nichil secū afferet aperiet ocu-
los et nichil inueniet. et in psal. dormierunt somnū suum
et nichil inuenerunt omēs vi. di. in ma. su. ideo ꝺ terra de-
bet primo quilibz iustus exire ⁊ istā terrā. s. amorē terre-
noꝝ et cupiditatē eoꝝ debēt oēs iusti fugere. hec ē terra

aquilonis a qua omne malũ pandet². iere. i. iõ dicit dñs ⁊ clamat ezechi. ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniam i quattuor vẽtis celi dispersi vos dicit dñs. ¶ Isti quattuor vẽti pñt dici auaricia: cupiditas: rapina: symonia: ĩ quibꝫ totus mũdus fere dispersus ẽ. de terra ista primo exeũdũ est. ¶ Scdo debꝫ exire hõ de cognatõne sua. i. de diuitiis vel de deliciis carnis. s. gula et luxuria. ista vicia dicũt² de cognatõe nostra: qꝛ de carne nrã exeũt. de istis viciis monet nos dñs ⁊ oẽs fideles exire ⁊ recedere. ysa. ix. recedite exite inde: pollutũ nolite tãgere: exite de medio eiꝰ s. dyaboli. optime dicit exite pollutũ nolite tãgere. qꝛ sup oĩa pccã peccata carnis sũt immũda et polluta. et maxie pccã luxurie: qꝛ immũdũ ẽ qd̃ polluit simul corpꝰ ⁊ aĩam vñ. i. cor. vi. omne peccatũ quodcũqꝫ fecerit homo ex̃ corpꝰ est: sed qui fornicatur in corpus suum peccat. glo. cetera peccata solũ animã maculant: fornicatio nõ tantũ animã sed et corpus cõtaminat. iõ de isto luto luxurie debet hõ exire qui bonũ semen vult seĩnare. qꝛ qui in luto seminat totũ amittit qd̃ seminat. Itẽ oĩa bona opera q̃ seĩnat homo dũ ẽ in luto luxurie amittit quãtũ ad hᵒ ꝙ nichil valent ad hoc vt habeat vitã eternã. sꝫ bone iesu ego multũ miror quõ miseri hoĩes aut mulieres audent in isto luto diu morari: qꝛ nõ est aliquis homo vel mulier si cecidisset in luto materiali: quin citius q̃ꝫ posset de illo non leuaret et in illo p vnã horã nullus libẽter iaceret. sꝫ certe ĩ luto luxurie postq̃ꝫ in illo ceciderunt hñ audẽt in illo morari p duos annos vel per tres. imo per decẽ alñ et de illo nolũt exire propter aliquã predicatõnẽ nec ꝓpter aliud. de isto luto qd̃ ẽ latrina dyaboli dicit psal. eripe me de luto vt ñ infigar. de isto luto dꝫ quilibꝫ iustus exire qui vult bona opa seĩnare. ⁊ hoc ẽ qd̃ dicit. egredere de cognatõe tua. Tercio dꝫ exire hõ de domo patris sui. supbi et inuidi habitãt cũ dyabolo in domo sua et dyabolus hitat in cordibꝫ eoꝝ et qꝛ dyabolus ẽ pater inuidorũ et supboꝝ. vnde ipsis superbis et inuidis põt dici illud io. viii. vos ex patre dyabolo estis: et iõ opera patris vestri vultis facere. et ioh.

xl. ipse est rex super oēs filios superbie. et in psal. audi fi lia et vi. et incli. au. t. et o. po. et do. pa. t. i. cōsortiū dyaboli. de istis tribus dz hō primo exire et postea seminare de triplici semine bono.

Semen bonū triplex.

Et sciendū est ꝙ triplex est semē bonum. Primū semē est verbū dei qd semē dz seminare quilibz predicator in terrā bonā. s. in populo dei et in corde cuiuslibz viri iusti. Sed sciēdū est ꝙ quidā sunt peccōres qui nō semināt nisi auenā qui est cibus equoꝝ. i. verba motiua ad luxuriam Itē sunt alii qui semināt ordeū et verba īflata et ampulosa et pungitiosa vel pungitia Itē alii sunt qui seināt solūmodo paleā et ventū. isti sunt qui predicāt solūmodo ꝑpter inanē gloriā. de istis dicit[2] ozee. viii. semināt vētū et turbinē metēt Itē alii sūt qui seināt zizaniā et sortilegia faciētes et docētes. illud semē est semen dyaboli. de isto semine dicit[2] mat. xiii. cū dormiūt hoīes veīt mūdus vel inimicus hō et supseminauit zizania in medio tritici. et ibidē. inimicus autē qui seminat zizania dyabolus est. oēs isti sunt predicatores dyaboli et nō christi. talibus dicit dñs mich. vi. seminastis multū ⁊ intulistis parū talia nō debet seminare iesu christi predicator: sed debet seminare triticū. i. verba bona sancta et casta ⁊ edificatiua. vn̄ in psal. eloquia dñi eloquia casta. illud triticū l' frumentū est frumētū electoꝝ et vinū germinās virgines. frumētū illud dicit[2] verbū dei quo electi dei ī regno dei vescūtur. et vinū germinās virgines dicitur verbū dei: q2 germinat virgines et castas affectōes in cordibz filioꝝ. vnde puer. xi. qui abscōdit frumēta in tēpore maledicit[2] in populis: benedictō super caput vēdentiū Scdz semē ē pacis et cordis veri. de isto seīne dicit[2] zacha. viii. semen pacis erit vinea dabit fructū suū et terra dabit germen suū et celi dabūt rorē suū. illud semē docet facere iusticiā. vn̄ ia. iii. fructus iusticie in pace seminat[2]. illud semē debent oēs iusti seīnare. ⁊ oēs qui illud semē seīnāt sūt bn̄dicti a dño ⁊ illos diligit dñs: q2 odit qui seīnant discordias in-

ter fratres vt habet[r] puer. vi. ¶ Terciū semē ē cuiuslibʒ o·
peris boni vt bonoꝝ ieiunioꝝ et bonarū orationū et bona
rū elemosinarū. istud semen debʒ iustus seminare in sua
iuuētute. vñ eccle. xi. mane semina semē tuū et in vespere
nō cesset manus tua. ¶ Preterea illud semē debet quilibʒ
iustus habūdanter seminare: qui vult satis in eterna cla·
ritate colligere. vñ cor. ix. qui parce seīat parce ꝛc.
¶ Fructū boni seminis desiderās quattuor dʒ facere.
¶ Preterea qui vult ꝙ semē suū fructificet: quattuor de·
bet facere. ¶ Primū ē ꝙ dʒ terrā in qua seīat prius ara·
re. vere debet terrā suā prius arare. s. cōscientiā per verā
cōfessionē. et de hoc dicit[r] osee. x. arabit iudas et confrin·
get sibi sulcos iacob. in aratōne illud qđ ē iferius ponitur
supius et illud qđ ē ocultū fit maifestū: ita in confessione
illud peccatū qđ erat in cōsciētia abscōditū poit[r] ex͂ et p
cōfessionē maifestatur sacerdoti. vñ grego. si medicinā ex
pectas: oportet ꝙ vulnus detegas. et agger. i. poite corda
vestra sup vias vestras. sʒ sicut dī lu. ix. nemo mittēs ma·
nū ad aratrū et respiciēs retro aptus ē regno dei. tūc hō·
ad aratrū manū suā poit: cū pctā sua cōfitet[r] et recogno·
scit. sed tūc retro aspicit: cū ad peccata facienda redit. ec
ce talis nō est aptus regno dei. talis ē sicut canis rediens
ad vomitū. et sicut sus lota in voluptatibus luti. sicut hē[r]
ii. pe. ii. ¶ Secūdū est ꝙ debʒ illud semē et terrā in qua se
minat[r] lachrimis cōpunctōis et pluuia dominice passiōis
irrigare. de lachrimis cōpūctōis dicit psal. lachrimis me
is stratū meū rigabo. et eccle. xxiiii. rigabo ortū meū plā
tatōnū. de pluuia dominice passionis dicitur zach. xi. pe·
tite pluuiaʒ a dño in tēpore serotino ꝛc. et ysa. xxx. egre·
dere dicēs ei et dabitur pluuia semini tuo vbicunqꝫ semi
naueris in terra et panis frugū terre erit vberrimꝰ et pi
guis. ¶ Terciū ē ꝙ debʒ illud semē ꝓpter volucres celi. i.
demones in terrā abscōdere. vñ math. xiii. dicit[r] ꝙ seīa q̄
ceciderūt secus viā et volucres celi. i. demones cōederūt
illa ⁊ arripuerūt. iđ dicit dñs mat. vi. nesciat sinistra tua
q̄d faciat dextera tua vt sit elemosina tua in abscōdito. ⁊

eccl.xxix.cõclude elemosinam in sinu paupis 2c. et puer. xxi.munus abscõditũ mitiget iras ¶ Quartum est q2 in bona terra debz seminare. bona terra sunt paupes christiani deũ timẽtes. in ista terra dz iustus seminare semẽ elemosinaꝝ. tho.iiii.dicit filio suo. vade adduc aliquos de tribu nostra timẽtes deũ. et eccl.xii. da bono ne recipias peccatorẽ. et ysa.lviii.frãge esuriẽti panẽ 2c. ¶ Preterea terra ppria ꝛ bona dicit᷑ corpus nostrũ vbi quilibet dz seminare semẽ ieiunioꝝ et pnie. vel cõsciẽtia bona põt dici bona terra. vñ math.xiii.semina q̃ ceciderũt in terrã bonam dederũt fructũ aliud cẽtuplũ 2c. de bono semine et de malo semine q̃re in illo sermone. Nõne bonũ semen seminasti 2c. ¶ Terciũ ẽ videre quis est fructus quẽ dz iustus de illo semine recipe. fructus quẽ recipiet erit duplex scz grã in presenti et gloria in futuro. vñ math.xix. centuplũ accipiet.i. grãm in presenti et vitã eternã ĩ futuro possidebit .i. gliam ĩ futuro. geñ.xxvi. dicit᷑ ꝙ ysaac seminauit ĩ terra illa et inuenit in illa cẽtuplũ. et .ii. cori.ix. qui seminat in bñdictionibz de bñdictionibus et metet vitã eternã. vel sicut dicit᷑ in illo euãgelio. alii faciũt cẽtuplum vt virgines. alii sexagesimũ vt vidue cõtinẽtes. aliis tricesimum vt cõiugati nõ seipsos defraudãtes. Cẽtesimus fructꝰ est virginitatis: nã cẽtenarius pducit᷑ ex duobz denariis scz ex decies decẽ. denarius ymaginẽ regis tenet. et virgĩes duplicẽ habebũt coronã aureã ꝛ aureolã: q2 duplicẽ regis summi padisi virgines in se preferũt sanctitatẽ mẽtis et integritatẽ corporis. ¶ Sexagenarius ẽ fructꝰ viduitatis. sexagenarius numerus pducit᷑ ex denario et senario. et vidue denariũ.i. cõformationẽ summi regis habebũt p sex operibus mie quibus debẽt esse intẽte q̃ vere sunt vidue. de istis opibus dicit᷑ math.xxv. esuriui et dedistis michi mãducare: sitiui ꝛ dedistis michi potare 2c. et apost.i.thi v. viduã cõmẽdabilẽ in sex laudibz insignit dñs. vidua eligat᷑ nõ minus quadragita annoꝝ q̃ fuerit vnius viri uxor in operibus bonis testimonium habens bonũ si filios educauit: si pauperes hospicio recepit: si sanctoꝝ pedes lauit

si tribulatõnē patienti ministrauit si opus omne bonum subsecuta ē. ¶ Tricesimus fructus est cõiugatoꝝ ⁊ merito qꝛ tricesimus numerꝰ ex ternario ⁊ denario ꝓducitᶻ ⁊ cõiugati denariū eterne felicitatis recipiēt ꝑ obseruatõne decē preceptoꝝ ⁊ ꝑ triplici bono cõiugii legitie obƀuato.

¶ Bona matrimonii tria.

¶ Tria eñi sunt bona matrimonii. fides: proles: sacramētū. In fide attēditur ne post vinculū cõiugale cū alio mulier coeat nec vir cū alia. in prole attēditur vt amāter suscipiatur nec cõceptus impediatᶻ et suscepta ꝓles religiose educetur. et in sacmēto vt cõiugiū nūq̄ separetᶻ sicut christus ab eccia. apostō. i. ad corin. vii. q̄diu eñi viuit hō mulier aligata ē ei. christus aūt viuit ieternū. vere sacramētaliter nō possūt separari dū viuūt si legitime persone in cõtrahendo fuerint: tñ corporaliter pñt separari causa fornicatõis. vt habetur mat. v. et ex cõmuni cõsensu causa religionis intrande. omnis ergo qui fecerit fructū cētesimū aut sexagesimū aut tricesimū in paradiso perfruetur illo fructu benedicto de quo dicitᶻ lu. ii. benedictus fructus vētris tui. de illo fructu ad fruendū in paradiso concedat nobis omibus deus omipotens. Amen.

¶ Dominica in quiquagesima sermo xvii.

CEcus quidā sedebat secus viā mēdicās ⁊ cū audiret turbā pretereūtē: iterrogabat quid hꝰ esset. lu. xviii. Circa miraculum huius ceci tria pñt videri ¶ Primū est quid iste cecus significꝫ qui post christū alta voce clamabat. mise. mei fi. da. ¶ Scdm est q̄ est illa via iux̄ quā sedebat mēdicās et quid significat hᵒ ꝙ iux̄ viā mēdicās sedebat ¶ Terciū est quid postq̄ illuīnatus ē respicere debeat ¶ Primū notatᶻ cum dicit cecus quidā. Scdm vt dicit secus viā sedebat mēdicās. Terciū notatur cum dicit respice ⁊c̄.

¶ Oculus duplex in corde.

Primū gᵒ est videre quid iste cecus significet ¶ Per istū cecū quilibꝫ pccōr existēs in pccō mortali significatur. sicut eñi quilibet hō habet duos oculos in capite suo: simi-

liter q̄libet habꝫ duos oculos i corde suo.s. dextrū ꝛ sini strū. ex dextro debet gaudia padisi respicere: vt illa pos sit acquirere. ex siuistͦ dꝫ respicere miseriā istiꝰ vite pre sētis: vt libētius penitētiā faciat. ex isto oculo debꝫ simi liter respicere penas iferni: vt illas possit ꝛ sciat vitare sed sicut coruꝰ q̄ bene vult leporē vel aliud animal cape re vel iterficere: priꝰ eis vtrūꝫ oculū eruit vt nō videāt se postea ab illo defēdere ita dyabolꝰ quādo vult aliquē peccatorē decipe p aliquod mortale peccatū primo eruit ei vtrūqꝫ oculū dextrū et sinistrū ita ꝙ qn̄ facit peccatū nūq̄ ad gaudia paradisi respicit que p peccatū suū amit tit nec penas inferni quas p peccatū suū eternalitꝰ habe re meruit. qꝛ si ista respiceret nūq̄ peccaret. ꝛ ideo prius oculos illi eruit et hoc optime significatū ē iudi. xvi. vbi dicitur ꝙ cū apprehēdisset philistiim. i. demones impotē tē reddētes sampsonē (p quē significatur quilibet iustus statim eruerūt eiꝰ oculos. iiii. re. vlti. ca. dicitꝰ ꝙ nabucho donosor rex babibonis. i. dyabolꝰ q̄ semp sedet i angustia ꝛ ē rex eterne cōfusiōis occidit filios sedechie corā eo ꝛ oclōs eiꝰ effodit vinxitqꝫ eū catheis ꝛ adduxit eū i babi lonē. sedechias iterpretatꝰ iustificatꝰ et significat qn̄li bꝫ iustū huic eruit primo dyabolꝰ vtrūqꝫ oculū cordis: vt nō videat se defēdere ab illo et vt illū possit trahere i qd cūqꝫ pccatū vult et istud placꝫ ei. ꝛ sic̄ seruus ceci ducit eū vbicūqꝫ vult. cecꝰ ei iste significat quēcūqꝫ peccatorē quē dyabolus ita excecauit ꝙ nō videt an̄ se mortē ꝛ iudi ciū futurū nec post se pctā p̄terita nec a dextris dei be neficia nec a sinistris īsidias dyaboli nec sursum gaudia paradisi nec deorsum penas inferni

¶ Excecatur homo ꝑpter septem.

¶ Sed sciendum est ꝙ septē sūt que excecant hominem oculis capitis ad litterā que spūalr̄ excecāt eum oculis cordis ¶ Primum est senectus nimia. vnde gen̄. xxvii. se nuit ysaac ꝛ caligauerunt oculi eius ꝛ videre non pote rat p nimiam senectutē qua isaac excecatus ē significari potest longua mora in peccato mortali qua multi impii

excecati sunt ita q̄ nesciunt viam eundi ad paradisum et ita q̄ nesciunt vbi currunt. vnde puer.iiii. via impiorum tenebrosa:nesciunt vbi currunt.et iob.xii.qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. ¶Secundum est lux maxima. vnde actuū.ix.dicitur q̄ saulus adhuc spirans minarū in discipulos domini cum iter faceret:contigit vt appropinquaret damascum et subito circunfulsit eum lux de celo et cadens in terram audiuit vocem dicentē sibi.saule saule:quid me persequeris.⁊ excecatus est.vnde dicitur ibidem.surrexit saulus de terra apertisq̄ oculis nichil videbat. lux magna significat lucem et abundantiam bonorū operum proximorum quam videntes inuidi excecati sunt De luce bonorum operum eorum grego.mens inuidi tam de alieno bono affligitur q̄ de radio lucis excecatur. ipsi sunt sicut noctue lucem bonoꝝ operum odientes et tenebras maloꝝ operum diligentes.de istis dicitur iob vi.per diem incurrunt in tenebras et quasi in nocte palpabūt in meridie.Certe isti sunt sicut hely qui ita excecatus est q̄ nō poterat videre lucem donec videretur lumen.i.re.iii. Tercium est fimus hyrundinū per quez significat² peccatum luxurie.vnde thob.ii dicitur contigit enim vt quadam die cum thobias fatigatus a sepultura veniens domū iacuit vel iactauit se iuxta parietem ⁊ obdormiēs ex hyrundinis nido illo dormiente calida stercora ceciderūt super oculos eius vt fieret cecus. per hyrundinem que ē auis instabilis et garrula significantur viri luxuriosi et mulieres luxuriose.quia instabiles sunt: quia in pace nō possunt esse.imo modo sunt hic modo ibi modo illuc et garrule sunt.vnde prouerb.vii.dicitur de muliere fatua que garrula ē ⁊ vaga.quietis īpatiēs:nec valꝫ ī domo cōsistere pedibꝫ suis nō foris nō in plateis. per hyrūdinez g° luxuriosi significā² pp̄ter instabilitatē ⁊ garrulitatem.per fimū ipsarū peccatū luxurie significatur propter fetorez et vilitatē.et q2 illud peccatū fetens est corā deo et āgelis eius.vnde grego.ardor libidinis descēdit ad infernuz et fetor ascēdit vsq̄ ad celū. nec mirū cū sit fimus carnis

sterquilinium corporis: odium angelis: discordia proximi cibus dyaboli. unde in vitis patrum legitur ꝙ quidā angelus obturauit aures suas ad aspectū cuiusdam luxuriosi: q2 eum nec videre nec sentire poterat propter fetorē eius. vere illud peccatū fetens ē et excecat hoīes. vn̄ gen. xix. dicit² ꝙ angeli quos hospitauerat loth clauserunt ostiū et eos qui erant foris percusserunt cecitate a minimo vsq; ad maximū: vt cōturbati ostiū inuenire non possent. causa huius fuit: q2 luxuriosi imo pessimi sodomite erant. et in eodē loco siue capitulo dicit². igitur dn̄s pluit sup sodomā et gomorrā sulphur et ignem ⁊ subuertit ciuitates has et vniuersos habitatores circa omnē regionē vrbium et cuncta virētia. ita faciet eis dn̄s in fine qui modo excecati sunt p peccatū luxurie oculis cordis sui. certe ipsi luxuriosi vn̄ sunt ceci et magna ē eoꝝ cecitas qn̄ pro modica delectatōe et trāsitoria volunt amittere gaudia celestia.

Quartū est fumus. per quem significat² honor mundanus et supbia. vn̄ sicut fumus excecat hominē oculis capitis: ita honor mūdanus et oīs supbia excecat hominē oculis cordis. vn̄ hiero. honor mūdanus spuma ē fumus et sōnus. spuma: q2 inflat. fumus: q2 excecat. somnus: q2 nunꝙ veram requiē dat. vere supbia excecat illos magnates et diuites: q2 ipsi nolunt respicere nisi de cauda oculoꝝ suorū leprosos ⁊ paupes christi. vn̄ puer. vi. oculos sublimes odit dn̄s. et sap. ii. excecauit eos malicia eoꝝ scȝ superbia certe isti sunt supbi mūdanos honores appetentes et alios contēnētes cū honoribus suis ⁊ cū superbia deficiunt. vnde psal. mox honorati fuerūt et exaltati: quemad. fu. deficient. Ista cecitas pōt significari per cecitatē ceci nati. de quo io. ix. dicitur

Quintū est puluis. per quē significatur inanis gloria. de isto puluere dicit dn̄s apostolis suis. mat. x. excutite puluerē de pedibȝ vestris. et ysa. lii. excutere de puluere inanis glorie: cōsurge sede iherusalē id est anima pacifica ex toto surge in amorē celestium et sede postea in te per defectū tuarū cōsiderationum. vere per puluerē significat² inanis gloria: q2 excecat hoīes et

leuiter volat in cordib⁹ ipsorū. vnde ber. leuiter volat le
uiter: penetrat: sꝫ nō leue vuln⁹ īfligit ianis glīa. ¶ Sex
tū ē sāguis ī oclō nimia habūdātia. In sāguine notat' car
nalitas. de isto sāguie dicit dn̄s pet° mat. xvi. caro ⁊ sāgis
non re. ti. In sanguine carnalitas vel nimi⁹ amor ꝓprie
carnis vel prētū suoꝝ significatur. isto sāguine excecati
sūt hodie ī multis locis prelati ecclie: qui nepotulis suis
⁊ ꝯsāguineis suis dāt prebēdas ⁊ eccl̄s magnas ⁊ eis aīas
ꝯmittūt quiqꝫ milia aīarū ad curādū ⁊ custodiēdū illas:
quib⁹ nō cōmitterēt quiqꝫ pira vl' quiqꝫ poma ad custodiē
dū. vn̄ bone iesu sic̄ d̄r ī psal. posuerūt ierusalē ī pomorum
custodiā. siliter d̄r ꝙ quidā episcop⁹ cuidā nepotulo suo
quiqꝫ milia aīaꝝ cōmisit curā: cui decē pira vna vice nolu
it ad custodiēdū cōmittere. vn̄ ber. mira res inq̄t ꝙ episco
pi habēt ad manū cui aīas tradūt: cui aūt tradāt faculta
tes suas nō iueiunt. isti sūt maledicti a dn̄o. vn̄ abacuc.
ii. ve qui edificat ciuitatē ī sāguinib⁹ ⁊ īiquitate. siliter
isto sāguie excecati sūt prelati ⁊ clerici qui boā q̄ habent
de patrimoniis crucifixi ⁊ q̄ deberēt dare paupib⁹ qui sūt
filii ei⁹: tribuūt cōsāguieis suis et de illis maritāt filios
suos vel filias ⁊ nepotulos ⁊ neptes suas: cū nō multū i
digeāt. de q̄b⁹ dicit dn̄s mat. xv. sinite eos: ceci sūt et du
ces cecorū ⁊ ysa. xlii. ceci intuemī ad vidēdū: quis cecus
nisi s̄uus me⁹ dicit do⁹. ꝓprie serui domī sūt clerici quos
decimis ⁊ primiciis ⁊ oblatōib⁹ quasi p̄cio cōducit. istos
redarguit dn̄s de cecitate: q2 legētes sapiētiā .i. illū qui
vera sapiētia ē ceci facti sūt. vn̄ iere. ii. tenētes legē nescie
rūt ⁊c. cuilibꝫ prelato potest dici illud apoca. iii. qd̄ dicit
dn̄s āgelo laodicie ecclie. scio opa tua: quia nec calid⁹ es
nec frigid⁹. iō īcipiā te euomere de ore meo. q2 dicis ꝙ di
ues ⁊ locupletat⁹ sū ⁊ nulli⁹ egeo ⁊ nescis q2 mis̄ es mi9
ria culpe ⁊ mis̄abilis .s. ī futuro eris mis̄ia pene et paup
diuitiis grē ⁊ cec⁹ sāguie .i. amore parētū tuoꝝ vl' carnis
tue ꝓprie nud⁹ oī boā virtute. iō suadeo tibi emere aurū
ignitū .i. caritatis feruorē ⁊ reōuere a te oēꝫ carnalitatē
s. si tu vis ista facere sic̄ dicit ibi apo. iii. vnge oclōs tuos

et vide Septimū ē maclā i oclō:q̄ boā res cōmuniter ē appellata. ⁊ quāuis boā res appellet᷑:tñ mala est q2 aufert visū homībꝫ et mulieribꝫ. per istā bonā rē pōt significari magna tēporaliū bonorū habundātia:q̄ quāuis bona sint ī se ⁊ boā videāt᷑ possidētibꝫ: illa tamē mlᵗ totiēs mala sūt eis. q2 excecāt oculos cordis quādo ea nimis diligunt ⁊ qñ ea male expēdunt vel qñ male aquirūt. vt per vsuras et per rapinas ⁊c. huiusmodi ista bona re sunt excecati cupidi ⁊ auari. vnde iob. xxvii. operuit faciem eiꝫ. s. auari et cupidi crassitudo. i. rerum temporalium habundancia io. xii. excecauit eos domiius ⁊ induratum est cor eorꝫ: vt non videāt. Isti significantur per istū cecum de quo dicitur hic: qui sedebat secus viam mendicās. vere isti auari et cupidi sedent per ociositatē quia tales ociositatē diligunt. sicut dicit psal. in labore hominum non sunt ⁊ ideo cū ho. nō flagellab. talibꝫ dicit dauid. surgite postquā sederitis qui mā. pa. do. psal. ipsi sūt semp mēdicantes. vñ puer. xiii. vēter impiorum insaturablīs ē eccle. v. auarꝫ non implebitur pecunia. similiter isti sunt extra viā eundi ad paradisum: sed ipsi sunt bene in via eūdi ad infernū q̄ multū lata ē. vt habet᷑ mat. vii. ⁊ ideo clamabūt i fine illud sapiē. v. errauimꝫ a via veritatis et lumē iusticie nō luxit nobis: lassati sumus ī via iniquitatis ⁊ perditionis vias difficiles ambulauimꝫ. ¶ Secūdū ē videre q̄ ē ista via iuxta quā cecus sedebat et alii ceci.

¶ Via triplex eundi ad padisum.

¶ Et sciendū est ꝙ triplex ē via eundi ad celū. ¶ Prima est mandatorū legis dōice. psal. viā mandatorum tuorum cucurri. ¶ Scda ē peitēcie de q̄ ysa. xxx. hec ē via: ambulate in ea. nec ad dexterā nec ad sinistrā declinetis. ¶ Tercia ē caritatis fraterne. de q̄ apostolꝫ. i. corin. xiii. adhuc demōstro vobis excellētiorē viā. sed quidā sunt qui lōge sūt ab illa triplici via. quidā sunt qui sedent extra viam et non itra adhuc. et quidā sūt qui sūt ī ipā via Illi qui sūt lōge sūt pctōres a pctis suis recedere nolētes. psal. lōge apctōribꝫ salꝫ. ⁊ ysa. lv. sicͭ celi exaltati sūt a terra dicit dominꝫ

ita exaltate sunt vie mee a viis vris. Itē illi qui sunt iux viā sunt pctōres a peccatis suis recedere volentes. vn̄ hic cecus sedebat secus viā. Itē illi qui sūt in ipsa triplici via sunt penitētes in caritate existētes ⁊ mādata legis bn̄ custodiētes. sꝫ in ista triplici via nullus pōt intrare: nisi dn̄s adducat eū p suā grām ⁊ miam. vn̄ ysa. xlii. reducaꝫ cecos in viā quā nesciūt. in semitis ⁊c̄. ponā tenebras in lucē corā eis. pctōres predicti sunt oēs ceci quos dn̄s adducit in viā quā nesciūt: qn̄ eos in viā mādatoꝝ dei p miam couertit. q2 sicut dicit dn̄s in psal. habitauerūt in solitudine in inaquoso. v. c. h. nō inuenerūt. sꝫ adduxit in viā rectaꝫ ⁊c̄. sꝫ in semitis quas ignorauerūt habitare eos facit: qn̄ eos de via mādatoꝝ facit ambulare in semitis cōsilioꝝ. de quibus dicit' pver. iiii. viā sapientie mōstrabo tibi et ducam te p semitas equitatis. sꝫ tūc ponet tenebras eoꝝ in luceꝫ corā eis: qn̄ ꝑ obscuritate vie dabit claritatē patrie. et hoc erit cū venerit quod pfectū est et euacuabit' quod ex parte est. i. corin. xiii. ceci g° nō debemus esse amplius: sed debemus in viā eūdi ad paradisum intrare ⁊ debmus ad eū fontē mie clamare per deuotā orationē et p lacrimosaꝫ cōfessionē. ec debet quilibet nostrū dicere. fili dauid miserere mei. Sequitur. stans ihesus iussit eū adduci ad se et q̄rit. quid vis vt faciā tibi? nō ex ignorātia querit. vn̄ ambrosius. interrogat vt credamus nō vt cōfitentem posset sanare. et est argumentū ꝙ nō sufficit contricio nisi addatur cōfessio. et verū est si quis habet tēpus cōfitēdi. criso. o dn̄e: quid interrogas quod ipse oculis vides. infirmitas clamat: quid vane perquiris. respōdet. non quero propter passionē sꝫ propter fidem. vnde volo vt ꝑcedat et cōfiteatur. ro. xi. corde credit' ad iusticiaꝫ ⁊c̄. sed quado dominus querit quid vis vt faciam tibi: debet quilibet nostrū dicere. domine: vt videā lumē celi: sine quo nemo gaudium habere potest. vnde tho. iiii. quale gaudiū michi erit qui in tenebris sedeo et lumen celi non video. et eccle. x. dulce lumē oculis videre solem ⁊c̄. dicit g° vt videā. et sicut dicit. grego. ecce cecus nō aurum: nō argentū: sed lumē querit

paruipendit extra lucem aliquid querere a deo. nō falsas
diuitias non terrena dona nō fugitiuos honores a do: sed
lumen gratie et glorie queramus. Sequitur. respice. hoc
est terciū. s. qui debeat respicere. quere in illo sermone. re
spicite et leuate capita vestra.

¶ Respicere debet quilibet quattuor.

¶ Sciendū est ꝙ ad presens hō quattuor debꝫ respicere.
Primo debet homo respicere hore mortis icertitudinē. il-
lud bn̄ respiciebat beatus ber. qui dicebat. nil certius mor
te nil icertius hora mortis. et eccle. ix. nescit hō finē suuꝫ
et sicut pisces capiūt hamo ⁊ aues laqueo: ita hoīes in
tpē malo. grego. qui semper cōsideraret qualis essꝫ i mor
te: semp esset timidus in opatōe ¶ Scdō debꝫ hō respicere
christi passionē. s. quō illudit ⁊ traditur et flagellatur et
spuitur ⁊ occidit. tāq̄ stultus illudit tāq̄ reus flagella
tur tāq̄ vilis cōspuit et tāq̄ inutilis occidit. ⁊ hoc ē qd
dicit in isto euāge° in principio. ecce ascēdimus hieroso
limis et filius hoīs tradet ⁊c̄. et vere semper debꝫ qui
libet bonus christianus oculis cordis respicere et videre
christi passionē. et h° ē qd dꝫ treñ. i. o vos oēs qui trāsitis
per viā ⁊c̄ ¶ Tercio dꝫ hō respicere ⁊ videre iudiciū futu
ri crudelitatē. et h° ē qd dicit dn̄s mat. xiii. vigilate et vi
dete: qr nescitis qn̄ tpūs sit ¶ Quarto debꝫ respicere hō
penaꝝ inferni acerbitatē: vt illas vitare valeat. et eterne
glorie magnitudinē: vt illā semp appetat. et hoc ē qd dic
dn̄s ysa. lii. leuate oculos vestros in celū ⁊ videte sub ter
rā deorsū. s. penaꝝ iferni acerbitatē. et leuate oclōs vrōs ī
celū. i. ad eterna l' celestia gaudia. sicut dꝫ isa. li. in celo ī
ueit gaudiū ⁊ letitia ⁊ grāꝝ actō ⁊ vox laudis. illō gau
diū eternū cōcedat nobis iesus chri. fi de. vi. Amen.

¶ Pro theuma ¶ Qui habꝫ aures audiēdi audiat.

¶ Per hoc notat ꝙ qn̄ homo nō habet aures. signum est
latrocinii sūt aures exteriores sunt et aures īteriores. s.
intellectus et affectus. quidam habent exteriores preci
sas. quia fugiunt sermones: nolentes audire verbum dei.
sunt alii qui nolūt audire aure intellectus. alii sunt qui

si intelligunt non audiunt aure affectus multi illam au-
rem affectus habent precisam mirum est de quibusdam
qui erubescerent si suus asinus vel equus haberet aures
precisas: et tñ nõ erubescũt de hº ꝙ aures sue sũt precise
qui audiunt tantum aure exteriori conmunicant cum
brutis qui audiunt aure intellectus communicant cũ de
monibus demõ enim sciens interpretatur dyabolus scit
plus de theologia quam oẽs magistri parisieñ. eze. xxiii.
nasum tuum ꝛ aures tuas precindent. nasus habet duas
nares quibus debemus sentire odores virtutum et feto
res viciorũ

Prothema. ¶ Nõ i solo pane viuit hõ: sꝫ in omni verbo qḋ
ꝓcedit de ore dei. bñdicit in oĩ verbo. oẽ ei exigit tria ap
pellata. tria aũt sũt i qbꝰ viuit hõ: verbũ orõnis ꝛ laudis
et hº ẽ ad deũ. verbũ cõfessiõis ꝛ hº ẽ ad seipsũ verbũ ex-
hortatõis ꝛ hº ẽ ad ꝓximũ. qdã ei hñt verbũ dei i itellctu
sic̃ i sacco. saccꝰ iflatᷣ de pane silitᷣ i tellectꝰ iflatᷣ de sciẽ
tia. Donica i quadragseima ſmo decimusoctauꝰ:

D Uctꝰ ẽ iesus i desrettũ a spũ vt tẽtaretᷣ a dyabo
lo. ꝛ cũ ieiunasset quadragĩta diebꝫ ꝛ quadragin
ta noctibꝫ: postea esuriit. mat. iiii. ¶ In isto eu
uangelio tria dicuntur de christo. ¶ Primum est ꝙ a spiri
tu sancto ductus in desertum fuit. ¶ Secundum: ꝙ diabo
lus tentauit ipsum. ¶ Tercium est ꝙ post ieiuniũ quadra
ginta dierum esuriit. Primum notatur cum dicit ductus
est ꝛc. Secumdum cum dicit. vt tẽtaretur a dyabolo. Ter
cium: cum dicit. cũ ieiunasset quadra. die. et qua. no. post
ea esu. ꝛc. oĩa ista voluit christus in seipso fieri ad nostram
instructionẽ. qꝛ sic̃ dicit grego. omis cristi actio nostra ẽ i
structõ. vñ quãtũ ad nostrã istructõnẽ tria i isto euãgelio
pñt ꝯsiderari Primũ ẽ ꝙ q̊libꝫ iustꝰ ad cristi silitudinẽ dꝫ
duci i desertũ pñie. ꝛ hº a spũ. Secũdũ ẽ videre quõ tẽtaᷣ
a diabolo Terciũ est videre quid debꝫ iustus esurire in
illo deserto in quo ductꝰ est iesus ¶ Iesus interpretatur
saluator et significat quẽlibꝫ iustũ qui dꝫ iquãtũ põt et
dũ põt salutẽ aĩe sue q̃rere. vñ isa. xl. q̃rite dñm dũ iue. po

inuo. ꝛc. Iste iesus id est quilibet iustus dꝫ duci spontanee per diuinā inspiratōnē in desertū penitētie vel religionis.

¶ Homines diuersimode intrāt religionē.

¶ Sed sciendū est ꝙ sunt quidā qui aliquādo ītrant in desertū religionis: vt ventrē suū impleāt. isti ducūtur a spū phitonico. de quo ysa. xxix. et erit quasi spiritus phitonis de terra vox tua et de humo viuificabit eloquiū tuum. ¶ Itē alii sunt qui intrant ex ambitōne vt ꝓmoueantur. tales ducūtur a spiritu baal qui superior iterpretatur. de istis dicitur. iii. re. xviii. ¶ Itē alii intrant vt ypocrite vt laudētur. isti ducuntur a spū inanis glorie. ¶ Itē alii itrāt vt boni vt agāt penitētiā pro peccatis suis vt liberius deo seruiant. isti ducūtur a spiritusancto. Sed notandū ꝙ marcus dicit. cōpulit eū spūs in desertū. et lu. iiii. dicitur. agebatur i desertū a spū. et mat. iiii. dr ductus ē iesus in desertū a spū ꝛc. cōpellitur homo qn̄ infirmitate cogēte vel timore mortis vel aliqua tribulatōe intrat religionē. s. desertū pn̄ie. et hoc ē a spūsancto. vn̄ tren̄. i. migrauit iudas ppter afflictōnē et multitudinē seruitutis ꝛc. et psal. multiplicate sūt ifirmitates eorum: postea accelerauerūt. aug. felix necessitas q̄ ad meliora cōpellit. ¶ Preterea ille agitur a spūsancto qui itrat p predicatōnē aliquā vel per aliquā bonā excitatōnē. et sicut dr ro. viii. qui spū dei agūtur hi filii dei sunt. ¶ Itē ducitur a spūsancto qn̄ spontanee intrat et solū per diuinā inspiratōnē. et hoc vt spōse oculis et amplexibus perfruatur. et hoc est qd dicit hic. ductus ē iesus ꝛc. Istud desertum est desertū penitētie in quo quilibet bonus christianus qui habꝫ etatē et corpis sanitatē i tēpore isto quadragesimali debet duci spōte sua. et hoc a spūsancto. vn̄ ozee. ii. dicit spūssanctus. ducā eā in solitudinem scilicet animā fidelē et loquar ad cor eius. ꝓuer. iiii. dicit spūssāctus. ducā te p semitas eqtatis. istud desertū ē in quo hitat iohēs. i. grā dei. lu. i. erat iohēs i deserto vsqꝫ ad diē ostēsionis sue. istud desertū significatur per illd desertū in quo filii israhel trāsierūt postq̄ egressi sūt de egypto anteq̄ venirēt ad terrā ꝓmissionis. de quo dr exo. xv. egressi

sunt filii israhel in desertū ꝛ ambulauerūt tribus diebus per solitudinē ꝛ nō iuenerūt aquā et venerūt marath nec poterāt de marath aquas bibere eo ꝙ essent amare. filii israhel sunt omēs boni christiani vidētes deū p verā fidē et celestiū cōtemplationē qui debēt p²iᵒ egredi de egypto.i. de tenebris peccati mortalis.q2 egyptus tenebre iterpretat² et debēt ire in desertū pnie.et bñ dicit² desertū pnia propter aspitatē deserti: q2 in deserto nō sunt nisi tribuli et spine q̄ figurāt aspitates quas habēt penitētes.

Tres dies penitentie.

Per istud desertū dꝫ quilibet iustus ambulare p tres dies. Primus est cōtritio et dolor cordis de pctis suis. sed qui vult in isto deserto p istū diē bñ ambulare et bonā dietā facę:ipse cōtinue dꝫ hacre dolorē de peccatis suis q̄ fecit a mane iuuentutis sue vsq3 ad vesperā.i.vsq3 ad senectutem.et hoc ad minus gñaliter si nō pōt specialiter de omnibus.de isto dolore dicit psal.dolor meus in cōspectu meo semp.et apost.ro.ix.tristicia michi est continuus dolor cordi meo. Secundus dies ē vera confessio oris.si quis vult p istā diē bñ ambulare in deserto pnie debet incipe dietā suā in mane iuuētutis sue et dꝫ illā cōtinuare vsq3 ad vesperā.i.vsq3 ad finē vite sue.q2 debet oīa peccata cōfiteri q̄ fecit ī mane.i.in puericia sua et q̄ fecit in hora tercia.i.in adolecētia. et q̄ fecit in quinta.i.in iuuētute.et q̄ in sexta.i.in senectute.et ea q̄ fecit ī vespa.i.in senio.vere oīa peccata q̄ pōt homo reducę ad memoriam dꝫ cōfiteri qui vult ad miam dei venire.vñ puer.xxviii.qui abscōdit scelera sua nō dirigetur. qui aūt cofessus fuerit misericordiā cōsequetur. verū est qui haberet quinq3 vulnera ad mortē in corpore suo:si vnū illoꝝ ꝓpter verecūdiā nollet ostēdere:ita bñ incurreret mortē ꝓpter illud solū sicut ꝓpter oīa illa alia:ita qui ꝓpter verecūdiā vnū peccatū mortale dimitteret ita bene mortē incurreret sicut propter multa si illa ꝓpter verecūdiā cōfiteri dimiteret et illud cōfessori suo ostendere nolet. ita bene mortem incurreret eternā sicut faceret ꝓpter multa si illa ꝓpter ve

recūdiā cōfiteri dimitteret. et ideo dicit beatus grego. si medicinā expectas: oportꝫ ꝙ vulnꝰ detegas. ⁊ eccl. xviii. ante languorē. s. iferni medicinā adhibe. ⁊ sicut dicit apostolus. ii. cor. vi. ecce nūc tpūs acceptabile ad accipiendā medicinā. s. cōfessionis. sꝫ bone iesu multum ego miror de multis qui nolūt cōfiteri donec trāsierit tota quadragesima. certe isti sūt stulti: qꝛ melius valeret eis vnū ieiuniū vnius diei post pctōꝝ suoꝝ cōfessionē ꝙ valeat ieiunium totius q̄dragesime. isti sūt similes illis qui nolūt vineā putare donec videmiata sit. isti sunt similes illis qui volūt lauare manus suas postꝙ cōederint ⁊ anq̄ comederint noluerūt lauare manus suas. et sicut dꝛ cāti. ii. tēpꝰ putatōis adueīt modo in primo ꝑ istos. s. per cōtritōnē et cōfessionē veīt aīa ad portā paradisi qꝛ ante cōtritōnē aīa peccatrix dū est in peccatis ipsa ē ad portā iferni: qꝛ iter ipsam et infernū nichil ē mediū nisi tēpus vel corpus qđ nō ē nisi quidaꝫ paries terre: qꝛ si aīa essꝫ sepata a corpore tācito intraret ifernū. vn̄ psal appropinquauerūt vsqꝫ ad portas mortis. sed per cōtritōnē et confessionē iam venit ad portā paradisi. qꝛ confessio ē clauis qua porte paradisi aperiūtᶻ aīabus. vn̄ psal. introite portas eius in cōfessiōe.

Tercius dies est satiffactō operis. est autē satiffactio in tribus. in ieiuniis elemosinis et oratōnibus deuotis. qui ergo vult per istū diē bene ābulare in deserto penitentie ipse debꝫ esse in ieiuniis elemosinis qui pōt et in oratōnibus deuotis. In ieiuniis debꝫ esse quilibet bonus christianus. qui habet sanitatē corporis et etatē tenetᶻ quadragesimā ieiunare itegre: si potest bono modo. qꝛ christus magister noster ieiunauit primo sine cibo et potu materiali. vn̄ dꝛ in isto euāgelio cū ieiunasset quadragita diebus et quadragita noctibus: postea esuriit. iō dicit dn̄s ioel. ii. cōuertimī ad me in ieiunio ⁊ fletu ⁊c̄. certe illud ieiuniū facit aīaꝫ veīre ad dei visionē. et illđ optime significatū est. iii. re. xix. qꝛ ibi dꝛ ꝙ cū helias ieiunasset quadragita diebus venit ad mōtē dei oreb et ibi vidit dominū. et moises post ieiuniū quadraginta dierū legē suscepit et locu

tus est ad deū facie ad faciē. vt habet[r] exo.xxxiiii ¶ Itē debet esse in elemosinis qui potest. vñ ysa.viii. dñs dicit post ieiuniū.frange panē esurienti.

¶ Elemosinā dare debemus ꝓpter tria.

¶ Et libenter quilibet iustus qui pōt dare debꝫ elemosinas pauperibꝫ christi.et hoc ꝓpter tria. ¶ Primū ē q2 per elemosinā pccā redimūt[r].vñ danielis iiii.dicit dñs nabuchodonosor. elemosinis redime pccā tua.et puer.xiii.redemptio aīe ꝓprie diuitie. ¶ Scdm est q2 per elemosinā peccata extiguntur.vñ eccle.iiii.dicit interli. sicut aqua extinguit ignē: ita elemosina extinguit peccatū. ¶ Terciū est q2 per ipsā aīa a pccō et a tenebris iferni liberat[r] et p illā cōtritione ꝛ confessione vita eterna acquirit[r].vñ thob.xii.elemosina a morte liberat et purgat pccā et faciet vitā eternā inuenire ¶ Itē debet esse in orōnibꝫ deuotis.vñ hiero.orōe fugātur pestes mētis et ieiunio pestes corpis.

¶ Oratio qualis dꝫ esse vt exaudiatur.

¶ Sed oratio ad hoc ꝙ cito exaudiat[r] debet esse huīlis cōtinua et deuota.humilis dꝫ esse.vñ eccle.xxxv. orō huīliātis se penetrat nubes ¶ Itē continua.vñ iaco.v. multū valet deprecatō iusti assidua. Itē debet esse deuota. vñ.i.re.i.dicit[r] ꝙ anna rogauit dominū flens largiter et exaudita est. ¶ Post illud triduū.s. cōtritōis cōfessionis et satisfactōis inueitur christus.vt habetur lu.ii.certe per istos tres dies oportet oēs christianos ambulare ad desertū penitētie qui volūt ad terrā ꝓmissionis veire.i.ad eternā vitā q̄ promittitur nobis a deo ꝛ.a patriarchis ꝛ a ꝓphetis et apostolis: si fecerim penitētiā. vñ dñs math.iii.agite penitētiā ꝛc̄. sꝫ multis videt[r] amarū ꝛ durū ambulare in desertū penitētie p istos tres dies: q2 nō ieniūt ibi ad bibendū nisi aquas marath.i.amaritudines.sed nō oportet eis scdm ꝙ dicit[r] exo.xv.nisi vt apponant lignū in aquis illis.i. memoriā dominice passionis et tācito cōuertēt[r] in dulcedinē.vñ augu. si passio christi ad meōriā reducitur: nichil a deo durū est qdnō equo aīo tolleretur ¶ Scdꝫ ē videre quō tentatur a dyabolo. et hoc notatur cū dicit vt

tẽtaret a dyabolo. ¶ Tentatio multiplex.
¶ Sed sciendũ q̃ quadruplex ẽ tentatio. Tentat enĩ homo a deo ab homine a carne et ab hoste. ¶ Tentat deus vt probet. vñ geñ. xxii. tentauit deus abrahã. ¶ Tentat homo vt sciat. tentat caro vt inficiat. vñ iaco. vii. quisq̃ tentat a cõcupiscẽtia sua mala. Tentat diabolus vt decipiat. vñ actuũ. v. dicit beatus petrus ananie. cur tẽtauit sathanas cor tuũ. et de ista tentatõe dicit hic. Sz sciendũ est q̃ dyabolus multociẽs tẽtat hominẽ postq̃ in desertũ pñie et religionis est. ¶ De istis tribus de quibz tẽtauit christũ s. de gula de inani gloria de auaricia de eisdẽ tribz tentauit similiter ꝛ decipit primos parẽtes. vt hẽt geñ. iii. de gula. tentauit eos qñ fecit eos comedere de pomo vetito. de inani gloria vel supbia: qñ dixit eis. eritis sicut dii. de auaricia qñ voluerũt esse sciẽtes bonũ ꝛ malũ. q2 dicit grego. auaricia nõ solũ pecunie: sz sciẽ. similiter de gula tentauit christũ qñ ei dixit. dic vt lapides isti panes fiãt. de inani gloria: qñ posuit eũ supra pinaculũ tẽpli vbi predicatores solebãt ascẽdere. ꝛ ibi multi ianẽ gloriã habuerũt de auaricia: qñ illi omia regna mũdi ondit et ei ea voluit dare si eũ adoraret. Sz istis tribz voluit christus tẽtari: vt eũ viceret illis armis quibz vicerat primos parẽtes et vt istrueret nos quõ debemus vincere p sacrã scripturaz sicut ipse fecit. De istis tribz ipse tẽtat quẽlibet iustum qñ itrat in desertũ religionis vel penitentie.

¶ Sex modis tentat dyabolus de gula.

¶ Primo tentat dyabolus hoĩẽ de gula. et hoc sex modis. ¶ Primo dicẽdo ei. dic vt lapides isti panes fiãt. q. d. ei. nũq̃ precepit deus vt hõ se interficeret. vnde dicit ei. multũ laborasti: multũ ieiunasti: tã magnã pentẽtiã fecisti: necesse est alñ recreari. aliter deficeres. sic nititur diabolus sub spẽ discretionis ꝛ veritatis ingerere venenum voluptatis. dicit g° vt lapides isti panes fiant. vñ grego. rigorẽ discipline vel penitẽtie cõuerte in molliciẽ ¶ Secũdo tẽtat hoĩẽ de gula: qñ tẽtat vt ante horã comedat die dñica anteq̃ audiret missã et in die ieiunii añ magnã

missam. de ista specie tētauit ionathan qui comedit ante horā. vt habetur. i re. xiiii. et mortuus ipse fuisset nisi populus essꝫ. certe tales multū debēt timere illā maledictōnē de qua dicit᷑ eccle. x. maledicta terra cuius rex puerē et cuius pricipes comedūt mane hō terra ē et in terra ibit. rex est liberū arbitriū qd habꝫ aiam regere. pricipes sūt quiqꝫ sensus. isti primo q̄rūt regnū ventris q̄ regnū dei. Tercio tentat quādo homo nimis delicata cibaria appetit sicut diues ille qui epulabat᷑ quotidie splendide ⁊ ipse sepultus ē in iferno. vt hēt᷑ lu. xvi. et sicut filii israhel qui desiderabāt carnes in deserto. vt hēt᷑ nume. x. iō dic̄ ber. de condimētis. sufficiat vt comestibilia fiāt cōcupiscibilia. sufficit eni cōcupiscētie malicia sua. hiero. nō est curandū ex quibꝫ cibariis cōficiātur stercora. ¶ Quarto tētat qn̄ facit alicui sumere de cibo vel potu ad superfluitatē. vn̄ eze. xvi. hec fuit iīquitas sodome superbia saturitas panis et ociū ꝛc̄. ¶ Quīto tentat qn̄ facit eis querere curiositatē in cibis et salsamētis et qn̄ studiosi et sollici ti sūt nimis in preparatōe eoꝝ sicut tētauit filios hely. vt hēt᷑. i. re. ii. qui nolebāt carnē coctā ab illis qui offerebāt sacrificia accipere scd̄ꝫ ꝙ cōsuetū erat: sed carnes crudas rapiebāt ab eis vt magis curiose ⁊ laute prepararēt illas i. re. iiii. legit᷑ ꝙ ābo subito mortui sūt simul. ¶ Sexto tentat vt aliq̄ aliqs nimis auide ⁊ nimis ardēter cibū sumat. ita tētatus ē esau. geñ. xxv. qui vēdidit iacob primogeīta sua ꝓ lētis edulio qd comedit auide ⁊ ardēter. ꝯ istā tentatōnē dꝫ quilibet iustus pugnare et ei resistere ꝑ sobrietatē. vn̄ hiero. sumenda sunt cibaria sicut medicamenta: q̄ si ex̄ mēsurā capiāt᷑: nō sanitas sed mors acquiritur. ¶ Itē per scripturā sicut fecit christus debꝫ quilibet dicere dyabolo qn̄ tētat de hoc: nō consentiā tibi. q̄ scriptura dicit eccl. xxvi. sobrius potus sanitas est anime et corpis. ⁊ ro. iiii. nō eni ē regnū dei esca et potus: sed iusticia et pax et gaudiū in spūsancto. ¶ Item tētat aliq̄ de inani gloria qn̄ suggerit alicui homini vt glorietur de aliqua bona opatione quā fecit et qn̄ facit illā ostendere hominibus: vt inde

afflictõnē ⁊c. ¶ Terciū ē ꝓpter peccatū pauptatē. qꝛ pecca
tū est quidā latro qui expoliat animā oībus bonis gratie
et vulnerat eā in bonis nature. vñ lu. ii. hō quidā descēde
bat de hierusalē in hierico et incidit in latrones qui expo
liauerūt eū bonis gratuitis et vulnerauerūt ī naturalibꝫ
vñ treñ. iii. dicitr. ego vir videns paupertatem meam ⁊c.
Quartū est ꝓpter peccatū īfirmitatē. vñ iiii. re. v. dꝛ ꝙ na
amā leprosus egressus est de syria ⁊ venit ad regē israhel
vt curaretur ab īfirmitate sua maxia. naamā leprosus pec
catorē leprosū ⁊ fetidū corā deo ⁊ angelis significat: qui
dꝫ de terra pcci exire ⁊ debet veīre ad regē israhel. i. chri
stū qui ē verus rex israhel vt curetur ab īfirmitate pecca
ti sui. ꝓpter ista quattuor dꝫ mulier chananea egredi de
pccō. i. de finibus peccati. et hoc ē qđ dꝛ hic ꝙ mulier ista
egressa ē de finibus tyri et sydonis. tyrus interpretatr an
gustia et significat peccatū. qꝛ fere in quolibet pccō mor
tali plus habet homo de angustiā et de dolore ꝙ̄ de dele
ctatōe. istud maifestū est in luxuriosis et auaris et cupi
dis ⁊ in latronibꝫ: qꝛ luxuriosos oportet p multas noctes
laborare ⁊ multū expēdere: añꝙ̄ possint libidinē suā adim
plere. pro modico festo multas faciūt vigilias. similiter a
uaros et cupidos oportet mane surgere et maria alñ tran
sire et tribulatōes multas sustinere anteꝙ̄ possint diuiti
as magnas acquirere: vel qđ desiderant habere. similiter
latrones multū oportet vigilare añꝙ̄ possint furari ⁊ ha
bere qđ desiderant et sic de aliis peccatis. vñ in pccō ē ā
gustia in opatōe et angustia post pcci perpetratōnē ꝓpt
remorsionē cōsciē. vñ augu. sup oēs tribulatōes aīme huā
ne maior est tribulatio cōscientia delictorum. sed maxīa e
rit angustia qñ cruciabuntur in īferno post iudiciū in aīa
et in corpore. et maxime qui noluerūt hic egredi de pccō
nec hic aliquā penitentiā facere. vnde sapi. v. videtes tur
babūtur timore horribili ⁊ mirabūtr et subitatōne inspera
te salutis gemētes pre angustia spiritus intra se penitē
tiam agentes et dicēt de bonis qui erunt cū dño: hi sunt
quos aliquādo habuimus in derisū ⁊c. sꝫ nos errauimus

a via veritatis et vias difficiles ābulanimus ꝛc. vñ ber. i
suis meditatōibus. quis putas tūc erit meror: quis luct9:
que tristicia: cū sepabūt᷑ impii a cōsortio iustoꝝ ꝛ a visi-
one dei ꝛ traditi in ptāte demonū ibūt cū impiis in ignē
eternū et ibi erūt sine fine in luctu et geitu. ideoq; egre-
di debet aīa peccatrix de āgustia peccati dū potest. Itē
sidon interpretat᷑ venatio et venatio diaboli peccator ē.
qꝛ diabolus venat᷑ peccatores et aīas peccatorū. vñ treñ.
iii. venatōe ceperūt me q̄si auē. vñ diabolus venator aīaꝝ
est et habꝫ plura īstrumēta quibus venat᷑ aīas pctōꝝ.

¶ Instrumēta quibus venat᷑ diabolus hoīes.

Item habet canes et cornua et vestē pallidaꝫ et rethia et
decipulā et laqueos. canes diaboli sunt detractores. vñ
mat. Nolite sanctū dare canibus. et eccle. xix. sagitta in-
fixa femori canis ē sicut verbū in ore stulti. s. detractoris
qꝛ sicut canis nō requiescit donec reōuerit sagittā de fe-
more: nec stultus detractor quiescē pōt donec verbū ma-
lū (qđ audierit de ꝓximo suo) aliis retulerit. isti similes
sūt canib9 qui morāt᷑ semꝑ in macello. qꝛ semꝑ īsidiāt᷑ sā-
guini. et ipsi detractores sic̄ et canes sanguinolēta habēt
labia vñ ꝓuer. i. īsidiāt᷑ sanguini. vere detractores sūt ca-
nes diaboli ꝓditores qꝛ semꝑ mordent hoīes in oculto: et
nō solū canes: imo serpētes sunt ꝓditores mordētes hoīes
in oculto et in silētio. vñ eccl. ix. si mordeat serpēs in silē-
tio: nil eo minus habet qui oculte detrahit. Itē cornua e-
ius sunt adulatores laudātes hoīes corā ipsis vel cornua
diaboli possunt dici predicatores trufas ꝛ fabulas predi-
cātes et blādiētes in predicatōibus suis ꝛ q̄rentes ab hoi-
bus gloriā ꝛ adulatōes. et tales predicatōes siue predica-
tores lactāt hoīes lacte adulatōis. vñ ꝓuer. i. fili si te la-
ctauerit pctōres ne aquiescas eis qꝛ sic̄ dicitur isa. iii. po-
pule meus qui te dicūt beatū ipī te decipiūt. certe sic̄ di-
cit btūs aug. hec ē magna ira dñi vt desit correctō ꝛ adsit
adulatō. ꝛ iō dic̄ eccl. vii. melius ē a sapiēte corripi: q̄ stul-
toꝝ adulatōe decipi. de istis cornib9 dicit dñs in psal. cor-
nua pctōris cōfringā. i. adulatores et malos predicatores

⁊ exaltabūtᷣ cornua iusti in gloria scȝ boni predicatores. ❡ Terciū instrumētū est vestis pallida qua induitᷣ ne perꝑatᷣ ab aialibȝ siluestribus vestis palida qua induitᷣ dyabolus in mēbris suis est ypocrisis qua venaᷣ ypocritas tristes qui extermināt facies suas vt videātᷣ ab hominibus ieiunātes. vt habetᷣ mat. v. de istis dicit dn̄s mat. vi. attēdite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouium: intrīsecus aūt sunt lupi rapaces. Isti ypocrite induti sunt veste pallida vel ꝑegrina ❡ Quartū īstrumētū ē rethe. rethia diaboli sunt mali prelati ꝑ quorū malū exēplū venatᷣ laicos diabolus. vn̄ ozee. v. dicitᷣ. audite ꝛc̄. de malis prelatis. laqueus facti estis speculationi ⁊ sicut rethe expāsum ante mōtē thabor. ❡ Quintū ē decipula et laq̄i. decipula et laquei diaboli sunt male ⁊ fatue mulieres. eccle. vii. inueni mulierē amariorē morte: q̄ laq̄us venatorū est. sagenator eius et vincula manus eius. puer. vii. dr̄ ꝙ irretiuit eū scȝ iuuenē multis sermonibus ꝛc̄. et iere. v. inuēti sunt impii in populo meo īsidiātes scȝ demones quasi aucupes laqueos ponētes ⁊ pedicas ad capiēdos viros. sicut decipula ē plena auibȝ: sic domus eoꝝ plena ē dolo. Isti īsidiātes ⁊ aucupes et venatores sunt demones. laq̄i eoꝝ et decipule et pedice sunt male mulieres ⁊ fatue q̄ in apparatibȝ suis et deceptōibus capiūt hoīes et decipiūt. de omnibȝ istis pctīs dȝ q̄libet aīa peccatrix egredi. et hᵒ est quod clamat dn̄s ysa. lii. exite: pollutum nolite tāgere scȝ peccatū. sȝ aīa q̄ egrediᷣ de peccato ē mulier q̄ egreditᷣ de tyro ⁊ sydone quod est egredi de peccato. sȝ de peccato nō solū sufficit egredi: sȝ de finibȝ tyri et sydonis. i. de circūstātiis peccati et de occasionibȝ peccati et de cōsortio maloꝝ viroꝝ et mulieꝝ ⁊ de supfluitate ciboꝝ et potuū ⁊ hoc est quod dixerūt angeli loth. gen̄. xix. s. ꝙ egrederetᷣ de ciuitate sodome et gomorre et cōsortio sodomitarū: et cū egressus esset dixerūt. noli respiċe post tergū tuum: nec stes in omnē locū ċca regionē: sȝ in mōte saluū te fac. ❡ Sed notādū ē ꝙ ista mulier dicitᷣ chananea q2 chananea interpretatur cōmutata. et q̄libet aīa postq̄ egressi

sa est de peccato et de finibus peccati ipsa dz esse comu-
tata de statu culpe ad statū grē et de malo in bonū et de
viciis ī virtutes et de virtute in virtutē: donec videat de
um deoꝝ ī syon. Ista mutatō ē dextere excelsi. vere ista dz
esse mutata in lingua: vt malus sermo nō exeat de ore suo
vn̄ aposto. ephe. iiii. omnis malus sermo nō ꝓcedat de ore
vestro: sz si quis bonus ē ad edificatōnē ꝛc̄. et non solū de
bet habere linguā mutatā: sed oēs sensus. et hoc est qđ di
cit ysa. xix. erūt quinqꝫ ciuitates loquētes lingua chana-
nea. Iste quiqꝫ ciuitates sūt quiqꝫ sensus. visus auditus
odoratus gustus et tactus: qui debēt loqui chananea lin
gua id est cōmutata. qꝛ debēt esse cōmutati de malo in bo
nū et de bono in melius. sed sicut dicit hiero. oculus lasci
uiēs auris pruriēs: olofactꝰ seruiēs: gustus saporibꝰ gau
dens: tactus imūdus lingua loquitꝛ egyptiaca. ⁊ tūc sūt
sic̄ ille quiqꝫ ciuitates egyptioꝝ de quibz hētꝛ. i. re. v. sed
qn̄ sūt bene cōmutati: tūc sūt sicut quiqꝫ fratres beniami
de quibz hētꝛ gen̄. xli. ⁊ quiqꝫ talēta bono seruo. mat. xxv
Preterea dicitur ista mulier sirophenissa: qđ interpreta-
tur profūde cōuersa. et sicut ꝓfūde peccauit aīma: ita ꝓ-
funde debet cōuerti ad dominū. vnde. ysa. xxxi. conuerti-
mini ad dn̄m per peītentiā sicut per profundā recessistis
culpā ¶ Sed sciēđ est ꝙ in hoc ꝙ mulier ista dicitꝛ egres-
sa: potest notari status incipientiū. in hoc ꝙ đꝛ chananea
status ꝑficientiū. in hoc ꝙ dicitꝛ sirophenissa: status ꝑfe-
ctoꝝ ¶ Secundū est videre q̄ est ista filia que a demonio
vexatur ¶ Ista filia pōt dici cōsciētia cōsistens in peccato
mortali: q̄ nūq̄ pōt esse in pace. vn̄ isa. liiii. nō ē pax. idem
lvii. cor impii. quasi mare feruēs qđ quiescere nō pōt. cer-
te filia ista vexatꝛ per diuersa genera vexationum: qꝛ tot
ernut vexatōes demonioꝝ quot sunt genera pccōꝝ.

¶ Quomodo liberatꝛ filia a peccato.

¶ Terciū est videre quomō filia ista a demonio liberatꝛ.
¶ Et sciend̄ est ꝙ ꝓpter tria q̄ facit mater eius. s. ꝓpter fi-
dei cōstantiā ꝓpter precū ⁊ clamoris īstantiā ⁊ ꝓpter hu-
militatē eximiā. In istis tribz cōmendatur ista. ¶ Primo

a fidei cõstantia. vnde dicit christus. mulier: magna est fides tua: fiat tibi sicut vis vt filia tua a demonio liberet' et curetur. sequitur. et sanata est filia eius in illa hora. Item commendatur in clamoris et precum instantia quãdo clamauit dicẽs. miserere mei fili dauid: filia mea a demonio vexatur ecce cognoscit infirmitatẽ suam et dicũt apostoli. dimitte eã: quia clamat post nos. vnde sicut dicitur. tediosus vincit. ¶ Itẽ cõmendatur ab humilitate eximia quando dixit. nam et catelli edunt de micis ꝛc. ecce humilitas maxima: nam catellum se appellauit. similiter qui vult ꝙ filia id est conscientia sua a demonio liberet' oportet ꝙ faciat ista tria.

¶ Liberatur anima peccatrix a deo ꝓpter tria.

¶ Primum est quia debet habere magnam fidem et veram quia sicut dicit aposto. hebre. xi. sine fide impossibile est placere deo ꝛc. et math. xvii. dicitur ꝙ iesus curauit quẽdam puerum a demonio quem non potuerunt curare discipuli eius. vnde dicitur ibi ꝙ discipuli accesserunt ad eum et dixerunt quare non potuimus curare eum. dixit illis iesus. propter incredulitatem vestram. ¶ Amen dico vobis: si habueritis fidem sicut granum sinapis et dixeritis monti huic id est diabolo transi hinc et trãsibit.

¶ Clamor triplex ad deum.

¶ Secundum est ꝙ debet instãter ad eũ clamare scilicet clamorẽ triplicẽ. clamorem cõfessionis: clamorẽ deuote orationis et clamorẽ gratiarum actionis ¶ Primus clamor debet esse ad modum mulieris parturiẽtis que clamat ex dolore quem habet. ita qui vult liberari a peccato debet clamare clamorẽ confessionis. et debet esse iste clamor ex dolore cordis quem debet hẽre peccator de pccõ suo. de isto clamore dicitur isa. xxvi. sicut que concepit cũ appropinquauerit ad partũ dolens clamabit in doloribꝰ suis sicut ꝑturiẽs: sic facti sumꝰ ¶ Scdũs clamor debꝫ eẽ deuote orõis. de isto clamore dicit psal. dñe exaudi orõnẽ meã:

et clamor meus ad te veniat. Istum clamorem debet quilibet clamare et quasi incessanter. vnde aposto. i. ad the. v. sine intermissione orate. ¶ Tercius debet esse gratiarum actionis et de bonis a deo sibi collatis. de isto clamore habetur math. xxi. de pueris hebreorũ. vnde dicitur ibi. turbe que precedebant et que sequebantur clamabant dicentes. osanna filio dauid: benedictus qui venit in nomie domini. Per istum triplicem clamorẽ liberatur peccãtor a vexatione dyaboli. ideo dicit psal. clamabo ad dominum altissimũ qui benefecit michi. misit de celo et liberauit me scilicet a potestate dyaboli et dedit obprobriũ conculcantes me.

¶ Humilitas est bona propter tria.

¶ Tercium est quia debet habere humilitatẽ in se eximiam et hoc propter tria. Primum est quia per humilitatem liberatur a vexatione dyaboli. psal. hũiliatus sum et liberauit me ¶ Secundum est quia humilitas facit habere gratiã dei. vnde iaco. iiii. deus superbis resistit: humilibus autẽ dat gratiam. ¶ Tercium est q2 facit in fine habere gloriam regni eterni. vnde prouer. xxix. humilem spiritu suscipiet gloria. et luce. xiiii. qui se humiliat exaltabitur in eterna gloria. Illam gloriam cõcedat nobis ihesus christus Amen.

¶ Dominica tercia in quadragesima. sermo vicesimus.

Erat ihesus eiciens demonium et illud erat mutum et cum eiecisset demonium locutus est mutus et admirate sunt turbe. lu. xi. legimus multotiens dominum eiecisse demonium.

¶ Eiecit dominus diabolum multotiens.

¶ Primo eiecit eũ de celo ppter supbiã. vñ ezechi. xxviii. dicitur. cherub peccasti et ideo eieci te. ¶ Secundo eiecit eum de mũdo per suã gloriosam passionem. vnde io. xii. dicitur nunc princeps mundi huius eicietur foras. ¶ Tercio eiecit eum de corporibus obsessorum. vt habetur hic.

per miraculoꝝ operationem. ¶ Quarto eiecit eum vel eicit de animabus peccantibus. et hoc per spiritussancti gratiam et virtutem. vnde hic dicit. in digito dei eicio demonia id est in virtute spiritussancti. vnde istud miraculum quod fecit deus in corporibus obsessoꝝ facit quotidie in animabus peccatorum. dicit ergo erat iesus eiciens demonium. ¶ In istis verbis ad presens possumus tria considerare ¶ Primū est quid per istum demoniacum quem dominus a demonio liberauit significatur et quid sit illud demonium quo homo cecus et mutus efficitur ¶ Secundū est quomodo illud demoniū ab eo eicitur et que verba debeat loqui ille postq̄ a demonio liberatur ¶ Terciū est videre que sunt ille turbe que ex hoc admiratur. Primū notatur cū dicitur. erat iesus eiciens demoniū. Secundū cum dicitur et cū eiecisset demoniū locutus est mutus. Tercium cū dicitur admirate sunt turbe.

¶ Peccator assimilatur demoniaco ppter quattuor

Primū ergo ē videre quid per istū demoniacū significatur Per istū demoniacū quilibz peccator significatur. et hoc ppter q̄ttuor. ¶ Primū ē q2 demoniacus nō sentit ppriā infirmitatē. ita pctōr existēs in pctō mortali cū sit ifirmus maxia ifirmitate q̄ est ad mortē eternā et maxie tūc quādo obstinatus ē. q2 tūc habet cor lapideū. vn̄ isa. xlviii. sciui eni q2 durus es tu ꝛ neruus ferreus ceruix tua ꝛ frōs tua erea. Istud d2 de populo israhel qn̄ obstinatus erat i pctō suo. et ezech. iii. omis domus israhel attrita fronte ꝛ duro corde. ita pctōres postq̄ obstinati sunt in pctis suis attriti frōte sunt ꝛ duro corde. vnde ipsi sunt qui habent quasi cor lapideū et ideo nō possunt sentire ifirmitatē suā sicut demoniaci. sed dominus dicit ezechielis. xxviii. auferam a vobis cor lapideum et dabo vobis cor carneum et molle et sensibile ¶ Secundum est quia non timet verecundiam nec derisionem populi. similiter nec peccator et istud manifestissimū est in istis mulieribus fatuis. q2 mulieres que sunt caste et virgīes mirabiliter verecūde sūt sed postq̄ ceperūt peccare ꝛ esse fatue nullā vereccundiā

nec derisionē timēt. vñ dicitur iere. iii. de aīa peccatrice. in via sedebas expectans eos quasi latro in solitudine et polluisti terrā in fornicatōnibꝫ tuis. frons meretricis fa cta est tibi noluisti erubescere. ¶ Terciū est qꝛ cū stultus sit: reputat se sapientē. vñ demoniacus stultissimus ē. qꝛ eos qui custodiūt eū et castigāt mordet dentibus ¶ Pre terea ipse gaudet et ridet de malis operibus suis de qui bus flere deberet: ita quilibꝫ pccōr cū sit stultissimus re putat se sapiētē. qꝛ quicquid facit videtur sibi bonū et ꝙ totū bonū facit. vñ iere. iiii. sapiētes sūt vt mala faciant: bene aūt facere nescierūt. vere ipsi sūt demoniaci: qꝛ illos qui se arguūt ⁊ castigāt odio habēt: et mordent dētibꝫ de tractōis in occulto sic̄ serpētes. vñ eccle. ix. si mordet ser pens ī silētio nichil eo minꝰ habꝫ ꝙ qui detrahit occulte. Preterea ipsi gaudēt de eo de quo deberent flere. s. de ma lis opibꝫ suis. vñ ꝓuer. iiii. gaudēt cū malefecerit ⁊ exul tāt in rebꝫ suis pessimis ¶ Quartū est ꝓpter garrulita tē ⁊ istabilitatē. ita pccōr garrulus ē ⁊ istabilis. qꝛ mō va dit ad tabernas: mō ad choreas: mō ē in spectaculis: modo huc mō illuc. vñ treñ. i. peccatū peccauit hierusalē: ꝓpter ea istabilis facta ē. et ꝓuer. vii. dr̄ de muliere fatua: quia garrula est et quietis impatiens: nec valet cōsistere ī do mo pedibus suis: nūc foris: nunc in plateis. per istū demo niacū gº quilibet peccator significatꝰ ⁊ per illud demoni um quodlibet peccatū mortale.

¶ Demoniū quadruplex faciēs hoiem mutū.

¶ Sed sciendū ꝙ quadruplex ē demoniū qd̄ facit peccato rem mutū et cecū oculis. Primū est iuidie. Isto occupa tus fuit saul. vt habetꝰ. i. re. xv. vbi spiritus domini reces sit a saul et exagitabat eū spiritus nequā. illud demoniū est inuidie qd̄ facit hoiem mutū. qꝛ nūꝗ̄ īuidus pōt bonū dicere de aliis. similiter facit eū cecū. qꝛ inuidus non pōt bene respicere illū rectis oculis cui inuidet: quādo aliqd̄ bonum facit. et illud manifestum est. i. re. xviii. vbi mulie res dicebant ꝙ dauid percussit decē milia et saul mille ꝙ rectis oculis saul dauid ñ respiciebat a die illa et deinceps

pōt figurari per mutū illū de quo dicit᷑ mat. ix. magister attuli ad te filiū meū habētē spiritū mutū ⁊c̄. et per illuȝ de quo dicit᷑ mat. vii. adducūt ei surdū et mutū ⁊c̄. ad deum adducit᷑ pctoꝛ ꝑ contritōnē: sed tūc locutio ei reddit᷑ vn̄ dn̄s cōfitēdi dat ei gratiā. mutus nō debȝ esse ad hoc: sed dȝ remouere illos duos nodos ab oꝛe suo quibȝ eū diabolus inodauit. s. pudoꝛē peccati et timoꝛē sacerdotis et hoc ē qd̄ dicit spūssanctus eccle. v. non cōfundaris dicere verū ꝓ aīa tua. et postea dicit. nec accipias facieȝ contra faciē tuā. s. erubescēdo et timēdo sacerdotē tuū. ¶ Secūd est ab oꝛatione et grāꝝ actōe. q2 sicut dicit᷑ eccle. xv. non est speciosa laus in oꝛe peccatoꝛis. ad hoc fuit mutus zacharias pater iohānis baptiste a dn̄o nō a diabolo. eo ꝙ n̄ credidit angelo. et hoc vsqȝ ad tēpus illud in quo natus ē iohēs vt hētur lu. i. similitēr ad hoc multi sūt muti donec iohēs. i. grā dei in coꝛdibus eoꝝ nascatur. ¶ Tercium est a pꝛedicatōe et ꝓximoꝝ edificatōe. vt pꝛelatos et pꝛedicatoꝛes multos. q2 ꝓiecit ranūculā in oꝛe eoꝝ. dicitur enī ꝙ ranūcula ꝓiecta in oꝛe canis nō sinit eū latrare: q2 semꝑ ipsa nitit᷑ exire et ipse vult eā semper deglutire. hec sūt dona et munera et bona cōuiuia que semper ad linguā redeūt et nō ꝑmittūt eis dicere veritateȝ plane. vn̄ de istis dicit᷑ ysa. lvi. speculatoꝛes eius ceci sunt omēs nescierūt vniuersi canes muti nō valētes latrare. ¶ Preterea cōsciencia pctī ꝓꝓꝛii multos facit obmutescere a pꝛedicatōne. vn̄ eze. xviii. dicit dn̄s. scies q2 ego dn̄s vt recoꝛderis ⁊ cōfūdaris ⁊ nō sit ibi vltra aperire. s. pꝛe confusione tua. et tren̄. iii. dicit᷑. cōclusit vias meas lapidibȝ quadris. i. peccatis oꝛis coꝛdis et operis ⁊ cōsuetudinis. ab hᵒ. s. a pꝛedicatōe mutus fuit ysaias. sȝ ipse dixit. ve michi: q2 tacui. isa. v. ¶ Quartū ē a bonoꝝ ꝓximoꝝ suoꝝ cōmēdatōe. ad hᵒ pōt referri illd̄ qd̄ dr̄ in psal. obmutui ⁊ humiliatus sū ⁊ silui a bonis: et iō doloꝛ meus renouatus ē. certe multos adhuc obmutescit diabolꝰ. vn̄ de istis iactat se ⁊ deridet pctōꝛes. isa. xviii. vniuersā terrā cōgregaui et nō fuit qui moueret linguā et aperiret os. ab istis quatᵒ᷑ multi sunt

muti. vñ dolendū est. sꝫ ipsi vere nō sūt muti ad mēdacia et cātilenas diaboli cantādas et inhonesta verba loquēda et ad mala de ꝓximis suis narrāda. isti habēt labia dolosa et diabolū garrulū sub lingua sua qui facit eis loqui talia. sꝫ tales in fine ducūtur cū diabolo patre eoꝝ in īfernū et ibi faciet labia eoꝝ muta. vñ psal. erubescāt et deducantur infernū: muta fiant labia dolosa.

¶ Eicit᷑ diabolus iiiiᵒʳ modis a corde peccōris.

¶ Scdm est videre quo° istud quadruplex demoniū ab hoīe eicit᷑. ¶ Et notand est ꝙ quattuor modis eicit᷑ per quattuor cōtraria. q2 sicꝫ dicit augu. cōtraria cōtrariis curātur. vt calida frigidis ¶ Demoniū īuidie dꝫ eici per caritatē: q2 demoniū iuidie facit hoīnē dolere de bonis aliorū ⁊ gaudere de malis illoꝝ: et caritas (sicut dicit apostolus ro. xii) facit gaudere cū gaudētibus ⁊ flere cū flētibꝫ et. i. corin. xiii dicit ꝙ caritas nō gaudet super īiquitate: cōgaudet equitati. ¶ Itē demoniū accidie dꝫ eici per bonā et cōtinuā opatōnē. vñ dicit hiero. semp bonū op⁹ facito: vt diabolus semper īueniat te occupatū. et certe fugiet a te diabolus ¶ Similiter demoniū cupiditatis ⁊ auaricie debꝫ eici per elemosinaꝝ largitionē. vñ tho. iiii. liberat ab omi peccato elemosina et a morte et nō permittit animas ire in tenebris. ¶ Preterea demoniū luxurie debet eici per ieiuniū et orōnē. vñ mat. ix. dicit᷑ ꝙ hᵒ genus demonii nō eicit᷑ nisi in ieiunio et oratōe. ¶ Itē possum⁹ dicere ꝙ quadruplex demoniū eicit᷑ per dominice passionis recordatōnē. vñ tho. vi. dixit āgelus filio thobie. cordis piscis particulā si super carbones ponas: fumus eius oē genus demonii exterminat. piscis assus christo passo ī cruce ex feruore caritatis qua dilexit nos assimilatur. fum⁹ piscis assi est recordatio dñice passionis qua exterīnat᷑ omne genus demonii. ¶ Tercio mō eicit᷑ demoniū q̄druplicter ꝑ verā et ītegrā et lachrimosā cōfessionē. vñ hiero. reuela ꝑditionē et fugiet a te cōfusus inimicus .s. diabolus sed qñ eicitur demoniū per verā cōfessionē tūc per graciam dei q̄ data ē homini loquit᷑ mutus ⁊ tūc adimpletur

quod dr ysa.xxv. aperta erit lingua mutoꝝ: qꝛ scisse sūt aque in deserto.i.grē ł lachꝛime. ¶ Preterea vidēdū ē quid debeat loq̄ ille qui fuerat mutꝰ postq̄ curatꝰ a demonio.

¶ Quinqꝫ verba debet loqui qui pꝛius fuerat mutus. Et notand est ꝙ quinqꝫ verba.s.verba vere cōfessionis: verba deuote oꝛatōis:verba grāꝝ actionis de bonis a deo collatis et verba exhoꝛtatōis ⁊ edificatōis ⁊ verba cōsolatōnis.hec sunt quiqꝫ verba de quibꝫ dicit aposto.i.coꝛ.xiiii. In ecclesia volo meo sensu loqui quiqꝫ verba.sed ista verba non pōt homo a se nec per se loqui: nisi filius dei qui ē vera sapiā dei patris aperiat os eius.vñ sapi.x.sapiā aperuit os mutoꝝ et linguas infātiū facit disertas. ¶ Tercium est videre q̄ sūt ille turbe q̄ ex hꝰ admirātꝰ ꝙ mutꝰ loquebatꝰ. ¶ Iste turbe pñt dici demones mali hoīes pccōres:boni hoīes penitētes ⁊ angeli nos custodiētes. demones admirātꝰ de eiectōe eoꝝ et subita cōuersione pccōꝝ ad deū ⁊ ex hꝰ dolēt ⁊ tristātꝰ ⁊ ex admiratōe dicūt illd mat.viii.quid nobis et tibi iesu fili dauid:cur venisti huc ante tēpus toꝛquere nos? Itē mali admirātur ⁊ ex hꝰ sepe ad penitētiā faciēdā cōuertūtꝰ. ¶ Itē et ipsi boni angeli ex hꝰ admirātꝰ et de cōuersione peccatoꝝ ad deū exultāt et letātꝰ.vñ lu.xv.dñs iesus dicit. gaudiū erit āgelis dei super vno pccōꝛe penitētiā agēte.agamus gꝰ penitētiam vt faciamꝰ demones tristes ⁊ pccōꝛes cōuerti ⁊ angelos gaudētes et vt in fine possimꝰ cū ipsis gaudere ⁊ habitare in regno celoꝝ.gaudeamus: qꝛ dicit dñs mat.vi. penitētiā agite:appꝛopinquabit vobis regnū celoꝝ. Istud regnū cōcedat nobis chꝛistus.Amen.

¶ Dñica quarta in quadꝛagesima.sermo xxi.

Est puer vnus hic qui habet quiqꝫ panes oꝛdeaceos ⁊ duos pisces.io.vi. ¶ In isto euāgeº tria possumꝰ cōsiderare. ¶ Pꝛimū ē quid p puerū istū significatꝰ. ¶ Scdꝫ quid significēt quiqꝫ panes oꝛdeacei et duo pisces quibꝫ quiqꝫ milia hoīnū reficiūtꝰ. ¶ Terciū est quid significēt duodecim copbini fragmētoꝝ qui ex quinqꝫ panibus et duobꝫ piscibus colligūtur.

¶ Puer dicitur christus ꝓpter tria.

Puer iste primo pōt dici christus. et bn̄ dr puer christus ꝓpter tria. ¶ Primū est ꝓpter vite puritatē. vn̄ ille solus pōt dicere illd puer. xx. puer sum a pctō mūdū ē cor meū. vn̄ ysa. liii. qui peccatū nō fecit: nec inuētus ē dolus in ore eius. de isto puero dicit deus pater mat. xii. ecce puer meus quem elegi: dilectus meꝰ in quo michi bn̄ cōplacuit aīe mee. et de isto puero cātat ecclesia in die sue natiuitatis. puer natus est nobis et fi. da. ē no. ysa. ix. ¶ Scdm est ꝓpter eius veritatem. qr puer verax ē. et ipse christus verax fuit semper. vn̄ mat. xxiii. dicūt pharisei. magister scimus qr verax es ⁊ viā dei i veritate doces. deꝰ ipē verax fuit. qr semper ipē ē et fuit veritas. io. xiiii. dicit ipsemet de seipso. ego sum via veritas et vita. vn̄ psal. veritas de terra orta ē. s. de beata virgine. ¶ Terciū ē ꝓpter benignitatē. qr puer ita beignꝰ ē ꝙ cito iiurias sibi illatas remittit. ita fuit iesus benignꝰ. qr cito iiurias sibi illatas a iudeis eis remisit et ꝓ eis orauit. vn̄ lu. xxiii. pater ignosce eis: qr nesciūt quid faciūt. ¶ Preterea ita benignꝰ ē ꝙ ita cito et ꝓ mimo placatr pctōribus: et eos tācito ad pniam recipit. vt pz in magdalena. lu. vii. ⁊ in filio ꝓdigo. luce. xv. et in latrone qui suspensus fuit. lu. xxiii. puer go iste iesus ē et habet quinqꝫ panes ordeaceos.

¶ De quinqꝫ panibus.

Quinqꝫ panes isti pn̄t dici quiqꝫ vulnera eius de quibus optime reficiūtr amatores eius. s. penitētes. hi spūaliter pn̄t dici quiqꝫ lapides quos dauid de torrēte potionis accepit et misit in perā corporis sui et sic deuicit goliā. i. diabolū. mō in ista media quadragesima hora ē coēdendi veris penitētibus et vere christū diligētibus de istis quiqꝫ panibꝫ: qr mō ē quasi meridies. iuxta illud canti. i. indica michi vbi pascas vbi cubas in meridie. ¶ Duo pisces possunt dici btā virgo et latro qui a dextris eius positus fuit. Isti duo ex fide in oibꝫ prestiterūt. ¶ Duodecim cophini. fragmētorꝫ pn̄t dici duodecī articuli fidei christiane l' duodecim apostoli qui predicauerūt fidē christi per totū

mundũ. moraliter p istũ puerũ significat[9] quilibet iustus qui dꝫ esse sicut puer ꝓpter tria predicta scꝫ propter vite puritatē: ꝓpter veritatē ⁊ benignitatē. de istis q̃re in illo sermone. Puer ihũs crescebat ⁊c̃. ¶ Iste puer dꝫ esse quilibet iustus. et h° ꝓpter septē ꝓprietates alias a predictis ¶ Prima ē ꝓpter castitatē. puer cast9 ē et nō sentit mot9 carnis: ita quilibet iustus dꝫ esse puer ⁊ hēre castitatē q2 sicut btũs grego. castitas facit appropinquare deo: g° luxuria facit elōgare a deo. et apost. hebre. xii. pacē sequimini cũ omnibus et sanctimoniā: sine qua nemo videbit deum. ¶ Secūda ē ꝓpter hũilitatē. puer humilis ē: libēter sedet in puluere et in cinere: ita quilibet iustus dꝫ esse hũilis et habere hũilitatē. sꝫ qui vult hēre humilitatē dꝫ sedere in puluere ⁊ in cinere. quod bñ facit qui cōsiderat suā fragilitatē et mortē. hoc bñ faciebat abrahā qui dicebat gen. xviii. loquar ad dñm meũ cũ sim puluis et cinis. In puluere notat' cōsideratio fragilitatis: in cinere memoria mortis. qui g° vult verā hũilitatē hēre ipse dꝫ sedere in cinere ⁊ memoriā mortis habere. et maxie in puluere p cōsideratione sue fragilitatis. et ideo ysa. lviii. dicit[9]. descende: sede in puluere filia babilonis. i. o aīa supba filia confusionis eterne p supbiā descēde. i. humilia te et sede in puluere. i. cōsidera fragilitatē tuā: si vis bñ humiliari. ¶ Tercia est ꝓpter mutuā caritatem: q2 pueri mutuo se diligũt. in hoc notat[9] mutua caritas. vñ eccle. xiii. omne animal diligit sibi simile. et quilꝫ iustus ⁊ bonus christianus dñt hēre inter se mutuā caritatē. vñ. i. pe. iiii. estote prudētes et vigilate et mutuā caritatē habētes. q2 sicut dicit beatus augu. vita nostra dilectō ē: odiũ mors ⁊c̃. et sequit[9]. nichil deo specialius virtute dilectionis. vñ apost. col. iiii. super oia caritatē habete. quod est vinculũ dilectōis. ¶ Quartũ est ꝓpter largitatē. puer est largus. puer vero libēter dat de pane suo sociis suis et etiā canibus: et quilibet iustus ſm ꝙ pōt debet esse largus in elemosinarũ largitōe. vnde tho. iiii. si multum tibi est: habundāter tribue. si exiguum: illud libēter impartiri stude. et subiūgit postea ra

tionē: dicēs ꝙ elemosina liberat a peccato ⁊ nō permittit aīas ire in tenebras. et puer. xxii. victoriā et honorē acquirit qui dat munera. certe si pueri libēter dāt de pane suo canibus: ⁊ quilibꝫ christianꝰ debꝫ libēter dare de pane suo aliis christianis. et maxime christi paupibus. tales faciūt thesaurū ī celo: qđ nō pñt amittere. vñ mat. v. thesaurisate vobis thesauros in celo quos nec erugo nec tinea demollitꝛ ¶ Quarta ē pꝑter obediētiā. qꝛ puer libēter ⁊ statim obedit parētibꝰ suis. i hº notatꝛ vera obediētia. similiter quilibet iustus dꝫ libēter ⁊ statim obedire supiorībꝰ suis et talis vere ē obediēs. vñ bñ et vere obediēs mādatū non pcrastinat: sꝫ parat aures auditui pedes itineri et manꝰ operi et se totū intrare cogit: vt peragat mādatū imperātis. et aposto. hebre. xiii. obedite prepositis vestris ꝛc̄. ⁊ i. pe. i. sperate in eā q̄ vobis offertur gratiā in reuelatione christi iesu q̄i filii obediētie ¶ Sexta ē pꝑter patris cōfidētiā. puer eni nō cōfidit in se: sed in patre suo ⁊ ad patrē reportat omnē clamorē: ita quilibꝫ iustus solū deo dꝫ cōfidere. psal. bonū est cōfidere in dño. et iere. xviii. maledictus qui cōfidit in homine: ⁊ bñdictus qui cōfidit in deo Septima est pꝑter hylaritatē. puer hilaris est semper ⁊ quilibꝫ iustus debet esse hilaris semper in oībus operibus suis bonis. vñ eccle. xxviii. diuitis et pauperis cor bonum in omni tpē vultus hilaris. et puer. xvii. animus gaudēs facit etatē floridā corde. sicut dr lu. ix. quicunq; pauperē istū susceperit ī noīe meo: ille me recipit. et isa. xi. scđm aliā trāslatōnē dicitur. ecce puer meus saluabitꝛ ⁊ eleuabitur ⁊ sublimis erit valde. et lu. xviii. sinite paruulos venire ad me: taliū enim est regnum celoꝝ. quicūq; regnū dei vt puer nō receperit: nō intrabit in illud.

¶ Iterū de quinq; panibus.

¶ Secūdū est videre quid significēt isti quinq; panes et duo pisces quibꝰ quīq; milia hoīnū reficiūtur ¶ Primus panis pōt dici panis sacre scripture. vñ mat. iiii. nō ex solo pane viuit hō. bñ dicit. non ex solo pane ꝛc̄. qꝛ vir habet duas naturas. s. naturā corpis et aīe. qꝛ sic natura corpo

ris nō posset diu stare nisi nutriret² pane materiali ꝛ ali
is cibariis: ita nec ipā aīa possꝫ diu stare in bono statu ni
si sustētaret² aliā cibo spūali: qd verbū dicit² ¶ Iste panis ē
ordeaceus. i. durus et austerus. maxime peccatoribꝰ ꝛ di
uitibꝰ lu. vi. ve vobis diuitibꝰ qui habetis cōsolatōnē ve·
strā. et lu. xiii. nisi penitētiā habueritis: peribitis. sed iste
panis sanus est et dulcis. et cōfortās penitētes. vnde eze
xviii. si impius egerit penitētiā de oibꝫ peccatis suis q̄ o
peratus ē: vita viuet et nō morietᷣ. et mat. iii. agite peni·
tentiā: appropīquabit vobis regnū celoꝝ. de isto pane di·
cit prelatis ꝛ curatis. date illis. s. subditis vestris mādu·
care. sꝫ sicut dr̄ treñ. iiii. paruuli petierūt panē et nō erat
qui frangeret eis ¶ Secūdus est operū iusticie. opera iu
sticie sunt declinare a malo et facere bonū et vnicuiqꝫ qd
suū ē reddere. Iste panis ē panis vite. vñ eccle. xv. cibauit
illū pane vite et itellectus ꝛc̄. et mat. v. beati qui esuriūt
et sitiūt iusticiā: quoniā ipsi saturabūt² in gloria eterna.
Tercius est laboris ꝛ pñie. vñ geñ. iii. in sudore vultꝰ tui
vesceris pane tuo. et. iii. re. xix. vbi dicit dñs helie. surge
comede. respexit ꝛ ecce ad caput suū subcinericiꝰ panis ꝛ
vas aque. qui cū surrexisset comedit ꝛ bibit et ābulauit in
fortitudine cibi illius quadraginta diebꝫ ꝛ quadraginta
noctibꝫ vsqꝫ ad mōtē dei oreb. psal. qr cinerē tāq̄ panē mā
ducabā ¶ Quartus est misericordie. vñ ysa. lix. frāge esu
rietī panē tuū ꝛc̄. et tho. iiii. cū esurietibꝰ et egenis panē
tuū comede. de isto pane debēt diuites pascere pauperes
vñ grego. dicit cuilibet diuiti. pasce fame morietē: si non
pauisti occidisti eū. istū panē. s. operū misericordie ꝛc
dñs mat. xxv. esuriui: et dedistis michi māducare ꝛc̄.
Quītus panis pōt dici meōria passionis siue eucharistie
de isto pane. s. eucharistie dicit do. io. vi. panis quē ego da·
bo caro mea ē. ꝛ mat. viii. do vobis panē supsbālē. et dr̄ sup
substātialis: qr sup oēs substātias ē ꝛ sup oēꝫ itelligētiā.

¶ Nota de duobus piscibus.

Itē notād est q̄ fides et spes recte dicūt² pisces. qr sicut
pisces exscamātur et postea comedūtur: ita fides et spes

euacuabūt antequam sacietas habeat. vt habet .i. cor. xiii. Itē duo pisces pñt dici elemosina et oratō. Nā sicut pisces nutrit in aquis et pficit: sic elemosina nutrit et cōualescit in lachrimis superne cōpassionis et oratō in lachrimis pie deuotōnis. et de istis quinque panibus et duobus piscibus reficiūtur quinque milia hoīnū. i. omnes boni christiani qui licite et et bene vtunt quinque sensibus et qui bñ custodiūt illos ab omī occasione peccati.

¶ Quō duodecim cophini duodecim gaudia significāt.

¶ Terciū est videre quid significat per duodecim cophinos. Et sciend est quod duodecim fructus spūssancti qui de illis quinque panibus et duobz piscibus recte colligūt. de qbz dicit apo. gal .ii. fruct9 aūt spūs caritas pax gaudiū patiētia benignitas bonitas lōganimitas etc. ¶ Itez possumus dicere per duodecim cophinos duodecim gaudia significāt quae in paradiso colligūt de illis quinque panibus et duobz piscibz predictis ¶ Primū est de mundi huius exilii liberatione et carceris corpis egressione. eccle. x. de carcere cathenisque egredit ad regnū ¶ Scdm est de diaboli electōe. vñ exo. xv. cātem9 dño gloriose eni magnificat9 ē equū et ascensorē piecit in mare ¶ Terciū ē de periculorum euasione. vñ ysa. xxxv. gaudiū et exultatōnez obtinebūt et fugiet dolor et gemitus ab eis ¶ Quartū ē de malorum dānatione. vñ psal. letabit iustus cū viderit vindictā et de dānatōe babilonis. vñ dr apoca. xviii. exultabunt sup eā sancti apostoli et pphē qñ dñs iudicabit iudiciū eius ¶ Quintū erit de āgelorum ducētiū eos in padiso obuiatōe. vñ mat. xxiiii. mittet angelos suos et congregabit electos suos. Sextū erit de saluatoris et āgelorum aspectu et societate. vñ apo. hebre vlti. ca. accessisti ad montē syon et ciuitatem dei viuētis hierusalē supercelestē et miliū āgelorum frequētātiū ¶ Septimū erit de pulchritudie corpis et claritate. qr post diē iudiciū sicut dr mat. xiii. fulgebūt iusti sic̄ sol in cōspectu dei. illud erit qñ dñs iesus reformabit corp9 nostrū configuratū corpi claritatis sue. phili. iiii. ¶ Octauuz erit de totius boni abundantia et repletōne. psal. re

plebimur in bonis domus tue. et alibi. inquirētes dn̄m nō minuēt² omni bono patrie celestis. hic ē terra fluēs lac et mel. deut. iii. ¶ Nonū erit de omnimoda libertate. vn̄ gal. iiii. que sursū ē iherusalē mater nostra libera ē. et ro. viii. creatura liberabit² a seruitute corruptōis in libertate filiorū dei. ¶ Decimū erit de pacis trāquilitate ⁊ de eterna requie. vn̄ ysa. xxxii. sedebit populus meus in pulchritudine pacis requie opulēta. ¶ Vndecimum erit de manifesta totius trinitatis cognitōe ⁊ visiōe et dilectōe pfecta. vn̄ augu. q2 tūc amabimus: videbimus et laudabimus. et beatus ber. dicit ibi. cognoscimus prīs potētiā: filiū sapientiā spūsancti benignissimā clementiā. et ita habemus illius summe trinitatis summā ⁊ plenā noticiā. et io. xvii. hec est vita eterna vt cognoscāt te solū deū et quē misisti ihesum christū. ¶ Duodecimū erit de istorū gaudiorū possessio[illegible] [illegible]diū vestrū nemo tollet a vobis. Ista gaudia [illegible]s in fine colligere Amen.

[illegible] passione. sermo visesimus secūdus.

[illegible] lapides vt iacerēt in ihesum: ihūs vero [illegible]se et exiuit de tēplo. io. viii. ¶ In verbis [illegible] sunt cōsiderāda. ¶ Primū ē quid ē ihe[illegible] [illegible]ui sunt illi qui eū lapidabant vel volue[illegible] [illegible]cūdū ē videre qui sūt illi a quibz se ab[illegible] [illegible]ihūm abscōdere. ¶ Terciū est videre illud [illegible] ihūs exire. Primū notat² cū dicit². tulerūt [illegible] iacerēt in ihūm. Secūdū notat² cū dicit². ihūs [illegible]abscōdit se. Terciū cū dicit. et exiuit de templo.

¶ Nota qui sunt illi qui lapidāt ihesum.

¶ Primū g° est videre quid ē ihūm lapidare et qui sunt illi qui eū lapidāt vel volūt eū lapidare. Ihesus ē veritas et mīa et largitas et caritas et in ipso fuit summa hūilitas et mūdicia et castitas ⁊ sobrietas illi ei lapidāt ihūm christū qui lapidāt mīam et veritatē: largitatē ⁊ caritatē: humilitatē: castitatē vel sobrietatē. illi g° lapidāt ihesum qui lapidāt veritatē: q2 ihesus est veritas. vn̄ io. xiiii. ego sum via veritas et vita. glosa. interli. ego sum via sine er-

roꝛe querētibꝰ veritas sine falsitate viuētibꝰ vita secura permanētibus. Jesus ergo veritas ē. iesum veritatē lapidat quicquid est cōtrariū et opponit se veritati. vt mendaciū ypocrisis et detractō. vñ io. x. dicitur ꝙ iesus dixit ego et pater vnū sumus: tulerūt lapides iudei mēdaces ypocrite tristes ⁊ detractoꝛes vt lapidarēt eū. et fuit causa quoniā dicebat eis veritatē. similiter dꝛ hic. tulerunt lapides vt iacerent in eū et causa fuit: qꝛ dicebat et pꝛedicabat eis veritatē. ita faciūt hodie multi. ⁊ maxime ypocrite mēdaces et detractoꝛes qñ veritas eis dicitur et annūciatur: scandalizantur et lapidāt eos lapidibꝫ detractōis. ad minus eos qui de viciis illos redarguūt ⁊ dicunt illis veritatē eos odio habēt. vñ amos. v. ca. odio habuerūt coꝛripiētē in poꝛta et pfecte loquētē abhoīati sunt ⁊ dicūt de tali sicut iudei de chꝛisto. vere dicimꝰ ꝙ hic demoniū habet io viii. ¶ Sꝫ sciendū est ꝙ ꝓpter lapidatōes ist[illegible] tēda veritas ad pꝛedicādū per quā aīe a [illegible] scitātur. et hoc optime significatū est [illegible] xi. vbi dꝛ ꝙ qñ dñs voluit ire ī iudeā v[illegible] dixerūt discipuli. rabbi: nūc querebāt [illegible] tu vadis illuc. et tñ nō dimisit ire illu[illegible] zarū qui moꝛtuus erat et sepultꝰ sub [illegible] quatriduanus erat significatur quili[illegible] us est moꝛte peccati moꝛtalis. et sepul[illegible] stinatōis et fetidus coꝛā deo ⁊ angelis ⁊ [illegible] anus est ꝓpter peccati delectatōnē et cōsen[illegible] et cōsuetudinē. ad suscitādū ergo peccatoꝛē a mo[illegible] debemꝰ ire ⁊ debemꝰ denūciare ei veritatē per quā sus[illegible] tatur ab illa moꝛte et nō debemꝰ cessare ānūciare ei et aliis ꝓpter lapidationē detratōis mēdacii: igitur et mēdaces lapidāt veritatē. qꝛ cōtrarii sūt veritati. et ideo dicit psal. perdes oēs qui loquūtur mendaciū. similiter ypocrisis et ypocrite lapidāt veritatē: qꝛ cōtrarii sunt veritati ⁊ exterius ostēdūt speciē sanctitatis: sꝫ nichil habent ipsi iterius de veritate sanctitatis. ipi sūt similes sterqlinio tecto niue qd superius et exterius ē albū et inferius et interiꝰ

nigrū est ⁊ fetidū: ita ypocrite exterius ostēdūt veritatē et sanctitatē: sꝫ interius scdm rei veritatē nichil habēt de sanctitate: sꝫ īterius sūt fetidi. q2 inmūdicia diuersorum pccoꝝ pleni sunt. et io dicit christus mat. xxiii. ve vobis ypocrite qui mūdatis qd deforis est calicis ⁊ parapsidis: et iterius pleni estis rapina et auaricia ⁊ imūdicia. vere pleni sunt auaricia. i. sordib9 pccoꝝ. mūda prius qd intus est ⁊c. dicit christus. similiter detractō l' detractores lapidāt veritatē. et illud optime figuratū est. ii. re. xvii. de semey qui p iugū mōtis gradiebatur cōtra dauid maledicēs ⁊ mittēs lapides aduersus eū. semey interpretat' audi me p quē significat' detractor: quoniā qn vult detractionē de aliquo facere dicit illi cui narrat detractōnē audi me: talia audiui de illo. certe isti detractores bn faciūt se audiri ab illis. ⁊ hodie citius hoies audiunt dicere mala de vicinis suis et de aliis q̄ bona. et isti detractores nū q̄ dicūt bona de aliquo: imo mēdacia adinuenīūt et mala augmētāt et bonū dīnuūt et malū dicūt et tūc aduersus dauid et aduersus christū veritatē lapides mittunt: dum verba aliis narrāt et dicūt q̄ nocere pnt. talibus pmittit dns dānatōnē eternā. isa. v. ve illis qui dicūt bonū malū ⁊c. Itē christus miā est et largitas et largissim9. vt patet in hoc q oibꝫ nobis āgelos suos tradidit ad custodiēdum et ī hoc q dat nobis quotidie bona terre ad nos sustētādū et in hoc spāliter q in fine dedit semetipsum ad nos redimēdū. vn eccle. xxix. gratiā fideiussoris tui nō obliuiscaris dedit aiam suā p te. vere largus ē et in signū largitatis sue voluit manus suas in cruce perforari et habere extensas pūer. xix. man9 suas aperuit inopi et palmas suas extēdit ad pauperē. ¶ Duo not' āt hic. q2 ille dicitur habere man9 apertas cōtra auaroꝝ tenacitatē et manus extēsas cōtra cupidoꝝ rapacitatē. christū largitatē lapidāt cupiditas et auaricia. et maxie auari et cupidi. et illd optime significatū ē. iii. re. xxi. vbi d2 ad litterā q iezabel accepit duos falsos testes qui dixerūt falsum testioniū contra naboth et lapidauerūt eū ex ciuitatem: quia noluit dare vi

neam suā achab regi. spūaliter achab qui interpretat' ap-
p̄hēdens significat dyabolū qui apprehēdit pctōres qn̄
cōsentiūt tētationibꝫ suis ⁊ suggestionibus suis. vere tūc
apprehēdit pctōrē qn̄ cōsentit ei ad faciēdum mortale pec-
catū. vn̄ psal. psecutus ē inimicus aiam meā ⁊c̄. et exo. xv.
dicit pharao. i. dyabolus. psequar et cōprehēdā aiam: diui-
dam spolia: implebit' aīa mea. psequit' dyabolus pctōrē p
suggestionē: apprehēdit eū p cōsensum et delectationē. di-
uidit spolia qn̄ peccator facit peccati opationē. sꝫ aīa eius
implebit' p peccati cōsuetudinē. Rex achab dyabolus est
qui ē rex sup oēs filios supbie. iob. xl. per naboth qui con-
cludēs interpretat' significat' quilibet iustus qui dꝫ con-
cludere dyabolo. et tūc cōcludit bn̄ ei qn̄ tētationibꝫ suis
nō cōsentit: sꝫ de illis bn̄ se defēdit. per vineā naboth signi-
ficat' q̄libet aīa fidelis q̄ debet portare vinū cōpunctōis.
de ista vinea dicit' ysa. v. vinea dn̄i exercituū domus isra-
hel. Istā vineā desiderat dyabolus multū. vn̄ gen̄. xiiii. di-
xit rex sodomoꝝ p quē significat' dyabolus. da michi aias
cetera tibi tolle. Istā vineā vult auferre naboth. i. cuilibꝫ
iusto et ei pmittit multas delectatōes ⁊ honores et diui-
tias et alia multa. et qn̄ illā nō pōt habere ppter aliquaꝫ
pmissionē: tūc iezabel adducit duos falsos testes qui spū-
aliter iterficiūt et lapidāt naboth et faciūt achab hēre vi-
neā suā. Jezabel iterpreta' fluxus vanus vel sterquiliniū
et significat cupiditatē reꝝ tpāliū q̄ facit corda multoruꝫ
fluere in vanas cogitatōes et in vana desideria et in mul-
ta nociua q̄ ingerunt hominē in interitū et perditionem.
Per iezabel g° cupiditas reꝝ tēporaliū significat'. ¶ Duo
falsi testes pn̄t dici amor retinēdi ⁊ ardor acquirēdi Ista
iezabel. i. cupiditas q̄ est regina iferni p istos duos falsos
testes scꝫ p amorē retinēdi ⁊ ardorē acquirēdi lapidare
et interficere spūaliter vult naboth. i. viruꝫ iustum et ita
christum in mēbris suis ⁊ facit vineā suam. i. animā fidelē
habere achab. i. dyabolo ¶ Itē christ9 est caritas. i. io. iii.
deus caritas est. sed inuidia et odium inuidi et odiosi la-
pidant christū caritatē in mēbris suis: q2 lapidabāt habē

tes caritatē. vñ actuū. vii. dicit᷑ q̄ iudei per inuidiā lapi-
dauerūt beatum stephanū plenū fide et gratia ⁊ spūsan-
cto ¶ Itē in christo fuit sobrietas ⁊ castitas. vñ ipē solus
pōt dicere illō puer. puer sum: a pctō mūdū est cor meū
ipē totus mūdus ē: q2 nūq̄ fecit peccatū nec iuēt᷒ ē dol᷒
in ore eius. vt hēt᷑ ysa. liii. christi castitatē in mēbris eius
lapidāt luxuriosi et sobrietatē gulosi. castitatē amittere
et sobrietatē excedere ē christū lapidare ex seipso spūali-
ter. ¶ Item christus huīlis fuit mat. xi. discite a me: q2 mi
tis sum et huīlis corde. christū huīlē lapidant itra se qui
superbi sunt per suam superbiam. et ipsi superbi spūali-
ter lapidāt huīlitatē. sed hᵒ nō deb3 facere iustus: s3 poti
us supbiā diaboli et ipsū supbū diabolū per verā huīlita-
tē lapidare debet. sicut fecit dauid. i. re. xvi vbi dicitur q̄
dauid elegit quinq3 lapides limpidissimos de torrēte in
peram pastoralē quā habebat secū: tulitq3 vnū lapidē et
fūda iecit circūducens percussit philisteū in fronte et īfi
xus ē lapis in frōte eius et cecidit in faciē eius. per istos
quinq3 lapides significāt᷑ quinq3 cōsideratōes de quibus
pueīt huīlitas qua lapidat᷑ superbia ¶ Prima ē cōsidera
tio ppꝛie fragilitatis. Scda ē vite nrē breuitatis. ⁊ nati
uitatis ꝯsideraᵒ. ¶ Tercia ē cōsideraᵒ mortis. d̄ istis trib3
d2 iob. xxx. cōparatus sum luto et assimilatus sum fauille
et cineri. cōparat᷑ hō luto per consideratōnē sue natiuita
tis ⁊ fragilitatis. fauille per cōsideratōnem vite breuita
tis. cineri per cōsideratōnē mortis. ¶ Quarta ē cōsidera-
tio ppꝛie īiquitatis. vñ psal. huīliati sunt in īiquitatibus
suis. et puer. xii. meror in corde viri huīliauit eū. ¶ Qui-
ta est cōsideratō christi humilitatis saluatoris nostri. vñ
isa. xvii. īclinabit᷑ hō ad factorē suū. i. ad consideratōnē fa
ctoris sui īclinati et humiliati. ex isto lapide pꝛopꝛie lapi
dat᷑ golias. i. diaboli superbia q̄ vult hodie oēs filios isra
hel superare et cōtemnere. veritas ergo a detractorib᷒ la
pidat᷑. et et ypocrisi misericordia et largitas ab auaris et
cupidis et castitas a luxuriosis sobrietas a gulosis cari-
tas ab īuidis et odiosis ⁊ humilitas a supbis. sed certe in

fine detractores et auari 2c. lapidabūt in iferno a demonibus lapidibꝫ vite eterne. vñ eze. xvi. adducam super te multitudinē demonū et lapidabūt te lapidibus et cruciabūt te gladiis o aīa superba et auara et cupida et inuida gulosa et luxuriosa 2c. ¶ Scdm est videre a quibꝫ se abscōdit christus ¶ Et sciend est q a detractoribꝫ ab ypocritis auaris cupidis inuidis gulosis luxuriosis et superbis vñ deut. xxxii. abscōdā faciē meā ab eis et cōsiderabo nouissima eoꝝ. et vere ab istis abscōdet se dñs in finē. q2 isti post mortē eū querēt et eū inuenire non poterūt. io. vii. queretis me et nō inuenietis. ratio est q2 tales nūq intrabūt in regnū celorū. vnde aposto. i. corin. vi. an nescietis quia iniqui ⁊ superbi ⁊ discordes nō possidebūt regnū dei: nolite errare: q2 nec fornicarii nec ydolis seruiētes nec adulteri nec molles nec masculoꝝ cōcubitores neqꝫ auari neqꝫ ebriosi neqꝫ maledici neqꝫ rapaces regnū dei possidebūt. Ab istis abscōdit se dñs et in fine eū inuenire nō poterūt. Siliter abscōdit se ab illo qui abscōdit se ab eo et celat peccatū suū et excusat se sicut fecit adam gen. iii. quādo peccauit abscōdit se adā et vxor eius a facie domini in paradiso ⁊ excusauit se d. domine: mulier quam dedisti michi sociam dedit michi de ligno et comedi. et mulier excusauit se similiter d. serpens decepit me. certe ab istis abscōdit dñs faciē suam: q2 abscōdunt et excusant peccata sua et nolūt confiteri. Isti nūq veniēt ad misericordiā dei nisi illa cōfiteantur si tēpus habent cōfitendi ea. vnde prouer. xxviii. qui abscōdit scelera sua nō dirigetur: qui autē cōfessus fuerit pccā ⁊ dereliquerit ea misericordiā cōseqtur. vñ psal. iniusticiā meā nō abscōdi. dixi confitebor aduersū me iiusticiā meā. ¶ Terciū ē videre quid ē tēplū illud a quo dicit christus exiisse et ppter quid exit ab illo tēplo et h° notat cū d2. et exiuit de tēplo. ¶ Templū illd est corpus cuiuslibet iusti et quelibet aīa fidelis. vñ apostolus. i. corin. iii. nescitis q2 templum dñi estis vos: summus sacerdos istius tēpli est iesus christus qui ibi hitat per suā grām. vnde aposto. hebre. vii. hic est melchisedech

71

rex hierusalē sacerdos summi dei. de isto templo exit christus ꝓpter tria nec intrat ibi nec habitat per suā gratiā. Primū est ꝓpter imūdiciā peccati mortalis ⁊ pollutionē vnde sapi. i. in maliuolā aīam nō introibit sapientia. i. filius ⁊c. et beatus petrus dixit christo. exi a me domine qꝛ homo peccator sum. lu. xi ¶ Scdm est propter parrochianorū incorrigibilitatē. parrochiani templi cordis pnt dici gemitus et bona suspiria et bone cogitatōes ⁊ sancta desideria et sancte affectōes aīe. sꝫ quādo desideria sūt mala et illicita et cōtraria spiritui ⁊ cogitatōnes male sunt et peruerse ⁊ immūde: tūc ab illo tēplo exit christus. sap. primo. peruerse cogitatōes separāt hoīnē a deo. et ibidem dicit[2] ꝙ spūssanctus effugiet fictū. i. peccatorem ⁊ auferet se a cogitatōibus qn̄ fuerit sine intellectu. ¶ Terciuꝫ est ꝓpter sanguinis effusionē. sanguis effusio spiritualiter pōt dici ira mala et odiū et rancor et discordia. qꝛ ex istis sepe fit effusio sanguinis. sꝫ quādo ira mala ⁊ rācor et discordia sūt in corde viri: tūc dyabolus ibi venit et dominus ab illo tēplo recedit ⁊ exit. ideo dicit aposto. ephe iiii. irascimini et nolite peccare: sol nō occidat sup irā vestrā. nolite dare locū dyabolo. et ibidē. nolite contristari spiritū dei: in quo signati estis. et ideo dicit grego. super illud. dū ira animū pulsat spiritui sancto perturbat habitatōnē. imo eū expellit et dyabolū introducit. quia sicut in pace factus est locus eius. scilicet dei (vt habet[2] in psal) ita in ira et odio factus est locus diaboli. propter ista tria de isto tēplo exit dominus nec voluit ibi intrare nec habitare p suā gratiā. vn̄ sicͭ sacerdos (qn̄ ē polluta eccīa sua vel qn̄ parrochiani sūt incorrigibiles) exit ab eccīa sua et sicͭ sacerdos (qn̄ in eccīa sua factū ē homicidiū vel effusio sāguis) nō itrat ad celebrādū dīna: donec recōsiliata fuerit. ita christ[9] ꝓpter ista tria exit a tēplo viri iusti nec intrat illō donec recōciliet[2] dō patri p confessionē verā et p bonā pn̄iaꝫ. de ista recōsiliatōe dicit spōsus spōse cāti. i. o sclēt[2] me osclō cordis sui. h° fit p verā pn̄iaꝫ et cōfessionē vt sponsa sponso suo recōsiliata ē per veram penitentiam

recōsiliata est q̄libet aīa peccatrix. vñ eze. xviii. si impius egerit pniam de omnibus pctis q̄ opatus ē: iudiciū et iusticiā fecerit: vita viuet et morte nō morietur et omniū iniquitatū eius nō recordabor āplius. quia iā talis michi recōsiliatus ē p verā pniam et tūc in tēplo suo itrat hic p gratiā. in futuro dabit ei regnū celoꝝ. et iō dicit christus mat. iii. agite pniam: appropinquabit vobis regnū celorū. Illud regnū nobis cōcedat christus Amen.

De eodem.

Qui ex deo est verba dei audit. io. viii. In isto euāgelio istruit nos dñs noster ihūs christus nō verbo solū sz exēplo. Et notādū est q in sex docet nos christus. Primū ē q illi qui sunt ex deo ꝛ filii dei libēter dñt verbū suū audire. Secundū est q verbū seruatū facit mortē eternā vitare. Terciū est q crimē nobis impositū possumus negare: sz nō debemus pter hº cōtumeliā reddere. Quartū est q nō debemus de bono ope gloriam q̄rere. Quintū est q nō debemus mētiri. maxie in his que ptinēt ad salutē aīe: sz semp debemus veritatē dicē. Sextū est q incorrigibiles debemus ad horaꝫ dimittere. Primū g° est qui ex deo ē libēter verbū suū dꝫ audire. et hoc notatur cū dicitur. qui ex deo ē verba dei audit. glo. dicit. per viciū nō sunt peccatores ex deo qui p naturā sunt ex deo. qui g° ex deo est p naturā et per fidē verba dei audit: sz ita ē q quilibet christianus fidelis est ex deo.

Audire debemus libēter quattuor verba christi.

Et notandū q quattuor verba q̄ deus vel christus docuit et locutus fuit in terra dꝫ quilibꝫ fidelis libēter audire quoniā sunt ad salutem aīe eius. Primū verbū est pnie. et hoc tanq̄ filius verbū patris regnū sibi pmitētis. ab isto incepit predicatio christi mat. iiii. agite penitentiā: appropinquabit vobis regnū celoꝝ. similiter ab isto verbo incepit predicatio beati iohānis baptiste mat. iii. in diebus illis venit iohānes baptista predicās i deserto iudee dicēs pniam agite appropiquabit vobis regnū celoꝝ. glo. i. prima virtus ē per penitētiā veterem hominē et vicia odire.

et sicut dicit glo. penitẽtia dicit a puniẽdo. qua quilibz punit qd illicite cõmisit. similiter a verbo penitẽtie incipit predicatõ petri. actu. ii. penitẽtiã inquit agite ⁊ baptizet vnusquisqꝫ vestrũ in noĩe iesu in remissionẽ pctõꝝ. Primũ g° qd debet libenter audire ẽ penitẽtie verbũ. qꝛ penitẽtia facit aĩmã mortuã per peccatuz mortale viuere vita gratie. vñ eze. xviii. si impius egerit penitẽtiã de oĩbus pctis q̃ operat⁹ fuerit: vita viuet nec morte morıet. et lu. xiii. dicit christus. nisi pniaz egeritis oẽs siĺ: peribitis ¶ Scdm verbũ est verbũ iusticie. et ẽ verbũ iusticie illud qd dñs dicit mat. vii. oĩa q̃cũqꝫ vultis vt faciãt vobis hoĩes eadẽ facite illis. hec ẽ enĩ lex et ꝓphete spũaliter ĩtellecta. ¶ Sz sciend est vt dicit glo. ꝙ volũtas hic tãtuz dicit de bonis. certe illd verbũ est verbũ iusticie vt quilibet faciat aliis oĩa scdz q̃ vult vt alii sibi faciãt. iustũ est enĩ ꝙ sicut volo ꝙ ꝓximus meus diligat me vt ego eũ diligã et sic de aliis. siliter iustũ ẽ ꝙ sicut ego vellẽ si paup essem ꝙ ꝓximi mei diuites michi cõpaterẽt et largirẽtur de bonis suis: ita et ego cũ sim diues ⁊ ꝓximi mei paupeperes: debeo hẽre cõpassionẽ de ipsis et largiri eis de bonis meis. Ista iusticia sumpta ẽ d lege nature ⁊ ẽ scripta in corde cuiuslibz viri iusti. de ista iusticia põt dici illud mat. v. btĩ qui esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã: quoniã ipĩ saturabũt. certe istã iusticiã face ẽ fructũ iusticie seĩnare. qꝛ in pace seiã. vñ dꝛ iaco. iii. fruct⁹ iusticie ĩ pace seiã. de q° isa. xxxii. ⁊ erit opus iusticie pax. Illud verbũ iusticie dꝫ q̃libz audire tãq̃ bon⁹ suus verba dñi sui iusticiã erudiẽtis ¶ Terciũ verbũ ẽ verbũ mĩe ⁊ illd ẽ ĩ duobꝫ iniurias sibi illatas dimittẽdo et de boĩs sibi a deo collatis christi paupibus largiendo. de hoc dꝛ lu. vi. estote misericordes sic ⁊ pater vester mĩsicors ẽ. dimittite ⁊ dimittet vobis date et dabi vobis. dicit. dimittite ⁊ dimitte vobis. ecce magnũ forũ qd ꝓmittit nobis. si dimittam⁹ aliis ĩiurias nobis illatas: dimittentur nobis pctã nostra. certe hñ oẽs iniurias sibi illatas deberẽt dimittere qui intelligerent illd verbũ quod dicebat christus in cruce. pater dimitte

illis: quia nesciūt quid faciūt. lu. xxiii. iudei iniqui prius
clamauerūt et dixerūt pilato. crucifige crucifige eum et
ipse christus agnus dulcissimus i cruce positus ecōtrario
dicebat. pater dimitte illis: qz nesciūt quid faciūt. In h°
adimpletur qd dixit ysa. liiii. p trāsgressoribus suis rogabat
certe qui illd bene cogitaret: ego credo q oēs iiurias sibi
illatas pppter amorē iesu christi libēter dimitteret. ¶ Se
cūdū ē qd dicit. date et dabitur vobis similiter ecce mag
nū forū: qz pmittit eterna p tēporalibus dicēs. date tem
poralia et dabitur vobis vita eterna. talis qui libēter dat
paupibus feneratur deo. vñ puer. xix. qui miseretur paupe
ribus feneratur deo. vere feneratur per hoc domino qz per
hoc acquirit diuitias eternas et ditior fit etiā in h° secu
lo de diuitiis tpālibus. vñ puer. xi. alii diuidūt ppria et
ditiores fiūt. alii rapiūt aliena et semper in egestate sūt
Illud verbū dz quilibet audire libēter tanq filius verbū
patris vel matris eū cōsolātis. vnde ysa. xlix. nūquid pōt
mater obliuisci infantē vteri sui: et si oblita tñ illius fue
rit: nō tñ obliuiscar tui. et eccle. iiii. miserebitur tibi magis
q mater. vere ille misericordiā habebit qui misericordiaz
habet de pauperibus. mat. vi. beati misericordes: quoniā
misericordiā cōsequētur. ¶ Quartū est verbū māsuetudi
nis et humilitatis sanctissime. illud verbum debz audire
tāq discipulus bonus verbū magistri sui boni eū dulciter
erudiētis. mat. xi. discite a me: qz mitis sū et humilis corde
et vos similiter humiles mētibus et mites moribus. humiles mē
tibus: vt neminē cōtēnatis qz humilez spū suscipiet gloria.
puer. xxix. et similiter sitis mites moribus: vt neminē ledatis
vel alicui noceatis. qz dz mat. v. beati mites: quoniaz ipsi
possidebūt terrā. s. viuētiū. hec iiii°r. verba christi dz qui
libz fidelis audire. qz dz mat. v. verba christi sūt verba vi
te eterne. 7 io. vi. dñe ad quē ibimus. q. d. nisi ad te q verba
vite eterne habes. 7 iō dicit verus salomō. i. christus pacifi
cus. puer. iiii. audi fili mi et suscipe verba mea vt multi
plicētur āni vite tue. Scdz ē qz verbū dñi suatū facit mor
tē eternā vitare. 7 h° notatur cū dz. q suauerit smonē meū

nõ gustabit morté in eternũ. vere dz quilibz servare verbũ dñi in corde suo. qz illi qui hº faciũt sũt a christo beati lu. xi. beati qui audiũt verbũ dei ꝛ custodiũt illð. ¶ Preterea qui custodiũt illð vitã eternã hẽbũt. vñ pver. iiii. dicit verꝰ salomõ. fili ausculta sermones meos et ad eloq̃a mea iclina aurẽ tuã ꝛ custodi ea in medio cordis tui. vita enĩ sũt scilicet eterna ĩueniẽtibus ea. certe qui christũ diligit libẽter eiꝰ sermonẽ servat. io. xiiii. qui diligit me sermonẽ meũ servabit. ¶ Terciũ est ꝙ crimẽ nobis impositũ possumus negare: sz nullã cõtumeliã debemꝰ reddere. ita fecit christus sicut dr in hoc euãgelio. vnde quando iudei dicebãt nonne bene dicimus nos qz samaritanus es tu et demoniũ habes: et ipse rñdit. demonium nõ habeo. sed ne tacẽdo videatᵘ confiteri hoc fecit ꝑpter credẽtes. In hoc instruit nos christus ꝙ quãdo aliqð crimẽ nobis imponitᵘ ꝙ possumus illð ꝑpter alios negare et dicere. illud falsũ est. sed cõtumeliã aliquã ꝑpter hº nõ debemꝰ reddere. vñ aposto. ro. xii. nolite eẽ prudẽtes apud vosmetipsos nullũ malũ ꝓ malo reddẽtes: sed oĩa sustinete ꝓ amore iesu christi. ita faciebãt aplĩ actuũ. v. ibant apostoli gaudẽtes a cõspectu cõsilii quoniã digni habiti sunt ꝓ noĩe iesu contumelias pati. ¶ Quartũ est qz nõ debemus de bono opere gloriã querere. ꝛ hº notatᵘ cũ dr. eº gloriã meã nõ q̃ro ꝛc̃.

¶ Duo sunt que dñs sibi retinuit.

¶ Duo christus sibi retinuit et quasi ea sibi despõsauit s. vindictã et gloriã. vindictã sibi retinuit. vñ ipẽ dicit deute. xxxii. michi vindictã et ego retribuã. certe stultissimꝰ est qui vindictã vult accipere de iniuriis sibi illatis qz ipse vult de alio vulnere vulnus suũ sanare. ¶ Itẽ qui q̃rit sanitatẽ in alia ĩfirmitate et in alieno malo bonũ suũ: ipẽ est silis illi qui querit ignẽ in aqua et in felle dulcedinẽ. aug. qui de aliena pena q̃rit vindicamẽtũ ipse acq̃rit sibi grãde tormẽtũ. ideo nullus dz sibi vindictã querere sz illã dz deo dimittere. vñ salomõ pver. xx. ne dicas malũ ꝓ malo reddã: sz expecta dñm. s. cui ẽ vindictã sumere et liberabit te a periculo corpis et anime et de luto gehenne.

similiter gloriā sibi retinuit et sibi despōsauit. isa.iii.glo
riā meā alteri nō dabo.qui de bono opere gloriā vult que
rere ipse vult deo quasi vxorē suā auferre.nemo enī debꝫ
de aliquo bono opere vel de aliqua bona virtute gloriā que
rere sꝫ totā gloriā dꝫ ad deū retorquere. vnde iere. ix.nō
glorietur sapiēs in sapiā sua nec diues in diuitiis nec for-
tis in fortitudine sua:sꝫ glorietur in hoc qđ ē nosse me ⁊ sci
re me dicit dn̄s. vn̄ apo.gal.vi. michi absit gloriari nisi in
cruce dn̄i nostri iesu christi. ¶ Quītū ē ꝙ nō dēmus mēti
ri in his q̄ pertinēt ad salutē aīe ⁊ ad veritatē vite. et hoc
notatur cū dr̄. si dixero qꝛ non noui patrē ero similis vobis
mēdax:sꝫ scio eū et sermonē eius seruo. iō nō dēmus mēti
ri in his q̄ ꝑtinēt ad salutē aīe nec ꝓpter bonū temporale.
psal.perdes oēs qui loquūtur mēdaciū.sꝫ veritatē in oībus
et oībus debem⁹ facere ⁊ loqui.et maxīe in pctōꝝ cōfessi
one.vn̄ eccle.iiii.fili:nō cōfūdaris dicere verū ꝓ aīa tua.
et sicut dicitur isa.xxxiii. qui ambulat in iusticiis et loqui
tur veritatē semper(nō semel dicit iterli.glo) iste hītabit
in excelsis ¶ Sextū est qꝛ incorrigibiles debemus ad ho
rā dimittere: sꝫ nō ex toto.et hoc notatur cū dicitur iesus au
tē abscōdit se et exiuit de tēplo.interli.vt humilis abscōdit
se:qꝛ commendāda erat patiētia et nō extendēda potētia
sic a duris cordibus eoꝝ fugit.sed postea dicit discipulis
suis.io.xi.eamus iteruꝫ in iudeam.dicūt ei discipuli. ra
bi:nūc querebāt te iudei lapidare et tu vadis illuc. rn̄dit
iesus.nōne duodecim hore sunt diei.quasi dicat. qui non
corrigitur in vna hora corrigitur in alia.sed qui incorrigibi
les sūt ex toto et in omi tpē debemus dimittere scđꝫ ꝙ di
cit christus phariseis.mat.xv. sinite eos:ceci sunt et du
ces eoꝝ.incorrigibiles enī erāt illi de quibꝫ dicebat iesus
io.viii. ego vado et q̄retis me ⁊ in pctō vestro ꝑmanētes.
dicit iterli. moriemi ⁊c̄. frēs carissimi nō simus icorrigibi
les ex toto sꝫ cōuertamur ad dn̄m deū nostrū quoniaꝫ sic
dicit apo.ii.cor.vi. ecce nūc tēpus acceptabile ecce nunc
dies salutis.et certe si cōuertamur nos per pnīaꝫ ad deū
ipse cōuertetur ad nos per misericordiā suā et suā grāꝫ. vn̄

zacha i. conuertimini ad me p pniam et amorē. Rogemus ergo ipsum christū vt p suā miām ita nos faciat conuerti ad ipsum vt cōuertat' ad nos p suā miām et suā gratiam. quod nobis ... prestare dignetur etc.

Dominica in ramis palmarū. sermo vicesimusquartus.

H b Oc sen[...]tite in vobis qđ et in christo ihesu. phil. ii. ¶ In [...] verbis istis tria sunt cōsiderāda. Primū ē vide[...]re illa q̄ fuerūt in christo q̄ debemus sentire. Secūdū ē [...]ē quo° et ad quid debemus sentire ea q̄ fuerūt in christo [...] saluatore nostro. Terciū est videre illa q̄ impediūt ꝙ nō [...] possumus sentire ea q̄ fuerūt ꝛ sūt i christo.

¶ S[...] sentire debemus tria q̄ fuerūt in christo.

¶ Primu[...] ē videre ea q̄ fuerūt in christo q̄ debemus sentire. Et [...]ciendū ē ꝙ tria q̄ fuerūt in christo notāt' in ista epistola q̄ debemus sentire. ¶ Debemus enī sentire eius hūilitatē et eius obediētiā ꝛ eius passionē. Sētire debemus primo eius hūilitatē et triplicē hūilitatē q̄ fuit in christo debemus sentire hūilitatē scʒ sue incarnatōis: hūilitatē sue cōuersatōis et hūilitatē sue passionis. humilitatē sue passionis debemus sentire. q2 nunq̄ maior fuit hūilitas q̄ ista ꝙ deus homo factus ē p nobis ꝛ ꝙ filius dei in vterū vnius paupis virginis descēdit et ꝙ ibi fuit ꝛ pmāsit et quod nō erat assumpsit. ēte nullā maiorē hūilitatē possʒ hō excogitare q̄ istā quā deus omniū serui formā accipiēs fecit. vñ dicit' hic in epistola. exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. Idē dicit psal. minuisti eū paulominus ab angelis. et apost. hebre. ii. non angelos sʒ semē abrahe apprehēdit ¶ Itē debemus sentire hūilitatē sue cōuersatōis. de ista dicit ipse christ9 mat. xi. discite a me q2 mitis sum et hūilis corde. mitis fuit et ē in pctōꝝ ad pniam vocatōe et eoꝝ receptōe et eoꝝ ad suā miām vocatōe. vñ pʒ in math. xix. de filio pdigo ꝛ de beata maria magdalena luce. vii.

¶ Hūilitas christi quadruplex. ¶ Notādū g° est ꝙ hūilis fuit i tota sua cōuersatōe. et ista hūilitas pōt ondi i qua°'

Primo in hoc q̄ inter pccõres cõuersatus est ꝛ q2 cū illis
mãducare voluit. vñ dicebãt pharisei discipliis eius. mat.
ix. quare magister vester cū pccõribus mãducat et bi[bit]
¶ Secūdo in hº q̄ leprosos ꝓpriis maibus tãgere voluit
qn eos a lepra sua curauit. vñ mat. viii. cū descendisset ie
sus de mõte ecce leprosus veiens et adorabat eū d. dñe: si
vis potes me mūdare. et extẽdens manū suã tetigit eū ie
sus d. volo mundare ¶ Tercio in hº q̄ pauperes socios su
os et discipulos elegit. vñ .i. corin. i. que stulta sūt mūdi
elegit deus: vt confundat sapientes. infirma elegit deus
vt confundat fortia. vnde iaco. ii. nonne deus elegit pau
peres in hoc mundo diuites in fide ¶ Quarto in hº q̄ ãte
passionem discipulorum pedes lauit. io. xiii. si ego laui pe
des vestros dominus et magister: et vos alter alterius d̄
betis lauare pedes. exemplum enim dedi vobis ꝛc̄ ¶ Itẽ
debemus sentire humilitatẽ passionis. de ista dicit psal.
in persona ipsius. ego sum vermis et non homo opprobriū
hominū et abiectio plebis. Ista humilitas potest ostendi
quadrupliciter ¶ Primo in hoc q̄ quasi leprosus reputa
tus fuit et despectus fuit. vñ ysa. liii. et nos reputauimꝰ
eū leprosū et percussum a deo et humiliatū ꝛc̄ ¶ Secūdo
in hº q̄ cū duceret ad crucis patibulū plus q̄ agnus corã
tundente os suū non aperuit: sed patiẽter et huiliter sine
murmuratõe sustinuit. vñ ysa. liii. sicut ouis ad occisionẽ
ducitꝰ et quasi agnus corã se tundẽte obmutescit et nõ a
peruit os suū. ¶ Tercio in hº q̄ cū latronibꝰ suspendi vo
luit et in hoc q̄ pro transgressoribꝫ humiliter exorauit.
vñ ysa. liii. cū sceleratis reputatus ẽ et ipse peccata mul
toꝝ tulit ꝛ ꝓ trãgressoribꝰ exorauit. ¶ Quarto in hº q̄ a
lapas et sputa ĩ facie ꝛ flagella ĩ corpe sustinuit patiẽter
et in hº q̄ vltio vilissimū genus mortis elegit. s. mortẽ cru
cis. q2 in lege maledictus erat qui pẽdebatur in ligno sic
habetur in deute. xxi. de ista totali huilitate christi dicit
aug. sup illō phili. ii. exinaniuit semetipsū serui formã acci
piẽs factꝰ obediẽs vsq3 ad mortem ꝛc̄. humiliauit se chri
stus vsq3 ad incarnationem vsq3 ad mortalitatis humane

75

pticipationē: vſq ad diaboli tentationē: vſq ad populi irrisionē vſq ad sputa et vincula et alapas et flagella vſq ad mortē non quamlibet ſʒ mortē crucis q̄ tūc ignominiosior erat. ecce habemus maxie humilitatis exēplū superbie medicamētū. quid ergo itumeſcis o homo o pellis morticina quid itēdis o iſanies feda quid iflaris priceps tuꝰ humilis et tu ſupbꝰ. capud tuū humile et tu mēbrū ſupbū absit hoc. Scdʒ qd fuit in christo ē quia debemus sentire eius obedientiā. quod notatur hic cū dicitur. factus est obediens vſq ad mortem.

¶ Sentire debemus triplicem obedienciam

¶ Et sciēdū est ꝙ triplicē eius obediēciā debemus sētire Prima fuit q2 obdiens fuit maxie matri sue et ioseph patri suo putatiuo. vn̄ lu. ii. et erat subditus illis. Scda fuit q2 obediēs fuit diabolo. q2 permisit se portare de vno loco ad ad aliū locū vt de deserto supra pinnaculū tēpli et pmisit se tētari multiplici teutatione. vt habetᶻ mat. iiii. ¶ Tercia fuit q2 obediēs fuit deo patri. vn̄. hic dicitᶻ factꝰ ē obe. vſq ad mortē. ¶ Tercio debemꝰ sētire suā passionē et suā mortem. et hoc notatur cū dicitur mortē aūt crucis ¶ Secūdū pricipale ē videre quō debemꝰ illa tria sētire et ad quid ¶ Et sciēdū ē primo ꝙ eius humilitatem triplicē in cordibꝰ nostris debemꝰ habere ad hᵒ vt oēm superbiā a cordibꝰ nostris remoueamus. q2 sicut d2. i. re. xvi homo videt q̄ patēt exterius deus aūt intuetᶻ cor. s. humiiū. et psal. deus humilia respicit ꝛc. vn̄. i. pe v. capi. humiliamini sub potēti manu dei: q2 humilibus dat graciam ¶ Et sciēdū ē ꝙ tria sūt q̄ faciūt hominē habere verā huilitatem. ¶ Primū ē cōsideratio proprie fragilitatis. vn̄. mich. vi. huiliatio tua i medio tui ¶ Scdm ē cōsideratio ꝓprie iniquitatis ꝓuer. xii. meror i corde viri huiliabit eū Terciū cōsideratio huilitatis sui creatoris. vn̄. ysa. xvii. icliābiᶻ homo ad factorē suū. i. ad cōsiderationē creatoris sui inclinati ⁊ humiliati huiliabitur queadmodū aliquis videns dn̄m suū sub scabello pedū suoꝝ de cathedra descēdere d3. de istis gradibus huilitatis quere in illo ſmōe

Tulerũt iudei lapides vt iacerẽt ꝛc̃. ¶ Secũdo debemus sentire triplicẽ eius obedientiam. i. re. xv. melior est obedientia ꝙ̄ victime. sed eius obedientiã debemus sentire: vt ad similitudinem eius bene superioribus nostris obediamus. bonũ enĩ est homini vt sit bene obediẽs. vnd̄ prouer. xxi. vir obediens loquetur victoriã.

¶ Obedire debemus tribus.

Sed sciendũ est ꝙ tribus debemus obedire. ¶ Primo deo actu. v. dicit petrus. magis oportet obedire deo ꝙ̄ hominibus. et ille bñ obedit deo qui precepta eius custodit fideliter sine trãsgressione. et h° oportet facere qui vult ad vitã eternã ĩtrare. mat. xix. si vis ad vitã ĩgredi serua mãdata. ¶ Preterea illd̄ oportꝫ facere qui vult amicus dei esse. vñ io. xv. vos amici mei estis si feceritis que ꝛc̃. sꝫ que sũt illa precepta q̄ debemus custodire ⁊ q̄ precepit nobis hec sũt decẽ precepta legis de quibꝫ dicitur exo. xxv. nõ habebis deos alienos. non assumes nomẽ dei tui in vanũ ꝛc̃. sed super oĩa precepta christus precepit nobis vt viuamus et diligamus inuicẽ. vñ io. xv. hoc ẽ preceptũ meũ vt diligatis ĩuicẽ. ¶ Scd̄o debemus obedire superioribus nostris. vt quilibꝫ religiosus prelato suo ⁊ quilibꝫ laicus sacerdoti suo. vñ apo. heb. xiii. obedite prepositis vestris: ipĩ enĩ peruigilãt quasi rõnẽ reddituri ꝑ vobis et deuter. xvii. aĩa q̄ superbierit obedire nolens imperio sacerdotis decreto iudicis morietur. sꝫ ille sacerdoti suo bñ obedit qui secũdum posse suũ precepta q̄ ĩ eccia facit fideliter custodit. ¶ Tercio debemus obedire parẽtibus nostris carnalibus.

¶ Sẽtire debemus christi passionẽ quinqꝫ modis.

Item tercio debemus sentire christi passionẽ et h° quinqꝫ modis. Primo sensu visus. q2 sepe dẽmus videre oculis cordis christi passionẽ. s. quõ habuit manus clauis perforatas et latus lãcea pforatũ. et hoc ẽ quod dicitur lu. xxiiii. videte manus meas. s. clauis perforatas q2 ipse ego sũ. et treñ. i. o vos oẽs qui trãsitis per viã attẽdite ꝛc̃. similiter debemus sentire sensu visus. q2 lãcea militis apuit latus saluatoris ⁊ ex passione eius dẽmus lachrimari. vñ hiero.

quis pōt trāsire siccis oculis qui respicit ꝙ lācea militis trāsfixit latus saluatoris ¶ Scdo debemus sentire sensu audit⁹ christi passionē et illam bn̄ sentimus auditu qn̄ de illa loqui et predicare audimus. bn̄ sentire debemus sensu auditus illud qd̄ dicebāt ei iudei mat. xix. vath qui destruis tēplū dei ꝛ in triduo reedificas illud ꝛc̄. et illud similiter. si tu es filius dei descēde de cruce ꝛ credimus tibi. et btūs ber. dicit. si tu es fili⁹ dei nūc descēdas de cruce. similit' sentire debemus sensu audit⁹ illud duplicatuꝫ crucifige lu. xxiii. crucifige crucifige eū. et btūs ber. o ꝙ dissimile tolle tolle crucifige eū. et bn̄dict⁹ q̄ venit ī noie dn̄i. o ꝙ dissimile rami virētes et flores ꝛ crux et spine in capite. Itē debem⁹ sentire sensu audit⁹ illud verbū qd̄ dicit vltio. cōsūmatū ē. et iclinato capite emisit spūm. vt habetur io. xix. sicut dicit ber. sup apoc. i. qui hꝫ aures audiēdi audiat scꝫ q̄ et quāta christus passus ē ꝓ nobis vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹. i. pe. ii. nō dicit beatus petrus quid nec quātū passus ē ꝓ nobis. q2 nō ē aliquis qui de facili possꝫ illud narrare. ¶ Tercio debemus sentire sensu gust⁹ famē quā sustinuit ī deserto cū ieiunasset quadragita diebꝫ et quadragīta noctibꝫ vt hēt' math. iiii. similiter debemus sentire sensu gust⁹ sitim quā sustinuit in cruce qn̄ dixit. sitio. et illi obtulerūt ei spōgiā aceto plenā et ysopo ꝛ ipse noluit biber e: q2 nō sitiebat ibi vinū nec aquā. sꝫ salutē aīaꝝ nr̄arū quā sitit semꝑ siue sentit. famē eius coporalē et sitim debemus sentire sensu gustus. et hoc bn̄ sentimus sensu gustus qn̄ facimus gustuꝫ nostrū esurire et sitire. et ēte tales sunt beati. vn̄ lu. vi. beati qui nūc esuritis: q2 saturabimini. ¶ Quarto debemus in corde nr̄o passionē ei⁹ sentire ꝑ cōpassionē ꝛ recordationē. vn̄. treñ. iii. recordare pauꝑtatis ꝛ trāsgressiōis mee absinthii et fellis. et apost. hebre. xii. recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipsuꝫ cōtradictionē. Item hiero. quātas anxietates ꝓpinat nobis presens tribulatio. parua patimur si recordaremur quid biberit ad patibulū qui nos iuitat ad celū dicēs. venite ad me qui laboratis ꝛ one

rati estis et e° reficiã vos. mat. xi. ¶ Quito debem⁹ cor‑
pore nostro sentire illud. et hoc bene facim⁹ qñ mortifica‑
tõez ei⁹ semp i corpe nostro portam⁹ et hoc ē qd dicit apo
sto. ii. corin. iiii. sep mortificationē iesu in corpe nostro cir
cũferētes vt et vita iesu in corpibus nostris manifestet'.
cristi passionē debem⁹ sentire vt libēt' ad exemplũ ei⁹ pe
nitēciã agamus. vñ. i. pe. iiii. christo passo in cruce et vos
eadē cogitatione armemini. et exo. xxv. ispice et fac scdm
exēplar qd tibi in mõte mõstratũ ē. i. in cruce ¶ Tercium
principale ē videre que ipediũt ꝙ nõ possum⁹ odorē hu‑
militatis et obediētie et passionis christi sentire.

¶ Christi odorē tria impediũt.

Primũ ē fetor luxurie siue fetor ⁊ mors cuiuslibʒ peccati
mortalis. vñ ber. qui nõ sētit odorē tuũ christe: aut fetid⁹
aut mortuus ē. s. p peccatũ mortale. ¶ Scdm ē carnalitas
. i. nimis amor ꝓprie carnis. vñ carnales et accidiosi sunt
sicut paraliticus qui nichil sentit. vñ apostolus
¶ animalis homo. i. carnalis homo nõ sentit q̄ dei sunt. s.
ꝗ odorifera et ꝗ dulcia et ꝗ gloriosa. et ro. viii. q secũdũ
carnē sunt q̄ carnis sũt sapiũt et q̄ scdm spiritũ sunt que
spũs sunt sapiunt ¶ Tercium est peccatum ebrietatis q2
ebrius ē sicut dormiens qui nichil sentit. vñ puer. iiii. di‑
citur de viro ebrioso. et erit sicut dormiens i medio mari
⁊ q̄si sopbistic⁹ gubernator. a misso clauo. ⁊ dices. verbe
rauerũt me. s. demones: sʒ nõ dolui. traxerũt me et ego nõ
sēsi: qñ euigilabo et repriam ¶ Ista tria debemus a nobis
remouere et illa vitare et tũc poterimus sētire christi hu
militatem et obediēciã et passionē. et h° est quod dicit spi
ritussanctus sapi. i. sentite de dño in bonitate et in simpli
citate cordis querite illũ. quicũqꝫ pfecti sumus hoc sen‑
tiamus. phili. iii. s. christi humilitatē obediēciã et ei⁹ pas
sionē. ¶ Ita faciat nobis iesus christus filius dei sētire. p
oĩa seculoꝝ. Amen

¶ Dñica in ramis palmaꝝ. ſmo. xxv

I Te in castellũ qd cõtra vos ē et statim inuenietis asi
nã alligatam et pullũ cum ea: soluite et adducite michi

mat.xxi sicut dicit glo.isti duo discipuli qui missi sūt di·
cūtꝛ esse beatus petrus et beatus philipus:qꝛ petrus cor
neliū philipus samariā conuertit.dicit g° ite i castellū·
ꝛc.¶ In verbis istis tria pñt cōsiderari.¶ Primū est quid
istud castellū significat vbi duo discipuli mittūtꝛ et qua
re cōtrariū discipulis christi dicitur.¶ Scdm quid p illā
asinā alligatā significatꝛ et q̄ sūt illa vincula quibus li·
gatꝛ¶ Terciū ē quō ad christum ducitꝛ¶ Primū notatꝛ
cū dicitꝛ.ite i castellū ꝛc.Scdm notatꝛ cū dicit soluite.
Quartū notatur cū dicit.et adducite michi¶ Primū g°
ē videre q̄d p istud castellū significatꝛ¶ Castellū istud ē
muratū diuersis viciis.vt tangit glo¶ Istud castellū po
test significari p castellū iherico qd expugnauerūt filii
israhel.sic habetꝛ iosue .i. duo discipuli q̄ mittūtꝛ ad ex·
pugnādū.castellū istud sunt predicatores prelati eccle·
sie et duo dicūtꝛ vt dicit glo.ppter sciām veritatis et p·
pter mundiciā corporis siue operis qd debēt habere et q
sacramētū gemine dilectionis debēt predicare¶ Isti duo
discipuli debent mitti a dño nō a carne ad castellū.s.mū·
dū expugnādū et asinā alligatā et pullū soluēdū et illos
ad christū adducēdum¶ Ad expugnādum mūdum debēt
mitti predicatores q̄ cōtra eos ē: qꝛ cōtrarius ē.qꝛ christi
debēt pdicare veritatem et humilitatē et vilitatē et aspe
ritatem et mundus predicat falsitatem qꝛ imūdo non est
veritas.vñ ozee.iiii: nō est misericordia nō ē sciēcia dei in
terra:sꝫ furtū et homicidium et adulterium iūdauerunt
sup terrā.similiter mundus predicat habere diuitias de
licias et hōres. qꝛ i ipso nō ē nisi appetitꝰ et cōcupiscēcia
deliciarū et diuitiaꝝ et honoꝝ.ideo dicit io.ii.nolite dili
gere mundū nec ea que i mūdo sunt:qꝛ oē quod est i mun
do aut est concupiscētia oculorum aut superbia vite que nō
est ex patre dō sꝫ ex mūdo.trāsibit mūdus et figura eius
ideo dicit christus.ite in castellum quod contra vos est.i
in mūdum propter veritatem et paupertatem et vilitatē
et asperitatem quam predicatis.¶ Secumdun est vide
re quid per asinam et pullum significatur et que sunt vi

cula quibus ligāt' per asinā et pullum quilibet peccatoꝛ significatur qui vinculis pctōꝝ ligat' vñ puer. v. funibus peccatoꝝ suoꝝ vnusquisq₃ cōstringit' et psal. funes peccatoꝝ circūplexi sunt me.

¶ Peccatoꝛ quilibet assimilat' asine ꝓpter tria.

¶ Vere p asinā et pulū quilibet pctōꝛ significatur ꝓpter tria. ¶ Primū ē ꝓpter pigriciā. asina vel pulus ē animal valde pigrū: ita pctōꝛ piger ē ad omne bonū opus faciendū. vñ puer. xxvi. sicut ostiū vertit' in cardie: ita piger in lecto suo. abscōdit piger manus suas sub ascella. ¶ Secūdū ē ꝓpter immūdiciā et luxuriā. qꝛ asinus aīal immūdū est et multū luxuriosum. per hoc significa' pctōꝛ ⁊ maxie luxuriosus in quo iam succēsus ē ignis inferni. vñ deute. xxxii. ignis succēsus ē in furoꝛe meo et ardebit vsq₃ ad inferni nouissima. ¶ Terciū ē qꝛ debilis ē in illa parte i qua habet crucē. vñ ille habet et poꝛtat crucē in humeris ⁊ ibi debilis ē: s₃ in renibus vbi crux deficit ⁊ vbi ē immūdicia foꝛtis: ita pctōꝛ in crucē dñi sc₃ in cruce pnīe poꝛtāda debilis est: s₃ in opibus immūdis et malis et mūdanis ꝑ acquirēdo pecuniā foꝛtis. in ebꝛietatibus similiter foꝛtis est et potēs. s₃ ve illis sicut dicit dñs. ysa. v. ve vobis qui potētes estis ad bibēdū vinū et viri foꝛtes ad miscēdū ebꝛietatē. Per istā g° asinā quilibet pctōꝛ ⁊ q̄libet aīa pctātrix significa': q̄ sepe alligata ē decē vinculis sc₃ pctōꝝ quoꝝ tria pꝛia sunt eā trahētia in culpā ⁊ alia septē eā in culpa retinētia. Pꝛimū ē carnalis voluptatis. vñ eccle. vii. inueni amarioꝛē moꝛte mulierē q̄ laq̄us venatoꝝ ē ⁊ sagena coꝛ eius. vīcula eni sunt manus eius. qui placet deo effugiet eā: qui aūt pctōꝛ ē capiet' ab illa: et puer. vii. blādiciis ⁊c. Secundū ē ambitōis. vñ sapi. xvii. magna ei sunt iudicia tua dñe ⁊ ienarrabilia verba tua. ꝓpter hoc i disciplinate aīe errauerūt dū ei ꝑsuasū hñt iiqui posse dñari natōi sctē vinculis tenebꝛaꝝ et lōge noctis cōpediti ⁊c. vīcula tenebꝛaꝝ sunt vīcula ambitōis quib₃ ligat dyabolus ābitiosos oculis coꝛdis et ducit eos quasi latrones qui habent oculos bendatos ad tenebꝛas inferni. vñ ysa. v. ve qui trahitis

iniquitatē vinculis vanitatis 2c. ¶ Tercium est cupidita
tis. vñ. i. thi. vi. qui volūt diuites fieri icidūt in tētatōnē
et laqueū diaboli ⁊ desideria multa et nociua q̄ mergunt
hoīnē in iteritū ⁊ perditōnē. Ista tria vincula sunt trahē-
tia aīam in culpā. alia septē sūt retinētia in culpā pcti.
¶ Vincula septē retinētia animā in peccato.
Primū est negligētia sui. vñ puer. xix. qui negligit vitā
suā mortificabit'. i. damnabit'. ¶ Secūdū est obliuio crea
toris sui. de hoc dr deute. xxxii. deū qui te genuit dereli-
quisti ⁊ oblitus es dñi creatoris tui. ¶ Tercium est amor
pctī ⁊ delectatō ipsius. sz amor pctī ⁊ delectatō ipius fa
ciūt hoīnē iīmicū esse creatori suo. vñ iaco. iii. adulteri ne-
scitis qz amicicia huius mūdi ⁊ mūdane voluptatis iīmi
ca ē deo? quicūqz g° vult esse amicus mūdi. i. mūdane vo
luptatis inimicus cōstituit' dei. vere amore pctī et dele-
ctatōne eius ligat' peccator et tenet' in pctō et capit' a
diabolo et decipit'. vñ eccle. ix. sicut pisces capiūt' hamo
per delectatōnē vermiculi quē apponit piscator ī hamo ⁊
aues laqueo: ita hoīes in tpē malo. ¶ Itez cepit diabolus
primā mulierē et decepit per delectatōnē ligni vetiti. vñ
gen. iii. vidit mulier lignū q͡ esset bonū ad vescēdum pul-
chrūqz oculis aspectuqz delectabile tulitqz de fructu illi-
us et comedit deditqz viro suo 2c. o q͡ mala est delectatio
pctī q̄ ita ligat pctōres et retinet eos in pctīs suis. vere
mala est qz breuis ē ⁊ nō saciat in pn̄ti et in futuro cruci-
at. vt dicit aug. delectatō presens nō saciat preterita nō
delectat ⁊ futura cruciat. ¶ Quartū ē pudor ⁊ cōfusio cō
fitēdi. Isto vinculo ligat diabol⁹ liguas pctōꝝ multoꝝ. sz
maledict⁹ ille pudor et maledicta illa cōfusio q̄ cōfessionē
īpedit. iō dr eccle. iiii. fili: conserua tēpus et declina a ma
lo p aīa tua nō cōfūdaris dicere verū. ⁊ ē cōfusio adducēs
grāz et gloriā et ē cōfusio adducēs peccatū. cōfusio addu
cēs peccatū ē cōfusio qua diabolus ligat os pctōris ita q͡
nō permittit os suū aperire ad ostendendum ei pctā sua.
Quintū est timor satisfaciēdi qn̄ pctōres respiciunt q͡ o-
portz eos ieiunare ī pane et aqua et ire nudi pedes ⁊ por

tare ciliciū. et q2 ista timent: aliī nolūt peccata sua ꝓpter
hoc dimittere. vñ ꝓuer. xviii. pigrū. s. peccatorē deicit ti-
mor penitēcie deicit aliquando peccatores de peccato in
peccatū et in fine deicit aīas in infernū sed tales deberēt
attēdere et cogitare quō poterūt substinere penas infer
ni que ī centuplū erūt crudeliores q̄ aliqua pena que sit
in hoc seculo q2 sic dicit᷑ iob. vi. qui timēt pruinā irruet
sup eos nix. i. qui tim3 hic agere penitēciā veiet sup eum
pena maxima scilicet pena eterna. ¶ Sextum est fidu
cia diu viuendi. vnde diabolus dixit primis parentibus
geñ. iii. nequaq̄ moriemini: sed eritis sicut dii scientes bo
nū et malū. ber. o neq̄ vbi ē tuū nequaq̄: omnes morimur
Septimū ē nimia spes misericordie dei. vñ dicit peccator
deus nō fecit me vt damnet. vnde dicit illd̓ eccle. v. mise-
ratio dei magna ē: multitudinis peccōꝝ miserebitur. et se
ptem vincula pn̄t figurari per septem vincula siue funes
quibus ligatus fuit sanson. de quibus dicitur iudi. xvi.
attulerūt satrape philistinoꝝ septē funes ad dalidā qui-
bus ligauit sansonē ¶ Ista pn̄t significari per vincula
quibꝰ nabuchodonosor fecit ligare sedechiā. sicut habetur
iiii. re. xxv. ¶ Ista vincula quibꝰ ligatus fuit lazarꝰ qn̄
mortuus fuit et positus in sepulchro. io. xi. Per istā asinā
ligatā istis septē vinculis q̄libȝ aīa peccatrix significat᷑
per pullū indomitū significat᷑ hō qui nullis frenis legis
vult alligari: sȝ vagat᷑ ꝑ cāpos et ꝑ prata luxurie ābulās
post cōcupiscēcias. de isto pullo dicit᷑ iob. xi. vir vanus ꝑ
supbiā erigit᷑ et quasi pullū onagri se liber natū putat.
pullo similis ē qui ī minori etate. s. iuuētute sua dño non
vult seruire. sȝ dñs qui voluit sup asinā sedere ostendit q̄
ī oī etate hoīs sibi debet᷑ seruiciū ¶ Terciū ē videre quō
aīa peccatrix ab istis vinculis soluit᷑. ¶ Et sciendum q̄
soluitur in cōtritōe a deo et ī cōfessione a predicatoribꝰ. i
a prelatis virtute clauiū sibi cōmissarum. vñ io. xi. dixit
christus de lazaro (ꝑ quē quilibet peccōr significatur) sol
uite ⁊ sinite eū abire ⁊ hꝰ qd̓ dicit hic. soluite ⁊ adducite
michi. soluite: q2 q̄cūq3 solueritis sup terrā erūt soluta ⁊

79

et in celis. et adducite michi p bonā ⁊ frequētē exhortatō nē. vel possumꝰ dicere ꝙ aīa peccatrix q̄ per asinā istam si gnificatᷣ: dꝫ et pōt solui ab istis vinculis p sua cōtraria.

¶ Quomō aīa a vinculis soluitᷣ.

¶ Primū est ꝙ amor carnalis voluptatis dꝫ solui p morti ficatōnē ꝓprie carnis. psal. dirupisti vīcula mea tibi sacri fi. ho. lau. et gal. v. qui christi sūt carnē suā crucifixerunt cū viciis ⁊ cōcupiscētiis. i. quasi vincula vicioꝝ et malarū cōcupiscēciarū carnis. ¶ Secūdū est ꝙ appetitus ambitō nis et honoris ⁊ vanitas dꝫ solui p virtutē huīlitatis. vn̄ ysa. li. cōsurge sede in puluere filia hierusalē: solue vincu la colli tui captiua filia syon. q. d. o aīa superba sede ī pul uere. i. huīlia te. et ita solues a te vincula colli tui ⁊ vin cula āgitōis ⁊ mūdani honoris quibꝫ ligauit te diabolus vere p humilitatē debet illud vinculū solui: qꝛ huīlitas sē per fugit, mūdanū honorē. ⁊ sicut dꝛ iaco. iiii superbis re sistit deus: huīlibus dat gratiā. ¶ Terciū autē est vīculū cupiditatis: qd̄ soluitᷣ p misericordiā ⁊ largitatē. vn̄ ysa. lviii. dissolue colligatōes impietatis: solue faciculos dep̄ mētes ⁊ omne onus reꝝ tēporaliū dirūpe per elemosinaꝝ largitionē. vn̄ sequitᷣ. frange esuriēti panē tuū ⁊ egenos vagosq̧ induc ⁊c̄. certe miā et largitas elemosinarum sol uit vincula cupiditatis et auaricie. similiter septē vincu la retinētia hoīes in pccō debēt solui per sua cōtraria.

Primū illoꝝ quod est negligētia sui debꝫ solui per negli gētie purgatōnē. vn̄ eccle. vii. purga te a negligētia cum paucis. sꝫ a negligētia purgatᷣ hō p bonā et istātē ⁊ con tinuā opatōnē. vn̄ eccle. ix. quecūq̧ pōt manꝰ tua istāter operare. qꝛ nec opus ad merēdū nec ratio ad excusandum nec scientia ad prudēter et ordinate cōseruandū nec sapi entia ad saporē erūt apud iferos quo tu ꝓperas. ⁊ aposto lus ad gal. vii. bonū aūt opus faciētes nō deficiamus suo tpē metemꝰ. certe per bonū opus elōgatᷣ diabolus et fu gatur ab hoīe. vn̄ hiero. semper aliquid boni operis faci to vt diabolus semp te inueiat occupatū. ⁊ sic fugiet a te

Scōm quod est obliuio creatoris sui debet solui per me·

moriā domini creatoris sui dulcissimi . vñ psal . memor fui
dei mei et delectatus sum in memoria ipsius et in medita
tōe eius est magna delectatio et ipse diriget gressus eoꝝ
qui iactāt cogitatōes suas i eo.iō d2 ꝓuer.iii. in omibꝫ vi
is tuis cogita illū et ipse diriget gressus tuos ꝛc̄ ¶ Ter
ciū qd̄ ē amor pcti siue delectatio peccati soluit' p cōside
ratione pene eterne ad quā aligat' miser pctōr ꝓpter bre
uē pcti delectationē. q2 breuis ē pct̄i delectatio et ppetua
ē pena pctōris.vñ greg. breuis ē delectatō fornicatōis sꝫ p
petua ē pena fornicātis. Itē nulla ē maior īsania ꝙ̄ p dele
ctatōe momētanea obligare se ad eterna suppliciaꝛ amit
tere regna celestia vel possumꝰ dic̄e ꝙ amor pcti dꝫ solui
p odiū pcti qd̄ debemꝰ odire sup oia. q2 nichil pōt noc̄e ho
mini nisi peccatū. nec dyabolus: nec īfirmitas: nec hō: nec
aliq̄ aduersitas.vñ greg. nulla nocebit aduersitas.si nulla
dñet' iniquitas ¶ Quartū qd̄ ē pudor ꝛ cōfusio cōfitēdi
pctūm suū dꝫ solui p verā et itegrā cōfessionē. et ideo di
cit spūssanctꝰ eccl. iiii. nō cōfūdaris peccata tua cōfiteri.
q2 sicut dicit' ꝓuer.xxviii.qui abscōdit scelera sua ꝓpter
pudorē nō diriget' : qui aūt cōfessus fuerit ea miam cōse
quet'.ideo dicit psal.iniusticiā meā nō abscondi.imo dixi
cōfitebor et tu remisisti ꝛc̄ ¶ Quintū qd̄ ē timor satisfaci
endi debet solui p iudicii et penaꝝ iferni timorē.et maxie
per dei timorē. q2 timor iudicii et penaꝝ īferni facit homi
nē declinare a malo.vñ ꝓuer.xv.per timorē dñi declinat
ois homo a malo.sed timor dei scꝫ filialis facit fac̄e bonū.
vñ eccle.xv.qui timet deū faciet bona. ¶ Sextū quod est
fiducia diu viuēdi debet solui per mortis memoriā et per
breuitatis vite cōsiderationē.vñ eccl.x.hodie rex:cras mo
riet' .hereditabit bestias: vermes ꝛ serpētes .iob.xxiiii.bre
ues dies hoīs sunt ꝛc̄.ideo dicit spūssanctus.eccl.v.ne tar
des cōuerti ad dñm: subito veniet ira domini scꝫ mors vel
iudiciū ¶ Septimū qd̄ est spes nimia misericordie dei de
bet solui p spē ꝛ timorē domini.quilibet debet habere spē
ne despet.timorē: ne nimis de misericordia dei presumat.
hec sunt due mole de quibꝫ dicit' deute.xxiiii.mola iferi

80

oꝛ eſt timoꝛ de penis īferni. mola ſuptoꝛ ē ſpes de gaudiis paradiſi. ita debemus ſoluere ⁊ dirūpere iſta ſeptē vincula et hoc eſt quod dꝛ in pſal. dirūpamus vincula eoꝝ ꝛc.

Quartū ē videre quō iſta aſina ad chꝛiſtū adducitur. qđ notat cū dꝛ et adducite michi. ſ. qui ſum fons ſapiētie et mīe. eccle. i. fons ſapie verbū dei. Itē michi qui ſum viai exilio veritas in ꝑmiſſo et vita in pꝛemio. vñ io. xiiii. ego ſum via veritas et vita. vere pꝛelati eccleſie poſtꝙ ſoluta eſt aīa a vinculis pctōꝝ debēt illā adducere ad chꝛiſtuȝ ꝑ bonas viſitatōes oꝛatōes cōſolatōes et bonas exhoꝛtationes et increpatōes. vñ apo. ii. ad thi. iiii. pꝛedica verbum inſta impoꝛtune argue increpa obſecra in omī patientia et doctrina ita debet quilibet pꝛelatus adducere aīmas pctōꝝ ſibi cōmiſſas ad ieſum. ſꝫ de multis pꝛelatis pōt dici illđ eccle. xxxiii. qđ cōfractū erat nō alligaſtis ⁊ quod abiectū erat nō reduxiſtis et quod perierat nō queſiſtis ꝛc. ita nō debēt facere boni pꝛelati: ſꝫ debēt illas ligare ꝑceptoꝝ legis vīculis et caritatis et debēt illas adducere ad ieſū ſic iumētū per capiſtrū. de vīculis pꝛeceptoꝝ dei dꝛ eccl. vi. Iniice pedē tuū in cōpedes illius ⁊ in toꝛques illius collū tuū: ſubice humerū tuū ⁊ poꝛta ſapīam illaꝫ ⁊ ne accidieris a vinculis ei⁹. de vīculo caritatis dic apo. col. iii. ſuper oīa caritatē habete ꝙ vinculū ꝑfectōis ē. ſed certe ꝑ iſta duo adducit aīa peccatrix ad verbuȝ. ſ. ieſum chꝛiſtū ſaluatoꝛē ſuū. ſ. per pꝛeceptoꝝ obſeruatōnē et per caritatis feruoꝛē et chꝛiſtus ſedet ſup eā ⁊ requieſcit per ſuā grāȝ. ſed iſta aſina poſtꝙ ſoluta ē a vinculis pctōꝝ ſuoꝝ debet poꝛtare cōtinue vſqꝫ ad moꝛtē ſup humeros ſuos crucē peītētie ſi vult ipſum chꝛiſtū ſequi in eterna gloꝛia vñ ipſe chꝛiſtus dicit mat. xvi. qui vult veīre poſt me abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucē ſuā et ſequa me in eterna gloꝛia. quā nobis cōcedat ieſus chꝛiſtus. Amen.

¶ In die paſche. ſermo xxvi.

Maria magdalene et maria iacobi et ſalome emerūt aromata vt ve. vn. ieſum mat. vl. In verbiſ iſtis duo poſſum⁹ ꝯſiderare. Pꝛimū ē vide ꝗd

per istas tres mulieres siue marias significat' q̄ venerūt querere iesum orto iam sole ad monumētū. ¶ Secūdū est videre quid significat' per ista aromata q̄ attulerunt secū vt vngerēt iesū. ¶ Primū g° ē videre quid p istas tres mulieres siue marias significat'. Per istas tres marias (q2 maria amarū mare iterpretatur) q̄libet aīa penitēs significat': q̄ dz habere triplicē amaritudinē. 7 h° de trib' pccis. cordis oris et opis. q2 omne peccatū pueit ex corde ex malo cōsensu et ex mala cogitatōe. aut ex ore ex mala locutōe aut ex corpore ex mala aliq̄ opatōe. peccata oris sūt mēdacia falsa testionia detractōes et blasphemie praua eloquia et multiloquia et cetera huismōi. peccata cordis pnt dici et sunt pccā supbie ire inuidie odii et rācoris discordie cupiditatis et auaricie et cetera huiusmodi. de peccato cordis et totius operis debet quelibet aīa peccatrix habere triplicē amaritudinē. et h° q2 per ista peccata offēdit 7 dereliquit christū spōsum suū dulcissimū. vn̄ dr iere. ii. aīe peccatrici. exi cito 7 vide q2 malū est 7 amarū te reliquisse dn̄m deū tuū. et ista triplici amaritudine repletus fuit iob qui dolēs interpretat' et significat animā peītētē 7 dolentē de pccis suis. iob. iiii. loquar in amaritudine aīe mee: dicā do rē. idē. xiii. in amaritudinib' morat' oculus meus. idē. libera me dn̄e et pone me iuxta te. de ista amaritudine dicit ezechias rex isa. xxxviii. recogitabo tibi oēs ānos meos in amari. a. mee. de istis amaritudinib' dr similiter iere. xix. aīe peccatrici. statue tibi speculū pone tibi amaritudines dirige cor tuū in viā qua ābulasti. reuertere virgo israhel ad ciuitates tuas: vsq3q° deliciis solueris filia vaga? Per istas tres mulieres q̄libet aīa penitēs significat' pp̄ter triplicē amaritudinem quā dz hēre et h° de pccis cordis oris et opis et dz veīre ad querend iesum. orto iā sole grē in corde suo et fugatis iam tenebris pcci a corde suo. ¶ Scd̄m est videre q̄ sūt illa aromata q̄ iste sancte mulieres. i. quelibz aīa penitens debet afferre ad vngendū iesum.

¶ Vngentum triplex.

Et sciendū est ꝙ triplex vnguētū debꝫ afferre ad vnguē-
dū iesum. ¶ Primū debet esse deuotionis siue cōpūctōis
vnguētū. et cōficitur illud ex reꝓbatōne ꝓpriorꝫ peccatorꝫ
et debet esse proprie contritio vera cordis. Istud vnguen-
tū proprie potest dici maria magdalena que plorans veit
ad monumētum. io. vi. vnde dixerunt angeli ei. mulier: q̄d
ploras et ipsa respondit. tulerunt dominū meū et nescio
vbi posuerunt eum. ipsa est que lachrimis suis pedes do-
mini rigauit. vt habetur lu. vii. vbi dicitur. ecce mulier q̄
erat in ciuitate peccatrix vt cognouit ꝙ iesus ꝛc̄. de istis
aromatibus dicitur canti. iiii. surge aquilo. veni auster ꝑ-
fla ortum meū et fluent aromata illius. o aquilo surge. i.
o dyabole discede et veni auster id est sanctespiritus. per
fla ortum meū. i. conscientiam meā et fluent aromata illi
us. s. cordis deuotio et conpunctio de peccatis et vera cor
dis contritio. In ista vnctione mutatur vetus homo in no
uū hominē secundum ꝙ dicitur de saul. i. re. x. ꝙ postq̄ vn
ctus est mutatur in virum alterū. ¶ Secundū vnguētū
potest dici vnguētū vere cōfessionis et vere pacis cordis
et illud vnguētū pōt dici spūaliter illud vnguentū quod
attulit salome. q2 salome interpretatur pacifica et per cō
fessionē cordis verā multociēs pax acquirit² cordis ⁊ recō
siliatio anime ad suū creatorē. vera enim confessio oris si-
gnū est et ostensio reconsiliatōnis aīe peccatricis ad suū
creatorē. Istā recōsiliationē siue istud signū recōsiliatōis
cū magno desiderio dicit sponsa canti. i. osculet² me osclō
oris sui. glo. interli. reconsiliet me sibi. osculū oris signū ē
recōsiliatōis. ita cōfessio oris est signū recōsiliatōis aīme
ad deū. In signū recōsiliatōis deosculat⁹ ē pius paterfa-
milias filiū ꝓdigū qui bona sua dissipauerat viuēdo luxu
riose qn̄ veit ad ipsū et dixit ei. Pater peccaui in celū et
corā terram nō sū dignus vocari fili⁹ tuus. lu xv. In h° ꝙ
dicit pater peccaui notat² cōfessio oris. in h° ꝙ pater deo-
sculat⁹ ē eū notat² signū recōsiliatōis. Istud vnguētū qđ
est cōfessionis ⁊ pacis ē ad suauitatē aīe ⁊ pacē ⁊ salutē.
Terciū vnguētū pōt dici mortifica. carnis. ⁊ illđ vnguē.

tū pōt dici spūaliter vnguētū marie iacobi: quia iacobus
īterpretat᷒ supplātator vel luctator et per mortificatōnē
carnis et elemosinaꝝ largitionem et per alia opera pieta
tis et per deuotionē orōnis debet quelibet anima peītēs
supplātare vicia et luctari cōtra illa. vere per vnguētum
quod ē mortificato carnis que in disciplinis vigiliis ⁊ ho
nestis ieiuniis et huiusmodi cōstat dꝫ quelibꝫ aīa peītēs
luctari cōtrari cōtra vicia carnis et supplātare illa. iō di
cit aposto. ¶ mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup
terrā fornicatōnē immūdiciā libidinē et concupiscentiam
malā. et gal. v. qui sūt christi carnē suā crucifixerūt cum
viciis et concupiscētiis. i. cōtra vicia et cōcupiscētias ma
las. Istud vnguētū qđ est mortificatō carnis pōt dici vn
guētū mirre quo vngi debēt corpora nostra ne putrefiant
putredine luxurie. quia de mirra ad litteraꝫ vngunt᷒ cor
pora mortuorū ne putrefiāt. de isto vnguēto vnxit se san
cta iudich scdm ꝙ dr iudich. x. vbi dicit᷒ exuit se iudith i
dumētis et lauit corpus suū et vnxit se mirra optima. iu
dith que cōfitēs vel glorificās īterpretat᷒ animā peniten
tem significat q̄ debꝫ deū cōfiteri verbis et factis et ip
sum glorificare i quātuꝫ pōt de bonis ab eo sibi collatis.
Ista iudich dꝫ se īduere indumētis viduitatis sue. i. de ā
tiquis peccatis per cōtritōnē et debꝫ lauare totū corpus
suū id est totū hominē īteriorē per verā cōfessionē et post
ea debet se vngere mirra optima id ē bona mortificatōne
carnis et aspera que ē mirra que custodit animā et corp᷒
a putredine luxurie. de hoc dicitur ioelis. i. cōputruerūt
iumēta in stercore suo. et dicit beatus grego. iumenta in
stercore suo putrescere est carnalē vitam suā in fetore lu
xurie finire. In istis vnguētis vngit᷒ spūaliter christus i
mēbris suis. et ista vnguēta debꝫ quelibꝫ aīa fidelis secū
portare et in se hēre q̄ vult christū bn̄ querere et eū iueni
re. aliter possum᷒ dicē ꝙ per istas tres mulieres siue ma
rias triplex stat᷒ hoīm significat᷒. s. stat᷒ īcipiētiū stat᷒
ꝓficiētiū ⁊ stat᷒ ꝑfectoꝝ. per mariā magdalenā q̄ īterpre
tat᷒ premunita vel defēsibilis vel turrea significat᷒ inci

pientes qui debēt premuniri virtutibus et bonis opibus
ad defēdēdū se a tētationibus dyaboli et debēt esse fortes
ad pugnādū cōtra mūdū carnē et dyabolū qui circuit nos
i.pe.v.dyabolus tāq̄ leo rugiēs circuit nos rc. et aplis dr
estote fortes ī bello rc. Ista maria.i. icipiētes dicit portare et hēre secū vnguētū cōtritōis.de isto vnguēto hēt superius io.xii.ex isto vnguēto repleta ē tota domus.i.consciētia icipiētiū.per mariā iacobi status pficiētiū significat:qr iacobus interpretat supplātator vel luctator.et ipsi pficiētes dicūt vel debēt iā vicia supplātasse et debent cū angelo magni cōsilii:cū duobus brachiis q̄ sunt oratio et lachrimar effusio luctari ꝛ debent dicere ei sicut iacob
geñ.xxxii.nō dimittā te donec bñdixeris michi bñdictiōe
gratie hic in presenti ꝛ bñdictōe glorie in futuro. Isti pficiētes debēt hēre duas vxores scz lyā et rachelē.i.actiuam
et cōtēplatiuā debēt hēre et portare secū vnguētū deuotionis et feruētis caritatis.illud facit eos pficē de bono in
melius donec videat deus deorum in syō sicut hētur in psal.
Istud ē vnguētū qd facit habitare vnanimes in domo.vñ
psal.ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū habitare frēs in vnū.per mariā salome q̄ pacifica interpretat significat status pfectorū qui iam hñt pacē pectoris et habitāt p verā cōtēplationē in pace eternitatis.vnguētū quod isti debēt habere secum ē gustatō dulcedinis sui creatoris vel cōtēplatō gaudii celestis.vñ ipsi debēt dicē cū apost.phili.iii. nostra cōuersatio in celis est. Istis dicit psal.gustate ꝛ videte quoniā suauis est dñs.de isto vnguētō dicit puer.xxviii.vnguēto et aliis odoribus delectat cor et bonis amici consiliis aia dulcorat.cū istis vnguētis predictis debēt oēs incipiētes et pficiētes et pfecti q̄rere ihesum saluatorē suū
et tales inueniūt et talibus apparet.vñ mat. vlti. dicitur
q isti tres marie exierūt cito de monumento cum timore
et gaudio magno currētes discipulis eius nūciare et ecce ihūs ocurrit eis dicēs. Auete. Ille aūt accesserūt ꝛ tenuerūt pedes eius ꝛ adorauerūt eū. Rogemus ihūm vt det
nobis eū sic q̄rere cū amaritudīe cordis ꝛ vnguētis p̄ciosis

vt eũ possimus finaliter in gloria inuenire. Amen.

¶ Dñica in octauis pasche. sermo xxvii.

Post dies octo veīt iesus ianuis clausis ⁊ stetit ī medio discipłorũ et ait. pax vobis. deinde dixit thome. infer digitũ tuũ huc ⁊ vide manꝰ meas ⁊c̃. io. xx. nota. stetit iesus ī medio discipłoꝝ. per hᵒ excludũtᶻ septē pccā mortalia. mediũ enī nō ē sup̄: qđ ē contra supbiā. nec īfra: qđ ē cōtra auariciā. coīcat cum extremis: qđ est cōtra inuidiā. vnit se cũ extremis qđ est cōtra irā. est parēs: qđ cōtra luxuriā. est tēperatũ: qđ est cōtra gulā. stetit cōtra accidiā post dies octo ⁊c̃. ¶ In istis verbis quiqꝫ possumꝰ cōsiderare ¶ Primũ est quid per istos octo dies significatᶻ: post quos christus voluit in medio discipuloꝝ veīre. ⁊ hoc notatᶻ cũ đr. post dies octo venit iesus Scđm est videre q̄ sunt ille ianue q̄ ad hoc vt ibi veniat christus debēt esse clause. qđ notatᶻ cũ đr ianuis clausis. Terciũ est videre qui sunt illi discipuli in medio quorum đr venire et stare. et hoc notatᶻ cũ dicitᶻ. et stetit in medio discipłoꝝ ¶ Quartũ est q̄re christus ter istā salutationē. pax vobis voluit discipulis suis dicere et nunciare. et hoc notatᶻ cũ dicit. pax vobis ¶ Quintũ est videre q̄sũt ille manus christi quas thomas. i. quilibet iustus debet videre. et hoc notatᶻ cũ dicit thome infer digitũ tuũ huc et vide manus meas ⁊c̃. ¶ Primũ igitᶻ ē videre quid per istos octo dies significatur: post quos christus voluit venire in medio discipuloꝝ.

¶ Dies octo post qᵒs christus voluit apparere di. suis. Prima dies pōt dici a pccō cessatio. et sicut dicit ambro. hec ē vera peītētia a pccō cessatio dũ hō penitet. ista dies pōt dici dies domini: quia ī die dñi debet quilibꝫ christianus quiescere et cessare ab omni opere seruili: sed nullũ opus ē ita seruile sicͭ peccatũ mortale. qꝛ sicͭ di. chri. io. viii. qui fa. pe. ⁊c̃. Ista cessatio a pccō bñ pōt dici dies dñica ī q̄ q̄libꝫ christianꝰ iustꝰ đꝫ cessare ab oī ope s̄uili ⁊ ita a pccō. Scđa dies pōt dici verecũdia quā habꝫ homo de pccō ꝓprio ⁊ abhoīatō. certe bñ đꝫ erubescere qui corā do

et angelis ei⁹ rē ita detestabilē vilē ⁊ imūdā sic est pecca
tū mortale fecit: q² nichil ē in mūdo ita detestabile nec vi
le nec ita immūdū sicut est mortale peccatū. ieremias ei
dicit aīe peccatrici. ꝙ vilis facta es nimis iterās vias tu
as et iii. eiusdē d². polluisti terrā in fornicatōnib⁹ tuis ⁊ ī
maleficiis tuis frons mulieris meretricis facta ē tibi: no
luisti erubescere. qui g° rem ita vilē et ita imūdā sic pec
catū mortale fecit debet erubescere et maxīe qui offendit
deū patrē suū et matrē suā ecclesiā. vnde dicit^r eccle. xli.
erubescite a patre vel a matre de fornicatōe et a presiden
te et potēte de mendacio a principe et iudice christo. s de
delicto. sed sicut dicit aposto. ro. vi. quē fructū huistis a q̄
bus nunc erubescitis. Ista dies potest dici grē preuenien
tis illuīatio: q² illuīat^r aīa peccatoris qn̄ incipit erubesce
re et abhoīatōnē de pccīs habere. Ista dies pōt dici dies
lune: q² sicut luna illuminat ambulātes in nocte: ita gra
tia preueniens existens adhuc ī nocte peccati quādo pro
ponūt de illis exire et qn̄ erubescūt et abhoīationem ha
bent de peccatis. ¶ Tercia dies pōt dici continuus dolor
de peccato ꝓprio. et hoc ē cordis contritio. de isto dolore
dicit psal. dolor meus in cōspectu meo semper. 2c. ⁊ mich.
iiii. dole et satage filia syon. certe istū cōtinuū dolorē d3
habere aīa penitēs de pccō suo qn̄ videt et cogn̄oscit ꝙ ꝓ
pter peccatū suū dereliquit deū sponsum suū dulcissimū
qui creauit eā et eam sanguine suo precioso redemit ⁊ li
berauit a seruitute dyaboli. vn̄ deutero. xxxii. deū qui te
genuit dereliquisti o aīma peccatrix et oblita es domini
creatoris tui scilicet qui te ad ymaginē suā creauit ⁊ qui
te sanguīe precioso redemit secūdū ꝙ d². i. pe. iiii. nō auro
nō argento redempti estis de vana conuersatione vestra
paterne traditionis s3 precioso sanguīe agni incōtamina
ti et imaculati iesu christi. iste dies pōt dici dies martis
q² per cordis cōtritōnē et per dolorē de pccō suo dyabol⁹
impugnat^r et fugat^r. vn̄ exo xv. d² ꝙ pharao et excercit⁹
eius submersi sunt in mari rubro. ¶ Quarta dies pōt dici
vera ⁊ frequēs cōfessio et per h° siliter recedit dyabolus

cōfusus ab hoīe. vn̄ hiero. reuela ꝑditionē et ibit cōfusus
īimicus tuus .s. diabolus. Ista dies pōt dici mercurii. nā
mercurius deus eloquētie fabulatᷣ. et sicut bea. aug. dic.
cōfessio ē oris locutō cordi cōsona maifestās peccatū cum
dn̄i tui timore. ¶ Quīta dies pōt dici pctōꝝ remissio ⁊ eo
rum absolutio. Ista dies pōt dici dies iouis: qꝛ in illa die
fit ablutō et absolutio ab episcopis ⁊ in cōfessione fit pec
torū ablutio et absolutō virtute clauiū ab episcopis et sa
cerdotibus. et maxīe ab his qui hn̄t ptātē. ita ꝙ mutatur
pena purgatoria in penā tēporalē. de ista pōt dici illd̄ io.
xx. quorū remiseritis pctā remittūtᷣ eis ⁊c̄. ¶ Sexta dies
est mortificatō carnis. et hoc ē pene tēporalis solutio. de
ista mortificatōne dicit apo. col. iii. mortificate mēbra vrā
que sūt super terrā. et ista dies veneris pōt dici: qꝛ in die
veneris mortificata fuit caro christi in cruce ꝓ nobis. In
ista die soluit et portauit penā pctōꝝ nostroꝝ sup lignuꝫ
crucis. vn̄. i. pe. ii. pctā nrā ipē pertulit in corpe suo super
lignū vt peccatis mortui iusticie viuamꝰ ⁊c̄. si gᵒ christꝰ
in ista die carnē suā ꝓ nobis in cruce crucifigi voluit qui
nulla pctā fecerat: quilibet christianus qui pctā fecit in
ista die ꝓ amore iesu christi dꝫ carnē suā crucifigere cum
viciis ⁊ cōcupiscētiis. vere in ista die dꝫ christianus qui
libet mortificatōnē iesu in corpe suo portare. vn̄ apost. ii.
cor. iiii. semper mortificatōnē iesu i corpe vrō circūferētes
et vt vita iesu in corpibꝫ vestris maifestetᷣ i vobis. ¶ Sep
tima dies q̄ ē dies sabbi ē requies ⁊ pax pectoris. de ista
pace dic̄ dn̄s io. iii. pacē relinquo vobis .s. pectoris. pacē me
am do vo. .s. eternitatis ¶ Octaua dies q̄ iterū dies dn̄ica
pōt dici ē celestis gaudii cōtēplatio siue creatoris sui fre
quēs meditatō. de ista meditatōe dic̄ psal. meditatō mea i
cō. tu. sem. ⁊ puer. iii. in oībus viis tuis cogita illū et ipē
diriget gressus tuos. In istis diebꝫ. veit christꝰ ꝑ grāꝫ su
aꝫ ad visitādū ⁊ cōsolādū disciplōs suos ⁊ post istos dies
octo veit siliter i medio eoꝝ per suā grāꝫ ꝯseruātē illos i
bono. Scd̄ꝫ ē videre q̄ sūt ille ianue q̄ debēt eē clause ad
hᵒ ꝙ christꝰ velit i medio eoꝝ veire ⁊ stare. qd̄ noᷣ cū dic̄

ianuis clausis. ianue sensus hois sūt vt tact⁹ visus gust⁹
auditus ⁊ odoratus: qui debēt esse clausi contra peccata.

¶ Claudere debemus quattuor.

¶ Et sciēdū ꝙ maxime quatuor debemus claudere ¶ Primo
manus: ne rapiamus aliena. vn̄ eccl. iiii. nō sit manus tua
porrecta ad rapiēdū aliena: sꝫ ad dādū collecta. glo. iterli
auariciā vetat: miam cōmēdat. nō vt rapiamus aliena sed
largiamur et nostra. certe istud peccatū scꝫ aliena rapere
pessimū est ⁊ crudelissimū: qꝛ sicut dicit sanctus augu. nō
dimittit᷑ peccatū nisi restituat᷑ ablatū. vel qn̄ homo facit
posse suū. ideo debemus hēre manus clausas ne rapiamus
aliena ¶ Secūdo debemus claudere os: ne dicat mēdatia
nec verba detractoria: nec cōtra ꝓximū falsa testimonia:
qꝛ os ē quasi porta cordis. qui vult g° vt rex glorie in cor
suo dormiat et requiescat ꝑ suā grām debet illud bn̄ clau-
dere. vn̄ psal. posui ori meo custodiā et ostiū circūstātie la
biis meis. et ꝓuer. xiiii. qui custodit os suū illud scꝫ bene
claudēdo custodit aīam suā. ¶ Tercio debemus claudere
aures nostras cōtra malos rumores et cōtra malas cātile
nas et cōtra malas detractōes: qꝛ sicut dicit ber. detrahe
re aut detrahētē audire quid horꝝ dānbilius non facile di
xerim. vn̄. grego nunꝙ̄ esset detractor nisi esset libēs audi
tor. ideo dicit᷑ eccl. xiiii. sepi aures tuas spinis scꝫ cōside-
ratōe mortis siue timore iudicii. sꝫ bone ihesu multi sunt
qui aperiūt aures suas ad audiēdū cātilenas et detracti-
ones et illas claudūt ne audiāt paupes tuos ad ostia sua
clamātes et q̄rētes de pane suo ꝓ amore tuo. de istis di-
cit spūssanctus ꝓuer. xxi. qui obturat aures suas ad c. p.
t. et ip. c. nō exaudiet᷑. talibus dicit dn̄s in die iudicii. ne-
scio vos. sicut fatuis virginibus q̄ nō habuerūt oleū in lā
padibus suis. mat. xxv. ideo debem⁹ aures claudere cōtra
cātilenas et cōtra malos rumores et contra detractiōes.
¶ Quarto debem⁹ oculos claudere ne respiciam⁹ illicita
⁊ postea cōcupiscam⁹ illa. q̄propt᷑ decepta fuit pria mul-
ier: qꝛ vt dr̄ gen̄. iii. vidit lignū qd̄ erat bonū ad vescēdū ⁊
pulchrū oculis aspcūꝗ delectabile tulit ⁊ co. de fr. il. sup

hoc dicit beatus grego. nō licet ītueri qđ nō licet cōcupi-
sci. vñ psal. auerte oculos tuos ne videāt vanitatē. certe si
cut đ iere. ix. mors ītrat per fenestras istas. s. qñ aperte
sunt. iō iste fenestre ⁊ iste ianue debēt eē clause. de oībꝫ i
stis đ ysa. xxxiii. qui ābulat in iusticiis ⁊ loquitꝛ verita-
tē semp nō semel dicit interli. i. qui claudit os suum: ne di
cat verba iutilia ⁊ qui ꝓicit auariciā ⁊ calūniā ⁊ excitat
manus suas ab oī munere id est claudit ne capiat aliena.
sequitꝛ. et obturat aures suas: ne audiat sanguinē id ē ne
cōsentiat pccō. et claudit oculos suos: ne videat malū per
delectationē. iste habitabit in excelsis. i. in celis cū dño.
et sup hº dicit glo. felix cōsciētia q̄ nec audit nec cō cupi-
scit malū. et sic dicit glo. videre mulierē nō ē malū: sꝫ visa
specie illius in cōcupiscētiā vere magnū est peccatū ideo
oculi claudēdi sūt: ne ꝑ illicitū oclōꝝ visū animus corrū
patꝛ ad illicitū appetitū. lii. eiusdē precipitꝛ ꝙ nō aperiā
tur porte vsqꝫ ad calorē solis ⁊c. ianuis istis clausis veit ie
sus ⁊ stat ꝑ gratiā in medio discipłōꝝ suoꝝ. i. ī corde ipōꝝ.

¶ Discipuli christi sūt iiiior genera hoīnū.

¶ Terciū est videre qui sunt discipuli dñi ¶ Et sciendū ꝙ
quattuor genera hoīnū. Primo isti qui volūtatē eius fa
ciūt ⁊ isti nō sūt solū discipuli eiꝰ sꝫ mater et fratres eiꝰ
vñ mat. xii. et extēdēs manū in discipulos dixit. ecce ma-
ter mea et fratres mei. quicūqꝫ fecerit volūtatē pris mei
qui est ī celis ipse meus frater et soror et mater est. certe
oēs debēt volūtatē dei libēter facere: qꝛ volūtas dei sācta
et bona ⁊ honesta est. que sit volūtas dei apostolus oñdit
.i. thessalo. iiii. d. hec ē volūtas dei sanctificatio vestra.
Secūdo illi qui ꝓcepta eius bñ custodiuit. ⁊ isti nō sūt so
lū discipuli ēius: imo amici eius qđ plus est. vñ ipse chri-
stus dicit disciplis suis. io. xv. vos amici mei estis si fece-
ritis q̄ ego precipio vobis ⁊c. ¶ Nota de decē preceptis de
quibꝫ hētꝛ exo. xx. nō habebis deos alienos ⁊c. ¶ Tercio il
li qui seipsos diligūt adiuicē. io. xiii. in hoc cognoscēt vos
omnes: qꝛ mei estis discipuli si dilectōnē ⁊c. ¶ Quarto il
li qui in sermone eius ꝑmanēt et in eo vere credunt. vnde

io.viii.si vos in sermone meo mãseritis.s.per verã fidẽ ve
re discipuli mei eritis et vos cognoscetis veritatẽ ⁊ veri
tas liberabit vos. in medio istoꝝ disciplorũ venit iesus et
stat per suã gratiã. ¶ Quartũ est videre q̃re christus vo
luit ter pacẽ discipulis suis nũciare ⁊ dicere. vñ ter dixit
illis. pax vobis. scd'm ꝙ hẽt' in euãge° hodierno. Et scien
dũ est ꝙ illd' fuit ad significãdũ ꝙ illi qui volũt esse disci
puli eius triplicẽ debẽt hẽre pacẽ et qui volũt ꝙ stet i me
dio eoꝝ per suã gratiã. ¶ Prima dʒ esse ad deũ creatorem
suũ et ista acquirit' per verã penitẽtiã ¶ Secũda dʒ esse
ad ꝓximũ suũ. ⁊ ista acquirit' per verã caritatẽ et per oi
um iniuriarũ sibi illatarũ dimissionẽ. ¶ Tercia debʒ esse in
ter carnẽ et spiritũ. et ista acquirit' per carnis mortifica
tionẽ et carnaliũ desideriorũ refrenatõnẽ. de ista triplici
pace d' eccle.xxv. vbi d'. In trib⁹ placitũ est spiritui meo
que ꝓbata sũt corã deo et hoibʒ. cõcordia fratrũ.i.carnis
et spũs. h° iacob et esau. amor ꝓximoꝝ. hec est secũda pax
vir ⁊ mulier sibi cõsentiẽtes. hec ẽ tercia pax que ẽ aie ad
deũ. vir iste christus: mulier aĩa fidelis ẽ viro suo. s. chri
sto cõsentiẽs et obediẽs i oibʒ. ¶ Quĩtũ ẽ videre q̃ sũt ille
man⁹ iesu q̃s thomas.i.q̃libʒ iustus dʒ videre. ⁊ h° nota'
cũ d'. deinde dicit thome infer digitũ tuũ huc et vide ma
nus meas. thomas iterpretat' geminus ⁊ significat quẽ
libʒ iustũ. q2 dʒ hẽre geminã dilectõnẽ. ad deũ. s. et proxi
mũ. Iste thomas dʒ videre oculis cordis man⁹ christi.i.o
pera ei⁹. ¶ Opera christi debem⁹ oclis cordis videre.
Et sciendũ est ꝙ tria opa christi debemus videre. opera. s.
nostre creatõnis opera generalis resurectõis siue vltime
ventilatõnis et opera nostre glorificatõnis. de prima ma
nu dicit psal. emitte manũ tuã de alto.i. filium tuũ ꝑ quẽ
facta est nostra recreatio. ¶ Sciend' est ꝙ circa opa nostre
recreatõnis debem⁹ tria videre oculis cordis. s. opera san
ctissime icarnatõis et opera sue cõuersatõis ⁊ opa sue pas
sionis. de istis opibus dicit psal. venite ⁊ videte opera dñi
que posuit ꝓdigia sup terrã.i. iudicia q̃ erãt future noui
tatis. vt de partu virgis de stella d' nimia pace dicit glo.

¶ Primo debemus videre opa incarnatōis scz intelligere quō deus factus est hō et id qd̄ fuit pmāsit et qd̄ nō erat assumpsit et quō beata virgo virtute spūssancti cōcepit ⁊ pepit deū et hominē sine carnis eius corruptōe et sine dolore. ēte sicut flos vitis emittit odorē suū sine eius corruptione et sine dolore. vn̄ illa pōt dice illud eccle. xxiiii. ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris ꝛc̄. Illud bn̄ cōsiderabat beatus augu. qui dicebat. cōsidero cōceptū tuum beata virgo et expauesco: intueor partū tuū et ītremisco: adoro filiū tuū et reuiuisco. ¶ Preterea debemus videre cū pastoribus quō natus fuit paup ⁊ positus i presepio et ibi pānis inuolutus. vn̄ sicut dicit luce. i. trāseamus vsq bethleē et videamus h⁹ qd̄ factū ē qd̄ dn̄s ondit nobis. et ve. fe. et inue. ma. et io. et infantē positū in presepio pānis inuolutū. ¶ Scd̄o debemus videre opa cōuersationis christi nostri saluatoris. et ista opa fuerūt opa hūilitatis: benignitatis: mīe ⁊ pietatis. ipse fecit tūc pdigia sup terrā qz tūc cecos illuminauit: leprosos curauit: infirmos sanauit et famelicos pauit. vt habet in euāgeliis omnibus. et ista opa hūilita tis sunt opera mīe et pietatis. Ista debemus videre oculis cordis. vn̄ psal. vacate scz a viciis et videte quoniā ego sanctus scz faciēdo ista opa. de istis operibus dicit io. ix. me oportet opari opa eius qui misit me. sed iudei inuidi pter ista opa volūt christū lapidare. vn̄ ipse dicit. io. x. multa opa ondi vobis: propter qd̄ opus vultis me lapidare. ¶ Tercio debemus videre opera passiōis scz q̄ et quāta passus est pro nobis in cruce. et hoc ē quod ipse dicit treñ. i. o vos oēs qui trāsitis per viā attēdite et videte si ē dolor sicut dolor meus. bern. aspice mortalis: p te dat hostia talis. agnosce q̄ nobilis est aīa tua et q̄ grauia eius vulnera pro quibus necesse fuit dūm nostrū ihesum christū ita vulnerari. Itē debemus videre opa generalis resurrectōis. qz sicut dicit apost. i. corin. xv. oēs quidem resurgemus: sz nō omnes immu. imo in ictu oculi ꝛc̄. Ista resurrectio gn̄alis erit in die iudicii qn̄ erit dies vltionis. vn̄ apost. ii. corin. v. omēs veniemus ante tribunal

86

christi vt iudicādi. dic glo. et oēs oportebit maifestari añ tribunal christi vt recipiat vnusquisqꝫ ꝑut gessit siue bo' nū siue malū. tūc dicet christus oībꝫ illō deute. xxxiii. vi· dete q2 nō ē alius deus preter me ⁊ nō ē qui de manu me a possit eruere. tūc videbūt mali in quē pupugerūt ⁊c. vt hēt apoca. i. ⁊ tūc dicet christus nobis oībꝫ illō lu. xxiiii. videte manus meas. s. pforatas et pedes meos pforatos ī cruce ꝑ vobis. o miser peccator qui nō vis exire de pecca to tuo nec aliquā facere penitētiam (sicut dicit ber) quid dices quid ages cū cōtra te statuet' cōscientia tua accu· sabūt peccata crux christi perorabit christus sua vulnera allegabit et cicatrices sue cōquerentur.

❡ Dotes corpis quattuor. ❡ Et anime tres.

Tercio debemus videre nostrā glorificatōnē. s. aīe et cor· poris ❡ Circa glorificatōnē corpis debem⁹ quattuor eius dotes cōsiderare. s. subtilitatē agilitatē claritatē ⁊ impas sibilitatē. De eius subtilitate iob. xviii. nō adequabit' ei aurū vel vitrū. et bea. grego. dicit. vnusquisqꝫ mētē ab al terius oculis corpulētia nō abscōdet. De ei⁹ claritate di· cit dñs mat. iiii. fulgebūt iusti sicut sol in conspectu dei. De ei⁹ agilitate pōt dici illō mat. xxiiii. sicut fulgur ex it ab oriēte et patet in occidētē et sicut sol tācito emittit radios ab oriēte in occidētē tācito poterim⁹ veire ab oriē te in occidētē post corpis glorificatōnē ꝑpter agilitatem quā hēbūt corpa nostra. De impassibilitate ei⁹ dicit apo. i. cor. xv. oportet corruptibile hoc īduere incorruptionē et mortale h⁹ īduere īmortalitatē. De istis quattuor simul hēt'. i. cor. xv. vbi dr. feiat' in coruptōe: surget in icorrup tionē. ecce impassibilitas. seminat' in ignobilitate: surget in gloria. ecce claritas. seminatur in ifirmitate: surget in virtute. ecce agilitas. seminat' corpus aiale: surget spūa le ecce subtilitas. Siliter debem⁹ videre tres dotes aīe. Pria ē gaudiū siue laus. vñ iob xvii. videbis faciē ei⁹ ī iu bilo. Scda ē discretō. vñ ysa. xxxi. viuit dñs: ignis eius ī syon ⁊ caminus in hierusalē ❡ Tercia ē cognitō dei siue visio. vnde iob. xvii. hec ē vita eterna vt cognoscant te so·

lũ deum et quẽ misisti iesum christũ. et. i. corin. xiii. videmus nũc p speculum in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. nũc cognosco in parte: tũc aũt cognoscã sicut et cognitus sum. sicut dicit beatus aug. de istis trib9. laudabimus videbim9 amabimus. ber. tũc vere videbim9 ipsã veritatem puro mẽtis oculo. o q̃ bona visio videre deũ in seipso videre in nobis ꝗ nos in ipõ in felici iocũditate: quicquid desiderabim9 ibi totũ habebim9: nichil vlterius desiderãtes et quicquid videbim9 amabim9. Primũ opus debem9 videre vt christũ diligamus. secũdũ: vt libẽtius pñiaz faciamus. terciũ vt gaudia eterna semp appetamus. Illa gaudia concedat nobis christus. Amen.

¶ Dñica prima post octauas pasche. sermo xxviii.

Ego sum pastor bonus ꝗ cognosco oues meas et cognoscunt me mee. io. x. ¶ In verbis istis tria sũt cõsiderãda. ¶ Primũ est q̃s ẽ iste pastor bonus siue quid p istũ pastorẽ bonũ significat². ¶ Scdz ẽ videre quõ a bono pastore oues cognoscũt². ¶ Terciũ ẽ quõ pastor bonus ab ouib9 suis cognoscit². ¶ Primũ notat² cũ dicit ego sũ pastor bon9. Scdz notat² cũ dicit. ego cognosco oues meas. ¶ Terciũ notatur cũ dicit. ꝗ cognoscunt me mee. ¶ Primũ g° ẽ videre q̃s ẽ iste pastor bon9. bonus pastor christus dr et quilibz iustus ꝗ q̃libz p̃latus bonus dr christus qui ẽ bonus boitate essentiali nõ accidẽtali sic dicit beatus grego. pastor bon9 dr ad drãm furis ꝗ mercẽnarii ꝗ oues eius sũt oẽs christiani humiles ꝗ simplices psal. nos aũt popul9 ei9 ꝗ oues pascue ei9. vere oues ei9 sum9 si sum9 humiles ꝗ benigni et simplices ꝗ patientes. de isto pastore dr mat. xxvi. et sumptũ ẽ de zacha. xiii. pcutiã pastorẽ ꝗ dispergẽt² oues gregis. Istud adipletũ fuit i passione christi qñ christus pcussus fuit i cruce ꝗ oues tũc. i. apli fuerũt dispsi. pastor bon9 christus ẽ et nos oues eius sumus. ¶ Dicit² christus pastor bon9 pter tria. ¶ Primũ est qr bon9 pastor aiam p ouib9 suis liberãdis ponit. vt dr hic. bonus pastor aiaz suã nudã corpalẽ ponit p ouibus suis. sz sicut dr ysa. liii. nos oẽs quasi oues erra

nimus.s.ante aduētū christi et ante passionē eius ⁊ tene-
bam᷑ sub tirāno dyabolo quasi in carcere et in parco eius
detēti errauim⁹ ꝓpter peccatū primoꝝ pentū qui erraue-
rūt sic oues errātes comedētes pomū ī viridi padiso con-
tra ꝓhibitōnē domini:et tūc captus ē totus grex ⁊ deten-
tus q̄si in parco dyaboli.ſ; sicut bonus pastor qn̄ oues in
parco posite sūt qn̄ alienā messem ītrauerūt spoliat tuni-
cā suā et ponit eam vt liberet oues suas de parco illo:ita
christus bon⁹ pastor(vt gregē suū liberaret de parco dy-
aboli)tunicā suā.s.carnē exposuit. ⁊ ita aīam suā ꝓ ouib⁹
suis posuit. certe istud fuit magnū signū dilectōis qd o-
stēdit christus bonus pastor erga oues suas. vn̄ ipē dicit
io.xvi.maiorē dilectōnē nemo habꝫ vt aīam suā ponat q̇s
ꝓ amicis suis.certe istud nō debem⁹ obliuisci.sicut dici᷑
eccle.xxix. gratiā fideiussoris tui nō obliuiscaris: dedit a-
nimā suā pro te. ¶ Secūdū est q2 ad bona pascua oues su-
as ducit et illas bono pastu pascit.

¶ Pastu triplici pascit oues suas christus.

¶ Et sciēdū est ꝙ trib⁹ pascuis siue triplici pastu pascit o-
ues suas christus. ¶ Primo de intelligētia diuini opis ꝛ
sermonis. vn̄ psal. dn̄s regit me. glo. i. christus pastor bo-
nus pascit me. sequit᷑. ⁊ nichil michi deerit: ī loco pascue
ibi me collocauit: i. in intelligētia diuini sermonis. ¶ Se-
cūdo adducit eas ad pascua sancte cōtēplatōis et iterne
et spūalis refectōis h° ē pascit eas spūaliter. de istis pa-
scuis dr ¶ vbi loquit᷑ de onagro: cuius vocablō vi-
ri abstinētes significāt᷑. sic dicit glo. vocē exactoris sui. i.
vētris nō audit. q2 a nobis quotidie quoddā debitum exi-
git. sequit᷑. circūspicit mōtes pascue sue ⁊ virētia q̄ꝙ pq̄-
rit. glo. mōtes pascue sūt alte cōtemplatōis ⁊ eterne refe-
ctōis et virētia q̄rere cū sancto viro despectis trāsitoriis
ineternū mansura desiderare. et beatus augu. dicit. ꝙ ma-
ria intēta erat vt pasceret᷑ a dn̄o. perscrutemur īcipiam⁹
pascam⁹ et nos. ¶ Tercio ducit eas ad pascua eterne re-
fectōis ⁊ eterne iocūditatis. vnde eze. xxxiii. in pascuis
vberrimis pascā oues meas et ī mōtib⁹ excelsis israhelis

erũt pascua eaꝝ et ibi requiescẽt in herbis virẽtibus et in pascuis piguibus pascẽt et io.x. per me si quis introierit saluabi᷑ et ingrediet᷑ et egrediet᷑ et pascua iueniet. et beatus grego. dicit de hoc. per me ingrediet᷑ per fidẽ. et ꝑ me egrediet᷑ a fide ad spẽ. a credulitate ad contẽplationẽ et pascua inueniet in eterna refectiõe. Tercium est q2 oues suas cognoscit. vñ dicitur hic. cognosco oues meas. et hoc ẜm speciale membrũ. ¶ Secundũ enĩ est videre qumodo cognoscit oues suas.

¶ Signa quibus signãtur oues christi tria.

¶ Et sciendũ ꝙ cognoscit christus oues qñ signate sunt signis suis. Notãdũ ꝙ tria sunt signa ihesu christi quibus debẽt esse signate oues eius. ¶ Primũ ẽ paauptatis et humilitatis. de hᵒ signo dicit᷑. lu. ii. et hoc erit vobis signũ: in uenietis ĩfãtẽ pãnis inuolutũ. ecce pauptas. et positũ in presepio. ecce hũilitas. ¶ Secũdũ signũ ẽ clemẽtie ⁊ pietatis. de isto dicit᷑ hester. iii. vbi dicit᷑ ꝙ qui ĩtroierit ad regẽ assuerũ nisi ostenderet virgã aureã rex pro signo clemẽtie interficeret᷑. ꝑ assuerũ christus significat᷑: qui est habitudo ⁊ pocessio omniũ. ad ipsum nullus postꝙ̃ de peccato recesserit dꝫ intrare nisi prius teneat ⁊ ostẽdat ei virgã aureã. i. viã discipline sue ꝑ signo clemẽtie et pietatis q2 ꝑ virgã in sacra scriptura disciplina significat᷑. sꝫ virga ista dꝫ esse aurea. in auro notat᷑ incorruptio et ꝑpetuitas et via discipline quã dñs ostẽdit homini pro signo clemẽtie dꝫ esse incorrupta et ꝑpetua: q2 postꝙ̃ a peccato recesserit nũꝙ̃ ad illud postea dꝫ redire. de via discipline dicit᷑ baruth. iii. de filiis agar. neqꝫ viã discipline tenuerũt propterea pierũt. c̃te oĩa signa q̃ fecit ihũs sup terrã fuerũt signa clemẽtie ⁊ pietatis: vt illuminare cecos: suscitare mortuos: curare ĩfirmos et pascere famelicos de quiqꝫ panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibus et ꝑpter ista signa seq̃ba᷑ eũ turba. vñ io. vi. d2 ꝙ abiit ihũs ꝑ mare thyberiadis et seq̃bat᷑ eum multitudo magna ⁊c̃. ¶ Terciũ signũ fuit crucis. et istud signũ portauit ꝑpriis hũeris suis vt habe᷑ io. xix. et nu. xxi. d2 ꝙ moyses fecit serpẽtẽ eneũ ⁊ posuit eũ ꝑ signo

quē ꝑcussi aspiciētes sanabātꝛ a morsibꝰ serpētū. Iste ser
pēs positus in palo significat christū suspēsuz ī ligno cru
cis quē vere aspiciētes oclis cordis sanātꝛ a morsibꝰ ⁊ tē-
tatōibus demonū. oues iesu christi debēt eē signate istis
tribz signis .s. signo pauꝑtatis clemētie ⁊ pietatis ⁊ sigº
crucis pnīe. Istis signis signati erāt aplī ⁊ iō dixit eis ie
sus mat. x. ecce ego mitto vos sič oues portantes signa in
medio lupoꝝ: estote gº prudentes ⁊č. certe illis signis de
bēt eē signati oēs boni christiani ⁊ marie. sigº crucis pei-
tētie: si volūt ꝙ dn̄s ī die iudicii. tāꝗ̄ oues suas cognoscat
eos et si volūt dn̄m sequi ad eternā gloriaz. vn̄ mat. xvi. ꝗ
vult veire post me abneget semetipsū ⁊ tollat crucē suaz
et seqtꝛ me. et eze. ix. dr. signa thau .i. crucis sup frōtē ge-
mētiū ⁊ dolētiū. et sequitꝛ. sup quē nō videritis thau non
parcat oculus vester nec miseramī: senē adolescētulū vir
gies ⁊ mulieres ⁊ puulos iterficite vsqꝫ ad iterēptionem
super quē viderint thau nō occidāt hº quidez precipitur
apoc. ix. locustis exeūtibꝰ đ puteo abissine lederēt fenum
terre nec viride nec arborē nisi tātū hoīes qui n̄ hn̄t signū
dei in frōtibus eoꝝ. signati gº dēmꝰ eē istis signis ⁊ ma-
rie signo pnīe si volumus ꝙ christus agnoscat nos tāꝗ̄ o-
ues suas ī fine. qr tlēs oues agnoscit ⁊ tlēs sequūtꝛ eum.
vn̄ io. x. oues mee vocē meā audiūt ⁊ sequūtꝛ me agnosco
eas ⁊ do eis vitā eternā ¶ Terciū ē videre quō christꝰ co
gnoscitꝛ ab ouibz suis. Et sciend̄ ē ꝙ per fidē ⁊ amorē. qr
dēmus eū diligere ⁊ ī eū credere. vn̄ io. xi. dič btūs petrꝰ.
dn̄e: ad quē ibimꝰ: verba vite eterne habes ⁊ nos audiui-
mus et vidimꝰ et cognouimꝰ qr tu es christus fi. de. vi: sz
mō nō possumꝰ cognoscere nisi ex pte sz in futꝛo cognosce
mus pfecte sič ⁊ cogniti sumꝰ. vn̄ .i. cor. xiii. nūc cognosco
ex pte: tūc aūt cognoscā sič ⁊ cognitꝰ sū. ⁊ sič dič be. ber.
tūc cogºscemꝰ pris potētiā filii sapiaz spūssancti beignis
simā clemētiā vn̄ dr. io. iii. tūc videbimus eū sicuti est.

¶ Pastor debet esse quilibet iustus.

Itē quilibet iustus dr pastor. vn̄ gen. iiii. dr ꝙ abel fuit pa
stor. abel luctꝰ iterpretatꝛ et significat quēlibz iustū qui

debet peccā sua et aliena lugere. Iste abel ⁊ quilibꝫ iust⁹
dꝫ esse pastor ouiū.s.bonaꝝ affectōnū ⁊ humiliū ⁊ simpli
ciū cogitatōnū. vñ oues istius pastoris .i. viri iusti sūt bo
ne affectōnes et simplices et bone cogitatōnes. viri iusti
sunt pastores ouiū quos detestātur oēs egiptii et omnes
demones vt habetur geñ. xlvi.

Pastor debet esse quilibet prelatus.

Itē quilibet prelatus dz esse pastor ⁊ appellat p̄latū e
piscopū abbatē et sacerdotē quēlibet curā aiaꝝ habentem
quilibꝫ prelatus significat² per iacob qui fuit pastor oui
um vt hēt² geñ. xxxi. iacob luctator īterpretat² et signifi
cat prelatū qui dꝫ fortiter luctari et pugnare cōtra vicia
et maxie cōtra leonē superbie et vrsum luxurie. sicut fecit
dauid qui fuit pastor ouiū ⁊ illos interfecit vt hēt². i. re.
xvii. similiter per moisem (qui fuit pastor ouium ietro sa
cerdotis madyan vt hēt² exo. iii.) figurat² quilibet prela
tus qui dꝫ eē sumptus ex aquis sacre scripture ad custo
dīēdū ⁊ pascendū oues ietro. i. dei patris qui dꝫ sūme ab
oībꝫ honorari. q2 ietro. honorabilis interpretat² ⁊ signifi
cat deū patrē qui debꝫ ab oībꝫ honorari. quilibꝫ g° prela
pastor est et debet esse bonus pastor.

Pastoris bonitas septē requirit.

Et sciend est ꝙ ad h° ꝙ aliquis sit bonus pastor septē sūt
ei necessaria q̄ requirūt² ad bonitatē pastoris Primū ē
ꝙ dꝫ per ostiū christū intrare. vñ ipse dicit in h° euāge°
ego sū ostiū: per me si quis introierit saluabit². Sꝫ sciē
dū ꝙ symoniaci nō intrāt per ostiū: hi sūt vendētes sacra
mēta eccie et ementes bñficia ecciastica. Istos dz dñs de
tēplo eiecisse. vt dz mat. xxi. Isti sūt significati ꝑ iazonē q̄
ab ātiocho emit sacerdotiū
et extinctus ē ignis qui per quadragita ānos in aquis vi
xerat. Itē ambitiosi vt ezechias rex qui accepit thuribu
lū vt offerret icēsū ⁊ āhiēs sacerdotiū ꝑcussus ē lepra. vt
habet². ii. parali. xxvi. Itē qui igrediūt² per parentes sic
micheas qui iplicuit man⁹ vni⁹ filioꝝ suoꝝ ⁊ factus ē sa
cerdos. vt hēt² iudich. xvii. ⁊ hñ dz ille micheas qui inter
pretat² quis ē hic: de tali di² isa. xxii quis tu hic aut quis

hic. quia tales nō sūt res sed signa tantū. Item qui itrāt
p pricipes ꝛ preces violētas. sicut alchim⁹ q̇ itroduct⁹ ē
a bachide. Iste sicut. i. macha. legit̾ precepit destrui mu-
ros dom⁹ sācte iterioris et opa pphetarū et occlusū ē os
eius et dissolutus ē paralisi nec vltra potuit loqui verbū
alchimus iterpretat̾ luctus fortis. et tales qui sic itrāt
debent fortiter lugere. ¶ Itē qui non intrant per hostiū
christū sꝫ ascēdūt aliūde. ideo nō boni pastores sꝫ potius
fures et latrones sūt. sed qui intrat p ostiū christū pastor
est bonus ouiū. vt habetur io. x.

¶ Pastu triplici debet pascere p̄lat⁹ oues.

Secūdū ē ꝙ debet illas triplici pastu pascere. s. verbo do-
ctrine et honeste cōuersationis exemplo et tempali subsi-
dio. ideo dixit xpūs beato pet° qui fuit pastor ouiū prin-
ceps apostoloꝝ. vt habet̾ io. vl. ter pasce oues meas ꝛc̄ pa-
sce verbo pasce exēplo pasce tēporali subsidio. pasce verbo
doctrine: ne esurientib⁹ subditis sonet cōtra te vox lachrima-
bili querimoīa. treñ. iii. adhesit lingua lactātis ad pala-
tū eius in siti: paruuli eius pecierūt panē et nō erat q̇ frā-
geret eis. q2 de multis p̄latis pōt dici illud qd̄ dicit iu-
das i eplā sua. hi sūt nubes sīn aqua doctrine arbores autū-
nales ifructuose eradicate. videlicet mortue in se ipsis et
in subditis. prelatus in se moritur et insubdito qñ nō ānū-
ciat ei vt aduertat̾ a via sua mala. sꝫ dicit̾ eze. vii. si non
ānunciaueris ipio vt aduertatur a via sua mala et ipse i
iniqtate sua moriat̾: sanguiēꝫ ei⁹ de manu tua requirā. ꝛ
si nunciaueris ei et nō cōuersus fuerit a via sua impia: li-
berasti aīaꝫ tuā. prelat⁹ g° debet pascere oues suas verbo
doctrine. Item debꝫ eas pascere bono exēplo. vñ aposto. i.
thi. iii. esto exēplū fideliū. s. subditoꝝ tibi in verbo cū con-
uersatiōe i caritate et deute. xvii. accipiēs exēplar a sacer-
dotib⁹. leui. iii. prelati debēt eē lux mūdi. sꝫ possu⁹ dicere
ꝙ nō sūt lux mūdi sꝫ tenebre facti sūt subditis sup terrā
p malā vitā ꝛ p malū exēplū qd̄ dāt subditis. vñ dolēdū ē.
vñ dr ysa. xxiiii. sicut popul⁹ sic sacerdos. g° multotiēs pe-
iores sūt sacdotes q̄ laici. ideo bon⁹ p̄lat⁹ dꝫ pascere oues

suas bono exẽplo. Itẽ tẽporali subsidio si necesse ẽ ⁊ si põt vñ grego. in decreto. pasce fame moriẽtẽ: si nõ pauisti occidisti. sꝫ multi sũt qui tẽporali subsidio subditos suos nõ pascũt sed potius eoꝝ bona rapiũt vñ pascũt semetipsos. vñ isa. iii. dicit dñs. dissipastis vineã meã rapina paupũ i domo vrã. s. ad pascẽdũ vos. sꝫ sicut dic̃ eze. xxxiiii. ve pastoribꝰ qui pascebãt semetipsos: nõne greges a pastoribꝰ pascũtur. lac comedebatis ⁊ lanis cooperiebami ⁊ qd crassũ erat occidebatis ⁊c̃. postea sequitur. cũ austeritate iperabatis illis et cũ potẽtia et iõ disperse sũt oues mee: eo ꝙ nõ essꝫ pastor. s. bonus. ⁊ facte sũt in deuoratõnẽ oim bestiarũ agri. Hic tanguntur duo vicia q̃ maxime cõtraria sunt prelatis ecclesie scilicet cupiditas et austeritas. Nam nec austeri nec crudeles debent esse prelati: sed benigni. Nec cupidi sꝫ largi. ⁊ debent pascere oues suas si pñt subsidio tẽporali. ¶ Terciũ: q2 debẽt eos diligẽter et fideliter custodire. vñ iiii. re. xx. custodi virũ hũc: ꝙ si lapsus fuerit: aĩa tua ꝑ aĩa eiꝰ erit. vere diligẽter debes custodire. vñ psal. nõ dormitabit. s. ꝑ tediũ. neqꝫ dormiet per negligẽtiã qui custodit israhel. et lu. ii. d2 ꝙ pastores per quos sigificãtur prelati erãt i regiõe ead vigilãtes ⁊ custodiẽtes vigilias noctis sup gregẽ suũ. ¶ Qrtũ ẽ: q2 dꝫ desolatos cõsolari ⁊ iiquos corrigere. vñ apo. thessa. iiii. cõsolamĩ pusillanimes corrigite iquietos patiẽtes estote ad ad oẽs. ⁊. i. thi. v. argue peccãtes corã oibus: vt ceteri magis timeãt. ¶ Quitũ ẽ: q2 dꝫ sepe ꝑ ouibus suis orare. vt christꝰ pastor bonꝰ orauit ꝑ disciplis suis. vñ io xvii. ego ꝑ eis rogo nõ ꝑ mũdo: sꝫ ꝑ his quos dedisti michi. et moises bonus pastor orauit ꝑ populo israhel. vñ exo. xvii. cũ aũt moises manꝰ suas leuabat ad celũ vicebat israhel et apo. ii. thi. iiii. p̃dica verbũ insta oportune iportune arguꝫ obsecra icrepa in oĩ patiẽtia ⁊ doctrina ¶ Sextũ ẽ: q2 d2 sac̃mẽta eccie eis dispẽsare. vñ mat. x. ifirmos curate mortuos suscitate leprosos mũdate demões eicite gtis accepistis gtis date. ¶ Septimũ ẽ: q2 beignũ ⁊ affabilẽ dꝫ se oibꝰ suis oñdere. vñ eccl. iiii. cõgregatõni pauperũ affabilez te facito declina pauperi sine tristicia aurẽ tuã. postea sequitur. rñde illi pacifice i mãsuetudine. ¶ Scdõꝫ ẽ videre

quō dʒ oues suas cognoscē.ēte ipse dʒ cognoscē cōscienti-
as eoꝝ.q2 alio mō nō pōt eas curare nec bn̄ eis cōsulere.q2
medic9 n̄ pōt bn̄ ifirmū curare nec ei bonū cōsiliū dare:ni-
si cognoscat egrituidnē suā.et iō bn̄ dʒ pu.xvi.agnosce di-
ligēt' vultū pecoris tui. et puer.xii.dʒ ꝙ iust9 nouit aīas
iumētoꝝ suoꝝ.vere ipē dʒ libēt' eas cognoscē.i.diligere.di-
cit glo. ¶ Terciū ē videre quō pastor ab ouibꝫ suis cogno-
sci². Et sciēdū ē ꝙ ꝑ dilectionē tūc oues pastorē suū cogno
scūt:qn̄ vere eū diligūt.sꝫ oues bone qn̄ hn̄t pastorē bonū
.i.ꝓlatū bonū ipē dn̄t eū totis visceribꝫ cordis diligere et
in oībꝫ ei et ꝑ oia obedire.et h° ē qd̄ dicit apo. hebre.xiii.
obedite prepositis vr̄is et subiacete eis:ipsi ei puigilāt tā
ꝙ rōnē reddituri ꝓ aīabus vr̄is.Rogem9 ihūm christū vt
det pastoribꝫ nr̄is ita nos custodire et pascē ⁊ cognoscere
et nos eos ita cognoscē.i.diligere: vt nos ⁊ ipsi possimus
in fine ad pascua pāradisi puenire.qd̄ nobis prestare ⁊c̄.

¶ Dn̄ica ꝺa post octauas pasche. sermo vicesimusnonus.

M Vlier cū parit tristiciā hꝫ q2 venit hora eius:cum
aūt pepit filiū iā nō meminit pressure eius ꝓpter
gaudiū q2 natus ē hō in mūdū.io.xvi. ¶ Per istā similitu
dinē ōndit dn̄s ꝙ tristiciaꝫ hērent de sua passiōe discipuli
ei9.et q2 sciebat ꝙ illa tristicia verteret² i gaudiū i sua re
surrectōe:iō dixit. modicū et nō videbitis me et iterū mo
dicū et videbitis me in tēpore resurrectōis mee sed plora
bitis et flebitis vos.s.de passione mea:mūdus aūt gaude
bit.i.iimici mei iīqui iudei gaudebūt me occiso: sꝫ vos cō
tristabimini de passiōe mea:sꝫ tristicia vestra vertetur in
gaudiū in resurectōe mea.vn̄ mulier cū parit tristiciā hꝫ
⁊c̄. ¶ In verbis istis qua°² possum9 videre ¶ Primū ē quid
ꝑ mulierē istā significat²: q̄ cū tristicia dʒ parere. Scd̄m
est quid dʒ parere. Terciū ē q̄ est tristicia siue dolor ille
quē dʒ hēre de partu. Quartū ē quid ē illud gaudiū qd̄
sequit² et puenit de isto dolore.primū nota² cū dicit²:mu-
lier.ꝺm:cū dicit²:parit.terciū:cū dicit²:tristiciā hꝫ.quar
tū:cū dicit²:nō meminit pressure ꝓpter gaudiū.

Anima significatur ꝑ mulierē parentē propter quinqꝫ.

Primũ g° ē videre quid p istã mulierē significat². ¶ Per istã mulierē põt significari quelibet aĩa fidelis et h° ppt' quiq3. ¶ Primũ ꝑpter obediētiã et q2 mulier d3 eē obedi-ens et subiecta sponso suo in oibus ĩ quibus nõ ē peccatũ vñ aposto. col. iii. dicit. mulieres subdite estote viris sicut oportet in dño. et i. pe. iii. mulieres subdite sint viris suis sic aĩa fidelis q̄ ē spõsa christi quã despõsauit ĩ baptismo deb3 esse subiecta et obediēs christo in oib9. vñ psal. verũ tamē subiecta esto aĩa mea. et actuũ. v. dicit beat9 petr9 ꝙ magis oportet obedire deo q̄ꝫ hominibus. illa aũt iã bene ē subiecta deo et bene ei obedit que omĩa mãdata eius cu stodit. et talis benedictionem habebit. vñ deute. ix. dixit moises et bñdictõ3 habebitis si obedieritis preceptis dñi di nostri et maledictionē: si nõ audieritis mandata ei9 et recesseritis a via ei9. Scd3 ē ꝑpter fidelitatē ⁊ ꝑpter fi dei obseruactõem quã deb3 mulier bona spõso suo. vere fi delis deb3 eē mulier boã spõso suo et fidelit' se custodire q2 si bona spõsi sui ĩfidelit' ribaldis suis daret vel stulte expēderet: nõ cēt sapiens neq3 fidelis. idõ fideliter op3 ea custodire. et talis mulier q̄ illa bñ custodit ē fidelis et sa piēs vñ. ꝑuer. xiiii. mulr̄ sapiēs edificabit sibi domũ: et isi piēs mlr̄ extructã maĩb9 destruet silit' de corpe suo d3 eē fidelis. q2 carnē suã nõ d3 didere. ĉte illa q̄ carnē suã didit alii q̄ꝫ spõso suo latroĩssa ē de corpe. q2 sic dicit aposto.. thi vii. vir vxori debitum reddat. similit' mulier viro. mulier nõ hab3 potestatē corpis sui: s3 vir. silit' vir nõ habet pote statē corpis s3 mulier. nolite g° defraudare ĩuicem siliter deb3 esse vir fidelis ĩ custodiēdo corpus suũ pure et mũde ab aliis mulierib9. et ꝑuer. xxviii. vir fidelis ĩ h° multum laudat². s. corã deo et ãgelis. et si vir ē ĩfidelis de corpe suo non propter hoc debet esse mulier ĩfidelis de corpore suo nec de matrimonio suo: s3 fidelit' d3 custodire matrimo-niũ suũ ⁊ sic poterit spõsũ suũ a pccõ retrahe' ⁊ eũ saluare et ad hoc potest referri illud quod dicit apostolus. i. corin vii. sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem. s. aliquãdo et ita anima fidelis que est sponsa christi de3

esse fidelis erga ipsum christū spōsum dulcissimū in istis
duobus ¶ Primo q2 fideliter dʒ custodire bona q̄ tradidit
illi ad custodiēdū.s.bona nature et bona grē ꝛ bona fortu
ne.bona nature pn̄t dici ad p̄ns ipsum corpus et aīa ꝛ bo
ne cōditōnes sanitas pulcpritudo fortitudo ꝛ huiusmodi
bona grē sunt bone virtutes acquisite per gratiā et ipā g̃
tia quā dn̄s dat amicis suis. bona fortune sūt diuitie tē-
porales oīa ista bona dn̄s dat. vn̄ nullus de illis bonis dʒ
supbire nec gloriari se. vn̄ aposto.i.corin.iiii. q̊d habes qd
nō accepisti: quid gloriaris quasi nō acceperis. Ista bona
fideliter custodit spōsa christi. de istis bonis fideliter do
seruit qn̄ de illis nō gloriat' et nō supbit. ꝛ qn̄ de illis cre
atori suo qui illa ei tradidit: gloriā et laudes reddit. sicut
faciebat dauid. vn̄ dicebat. cantabo dn̄o qui bona tribuit
michi ꝛc̄ ¶ Scd̄o dʒ eē fidelis in custodiēdo se pure ꝛ sol
licite. et hoc ē qd̄ dr deute. iiii. custodi aīam tuā sollicite.
vere fidelis debʒ esse in custodiēdo se pure ne christo spō
so suo dimisso dyabolꝰ adulter admittat' per supbiā vel ī
uidiā vel aliud peccatū mortale et ne dicat' ei a christo.
et exprobetur illd̄ ysa.lii. iuxta me discooperuisti ꝛ susce
pisti adulterū.i. dyabolū. fidelis g° dʒ esse sponsa in cu
stodiēdo se et hoc vsq3 ad mortē et tūc ei dabit dn̄s coro
nā vite eterne vel glorie. vn̄ apoc.iiii. esto fidelis vsq3 ad
mortē et dabo tibi coronā vite ¶ Terciū est ꝓpter eius or
natū siue ꝓpter corpis sui preparatōnē. q2 bona mulier ꝓ
pter virū suū ne peccet vel si ē in pcc̄o vt retrahat eum a
pcc̄o vel vt sponso suo placeat bn̄ pōt vestimētis ornare se
et preparare: q2 si ex libidine ornatus eius nō ꝓcedit non
peccat. vn̄ iudich.iii. dr ꝙ ipsa iduit se vestimētis iocundi
tatis sue et tn̄ nō peccauit. q2 ista preparatio nō ex libidi
dine ꝓcedebat sed ex virtute. Ita bona mulier qn̄ prepa
rat se vt viro suo placeat aut vt eū retrahat non peccat
qn̄ preparatō ista nō ꝓuenit ex libidine: sʒ potius ex vir
tute. tamen cauere et custodire se debent bone mulieres
ne peccēt ꝓpt' viros suos ī p̄paratōibʒ suis. vn̄ quō pa p̄
rare ꝛ ornare se debent sine pcc̄o docet aposto. thi. ii. nolo

mulieres esse in hitu ornato cũ verecũdia ꝛ sobrietate or-
nãtes se nõ in tortis crin ibꝫ aut auro aut margaritis ve
ste preciosa scdm ꝙ decet mulieres ꝓmittẽtes pietatem.
glo. vult eas esse ornatas virtutibꝰ .i. cũ verecũdia .i. vul-
tus ꝛ nõ attrite frõtis sicut meretrices: vult eas esse cum
sobrietate mẽtis ł esse ornatas nõ in tortis crinibꝰ .i. cris-
pis. et .i. pe. iii. dr. mulieres subdite sint viris suis. et sub
ditꝰ. nõ sit exterius capillatura aut circũdatõ auri ꝛc. cer-
te tles q̃ sic se ornãt ad capiẽdas aias ñ pñt excusare cul-
tus suos ꝓpter maritos suos ¶ Itẽ nõ debẽt mulieres san-
cte ꝛ bone hꝰ facere ꝓpter mũdũ sꝫ tãtũ debent se ornare
vt viris suis possint placere. ita fidelis aia q̃ ẽ spõsa chri-
sti dꝫ ornari bonis virtutibꝫ et ita dꝫ se ornare et preparare
vt possit christo spõso suo placere. sꝫ quõ debꝫ se prepara-
re dicitꝰ apoc. xix. venerũt nuptie agni scꝫ quia iuncta ẽ
aia fidelis christo per fidẽ et amorẽ et se vxor eius prepa
rauit. et datũ ẽ ei vt cooperiat se bisso splẽdenti et cãdido
.i. castitate cordis et corpis. et bene per bissum splendẽtẽ
et candidũ significatꝰ castitas quia castitas facit aiam
splẽdẽtem coram deo et albam sicut lilium. vñ cãti. i. sicut
liliũ iter spinas sic amica mea ĩter filias. Ista veste debet
esse iduta q̃libꝫ aia fidelis q̃ vult placere christo spõso su-
o qr certe nõ ẽ mulier q̃ possit placere viro suo dũ esset in-
duta veste lutosa et immũda ꝛ fetida: talis vestis coram
deo est luxuria. vñ nulla aĩma que est in pctõ luxurie põt
deo placere. vñ apo. ro. viii. qui in carne sũt. i. in pctis car
nis q̃ sunt luxuria ꝛ gula deo placere nõ possunt. Ideo ad
hoc ꝙ fidelis anima placeat deo sponso suo debet esse idu
ta veste castitatis que est vestis pulchra et honesta. vñ
sap. iiii. o q̃ pulchra ẽ casta generatõ cũ caritate ¶ Quan
tũ est ꝓpter amoris spõsi sui magnitudinẽ qr bona sponsa
debꝫ virũ suũ sup oẽs viros multũ diligere qr vir eius ꝓ-
pter ipsã patrẽ suũ ꝛ matrẽ suã reliq̃t ꝛ ipi sũt duo ĩ car-
ne vna. vñ ge. ii. reliquet hõ prẽꝫ ꝛ mrẽꝫ et adherebit vxo
ri sue ꝛ erũt duo ĩ carne vna. ita q̃lꝫ fidelis aia dꝫ ipsum
christũ spõsũ suũ sup oẽs creatꝰas diligere ꝛ sup oia ꝛ hꝰ

ardēter sicut dilexit eū illa sancta mulier scʒ magdalena de qua dꝛ lu. vii. mulier erat ī ciuitate pctātrix ꝛc̄. postea sequit². dimissa sunt ei pctā multa quoniā dilexit multū qꝛ caritas operit multitudinē pctōꝝ. i. pe. iiii. et puer. x. sʒ quō dilexit eū ardenter. vn̄ io. xx. vbi dꝛ qn̄ venit ad monumentū et stabat ibi plorās ꝛc̄. postea sequit². ꝙ cōuersa retrorsū vidit ihūm et nesciebat ꝙ ihūs esset. et dixit ei ihesus. mulier quid ploras quē q̄ris. illa aūt existimās ꝙ essʒ ortloanus. dicit ei: dn̄e si tu sustulisti eū dicito michi vbi posuisti eū ⁊ ego eū tollā. Illud dicebat ardore amoris qꝛ ego credo ꝙ nullo° eum portare posset: qꝛ debilis erat. ita nos debemus eū diligere ardēter: qꝛ ardēter dilexit nos.
Quitū ē ꝑpter opis sollicitudinē qꝛ bona mulier nūꝙ dʒ esse ociosa. vn̄ ꝓuer. vlt. panē suū nō comedit ociosa: qꝛ manū suā misit ad fortia: sed fatua mulier libēter ociosa ē et garrula. prouer. vii. ecce mulier occurrit illi in ornatu meretricio preparata ad capiendas animas garrula et vaga: quietis impatiens: nec valens in domo cōsistere: pedibus suis nūc foris: nūc in plateis ꝛc̄. sʒ ista nō facit bona mulier et sancta nec ipsa ē garrula nec vaga ē imo semp aliqd̄ bonū opus facit: et talis mulier ē sctā. et sicut dꝛ eccl. xxv beatus qui hitat cū muliere sensata. Ita aīa fidelis spōsa christi nunꝙ dʒ esse ociosa ne eā decipiat dyabolus. hiero. semp aliquid boni opis facito vt dyabolus semp te inueniat occupatū. certe sicut dicit² eccl. iii. multa mala facit ociositas. sicut dicit² ezech. xvii. hec fuit iniquitas sodome supbia saturitas ⁊ ociū. et iō aīa fidelis nunꝙ dʒ esse ociosa. sʒ semp dʒ aliqd̄ bonū opus face ⁊ nūꝙ defice. et hoc ē qd̄ dicit apo. galla. vi. bonū aūt facientes nō deficiamus: suo tēpore metemus nō deficiētes. ¶ Propter ista quinqʒ ꝑ istam mulierē pōt figurari quelibet aīa fidelis.

¶ Parere debet aīa fidelis tria bonā.

¶ Scdm ē quid dʒ parere christo ista mulier scʒ aīa fidelis. Et sciēdū ꝙ tria bona opa vt opa iusticie: pnie et mīe. et ista tria bōa opa pn̄t figurari ꝑ istos tres iustos scʒ iob noe et danielē. de quibus hēt² eze. xiiii. ꝑ noe pn̄t figurari

opera iusticie: q2 iustus d2. vñ geñ. vi. noe vir iust9 atq3 p fectus in generatõib9 suis 2c. Justus ē ille qui facit iusticiā et opera iusticie. Et ideo per noe q2 iustus dicit opera iusticie significãt. Per iob qui dolēs iterpretat opa penitētie significari pñt: q2 illi qui faciūt opa penitētie. debent esse in dolore cordis p peccatis suis. vñ psal. dolor meus in cõspectu meo semper. vñ iob maxiã3 pñia3 fecit: ipsemet dicit. xlii. auditu auris audiui te. idcirco me rep hendo 7 ago pñia3 ĩ fauilla et cinere. Per daniele qui liberauit susannã ab angustia sua vt hēt dañ. xii. pñt significari opera misericordie et pietatis quibus liberãt sepe illi qui sunt in miseria a sua angustia et miseria. Istos viros tres bonos filios noe iob et daniele. i. opa iusticie peitentie et misericordie d3 hēre hec mulier. i. aĩa fidelis d3 hēre 7 parere christo et sic dicit apo9. i. thi. ii. mulier p generatõne filiou. s. bonou opũ sanabit. vel possum9 dicere q d3 parere dō vnū solũ puerũ. s. puritatē vite. et h9 ē qd dicit hic. cũ peperit. i. puritatē vite nõ meminit pressure 2c. hic ē puer quē elegit deus. vñ ysa. xliii. ecce puer me9 quē elegi 2c. vere illũ qui hab3 puritatē vite elegit dñs ad hñdũ gtiã suã in pñti 7 gloriã in futuro. tlis puer fuit iohēs baptista. de q° d2 lu. ii. tu puer pro. al. voca. 2c.

Parere d3 aĩa fidel' iustũ puer cũ dolore claõre 7 labore

¶ Terciũ ē videre quõ aĩa fidelis d3 iustũ puer. s. puritatē vite parere. Et sciend ē q cũ tristicia 7 dolore. s. cordis. et hoc ē quod dicitur hic mulier cũ parit tristiciam hab3 vere sicut mulier parit cũ dolore nimio et nõ solum cum dolore imo etiam cũ clamore. et q2 dũ parit tristiciã hab3 et dolorem. et ex dolore quē habet clamat. et ex dolore et labore pueniit magnus labor. vñ ysa. xxvi. sicut que concepit cũ appropinquauerit ad partũ dolens clamat in doloribus suis. ita aĩa fidelis peĩtens d3 parere puritatē vite . nouũ hoĩe3 in statu grē cũ dolore 7 claõre 7 labore. i dolore notat cordis cõtritõ. in claõre oris cõfessio. i labore operis satiffactõ. de tristicia et dolore cordis quē d3 hēre aĩa peĩtēs dicit apo9. i. cori. vii. gaudeo q2 tristati estis ad

93

pñiaȝ et tristicia q̄ ē scd̄m peītētiā in salutē stabilē opatᶻ. certe ista pñia. siue iste dolor dȝ eē ꝑ modū ꝑturiētis. vñ dicit mich. iiii. dole et satage filia syon sic parturiēs. Ex isto dolore dȝ ꝓueire clamor. vñ psal. dolorē i corde meo ꝑ diē. vñ post dolorē quā habȝ aīa peitens de pccīs suis dȝ clamare duplicē clamorē vere cōfessionis ⁊ claōrē deuote orōis de claōre deuote cōfessionis d̄r id qd̄ dicitur in psal. clamor meꝰ itroiuit in aures eiꝰ. vox istius claōris dulcis est in auribus dñi. vñ canti. ii. dicit sponsus sponse. sonet vox tua in auribus meis vox tua dulcis et facies tua decora. de clamore deuote orōis d̄r in psal. dñe exaudi orōnē meā ⁊c̄. ex dolore contritōis et clamore vere confessionis debet ꝓuenire labor satiffactōis. de isto labore dicitur. ii. thi. ii. labora sicut bonus miles christi. de istis tribȝ diciᶻ simul exo. iii. vbi dicit dñs. vidi afflictōnē populi mei qui est in egipto ecce laborē et gemitū eoꝝ audiui. in hoc notatᶻ clamor confessionis: et descēdi liberare eū. hic notatᶻ dolor contritionis. certe ex ista tristicia cordis siue dolore et ex duplici clamore. s. vere cōfessionis et deuote orōis et ex labore satiffactōis parturitur puritas vite ⁊ nouus homo in statu gratie. et ex his prouenit quartum quod ē gaudiū quod notatᶻ cū dicit. cū autē peperit puerū id ē puritatē vite nō meminit pressure ꝓpter gaudiū.

¶ gaudiū duplex prouenit ex puritate vite.

¶ Vere ex hoc ꝓuenit duplex gaudiū. s. cōsciēcie et cordis de quo d̄r eccle. xxxi. nō est oblectamētū super cordis gaudiū ¶ Secūdū gaudiū ē gaudiū eternū. de quo dicitur hic. gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. et isa. xxxv. leticia sempiterna sup capita eoꝝ gaudiū ⁊ exultatōnem obtinebūt. ecce ex paruo dolore ⁊ ex paruo labore sequitᶻ magnū gaudiū quia gaudiū eternū. quia paruus ē dolor quem omnis homo habet hic ꝑ pccīs suis et paruus ē oīs labor quē sustinet hic i respectu gaudii eterni. vñ apostol. ii. cori. iiii. dicit ꝙ in pñti ē momentaneū et leue tribulatōis nostre sup̄ modū in sublimitatē eterne glorie pōdus operatᶻ in nobis. Certe istud gaudiū eternū tantū erit ꝙ

oculus nō vidit nec auris audiuit nec ī cor hoīs ascēdit q̄ preparauit deus diligētibus se. vt dicit apo. i. corin. ii. hº idē ysa. xliiii. et btūs gre. ꝙ lingua nō diceret quis intellectus pōt capere q̄ et quāta sunt gaudia illius felicitatis eterne. ista gaudia cōcedat nobis ihesus christus Amen.

¶ Dominica tercia post octauā pasche sermo. xxx.

C Vm venerit paraclitus arguet mūdum de peccatoꝝ de iusticia et de iudicio. io. xvi. In verbis istis possumus videre et intelligere ad quid faciendū venit spūssanctus et ad quid missus est.

¶ Spiritussanctus venit ad tria.

¶ Et sciēdū ꝙ ad tria q̄ possumus hēre et itelligere de presenti euāgelio: scꝫ ad cōsolādū: ad arguēdū: et ad docēdū. Ad cōsolādū venit. et hº notatᷣ cū dicit: paraclitꝰ. qr paclitus cōsolator iterpretatᷣ. Secūdo ad arguēdū venit. et hº notatᷣ cū dicit: arguet mūdū de pctō꜄ ꝛc. ¶ Tercio venit ad docēdū. et hº notatᷣ cū dicit: cū aūt venerit ille spūssanctꝰ ꝛc. Primo gº venit ad cōsolādū. vñ paraclitꝰ cōsolator interpretatᷣ: qr venit ad cōsolandū apostolos ad hoc venit quotidie in cordibus hominū per suā grām.

¶ Spiritussanctus venit ad cōsolandū tria gñā hoīm.

¶ Et sciendū ꝙ ipse venit spūaliter ad cōsolandū tria gñā hominū. ipse venit ad cōsolandū vere penitētes in caritate existentes: et in oratōe pseuerātes. et hoc optime figuratur in acti. apost. ii. ca. vbi dicitur ꝙ omēs apostoli post ascēsionē domini descēderūt in quoddam cenaculū in ihe rusalē et erāt ibi oēs vnanimiter in oratōe pseuerātes cū mulieribꝫ et cū maria matre ihesu et dū complerentur dies penthecostes et essent pariter in eodem loco descendit spiritussanctus super eos ipse spiritussactus venit ad consolandū eos qr ipsi erant desolati eo ꝙ nō videbant ihūm christum cū ipsis corporalibus oculis. Apostoli erant vere penitētes et in caritate existentes et in oratiōe pseuerantes. et ideo venit ad cōsolādū. vñ beda in glo. super illud act. i. erāt oēs pseuerātes vnanimiter ī oratōe dicit ꝙ qui vult spūmsanctū accipe pseueret ī p̄cibꝫ ꝛ fratrū caritate

quia oratio promeretur auxiliũ iesu christi similiter ⁊ cõ
solationẽ spũssancti. Itẽ venit ad cõsolandũ vere paupes
et pro christo pniam facientes et sustinẽtes. vñ paulus a
postolus qui vere pauper erat propter amorẽ iesu christi
dicit phill. iiii. scio abundare scio penuriã pati. vñ oĩa pos
sum ĩ eo qui me cõfortat. s. in spũssancto. Certe vere pau
peres ꝓpter christũ cõfortat spũssanctus. ipse nõ cõfortat
diuites huius seculi sꝫ potius eis ꝓmittit eternã dãna
tõꝫ lu. vi. ve vobis diuitibꝫ qui hic habetis cõsolatõꝫ vrãꝫ
Itẽ venit ad cõsolãdum in tribulatõe exñtes. vñ canti. v.
surge aquilo et veni auster. i. spũssancte perfla ortũ meũ
.i. cõsciam cuiuslibet viri iusti et fluẽt aromata. i. odor vir
tutũ scꝫ patiẽtie et beignitatis. et naum. i. dicitur bonus
dñs cõfortans in tribulatione. et in psal. scdꝫ multitudinẽ
dolorũ meoꝝ cõsolatõnes tue ⁊c. Et dañ. iii. dicitur ꝙ ãge
lus dñi descẽdit cũ azaria et sociis eius in fornaceꝫ et fe
cit mediũ fornacis quasi vẽtũ roris flantẽ.

¶ Arguit spũssanctus mũdanos de tribus.

¶ Secũdo venit ad arguẽdum amatores mũdi de tribus
de pctõ ĩfidelitatis qd hñt. et de iusticia quã nõ habent.
et de iudicio quod nõ timẽt. vnde dicitur. cum venerit pa
raclitus arguet mundũ de pctõ. de iusticia et iudicio. de
peccato ĩfidelitatis arguet spũssanctus ⁊ ipse filius dei
ĩfideles multos ĩ die iudicii qꝛ nõ crediderũt in eũ. i. qui
nõ adheserũt ei per fidẽ operãtẽ dilectõnẽ. Credere deo ẽ
adherere deo per fidẽ opãtẽ per dilectõnẽ. et hec ẽ vera fi
des vñ gall. v. nã in christo iesu nec circũcisio nec prepuci
um valent aliquid: sed fides que per caritatem operatur
si fides que operatur per dilectõnẽ et veritatem non sit.
Et certe sicut dicitur hebre. vi. Credere eĩ oportꝫ sic ascẽ
dentẽ ad deũ. vel sic possumus dicere. arguet mundũ de
pctõ ĩfidelitatis. quia nõ crediderunt in me. i. qui non ha
buerũt veram fideꝫ de me ꝙ essem in sacramento altaris.
vñ oẽs illos qui non credunt verum corpus christi qd tra
xit d virgĩe esse in sacramẽto altaris sub illa specie panis
arguet spiritussanctus in die iudicii. vñ ipse dicit ĩ psal.

Arguā te et statuā cōtra faciē tuā o tu īfidelis qui nō credis in sacmēto altaris. certe sicut dicit apo. hebre. xi. sine fide īpossibile est quēquē placere deo. et sicut dr mat. vl. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit et q̄ nō crediderit cōdēnabit[2]. vel sic possumus dicere ꝙ de pccō īfidelitatis arguet mūdū spiritussanctus qd cōmiserūt et hūerūt q2 ex defectu fidei fere ꝓueīt oē peccatū iō optie poīt dn̄s ratiōnē. d. q2 nō crediderūt. Si enī homines luxuriosi ꝑ modica delectatōe et transitoria que est ī pccō luxurie crederent verissime habere penā eternā ⁊ amittere eternā iocūditatē paradisi et visionē dei si ista crederēt nūq̄ peccatum luxurie perpetrarēt. similiter auari et alii peccatores. sed q2 hoies nullomdo credunt propter peccatum incurrere penas inferni et amittere gaudia paradisi peccata cōmittūt ideo nō venit spiritussanctus. sed filius dei arguet eos in die iudicii de pccō īfidelitatis quod habuerūt et qd commiserunt quia nō in eum nec ei crediderunt. et certe malicia eoꝝ arguet eos ī iudicio. vn̄ iere. ii. arguet eos de malicia sua. Item arguet mūdū id est amatores mūdi et habitātes in mūdo de iusticia quam nō habēt. i. de penitētia quā nō habuerūt nec fecerūt. et de ista iusticia dicit[2] eze. xviii. Iusticia iusti super eū erit ⁊ impietas impii erit super eum. Et sequitur postea. si impi9 egerit penitētiā de omib3 peccatis suis q̄ ipse operatus ē iudiciū et iusticiā fecerit vita viuet et nō morietur. vere iusticia est ꝙ nos oēs agamus penitentiā q2 si christus filius dei qui peccatū non fecit nec inuētus est in ore eius dolus penas tribulatōnes et angustias et in fine mortem crucis pro nobis sustinuit. iusticia et cōgruitas est ꝙ nos miseri peccatores penitentiā faciamus et tribulatōes ꝑ amore christi et pro peccatis nostris sustineam9 q2 sic dr prouer. xi. Si iustus recepit in terra quāto magis impi9 et pccōr. et lu. xiiii. Et si in viridi ligno hec fiunt in arido quid fiet. Certe ille qui facit istam iusticiā habitabit cū christo in gloria. vnde psal. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. postea sequitur. qui ingredietur sine ma-

cula et opatur iusticiā . i . iustā penam siue penitēciā vel possumus dicere sic ꝙ arguet mūdū de iusticia dei quam nō hñt. et optie subdit ratiōnē . q2 vado ad patrē christꝰ iu stus ē et iusticias dilexit. sicut dr in psal. ipē cōuersando nitoris vobis tadidit et ostēdit formā iusticie et exēplum vñ math.iii. dicit iohanni bpatiste qñ ipē volebat ab eo ba ptizari. sine modo sic decet nos adimplere omēm iusticiā

¶ Iusticia ē in tribus.

Sed omis iusticia ē in tribus. scdm ꝙ dicit sup illud ma thei.v. beati qui esuriunt iusticiā in reddendo deo qd illi debet homo et pxio et sibi. deo patri debuit christus hono rē et istd bñ sibi reddidit. vt ipē dicit io .x. Ego honorifico patrem et vos ihonorastis me. similiter quilibet iustus dz deo patri reddere honorē. malach. i. filiꝰ hōrat patrē et ser uus dñm. si ergo pater ego sum vbi ē honor meꝰ. ⁊ puer. iii hōra deū de tua subā. Itē christus reddidit pxio dilectio nē quā debuit ei. vñ io. xv maiorē caritatē neō habz vt aiaz suā ⁊c̄. siliter quilibet iustus debet proximo suo dilectionē. vñ deu. v. Dilige proximū tuū sicut te ipsū. et sicut dici tur ad ro. xiii. qui diligit pxim legem impleuit: scz quā tum ad pcepta pertinētia ad pxim. Item christus sibiipi reddidit mortificatōnē scz i cruce. vñ: ipse dicit math. xvi qui vult venire post me abneget semetipsū et tollat cru cem suam et sequatur me. et. i. petri. ii. christus passus ē pro nobis ⁊c̄. Ita quilibet debet sibiipi mortificationē. vñ aposto. coll. iii. mortificate menbra vestra super terrā. Cer te isti ad patrem vadūt qui istam iusticiā faciunt: scz qui reddunt deo honorē pximo dilectionem et sibiipsis mortfi cationē. et isti deū videbūt. sz illos qui istā iusticiā nō fa ciūt arguet filius dei i iudicio. Et isti nō videbūt gloriā dei. ysa. xvi. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Item arguet de iudicio quod non timent Et ponit rationē q2 iam princeps mundi huius iudicatus est scilicet diabo lus. vnde ii. pe. ii vnde si angelis peccantibus non peper cit sed rudentibus inferni detractos in tartarum cruciā dos tradidit in iudicium reseruari quid ergo de illis qui

immūdicias carnis et post cōcupiscētias ambulāt ex quo princeps mundi huius iam iudicatus est scz dyabolus irremediabiliter. De iudicio quod nō timent homines peccatores arguet spiritussanctus ꝛ filius dei ipsos peccatores. vñ sapi. i. qui loquit[2] iniqua nō pōt latere nec preteri et eū corripiēs iudiciū scz quod nō timēt. illud bene timebat hieronimus qui dicebat. siue bibā siue comedam siue dormiā siue quippiā opus faciā semp michi videt[2] vt illaz vocē terribilē audiaz. surgite mortui venite ad iudicium. Certe illud dn̄t oēs multū timere. q2 sicut dicit psal. deus manifeste veniet deus noster et non silebit. ignis ante ipsum precedet ꝛc̄. sed iniusti peccatores qui iudiciū domini non timetis: et ideo penitentiā facere non vultis. sicut dicit[2] ysa. xix. quid facietis in die visitationis et in die calamitatis de longe venietis: ad cuius auxiliū fugietis et nisi derelinquatis gloriā vestraz. ideo orat psal. dn̄e ne in furore tuo arguas me ꝛc̄. id est in tuo iudicio. Tercio venit ad docēdū omnē veritatē. vñ dicit[2]. cum venerit paraclitus docebit vos omnē veritatez. ipse est vnctio. de qua dicit apostolus iacobz in canonica. vnctio docebit vos de omnibus. vere spūssanctus venit vt doceat nos loqui ꝛ diligere et facere omnem veritatem.

¶ Veritas triplex.

¶ Sed sciēdū ē ꝙ triplex ē veritas scz veritas doctrine vite et iusticie. Prima pertinet ad predicatores et ad vere penitētes. Secūda ad oēs fideles. Tercia ad oēs iudices vel prelatos et ad oēs mercatores. Spiritussanctus veniens in cordibz nr̄is docet nos oēm veritatē loqui diligere et face. vere ipse docet predicatores loqui veritatē doctrine in sua predicatōe. vñ ipse dicit apostolis suis math. x. nō eni vos estis qui loquimini: sed spūssanctus ꝛc̄. similiter ipse docet penitētes loqui veritatē et dicere in suorū peccatoꝝ cōfessione. vñ ipse dicit eccle. iiii. fili conserua tēpus et non confundaris dicere verū pro anima tua scz ni peccatorum tuorum cōfessiōe. et sicut dicitur ysa. xxxiii.

96

qui ambulat in iusticiis et loquit᷑ veritatē habitabit ī ex
celsis et in eterna gloria. et qui mētitur in confessione su
a ipse mentitur spiritui sancto. sicut ananias qui retinu-
it vnā partem de precio agri sui. sicut habetur actu. v. vñ
dixit beatus petrus anania cur tentauit sathanas cor tu
um mentiri te spiritui sancto ꝛc. Postea sequit᷑ nō es mē
titus hoībus sed deo. audiens aūt hec verba cecidit et ex
pirauit. istud multū deberent timere illi qui mentiunt᷑
spiritui sancto in confessione peccatorū suorū ne ita acci
dat eis. Item ipse venit vt doceat nos diligere veritatez
vite. vnd ipse dicit zach. ix. pacem et veritatē diligite a-
it dn̄s exercituū. de ista veritate dicit ezech. rex in ysa.
xxxviii. memēto queso quo° ambulauerim coram te in ve-
ritate et in corde perfecto ꝛc. Itē ipse venit vt doceat iu-
dices facere veritatē iusticie in iudiciis suis et mercato
res in negociationibus suis. de ista veritate dicit᷑ zach.
viii. vbi dicit᷑ veritatē et iudiciū pacis iudicate in portis
vestris. et exodi. viii. dicit dn̄s moisi ꝑuide tibi viros po-
tentes in quibꝫ erit veritas et qui oderint auariciā et cō
stitue tribunos ex eis et decanos ⁊ centuriones sed bone
iesu vbi īuenitur hodie veritas iusticie nec doctrine nec
vite. certe vix inuenitur veritas in terra sꝫ falsitas et do
lus et infidelitas vt in paruis et in magnis et vbicūqꝫ ho
die inuenit᷑. vñ dolendū ē et diabolus letus ē qui ē spiri-
tus mēdax. vñ hodie adimplet᷑ quod dicit᷑ ozee. iiii. non ē
veritas nō ē mīa nō est sciētia dei in terra sed furtum ho
micidiū et adulteriū iundauerūt ꝛc. Et ysa. lix. dicitur qꝛ
corruit veritas in plateis et equitas nō potuit īgredi. sꝫ
illi qui sunt discipuli dn̄i debēt omnē falsitatem et omnē
dolū et omnē īfidelitatē fugere: et debent hebere triplicē
veritatē quā docet spūssanctus veritatez doctrine vite ⁊
iusticie. prima habetur per donum sapiētie et intellectus
secūda per donū fortitudinis. tercia per donū consilii qꝛ
donū consilii est illud quod dicitur mat. vii. quecūqꝫ vul-
tis vt faciant vobis homines eadē facite illis. illud docet
veritas iusticie. rogemus spiritūsanctū vt iesus christus

mittat in cordib9 nostris ad nos cōsolādū ⁊ nos docēdum
oēm veritatē doctrine vite et iusticie. qd̄ nobis p̄stare di
gnet᷑ ipse iesus christus amen.

¶ Dn̄ica. iiii. post octauā pasche s̄mo. xxxi.

Si quid petieritis p̄rēm meū i noīe meo dabit vobis
⁊c̄. io. xi. In istis verbis possu9 tria cōsiderare. Pri
mū est videre q̇s est ille pater quē debem9 petere. et sciē
dum ꝙ est pater glie. Scd̄m qualis dꝫ esse petitio iusti si
ue qualiter debeat petere patrē glorie iust9 ¶ Terciū est
quid ē illud qd̄ debet iustus a deo petere ¶ Quartū est
quo° iust9 debet a deo petere: ⁊ sciendū ꝙ i christi noīe ⁊
hoc ē qd̄ dicit hic. si quid pe. pa. me. i no. me. ⁊c̄.

¶ Petere debem9 audacter deū ꝑpter tria.

Primū est q2 est misericordia plen9 et misericors dn̄s et
benign9 et q2 larg9. Primū ē q2 est misericordia plen9 et
misericors nobis cōpaciendo. vnde psal. misericors et mise
rator dn̄s. Idē mīa dn̄i pleā ē terra. Scd̄ꝫ ē q2 ē benign9 i
preces nr̄ās auscultādo et illas dulcit᷑ admittēdo maxie
qn̄ homo mouet᷑ ad petēdū ꝑ salute ¶ Terciū est q2 larg9
est magna munera largiēdo. vn̄ sicut dicit᷑ iac. i. oīb9 dat
affluent᷑ et nō imꝑperat. vere ipse larg9 ē imo largissim9
fuit filiū suū cōsubstācialē sibi vnigeitū et coeternū dare
i nostre redemptionis preciū. vn̄ apo9. ro. viii. qui ꝑp̄rio fi
lio suo nō pepcit sꝫ ꝑ nobis oīb9 tradidit illū ⁊ cū illo no
bis omīa donauit. Scd̄m ē videre quō iust9 debet petere
patrem glorie

¶ Petere debet iust9 quattuor modis.

Et sciēdū ꝙ quattuor mōis ꝑ se dꝫ pete᷑. discrete deuote
et assidue. Primo dico debet petere ꝑ se. pro se bene pete
bat psal. dicens miserere mei deus quoniā in te confidit
aīa mea. ꝑ se debet iust9 petere deū patrē q2 sepe exaudi
tur homo et facilius qui petit ꝑ se q̄ꝑ homo qui petit pro
aliq° alio indigno. vn̄ samuel nō ē exaudit9 ꝑ saule. vt ha
betur. i. regum. xvi. vnde legitur ꝙ domin9 dixit ad samu
elem. vsquequo tu lugis saul cum ego proiecerim eū ne
regnet super israel. sed bona hester vt habet᷑. vii. exaudi

ta ē q2 p2o se ipā postulauit assuerum dicens ei. da michi
animā meam ꝓ qua rogo si inueni gratiam tuā co2ā ocu
lis tuis ꝛc. hic dicit². Siquidem patrē meū in nomie meo
dabit vobis non dicit aliis immo debet iustus p2imo pete
re p2o se. Scdo debet petere discrete et discreta debet eē
peticio iusti ad hoc ꝙ exandiat². sȝ discrete petit qui p2io
patri eternū regnū petit ⁊ q̄ p2imo illud querit. scdm ꝙ
dicit math. vii. P2imo querite regnū dei et iusticiā eius
⁊ hec omīa adiiciēt² vobis. discretio ptinet ad salutē quia
discretio docet ꝙ nichil cōtrariū saluti petat² nec quera-
tur. ad discretionē ptinet ꝙ bonū petat². vn̄ bonū aliqn̄ pe
titur sed nō bene sicut fecit balaam numeri. xviii. q̊ cū vi-
disset castra filioꝝ israel dicit. mo2iat² mo2te iusto2um aīa
mea et fiāt nouissima mea ho2um similia. Indiscreta fuit
huius peticio. q2 vt iustus mo2i petebat: sed vt rep2obus
⁊ stultus viuere volebat. similiter habet² math. xx. de fili
is zebedei qui petierūt regnum electo2um āte passionis
sue supplicium. et rn̄dens ihesus dixit illis. nescitis quid
petatis potestis bibere calicē quē bibiturus sum. indiscre
ta fuit hec peticio filio2um zebedei qui volebant fieri cō-
so2tes cōsolationis: sed nolebant fieri socii passionis. Item
tercio debet deuote petere q2 qn̄ est deuota petitio iusti
tunc exaudit² de facili et hoc bene figurat². i. reg. i. de an
na vxo2e archane de qua d2 ibi. cū esset anna amara aīo
o2auit flēs largiter scȝ vt cōciperet et pareret et exaudi-
ta ē. vn̄ dicit heli. vade in pace et deus israel det tibi pe-
titionē quā rogasti eū. similiter. iiii. reg. xx. legitur ꝙ cū
egrotaret ezchias conuersus ad parietē o2auit cum lach2i
mis et exauditus ē. Item debet pete' assidue. vere assidua
debet esse iusti petitio et et tē de facili exaudit². vn̄ thess.
. v. sine intermissione o2ate. et iac. v. multū valet dep2eca-
tio iusti assidua. De istis tribus vltimis scȝ ꝙ iust⁹ debet
pete' discrete deuote et assidue dicit ch2istus. luce. x. peti
te scilicet discrete et accipietis querite deuote et inueni
etis pulsate assidue et aperiet² vobis. omnis enī qui petit
accipit sic. et qui querit inuenit quia pulsanti sic ap2iet².

discretio respicit salutem deuotio pietatē assiduitas per seuerātiā. Ista quattuor sunt que debent esse quia debȝ iustus orare et petere pro se ad salutez pie pseuerāter.

¶ Petenda nō sunt quinqȝ.

Terciū est videre que sūt illa que iustus nō debȝ petere. Et sciendū ꝙ quinqȝ sūt q̄ petūt mali. mundanū honorē vite lōgitudinē nō ad peitendū: sed potius ad diuitias cōquerēdū ⁊ ad delicias carnis sue faciendū. similiter petūt diuitiarū abūdātiā in iniuriarū suarū vltionem et sapiētiā mūdi. illis qui talia petūt. dicitur iaco. iiii. petistis et nō accepistis eo ꝙ male petistis ⁊c. Certe ista quinqȝ nō sūt petēda. Primo honor mūdanus ⁊ nō ē appetēdus q2 iflat et excecat. vñ hiero. honor mūdanus dicitur spuma fumus somnus spuma dicitur q2 iflat: fumus q2 excecat: somnus q2 nunq̄ homini verā requiem dat. q2 cito trāsit sicut somnus.

¶ Diuitie nō sūt appetēde et hoc ppter tria.

Itē diuitie nō sunt appetende multum et hoc propter tria. ¶ Primo quia nō replent possidentem. puer. xiii. venter impiorū insatiabilis est. bern. temporales diuitie sūt mēdaces quia promittunt dominiū et faciunt seruitutem promittunt securitatem et incutiunt timorem promittūt saturitatem et esurire faciunt promittunt delicias et faciunt tristicias ¶ Secundum est quia non sustentant confidentem in se. vnde ipse est baculus arūdineus qui exterius ē decorus et intus ē vacuus . qui credit sustētari ab illo ⁊ credit in illo ⁊ cōfidit in illo cadit in luto. vñ prouer. xi. qui cōfidit in diuitiis corruet. et ysa. xxvii. ecce. confidis super baculū arūdineū cōfractū super egiptū. Tercium ē q2 nullū faciūt fructū vtilē nisi īteritū iferni. vñ eccle. vi. qui amat diuitias fructū nō accipiet ex eis . s. nisi īteritū ⁊ perditionē. vñ aplūs. i. thi. v. qui volunt diuites fieri huius seculi īcidūt in laqueū et intentatōnes dyaboli et desideria multa et nociua que mergunt hominez in īteritū et perditionē. ideo dicit hiero. tutū ē nichil habere nec amare diuitias. certe diuitie nō sūt petende a dō patre summo rege. quia si quis ouū vel aliquid paruū a rege

francie peteret videret² regi derisio:et tā paruū nō daret Similiter qui petit a summo rege ista tpālia caduca que quasi stercora sunt et reputāt² ab apost.phili.iii.nō impetrat illud qd petit cū tāti regis sit dare eterna. Itē iniuriaꝝ vel inimicoꝝ vltio nō ē petēda. q2 istud ē cōtra caritatem.q2 caritas docet inimicos suos diligere.math.v. Diligite inimicos vrōs et orate ꝑ ꝑsequētibus vos. Itē vite lōgitudinē q̄ multū nō ē petēda nisi ad pniam faciēdā vel ad vitā emēdendā.et hoc bñ figuratū est.iii.reg.iii.de salomone quē dn̄s regem cōstituit sup israhel ꝑpter dauid patrē suū cui dn̄s apparuit p somnū dicens.postula quid vis vt dem tibi: et ipse petiuit sapiētiā vt posset iudicare populum suū et discernere inter verū et falsuz.Cum aūt hmōi rem postulassꝫ placuit dn̄o:et dixit ei. q2 postulasti verbū hoc et nō petistis dies multos.ecce vite longitudo necnō diuitias: ecce diuitiaꝝ abūdātia:aut aīas inimicorum tuoꝝ:ecce inimicoꝝ vltio.sed postulasti sapientiā ad discernēdū iudiciū:ecce feci tibi ſm sermones tuos et dedi tibi cor sapiēs et intelligens ita vt nullus ante te fuerit similis tibi. sꝫ et hec q̄ nō postulasti dedi tibi nec post te futurus sit similis tibi scꝫ diuitias et gloriaꝫ vt nemo tibi similis sit in regibus. Item mūdi sapiētiā nō est multū petēda quā multi petūt: q2 inflat.eccle.i.in multa sapientia multa indignatio.et.i.corin.xiii.sciētia inflat:caritas autem edificat. ¶Item q2 sicut dicit apost.i.corin.iii. sapientia huius mūdi stulticia est apud deū.item iac.iii. sapiētia ista terrena ē animalis et dyabolica.de ista petitione dicit apost.i.corin.i.videri signa petunt et greci sapientiā. Ista quinqꝫ nō debet iustus petere.

¶Petere debet iustus quinqꝫ hic in via.

¶Sciendū ē aūt ꝙ quinqꝫ sunt q̄ dꝫ iustus petere hic in via. Ipse debet petere fidē:spē:et caritatē: dei sapiētiam: eterni gaudii penitudinē.preterea fidē q̄ est de inuisibilibus et spē que est de celestibus gaudiis:et caritatē q̄ ptinet ad deū et proximuꝫ suum. Hi sunt tres panes quos amicus petebat ab amico suo.luc.xi. amice cōmoda michi

tres panes scz veram fidem et spē ꝛ caritatē quoniā amicus meus venit de via ad me et ꝛc. Amicꝰ a quo mutuātur isti tres panes ē deus pater qui est fidelis amicus. eccle. .vi. fideli amico nulla ē cōparatio. amicus veniēs de via animus ē per vagationē desideriorū qsi deambulās p longā viam fatigatus hic tūc de amico suo tres panes petit scz spem fidem et caritatē. et debet ponere illos esurienti animo. Sed notādū ꝙ spes fides caritas dicūtur panes qꝛ reficiūt affectū ꝛ intellectū. Item quarto debz petere dei sapiētiam. vñ iac. i. Si quis vestrū indiget sapiēcia postulet a deo et dabitur ei. Ista sapiencia appetēda e et petēda est qꝛ pudica est et pacifica et modesta. iac. iii. sapientia q̄ de sursū est. Primū quidē pudica ē et pacifica et modesta p effectū qꝛ facit hominē pudicū pacificum modestū ꝛ sic de aliis. Item quito debet q̄rere eterni gaudii plenitudinē. vñ i isto euangelio dicitur. petite et accipietis vt gaudiū vestrū plenum sit. gaudiū nostrū tūc plenū erit qñ erimus ī paradiso in corpore et aīa et videbimꝰ deum facie ad faciē. quoniā videmꝰ nūc p speculū et ī enigmate sicut dicitur .i. corin. xiii. Quartū ē videre quō debemus ista petere. et sciendū ꝙ ī nomie iesu. i. saluatoris sic ipē dicit hic: et hoc est quod dicit. si quid petieritis patrē ī nomie meo dabit vobis: istud nomen ē nomē gloriosū et laudabile. psal. a solis ortu et occasu laudabile nomen dñi et sicut dr puer xviii. hec est turris fortissima nomen dñi ad ipsum fugit iustus. et sicut ro. x. ait Quicūq̧ īuocauerit nomē dñi saluꝰ erit. In nomie dñi ihesu debet petere deū patrē iustus vt verā fidem det ei et certā spē ꝛ caritatem et dei sapiētiam hic in presenti et ī futuro eterni gaudii plenitudinē. Istud cōcedat nobis ihesus christus filiꝰ dī amē.

¶ Dñica. v. īfra octauā ascen. Smo. xxxii.

Cum venerit paclitꝰ quem ego mittā vobis a patre spiritū veritatis q̄ a patre ꝑcedit ille testimoniū phibebit de me ꝛc. In istis verbis possumꝰ videre ad quid faciēdum venit spūssanctus in mundum et

possumus dicere ꝙ ad quinqꝫ.
¶ Spiritussanctus venit in mūdū ad quinqꝫ.
Primū ē ad testioniū de christo perhibēdū. vn̄ dicit hic. Cū aūt venerit paclitus ille testioniū ꝛc̄. Sed sciendū in primis ꝙ christus habuit multa testionia. ipse huit testioniū ꝙ erat verus hō ꝛ verꝰ deus. i. io. v. tres sūt qui testioniū dāt in erra. s. de christo. scꝫ spūs aqua ꝛ sanguis ꝛc̄ Spūs. i. aīa huāna christi quā emisit in passione. Aqua et sanguis qui fluxerūt de latere eiꝰ qd̕ fieri nō posset si verā carnis naturā nō hēret. sꝫ cū ante passionē sudor eiꝰ factus ē sicͭ gutte saguīs ondūt veritatē carnis et ita spūs aqua ꝛ sanguis testes sūt huānitatis christi. siliter sicut dr io. v. tres sūt qui testioniū dāt in celo. s. de diuinitate christi ꝙ verus deꝰ ē. pater verbū et spūsanctꝰ. et hi tres vnū sūt in essentia. pater testioniū dedit ī baptismo qn̄ ipse christus baptisatus fuit in iordane a beato iohē. vt hētˀ mat. iii. Et in trāsfiguratōe in mōte thabor. qn̄ dixit hic ē filius meus dilectus in qº michi bene cōplacui ipsū audite. Verbū. i. ipse filius dedit testioniū de se qn̄ trāsfiguratus ē. qr ibi spēm sue glorificatōis ostēdit. similitˀ spūs sanctus dedit ei testioniū qui super christū baptisatū in specie colūbe descendit. vel qn̄ ad iuocatōnē noīnis christi corda credentiū adimpleuit. Itē io. baptista dedit ei testimoniū. vn̄ io. i fuit hō missus a deo cui nomē erat iohānes hic veīt in testioniū vt testioniū perhiberet de lumine. Testimoniū eius fuit qn̄ dixit et cum digito ondit ioh. i. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mūdi. hic ē de qº dixi: post me veniet qui ante me factꝰ ē ꝛc̄. Item opera eius dederūt testioniū eiꝰ in miraculoꝝ ostēsione ꝛ opatōe vnde ipē dicit io. v. opera que ego facio testionium perhibent de me. Itē apostoli dederūt ei testioniū in sua passione et in sua predicatōe et in miraculoꝝ operatōe et hº est qd̕ ipse docet eos. vt hētˀ io xvi. Et vos testimoniū perhibitis de me. et actu. iiii. ꝙ reddebant apostoli testimoniū de resurectione iesu christi. illud testimonium dederunt apostoli per predicatōnē et per miraculorū operationem

et per manuū operatōnē et per passionē quam sustinebāt pro ipso et hoc fuit post spūsancti acceptionem. vñ actu. i. accipietis virtutē spūsancti superuenientis in vos ⁊ eritis michi testes in hierusalē et in omi iudea siue samaria et vsq ad vltimū terre. tot testionia habuit christ⁹ et multa alia φ fuit verus deus et verus hō. et φ a mortuis resurrexit. sꝫ bone iesu credibilia sūt testionia. psal. testionia tua credibilia sūt nimis. ido maledicti sūt illi heretici et excōmunicati qui nō credant φ iesus filius dei fuit verus deus et ver⁹ hō ⁊ φ tercia die resurrexit a mortuis Certe ad h° veīt spūsanct⁹ vt testioniū phiberet de christo φ ver⁹ deus et verus hō esset. et h° ē qd̄ dr. cum venerit paraclitus ille testioniū perhibebit de me. Itē ipē dat testioniū de nobis φ sum⁹ filii dei. ro. viii. ipse eni spirit⁹ reddit testioniū φ sum⁹ filii dei. vere sicut dicit᷑. i. io. v. qui credit in filiū dei habet testioniū dei in se. scꝫ φ ē filius dei per fidē. ad perhibēdū ergo testioniū de christo et de nobis veīt spūsanctus scꝫ φ sum⁹ filii dei i fide. ¶ Secūdū ē ad docēdū. vñ io. xiiii. paraclitus quē mittet pater in noīe meo ille docebit vos oīa. ad docēduꝫ nos veīt quotidie in cordibus nrīs qñ mūda sūt a pctō mortali.

¶ Spiritusanctus venit ad docēdū nos tria. veritatē vite doctrine et iusticie.

Et sciendū est φ ad docēdum nos tria veīt spūsanct⁹ scꝫ ad docēdū nos omneꝫ veritatē. vñ io. xvi. cum venerit ille spūs veritatis docebit vos omnē veritatē sed triplex ē veritas vite doctrine et iusticie. Veritas vite ptinet ad omnes fideles. Veritas doctrine ad doctores et predicatores. sꝫ veritas iusticie ad prelatos ecclīe ⁊ iudices. Veritas discretōis oim ē magistra. ¶ Discretō triplex.

Est aūt triplex discretō. Prima ē iter bonū ⁊ malū ⁊ istā discretōnē docet veritas vite. quiā docet declinare a malo et facere bonū. de ista veritate dicitur ysa. xxxviii. dic̄ ibi ezechias. memēto queso dn̄e quō ambulaueri corā te in veritate et corde perfecto. Scd̄a ē discretō iter rectā noticiā ⁊ errorē. hāc discretōnē docet veritas doctrine. q2 astruit

certitudinē cognitōis et veri intellectus ⁊ ostēdit decep
tionez erroris. de ista veritate dicitᵘʳ exo. xxviiii. vbi diciᵗᵘʳ
moy. pones aūt in rationali iudicii doctrinā et veritatē q̄
erunt in pectore aaron. ¶ Tercia est q̄ docet discernere in
ter penas inferni et premia paradisi. Istā discretionē do
cet veritas iusticie q2 docet retribuere penas inferni ma
lis et premia paradisi bonis. de ista veritate dicitur exo.
xviii. vbi dicit ietro. moy. pvide tibi viros in quibus sit
veritas et qui oderūt auaritiā ⁊ cōstitue ex eis tribunos
et decanos et cēturiones. et ista triplex veritas nichil dz
timere. nec ē dimittēda pp̄ter aliquod paruū scādalū. vn̄
versus: Justicie vite doctrīe scādala linq̄. Et illis qui istā
triplicē veritatē fecerūt et custodierūt aperiētᵘʳ porte pa
radisi in fine. vn̄ ysa. v. apite portas ⁊ ingrediatᵘʳ gēs iusta
costodiēs veritatē. De ista triplici veritate q̄re in illo ser
mone precedēti. Cū venerit paraclitus arguet mundū de
peccato ⁊c̄. Itē venit ad docēdū predicatores et doctores
legē diuinā scz nouā et veterē ⁊ beatus est ille quē docet
spūssāctꝰ de lege domini. psal. beatꝰ homo quē tu erudie
ris dn̄e ⁊c̄. venit spūssanctus ad docendū predicatores sa
cra eloquia. q2 qn̄ alios docēt a se nō loquētᵘʳ: sz a spūsan
cto et nūq̄ de sciētia sua vel doctrina debent gloriari nec
supbire. vn̄ dicit saluator christus aplīs suis. math. x. nō
estis qui loquimini sz spūs patris vestri qui loquitᵘʳ in vo
bis. Item venit ad docendū nos dei volūtatē. vn̄ tren̄. i. de
excelso misit ignē. i. spiritumsanctū in ossibus meis et eru
diuit me scz voluntatē domini. ita dicit sancta mater ec
clesia et fidelis aīa. vere ipse venit ad docēdum nos volū
tatē dei. vn̄ psal. orat. doce me facere voluntatē tuā q2 de
us meus es tu ⁊c̄. quasi dicēt. O pater celestis mitte spi
ritūsanctū ad docendū me per ipsum voluntatē tuā q2 de
us meus es tu. et hoc debes facere q2 tu es deus meus et
tunc spūssanctus deducet me in terrā rectam. i. ad celestē
patriam. Ad docendū gᵒ nos voluntatem dei venit et cer
te que sit volūtas dei docz agnus quē spiritussanctus do
cuit. vn̄ ipse dicit. volūtas dei est quā christus fecit et do

cuit. humilitas in couersione stabilitas in fide verecūdia i verbis iusticia in factis in tēporalibꝫ mīa in moribꝰ disci/ plina in fratribus pax. amare in deo qd̄ pater ē timere qd̄ deus ē christo nichil preponere sciꝫ creatū . quia nec ipse quisꝗ̄ nobis preposuit qn̄ se morti pro nobis exposuit.

Si hec fiāt tūc fit volūtas dei in terris ad oīa ista docēd̄ in cordibꝰ nostris veīt spūssanctꝰ. sicut dr̄. i. io. ii. vnctō do cebit vos de oībus ¶ Terciū ē ad corda pccōꝝ mundandū vn̄ psal. cor mūdū crea in me deꝰ ⁊ spiritū rectū ⁊c. ⁊ eze. xxxviii. dicit dn̄s. effūdā super vos aquā mūdā et mūda/ bimī ab oībus inquinamētis vestris et ab vniuersis ydolis vestris mūdabo vos. et dabo vobis cor nouū et spiritū no/ uū ponā in medio vestri. ¶ Quartū est ad pccōres mortu os morte peccati viuificandos. vnde eze. xxviii. dicit dn̄s iiii^or vētis spūs veni ⁊ insuffla sup īterfectos istos ⁊ reui uiscent. ¶ Ventus q̄druplex.

¶ Per istos quattuor vētos ex quibꝫ spūssanctꝰ dicit^r ve nire ad visitādos pccōres mortuos vel interfectos. morte peccati significari pn̄t iiii^or cōsideratōes quas hō pecca/ tor debet in se sepe cōsiderare. Per primū ventū qui pue nit ab oriēte pōt hēri cōsideratō nr̄e fragilitatis ł natiui tatis. Per scdm̄ qui veīt ab occidēte pōt significari consi deratō mortis. de istis dicit christus mat. viii. ab oriēte ⁊ occidēte multi veient et recūbent cū abraham ysaac et ia cob in regno celoꝝ. Per terciū vētū qui veīt ab aquilone qui ē frigidus ventus et a quo omne malū pandet^r. vt ha bet^r iere. i. pōt significari consideratō tētatōnis dyaboli. vel cōsideratō eterne dānatōnis. Per quartū qui venit a meridie q2 in meridie dr̄ sol esse in suo maiore calore pōt si gnificari consideratio dn̄ice passionis et feruor caritatis quā christus habuit erga nos qui fecit ei sustinere mortē quā p nobis sustinuit in cruce. Preterea in meridie q̄ dr̄ hora sexta positꝰ fuit in cruce sicut dicūt aliqui euāgeli/ ste. et iō p vētū pueniētē a meridie pōt significari optie cōsideratō ⁊ recordatō dn̄ice passionis. de ista meridie di cit sponsa canti. i. indica michi quē diligit aīa mea vbi pa

ſcas vbi cubes in meridie. De iſtis iiii^or^ cōſideratōibus
dꝫ ſimul geñ.xxiii.vbi dicit dñs ad abrahā.leua oclōs tu
os in directū et vide a loco in q° nūc es ad aqlonē ⁊ meri
diē ⁊ orietē ⁊ occidentē ab iſtis iiii^or^ vētis.i.ab iſtis iiii^or^
cōſideratōibꝫ veit ſpūſſanctꝰ ad viuificandū pccōres mor
tuos.ſ.morte peccati. ¶ Sextū ē ad corda nrā frigida in a
morē dei accēdēdū vñ luc.x.dicit ipē chriſtus.ignem veni
mittere ī terrā ⁊ qd volo niſi vt ardeat. Jſte ignis ē ignis
ſpūſſancti.hic ē ignis qui ſemꝑ dꝫ ardere in corde viri iu
ſti et h° ē qd̄ p̄cepit dñs leuit.v.ignis ſemꝑ ī altari arde
bit. Rogemꝰ ipſum filiū dei vt mittat nobis ⁊ in cordibꝰ
nrīs ſpiritūſanctū vt doceat nos oēm veritatē et mundet
nos ab oibus peccatis nrīs et viuificet nos de morte pec
cati ad vitā grē et vt accēdat nos ad amorē ſuū. Jllud con
cedat ieſus chriſtus filius dei amen.

¶ Jn die ſancto penthecoſtes.ſermo.xxx.

Si quis diligit me ſmonē meū ſeruabit ⁊ pater
meus diliget eū ⁊ ad eū veiemus et māſionē a
pud eū faciemus io.xiiii. ¶ Jn verbis iſtis tria
ſūt cōſiderāda. ¶ Primū ē de chriſti dilectōe.ſ.q̄re dēmus
eū diligere qd̄ notatˀ cū dicit ſiquis diligit me. ¶ Scd̄m
eſt de ſmonū chriſti obſuatōe et q̄re et quō debemꝰ ſmo
nē chriſti ſeruare. ⁊ h° notatˀ cū dicit.ſermonē meū ſerua
bit. ¶ Terciū ē de aduētu totiꝰ trinitatis ī nobis ⁊ de eiꝰ
in nobis māſione ⁊ quō tota trinitas dꝫ ad nos veire ⁊ a
pud nos manere ⁊ h° notatˀ cū dicit et ad eū veiemus.

¶ Diligēdus eſt deus ꝓpter ſeptem.

¶ Primū gˀ eſt videre q̄re debemus chriſtum diligere. Et
ſciendum ꝙ chriſtus diligēdus ē ab omnibus propter ſep
tē. Primū eſt q2 humilis fuit corde et ſuper omnes homi
nes benignus vñ ipſe dicit.mat.x.diſcite a me quia mitis
ſum et humilis corde.vere ipſe mitis fuit vt pꝫ in veloci
tate peccatorum ad penitentiā et ad ſuam miſericordiam
receptionē vt patet in beato matheo apoſt.math.ix.et in
maria magdalena luc.vii. et ī filio ꝓdigo luc.xv.iſtos ad
miſericordiā recepit tācito cū venerūt ad miam ſuā vnde

ipse benignus ⁊ misericors est erga pctõres q2 tacito pctõ
tres recipit ad suã miaz cũ pctũm suũ dereliquũt ⁊ ad ip
sum se cõuertunt ꝑ pniam. vñ ysa.lv. derelinquat impius
viã suã et vir iniquus cogitatões suas et reuertatˀ addñ
minũ et miserebitˀ eius quoniã multus ẽ ad ignoscẽdũ. et
ioel.ii. cõuertimini ad dñm quoniã benignus ⁊ misericors
est patiẽs ⁊ multe mie et prestabilis sup malicia ¶ Secũ
dũ est q2 ẽ speciosus. ipse ẽ cuius sol ⁊ luna pulchritudinẽ
mirãtˀ et a quo hñt suã pulchritudinẽ et suã claritatẽ. de
ipso dicit psal. speciosus forma pre filiis hominũ. et sapi.
vii. dicitˀ. ꝙ ipse cãdor lucis eterne est speculũ sine macu
la. et cãti.i. dicit spõsa. dilectus meus cãdidus et rubicũ
dus ꝓpter caritatis feruorẽ ¶ Terciũ ẽ q2 est largus imo
largissimus. q2 tria hẽbat q̃ dedit nobis: ãgelos ad nos cu
stodiẽdũ. psal. angelis suis deus mãdauit de te ⁊c. et ysa.
lxiii. sup muros tuos iherusalem cõstitui custodes. i. ange
los. vñ sicut ait hiero. quilibet tãcito cũ natꝰ ẽ hz vnũ an
gelũ a deo deputatũ ad custodiẽdũ aiam suã. Itẽ dedit ⁊
dat nobis quotidie bona fortune ad nos nutriẽdũ. ipse est
sicut dicit apost. ii. corin. ix. qui ministrat semẽ seminãti ⁊
panẽ comedẽti. de istis bonis dicit psal. cantabo dño qui
bona tribuit michi ⁊c. et iob. ii. si bona suscepimus de ma
nu domini. quare autẽ mala nõ ⁊c. in hoc largus ẽ: et ipse
largissimus fuit in hoc ꝙ corpus suũ et semetipsum ad nos
reddimẽdũ dedit. Certe sicut ipse dicit io. xv. maiorẽ cari
tatẽ nemo hz vt aiam suã ⁊c. nec aliquis possz face maiorẽ
caritatẽ alicui vel largitatẽ q̃ ponere vel dare seipsuz ad
crucifigendũ ꝓ ipso. Istã largitatẽ nullus unq̃ dz obliui
sci. ideo dicitˀ eccle. xxxix. gratiã fideiussoris tui ne obliui
scaris. dedit aiam suã ꝓ te. ꝓpter ista tria diligẽdus ẽ q2
ꝓpter ista multũ diligũtˀ hoies scz qñ sunt benigni speci
osi et largi. si ꝓpter ista tria diligũtˀ hoies mortales mul
tomagis christꝰ creator noster q̃ mõ ẽ imortalis. diligẽdus
ẽ ꝓpt ista tria scz benignitatẽ suã: speciositatẽ suã: largi
tatẽ suã. quarto diligẽdus ẽ ꝓpter hoc q2 diligẽtes se dili
git ꝓuer. viii. ego diligẽtes me diligo ⁊ q̃ mane vigilaue

rint ad me inuenient me. Quito q2 diligētes se vere ab
oī malo custodit. psal. custodit dn̄s oēs diligētes se ⁊ c. p.
d. Sextū q2 vere diligentib⁹ se pctā dimittit. vñ lu. vii.
d2 de gloriosa magdalena. dimittūt̄ ei pctā multa quoni
am dilexit multū. Septio q2 diligētib⁹ se coronā3 glorie
pmittit. vñ iac. i. btūs vir qui suffert tētatōnē quonia cū
pbatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de⁹ di
ligētib3 se. imo sicut dicit apo. i. cor. ii. ocul⁹ nō vidit nec
auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit q̄ preparauit deus di
ligētibus se. ppter ista septē diligēdus ē christus ex toto
s3 certe si quera̅ ab aliquo vtrū diligat christu3 nō ē ali
quis qui nō responderet et diceret ego diligo eū sup oīa
ex totis visceribz cordis mei. sed n̄ pōt vere cognosci vtr̄
ille dicat verū ꝙ christū diligat vere. nisi signa dilectōis
in se videretur habere. et q̄ sunt illa signa.

Signa septē quibz cognoscit̄ an diligat̄ deus.
Sciend̄ est ꝙ septe3 sunt signa per que pōt hō cognosce
re vtrū christū vere diligat: et illa septē sūt signa ⁊ pba°
totius dilectōis. Primū ē qn̄ hō odit qd̄ suus amicus o
dit: sed christus cū fuit in terra sup oīa odiuit peccatū. ⁊
illd̄ on̄dit̄ per h° ꝙ voluit crucifigi vt peccatū cū eo cru
cifigeret̄. si quis diceret se tātū aliquē odire ꝙ vellet cru
cifigi. vt ille quē odiret secū crucifigeret̄: omibus vide
retur ꝙ verum ess3 ꝙ illum odio haberet. sic christus pec
catum odiuit. quia crucifigi voluit vt peccatum cum eo
crucifigeretur. vnd̄ august. super illd̄ collo. iii. in glo. ino
cens occiditur et peccatū crucifigitur. vere ipse nichil o
dit nisi peccatum et diabolū ppter peccatum. vnde sapi.
xi. nichil odisti eorū que fecisti quod ē itelligendū nisi p
pter peccatū qd̄ nō fecit ipse nō odit pctōris naturā s3 in
iquitatē suā. vñ psal: dilexisti iusticiā ⁊ odisti iiquitate3
ergo q̄ vere eū diligit ppt̄ amorē ipsi⁹ d3 odire oē peccatū
⁊ oē malū. vñ psal. qui diligitis dn̄m odite malū. vere dn̄s
odit malū. i. peccatū et pctōres ppter sua pctā. vnd̄ sapi.
xxv. tres spēs hoīm odiuit aīa mea. pauperē supbū dītem
mēdacē senē fatuū et isensatū. Scd̄m signū est q2 debet

diligere omne bonū qd amicus suus diligit. ¶ Sed notā
dū ꝙ quattuor sūt que christus amicus noster spāliter di
ligit. ipse diligit veritatē. psal. ecce veritatē dilexisti et
nos debemꝰ ꝓpter eius amorē oēm veritatē diligere. ⁊ hᵒ
est qd dicitur zach. viii. pacem et veritatē diligite ait do
minus excercituū. Itē ipse diligit iusticiā. psal. iustꝰ dñs
et iusticias dilexit ⁊ nos ꝓpt' eiꝰ amorē iusticiā debemꝰ
diligere q̄ est in reddēdo quod suū est vnicuiqꝫ. et ad hoc
monet nos spūssanctꝰ sap. i. diligite iusticiā maxie vos q̄
iudicatis terram. Item diligit misericordiā et iudicium
psal. misericordia domini plena ē terra: et nos propter a
morē eius debemus misericordiā et iudiciū facere ⁊ dili
gere. et hᵒ ē qd requirit dñs a nobis. mat. vi. o homo indi
cabo tibi quid sit bonū quid requirit dñs tuus a te. vtiqꝫ
facere iudiciū de te et circa teipsum ⁊ diligere misericor
diā q̄tū ad te ⁊ ad ꝓximū tuū ⁊ solicite ābulare cū do tu
o. s. operādo bene. Itē diligit ipse super oīa cordis mūdici
am nichil aliud q̄rit nisi cor tuū. da gᵒ illi illud ꝑ cōfessi
onē purā vt possis eū videre per cōtinuā circunspectōnez
et nos ꝓpter eiꝰ amorē debemus diligere cordis mūdiciā
et sic dicit' ꝓuer. xxii. qui diligit cordis mundiciā habe
bit amicū regē. s. christū qui ē rex regū dñs dominātiū vt
habet' apo. xix. ¶ Tercium signū vere dilectōnis ē qñ hō
secūdū posse suum facit volūtatē amici sui quia hec ē ve
ra dilectō idē velle et idē nole ita signū dilectōnis ē ꝙ hō
christum diligit qñ secūdū posse suū voluntatē christi fa
cit in oībꝫ. volūtatē aūt christi debet quilibet facere secū
dū posse suū quia voluntas sua honesta ē. vnde. ii thessa.
iiii. hec ē voluntas dei sanctificatō vrā ⁊c. Istā volūtatez
dꝫ facere qui christū vere diligit ⁊ suā volūtatē dꝫ volun
tati dñi conformare vt dic apo. i. cori. vi. qui adheret do ꝑ
amorē vnꝰ spūs ē cū eo ꝑ volūtatis cōformitatē. ¶ Quartū
signū ē cū hō oīa secreta et consilia sua amico suo reuelat
et ei ea dicit q2 nullꝰ īimico suo dicit cōsilia sua. vñ hec ē
vera dilectō amico cōsilia sua reuelare. vñ christus beato
iohā. euan. cōsilia sua reuelauit vt pꝫ i apoc. rō fuit q2 io

hānes fuit discipulꝰ ille quem diligebat iesus christꝰ io.
xv. siliter secreta sua aliis aplīs reuelauit qꝛ ipōs dilige
bat et amici eius erāt. vn̄ ipse dicit. iā nō dicā vos seruos
qꝛ seruus nescit q̄d faciat dn̄s eius. vos aūt dixi amicos
qꝛ oīa scʒ q̄ necessaria sūt hoībꝫ q̄cūꝫ audiui a patre meo
nota feci vobis. qui g° vere diligit christū dꝫ ei secreta su
a et cōsilia. i. pccā sua reuelare p verā cōfessionē ⁊ totā vi
tā suā ei on̄dere: et hoc ē qd̉ dicit sponsus christus sponse
i. fideli anime. canti. ii. ostende michi faciē tuā. i. vitam ⁊
cōuersatione tuā sonet vox tua in auribus meis per verā
cōfessionē. vox tua vox dulcis. ⁊ facies tua decora. psal. re
uela dn̄o viā tuam. i. vitā tuā et cōuersationem tuam.
Quintū signū ē ꝙ homo vere christū diligit qn̄ ei cōtinu
e seruit et ꝓ amore eius semꝑ bona opera facit ⁊ illa vt i
de deus glorificetᷣ exterius on̄dat. vn̄ greg. ꝓbatio dile
ctōnis exhibitio ē operis. vere qn̄ fumꝰ et scintille exeūt
de camino magnū ⁊ verū signū ē ꝙ ignis ē in camino sili
ter qn̄ libenter et sepe carnē suā ꝓ iesu christo disciplinat
et macerat et siliter quando libenter pauperibus christi
elemosinas dat. signū ē ꝙ vere christū diligit. vn̄ bona o
pera que facit homo sūt signa vere dilectōis christi. io dꝛ
i. io. iii. diligamus eū nō verbo nec lingua: sed opere ⁊ ve
ritate. ¶ Sextū ē qn̄ hō ꝓ amore iesu christi nec tribulati
onē aliquā tpālē nec mortē sustinere metuit. vn̄. i. io. iiii.
timor in caritate nō ē: sed pfecta caritas foras mittit timorē
Certe illd̉ bn̄ manifestū fuit in beato paulo qui christum
vere diligebat ⁊ ꝓpter amorē ipsiꝰ nichil sustinere metu
ebat vnde ipse dicit ro. viii. quis nos separabit a caritate
christi tribulatō an āgustia an fames an nuditas ꝛc̄. post
ea seq̄tur. certus sū ꝙ nec mors nec vita nec āgeli nec pri
cipatꝰ nec virtutes nec fortitudo nec instācia neqꝫ altitu
do neqꝫ creatura aliq̄ poterit nos separe a caritate q̄ ē in
christo iesu. ¶ Septimū signū ē qn̄ hō precepta amici sui
bene custodit. vn̄ io. xiii. dicit christus. si diligitis me man
data mea seruate. et io. xv. vos amici mei estis si feceritis
que ego precipio vobis. sʒ quid precepit dn̄s nobis scilꝫ

decē precepta q̄ sunt in veteri testamēto. de quibꝫ dicit͛ exo. x. non habebis deos alienos ꝛc̄. et vnū̄ preceptū̄ precipit nobis in nouo testamento vt diligamus nos inuicē. vn̄ io. xv. hoc ē preceptū̄ meū̄ vt diligatis inuicē ꝛc̄. signū̄ g° dilectōis christi ē vt precepta eius custodiamus ⁊ ꝯmonē eius. vn̄ dicit͛ hic. si quis diligit me ꝯmonē meū̄ seruabit. Secundū̄ ē videre quare ⁊ quomodo sermones christi debemus ꝯuare et qui sunt ꝯmones quos seruare debemus

¶ Sermonē christi debemus obꝯuare ꝑpter tria.

¶ Sciedū̄ ꝙ sermonē christi debemus obꝯuare ꝑpter tria. Primū̄ ē q2 est medicina aīe. psal. misit verbū̄ suū̄ et sanaeos dn̄s. et sapi. xvi. dicitur. neq3 herba neq3 malagma sanauit eos dn̄e: sed sermo tuus qui sanat oīa. Secundū̄ est q2 credētibus illum facit mortez eternā vitare. vn̄ io. viii. dicit christus. si quis sermonē meum seruauerit mortem eternam nō gustabit. Terciū̄ est q2 facit hominē beatuꝫ. vnde luce. xi. beati qui audiunt verbū̄ dei et custodūt illud. sꝫ quomodo seruādus ē sermo domini in corde ꝑ amorem et ꝑ iugē meditationē tanꝙ thesaurū̄ in archa: tanꝙ miles in castro: et tanꝙ vinū̄ in celario. vn̄ deute. vi. dicit dn̄s moysi. erunt hec verba que ego precipio tibi hodie in corde tuo et narrabis ea filiis tuis et meditaberis sedens in domo tua. et puer. iiii. fili mi asculta sermones meos ⁊ ad eloquia mea inclina aures tuas et custodi ea in medio cordis tui.

¶ Sermonē quadruplicē locutus est christus in cruce.

¶ Postea vidēdū̄ ē qui sunt sermones hi christi quos debemus ꝯuare in corde nostro. Et possumus dīce ꝙ qua°2 ꝯmones specialiter quos locutus est in tēpore passiōis sue debemus in corde nr̄o custodire et illos sepe ad memoriā reducē. ¶ Prim⁹ ꝯmo ē ille de q° dicit͛ lu. xxiii. iudei clamabāt alta voce pilato crucifige eū̄. et ipse dulcissim⁹ dicit. pater dimitte eis q2 nesciūt quid faciūt: sermo iste fuit mīe et pietatis ⁊ deuote orationis. q2 ipse voluit orare pro inimicis suis. in hoc dedit͛ nobis exemplū̄ ꝙ debemus orare pro inimicis nostris et pro persequentibus nos ¶ Et

hoc est qḋ dicit mat. v. Scḋus ē ille sermo quē dixit latroni hodie mecū eris in paradiso. In isto sermone notat[2] fructus cōfessionis et magna spes de venia pctōꝛis et ꝙ nullus dꝫ desperare ḋ mīa saluatoꝛis. qꝛ iste latro multa tēpoꝛa cōsumpserat in latrocinio et vnū momētum quod restabat ei de vita sua deo obtulit cum penitētia ideo meruit audire istū sermonē. hodie mecum eris in paradiso. Confessio istius latronis commendabilis fuit in tribus. Pꝛimū quia pꝛoximū ex caritate coꝛrexit et hoc fuit qñ increpauit latronē socium iniquitatis et crucis qui dicebat christo. luc. xxiii. si tu es chꝛistus saluum te fac et nos. respōdēs alter increpabat eū dicēs. neqꝫ tu times deū qui in eadē dānatōe es. Scḋm est qꝛ seipsum pctōꝛē accusauit. vñ dicit. et nos quidē digna factis recipim⁹. Tercium est qꝛ chꝛistū deificauit eū eē imunē a culpa pnūciādo dicēs hic nichil mali fecit. Terci⁹ ꝑmo ē sitio. et p h° nota[2] in chꝛisto magnū desideriū nr̄e salutis. qꝛ nec vinū nec aquā nec aliū potū materialē sitiebat sꝫ solū aīaꝝ nostraꝝ salutē ꝫ sitis acerbius affligit hoīeꝫ ꝙ fames. iō dic sitio ⁊ nō esurio qꝛ ardēter sitit salutēꝫ nostrā ⁊ opa salutis iō caritas saluatoꝛis debꝫ nos multū mouere vt sentiremus desideriū ipsius sitientis scilicet salutē nostram. Quartus est. pater in manus tuas cōmēdo spiritū meū ⁊c. clamās voce magna emisit spiritūꝫ. In isto sermone notat[2] et ondītur ꝙ exitus huius vite multum foꝛmidabilis est. videbat chꝛistus dyabolū in bꝛachio crucis expectantē. sicut habet[2] in quadam glosa super thobiā. et h° vt animā eius in qua nullum peccatū viderat raperet ad penā īferni si posset et hoc videns chꝛistus in manu sui pꝛis spiritū commendauit. Certe non est aliquis qui nō deberet multū timere huius vite exitum. quia multum crudelis est et non est aliquis qui nō videat demones in exitu suo āte se. Istos seruat ꝑmones in coꝛde suo qui vere diligit chꝛistū. Terciū ē videre quō tota trinitas veīt ad nos ⁊ māsionē facit apḋ nos. ⁊ h° nota[2] cū dicit. ⁊ ad eū veiemus et māsionē a. e. f. sicut dicit glosa super istum locum

deus venit ad hominē quādo homo venit ad eū. sed homo venit ad eum credēdo et obediēdo et bene operando et celestia cōtēplādo et tota trinitas venit ad nos pater nos sua potēcia roborādo filius nos sua intelligēcia illuminando spūssanctus nos cōsolādo et ad amorē suū inflāmando. vere ad hoc veīt pater vt sua potencia nos corroboret quia ipē ē fortitudo. psal. diligā te dn̄e fortitudo mea. filius vt nos sua intelligētia illuminet quia ipse ē illuminatio nostra. ephe. v. surge q̄ dormis et exurge a mortuis et illuiabit te christus. qui dicit io. x. ego sum lux mūdi spūssanctus vt nos cōsoletur: quia ipē ē consolatio nrā. vn̄ paraclitus dicitur .i. cōsolator et vt ī amorē dei nos inflāmet. et ad hoc venit et ad hoc mictitur vn̄ luce. xii. dicit christus de spūsancto. Ignē veni mittere in terrā et quid volo nisi vt accēdatur venit ergo dominus in nobis p suā gratiā sz mansionem facit in nobis cum infusaz gratiā cōseruat et perseuerātem homīs mētē corroborat et illuīat et inflammat et ad vitandū malū et ad faciendū quod bonū ē et honestū māsionē facit ī cordibus nostris tanq̄ ī templo suo. quia dicit apostolus .i. corinth. iii. tēplū dn̄i sanctū est qd̄ estis vos Rogemus patrē et filium et spiritūsanctum vt veniant ad nos p suā gratiā et mansionē apud nos faciant vt possimus cū ipsis in fine in eterna gloria manere. amen.

¶ Dnica. ii. post pēthecostē s̄mo. xxxiiii.

Homo q̄dam erat diues et induebatur purpura et bysso et epulebatur quotidie splendide etc. lu. xvi. diues iste quasi per reprobationem a deo ignarus suo noīe non nomiatur quia superbum ignorat dominus. vnde in iudicio dicet superbis nescio vn̄ vos sitis. discedite a me omnes qui operamini iniquitatem. luce. xiii. sed pauper suo nomine nominatur q̄si p approbatōz a deo cognitus et hoc ē quia oēs humiles pauperes cognoscit et approbat. vn̄ dicitur moysi. noui te ex nomie exodi. xxxiii. et prouerbi. x. memoria iusti cū laudibus: nomē impiorum putrescit. et .ii. thi. ii. nouit dominus qui sunt eius. dicit ergo homo q̄dam erat

diues ꝛc. In hͦ totali euāgeͦ sunt duo nobis cōsiderāda
Primū est que sunt cause ⁊ ratōnes ꝓpter quas diues i
ste cū morereᷣ in īferno fuit sepultꝰ et a deo reprobatus.
Scdʒ ē videre q̄ sūt cause et rōnes ꝓpter quas lazarꝰ in
sinu abrahe.i.in requie fuit ab āgelis deportatꝰ ⁊ appro
batus a deo. ¶ Diues epulo in quiqꝫ peccauit.
Sciendū ē ꝙ in quiqꝫ peccauit diues iste et illa quiqꝫ fue
rūt cāe et rōnes ꝓpter quas ipē fuit a deo reprobatꝰ ⁊ in
inferno sepultꝰ. Primū fuit qꝛ peccauit in hoc ꝙ diues e
rat ⁊ ꝙ cū diues eēt diuitiis male vtebatᷣ: ⁊ hoc bene in
subsequētibus ondītur. vere iste diues fuit diuitiis fortu
ne non diuitiis grē et virtutū et ideo ipse non ē modo di
ues diuitiis eterne glorie.
¶ Diuitiarū tria sunt genera.
¶ Vnde sciendū ē in primis ꝙ tria sūt genera diuitiarum
qꝛ quedā sūt diuitie q̄ appellātᷣ diuitie fortune vt sūt di
uitie reꝝ tēporaliū. de istis diuitiis dicitᷣ in psal. diuitie
si affluāt nolite coꝛ apponere. Itē sūt alie diuitie q̄ appel
lātᷣ diuitie virtutū et grē. De istis dꝛ puer. x. lōgitudo ī
dextera eius ⁊ in sinistra eius diuitie ⁊ gloria. ⁊ ro. ii. an
diuitias boītatis eiꝰ et patie et longuanimitatis cōtem
pnūt. diuites istis diuitiis elegit dn̄s ad hn̄dū gloriā pa
radisi. vn̄ iac. i. nōne pauperes elegit dn̄s in hoc mūdo di
uites in fide heredes regni qd̄ ꝓmisit diligētibꝰ se. Itez
sūt alie diuitie glorie eterne. de istis dꝛ in psal. gloria et
diuitie in domo eiꝰ. prime diuitie sūt periculose. scd̄e sūt
secure ⁊ preciose. tercie sunt multū gloriose. de primis di
uitiis sūt diuites isti auari cupidi seculares ⁊ vsurarii ⁊
amici mūdi. de secūdis diuitiis sūt dites vere peītētes a
mici dei. de terciis sūt dites sancti iā habitātes ī glīa pa
radisi. de diuitiis fortune q̄ sunt multū periculose diues
fuit iste de qͦ loquitᷣ hic. hō quidā erat diues ꝛc.
¶ Diuitie fortune sūt periculose ꝓpter tria.
Vere iste ditie sūt multū periculose ⁊ hoc ꝓpter tria.
Primū qꝛ nō sinūt hoīez illas possidētē qescere nꝫ dormi
re. vn̄ eccle. v. nec cū ꝑris suis pacificū eē. vere. n. n̄ sinūt

hominē illas possidentē quiescere. vñ eccle. v. saturitas diuitis nō sinit eū dormire. similiter nō sinit eū cum proximis habere pacē. vñ gen. xxxvi. dicitur ꝙ iacob et esau nō poterāt simul pacem hēre nec habitare. q2 diuites erāt valde. et gen. xiii. dicitur ꝙ rixa erat inter pastores abrahā ⁊ inter pastores loth quia diuites erant valde. ¶ Scdm est q2 hoīes sepe ꝑtrahūt ad peccatū. vñ eccle. xi. si diues fueris nō eris imunis a pctō. ¶ Terciū ē q2 multotiēs impediūt hominē ad paradisū veīre. vñ lu. xviii. d2 ꝙ contristatus ē iuuenis qñ dñs dixit ei. vade vēde oīa que habes et da pauperibz. videns iesus illū tristē dicit ꝙ difficile est habētē pecuniā ītrare regnū celoꝝ. certe istū diuitē tristē ad multa pctā traxerunt diuitie sue. et illum ītrare impedierūt ad paradisum. q2 illis male vtebatur.

¶ Peccat hō tripliciter per diuitias.

Vnde sciendū est ꝙ tribus mōis peccat hō in diuitiis fortune. Primo illas nimis amando et amatas retinēdo. In hoc peccant isti auari laici et clerici qui hñt tot diuitias ꝙ putrescūt in archis suis et vident paupes christi morientes fame et nichil volūt de diuitiis suis erogare. similiter habēt tot paria vestimētoꝝ pendētiū in particis suis que a tinea comedūtur: et tñ nolūt vnū paruū vestimētū et vetus dare paupibus christi. cū vidēt eos frigore mori in hyeme. talibus dicit btūs iacobus. iac. v. agite nūc diuites. i. auari plorate vlulātes in miseriis vr̄is que eueniēt vobis diuitie vestre putrefacte sunt et vestimēta vestra a tineis comesta sūt ⁊c̄. certe sicut dicitur eccle. v. qui amat diuitias fructū nō capit ex eis: scz in mortē eternā tales diuitie cōseruate sunt in malū dñi sui. sicut d2 eccle. v. maior īfirmitas quā vidi sub sole diuitie cōseruate in malū dñi sui. In hoc peccauit ille diues qui dicebat aīe sue. lu. xii multa bona aīa mea habes in ānos plurimos ꝗ̄ esce corde bibe epulare ⁊c̄. Dixit aūt illi deus. stulte hac nocte repetēt aīaz tuā a te scz demones que aūt parasti cuius erunt. Scdo male aquirēdo vt isti raptores bedelli et milites et isti vsurarii et cupidi et īfideles mercatores qui volūt di

uites fieri p malas et infideles negatões et malas acqui sitões. Isti faciūt ppriis manibus laqos de quibus suspē dunt' scz in iferno. vñ. i. thi. vi. qui volūt diuites fieri scz male acquirēdo incidūt in laqueū et tētatione dyaboli et desideria multa et nociua q̄ mergūt hominē in interitum corpoꝝ et pditionē aiarū. In hoc peccauit ille villicus ini quitatis qui defraudauit dñm suū. sicut hēt' luc. xiii. sed certe iustū ē qui alios decipit ꝙ ipse decipia'. ideo dicit' ysa. ii. ve qui predaris nōne et ipse predaberis. et beatus augu. dicit. nemo pōt iniustū lucrū accipe sine iusto dam no vbi iniustū lucrū in archa: dānū in cōsciēcia: tulit vestē et pdidit fidē: acquirit pecuniā ⁊ amittit iusticiā. Tercio peccāt illis male vtēdo. talibus pmittit dñs eternā dāna tionē. lu. vi. ve vobis diuitibus qui hētis hic cōsolationez vestrā. In hoc peccauit diues ille. de q° hētur hic nō ꝙ ali ena rapuit: sꝫ q2 paupibus sua nō dedit ⁊ q2 diuitiis suis male vsus fuit. miser ⁊ miserabilis cecus oculis cordis et nudus oībus virtutibus. vñ de illo pōt dici illud apoc. iii. quod dicit añ testis fidelis angelo laodicie. tu dicis q2 di ues sū et locupletatus: q2 nullius egeo et nescis q2 miser et miserabilis es et paup et cecus ⁊ nudus. ¶ Scdm fuit in q° peccauit: q2 vestimētis nimis preciosis iduebat'. vñ dicit' hic ꝙ iduebat' purpura et bysso. purpura sicut dicit glo. ē color regis hit⁹ cōchis marinis ferro circūcisis emis sa soli reges et ipatores h° gñe vestis iduebāt'. sicut dicit beda. Byssus ē quoddā genus lini cādidissimi ⁊ mollissimi

¶ Ornatus vestiū tribus modis est malus.

¶ Sed sciēdū ꝙ tribus modis peccāt hoīes et mulieres in ornatu vestiū scz in preciositate: in mollicie: et in supflui tate. Primo in preciositate. vñ sup illud diues induebat' purpura et bysso. dicit grego. si suus cultus preciosarū ve stiū culpa nō essꝫ ſmo diuinus nō tam vigilāter exprime ret ꝙ diues induebat' purpura et bysso ⁊ apud inferos nō torqret'. vñ idignū est putridū cadauer preciosa veste or nari vñ possent multi paupes indui. sicut dicit beat⁹ gre gorius. nemo preciosa vestimenta nisi ad inanem gloriam

querit:vt honorabiliorꝛ aliis videatᷣ. Itē greg. nemo ꝑci
osis vestimētis vult īdui vbi a nemine pōt videri. Itē isti
plus diligūt alios ꝙ seipsos qui tāto ꝑcio pascūt alienos
oculos. Certe vestimenta ista preciosa vix pn̄t indui sine
pccō. et ideo dꝛ apoc. xviii. ve ciuitas illa magna q̄ cincta
erat purpura et bysso et cocto. preterea dicit apoꝰ. i. thi.
ii. nolo mulieres esse in habitu ornato sꝫ cū verecūdia et
sobrietate ornātes se nō in tortis crinibꝰ auro aut argēto
et margaritis ⁊ veste preciosa. scd̄o in mollicie. vn̄ math.
xi. dꝛ. qui mollibꝰ vestiūtᷣ in domibꝰ regū sūt. q̄si dicat n̄
in domo sūmi regis. et super illd̄ mat. iii. iohēs hēbat ve-
stimēta de pillis camellorū ꝛc̄. dicit glo. seruus dei nō dꝫ
hēre vestimēta ad delectatōnē. sꝫ tātū ad tegēdū nudita-
tē. vn̄ dicit beatus greg. nemo estimet in luxu atqꝫ studio
preciosarū vestiū peccatū deesse. qꝛ si hᵒ peccatū ł culpa
nō esset nulloᵒ dn̄s iohēꝫ de asperitate vestimēti sui lau-
dasset. mollicīē in vestimētis ⁊ preciositatē nō dꝫ aliquis
querere. sꝫ sicut dicit apoꝰ. i. thi. v. habētes alimēta ⁊ qui
bus tegamᷣ his cōtēti simꝰ. certe in mollicie et preciosi-
tate peccauit diues iste et ideo ab istis duobꝰ reprehēdiᷣ
a dn̄o a preciositate et mollicie. cū dicitᷣ īduebatᷣ purpu-
ra ⁊ bysso. ¶ Tercio peccauit in supfluitate. et hᵒ duplici-
ter in magnitudine siue lōgitudine ⁊ multiplicitate vt i-
sti papelardi in magnitudine qui trahūt vestes suas sup
lutū vt videātᷣ boni ⁊ sancti. similiter in lōgitudine sepe
peccant iste dn̄e que longas caudas trahūt post se preci-
osis vestimētis terrā īduētes ⁊ de nuditate christi ī pau-
peribꝰ suis nō curātes. ipse caudis suis mouentes pulue-
rē illū faciūt bonis viris laicis ⁊ clericis et sacerdotibus
bibere et illū faciūt sup altare dn̄i volare. multū debēt ti-
mere ne dyabolꝰ sup caudas suas sedeat et quiescat. sicut
legitᷣ de quodā sancto ꝙ vidit dyabolū quēdā ridētē ⁊ q̄
siuit ab eo quare ridebat. dixit ei. ego video sociū meū eq̄
tātē sup caudā cuiusdā mulieris: que dū retraheret cau-
dā suā ad se socius meus cecidit in lutū et iō risi. Itē pec-
cauit in vestimētorū multiplicitate in hoc peccant muli-

eres ille ꝛ viri illi qui volūt habere multa paria vestium
et multociēs volūt vestimēta sua melius a tineis comedi
ꝙ christū in pauperibꝰ suis indui. sȝ eis dicet dn̄s in iudi
cio. mat. xxv. nudus fui ꝛ nō cooperuistis me. Ite maledi
cti in ignē eternū. et quare dicet eis illud verbū qꝫ nō fe
cerūt illud qđ dicit dn̄s ysa. lviii. Cū videris nudū operi
eū ꝛc̄. preterea qꝫ cōsiliū euāgelii christi nō impleuerunt
de quo dꝫ luce. iii. qui habet duas tunicas det alterā non
habenti. interli. supfluas ¶ Tercio peccauit in pccō gule
quod notatꝫ cū dicit. et epulabatꝫ quotidie splendide. In
hoc ꝙ dicit quotidie notatur superfluitas. in hoc ꝙ dicit
splēdide studiositas in istis duobꝫ peccauit diues iste.

¶ Diues epulo in quinqꝫ peccauit.

¶ Et sciendū ꝙ in pccō gule peccat homo quinqꝫ moīs que
notātur in hoc versu. Propere laute nimis ardēter ꝛ stu
diose. De istis quiqꝫ modis quere in illo sermoē. ductus ē
iesus ꝛc̄. Certe gulosi isti stulti sūt. qꝫ primū q̄rūt vētris
regnū q̄ ē esca et potus ꝙ regnū dei cū christus dicat. pri
mū querite regnū dei. ꝛ ro. xiiii. nō ē regnū dei esca ꝛ po
tus sȝ iusticia et pax et gaudiū in spūsancto. ista dāt ini
mico suo scꝫ carni cōtra spiritū concupiscenti ¶ Quarto
peccauit qꝫ lazaro nō cōpatiebatꝫ. vn̄ dꝫ ibi. et erat q̄dam
mēdicꝰ noīe lazarꝰ qui iacebat ad ianuā eiꝰ vlceribꝰ ple-
nus ꝛ cupiebat saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa diui
tis et neō illi dabat. hec ē maxia cā quare diues sepultꝰ ē
in iferno et quare nō ē cōsecutꝰ a dn̄o miām qꝫ nō habuit
cōpassionē de lazaro nec misertꝰ ē ei. et sicut dꝫ iac. ii. iu
diciū sine miā fiet ei qꝫ nō facit miaꝫ scꝫ cū possꝫ facere il
lā. Certe diues iste fuit cōtrarius btō iob. qui dixit. xxxi.
si negaui paupibꝫ scꝫ qđ volebāt si oculos vidue expecta
re feci si comedi bucellā panis solus ꝛ nō comedit pupillꝰ
ex ea seꝫ. imprecatio male accidat michi. imo ipē dicit xx
ix. Cōpaciebatꝫ aīa mea paupibꝰ pater erā pauperū ꝛc̄. ꝙ
bona ē cōpassio qꝫ facit hēre regnū celoꝝ. vn̄ ii. thi. ii. si cō
patimꝫ ꝛ regnabimꝰ. In hꝰ peccauit ille diues quoniā cō
passionem nō habuit de lazaro. ¶ Quito peccauit qꝫ inter

conuiuas in mensa sua inutilia verba loqueba᷑ et h° pōt
significari per hoc ꝙ cū mortuus esset ⁊ sepultus est in i
ferno leuauit oculos et vidit lazarū in sinu abrahe ⁊ cla
mauit. pater abrahā miserere mei et mitte lazarū vt inti
gat extremū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā
qꝛ crucior in hac flāma. linguā non habebat sꝫ ꝓ pctō lin
gue penā sustinebat. sicut iterli. dicit. nā sicut mos ē cū i
ter cōuiuas sedit locacitati studuit. vnd̄ ipē nō tātū vicio
gule. s. epulādo sꝫ in ligua peccauit in h° peccauit multa
loquēdo iutilia verba in cōuiuis in mēsa sua. Certe malū
est ⁊ pessimū iter cōuiuas in mēsa loqui iutilia verba et i
honesta ł detractoria. qꝛ sicut ait apo. i. cor. xv. corrūpūt
bonos mores colloquia praua. iō dicit salo. puer. xxiii. no
li esse in cōuiuiis pctōꝝ scꝫ vbi est potus supfluitas nec i
comessationibus eoꝝ qui carnes ad vescēdū cōferūt. s. pro
ximoꝝ et per detractōnē et certe nō solū carnes sed et iam
stercora comedūt. qꝛ nō solū bonis operibꝫ detrahunt sed
peccatis et immūdiciis. vn̄ ipsi sunt sicut carbones semp
iacētes inter stercora. propter ista quiqꝫ qꝛ diuitiis suis
male vtebatur et quia vestimentis nimis preciosis indue
batur et quia quotidie splēdide epulabat᷑ et quia lazaro
nō cōpatiebat᷑ et qꝛ in mensa sua inutilia loquebatur se
pultus ē in iferno. qꝛ ipē erat parrochianus dyaboli quia
reddebat ei primicias suas et decimas scꝫ principiū vite
et finē. de hac sepultura dici᷑ iere. xxii. sepultura asini se
peliet᷑ putrefactus et proiectus ex̄ portas hierusalē scꝫ
in iferno. O q̄ta tormēta o q̄tam penā et q̄tū dolorem ha
bebat diues iste qui tātuꝫ guttā aque ad refrigerendum
linguā suam a lazaro petebat ⁊ tn̄ guttā aque nō accepit
qui micā panis lazaro denegauit. Certe in iferno sunt in
finita tormēta et crudelissima et hoc multū deberēt time
re homines peccatores. quia sicut dicit ber. ibi est intolle
rabilis fetor et incōparabilis timor horribilis mors corpis
et aīe sine spe misericordie et venie. vn̄ ecclesia. in iferno
nulla est redemptō. ¶ Scdꝫ est videre propter quas rōes
lazarus cuꝫ moreretur ab angelis in sinu abrahe fuit de

mei delectatōnē et hoc tāgit glosa dicens .cenabit mecū qꝛ delectabit᷑ de auxilio meo.certe pn̄s passio vel ipsa pe niētia ꝓprie nō dicit᷑ cena quia cena est post quā nō re stat aliud cōuiuiū.de isto cōuiuio qd̄ appellat᷑ pn̄ia dic᷑ hester.i.vbi dicitur ꝙ rex assuer⁹ fecit grāde cōuiuiū cun ctis pꝛīcipib⁹ suis ⁊ pueris suis foꝛtissimis persarū ⁊ me doꝝ inclitis et perfectis ꝛc̄. Assuerus beatus īterpꝛetatur et significat chꝛistū qui ē beat⁹ super oēs et ipē dꝛ rex vt habet᷑ ysa.xix.est rex regū dn̄s dominātiū.Iste rex assu erus chꝛistus ē qui tercio anno imperii sui fecit cōuiuiū Pꝛimus annus pōt dici tēpus ante legē. Scd̄s ann⁹ tē pus legis. ¶ Terci⁹ ann⁹ ē tēpus grē. ¶ In isto anno scʒ ī tpē grē.i.in passione sua in mensa crucis fecit chꝛistus no bis grāde conuiuiū. Ad illud cōuiuiū scʒ ad imitatōnem chꝛisti inuitantur et vocant᷑ pꝛīcipes et pueri icliti et ꝑ fecti magni et parui diuites et pauperes. certe ad istud cōuiuiū scʒ pn̄tis tribulatōis. pꝛimo debet veire qui vult venire ad cenam eterne gloꝛie ī regno celoꝝ. vnde beatus paulus dicit act.xiiii.per multas tribulatōes et angusti as opoꝛtet nos intrare regnū celoꝝ.et beat⁹ gre. non pōt quis ad magna pꝛemia peruenire nisi per magnos laboꝛes Pꝛima g° cena siue conuiuiū ē penitētie et pn̄tis tribula tōnis ad quod dn̄s vocat nos. Panis de quo debēt peitē tes comedere in isto cōuiuio est laboꝛ ipsius pn̄ie et sunt ieiunia vigilie abstinētie pegrinatōnes ⁊ discipline. ⁊ h° dicit psal.laboꝛes manuū tuaꝝ ꝛc̄. Pꝛeterea vinum de q° debent bibere penitētes in isto cōuiuio ē vinū cōpūctōis de quo dꝛ in psal.potasti nos vino cōpūctionis.

¶ Fercula quiqꝫ in cena penitentie.

¶ Nota ꝙ in isto cōuiuio dicūt᷑ esse quinqꝫ fercula. ¶ Pꝛi mū est peccati remissio et illuīatō grē. de hoc dicit psal. Illumina occulos meos neūꝙ obdoꝛmiā in moꝛte neqn̄ ꝛc̄. scʒ peccatū.vn̄ apo. ephe.v.surge qui doꝛmis ⁊ exurge a moꝛtuis et illuīabit te chꝛistus. vere qn̄ homo de pecca to surgit et illd̄ deserit omnino et qn̄ peitet ꝙ illud fecit tūc xpūs illuiat aiaʒ suā ꝑ suā grāʒ. Scd̄ʒ testamētū hoē

cōsciētie et pure sicut dicit apo.ii.cor.i.nā glia nr̄a hec
est testimoniū cōsciētie nr̄e ¶ Terciū ē cōsolatio et cōfor
tatio spūssancti in laboribꝫ pn̄ie ꝛ qn̄ sumus in aliqua tri
bulatōe. vn̄ psal. ꝯm multitudinē doloꝝ meoꝝ cōsolatiōes
tue letificauerūt aīam meā ¶ Quartū pōt dici cōsidera
tio ꝛ cogitatio dn̄ice passiōis. vn̄ treñ.i. recordare paupta
tis et trāsgressiōis mee absinchii et fellis. et hebre.xii.re
cogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipsū cōtra
dictionē vt nō fatigemī animis vr̄is deficiētes ꝛc̄. ¶ Qui
tū pōt dici pregustatō ꝛ cōsideratō iocūditatis eterne. et
hꝰ dicit psal. gustate ꝛ videte quoniā suauis ē dn̄s. et gre
go. de cōsideratiōe iocūditatis eterne dicit. si cōsiderare
mus q̄ et quāta sunt q̄ ꝓmittūtᷣ nobis ī celis vilescūt aīo
oīa q̄ hn̄tᷣ in terris. Est aūt alia cena scꝫ eterna glia. ve
re ista ē gliosa. de ista dr̄ apoc.xix. beati qui vocati sūt ad
cenā nuptiaꝝ agni. et esdre.iii. vbi dicitᷣ ꝙ rex darius fece
rat cenā oībus vernaculis suis et oībus magistratibꝫ me
dee et pse et oībꝫ purpuratis ꝛ preconibꝫ ꝛ cōsulibꝫ et pre
fectis sub illo ꝛc̄. Darius interpretatᷣ fertilis ꝛ significat
christū qui ē fertilis oībus bonis: bonis etiā glie: et bonis
gratie io.i. de plenitudīe eiꝰ omēs accipimus grām. Iste
darius.i. christus fecit cenā magnā.i. gliam sēpiternā om
nibꝫ vernaculis suis.i. angelis suis ī domo pr̄is ꝛ oībꝫ ma
gistratibꝫ medee et pse.i. oībus patriachis ꝓphetis et apo
stolis qui fuerūt magistri nr̄i q2 ipsi docuerūt legē tuaꝫ
dn̄e veterē ꝛ nouā. Perse interpretatᷣ tētati et medee mē
surati. tētātᷣ enī sepe mēsurati. vn̄ hebre.xi. dicitᷣ de ꝓphe
tis. lapidati sunt secti sunt tētati sunt ꝛc̄. et de aplis dicit
christus. lu.xxiii. vos estis qui ꝑmāsistis mecū ī tētationi
bus. seqtᷣ purpuratis ꝛ preconibꝫ.i. martiribꝫ qui effude
rūt sanguinē suū ꝓ ipso ꝛ cōsulibꝫ ꝛ p̄fectis.i. cōfessoribꝫ
et doctoribus. In ista cena māducabit hō panē angeloꝝ. si
cut dicit psal. et sicut dr̄ lu.xiiii. btūs ille hō qui māduca
bit panē ī regno celoꝝ. p̄terea ī ista cena erit vinū claꝝ et
puꝝ sine fece.i. gaudiū sine amixtōe doloris. vn̄ ysa.xxv. dr̄
ꝙ dn̄s faciet in mōte scō cōuiuiū pinguiū: vindemie defe

tate quasi dicat in cenā eterne glorie erit vinuꝫ sine fece .i. gaudiū sine dolore. vñ apoc. xxi. absterget deus omneꝫ lachrimā ab oculis sanctoꝝ ꝛc.

¶ Fercula quinqꝫ in cena eterne glorie.

Preterea. in ista cena erūt quiqꝫ fercula. ¶ Primū erit sanitas sine egritudīe. vñ psal. qui sanat oēs ifir. t. sanitas ꝑfecta nūq̄ erit in isto seculo. iō seq̄ᶻ mors. sꝫ dñs oēꝫ mortalitatē destruet ita ꝙ nō erit mors ī patria. vñ isa. xxiii. tollet telā .i. mortalitatē destruet quā aduxit adā sup oēs natōes ꝛ ꝑcipitabit mortē in sempiternū. ¶ Scdꝫ ferculū erit libertas sine ꝟuitute aliq̄. vñ apo. ad ro. viii. creatᶻ a liberabitᶻ a ꝟuitute corruptōis in libertatē filiorū dei. et gal. iiii. illa q̄ sursū ē hierusalē que ē mater nrā libera est. Terciū ē ꝯcordia ꝛ pax sine aliq̄ ꝑturbatōe. vñ ysa. xxxii. sedebit populꝰ meus in pulchritudīe pacis et in requie opulēta ¶ Qrtū ē laus et grāꝝ actō sine fine. vñ ysa. li. ibi erit vox laudis ꝛ grāꝝ actō. psal. btī qui hītāt ī domo tua dñe ꝛc. ¶ Quītū ē ꝑfecta cogniᵒ ꝛ visio dei nri saluatoris et totius summe trinitatis vñ apo. i. cor. xiii. videmꝰ nūc per speculū ī enigmate tūc aūt facie ad faciē nūc aūt cognosco ex ꝑte tūc aūt cognoscā sicͭ ꝛ cognitus sū. et btūs ber. dic. tūc cognoscemꝰ pris potētiā filii sapiam spūssancti beignissimā clemētiā. et ita hēmus noticiā tocíꝰ sūme trinitatis. certe in cena ipse filiꝰ dei iesus christus ministrabit. lu. xii. trāsiēs mistrabit illis. certe magnū erit et magnus honor hēre talē mistrū: sꝫ trāsiēs dic christus qr trāsire nos faciet ď cena pnie ad cenā eterne glorie. sꝫ notādū ꝙ ista cena dr magna et hᵒ ē ꝑpter diutᶻnitatē et ꝑpter vocatoꝝ multitudinē. et ꝑpter ferculoꝝ abūdātiam.

¶ Vocat dñs ad cenā suā quattuor genera hoīnū.

Scdm est videre qui suut illi qui vocati sūt ad istā cenā duplicē et quoᵒ vocati sūt. Et sciend est ꝙ quaᵒᶻ genera hoīnū vocat dñs scꝫ pctōres omnes et salutē aīaꝝ suaꝝ sitiētes et labore penitētie laborātes et opera mīe faciētes Primo dñs vocat pctōres ad pniam. vñ ipsemet dicit lu. v. nō veni vocare iustos sꝫ peccatores ad penitētiā. Item

ipse vocat oẽs salutẽ aiaꝝ suaꝝ sitientes. vñ io.vii.si quis sitit veiat ad me ⁊ bibat.et ysa.l.omnes sitiẽtes venite ad aquas scꝫ tribulatõis et pñie. Per aquas in scriptura tribulatio significat᷑ vñ cant.viii.aque multe nõ potuerunt extigere caritatẽ ei⁹. Istos duos scꝫ pccõres et salutẽ aimaꝝ suaꝝ sitiẽtes vocat primo ⁊ pricipaliter dñs ad cenã et cõuiuiũ. Itẽ vocat labore pñie laborãtes mat.xi.venite ad me omnes qui laboratis et honerati estis ⁊ ego reficiam vos refectõe celesti. Itẽ vocat ad cenã illã opa mie faciẽtes vñ ipẽ dicit mat.xxv.veite bñdicti patris mei ꝛc̃. Ad primã cenã scꝫ ad cõuiuiũ pñie sicut dꝛ mat.xx. multi sunt vocati pauci vero electi scꝫ ad cenã eterne glorie sed vidẽdũ ẽ quomodo dñs vocat ad vtrãqꝫ cenam.

¶ Vocat dñs quinqꝫ modis.

¶ Et sciend est ꝙ quiqꝫ mois ¶ Primo ipse vocat multos per aploꝝ et ꝓphetaꝝ verba.ad istã vocatõnẽ põt referri illud qd dꝛ in psal.deus deoꝝ dñs locut⁹ ẽ in aplis et prophetis suis ⁊ vocauit terrã.i.amatores terrenoꝝ ad penitentiã et ad eternã gloriã. vere christus vocat ꝑ predicatoꝝ verba vt patet quotidie in predicatorib⁹ suis ¶ Siliter ipse vocat per ꝓphãꝝ verba vñ isa.xliii.clamat.redite preuaricatores ad cor recordami prioris seculi.⁊ isa.iii.cõuertimĩ filii reuertẽtes et ego assumã vos.⁊ ioel.iii. cõuertimini ad dñm deũ vestrũ qꝛ benign⁹ ⁊ misericors ẽ.⁊ zach ii. cõuertimĩ ad me dicit dñs ꝑ pñiam et ego cõuertar ad vos ꝑ amorẽ et per miaꝫ ¶ Scdo ipse vocat per beneficia ita vocauit abrahã ysaac et iacob vt hẽt᷑ in gen.et multos alios antiquos prẽs et maxie in veteri lege qꝛ dedit illis multa bona tpãlia vt alliceret eos ad seruiẽdũ sibi. ita vocat modo multos dãdo eis multa bona tpãlia vt ꝑ illa alliciat eos ⁊ libẽtius ei seruiãt. sꝫ certe sicut hẽt᷑ osee.ii. dedi eis vinũ frumẽtum ⁊ oleũ et argẽtũ multiplicans eis et auꝝ ⁊ fecerũt sibi baal.⁊ osee iii.adipleti sũt ⁊ saturati ⁊ eleuauerũt cor suũ cõtra me ⁊ obliti sũt mei. Ter° vocat ꝑ passiõis sue exẽplũ ⁊ ꝑ sãctoꝝ exẽpla.vere ipse vocat ꝑ passiõis sue exẽplũ vñ.i.pe.ii.in h° ei vocati estis qꝛ

christus passus ē p nobis vobis relinquēs exemplū vt sequimini vestigia eius. similiter ipse vocat per sanctoꝝ exempla. et ideo dr iac. v. accipite exēpla fratres mei exitꝰ mali et longanimitas laboris et patiētie pphetarū qui locuti sūt i noīe dn̄i. ꝛ mat. iiii. de vocatōe petri et andree quibus dn̄s dixit. venite post me et ego faciā vos fieri piscatores hoīnū et illi relictis oībus secuti sunt eū. et nos ad exēpla eorū debemꝰ sequi dn̄m. et dr eccle. xii. magna gloria ē sequi dn̄m: sed maior ē manere cū christo: sed maxīa est cōsequi ipsum. ¶ Quarto vocat p flagella. vn̄ hester. iiii. habetur ꝙ rex assuerus per quē christus significatur vocauit hester cū virga quā tenebat in manu sua. per virgā flagellū dn̄i intelligimus: ita vocauit dn̄s beatum paulū actu. ix. qr legitur. cū appropinquaret damasco circūfulsit eū lux de celo et cadēs in terrā audiuit vocē dn̄i dicētē. Saule saule quid me persequeris ꝛc. et postea dr ꝙ erat tribus diebus nō videns nec māducauit nec bibit. De istis quattuor vocatōibꝰ dr puer. i. vocaui vos p p̄dicatōnē et pphetarū verba et renuistis et extēdistis manꝰ meas per beneficia et nō fuit qui aspiceret me ꝙuis esset satis qui acciperet: despexistis omne cōsiliū meū scz qn̄ vocaui vos per exēplū passiōis mee et per exēpla sanctoꝝ et increpatōnes meas neglexistis scz qn̄ vocaui vos per flagella. postea sequitur pena. ego quoqꝫ in interitu vestro ridebo ꝛ subsānabo ꝛc. ¶ Quīto vocat per īspiratōes hꝰ ē p spūssancti cōsilia. ita vocauit tres magos qui venerūt ab oriēte stella duce querētes dn̄m et adorātes eū. sicut habetur math. ii. Istis quīqꝫ modis vocat nos dn̄s ad cenam suam sed multi quasi essent surdi nolūt dominū vocātē eos audire. vel q̄i ipse esset excoīcatꝰ nolūt ei rn̄dere. vn̄ cōq̄ritur i iob. xix. vbi ipse dicit. vocaui seruū meū ꝛ non rn̄dit michi.

¶ Excusant se tria genera hoīnum.

¶ Terciū ē videre q̄ sūt isti q̄ se excusant. vn̄ sciendū ꝙ tria genera hoīnū se excusant scz superbi auari ꝛ luxuriosi. superbi ꝛ ābitiosi excusāt se pº. vn̄ priꝰ dixit villā emi ꝛ necesse hēo exire ꝛ videre illā ꝛ iō habe me excusatū p istā q̄

habebat villam significāt' supbi ⁊ ambiciosi qui volūt habere dominiū sup alios sicut dñi villaꝝ hñt ꝑpter amoreꝫ dominādi quē cupiūt: sathanas eiect⁹ fuit a paradisi delicijs in tormēta inferni. supbi g° et ambiciosi excusant se vñ zach. vii. noluerūt attēdere verterūt capita recedētes et aures suas aggregauerūt ne audirent. Itē auari. vñ secūdus dicit iuga boū emi quinqꝫ. per istū significā' hi qui sollicití sunt his q̄ p quinqꝫ sensus corporis administrātur scz de istis tpālibꝫ isti se excusant. vñ iere. viii. apprehēderūt mēdacia. i. ista tēporalia et nolūt reuerti. Itē luxuriosi: et isti significāt' p illū qui dixit. vxorē duxi. et iō nō possum venire. quid per vxorē nisi voluptates carnis designāt'. q2 q̄uis bonū sit cōiugiū atqꝫ ad ꝑpagādū sobolē ꝑuidētia dñi sit īstitutū: tñ multi sunt qui nō ꝑpter fecūditatē sobolis: sꝫ ꝑpter carnis sue desideria ilud expetūt et faciūt luxuriosi g° excusant se et nō solūmō excusāt se: sꝫ et alios vocāt ad cenā suā. sapi. venite coronemus nos rosis anq̄ marcescāt ⁊ nō sit pratū qd̄ nō trāseat luxuria nostra. Cena supboꝝ et auaroꝝ ⁊ luxuriosoꝝ maxie ē cena herodis. i. dyaboli. de q° hēt' mat. vi. vbi d2 ꝙ herodes fecit cenā ī natali suo ⁊c̄. et ī ista cena īterfectus fuit sctūs iohānes et h° totū fecit luxuria herodis. ¶ Isti tres supbi auari et luxuriosi se excusāt ⁊ renuūt venire ad prādiū pnie et ad cenā eterne glie. sꝫ isti deberēt multū timere illud qd̄ dicit dñs postea ī euāgelio. amē dico vobis q2 neō illoꝝ scꝫ [illegible] cusauerūt mādu cabit cenā meā. sꝫ tūc fecit vocare [illegible] ⁊ claudos ⁊ cecos ⁊c̄. vere paupes spū ītra paupes debiles [illegible] debiles ad portādū iugū dyaboli. sꝫ hūt in regnū celoꝝ [illegible] iugū dñi. ⁊ cecos ⁊ claudos. i. hūiles fortes sūt ad portādū iugū dñi. ⁊ cecos ⁊ claudos. i. hūiles despectos ī h° seculo vocat dñs et elegit ad portādū cenā suā. ēte tales elegit dñs vt cōfūdat supbos ⁊ auaros ⁊ luxuriosos. vñ apo. i. cori. i. videte frēs vocatione vrām q2 nō multi sapiētes sm carnē nō multū potētes nō multū nobiles: sꝫ q̄ stulta. sunt mūdi elegit dñs vt cōfūdat sapiētes et īfirma mūdi elegit deus vt cōfūdat fortia et innobilia et cōtentibibilia elegit deus vt cōfūdat nobiles et supbos

vñ ia.ii.nõne elegit deus paupes in h° mũdo diuites ĩ fide ⁊ heredes regni qd ꝓmisit de⁹ diligẽtib⁹ se. istis dicꝫ illd lu.xxii. vos estis qui pmãsistis mecũ in tẽtatõib⁹ meis et ego dispono vobis regnũ meũ vt edatis mecũ et bibatis sup mẽsam meã in regno meo. Ad illd regnũ in q° ẽ cena eterne glorie ꝑducat nos christ⁹ bñdict⁹ sine fine ã.

¶ Dñica quarta sermo.xxvi.

Erant appropinquãtes ad iesũ publicani et peccatores vt audirẽt illũ ⁊c. luc.xv. sed sicut dicit be. gre. vera iusticia huilitatẽ habꝫ falsa iusticia ĩdignatõnẽ.iõ ipocrite et pharisei indignatõnẽ hñtes murmurabãt ex eo ꝙ iesus christ⁹ peccatores recipiebat et mãducabat cũ illis. ſꝫ dñs supbiã eoꝝ reprimit et cõfũdit per parabolã ouis perdite et dragme perdite. dicit eĩ eis. Quis ex vobis hõ qui habꝫ centũ oues si perdiderit vnã ⁊c. et dicit glo. quare murmuratis q2 pctõres recipio ſꝫ ego non veni nisi vt oberrãtes colligã sicᵗ vnusquisqꝫ vestrũ oberrãtem ouẽ r educere laborat dicit enĩ erãt appropiquãtes ⁊c. In verbis istis q̃tũ ad edificatõnẽ nrãꝫ ad ꝑsens possum⁹ duo ꝯsiderare. Primũ ẽ quõ dẽm⁹ appropiquare ad iesũ saluatorẽ nostrũ. Scdo assignatᶜ cã et rõ ꝑpter quã dẽmus accedere ad eũ.s. vt audiam⁹ ipsum ⁊ ibi videbimus quõ debemus audire eũ. Primũ notatur cum dicit. erant appropinquãtes. Scdm cũ dicit vt audirent eũ. Primũ ergo est videndũ quomõ debemus appropinquare ad iesum saluatorem nostrum.

¶ Appropinquare debem⁹ ad iesũ septẽ mois.

¶ Et sciendũ est ꝙ quinqꝫ mois debemus appropinquare ad iesum. ¶ Primo quasi ceci ad lumẽ vt illuminemur ceci facti sumus oculis cordis nrĩ tãcito cũ aliqd peccatuꝫ mortale facim⁹ q̃cito et ad peccatũ mortale faciendũ cõsentimus. q2 diabol⁹ et malicia pctĩ nrĩ execant nos. vñ sap.v. dr d pctõribꝫ ꝙ malicia eoꝝ excecauit eos. ſꝫ quõ diabol⁹ excecat pctõres oculis cordis. q̃re in illo ẜmõe. cec⁹ sedebat iuxᵗ viã ⁊c. nos aũt pctõres facti ceci ꝑ pctã nrã dẽm⁹ appropiquare ad iesuꝫ tãq̃ ceci ad lumẽ ⁊ h° vt illuĩem

quia ipē ē lux mūdi io.x.dicit.ego sum lux mūdi.ipse ē q̄ soluit conpeditos ⁊ qui illuīnat cecos.vt hētur in psal.et luce.xviii.dr ꝗ ipse illuminauit quēdā cecū q̄ appropinq̄uit ad iesum. vnde dicitur ibi. cum appropiquaret cecus ad iesum interrogauit eū dicens.quid vis vt faciam tibi. dn̄e vt videā et cōfestim vidit ⁊c̄.ideo nos pccōres ceci ad ipsum qui illuminat cecos debem⁹ accedere et appropinquare per verā fidem et pn̄iam vt nos illuminet p suā g̃tiam.sicut dicit̄ in psal. accedite ad eū et illuminamini. et ad ephe.v.habetur. surge qui dormis et exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus.i.o tu peccator surge a peccatis tuis et desere ea et veni ad christum et illuīabit te. ad ipsum g° christum qui illuminat oēm hominē veniētē in hūc mūdū debemus appropinquare. vt hētur io.i. per verā penitētiā vt illuminet nos per suā gratiā et liberet nos de omi cecitate peccati. de multiplici cecitate pccōꝝ quere in illo sermone.Cecus sedebat ⁊c̄ ¶ Scd̄o debemus appropiquare ad iesum tāq̄ īfirm⁹ ad medicū vt ab oībus infirmitatibus pccōꝝ nostrorū saluemur.vt dicit̄ in psal. ipse ē qui ꝓpiciat̄ omnibus iniquitatibus tuis qui sanat omnes īfirmitates tuas. ipse eni est summus medicus q̄ solo sermone suo sanat oīa.vnde sapi.xvi. neq̧ herba neq̧ maligna sanauit eos: sed sermo tuus domine et quia est summ⁹ medicus debem⁹ appropiquare ad ipsū p verā penitētiā vt saluet nos per suā misericordiā ⁊ dꝫ quilibꝫ nostrū qui pccōr ē cū psal. clamare. miserere mei dn̄e quoniā īfirm⁹ sū sa.a.⁊c̄.⁊ cū iere.xvii.sana me dn̄e et sanabor:qr tu es sūm⁹ medic⁹.vn̄ aug.dn̄e medic⁹ es ego eger infirm⁹ sū:misericors es ⁊ ego miser sū sana g° ⁊ miserere.

¶ Infirmitas triplex.

Nos pccōres q̄ isto medico īdigemus debem⁹ appropinq̄re ad ipsū per penitētiā. vt saluet nos p suā misericordiā ab oībꝫ pccīs nrīs et spāliter de triplici īfirmitate spūali ab īfirītate pigricie auaricie ⁊ luxurie. ab ista triplici infirmitate multi christiani laici ⁊ clerici sunt hodie occupati. ¶ Prima infirmitas ē pigricie. de ista dr ecclesiast.

xxxi. ioibꝫ opibꝫ tuis esto velox ⁊ ois ifirmitas ñ occ'ꝫ tibi ⁊ mat. xxvi. viglãte ⁊ orate ne itretis i tẽtatõnẽ. spũs q̃d ꝓ̃pt⁹ ẽ caro aũt infirma. i. ad oẽ bonũ faciend̃ pigra ad oẽ malũ faciẽd̃ prona. ¶ Ista i firmitas significat' per ifirmitatẽ illi⁹ paral itici. de quo habet' mat. ix. cũ apportaretur ad christũ in lecto suo curauit eũ et sanauit ab oibꝫ peccatis et ab omi infirmitate sua vñ dicitur ibi vt sciatis quia filius hominis potestatẽ habet dimittendi peccata ait paralitico. surge tolle lectũ et vade in domũ tuã ꝛc̃. p paralisim (que ẽ ifirmitas que mẽbrũ quod accipit inutille reddit totum et facit imobile tali modo etiã ꝙ non potest de loco suo surge') significat' infirmitas pigricie que ita accipit hominẽ pigrũ sepe ꝙ non ꝑmittit eum ire ad ecclesiam neqꝫ mouere ipsum ad aliquod bonum faciẽdũ. ¶ Secumda infirmitas ẽ luxurie. de ista potest dici illud q̃d dicit aposto. gall. iiii. scitis q2 ifirmitatẽ carnis euãgelizo vobis. iam pridẽ ista infirmitate luxurie ĩfirm⁹ fuit amon filius dauid ꝑpter amorẽ thamar sororis sue quã postea viribus oppressit ⁊ cubauit cũ ea. vt hẽt'. ii. re. xviii. Ista ifirmitas ẽ sicut ifirmitas leprosi. vnde ista infirmtas bñ potest figurari per infirmitatem illius. de quo dicit' mat. viii. cũ descendisset iesus de mõte ecce leprosus veniẽs adorabat eum dicens. domine si vis potes me mundare. et extendit ei manum et tetigit eum dicens. volo te mundare et statim mũdata ẽ eius lepra. per istũ leprosum pecator luxuriosus significatur per leprã que ẽ infirmitas ardẽs et fetens peccatum luxurie significatur quod est peccatum ardens et fetens coram deo et angelis eius. vnde dicit greg. ardor luxurie descendit vsqꝫ ad infernum fetor ascendit i celum. nec mirum cum sit fimus carnis sterquilíniũ corporis odium angelis discordia proximi cibus dyaboli. ¶ Tercia infirmitas est pessima scilicet auaricie. de ista dicit' eccle. v est alia infirmitas pessima sub sole diuicie cõgregate i malũ domini sui. ista infirmitas ẽ infirmitas ydropici. vñ ista ifirmitas bñ põt figurari p illũ ydropicũ quẽ dñs sanauit ab ydropisi sua. sicut hẽt' luce. xiiii

per ĩfirmitatẽ ydropisis q̄ facit hoīnẽ inflare et quotidie sitire significat' optime infirmitas auaricie. q2 auaricia facit hominẽ inflare per superbiā. et ideo dicit apo. i. thi. vi. precipe diuitibus huius seculi non sublime sapere 2c. vermis diuitū superbia est. Itẽ facit semper sitire diuitias. vñ eccl. v. auarus nūq̄ implebitur pecunia. et prouer. xiii. vēter impioꝝ īsaciabilis. Certe isti tres pigri infirmitate pigricie luxuriosi qui sūt īfirmi infirmitate luxurie et auari qui sūt infirmi īfirmitate auaricie. per pctā sua iam appropinquant vsq̄ ad portas īferni vt hēt' in psal. q2 inter aīas eoꝝ et infernū nō est nisi paries quidā terre. s. corpus eoꝝ. ido debēt isti a peccatis suis recedere ꝛ appropinquare ad iesum medicū per penitētiā vt sanet eos ab istis īfirmitatibus suis. et certe ipse sanaret eos si ita facerēt sicut sanauit paraleticū leprosum idropicum. cū venirent ꝛ appropinquarent ad ipsum tāq̄ ad summuz medicū querere sanitatẽ. Tercio debemus appropiquare ad ipsum tāq̄ famelici ad cibū et ad panẽ vt ab ipso reficiamur. ipse est panis vite sicut ipsemet dicit io. vi. ego suz panis vite si quis venerit ad me non esuriet. Ipse est qui refecit septem milia hoim ex quinq̄ panibus et duobz piscibus q2 venerāt ad eū vt audirēt eū. sicut hēt' io. vi. ꝛ iō debem9 ad ipsum audacter veīre ꝛ appropīquare tāq̄ famelici ad panẽ vt nos reficiat corpali et spūali refectōne et h° ē qd ipsemet dicit nobis et clamat mat. ix. veīte ad me oēs qui laboratis et honerati estis et ego reficiā vos. Quarto tanq̄ sitiens ad fontẽ. ipse est fons paruus qui creuit in fluuium magnū et redūdat in aquas plurimas hester. ix. fons misericordie et pietatis et totius huilitatis christus ē. sed fōs iste paruus fuit per huilitatẽ. fons iste creuit in fluuiū magnū ꝛ redūdat in aquas ī ꝯuersione gẽtiliū ꝛ multoꝝ iudeoꝝ ad suā fidẽ. Ad istū fōtẽ mie dz veīre et appropiquare ille qui sitit salutẽ aīme sue vt eum potet fonte misericordie sue. et hoc est quod ipse clamat io. vii. si quis sitit salutẽ anime sue veniat ad me qui suz fōs misericordie ꝛ pietatis ꝛ bibat. certe ad istū fōtẽ

misericordie debemus nos oēs peccatores venire ꝛ appro
pinquare q2 peccatores recipit festināter et libēter. et h°
manifestū ē de beata maria magdalena lu. vii. et filio pdi
go lu. xv. vbi dicit². cū venisset ad patrē suū ꝛ cū adhuc lō
ge esset: vidit eū pater et mīa motus occurrēs cecidit sup
collum eius ꝛ deosculatus est eū ꝛc. et. ii. re. de dauid qui
perpetrauerat homicidiū de vria: et adulterium de vxore
vrie. tancito cū dicit peccaui dño. dixit ei natham. et dñs
trāstulit peccatū tuū a te. preterea q2 nos peccatores re-
cipit letāter. vt patet ī filio pdigo ī amplexib3 eius et in
osculo et in anulo et in stola pria quā fecit ei dare ꝛ in cō
uiuio qđ fecit ei preparare. et pter h° dicit². maius gau
diū erit sup vno peccatore penitētiā agēte q̄ sup nonagin
ta nouem iustis qui nō egent pnīa. preterea. quia nos ma
gis tenere et diligēter diligit q̄ mater. vnde ysa. xlix. nun
quid mater pōt obliuisci infantē vteris sui: et si oblita illi
us fuerit ego tamen nō obliuiscar tui. et eccle. iiii. misere
bit² tui magis q̄ mater. et ideo audacter ad ipsum qui est
fons mie et pietatis debemus appropinquare. ¶ Quinto
tanq̄ frigidi ad ignē vt amore suo accēdamur. sicut dicit
apost: hebre. xii. deus noster ignis cōsumēs ē. sed sicut hō
q̄to plus appropinquat ad ignē tāto plus calor ignis ap-
propinquat illi et tanto plus sentit de calore ignis mate
rialis. ita quāto plus appropiquat homo de deo p pnīam
et amorem tāto plus sentit de calore ignis spūssancti. de
quo dicit² luc. xii. ignē veni mittere in terrā et quid volo
nisi vt accendat² et q̄to plus appropiquat homini deus p
amorē tāto inardescit hominē in caritate ꝛ hoc ē qđ dicit²
iaco. v. appropiquate deo sc3 p pnīam ꝛ amorē et h° est qđ
dicitur. ipse appropinquabit vobis per mīam et amorem.
¶ Sexto tanq̄ rei ad aduocatū vt ab ipso defēdamur: ipse
christus aduocatus noster est. vñ. i. io. ii. si quis peccaue-
rit aduocatū habemus apud patrē ihesum christū iustū.
vere christus aduocatus noster ē et ipse nos defēdet in iu
dicio: si mādata eius custodierimus. Similiter beata vir
go aduocatrix nostra est apud filium maxime eorum qui

eam honorant et ei fideliter seruiūt. vñ beatus berñ. o hō
securū accessum habes ad deū vbi habes filiū ante patrē
et ante filiū matrē filius ostendit patri latus et vulnera
mater ostendit filio pectus et vbera. nō poterit ibi esse vl
la repulsa vbi tot et tanta occurrunt caritatis insignia.
Septimo tāq̄ discipuli ad suū magistrū vt ab eo instrua-
mur. christꝰ noster magister ē. vñ math. xxiii. nolite voca-
ri rabi. vnus ē enim magister vester christus ipse ē doctor
iusticie. ioelis. ii. exultate ⁊ letamī i dño deo vestro. q2 de
dit vobis doctorē iusticie. doctor iste christus ē quē dedit
nobis pater ⁊ misit ad docēdū nos viā iusticie et viā pñie
vel ipsam iusticiā q̄ docet reddere vnicuiq; qd̄ suū ē. De
hoc quere in illo sermone. Cum venerit paraclitus ⁊c. do-
ctor ergo christus iste filius dei ē. de quo filio dicit pater
mat. v. hic ē filius meꝰ dilectꝰ in quo michi cōplacui: ip-
sum audite. ꝑpter hº debemꝰ ad ipsum appropiquare vt
ipsum audiamꝰ. et hoc ē scd̄m ꝙ debemus videre sciz quō
debemus ipsum audire.

¶Audire dēmꝰ christū q̄nq; mōis. ⁊ ipē docebit nos tria.

¶Et sciend̄ ē ꝙ quiq; mōis. Priº nos vtilia docētē. vñ isa.
xlviii. dicit. ego sum dn̄s deꝰ tuus docēs vtilia. et sciend̄
ꝙ tria vtilia docet nos ¶Primū ē ꝙ docet nos vt ipietatē
id ē superbiā et secularia desideria q̄ sūt desideria carnis
et mūdi abnegemꝰ et vt sobrie et iuste et pie viuamꝰ. et
hoc ē qd̄ dicit aplūs thi. ii. apparuit gratia saluatoris dei
nri. i. iesus christꝰ erudiēs nos vt abnegātes ipietatē ⁊ se
cularia desideria sobrie ⁊ iuste et pie viuamꝰ i hº seculo.
Scd̄m ē vt humiles et mites simꝰ. vñ dicit ipsemet mat.
xi. discite a me q2 mitis sum et huīlis corde. ¶Terciū est
vt pauptatē spūs et alias beatitudines diligamus. vñ d̄r
math. v. ꝙ ascendit iesus in montem et accesserunt ad eū
discipuli eius et aperiens os suum docebat eos dicēs bea
ti pauperes spū ⁊c. ¶Scd̄m ē q2 debemus eum audire ip-
sum dulciter corrigentem. vnde io. viii. dixit iesus mulieri
que deprehensa fuerat in adulterio. vade et amplius no-

si peccare. Tercio debem⁹ ipsū audire veniā et misericordiam pollicentē. vñ iere. iii. vulgo dicitur. si vir dimiserit vxorem suā nunquid nō reuertet² ad eā tu autē fornicata es cū amatoribus multis tamen reuertere ad me dicit domin⁹ et ego suscipiā te. Quarto ad penitētiā peccatores vocātē. vñ dicit canti. vi. et clamat. reuerte' reūtere sunamitis ꝛc. i. aīa peccatrix misera p peccata tua reuetere p contritionē cordis reuerte' per confessionē oris reuerte' p satisfactōez operis reuerte' per executionē boni operis vt intueat² te. et ysa. xliiii. dr. reurtere q2 redemi. vere dominū vocātem nos debem⁹ libēter audire. sic fecit beatus iob. xl. dñe auditu auris audiui te ꝛc. et post sequitur. Et ideo ago pñiaz in fauilla et cinere. Quito debem⁹ eū audire nobis coronā glorie pmittentē. vñ canti. iiii. tota pulcra es amica mea et macula non ē i te veni de libano veni coronaberis: veni p fidē trinitatis. vel veni per opera penitēcie et veni p opera misercordie ⁊ veni per opera iusticie et tūc coronaberis p coronā eterne glorie. Illā coronaz nobis cōcedat ihesus christus amen.

¶ Dñica quīta post pētecostē smo. xxxvii.

Estote misericrdes sicut et pater vester misericors est ꝛc. luce. vi. In verbis istis inuitat nos christus ad opera misericordie vt imitemur patrē glorie tāꝑ boni filii i misericordia. dicit ergo estote misericordes ꝛc. In verbis istis duo sunt consideranda. primū ē videre in quibus cōsistit erga nos mīa dī patris. scdm ē vide' i quibus cōsistere debet mīa cuiuslibet fidelis et quō debet eē misericors quilibet fidelis.

¶ Misericordia dei erga nos patet in septem.

Primū ē videre i quibus cōsistit mia dei patris erga nos. Et sciēdū ꝙ i septē. Primū ē i nrā creatiōe q2 magna mīa fuit ꝙ nos creauit ad ymaginē et silitudinē suā. gen. iii. Scdo i nostra recreatiōe et i formā serui dño mnudi iponēdo. vñ dicit cassiodorus. magna mīa dei q̄ formā serui imponit dño mūdi vt ipē paīs esuriret: vite fōs sitiret virtus infirmaretur: et vita indeficienter moreretur. Itē

iere.xxxi.in perpetua caritate dilexi te ido attraxi te miserans. ¶ Tercio in bonoꝝ tēporaliū largitōne. vñ ps. Misericordia dñi plena ē terra. ista misericordia extendit se super bonos ⁊ malos. vñ mat.v. benefacite his qui oderūt vos vt sitis filii patris vestri qui facit solem oriri sup bonos et malos et pluit super iustos et iniustos et certe nō solū se extendit ista mia ad homines malos et bonos imo ad aīalia terre ⁊ volatilia celi. vnde mat.vi. dicit ipē christus. respiccvit olatilia celi q2 nec semināt nō laborāt nec cōgregāt in horrea et pater vester celestis per suā miam pascit ea. ¶ Quarto in pctōꝝ ad pniaȝ expectatōe. vñ isa. xiii. expectat nos ad miam vt misereat[r] nri. vere sicut bonus cultor vinū vinee sue expectat per tres ānos. ipē vero nō p tres ānos solū imo per vinginti et xl. expectat pctōres ad penitētiā ꝙ si vellet de iusticia sua tācito qñ faciunt peccatū posset ipsos in ifernū confūdere. et iō d2 iere. iii. mia dei ē ꝙ nō sum⁹ cōsumpti oēs. ista mia magna est. Quīto in ipsoꝝ pctōꝝ ad pniaȝ vocatōe. de ista vocatōne d2 iere.iii. tu aūt fornicata es cū amatorib⁹ multis .i. cum demōib⁹ o aīa peccatrix tñ reuertere ad me ⁊ ego suscipiam te. et sup illō dicit be. gre. miaȝ dēmus vocātis erubescere si iusticiā eius nolim⁹ formidare ⁊ q̄to grauiori improbitate cōtēnit[r] tanto cōtemptus crebris beneficiis ad huc vocare nō dedignat[r]. vñ ysa. liiii. clamat reuertere q2 redemi te. ¶ Sexto in pctōꝝ velociter ⁊ misericorditer ad pniaȝ receptōe. vt pȝ de beato matheo aplō. vnō ipē dicit mat.ix. q2 misericordiā volo et nō sacrificiū. similiter illō patet in filio prodigo. lu.xv. vbi dicit[r] videns eum a lōge pater misericordia motus occurrit et cecidit super colluȝ eius et deosculatus ē eū. vñ ipse tamcito recipit pctōres qui pctā sua cōfitent[r] ⁊ derelinqunt. vñ prouer. xxviii que abscōdit scelā suā nō dirige[r] q̄ aūt cōfessus fuerit et reliqrit ea miaȝ cōseque[r]. et q2 ita misericorditer suā miaȝ eis et sua pctā cōdonat libēter et audacter debent venire ad ipsū ⁊ reuerti: ipse miserebit[r] eoꝝ. et ideo d2 isa. lx. derelinquat impius viā suam. et vir iniquus cogitatōes suas

116

&c.et ioel.ii.cōuertimini ad dn̄m deū vestrū q2 benignus est ⁊ misericors. et iō libēter nos recipit. Certe stulti sunt qui fuiūt dyabolo q2 sicut dicit hiere.vi. crudelis ē et nō miserebit. et sapiētes sunt qui fuiūt deo: q2 benignus ⁊ misericors pater dulcis ⁊ rectus dn̄s. et psal. miserator et misericors dn̄s ¶ Septimo i pctō2 a peccato mortali quiescētiū et vere penitētiū saluatōe. Ipse vere penitētes et quiescētes vere a peccato p suā miam saluat. vn̄ thi.iii. apparuit benignitas et hūanitas saluatoris nostri dei i mia dicit glo. nō ex opibus iusticie q̄ fecimus nos: s3 fm suam miam saluos nos fecit. et in psal. saluū me fecit quoniā voluit me. et ro.xi. nec ē currētis nec volētis s3 dei miserentis. s3 quos vult p suā miam saluos facit. pter ista septē et pter multa alia dicit apost.ii.corin.i. ꝙ ipse pater celestis ē pater mie et deus totius cōsolatōis qui cōsolat nos in omni tribulatōe nostra. ¶ Scdm ē videre quo quilibet fidelis christianus d3 esse misericors sicut ⁊ pater noster celestis. Et sciēdū ꝙ sicut dicit glo. in iudicio alios temere nō debemus iudicare. et iō d2 hic nolite iudicare et nō iudicabimini. glo. de aptis q̄ bono aio fieri nō pn̄t pmittitur nobis iudicare de aliis vero non: vel possumus dicē ꝙ quil3 fidelis d3 esse misericors et miam hēre i se de trib3.

¶ Misericordia de tribus habēda ē in corde fideli.

¶ Primo de se ipso. Secūdo de pximo suo vicino. Tercio de animab3 q̄ sunt in purgatorio ¶ Primo g° d3 hēre miam de seipso: q2 stultus ē qui se obliuioni dat et iō dicit eccle.xxx. miserere aie tue placēs deo. ille aie sue miseretur qui fm posse suū peccata mortalia vitat et carnē suā mortificat vt animā suā saluā faciat ⁊ vt deo placeat. s3 optime dicit sapiēs cū dicit. miserere aia tue. nō dicit carnis tue q2 certe de hoc nō oportet homines nec mulieres monere vt misereant carnis sue. q2 hodie fere oēs hoies maiorem miam habent de carne ꝙ de aia sua. et ideo videns hoc christus dicit. mat.vi. nolite solliciti esse dicētes. quid manducabimus aut quid bibemus &c. Isti sunt miseri q2 si tantū curarēt de aia sua ꝙtū de carne sua curāt procul

dubio eam saluā facerent. preterea isti sunt stulti q2 stultus est qui plus curat de asino hoīs q̄ de dño illius. asinus dicit caro siue corpus spiritus est dñs. de isto dr eccle. xxxiii. cibaria et virga et onus asino debēt: cibaria debēt hoīes dare asino. i. corpi ne in via deficiat et virgam et disciplinā ne lasciuiat: et onus ne supbiat et ita dietā suā perficiat et ad hospiciū suū bonū cū dño pueniēs scz cū spiritu suo prebendā suā percipiat: et hoc erit in paradiso post iudiciū qñ dñs reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue phil. iii. preterea stultus ē qui plus diligit et honorat ancillā q̄ dñaz suā ⁊ qui maiorē habz miaz de ancilla sua q̄ de dña. domina ē anima caro ē ancilla. stultus ē g° qui plus curat de carne sua q̄ de aīa sua. vñ dicit berñ. cur carnē tuā rebus preciosis īpinguas ⁊ adornas quā post paucos dies vermes deuoraturi sūt in sepulchro. et aīam tuā nō adornas bonis operibz q̄ deo et āgelis presentāda ē in celis. q̄re aīaz tuaz vilipendis ⁊ carnē tuā pponis dñaz ācillari: ⁊ ācillā dñari magna abusio ē. et iō dz q̄libet primo misereri aīe sue.

¶ Opera misericordie septem.

¶ Scđo debem⁹ hēre miaz de pximo nrō vicino et hoc dupliciter scz corpraliter et spūaliter. et q2 duplex ē mia. s. spūalis et corporalis.

¶ Misericordie corpalis septē sūt drñe.

Et est corporalis in septē differētiis q2 septē sunt opera mie scz corporalis. ¶ Primū ē famelicos cibare. de h° hētur thob. iiii. vbi dicit pater thobie filio suo. cum esurientib⁹ panē tuū comede ⁊c. ysa. lviii. frange esurienti panē tuuz ⁊c. christus in h° misericors fuit: q2 ipē quinq3 milia hoim de quinq3 ordeaceis ⁊ ducbz piscibz saturauit. sicut hētur io. vi ¶ Scđm ē sitiētes potare. ⁊ sicut dicit christus mat. x. quicūq3 dederit potū vni ex minimis meis aque frigide tātū in noīe discipli. amē dico vobis nō perdet mercedem suā et apo⁹. ro. xiii. si esurierit īimicus tuus ciba illū si sitit potū da illi. ¶ Terciū ē peregrinos ⁊ hospites ī domo tua pp̄ter amorē christi recipere. et sić dicit christ⁹ mat.

x. qui vos recipit me recipit. de hᵒ dꝛ ysa. lviii. egenos vā-
gosq̧ īduc in domū tuā. o ꝙ̄ bona hospitalitas q facit hoi-
nē placere deo. vnde aplūs hebꝛe. xiii. nolite obliuisci ho-
spitalitatē qꝛ per hāc placuerūt quidā angelis in hospici
o receptis sicut abꝛahā. sicut dꝛ geñ. xviii. ¶ Quartū est
nudos induere et de hoc hētur ysa. lviii. cū videris nudū
operi eū. et thob. iiii. de vestimētis tuis nuodos tege ⁊ cer
te qui pauperē ꝓpter amoꝛē chꝛisti īduit aliqᵒ vestimēto
chꝛistū īduit. et illud maīfestū fuit in beato martino qui
partē clamidis sue dedit cuidā pauperi. ¶ Quītū ē infir-
mos visitare. et sicut dꝛ iacobi. i. religio mūda et īmacula
ta apud patrē hec ē visitare infirmos et pupillos et vidu
as in tribulatōe eoꝝ. ¶ Sextū est incarceratos visitare et
cōfoꝛtare. de istis septē opibus mie hēt² simul mat. xxvi.
vbi dicitur ꝙ dn̄s faciet in iudicio bonos et malos congre
gare et segregabit eos ab īuicē sicut pastoꝛ separat oues
ab edis et statuet bonos adextris suis et illis dicet esuri-
ui et dedistis michi māducare sitiui ⁊c̄. venite ergo bene-
dicti patris mei percipite regnum ⁊c. sed illis qui illa o-
pera mie nolūt facere dicit ecōtrario. esuriui et non dedi
stis michi māducare ⁊c̄. discedite a me maledicti ite in i-
gnē eternū q̄ ꝑatus ē diabolo ⁊ āgelis eius. qꝛ sic̄ dꝛ iac.
ii. iudiciū sine mia fiet illi qui nō fecit miam. ¶ Septimū
est moꝛtuos sepelire. de isto dꝛ tho. ii. vbi dꝛ ꝙ esurietes a
lebat nudis vestimētū pꝛebebat: moꝛtuisq̧ occisis sepul-
turā dabat ad ista septē opa mie īuitat nos chꝛistꝰ cū di-
cit. estote misericoꝛdes ⁊c̄. postea se². date ⁊ dabit² vobis
ecce magnū foꝛū. qꝛ dicit dn̄s date tpālia et dabit² vobis
vita eterna. certe sic̄ dicit btūs aug. de nullo ita bn̄ vinci²
dyabolꝰ sic̄ de mia. ⁊ ideo dicit thob. filio suo. quō poteris
ita esto misericoꝛs ⁊c.

¶ Misericoꝛdia spūalis in septē opera diuidit².
Scda ē mia spūalis et ista ē in septē dꝛn̄tiis qꝛ septē sunt 7 differentijs
opera mie spūalis q̄ notantur in hoc versu. Cōsule casti-
ga solare remitte fer oꝛa. ¶ Pꝛimū ē illos qui indigent cō-
silio cōsulere. et de hoc pōt dici illud qd̄ dicitur math. v.

quod quis petit a te da illi.i. si quis petit a te rem vel cõ-
siliũ da ei. et sicut dicit² puer.xi. salus aũt ẽ vbi sunt mul
ta cõsilia. et eccl.xxxii. oĩa fac cũ cõsilio et post factũ nõ pe
nitebit. ¶ Scdm ẽ malos et iniquos corrigere et castiga-
re. vñ mat.xviii. si peccauerit in te frater tuus corripe eũ
inter te et ipsum solũ et h° dulciter q2 sicut dicit² in psal.
quoniã superuenit mãsuetudo ꝛ corripiem². ¶ Terciũ ẽ deso
latos cõfortare. vñ apo.ii. cori. corripite inqetos: cõsolami
ni pusillanimes: suscipite ĩfirmos: paciẽtes estote ad oẽs
¶ Dimittere debemus iniurias nobis illatas ꝑpter tria
¶ Quartũ ẽ iniurias sibi illatas remittere. vñ dicit² hic di
mittite et dimittet² vobis. Propter tria dz hõ iniurias si
bi illatas libẽter dimittere. ¶ Primũ ẽ q2 christus magi-
ster noster iniurias sibi illatas dimisit et pro malefactori
bus suis orauit vñ luc.xxiii. dicit². pater ignosce eis q2 ne
sciũt quid faciũt. similiter beatꝰ stephanus. actu.vi. dñe
ne statuas illis h° peccatũ ꝛc. ¶ Scdm ꝙ illis qui iiurias
nõ remittũt: dñs pctã eoꝝ nõ dimittet. vñ mat.vi. si aũt nõ
dimiseritis hominibꝫ pctã eoꝝ pater vester celestis nõ di
mittet vobis pctã vestra. vñ huius neqꝫ improperat² a dño.
mat.ix. hue neqꝫ oẽ debitũ dimisi tibi. i. oẽs preuaricatões
tuas quoniã rogasti me. nõne oportuit te misereri conserui
tui sicut ego misertꝰ sũ tui ꝛc. ¶ Terciũ ẽ ꝙ dñs orõem eoꝝ
nõ exaudit qui iniurias sibi illatas nõ dimittũt. vñ ysa.i.
dicit dñs. cũ multiplicaueritis orões vestras nõ exaudiã
dicit dñs. manus eĩ vestre sanguie plene sunt. in sanguie
rãcor vel odiũ significatur vel notat². et eccl.xxviii. dicit
dñs. dimitte ꝑxio nocẽti tibi ꝛ tũc deprecãti tibi pctã sol
uẽt². vñ dicit glo. inter. indignũ ẽ deũ ei esse ꝑpiciũ qui ẽ
crudelis in ꝑximũ. et augu. dicit. vnusquisqꝫ talẽ ĩdulgẽ-
tiã accepturus ẽ a deo qualẽ ipse dimisit ꝑxio. certe ille
qui iniurias sibi illatas nõ dimittit cũ dicit orõem dñicã
sibiipsi maledicit cũ dicit. dimitte nobis debita nostra ꝛc
vñ augu. si nõ dimittis iniuriã q̃ tibi facta ẽ. nõ orationes
pro te fũdis sed maledictionẽ sup te inducis cum dicis. si
cut et nos dimittimus debitoribus nostris ꝛc. q2 ergo nõ

dimittimus nec dimittet² nobis. ideo dicit apo. ephe. iiii. estote benigni inuicē misericordes inuicē. vt dominus in christo donauit nobis. et. i. pe. iii. estote misericordes non reddētes malū p malo. ¶ Quītū est opem suo primo ferre. hoc est in necessitate primū suū adiuuare. et hoc ē qd dicit² gal. v. alter alterius onera portate. et sic adimplebitis legē christi. onus culpe prioꝝ debemus portare cōpatiendo et onus necessitatis eoꝝ et pene tēporalis eoꝝ eos cōsulēdo et adiuuando. sicut puer xviii. frater qui adiuuat² a fratre quasi ciuitas firma et fortissima est ¶ Sextū ē inimicos suos diligere et p psequentibus se orare. et hoc ē qd dicit² mat. v. diligite inimicos vestros ⁊ orate p persequētibus vos. ¶ Septimū ē deliquētes dulciter instruere. et hoc ē qd dicit² gal. vi. si preocupat⁹ fuerit aliquis hō in aliq° delicto: vos qui spūales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis ⁊c̄. hec sunt septē opera misicordie spūalia. ¶ Tercio debem⁹ hēre misericordiā de aiab⁹ que sūt in purgatorio. vn̄ ipse clamāt illud iob. xxx. miseremi mei miseremini mei saltē vos amici mei: q2 man⁹ domini tetigit me. sed nūc miseremur earū qn̄ oramus ieiunamus vel oblatōes vel elemosinas p eis facimus. q2 sic dicit beatus aug. ppter quattuor soluūt² aīe a purgatorio. ieiuniis cognatoꝝ elemosinis caroꝝ precibus sanctoꝝ et oblatōibus iustoꝝ. Certe circa illas aīas que sunt ī purgatorio debem⁹ eē misericordes et erga prīos nostros et erga aīas nostras. et tales qui circa illa sūt misericordes beati sunt et misericordiā a deo cōsequēt². vn̄ math. v. beati misericordes: quoniā misericordiā cōsequēt². et eadem mēsura qua mensi fueritis opera misericordie imo maio i remetietur vobis. s. in vita eterna. q2 sicut dicit² mat xix. centuplū accipietis et vitā eternā possidebitis. Illā vitā eternā cōcedat nobis iesus christus filius dei. Amen.

¶ Dn̄ica sexta post penthecostē. sermo xxxviii.

Relictis oībus secuti sūt eū ⁊c̄. lu. v. Verba ista legūt² in fine huius euangelii. cū turbe multe irruerēt ⁊c̄. et dicūt² de beato petro ⁊ btō iohē

euãgelista et beato iacobo filiis zebdei qui reliquerunt rethia sua et naues et quicquid habebant et secuti sũt eũ qñ verbo solo laxauerũt rethia sua ĩ mari et concluserunt multitudinẽ pisciũ copiosam q̃si rũpebantur rethia eorũ ⁊ impleuerũt naues suas vt pene mergerẽt: et subductis nauibus ad terrã et relictis oĩbus secuti sunt eũ. In verbis istis duo sũt cõsiderãda. Primũ ẽ que sũt illa si volumus christũ vere sequi que debemus reliquere. Scđm est quõ debem⁹ seq̃ regẽ eterne glorie. primũ notat cũ dicit. relictis oĩbus. scđm cũ dicit. secuti sũt eũ. ¶ Primũ ẽ videre q̃ sunt illa que debem⁹ relinquere si volumus christũ bñ seq̃

¶ Relinquere debent q̃nq₃ sequẽtes deũ.

Et sciẽdũ ꝙ quiq₃ debem⁹ relinquere. Primo debemus relinquere oẽ peccatũ mortale ⁊ omnẽ vanitatẽ. et hº est qđ dicitur eccle. xvii. cõuertere ad dominũ et relinque peccata tua et ꝓcare añ faciẽ dñi et minue offẽdiclã. ve debe⁹ peccata relinq̃re si volum⁹ christũ vere sequi et hoc ꝓpt quattuor ꝓpter tria mala que facit peccatũ et quartũ qđ est bonũ qđ se ex desitiõe pcti. Primũ est q2 hõ p mortale peccatũ deũ creatorẽ suũ dulcissimũ offẽdit et tñ derelinquit. vnde deute. xxii. dicitur anime peccatrici. deũ qui te genuit dereliquisti et oblitus es domini creatoris tui vidit dñs et ad iracumdiam concitatus est ⁊c̃. ¶ Scđo q̃ malum et amarum est anime peccatrici derelinquere christũ spõsum dulcissimũ. vñ dicitur et iere. ii. scito et vide q2 malũ et amarũ est dereliquisse dñm deũ tuum. et ĩ psal. dulcis et rectus dñs quia rectus malum ẽ ipsũ. relinquisse. ⁊ q2 dulcis amarum ẽ ipsũ derelinquisse. certe illi qui p peccatũ suũ relinquũt ipsũ multũ debent time illud qđ dicit dñs iere xiiii. relinquisti me dicit dñs et retrorsũ abiisti extendã manum meã sup te et interficiã te. et iõ pctã nrã debemus relinquere. Scđm ẽ q2 peccatũ honerat hominẽ et iõ ire ad paradisũ eũ impedit et similiter sequi dñm impedit. ve peccatũ hoẽrat hoĩez. psal. sic on⁹ graue grauate sunt sup me. et beat⁹ greg. peccatũ nisi tãcito per penitẽtiã deleat suo põdere ad aliđ trahit. et q2 pctũ₃ hoẽrat

dominē et eum ad sequēdu̅ dominu̅ impedit: debemus illud relinquere et a nobis deponere. ideo dicit aplu̅s hebre. xii. Deponētes oe̅ pondus et ome̅ circu̅sta̅s nos peccatu̅ per patie̅tia̅ curramus ad propositum nobis certame̅ aspicie̅tes in auctore̅ fidei et co̅sumatore̅ iesum etc. Terciu̅ est q2 peccatu̅ ligat pedes aie. et inuoluit. et ita festinanter sequi dn̅m no̅ permittit. q2 peccata mortalia su̅t funes quibus dyabolus ligat peccatores. vnde psal. Funes peccatoru̅ circu̅plexi sunt me etc.

Vnde peccatu̅ ligat et inuoluit pedes aie.

Et prouer. v. Funibus peccatorum quilibet co̅stringitur. Vn̅ peccata mortalia pn̅t significari per septe̅ funes quos philistini demones attulleru̅t ad dalida̅: vt ligaret samsone̅. iudi. xv. Peccata mortalia sunt rhetia quibus dyabolus inuoluit pedes aie. ita q2 no̅ possit sequi dn̅m. io̅ ista rhetia debemus relinquere: si volumus christu̅ bene sequi sicut fecit beatus petrus et io. eua̅gelista. et beatus iacobus de quibus dr̅ math. iiii. Qui relictis oibus co̅tinuo secuti su̅t dn̅m. propter ista tria que facit peccatu̅ debemus ipsu̅ relinquere. Quartu̅ e̅ q2 qui relinquit peccata sua et co̅fessus est ea: co̅festim ad miam dei venit. vn̅ prouer. xxviii. Qui abscondit scelera sua: no̅ dirigetur. qui au̅t confessus fuerit ea: miam consequetur. Secundo debemus reliquere peccati co̅suetudine̅ et pecca̅di volu̅tate̅: et hoc e̅ omnem mala̅ voluntate̅ et cogitato̅ne̅ deponere. et hoc e̅ quod dr̅ ysa. lv. Derelinquat impius via̅ sua̅ et vir iniquus cogitationes suas etc. Per ista̅ viam praua̅ po̅t figurari ois mala peccati co̅suetudo et omis mala conuersatio: quam debemus reliquere. et hoc est qd̅ dicitur prouer. ix. Relinquite infa̅tia̅ et viuite bene et recte et a̅bulate per vias prude̅tie. i. per vias pacis et humilitatis et pn̅ie. et aplu̅s ephe iiii. Deponite vos scd̅m pristina̅ co̅uersato̅ne̅ vetere̅ hoiem q̅ corru̅pitur scd̅m desideria carnis etc. sic dr̅ iere. xxxiiii. Si reuertatur vnusquisque a via sua pessima propicius ero iiquitati et peccatis eorum. Siliter oe̅s cogitato̅es malas et peruersas debemus relinquere. et oe̅s peccati occassiones sic di-

cit apo.thessa.v. Oia pbate qd bonū ē tenete ab oi spē vel o ccasiōe pcti mali mala abstinete vos.

Quattuor debem⁹ reliquere que sūt occasiōes pcti. Et sciend ꝙ spāliter quattuor sūt occasiōes peccādi quas dēm⁹ reliquere. Pri° omnē malā ꝛ ihonestā locutōnez. vñ.i.re.ii. Nolite multiplicare loqui sublimia gloriātes. recedāt vetera ō ore vestro. Et aposto. ephe.v. Fornicatio aut auaricia aut immūdicia nō noiet' in vobis: sicut decz sanctos āt turpitudo āt stultiloquiū āt scurrilitas q̄ ad rē nō ptinet. q2 sicut ō2.i.cor.xv. Corrūpūt bonos mores colloquia praua. Itē carnis desideria. vt cibor delicias et potus supfluitatē ꝛ vestimētor molliciē: ista debem⁹ reliquere ꝛ fugere. sicut fecit bea.io.bap.et dñs ibidez. Qui patrē suū ꝛ matrē suā deliquerit pter me: meus erit discipulus. et sicut ō2 mat.iii. Ipse iohēs habebat vestimentū de pillis camellor: et zonam pelliceā circa lūbos eius et esca eius erat mel siluestre ꝛ locuste. et q2 diues ista ñ reliquit: iō sepultus fuit in iferno. q2 sicut ō2 lu.xv. Ipse epulabat' quotidie splēdide et iduebat' purpura et bisso Itē debemus vitare mulierū familiaritatez nimiā. q2 mulier est sicut ignis: et verba eius sicut ignis et caro hoīs sicut fenū vñ sicut dicit' ysa.xl. Omnis caro fenuz. ꝛ nullus posset ponere fenū iuxta ignē quin arderet. vñ puer. vi. Mulier viri preciosissimā aīam rapit nunquid potest hō abscondere ignē in sinu suo et vestimenta sua nō ardeāt: aut ambulare super prunas et nō cōburant' pedes ei⁹ quasi diceret nō. ideo dicit' puer.v. Longe fac ab ea scz a muliere viā tuā et ne appropinques foribus eius. imo sic dicit beatus hiero. Si prudentiā queris: feminā quā queris: siue vides bene cōuersantē eam mēte dilige: nō corpali pñtia siue frequētia. q2 nec sāsone fortior nec salomōe sapientior nec sanctior dauide. et isti tres per mulieres decepti sunt. Itē debemus reliquere omnē malā societatez vñ apo.thessa.iii. Denunciamus vobis in noīne iesu christi vt abstrahatis vos ab omi fratre ambulāte inordinate. Et.i.corintheos.quito. Scripsi vobis in nomine domini

ne cõmisceami cũ fornicariis huius seculi. aut auaris: aut rapacibꝫ: aut ydolis seruiẽtibꝫ. qꝛ sicut ibidẽ dꝛ. modicũ fermẽti totam massã corrũpit. ¶ Quarto debemus relinq̃re oẽm affectũ carnalẽ nostroꝝ parẽtũ et oẽm rerũ tpãliũ cupiditatẽ. et nimiũ terrenoꝝ amorẽ. ita fecit ruth vt hẽcur ruth. ii. Ipsa reliquit parẽtes suos ⁊ terrã suã et secuta ẽ noemi socrũ suã i terrã quã nõ nouerat. ita similiter fecit petrus et alii apostoli qui secuti sunt dñm. vñ ipse petrus dicit mat. xix. dñe ecce nos reliquimus oĩa et secuti sumꝰ te etiã volũtatẽ habẽdi. dicit glo. iterli. et ibidẽ dꝛ. qui reliq̃rit domũ aut frẽs aut sorores aut patrẽ aut matrẽ aut vxorẽ aut filios aut agros ꝑpter nomẽ meũ cẽtuplũ accipiet scꝫ grãm in pñti: et vitã eternã: et gloriã in futuro.

¶ Quinto debemus relinq̃re ꝓpriã volũtatẽ. qꝛ sicut dicit btũs berñ. sola ꝓpria volũtas ardebit in iferno. vere ꝓpriã voluntatẽ debemus relinq̃re. vñ math. xvi. dicit christus. qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucẽ suã ꝛc̃. Ista quinq; debemus relinq̃re si volumus bñ sequi dñm deũ nostrũ ihesum christũ regẽ glorie.

¶ Vie christi quinq; quas debemus sequi.

¶ Secũdũ ẽ videre quoᵒ debemus sequi christũ regẽ glie Et sciendũ ꝙ ꝑ quinq; vias per quas ipsemet ambulauit.

¶ Prima fuit hũilitas. per istã viã ambulauit de celis in vterũ beate virginis: vt nos a potestate demonũ liberaret de hoc dicitᶻ exo. iii. vidi afflictionem populi mei qui est in egyptum et gemitum eorũ audiui et descendi liberare eũ. Iste descensus fuit humilitatis qñ christus filius dei descẽdit de celis in vterũ virginis. Certe nullam maiorẽ humilitatẽ possꝫ homo excogitare: q̃ illud fuit ꝙ deus hõ factus est ꝙ creator oĩm ⁊ deus omniũ exinaniuit semetipsum formã serui accipiẽs. sicut dicit apost. phili. ii. et super illud dicit beatus aug. humiliauit se christus vsq; ad incarnationẽ: vsq; ad mortalitatis nostre participationẽ: vsq; ad dyaboli tẽtationẽ: vsq; ad populi irrisionẽ. postea sequitᶻ. Ecce habemus hũilitatis exẽplũ: supbie medicamẽtũ quid gᵒ intumescis o hõ: o pellis morticina. qᵒ tẽdis

o in sanies feda quid inflaris princeps tuus humilis est et tu supbus caput tuū humile et mēbrū supbū absit hoc.p istam viam debemus sequi christum tanq̄ servi dn̄m suum Et super illud cantic.xxiii. ¶ Magna ē gloria sequi dominū per viam humilitatis longitudo dierū assumetur ab eo. Secūda via per quam debemus sequi christum ē via pacis ⁊ caritatis.per istā viā venit christus qn̄ venit de utero virginali in mundū. qz sola caritas fecit deum icarnari et nasci et hoc ut nos deo patri pacificaret qz ante aduentū eius discordia erat inter deū patrem et homines.propter peccatū primoꝝ parentū. Sed voluit nasci de sancta virgine ut nos deo patri recōsiliaret. Ista pax nūciata fuit in eius natiuitate. et ideo tamcito cū fuit natus cantauerunt angeli.illud luce.ii. gloria in altissimis deo.et in terra pax hominibus bone volūtatis.et ysa.ix.dicitur q̄ vocabitur nomen eius admirabilis cōsiliarius.deus fortis pater futuri seculi princeps pacis.⁊ pacis eius nō erit finis ⁊c̄. Postea sequitur zelus domini excercituū.i. caritas facit hoc.Iniciata ergo fuit ista pax ī eius natiuitate.sz cōsummata et pfecta fuit in eius passione.vn̄ coll.i. dicitur q̄ oīa in ipsū pacificauit p sanguinem crucis eius siue que sunt in celis siue que ī terris ¶ Ista ergo scdā via fuit via pacis et caritatis. De ista via dz puer.iii. Vie eius vie pacifice.et luce.i.Illuiare dn̄e his q̄ ī tēbris et ī vmbra mortis sedēt ad drigen pedes nr̄os ī viā pacis. ¶ Per istā viā pacis et caritiatis debemus christū sequi tāq̄ boni filii patrē suū.et hoc ē qd̄ dicit aposto.ephi v. Estote imitatores dei sicut filii karissimi et ābulate in dilectione sicut christus dilexit nos.filii dei sunt pacifici qui hn̄t verā pacē ad deum et pxim et inter carnē et spiritū et tales sunt a deo beati.vn̄ mat.v.Beati pacifici quoniā filii dei vocabūtur sz cari filii di sumus.quando nos ad ymaginē suā fecit et creauit.sicut hētur gen.ii ¶ Sed cariores. sumus filii quando nos christus saguine suo p̄cioso redemit sicut hētur..i.pe.i. Nō auro nec argēto redēpti estis sz p̄cioso sāguie agni immaculati ihesu christi. Sed carissimi erimus in glori[...]

catione qñ corpus nostrũ erit configuratũ corpori clarita
tis sue ꝛc. sicut hẽtur phil. iii. In dilectione eũ imitamur
qñ homines diligimus propter amorem eius et quãdo ad
omẽs pacẽ habemꝰ. Et sicut ipse christus dicit io. x. Qui
sequitur me non ambulat ĩ tenebris sed habebit lumẽ vite
eterne. et. io. ii. dicit. Qui odit fratrẽ suũ ĩ tenebris ambu
lat ꝛc. Et iõ qui sequitꝰ eũ per viam pacis et caritatis nõ
ambulat in tenebris sed habebit lumẽ vite dicit dominus
Per istas ergo vias duas scꝫ humilitas et pacis debemꝰ
ipsũ sequi. Sed bone ihesu multi sunt qui te nolũt sequi:
sed sequũtꝰ luciferũ supbũ qui ꝑ supbiã ꝓiectꝰ ẽ in ĩfernũ
qñ dicit in corde suo. sicut habeꝰ. ysa. xiiii. Ascendã in celũ
et ero silis altissimo. Verũtamẽ detraheris in infernũ in
profundũ laci. viã supbie et supbos ignorat dñs. vñ. pŭer.
xxxi. dr. ꝙ viã aquile ignorat dñs: per viã aquile q̃ altius
volat aliis auibꝰ via supbie ⁊ supboꝝ figuratur quã igno
rat dñs. et qr inter supbos semp iurgia sũt. sicut dr ꝓuer.
xiii. Ideo ipse ignorat viã racõis ⁊ discordie. Ideo per vi
am pacis debemus eũ sequi. et sicut dr ꝓuer. xii. Qui in
eunt pacis cõsilia sequitꝰ eos gaudiũ. ¶ Tercia via fuit
via vite puritatis. Per istã viã semp ambulauit christus.
qr in ipso nunꝙ̃ culpa originalis peccati nec actualis nec
mortalis nec venialis fuit. sicut dr. ysa. iii. Ipse ẽ qui pec
catũ nõ fecit nec inuẽtus est in ore eius dolus. et. i. pe. ii.
Ipse est solus qui põt dicere illud. pŭer. xv. Purus sum
a peccato: mũdũ est cor meũ. Ideo puer ihũs dicebatꝰ pro
ter vite eius puritatẽ. per istã viã debemus eũ sequi tan
ꝙ̃ bona spõsa sua sequitꝰ spõsum suum. et sicut virgines se
quũtꝰ agnũ sine macula. de quibus drꝰ. apo. xiiii. Hi sunt
qui cum mulieribus non sunt coinquinati. Virgines enĩ
sunt et sequuntur agnum quocunqꝫ ierit. Per istam viam
bene sequuntur christum qui se bene custodiunt ab omni
inquinamento mentis et corporis. Sed bone ihesu multi
sunt qui te per istam viam nolunt sequi: sed potius cõcu
piscencias carnis sue et ĩmũdicias sequuntur. de istis dr.
i. pe. ii. Multi sequũtur eorum luxurias per quas via ve.

ritatis blaphematur. Sed si deus angelis peccantibus nõ pepercit: sed magis trudentibus inferni deiectos in carcerem dedit cruciandos in iudicium reseruari. magis autem eos qui post carnem in concupiscentias ambulãt. idõ dicitur eccle. v. Nõ sequeris concupiscentias cordis tui. Et eccle. xviii. Post concupiscentias tuas nõ eas et a voluntate tua auerte. Si prestes anime tue concupiscentias eius facies te in gaudium inimicis tuis id est de omnibus ideo christum debemus sequi per viã puritatis vite et castitatis. ¶ Quarta via fuit mie et pietatis. vñ psal. Vniuerse vie domini misericordia et veritas. misericordia aũt dicit glosa fuit in primo aduentu et veritas in secũdo aduẽtu. per viam misericordie ambulauit maxie qñ incepit predicare et cecos illuminare: demones effugare mortuos suscitare: leprosos curare: famelicos pascere. omnia ista sũt opera misericordie et pietatis. per istam viaz debemus ipsuz sequi tanq̃ boni discipuli suum magistrũ Et sicut dicit[r] prouer. xxi. Qui sequitur misericordiã et iusticiã inueniet misericordiã. per istã viã sequutus ẽ iob dñm vñ ipse dicit xxxiii. Vestigia eius. s. opera mie et viam eius custodiã et nõ declinaui ex ea. quia sicut ipse dicit. xxxi. Ab infantia mea mecũ creuit miseratio et de vtero matris mee creuit mecũ. sz certe multi sunt hodie qui nolunt christum sequi per istam viam: sed potius ipsi sequũtur giezi leprosum seruũ helisei. quia sicut dici[r] .iiii. reg. v. Currens sequutus est naaman post tergũ quẽ curauerat heliseus a lepra sua et accepit ab eo duo talenta argẽti et duplicia vestimenta. sz lepra naaman adhesit ei et seini suo vsq; in sempiternũ. ppter h[o] illi qui sequũt[r] giezi sunt symoniaci cupidi et auari qr fetidi sũt corã deo plusq̃ leprosi. in fine bene poterũt dicere illd sap. v. Errauimus a via iusticie et veritatis et lumẽ nõ luxit nobis qr sicut dr prouer. iiii. Via ipiorũ tenebrosa nesciũt vbi corruũt idõ per viã mie et et pietatis dẽmus ipsũ sequi. Quita via fuit via pnie et tribulatõis et austeritatis p istã viã ãbulauit qñ i crucẽ ascẽdit. de ista via hẽt[r] heb. x. vbi dici[r]

mq. 6 f. 92.

123

Incidunt in laqueū scʒ dyaboli et tentatōnē et desideria multa et nociua scʒ que mergūt hominē in interitum ꝛ ꝑditionē scʒ in iteritū corporū et perditōnē aiaꝝ. D ꝙ mala est cupiditas que facit ipsis cupidis alas suas ad patibulū pendere et eas in puteū iferni mergere. Istis tribus peccatis cordis occidit se homo spūaliter. Item occidit se homo per pccā oris et hoc ad presens tribus mōis ꝑniciose. detrahendo mentiēdo cōtra proximū falsum testimoniū proferendo mētiendo. vnde sapi. iº Os qd mētit᷑ occidit animam. Ananias et vxor eius subito mortui sūt et interficti a dyabolo. qui mētierūt beato petro imo spūisancto de precio agri sui quē vendiderāt sicut habet᷑ actu. v D ꙗ malū mendaciū est qd occidit aīas eorum qui perniciose mēciūtur. certe sicut dicit psal. Domine perdes omnes qui loquūtur mendaciū perniciosum ꝛc̄. Item detrahendo. ideo dicitur prouer. xxiii. Fili ne cōmiscearis cum detractoribus quia repente venit destructō eoꝝ. Detractores propriis linguis inutiles seipsos occidūt. ipsi pro dētibus gladios habēt. hec ē maledicta generatō. de qua dicitur ꝓuer. xxx. Maledicta generatō que pro dentibus gladios habet. Item cōtra proximū falsum testimoniū ꝓferēdo ꝓpter hoc interfecti sunt duo senes qui tulerunt falsum testimoniū cōtra susannā. vt hētur dan. xiii. Mulier iezabel vxor achab occisa est ꝛ canes comederūt carnes eius in agro iesrahel vt habet᷑. iiii. regū. ix. Istud fuit quoniā fecit portare falsum testimonium cōtra naboth vt hēret achab vineā suā. sicut dr. iiii. regū. xxi. Certe talem multū odit deus qui profert falsum testimoniū et sicut dicitur prouer. xxix. Falsus testis nō erit impunitus Item occidit se hō per peccatū operis ꝛ hoc ad presens se pe tribus peccatis. scʒ per gulā luxuriā et desperationeʒ ad litterā per gulā eccle. xxxvii. propter crapulā multi obierūt. Et de gulosis dicit aplūs phili. iii. Multi ābulāt quos sepe dixi vobis nūc tales dico inimicos crucis christi quoꝝ deus vēter ē eoꝝ ꝛ finis eoꝝ iterit⁹ et glīa eoꝝ i cōfusiōe erit. ipī gulosi ꝓ priis maib ʒ se strāgluāt et occi

dūt. Peccatū g° gule fugere debemus et maxime ebrie
tatē q2 deuorat oia bona in homine vsq3 ad fūdamētū. id
est vsq3 ad finē. vnde aug. Ebrietas aufert memoriā3 dissi
pat sensum cōfundit ītellectū concitat libidinē inuoluit
linguā corrūpit sanguinē omnia membra debilitat vitā3
diminuit et omnē salutē exterminat. Et sicut dicit beat9
hiero9. Gula libidinē inflāmat concupiscētiam carnis nu
trit hec nisi prius refrenetur frustra cōtra alia vicia labo
rat2. Itē per luxuriā. vnd leuiti. xx. dicit2 Cum mechat9s
fuerit quis cū vxore proximi sui morte moriatur. O q̄ ma
la bestia est luxuria q2 ipsa occidit animas luxuriosorum
per ipsam veit diluuiū super terrā per qd vniuersi homi
nes et cuncta in quib3 spiraculū vite erat mortua sūt et
submersa preter noe et familiā suā3 et preter illa aīalia
que cū illo fuerunt in archa vt habet2 geñ. vii. Similiter
pp̄ter illud peccatū submerse sunt ille due ciuitates sc3
sodoma et gomorra. et occidit omnes habitatores eaȝ pre
ter loth et vxorē suā et duas filias suas pueros inocētes
puniuit ibi deus ne diutius viuētes exēpla parētū suorū
sequerēt2 geñ. xix. Item sepe per desperatōnē3 se occidit
homo. sicut iudas qui se suspendit et crepuit medius et
diffusa sunt viscera eius oīno actu. i. Sed sicut dicit glo
sa. super pre. c. octauū q magis iudas deū offendit in hoc
q seipsum suspēdit q̄ in h° q eū tradidit. O q̄ mala ē de
speratō que ita facit homines se occidere. sepe ad litterā
et semper occidit aīas spūaliter desperātiū: sed certe ne
mo debet desperare dū est in via. q2 maior est dei miseri
cordia q̄ sit peccatū aliqd. et idō dicit psal. In te domine
speraui et ideo nō cōfūdar ineternū. Sūmū remediū cōtra
desperatōnē ē recordatō dnice passionis. vnde bern. gran
de peccatū peccaui cōscientia mea. s3 nō perturbatur q2
passionis dominice recordabor. quid tantū est ad mortem
qd morte christi nō soluatur. si in mēte mea veit tā potēs
tā efficax medicamētū: nulla iam possum morbi maligni
tate terreri. Istis tribus modis occidit se homo spiritua
liter s3 ab oīb3 pctis pōt reuiuiscere per pniam. vnd eze.

liguntur. quod notatur cū dicit. Et sustulerūt qd̄ supera
uerat de fragmētis septem sportas. Primū gº est quid p
istam turbā sup quam dn̄s miseret² et per illud triduum
significatur quo dn̄s ab ista turba in deserto expetabat².
per istam turbā peccatores penitentes significantur: qui
habēt cōsciētiā suā turbatā et spiritū anxiatū ex dolore et
cōsideratōe peccatoꝝ suoꝝ preteritoꝝ. ex eo ꝙ per illa cre
atorem suum offēderūt et derelinquerunt. et de illa tur-
batōe dicitur in psal. pn̄iali. Anima mea turbata est valde
Et in alio psal. anxiatus est sp̄us meus in me turbatū est
cor meū. Super istā turbā miseret² christus cui ꝓpriū est
misereri sp̄ et parcere et cōpati infirmitati nostre in hoc
ꝙ miseretur. et reficit quinqꝫ milia hominū de septē pani
bus notatur et exhibetur vtriusqꝫ nature sue argumētū:
in hoc ꝙ miseretur et cōpatietur notatur ꝙ ipse fuit ver⁹
homo: qr si homo nō esset humanā naturam nō haberet. in
hoc cōfunditur manicheus hereticus qui dicebat carneꝫ
christi esse fantasticā. in hoc ꝙ de quinqꝫ panibus et duo-
bus piscibus refecit quinqꝫ milia hominū ostēditur esse ve
rus deus. et in hoc cōfunditur arrianus qui dicebat chri-
stum esse purā creaturā. Dicit gº christus. misereor super
turbā de perpetratiōe peccatoꝝ suoꝝ. et maxime qn̄ veni-
unt ad querēdum eū de facto per tres dies penitētie qui
sunt dolor cordis et vera cōfessio oris et labor satisfactōis
De istis tribus dicitur exo. viii. vbi dicit moyses pharao
ni: viam triū dieꝝ ibimus in solitudinē et sacrificabimus
dn̄o deo nostro sicut precepit nobis. Post illud triduū in
uenietur christus a vere penitētibus. vnde dicit² luce. ii.
Joseph et maria inuenerūt eum post triduum in templo.
de istis tribus diebus quere satis in illo sermōe xviii. du
ctus est ihesus in deser. 2c̄ ¶ Et in illo fili quid fecisti no
bis sic. Certe sup turbā istā expectantē p triduū istud mi
seretur ihesus: et sic expectantē ihesum refecit dn̄s con-
solatione spirituali. vnde dicit dn̄s. Si dimisero eos ieiu
nos absqꝫ aliqua consolatōe spirituali deficient in via scꝫ
presentis temporis ¶ Sed notandum ꝙ quidam venerūt

de longe.i.peccatorum multorum voragine et quidam de ppe.
isti sunt qui baptismalē innocētiā seruauerūt vn̄ oēs istos
venientes ad querendum ihesum in deserto pn̄ie reficit ip
se christus septē panibus ne deficiant querendo eū in via
presentis tēporis. ¶ Vnde vm ē videre qui sunt illi septē
panes quibus dn̄s reficit istam turbā. Isti septem panes
possunt dici dona septem spiritussancti. de quibus dicitur
ysa.xi.requiescet super eū.i.super iustum vere penitentē
de peccatis suis spiritus domini spiritus sapientie et in
tellectus spiritus cōsilii et fortitudinis spiritus scientie
et piecatis. et replebit eū spiritus timoris domini. et de
istis septē donis reficit dn̄s tanq̄ de septem panibus. vel
possumus dicere q̄ isti septē panes sunt illa septē que no
tantur.iac.iii.de illa sapiētia celesti.vbi dicitur q̄ sapien
tia illa q̄ sursum est.primū quidē pudica est:deinde paci
fica:deinde modesta suasibilis bonis cōsentiēs plena mia
caritate et pietate et fructibus bonis iudicans sine simu
latiōe. oīa ista debēt intelligi per effectum de sapiētia q̄
sursum est:quia primū quidē pudica est q2 facit hominez
pudicū. deinde pacifica q2 facit hominē pacificū et sic de
aliis. De istis septē panibz reficit sapiētia dei patris scz
christi amicos suos. vel possumus dicē q̄ primus panis est
verbū dei patris omnipotentis. vn̄ math.x.dicit christus
non ex solo pane viuit homo:sed de omni verbo quod pce
dit de ore dei. verbū dei patris dicitur panis q2 reficit et
sustētat et in bono cōfortat. hic est panis qui cor hois con
fortat sicut dicitur in psal. De isto pane deberēt sepe pre
lati ecclesie subditos suos pascere ⁊ refiscere. sed sicut di
citur tren.iiii.paruuli petierunt panē et nō erat qui fran
geret eis. sed certe multi sunt qui bene possunt dicere il
lud ysa.iii.non sum medicus et in domo mea nō est panis
nec vestimētū quasi dicat ille prelatus.nō habeo memo
riā aīarum nō est michi panis doctrine vel elemosine spūalis
nec elementū honeste cōuersationis. pane euāgelii debet
quilibet prelatus per se vel p aliū pascere ⁊ reficere sub
ditos suos. Secundus panis pōt dici deuota oratio vel la

chrimarum effusio pro peccatis propriis vel alienis et pro dilatione patrie celestis. de isto pane lachrimarum dicit psal. cibabis nos pane lachrimarum. et alibi. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte. de isto pane bene reficiebatur beatus iob qui dicebat. antequam comedam suspiro iob. iii. ¶ Tercius panis pōt dici labor penitentie siue mortificatio carnis. de hoc pōt dici illud geñ. iii in sudore vultus tui vesceris pane tuo. et illud isa. xx. dabit nobis dominus panem artum et aquam breuem. et illud. iii. reg. xxii. vbi dicit rex. mitte virū iustū in carcerē scz penitentie et sustētate eū pane tribulatōis et aqua angustie. ¶ Quartus panis pōt dici cōsideratō siue meōria mortis. Iste panis subcinericius est q2 in cinere notat' mortis meōria. vñ in die cinerū dicit sacerdos cuilibet iusto qñ ponit cinerē in capite suo. Memēto hō q2 cinis es et in cinerē reuerteris de isto pane cinereo dicit psal. tāq̄ cinerem panē scz subcineritiū mādūcabā ¶ Iste panis pōt significari per illū panē de q° precepit āgelus helie vt comederet. iii. re. xix vbi dr ecce āgelus dei tetigit heliā et dixit illi. surge cōede et respexit ⁊ ecce ad caput suū panis subcinericius. et vas aque pōt dici ɔsideratō et meōria mortis q̄ dat homini fortitudinē operādi. vñ sicut beatus gre. qui bñ cōsideraret qualis erit in morte semper esset timidus in operatione. ¶ Quintus pōt dici meditatō sāctorū et recordatio dominice passionis. Iste panis est vite ⁊ itellectus de q° dicitur eccle. xv. cibauit illū scilicet iustū pane vite ⁊ intellectus ¶ Sextus panis pōt dici eucharistia h° ē corp9 ihesu christi saluatoris. de hoc dicit be. augu. crede ⁊ mānducasti. de isto pane pōt dici illud sapi. xvi. prestitisti eis domine sine labore paratum panē habentem in se omē delectamentum ⁊c. et. i. corin. xi. de isto pane dicit apo. quicunq3 manducauerit panem et biberit calicē indigne reus erit corporis et sanguinis domini. Certe nullus dz de isto pane comedere nisi sit mūdus maxie a pctō luxurie. hoc maxime figuratum est. i. reg. xxi. vbi dicitur q quando venit dauid ad abimelech sacdotē ⁊ dixit ei. si quis ha-

125

bet ad manducādū det michi. Et rñdens ei sacerdos dixit Nō habeo panes laicos sed tantū panē sanctū. Si mūdi sūt pueri maxīe a mulieribꝫ māducēt. Panis iste fuit figura corporis christi. et corpus christi figurabat qd̄ nullus sumere debet nisi sit mūdus maxime a pccō luxurie. Iste panis est panis vite eterne quia illis qui digne māducant et recipiūt dat dominus vitā eternā vñ io. vi. Pater meus dat vobis panē verum. Panis eni dei est qui de celo descendit et dat vitā eternā. ¶ Septimus panis ē cōsolatō spūalis. iste panis est panis celestis. de isto pane pōt dici illd̄ exodi. xvi. vbi dicit dn̄s populo israhel. Ecce ego pluā vobis panē de celo zc̄. ⁊ ī psal. Pluit illis māna ad māducandū ⁊ panē celi dedit eis. De isto pane celi pauit et refecit dn̄s populū suū israhel. xl. annis in deserto sicut hētur numeri. xiiii. De ista cōsolatōe dicit dominus isa. vl. Quo° si cui mater blādítur. Ita ego cōsolabor vos et in iherusalē consolabimini et videbitis me ⁊ gaudebit cor vestrū. De istis septē panibus reficit dominus turbā istā .i. vere penitentes. et in fine reficiet refectōne ineffabili vt hēt᷑. mat. xi. Venite ad me omnes qui laboratis ⁊ honerati estis scꝫ honere penitētie. et ego reficiā vos scꝫ refectōe ieffabili. ¶ Terciū est videre quid significant septē sporte quas collegerūt de septē panibꝫ et possumꝫ dicere ꝙ. vii. sporte significant dotes anime et corporis. Dotes aīe erūt tres. dilectō laus et visio. vñ aug. Amabimus laudabimus videbimus. Et dotes corporis erunt quattuor scꝫ claritas agilitas subtilitas et impassibilitas. De istis dotibus quere in illo sermone. Post dies octo venit iesus ianuis clausis. vel possumꝫ dicere ꝙ septē sporte significāt gaudia septem q̄ hebūt vere penitētes in eterna gloria. ¶ Primū gaudiū erit oīs doloris remissio. vñ apoc xxi. Absterget deus omnē lachrimā ab oculis sanctorum et iam nō erit ampliꝰ neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ vllus dolor zc̄. isa. xxxv. gaudium et exultatōnem obtinebunt ⁊ fugiet dolor ab eis. ¶ Secundum erit totius boni repletio. vnde psalmi. Replebimur in bonis domus tue. et alti-

ditas que est radix oim malorum.sicut dicitur.i.thi.vi. Et magna mundi iniquitas. vnde math.xxiiii. dicit christus Cũ superabundauerit iniquitas refrigescet caritas multorum.in caritate debꝫ esse radix ista tãꝙ in bona terra vt viuat et in bona crescat et bonũ fructum faciat. Itẽ debet esse recta per rectam intentionem. quia omnia que facit anima fidelis debet facere propter deum nõ ꝓpter laudes hominũ.Et ideo dicit christus math.v. Attendite ne faciatis iusticiam vestram coram hominibus vt videamini ab illis querendo laudes eorũ. alioquin laudem non habebitis apud patrẽ vestrũ qui in celis est. Recta ergo debet eẽ per rectã itentionẽ. de ista rectitudine dicit ꝓuer.iiii. Oculi tui recta videãt.et cãti.vi.recti diligunt te.Itẽ debꝫ esse alta per vite eminẽtiã et per celestiũ contẽplatõnẽ.et imputribilis per castitatẽ ad modum cedri. vñ eccle.xxiiii.dicit aĩma fidelis Quasi cedrus exaltata sum in libano.et sicuti ecclesia dicit cãti.i. Ligna domorũ nostrorũ cedrina.et glo.interli. Quia imputribilia et odore suo serpẽtes.i.demones fugantia.et quia alta ẽ vñ odoris optimi. Itẽ debet esse plãtata iuxta aquas grẽ. et in mirro mixto dicit psal.ꝙ ipsa ẽ tanꝙ lignũ quod plãtatũ ẽ ꝛc. et iere.xvii.Et erit quasi lignũ quod plantatũ est iuxta aquas scꝫ gratie qd ad humorẽ mittet radices suas et nõ timebit eũ cũ venerit estus scꝫ carnalis cõcupiscentie.Arbor ista sic radicata sic plantata:est aia fidelis ⁊ debet facere fructũ bonũ ne in ignẽ mittat scꝫ eternum.

Secundum est quis ẽ iste fructus quẽ debꝫ facere arbor bona.Et sciendum ꝙ triplicẽ fructũ debet facere.quia triplex est fructus fructus cordis fructus oris et fructus operis. Fructus cordis est volũtas sicut cogitatõ bona vel mala.de fructu cordis dicit ysa.x.vbi dicit dñs. Visitabo sup fructũ magnifici cordis . a simili fructꝰ cordis bonꝰ triplex dꝫ eẽ.

De triplici fructu cordis.

Primꝰ deuotõ cordis dꝫ dici siue cõpũctõ cordis đ pctis suis. istum fructum debet facere vinea domini que est fidelis anima.isa.v. Vinea domini excercituum domus israhel ẽ. fructꝰ vinee est vinũ et per vinũ cõpunctõ cordis

de peccatis suis intelligit. de isto vino dicitur in psal. Potasti nos vino cōpunctionis. et ozee. xii. dr de ista vinea scz de fructu eius vbi dicit. Vitis frondosa israel. i. anima fidelis videt deū per veram fidē fruct⁹ adequat⁹ est ei. Certe arbor que non facit bonū fructū excidetur et i ignē eternū mittetur. vñ osee. xxiii. Fili hominis quid fi et de ligno vitis scz que nō facit fructū bonū et postea sequitur quō lignū vitis inter ligna siluarū qd dedi igni ad deuorandum sicut habitatores iherusalem scz q̄ nō faciūt fructū bonū. ¶ Secundus fructus ē siue pōt dici recordatio nr̄e redēptōis ꝛ dñice passiōis. de hoc habe trenī iii Recordare paupertatis mee ꝛ trāgressiōis mee absinthii et fellis. Iste fructus pōt dici fructus palme. i. crucis. vñ dicit spōsa cāti. vii. Ascēdā in palmā. i. in crucē cui⁹ vnū brachiū fuit de palma ꝛ apprehēdā fructus eius qui sunt vt tangit glo. nostra redemptio resurrectio et ascētō ¶ Tercius pōt dici celestiū contēplatio. Iste fructus est ficus qui est fructus dulcissimus. de isto fructu d puer. xxvii. Qui seruat ficū comedit fructus eius. De isto fructu dicit sponsa canti. ii. Sub vmbra illius quē desideraui sedi. et fructus eius dulcis gutturi meo Et q2 fructus dulcissimus est. ideo voluit ficus recipere īperiū sup omnia ligna et reliquere dulcedinē suā. vt habe iudi. ix. vbi dixerūt. Ligna ad arborē ficus veni sup vos regnū accipere: que rn̄dit eis nūquid possum dulcedinē meā deserere fructusq3 dulcissimos ꝛ suauissimos et ire vt ligna ꝓmoueam. Itē est fructus bonus ori. vñ puer. xii. di. De fructu oris sui vnusquisq3 replebitur. Et iste fructus triplex est. Primus pōt dici laus bona et sancta predicatio. de h° dr eccle. xliii. Benedicentes dn̄m exaltate illū quantū potestis scz ꝑ predicationē que maior est omni laude. et psal. Benedicam dn̄m in omni tēpore semp laus eius ī ore meo de isto fructu scz predicatōis dr io. xvi. vbi dicit christus aplis. Ego elegi vos vt eatis et fructū afferatis ꝛ fruct⁹ vester maneat. Scdūs pōt dici deuota oratio: iste fruct⁹ est multū preciosus et preciositas istius fructus manifesta ē: q2 āgelus portat eū in celis ꝛ offert deo. vnde dicit

les ff. 2(1) à 2(10) qui devraient être ici ont été reliés par erreur après le cahier Z. — mq le ft r1

qui de manu mea possit eruere. ad audiēdū verba ista non
erat surdus abacuch ꝓpheta qui dicebat. dn̄e audiui au-
ditū tuū et timui. abacu. iii. et sctūs iob qui dicebat. xlii.
dn̄e auditu auris audiui te. ideo me reprehēdo ꝛc̄. Itē sur
dus dicit᷑ ille qui nō vult audire vocē predicatoris cristi
de penis īferni et glīa paradisi de viciis et virtutibus et
de iudicio predicātis. vn̄ dicit dn̄s iere. vi. ecce cōstitui su
per vos speculatores ⁊ dixi. audite vocē tube. et dixerunt
nō audiem⁹. cōstitui sup vos speculatores. i. predicatores
in custodia vrā residētes. et dixi audite vocē tube. i. p̄dica
toris ad mod̄ tube de aduētu iudicis ꝑsonātis. et dixerūt
nō audiem⁹: q2 ēte multi sūt surdi nolētes audire predica
tores cristi. de istis dicit dn̄s. ysa. xlii. surdi audite ⁊ ceci
intuemi ad audiēdū. postea sequit᷑. quis cecus nisi ẞuus
et surdus nisi ad quē ẞuos meos misi. quis cecus nisi qui
venūdatus ē. ēte multū ē cecus qui ẞuitio dei se substra-
bit et pro breui et ꝓ modica delectatione dyabolo ꝓximū
suū et seipūm vēdidit. ad predicatorē dicit dn̄s. ysa. xliii.
educ foras populū surdū ⁊ cecū q2 aures ei⁹ abscise sunt
Surdus d2 ille qui nō vult p̄dicatores audire. Itē surdus
est qui nō vult paupis cristi vocē audire ad ostiū suū cla
mātis ⁊ de pane suo ibi ꝓ amore cristi querētis. vn̄ ꝓuer.
xxii. qui obturat aures suas ad clamorē paupis: clamabit
ipse ⁊ nō exaudiet᷑. vere auari cupidi qui mō nolūt audi-
dire clamorē paupū ihesucristi. in fine clamabūt ad ianuā
padisi. dn̄e dn̄e api nobis. et tūc dn̄s dicet illis. nescio vos
sicut dicit᷑ de fatuis virginibus q̄ nō hūerūt oleū in lāpa
dib3 suis. i. miam in suis cōsciētiis. Surdus d2 ille spūali
ter qui nō vult audire oia ista. Itē mut⁹ d2 pctor qui nō
vult apire os suū ad qua°᷑. Primū ē ad peccata sua cō-
fitēda. et ēte sicut d2 ꝓuer. xxviii. qui abscōdit scelera sua
nō diriget᷑: qui aūt cōfessus fuerit et reliqrit ea miam cō
seqt᷑. et iob. xxxi. abscōdi q̄si hō pctūm meū ⁊ celaui in si
nu meo iiquitatē meā. q̄ ē maior iiqtas pudor cōfusio ꝙ h3
hō de pctō suo qd̄ facit homin̄ mutū vel pctorē ne cōfite
at᷑ illd̄. iō d2 eccl. iiii. fili mi cōẞua tpūs ⁊ diuerte a malo ⁊

non cõfundaris dicere verũ ꝑ aĩa tua. est enim cõfusio ad
ducens peccatũ ꝛc̃. et in eodẽ nõ cõfundaris confiteri pec
cata tua. ¶ Secundũ est cũ nõ vult os suũ aperire ad deũ
laudandũ et ad grãs ei de bñficiis sibi collatis reddendũ
vnde eccle. xl. Non est speciosa laus in ore peccatoris: dya
bolus sepe ponit frenũ erroꝝ in maxillis multoꝝ vt nõ pos
sint deũ laudare. vñ ysa. xxx. et frenũ erroris erat in maxi
llis populoꝝ. et multi sunt qui nõ cessant rodere frenum si
cut equi: qui nõ cessant quotidie loqui de mõdo et de mũ
danis. a laude dei mutus ꝑmansit zacarias pater iohãnis
baptiste eo ꝙ nõ credidit verbũ angeli vsqꝫ ad tpũs illud
in quo iohãnes natus fuit. i. dei gratia. sicut habet[z] lu. i.
ad deum laudandũ nolebat dauid mutus esse qui dicebat
in psal. et orabat. Domine labia mea apies et os meũ anũ
ciabit laudẽ tuã. Item mutus dicit[z] peccator qui nõ vult
os suũ aperire ad deuote orandum. talis põt dicere illud
psal. humiliatus sum et silui a bonis ꝛc̃. Ad hoc non dꝫ ho
mo esse mutus. qꝛ oratio ab angelo deo offeretur. thob. ii.
dicit angelus. qñ orabas cũ lachrymis ego obtuli oratiõẽ
tuã deo. talẽ orationẽ libẽter audit deus. vt habetur. iiii.
reg. xx. de oratiõe ezech. regis in die cui dixit ysa. ꝓpheta
dñs deus dauid patris mei audiui orationẽ tuã et vidi la
chrymã tuã ꝛc̃ ¶ Item quartũ est ad nomẽ dei predicãdũ
et ad ꝓximos suos corripiẽdũ. isti sunt canes muti nõ va
lentes latrare. de quibus dꝛ ysa. lvi. speculatores eius ce
ci sunt oẽs. vere sicut dꝛ eccle. xx. eximia dona execant o
culos iudicũ et etiã multoꝝ prelatoꝝ et predicatoꝝ ⁊ qua
si vomitus canis correptio eorũ. talis est maledictus qui
scit predicare et nõ vult predicare. vñ ꝓuer. xi. qui abscon
dit frumẽta scꝫ verbi dei maledice[z] in populis bñdictio su
per caput vẽdẽtiũ. Ad ista quare multi nõ sunt muti ad de
trahẽdũ ⁊ ad mẽbra cristi lacerãdũ ⁊ ad verba inhonesta
et turpia ꝓferẽdũ ꝓni sunt. q̃uis dicat apo. ephe. v. turpi
tudo aut stultiloquiũ aut scurrilitas q̃ ad rẽ ñ ptinet nõ
nomiet[z] in vobis sic̃ decet sctõs: sꝫ magis grãꝝ actio. istũ
surdũ ⁊ istũ mutũ debẽt prelati et sacdotes ⁊ pdicatores

ad christũ qui facit surdos audire ⁊ mutos loqui adduce re per bonas exhortatões per bone vite exẽplũ qr ille pre dicator surdum et mutũ ad christũ adducit qui ei viã vi te ostendit per bonam predicationẽ et per bone vite ostẽ sionẽ. ¶ Secũdũ ẽ videre quomõ auditus isti surdo reddi tur. Et sciend ꝙ per apositionẽ digitorũ dei hoc ẽ per ap positionẽ donorũ spũssancti que per digitũ significantur et tũc digiti dei in aure surdi ponũtur qñ in ipso spũssan ctus ĩfunditur. primus pollex põt dici donum fortitudis vel spiritus timoris domini. quia sicut dicitur eccle. .i. c. inicium sapientie timor domini. ⁊ eiusdem xv. qui timet deũ faciet bona. hic ẽ digitus de quo dixerunt magi pha raoni. digitus dei ẽ hic. exodi. viii. ¶ Secundus scꝫ iudex est donũ scientie siue prudẽtie que docet bene cõuersari ĩ medio praue perseueratõnis et docet viam eũdi ad para disum que docet quid sit faciendũ et quid nõ et quid fu giendũ et quid nõ. hic est digitus de quo moyses scripsit legẽ in tabulis lapideis. vt hẽtꝰ exodi. xxxi. dedit dominꝰ tabulas lapideas scriptas digito dei ¶ Tercius scꝫ medi us qui maior ẽ aliorꝫ ẽ caritas. vñ. i. corin. xiii. nũc aũt ma nẽt spes fides caritas. maior autẽ horũ ẽ caritas. iste põt dici digitus dei. de qᵒ dr luce. xi. si in digito dei eicio de monia profecto venit ĩ vos regnũ dei ¶ Quartus qui di citur medicus ẽ misericordia que sanat vulnera et ĩfirmi tate miserorꝫ ad hanc inuitat nos dominus. luce. vi. estote misericordes sicut et pater vester misericors ẽ. ¶ Quintꝰ est auriculcaris qui ẽ minimus hic ẽ humilitas que facit hominem se minimũ reputare respectu aliorũ et facta sua minuere sicut faciebat paulus qui dicebat ego sum mini mus aplõrꝫ. iste digitus põt dici ille digitꝰ de quo dr. io. xviii. iesus ĩclinãs seorsum digito scribebat in terrã. istũ digitũ ñ hñt supbi iactãtes se ⁊ magnificãtes se sicut dice bat roboã. iii. re. xii. minimus digitꝰ meꝰ grossior ẽ dorso pris mei. de istis tribꝫ dr simul isa. xl. qui appendit tribꝫ digi tis molẽ terre. moles terre est hõ pronus ad peccatũ et ad lapsum pcci qui appenditur caritate contra inuidiã mie

et pietate cõtra auariciã humilitate cõtra superbiaz pro pter appositionẽ istoꝝ digitoꝝ.i.donoꝝ spũssancti et per consolationem bonarũ virtutũ redditur audit⁹ peccatori surdo cũ adducitur ad christum. ¶ Terciũ ẽ videre quo° vinculũ lingue eius soluitur. et sciendũ est ꝙ sputo christi.vnde dicitur hic.expuens tetigit linguã eius ꝛc. saliua descẽdit de capite in os ⁊ iterficit serpẽtes.i.ieiunio. Saliua põt significari sapiẽtia que deorsum ẽ que quidẽ primũ pudica est:deinde pacifica ꝛc.iacobi.iii. Ista sapiẽtia dei destruit sapiẽtiã mũdi que primũ terrena est aialis et diabolica.et istud optime figuratũ ẽ exo.vii.vbi legitur ꝙ virga moisi.i.sapiẽtia dei deuorauit virgã magorũ pharonis scz sapientiã mũdi.iuxta illud.i.cori.i.perdã sapiẽtiã sapiẽtuz et sciẽtiam prudentium reprobabo tunc dñs vinculũ lingue sue soluit cũ ei grã loquẽdi sapientiã que de sursum est tribuit. et hoc ẽ qđ dicitur hic et solutum est vinculũ lingue eius vt loqueretur recte. rogem⁹ dñm vt det nobis ita gratiã dei et laudẽ eius vt possimus in fine cũ ipso in eterna gloria habitare amen.

¶ Dominica.xiiii.sermo.xlvi.

Homo quidã descendebat de hierusalem in iericho et icidit in latrones ꝛc.luce.x. Verba ista tripliciter possunt exponi de adã primo patre et de christo ⁊ de quolibz viro iusto.allegorice de adã sicut dicit glo.hõ iste itelligit͛ adam in genere huãno qui bitudine celestis hierusalẽ preuaricatõne plapsus ad miserias et defectũ huius vite miserabilis et erronee descẽdit cõtumescere cepit.et tũc incidit iter latrones.i.demones qui expoliauerũt eũ idumẽto grẽ spiritualis et imortalitatis ⁊ innocẽtie et vulnerauerũt eũ in gratuitis: sz leuite et sacerdotes scz lex et ꝓphete pretereũtes eũ nõ curauerũt. sz samaritan⁹ qui custos est in tpẽ.i. christus qui ꝓpter nos hõ fact⁹ ẽ eũ curauit p suũ sanguinẽ ꝓpriuz quẽ ꝓ nobis in cruce effudit.vñ apoc.i.qui lauit nos a pctĩs nrĩs i sanguie suo alligauit vulnera ei⁹ dũ pctã condonauit:oleũ effudit dũ peĩtẽtib⁹ spem tribuit dicẽs illud

142

mat.iiii. Agite pniam 2c. vinū (dū peccātibus timorē inful lit dicēs. optie illud mat. viii. ois arbor q̄ nō facit fructum bonū excidet et in ignē mittet) inuētū est caro christi in qua ad nos venit in qua vulneratū mpo fuit q2 pctā nr̄a in suo corpore portauit sup lignū. vt hēt. i. pe. iii. stabulū est pn̄s eclia vbi viatores reficiūt ad eternā gloriā redeuntes stabularii fuerūt christi apostoli qui christi fidez p totū mūdū predicauerūt. homo iste pōt dici christus qui tūc descēdit de iherusalē in iericho qn̄ se humiliādo descēdit a patre suo in mundū oēs defectus nr̄os assumens preter peccatū et ignorantiā in carne sua. sicut dicit sapi. et ysa. xlii. semita nō apparebit in pedibus eius. i. ignorātia vel pctūm aliquod in affectibz eius. ipse cecidit in latrones qn̄ cecidit in tēpore passiōis sue in manibus inimicoꝝ suoꝝ iudeoꝝ imprioꝝ ⁊ militū qui vestimētis suis omnibz eū expoliauerūt et eū manibus et pedibus clauis et in latere dextro lācea crudeliter vulnerauerūt. vt hēt math. xxvii. vere ipse cecidit inter duos latrones ad litteraz. q2 suspēsus fuit inter duos latrones vnus a dextris eius et alius a sinistris eius. vt hēt ibidē. moraliter hō quidā descēdit 2c. ¶ In verbis istis p moralitatē tria pn̄t cōsiderari ¶ Primū ē quis sit iste hō qui dicit descendere de iherusalē in iericho. et quō de iherusalē i iericho descēdit. Secundū est qui sunt illi latrones qui expoliauerūt ⁊ vulnerauerūt qn̄ iter eos incidit ¶ Terciū ē quis est iste samaritanus qui eius vulnera alligat et curat ⁊ maxie qn̄ vinū et oleū apponit. p̄imū notat cū dicit. hō quidē 2c. Sm cū dicit. et icidit i latrones. terciū cū dicit. veīt samaritanꝰ 2c ¶ Primū ē videre quis ē iste q̄ descēdit de iherusalē in iericho. hō iste quilz christianꝰ ē qui qn̄ preuarica precep tū dn̄i vel qn̄ pctūm mortale facit descēdit de iherusalē i iericho. i. de visiōe pacis ⁊ de statu grē vbi ē pax cōsciētie ad pctūz culpe. i. i defectū ⁊ miseriā hꝰ vite. Jericho iter p̄ta luna ⁊ defectū ⁊ miseriā pn̄tē significat i sac̄ scriptura in q̄ nullus hō i eodē statu pmanet sicut dr iob. xiii. quicūqꝫ gꝰ ē puaricator legis dn̄ice vel facit aliqd pctūz

mortale descēdit de iherusalem in iericho.i. de visione pa
cis in defectū iusticie et descēdit ad miseriā mortis etet
ne vbi est defectus totius boni. vñ ber. ibi est dolor intole
rabilis fetor incōparabilis timor horribilis mors aīe ⁊ cor
poris sine spe mīe et venie. malum est descēdere de iheru
salem in ierico . et bonū est habitare iherusalē cum symeo
ne iusto de quo dicit luce.ii. erat homo in iherusalem cui
nomē symeon. et iste erat iustus et timoratus expectans
cōsolationē israel. Symeon interpretat auditio et signifi
cat hominē bñ obediētē preceptis domini. vñ psal. Auditu
auris obediuit mihi. Iusti timētes deū et obedientes pre
ceptis domini habitāt in iherusalē semꝑ et dñs cū eis. vñ
psal. Non cōmouebit ineternū qui habitat in iherusalem
montes.i. angeli in circuitu eius. Bonum est ergo hitare
in iherusalem et nunꝗ̄ de iherusalē descendere. et ideo si
cut habet actu.i. dñs ascēdens in celum precepit applis
suis ne descēderēt a iherusolimis: sꝫ expectarent ꝓmissio
nē patris quā audistis inquit ꝑ os meū. promissio ista est
aduētus spiritusancti. vere sup illos qui habitāt in iheru
salem descēdit spiritussanctus. sꝫ ab istis qui descēdūt de
iherusalē in iherico recedit. malū est ꝯ descēdere de ihe
rusalem in iherico. Sed sciendum est ꝙ de iherusalē.i. de
visione pacis.i. de statu gratie in iherico. hoc est ad mise
riā dānatōis eterne sex modis descendit homo. Primo ꝑ
supbiā et hoc est qñ honores et gloriā mōdi appetit. et de
bonis a deo sibi collatis supbit. qui enī supbit ad celū nō
ascēdit: sꝫ pocius ad miseriā eterne dānatōis descēdit. vñ
luce.xviii qui se humiliat exaltabit ⁊c̄. lucifer ꝑ supbiam
de iherusalē celesti in iherico.i. in miseriā dānatiōis eter
ne descēdit. vnde dicit dñs luce.xv. Videbam sathanam
quasi fulgur descendentem id est ad infernū. et ysa.xiiii.
Tu vulneratus similis nostri effectus destructa est ad in
feros superbia tua: per superbiam suam descendūt super
bi ad miseriam damnatōis eterne . et hoc est quod dr ysa.
v. Dilatauit infernus animā suā.i. diabolus apuit os suū
absꝗ vllo termino et descēdunt fortes ⁊c̄. et abdie.i. dicit

142

dominus. si exaltatus fueris vt aquila et inter sydera po fueris nidū tuū. i. per supbiam tuam inde traham te dicit dñs. i. descendere te faciam vsq ad infernū ideo mala est superbia quia facit hominem descendere vsq ad miseriam damnatōis eterne ¶ Secundo p mōdi psperitatem illam male appetendo et illam male aquirēdo per auariciā. vñ i. thi. vi Nā qui volūt diuites fieri incidūt in laqueum et tentationē diaboli et. d. m. inutilia. et no. que mergūt homies. 2c. sz sicut dicitur in psal. cum interierit scz auarus vel cupidus nō sumet omnia neq descēdet cum eo gloria domus eius. et sicut dicitur in psal. conuertetur dolor eius in caput eius et in verticē ipsius iniquitas eius descendet. Ita inter mōdi psperitatē que vt luna lucet in nocte huius seculi descēdet homo in iherico. i. in eterne damnationis miseriā. in iherico descendit achor per malam cupiditatē quādo accepit de anathemate iherico cōtra precep tum domini regulam aureā et ciclos argēti et palliū coccineum. et propter hoc lapidatus est a toto populo israel. vt habetur iosue. vii. per achor cupidi religiosi proprietarii significantur qui de iherico. i. de mōdo vt luna mutabilis retinent aurū secularis sapiētie. et argentū rhetorice eloquētie et paliū cōuersatōis mundane. istud palium dicitur coccineū. i. peccato cruentatū. vere sicut dicit isidorus. mondus anathema est. et mores seculares specula et sortilegia et oia que habentur in mōdo. vñ ipse dicit vide te aliquid seculare in vobis ne habeatis et anathema sit vobis omnis cōuersatio secularis nolite miscere mondana diuinis. et hoc est quod dicitur et phibetur deutero. xx. Non inferes quispiam in domū tuā et diabolo. i. peccato ne anathema fiat. certe tales lapidabuntur a demonibus in inferno. vñ. eze. xvi. lapidabūt te lapidibz et cruciabūt te gladiis ¶ Tercio p gulā vñ de gulosis dr illud iob. xxi. ducūt in bonis dies suos. i. in delectatiōibus carnis sue et in puncto. i. subito ad infernū descēdūt. et applūs. phili. iii. multi ambulāt quos vobis sepe dicebā nūc flēs dico inimicos christi crucis quorum deus vēter ē et finis interitus

¶ Quarto per luxuriã. vñ puer. ix. qui eñi applicabit[2] il-
li. i. stulte mulieri descẽdet ad inferos et de fatua mulie-
re dicit[2] puer. v. pedes eius descẽdũt ad mortẽ et ad infe-
ros gressus eius zc. ideo mala ẽ luxuria et fugiẽda. q2 est
mala alia facit mala. vñ grego. fugiẽda ẽ luxuria: q2 pecu-
niã tollit: famã ledit: corpori dat infirmitatẽ: oculis ceci-
tatẽ: deo displicet: dyabolo placet: aiam interficit: deũ of-
fẽdit: vitã eternã tollit: quid per singula corpus z aiam in
fine in iehẽnã eiicit. ¶ Quinto p inobediẽtiã. vñ. iii. re. ii.
legitur q semey cõtra mãdatũ regis pacifici egressus est
de iherusalẽ vt buos suos reduceret in terris. Semey in-
terpretat[2] audi me: vel exauditõ. et significat bonũ religi-
osum. q2 tãcito cũ audit pceptũ sui supioris debet ei obe-
dire. sed qñ egreditur de iherusalẽ. i. de quiete cõtempla-
tionis. et de religione vbi est pax et requies p inobediẽti-
am cupiẽs alios saluare et in iherusalẽ reducere seipsum
interficit. ¶ Sexto p nimiã curiositatẽ. vñ. i. machab. vlti.
legitur q symon machabeus pambulans in regione iudee
gerens eorũ sollicitudinẽ descẽdit de iherusalẽ in iericho
et ingrediẽs in castrũ quod dicitur doch interfectus est a
tholomeo. Symon interpretatur obediẽs et significat re-
ligiosuz qui qñ descẽdit de iherusalẽ in iericho. i. de quie-
te cõtemplationis et reuertit[2] ad mũdũ sepe accidit q oc-
ciditur in castrũ doch. Doch interpreta[2] sollicitudo z pro-
pter nimiã sollicitudinẽ et occupationẽ rerũ mũdanaruz
grauatur. et sepe accidit q occidit[2] aia spiritualiter. ideo
dicit christus math. vii. nolite solliciti esse dicentes quid
manducabimus aut quid bibemus zc. ideo malum est ire
in iericho z egredi de iherusalem. vñ iere. lii. legitur q cũ
rex sedechias esset fugiẽs nocte persecutus est cum exer-
citu caldeoz et apprehenderunt eũ in desertũ iuxta ieri-
cho et execauerũt eũ z filios suos. sed mirũ est valde quo-
modo filii adam libẽter in hac ciuitate scz iericho. i. in mũ-
dum descenderũt vbi sunt puersi habitatores et latrones
spoliantes et vulnerantes homines vbi sunt aque amare
et pessime. et terra sterilis. sicut habetur. iiii. reguz. ii. pe

cunia prohibita ē ciuitas anathā ꝛ reedificātes. sicut ha
betur iosue. vi. sic per illa sex peccata et etiā per alia descē
dit hō in iericho cū deberet pocius deuenire ad gaudia e
terna per virtutes que sūt gradus ascendendi ad illa de
quibus sex enumerat apost. i. thi. vi. fuge hoc sed sectare
iusticiā pietatē fidē caritatē patiētiam et māsuetudinē.
Scdm ē videre qui sunt isti latrones īter quos hō icidit
qui eū expoliant et vulnerāt. latrones sūt demones qui a
nimā hoīs qn̄ mortale peccatū facit: expoliāt bonis gra
tuitis. i. indumēto grē et bonarū virtutū et vulnerāt euꝫ
in naturalibus. de istis latronibus dicitur osee. vii. igres
sus fur spolians. latrūculis foris dolose surripit latro vio
lēter rapit. sed diabolus virtutes bonas fraudulēter sur
ripit. et sic dicitur fur qn̄ violēter vt leo rapit. sic dicitur la
trūculus iohel. i. dicit. dn̄s ficū meā de corticauit mūdās
spoliauit eā. loquitur ibi de gente pessima per quā demōes
significantur qui ficū. i. aīam christi dulcē de corticauit de
nudauit et exspoliauit virtutibꝫ suis et piciūt eā in tur
pitudinē et immūdiciā peccatoꝝ. vestimēta aīe sunt vir
tutes. de quibus dr̄ in apoc. xvi. beatꝰ qui custodit vesti
mēta sua. et sequitur. Abierūt semiuiuo relicto q̄uis demo
nes expoliāt et denudāt homines vestimēto grē et virtu
tis tamē sensum rōnis nō pn̄t ita abolere quin hō cōditus
a deo possit sapere deū ꝛ cognoscere. Sacerdos et leuita
qui eū trāsierūt vel preterierūt. pn̄t dici mali sacerdotes
et mali prelati qui nō curāt de vulneribꝰ peccatoꝝ subdi
torū suorū. et tātū curāt de decimis suis et oblatōnibus.
de istis dicit dn̄s eze. xxxiiii. ve pastoribꝰ israhel qui pa
scebant semetipsos. postea sequitur. gregem meā nō pasce
batis qd̄ infirmū fuit nō cōsolidastis. et quod egrotū non
sanastis qd̄ fractū erat nō alligastis ꝛc. ¶ Tercium ē vide
re quis est iste samaritanus qui alligauit vulnera eiꝰ et
sanauit et similiter curauit. Samaritanus qui custos in
terpretatur est bonus sacerdos et bonus prelatus qui nō ē
negligens custodiēdi oues suas quia sicut dicit psal. non
dormitabit neqꝫ dormiet q̄ custodit israhel. certe sollicite

et fideliter debet eos custodire quia dr terribilē verbum iiii.re.xx. custodi virū istū qr si lapsus fuerit per defectū tuū o tu sacerdos erit anima tua pro aīa illius.et ideo dr hic.curā illius habe.et eccle.xxxii. rectorem te posuerūt noli extolli: sz esto in illis quasi vnꝰ ex eis curā illorū habe et sic cōsidera ꝛ oi cura tua explicata recūbe vt leteris ppt' illos ornamētū grē accipias coronā: ꝛ dignitatē ꝯse quaris corrogatōis. Iste samaritanꝰ dz vulnera eius alligare: hoc ē penitētiā iniungere et debet oleū cōpassionis et vinū cōsolatōnis super vulnera eius fūdere. de oleo cōpassionis dicit' eccle.ix. oleū de capite tuo nō deficiat.i.oleū pietatis. de vino cōsolatōnis dicit psal. vinū letificet cor hoīs. vel oleū debz infūdere.i. spem venie pccōribꝰ debet dare. et scd̄m hoc dicit' illud isa.lv. derelinquat impius viā suam ꝛc̄. Item vinū debet infundere.i. timorē eterne pene intrudere peccatoribꝰ qui per vinū significatur. qr pūgitiuū ē luce.xiii. nisi penitentiā egeritis oēs simul peribitis et illd̄ psal. nisi cōuersi fueritis ad penitentiam gladiū suū vibrabit ꝛc̄. Agamꝰ ergo penitētiā dū tempus hēmus. quia penitentia est vnguentū quo sanantur pccōres et omnia vulnera pccōꝝ et quo dat' vita grē i presēti et vita glorie i futuro. illā vitā nobis cōcedat christꝰ amē

¶ Dominica.xv.sermo.xlvii.

Factū est dū iret iesus in hierusalē transibat p samariā et galileam et cū ingrederet' quoddā castellū ꝛc̄. luce.xvii. In isto euāgeº quattuor pnt cōsiderari. ¶ Primū ē q̄d significat illd̄ ꝙ iesus iturꝰ in hierusalē per samariā et galileam transire dicit' et q̄d est illud castellū in quo ipse ingreditur. ¶ Scd̄m est qui sunt isti decem viri leprosi occurrētes ei in itroitu castelli et petentes vt a lepra sua curarent'. ¶ Tercium ē quoº a lepra sua mūdant'. ¶ Quartū ē quid significat hoc ꝙ vnus solus ad gratiā reddendā reuertitur. primū notatur cū dr. cū iret iesus in hierusalē ꝛc̄. secundum cum dicitur cū ingrederetur quoddā castellū occurrerūt et decē viri leprosi. terciū cū dicitur. ite ostēdite vos sacerdotibꝰ ꝛc̄.

Quartū cū dicit᷑ .nō est inuētus qui rediret ⁊ daret glo
riā ⁊c. Primū g° notat᷑ cū dicit᷑. Factū est dū iret ⁊c. ihe-
sus salus interpretat᷑ et significat quēlꝫ iustū: salutē aie
sue querētē et volētē ad vnionē pacis cōtingere. i. ad cele-
stē ihesuralē: oportet ꝙ trāseat ꝑ samariā q̄ custodia inter
pretatur. i. vt custodiat animā suā solicite ab omni pecca-
to. et hoc est qd̄ dicit᷑ deutero. iiii. similiter oportet ꝙ oēs
custodiat sensus ab omnibꝫ illicitis et cor suū a prauis et
peruersis cogitationibus. ideo dicitur ꝓuer. iiii. omni cu
stodia custodi cor tuū. i. omniū sensuum custodia q2 mors
per sensus tanꝗ̃ ꝑ fenestras ingreditur in domos nostras
Item debꝫ trāsire ꝑ galileā q̄ rota interpretat᷑ vel volubi
lis. vere ipse dꝫ trāsire ꝑ rotā mundane solitudinis que ē
rota fortune et rota suppliciorꝝ. et nō debꝫ ibi manere nec
miscere volūtati rerꝝ tpaliū cupiditatē. Castellū i quo dꝫ
intrare est religio vel penitētia hoc significat᷑ per castel
lum marie et marthe de quo habet᷑ luce. x. et io. xi. In ca
stellum religionis et penitētie qui vult venire ad visiōez
superne pacis debet intrare. muri istius castelli sūt bona
opera vt vigilie abstinētie oroēs deuote elemosine ⁊c. hu
iusmodi. custodes sunt angeli boni. de illis muris et de il
lis custodibus dꝛ ysa. lii. Sup muros tuos iherusalē cōsti
tui custodes. i. angelos. et can. v. dicit sponsa. tulerūt pa
lium meū custodes murorꝝ. homini ingrediēti castellū re
ligionis occurrunt sepe decē viri leprosi. lepra significat
peccatum in sacra scrptura. q2 lepra facit hominē fetiduꝫ
et intolerabilē mōdo. ita peccatū mortale facit animā feti
dam corā deo et angelis suis et viris iustis intolerabilē.
psal. abbominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Per
decē leprosos pōt figurari trāsgressio decē preceptorū vel
decē peccata mortalia que sepe occupant viros religiosos
et homines iustos penitentes. et pn̄t accipi scd̄m illos le
prosos qui inueniunt᷑ in sacra scriptura. Primū peccatū
pōt dici peccatū inanis glorie. et pōt ꝑ leprā manus moy
si significari. de qua dꝛ exo. iiii. vbi legit᷑ ꝙ moyses cum
misisset in sinum manū suam ꝓtulit illam leprosam ad in-

star niuis et cū illaȝ retraxisset in sinū suū apparuit simi
lis carni reliq̄ p manū opus significat᷑. sȝ dū opus abscō
ditt᷑ in sinu cordis ꝓpter fauorē hūane laudis mundū est
sȝ qn̄ exhibit᷑ exterius vt ondat᷑ sepe lepra vane glīe acqui
rit᷑. et iō dicit dn̄s mat. v. attēdite ne iusticiā vrām facia
tis corā hominibȝ scȝ ꝓpter hūanā laudē vt videamini ab
eis alioquin nō hēbitis mercedē apud patrē vrūm qui est
in celis. et eccl. xxix. cōclude elemosinam in sinu paupis.
Sed sciēdū ꝙ ista lepra multis modis ꝓuenit ī aīa scȝ qn̄
hō gloriat᷑ in sua pulchritudīe sicut fecit lucifer. sicut ha
bte᷑ exo. xxvii. et qn̄ glīat᷑ ī sua sapiētia vel ī suis diuitiis
vel fortis fortitudīe sua. et iō dꝛ iere. ix. nō gloriet᷑ sapiēs
in sapiētiētia sua ⁊c̄. Itē aliqn̄ de bono ope. sed sicut dicit
augu. qui de bono ope glīat᷑ de virtute viciū facit. ¶ Se
cundū pctūm ē pctūm murmuris ⁊ detractōis pessime. et
significat᷑ hoc p leprā marie sororis moysi ⁊ aaron. de qua
habet᷑ nume. xii. vbi dicit᷑ ꝙ locuta ē cōtra moysem ꝓpter
vxorē eius ethiopissam. et dixit. nō solū locutus ē dn̄s per
moysem. nōne et dn̄s vobis locutus est. cū audissȝ dn̄s ira
tus est valde et dixit eis. qꝛ nō timuistis detrahere moy
si suo meo. et ecce maria apparuit candēs lepra sicut nix.
per mariā leprosam q̄ murmurauit cōtra moysem suū do
mini significāt᷑ peccatores qui murmurāt cōtra prelatos
suos ⁊ eis detrahūt qn̄ pnīam aliquā durā eis iniūgunt:
vel qn̄ aliquid eis precipiūt quod eis displicet. tales fiūt
odibiles deo. ro. i. susurrones ⁊ detractores odibiles sunt
deo. ideo dicit spiritussanctus sapi. i. custodite vos ab om
ni murmuratōe et detractōe parcite lingue. isti murmu
ratores et detractores debent poni ex̄ castra. i. extra cōuē
tum et societatem et cōmunitatē bonoꝝ donec cesset tota
murmuratio et detractio. murmurare nō debet aliquis cō
tra prelatū suū. qꝛ talis murmurat contra deum. et sicut
dixit moyses populo israhel murmurāti. exodi. xxi. mur
mur vestrū nō ē cōtra me: sed cōtra dn̄m. similiter nec de
bet ei detrahere. vnde exo. xxi. dis tuis. i. prelatis tuis nō
detrahes ¶ Terciū est peccatū suphie. et hoc significat᷑

per leprā naaman siri. de quo dicitur.iiii.reg.vi. Naamā
princeps siri erat vir potens fortis et diues:sed leprosus
ipse dedignās primo lauare septies in iordane ad precep
tū elisei. Naaman interpretat͛ cōmouens lites. ¶ Et sirus
interpretatur sublimis.per hoc significat͛ superbia.quia
semper cōmouet lites et discordias in capitulis ⁊ in aliis
locis īter homines.vñ puer xiii.inter superbos semp iur-
gia sūt.q2 ipsa semper querit sublimia loca honores ⁊ di
gnitates appetit.et prima loca in cenis sicut dicit͛ mat.
xxvi.de superbis ipocritis. Ipsa ē princeps alioꝝ pctōꝝ
eccle.x. iuiciū omnis peccati superbia et etiaꝫ tocius per
ditionis.sicut dicitur.tho.iiii.et eccle.x.abhoīnabilis est
deo superbia plusq̄ lepra quia dedignationē habet super
bus de oībus que ei dicunt͛ et precipiūt͛ cōtra voluntatē
suā. Certe qui vult ab ista lepra curari oportet ꝙ lauet se
septies in iordane.i.ꝙ se humiliet perfecte.q2 iordanus hu
milis descensus īterpretat͛ .per quod humilitas signifi-
catur.et sicut dicitur iac.iiii.deus superbis resistit huili
bus aūt dat gratiā. ¶ Quartū ē peccatū cupiditatis ⁊ si
monie et significat͛ per lepram giesi qui leprosus factus
est qñ accepit duo talenta argenti et vestimēta duplicia
a naaman siro quē curauerat eliseus dñs eius a lepra sua
sicut habet͛.iiii.reg.vi. Per giesi cupidi sacerdotes ⁊ si-
moniaci significāt͛ qui accipiūt munera ꝓpter sanitates
spūales quas confert dñs iesus christus leprosis.i.pecca
toribus per sacramēta ecclesie que eis administrāt. tales
leprosi sunt et fetidi corā deo.ista lepra simonie plen⁹ fu
it simon magus.de quo dici͛ actu.vi.ꝙ promisit dare pe-
cuniā beato petro vt daret ei potestatē vt cuicūq; manus
imponeret acciperet spiritūsanctū. cui respōdit beat⁹ pe
trus.pecunia tua tecū sit in perditione:quoniā donū dei
existimasti pecunia possidere. ¶ Quītū ē peccatū presum
ptionis que ē quedā species superbie. ⁊ illd peccatū opti
me figuratur per lepram osie regis.de quo legitur.ii. pa
ralipo.xvi. cū robust⁹ esset:eleuatū ē cor eius in īteritum
suū et neglexit dñm suum. ingressusq; templū adolere vo

luit et offerre incēsum et thimiamata. et q2 presumpsit illō officiū quod erat officiū solius sacerdotis scʒ orare et offerre thus in tēplo lepra in fronte eiꝰ tācito apparuit. Certe mala est presumptio qui de se presumit. dn̄s ab illo auxiliū suū substrahit. et substracto ab hoīe auxilio dei nūq̄ in bono proficit: sed tandeʒ in malo corruit. vnde iudi. vi. dicitur. dn̄e ostende ꝙ nō dereliquisti presumentes de te: sed de se presumētes et de virtute sua gloriantes humilias. et beatꝰ aug. dicit. ꝙ multos impedit a firmitate presumptio firmitatis. exēplū hēmus de beato petro qui dicebat christo. vt hēt² mat. xxvi. si omnes scandalisati fuerint in te sed nō ego. et si oporteat me mori tecū nō te negabo. et ipse anteq̄ gallus cantaret ter eū negauit. Sextū est peccatū inobediētie. et illō significat² per leprā symonis leprosi qui murmurauit cōtra christū quoniam sustinuit ꝙ magdalena tāgeret pedes eius et deoscularetur. quoniā peccatrix quidē erat. sicut hētur luce. vi. Symon iterpretat² obediēs. lepra symonis ē lepra iobedientis: inobediētes vel male obediētes semper murmurāt cōtra prelatos suos quoniā familiares se ostendūt scʒ infirmis scʒ peccatoribus. et qn̄ de illis hn̄t conpassionē. adā et eua leprosi fuerūt spūaliter lepra inobedientie e t propter hoc eiecit eos dn̄s extra castra paradisi voluptatis. vt hēt² geñ. iii. ex illa lepra puenit in oībꝰ lepra peccati originalis a quo oēs sunt leprosi āteq̄ sint baptisati sed per batismū qui habet virtutē suā a passione christi qui obediens fuit deo patri vsq3 ad mortem sūt multi ab ista lepra mūdati et per cuiꝰ obediētiā facti sunt iusti. vnde ro. v. sicut per inobediētiā vnius scʒ ade detenti et cōstituti sūt multi peccores ita scʒ per obedientiā christi multi cōuertūtur. o q̄ mala est lepra inobedientie hoc est viciū. sicut dicit beatꝰ bern̄. quo angelus amisit celū adam paradisū saul regnū salomō amorē diuinū. ¶ Septimū peccatū est carnis scʒ luxurie. hec est lepra carnis et cutis de qua dr̄ leui. xiii. hō in cuius carne et cute lepra apparuerit adducetur ad sacerdotē ꝛc̄. glo. sup carnē et cutē leprā portat

angelus thobie. Quoniã orabas cũ lachrimis obtuli oratione tuã dño. vnde grego. magna est virtus pure orationis que quasi quedã persona ad deũ intrat et mandatuz peragit quo caro peruenire nequit. ¶ Tercius põt dici vera et humilis cõfessio. preciositas huius fructus ostẽdit[2] ex hoc ꝙ deus vult semper istuz fructum habere ante se. vñ psal. confessio et pulchritudo in cõspectu eius. Consueuerũt diuites qñ diuersi fructus ponebãtur ante illos retinere illũ quẽ pre ceteris diligũt. ita dñs tantũ amat pulchritudinẽ cõfessionis. q2 illã vult semper habere ante se. Preterea preciositas eius patet per hoc ꝙ nullus tãtum displicet deo qui ei nõ placeat si fructũ cõfessionis humilis offerre cito ꝓponat. vñ psal. dixi cõfitebor. ꝛ tu remisisti ꝛc. Similiter q2 latro istum fructũ obtulit in cruce. iõ christus eum a patibulo liberauit. ¶ Isti tres fructus oris sunt quasi fructus vitis ad cui⁹ suauitatẽ ꝛ satisfactõnẽ et florẽ fugiũt bufones et alia aĩalia venenosa. i. demones et inique tẽtatões. isti fructus sunt honoris et honestatis. et iõ dicit fidelis aĩa eccle. xxiiii. ego quasi vitis fructificaui suauitatẽ odoris ꝛc. Itẽ est fructus boni opis de hº dicit[2] ꝓuer. vltimo. date ei de fructibus manuũ suarũ ꝛc. Iste fructus similiter triplex est. ¶ Prim⁹ fructus est peĩtẽtie. de isto dr mat. iii. Facite fructus dignos penitẽtie. i. penitẽtiã agite secũdũ quãtitatẽ culpe. q2 omis arbor que nõ facit fructũ bonũ ꝛc. iste fructus penitẽtie ĩ principio et exterius multũ ẽ amarus: sed certe interius multũ ẽ dulcis ꝑpt' cõsolatões q̃s dñs dat vere penitẽtibus. vñ ber. multi sũt qui vidẽt cruces nrãs: sz pauci sunt qui vidẽt vnctões nrãs. et psal. scdꝫ multitudĩez dolorũ meoꝝ cõ. tu. le. a. m. ꝛc. Sz certe multi sũt qui istũ fructũ nolũt facere nec d istо fructu volũt comedere: sz qñ sentiũt amaritudĩez exterius ipsi faciũt sic symie faciũt tacito cũ sentiũt ĩ nuce amaritudinẽ exteri⁹ ĩ cortice illã ad terrã ꝓiciũt ꝛ nolũt coẽde' ad donec veiat dulcedĩez q̃ ẽ ĩnucleo. certe istũ fructũ dꝫ portare ꝛ facere q̃ vult ad vitã eternã veire. vñ mat. xviii. dicit christ⁹ q̃ vult veire p⁹

me abneget seipsum ꝛc. et apo. actu. xiiii. per multas tri
bulatões oportet nos intrare in regnũ celoꝝ. ¶ Secũdus
fruct⁹ ē iusticie qui in pace semiat᷑ iac. iii. et phill. i. reple
ti fructu iusticie p ibũm cristũ in laudē dei. ille facit fru
ctũ iusticie ⁊ opa iusticie qui reddit vnicuiqꝫ qđ suũ est.
vel facit omne illud qđ vellet ab alio sibi fieri. sicut dicit
crist⁹ mat. vii. quecũqꝫ vultis vt faciãt vobis hoīes eadē
facite illis. similiter opa iusticie sũt reddere vnicuiqꝫ qđ
suũ ē. debemus deo obediẽtiã: honorez et amorē: et ꝓximo
cõsiliũ: auxiliũ et amorē: et cõsolationē. et corpori nr̃o su
stẽ tationē: laborē ⁊ mortificationē. illi qui ita fructũ iusti
cie faciũt: et istã iusticiã sitiũt bñdicti sũt a cͥsto. math. v.
beati qui esuriũt et sitiũt iusticiã q̄ docet vnicuiqꝫ qđ su
um est reddere scꝫ deo ꝓxĩo et sibimet. quoniã sicut dicit
glo. ipsi saturabunt᷑ pane angeloꝝ: qui hꝫ in se oē delecta
mētũ et oēm iusticiã: et oēm saporis suauitatē. sicut hēt᷑
sapi. xvi. ¶ Tercius fructus ē mīe opus. de hoc dicit psal.
ego sicut oliua fructificaui. in domo domini. et iere. xi. di
cit dñs ad aīam fidelē plenã opibus mīe. oliuã pulcherri
mã speciosã fructiferã ⁊ vberē vocauit dñs nomē tuũ. per
oliuã significat᷑ fidelis aīa: sꝫ ex oliua et fructu oliue fit
oleũ. et p oleũ in sacra scriptura significat᷑ mīa: qꝛ oleũ va
let ad multa. ad sanãdũ vulnera: ad illuminãdũ: ad ciba
ria cõdendũ. ita pietas valet ad omia. i. thi. iiii. Opera gͦ
mīe dñt fructificare. sic q̄libet aīa fidelis. et talis aīa fru
ctificãs opera mīe similis est auro. vnde põt dicere illud
prouer. viii. similis est fructus meus auro. De operibus
misericordie quere in illo ꝭmone. Estote misericordes ꝛc.
Istum multiplicē fructũ debet facere omis arbor bona. i.
q̄libet aīa fidelis. ¶ Sed sciẽdũ ē ꝙ quedã sunt arbores q̄
nec florẽt nec fructum aliquē faciũt. et hñt folia acuta si
cut gladius. tales arbores sũt salices. de quibus dicit iob.
circũdabũt eũ in cunabulũ. salices sunt supbi inuidi et de
tractores. qꝛ oēs isti nõ hñt nisi folia. i. verba inflatiua et
pungitiua et iactãtia et detractoria. vnde lingua eorũ si
cut gladius acutus sicut sunt folia salicũ. Item sunt alie

arbores que fructū faciūt inutilem et habēt folia fetētia sicut sambuc9. per h° pn̄t figurari gulosi et luxuriosi qui hn̄t folia. i verba semp in ore inutilia et inhonesta et turpia et fetentia corā deo et angelis eius. ideo dicit apost. ephe. vi. Fornicatio et immūdicia nec noīentur ī vobis: sicut decet sanctos ꝛc̄. Preterea ꝙuis ieiunēt et ad ecclasias vadāt et elemosinas pauperib9 dent dū sunt in peccatis suis. iste fruct9 nō ē eis vtilis ad habēdū vitā eternā. Sed illa bona valēt ad querēdū citius grāz dei et ad pene diminutōnē. de istis pōt dici illō sapi. viii. Fructus eorū sūt inutiles ad vitā eternā. Certe oēs iste arbores q̄ nō faciūt fructū bonū in vita ista. in die iudicii excidēt a cōsortio bonoꝝ et in ignē eternū mittētur in corpe et anima et tunc dicet illō christus mat. xxii. Ite maledicti ī ignē eternū qui preparat9 ē dyabolo ꝛ angelis ei9. sꝫ bonis arboribus .i. iustis qui fecerūt hic fructū bonū dicet dn̄s in die iudicii. illud mat. xxii. Venite benedicti prīs mei ꝛc̄. ibi fruem illo fructu bn̄dicto. quē portauit arbor bona et sancta scꝫ beata virgo maria. De isto fructu benedicto cōcedat nobis pater eternus amen.

¶ Dominica decima sermo. xliii.

Homo quidā erat diues qui hēbat villicū et hic diffamat9 ē apud dn̄m suū ꝛc̄. lu. xv. In h° euāgelio cōmēdat mīa ad illā imitādū q2 hec parabola p cōtrariū itel ligēda ē: sed hic qui fraudez fecit et quia prudenter egit misericordiam faciens a domino laudari meruit qui sine fraude ē prudēs ꝛ misericors a domino merito cōmēdandus est. Dicit g° hō quidā erat diues ꝛc̄. In isto euangelio ad presens tria possunt considerari. Primū est quis est ille homo qui dicitur villicū habere. Scōm est quis ē ille villicus. Terciū est de quibus oportebit villicū illū in die iudicii rōnē reddere. Primū notatur cū dicit. hō quiō erat diues. Scōꝫ cū dicit qui hēbat villicū. Terciū cū dicit. redde rōꝫ villicatōis tue. Primū est videre q̄s ē iste diues hō. hō ille christ9 ē qui ver9 hō fuit et ver9 deus et diues semper fuit in diuitiis grē ꝛ i

diuitiis glorie. vñ psal. gloria et diuicie in domo eius. Et apostolus. i. cor. viii. Cū diues esset egenus factus est pro nobis: vt inopia illius diuites essemus. De multitudine diuitiarū quere in illo sermone. Homo quidā erat diues q̄ induebat' purpura et bysso ꝛc̄. ¶ Scōm ē videre quis sit villicus iste villicus pōt dici quilibet iustus cui dn̄s tradidit aīam suā ad custodiēdū. eccle. xv. Deus ab inicio cōstituit hominē. i. creauit et reliquit eū in manu cōsilii sui vulgariter dicit' bonū castrū custodit qui corpus suū custodit et melius qui animā. prouer. iiii. Omi custodia serua cor tuū. ab ipso eni vita ꝑcedit. vnde deutro. iiii dicit dn̄s. Temetipsum custodi et animā tuam sollicite: sicut villicus villam ad custodiendaz. vel mens ꝓpria pōt dici villa que cōmittit' cuilibȝ iusto. q2 sicut in villa sūt sterquilinia et lutū ita in mente cuiuslibet sunt cogitatōnes semper et sepe male et fetide et peruerse et turpes. Audierat diues iste ꝙ villicus ille bona sua male huauerat et ea dissipauerat: ait illi. Redde ratōnem villicatōnis tue. Sciendū est ꝙ de quinqȝ oportebit cuilibȝ fideli rōnē reddere in die iudicii. Primū est de bonis a deo collatis. Et sciendū ꝙ tria sūt bona de quibꝫ oportebit rōnē reddere scȝ bona fortune bona gratie et bona nature. Nature bonū ē corpus et bone cōditiones. de tribus bonis corporis fortitudo pulchritudo ⁊ sanitas et hmōi. Bona gratie sūt duo bona spiritualia et virtutes q̄ acquiruntur per grāz Bona fortune sūt diuitie et possessiones mundane. corpus et mēbra et vires et huiusmodi tradidit dominus cuilibȝ vt ei fideliter seruiat de corpore suo et de membris eius et vt corpus suū et membra tanq̄ templū spūssancti pure et mūde ab omni pctō custodiat. q2 sicut dicit aposto. i. cori. vi. An nescitis quoniā mēbra vrā christi sunt templum scȝ a multis illud bonum scȝ corpus ⁊ vires dissipantur sepe maxime per duo peccata: scilicet per peccatū gule et per peccatum luxurie. vere per peccatū gule dissipāt' et maxime per ebrietatē. vñ dicit aug. Ebrietas oia mēbra debilitat vitā diminuit. et salutē omnē exterminat. et eccl. xxi

Sobrietas potus sanitas est aie et corporis. et certe si so-
brius potus ē sanitas aie ⁊ corporis: supfluitas est destru
ctio corporis et aie. Similiter ꝑ pctūm luxurie dissipātᷣ
corpus et bone cōditōes eius. qꝛ sicut dicitᷣ iob. xxi. ignis
est vsqꝫ ad cōsummationē deuorās. qꝛ hoc peccatū nō solū
modo inquinat: sed oīa deuorat. sequitur. et oīa eradicās
gemmas virtutū. i. oīa bona opera q̄ ex virtutibus generā
tur. per ista duo peccata spūaliter dissipatur corpus ⁊ cō
ditiones eius bone. et ideo dicitᷣ cuilibet fideli puer. vii.
ne des honorē tuum alienis scꝫ demonibus. honor iste est
qꝛ homo ad honorē dei factus est eterni regni particeps
efficiendus. sequitur ne gemas in nouissimis qn̄ carnē tu
am et corpus tuū consumpseris per peccatū gule et luxu
rie. Corpus suū debet quilibet custodire pure et mūde tā
ꝗ templum spiritussancti: qꝛ sicut dicit apost. i. corin. iiii.
si quis dissipauerit tēplum hoc disꝑdet illū dn̄s deus no-
ster. Item ſm bonū nature: est aīa et vires eius. sed istud
bonū debet quilibet custodire mūde ab omni peccato mor
tali tanꝗ sponsam christi quā despōsauit in baptismo. vn̄
apost. ii. corin. xi. despondi eni vos vni viro virginē castā
exhibere christo. illud bonuꝫ nature scꝫ aīa corrūpitur et
dissipatur ꝗtū ad vires eius per peccata mortalia. Itē bo
na gratie tradidit ad negociandum. vn̄ aposto. ii. corin. vi.
hortamᷣ vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis ⁊c. et i. pe.
iiii. vnusquisqꝫ sicut grām dei accipit in alterutrū admi-
nistrantes sicut boni dispensatores. et certe ista bona gra
tuita. i. virtutes dissipat homo per peccatū mortale qn̄ fa
cit illud puer. xxi. thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in habi
taculo iusti et imprudens homo dissipat illud. thesaurus
desiderabilis pōt dici congregatio bona virtutū vt humi-
litatis caritatis misericordie et pietatis ⁊ castitatis. per
oleuꝫ pōt figurari leticia gratie spritualis q̄ debet esse in
corde viri iusti. sed vir imprudens. i. peccator per peccata
sua mortalia q̄ facit dissipat oīa ista. et lu. x. dicitur. simi-
liter ꝙ homo quidā descendebat a iherusalē in iherico qn̄

descēdit de statu gratie in peccatū. et tūc incidit in latro nes: latrones sunt demones vel peccata q̄ vulnerauerunt eū in naturalibus et expoliauerūt eū de bonis gratuitis Item sunt bona fortune q̄ dn̄s dedit nobis ad custēdādum nos et ad dādum illa paupibus suis: sz ista bona a multis dissipāt̄ qn̄ indebite acquirūt̄ et auare retinēt̄ et qn̄ illis hoīes male vtūtur: sicut dissipauit filius pdigus substanciam suā quā pater suus tradidit illi viuēdo luxuriose vt habet̄ luce. xv. De bono fortune q̄re in illo sermone. Homo quidā erat diues et induebat̄ purpura ꝛc̄. Ista tria bona nature fortune et gratie tradidit nobis dn̄s ad custodiendum et multiplicādū. et ēte cuilibet oportebit de illis bonis reddere rationem villicatōis in die iudicii. vt habetur math. xxv. Homo quidā peregre pficiscēs vocauit seruos suos scz fideles suos et tradidit illis bona sua scz bona nature: fortune et gratie. postea sequitur. Post multū vero temporis venit dn̄s seruoꝝ illoꝝ et posuit rationē cū eis. Illud erit qn̄ dn̄s ad iudicium veniet et tūc ipse dicet cuilibet christiano. Redde rationem de bonis q̄ ego cōtuli et tradidi tibi: vel vobis ¶ Secūdum est de momēto cuiuslibet tēporis. vn̄ beatus bern̄. Sicut capillus de capite non peribit: ita momentū tpīs nō pibit scz de quo nō oporteat reddere rationē in die iudicii: tempus cōmissum est nobis ad agendū pn̄iam: sz multi sunt qui dissipāt illud et male expendunt. q2 nolunt facere pn̄iam dum tēpus habēt. et ideo clamat apost. ad gal. vi. operemur bonum ad omnes dum tempus habemus. bonum autē facientes suo tēpore nō deficiamus. et ēte sicut dicit apost. corin. vi. Ecce nūc tēpus acceptabile ꝛc̄. Sed de multis potest dici illud qd̄ dicitur in psal. tempus faciēdi dn̄e: sz ipsi dissipauerūt legē tuā. et. i. pe. i. Dedit ei tpūs vt pn̄iam ageret ꝛ nō vult penitere. O q̄ amittit qui tpūs suum amittit: et illud bene nō expēdit. vn̄ bern̄. nō parū est meū tpūs quod in verbis aut factis expenditur ociosis. volat enim verbum irreuocabile: volat tēpus irreuocabile nec sentit sapiēs quid amittit hec est amissio sine recuperatione. vnde dicit ber.

Nichil preciosius tempore et nichil hodie vilius reputa᷑ vere nichil preciosius tempore quod patet per hoc ꝙ in vna hora possunt quidã magna peccata delere per cõtritõnẽ peccatorũ suoꝝ et confessionẽ et remissionem et dei grãtiam et eternã gloriam acquirere que amiserant per peccã sua: ita fecit magdalena. vt habetur luce. vii. Et latro qui suspẽsus fuit a dextris dei. vt habet᷑ luce. xxiii. Pretere a illud patet per h° ꝙ si rex francie vel ĩperator mortuu⁹ esset et anima eius esset in ĩferno vel purgatorio: ipse libenter daret omnẽ possessionẽ auri et argenti et totũ imperiũ suũ si posset vt haberet vnã horã ad peccata sua cõfitendũ et ad penitentiã agenduz. Certe de tempore cõmisso cuilibet christiano in die iudicii oportebit reddere rõnem qualiter expensum fuerit. vnde dicit in psal. Cuz accepero tempus ego iusticias iudicabo. Et treñ. i. dicit᷑ Ipse vocauit aduersum me tempus ¶ Tercium est de cogitatõnibus prauis et peruersis. vnde sapi. i. In cogitatõnibus prauis interrogatõ erit in die iudicii. propter quid tales cogitatões et peruersas etĩiquas. et ratio erit quoniã praue cogitatões separãt a deo qui est vita anime sicut hẽtur sapi. vi. Q2 ipse ĩterrogatões et cogitatões nostras scrutabit᷑. Quartũ est de verbis ociosis. vñ math. xii ¶ De oĩ verbo ocioso qḋ locuti sunt hoĩes reddẽt rõnẽ in die iudicii. vñ hiero. dicit ꝙ verbũ ociosum est quod dicitur sine vtilitate loquẽtis ãt audiẽtis. et eccle. vlti. Cũcta que sunt sub sole adducet dominus ad iudicium. etiam verbũ ociosum ignorãter prolatũ dicit glo. Certe si oporteat iesu christo reddere rõnẽ de verbis ociosis multo fortius oportebit ei ratõnez reddere de mendaciis ⁊ stultiloquiis et iuramẽtis et detractõnibus pessimis. et hoc est qḋ dicit᷑ sapi. i. Qui loquitur iniqua non poterit latere nec preteriet illum corripiens iudiciũ. ¶ Quintum ẽ de omnibus factis nostris. vnde apostolus ro. xiiii. Omẽs stabimus ante tribunal christi scilicet in die iudicii vt iudicandi tunc ibi vnusquisque nostrum pro se rationẽ reddet. Non ergo amplius inuicem iudicemus. et in simbolo

anastasii dicitur. Ad cuius aduentum omnes homines re surgere habent cum corporibus suis et de factis propriis reddere rationem. et qui bona egerunt ibunt in vitam eternam qui vero mala in ignem eternū. De omibus istis oportebit nobis omnibus reddere rationem deo in die iusticii que erit illa dies. dies ire et tribulationis et angustie dies calamitatis et miserie dies tenebrarū et caliginis dies turbinis et nebule. vnde habetur sopho. ii. O miseri peccatores (sicut habetur ysa. xi. quid facietis in die visitatōnis domini de longiquo venientis ad cuius auxilium fugetis cui gloriam dereliquistis. tunc dicet[2] sapi. v. Pugnabit orbis terrarū contra insensatos terre. custodiamus g° bene bona nobis a dō tradita ⁊ agamus pn̄iaȝ dū tempus hēm⁹ vt possimus deo bonā rōneȝ reddere de villicatōe nrā. q2 post mortē nō erit tempus pn̄ie. vnde dicit[2] hic. iam nō poteris villicare et agere pn̄iam post mortē. sequit[2] et quid faciā cū amot⁹ fuero a villicatōe (quasi dicat) miserrim⁹ pctōr quid dicā aut quid faciā post mortē: cū nil boni perferā ante tātū iudicē: qui iudex ē iustus et prudēs ⁊ fortis psal. Deus iudex iustus fortis et patiens. itē testis est apoc. i. Iteȝ sicut hēt[2] iob. ix. Sapiēs est corde et fortis robore. ibidē. Sed si fortitudo querit[2] robustissim⁹ est tanq̄ potēs iudex: si equitas iudicii nemo audet ꝑme testimoniū reddere. sed si iustificare me volo os meū dānbait me. Et homo cū venerit cōtēdere deo scȝ ī iudicio nō poterit ei vnū reddere pro mille. i. principiū ꝑfectōis pro cōsummatōe. idō agam⁹ pn̄iaȝ dū possum⁹ et h° est qd̄ dr̄ eccl. ix. Quecūq̄ pōt manus tua instanter operare q2 nec opus nec ratio nec prudentia nec sapientia apud iferos q° tu ꝑperaris veiet. et certe illis qui non bonā rōnē reddent in die iudicii de villicatōne: nec hic egerūt pn̄iam dicet christus illō math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Et illis qui bene rationē reddēt de bonis suis ⁊ de villicatōe sua: ⁊ qui libēter hic egerūt pn̄iaȝ. illis dicet christus illud mat. xxv. Venite benedicti in regnū pr̄is mei ⁊c̄. Illud regnū nobis cōcedat christus amen.

¶ Dominica. xi. sermo. xliii.

Videns iesus ciuitatē fleuit sup illā ꝛc. lu. xix.
In isto euāgelio notāda sūt quatuor q̄ fecit chri
stus. ¶ Primū ē q2 sup ciuitatē sc3 ierusalē fleuit.
Secūdū ē q2 vēdētes et emētes de tēplo eiecit. Terciū ē
q2 oñdit ad quid factū ē tēplū sc3 ad deū orādū. et hoc no
tatur cū dicit. domus mea domus oratōis ē. Quartū ē q2
predicauit. quod notatur cū dicit. erat ihesus quottidie do
cens in tēplo. ¶ Primū ē q2 fleuit. Et notandū q dñs ihe
sus dicitur ter fleuisse. ¶ Primo q2 fleuit sup lazarū vt ha
betur io. xi. ¶ Secūdo fleuit vt hētur hic sup ciuitatē iheru
lem ꝑpter peccatoꝝ cōpassionē ꝛ ꝑpter penā ciuiū iheru
salē et ꝑpter ciuitatis destructionē q2 destructa fuit a ro
manis: vel quoniā ciues eius crucifixerūt ibi dñm nostrū
iesum christū. vñ dicitur. venient dies qñ circūdabūt te ini
mici tui romani. dicit glo. interli. et coangustabunt te ꝛc.
¶ Tercio fleuit in cruce. de isto fletu dicit apost. hebre. v.
prece supplicationū fūdens q2 ad deū qui posset eū saluū
facere a morte cū clamore valido et lachrymis offerēs ex
auditus ē pro sua reuerētia. In primo fletu fleuit nostra3
miseriā. In secūdo nostrā stulticiā. In tercio nostrā culpā
¶ In primo fleuit nrām miseriā qñ fleuit ad sepulcrū sup
lazarū fetidū. et hoc dicit btūs hiero. sup hūc locū. nō fle
uit lazarū mortuū: s3 rediuiuū cōpatiēs illi ad presentis
vite miseriā reuersurū. et augu. sup hūc locū. nō plorauit
christus eo q mortuus erat lazarus: sed q2 cogebatur eū re
suscitare qui ad hanc vitā lachrimabilē esset rediturus co
gebatur per preces sororꝝ et vt populuū circūstantē ad fi
dem instrueret. istam miseriā bene videns beatus greg.
dicit. puer natus nō loquitur et iam ꝑphetizat ¶ In secun
do fleuit nrām stulticiā sc3 qñ fleuit sup ciuitatē iherusa
lem: ipse fleuit stulticias ciuiū iherusalē iactātiū in ope
ribus suis pessimis. vñ dicit glo. q ſm historiā semel fecit
hic. modo per electos suos in ecclesia facit plāgēdo repro
bos qui nesciūt cur planguntur sed exultant in rebus su
is pessimis qui si damnationē suā preuiderent: seipsos cū
electorum lachrymis plangerent. et hoc est quod dicitur.

Si cognouisses tuam ruinā q̄ eueniet fleres. quomodo et
ultas dicit glo. interli. In tertio fleuit nostram culpā in
agonia cōstitutꝰ: et factus ē sudor eius tāq̄ gute sangui-
nis decurrētis in terrā vt habet luce. xxiii. videns ihesus
ciuitatē ꝛc. sicut dicit btūs greg. oīs christi actio nostra ē
instructō. sicut christus fleuit ita nos debemꝰ flere. ¶ Et
q̄tū ad nrām instructionē ad p̄ns duo p̄nt hic cōsiderari.
Primū ē ꝓpter quid aīa fidelis dꝫ hic in vita ista flere.
et hoc pōt notari cū dr. vidēs ihūs ciuitatē ꝛc. Scdm ē ad
hoc ꝙ debeat flere quid dꝫ in se cognoscere. et hoc notatur cū
dicit. quia si cognouisses ⁊ tu fleres. quia iherusalē visio pa-
cis iterpretatur per iherusalē quelibet aīa fidelis intelligi
tur q̄ debet habere pacē ad deū p pniam et ad ꝓximū per
verā caritatē. et inter carnē et spūm p carnis mortificatio
nē. talis aīa ē ciuitas iherusalē i qua christus libēter p su
am grām habitat. quia sicut dicitur in psal. in pace factus est
locus eius ꝛc. et sapi. xxiiii. in ciuitate sanctificata simili
ter requieui et in iherusalē potestas mea ꝛc.

¶ Flere debet aīa septē de causis.

¶ Et sciendū ꝙ aīa fidelis ad exemplū christi debet flere
et septē sunt ꝓ quibus dꝫ flere. ¶ Primū est pro peccatis
propriis. de hoc dicit dn̄s ioelis. ii. cōuertimini ad me in
toto corde vestro in ieiunio et fletu ꝛc. Conuertimini ad
me dicit christus quia sum agnus dei qui tollit pctā mon-
di ex toto corde vestro p verā dilectionem et ardorē totius
cordis. et hoc ē quod dicitur deut. vi. dilige dn̄m deū tuum
ex toto corde tuo et ex tota mēte tua et aīa tua. Sequitur
in ieiunio cōtra tētatōes carnis et fletu et plāctu ꝓ pec-
catis ꝓpriis. Propter tria debet aīa fidelis ꝓ peccatis su
is flere. ¶ Primo quia p peccata sua ihesum creatorē suū dul
cissimū reliquit et illū ad iracūdiā contra se ꝓuocauit. vn̄
iere. ii. vade et vide quia malū et amarum est te relinquisse
dn̄m deū tuū. et timorē domīi nō esse apud te. et deu. xxi.
vbi loquitur aīe peccatrici. Deum qui te genuit dereliqui
sti oblitus es domini creatoris tui. vidit dn̄s et da iracū-
diā cōcitatus est ꝛc. Si aliqua ancilla paupcula esset de-

194

sponsata filio regis francie: si eũ offẽdisset ⁊ dereliquisset et etiã in ignominiam sui sponsi scortata esset bñ deberet flere multomagis dz flere aĩa peccatrix q̃ p peccatũ suũ dereliquit christũ spõsum suũ filiũ regis celestis cui desponsata fuit in baptismo ¶ Scdm ẽ qz p pctã sua ad eternã mortẽ se obligauit. vñ ro. vi. Stipẽdia peccati mors scz eterna. et eze. xviii. aĩa q̃ peccauerit ipsa morietur scz morte culpe et morte pene eterne nisi prius añ mortẽ penituerit ¶ Tercium est qz per peccatũ suũ regnũ celorum scz hereditatẽ suã amisit: si diu steterit in peccatis suis cũ culpa et pena. vñ. i. cori. vi. nolite errare qz iniqui regnũ dei non possidebũt nec fornicarii ydolis seruiẽtes nec adulteri nec molles nec masculorum cõcubitores nec fures nec auari nec ebriosi nec maledici nec rapaces regnũ dei nõ possidebunt. et ad ephe. v. hoc sciant intelligẽtes qz nec fornicator nec immũdus nec auarus quod est ydolorum seruitus habebunt hereditatẽ in regno dei et christi. Si ista bñ cognosceret aĩa peccatrix q̃ accidunt ei p peccata sua deberet flere p illis. Certe si ipsa cognosceret ⁊ cogitaret quomodo inimici eius scz demones circundabunt eam in mortem bene deberet flere quia sicut dicitur in isto euangelio. Veniẽt dies in te et circũdabũt te inimici tui scz demones et coangustabunt te scz o aĩa peccatrix aĩas hominum circũdabũt demones in morte sicut habetur in vita beati martini. similiter dyabolus sup brachiũ crucis christi sedebat vt animã recipet in ihebennã ignis in quo maculã nõ inuenit. vñ io. xiiii. venit princeps mũdi huius et in me nõ habet quicquam. Maria magdalena qz peccata fleuit et lachrymis pedes domini rigauit et qz eũ ardenter dilexit: dñs ei peccata dimisit. vt habetur luce. vii. Flere g° debet quelibet aĩa peccatrix p peccatis propriis. et non debet gaudere de illis sicut stulti faciunt: vere tales sunt stulti. sicut dicitur sapi. vii. cor sapiẽtis in tristicia. cor aũt stultorum in leticia. et eccle. ii. risum reputaui errorem et gaudio dixi. quid frustra deciperis ¶ Iste risus et ista leticia cõuertetur in tristiciam errorẽ et in fletum

vñ prouer. xiiii. extrema gaudii luctus occupat. et amos. viii. dies vestri cõuertũtur in luctũ et lamẽtationẽ. ¶ Secundũ est pro peccatis alienis. ita faciebat iere. ix. dicẽs. quis dabit capiti meo aquã et oculis meis fõtẽ lachrymarum vt plorẽ sup ĩterfecos populi mei. ita deberet qlibet anima fidelis facere. qr si quis videret ⁊ cognosceret proximũ suũ ducere ad patibulũ vt suspenderet ploraret. g° multomagis debet quilibet fidelis flere pro pxĩo suo quẽ per peccata sua trahit quotidie dyabolus ad infernuz et deberet eũ eruere ⁊ liberare de patibulo inferni orationibus deuotis ⁊ lachrymis. et hoc est qd dicit pu̾er. xxiiii. erue eos qui ducũt ad mortẽ ⁊ qui trahũt ad interitũ: liberare nõ cesses. vere de peccato alioꝝ nullus debet gaudere. et hoc est quod dicit pu̾er. xxiiii. cũ ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuũ: ne forte videat dñs et displiceat ei. et auferat ab eo iram suã. et iob. xxxi. si gauisus sum ad ruinã eius qui me oderat et exultaui ꝙ inuenisset eũ malũ. hec ẽ iniquitas maxima et nequicia cõtra deum altissimũ. ideo nullus debet gaudere de peccato alioꝝ vel de malo: sz potius flere. sicut faciebat sctũs iob. xxx. flebã quondã sup eũ qui afflictus erat p peccatuz p vel aliud malũ. et cõpatiebat aĩa mea pauperi. quia bene paup est q̃diu manet in peccato qui deũ amisit qui est oĩa in omnibus. ¶ Terciũ est de recordatiõe passionis. vere nõ est aliquis qui bñ cogitaret q̃ et quãta ꝑ nobis omnibus cristus in cruce sustinuit quis nõ deberet flere. ad illud cognoscẽdum et videndũ monet nos iere. treñ. i. o vos oẽs qui transitis per viam attẽdite et videte ⁊c. et berñ. dicit. respice mortalis pro te dat hostia talis. agnosce q̃ nobilis est anima tua ⁊ q̃ grauia sũt tua vulnera pro quibus oportuit dñm nostrũ iesum christum vulnerari scz in manibus et in pedibus et in dextro latere de lãcea militis. et sicut dicit btũs hiero. quis põt transire siccis oculis qui respicit ꝙ lancea militis trãsfixit latus saluatoris. et de fletu dominice passionis vt habetur in psal. ad vesperum scz passionis demorabitur fletus. et ad matutinũ scilicet resurrectiõis leticia. et io. vi.

Amen amē dico vobis quia plorabitis et flebitis vos. mūdus autē gaudebit. glo. Plorabitis et flebitis me occiso de quo inimici gaudebunt. de istis tribus quelibet aīma fidelis debet flere. ¶ Quartum est de morte deuote orationis. de hoc specialiter debent clerici flere ꝛ prelati ecclesie. et maxime religiosi. de isto fletu. ii. regū. i. Planxit dauid planctum huiuscemodi super saul ꝛ super ionathā filium eius ꝛc. Per dauid qui interpretatꝰ manu fortis: quilibet prelatus vel religiosus significatur. qui debꝫ esse fortis in bonis operibus et in caritate christi. et debet flere super saul et super ionatham id est super mortē deuote orationis. Saul interpretatur petitio et significat orationem in qua petitur via eterna. vnde psal. Vnā pecii a domino hanc requiram ꝛc. Jonathas interpretatꝰ orationū luctus. per hoc significatur deuotio orationis q̄ oritur in oratione. ¶ Flere super saul et super ionathā ē flere super deuotōnē oratōnis que hodie fere mortua ē in mōtibus gelboe. gelboe interpretatꝰ aceruus pluuiaꝝ in mōtibus. i. in eminētia vite per superbiā. et in aceruo pluuiarū. i. diuitiaꝝ abundātia et deliciaꝝ carnis. et iō male dixit eis dauid dicēs. Mōtes gelboe nec ros grē nec pluuia doctrine sancte veniat super vos vbi ceciderūt fortes israhel. i. o vos religiosi: et o vos prelati ecclesie videntes deū per verā fidē et verā cognitōnē et cōtēplatōnē. flete super saul qui īduebatur coccino abiectus ē clipeus saul. i. clipeus oratōis qui nō erat vnctus deuotōe. ¶ Quītuꝫ pro persecutione militantis ecclesie matris. vnde iohelis xiii. dicitur de hoc fletu. Inter vestibulū et altare flebāt sacerdotes et ministri dicentes. ¶ Parce domine parce populo tuo. et ne des hereditatē tuā in opprobriū gētibꝫ et mat. iii. dicitur ꝙ filii israhel iudei. i. viri iusti deū per verā fidē vidētes et eū vere cōfitentes viderunt sanctificatōnē desertā. i. sanctā ecclesiā. sciderūt vestimēta eius et planxerūt plāctu magno. ¶ Sextū est pro amissione caritatis. de hoc dicitꝰ gen. xxxvii. vbi dicitꝰ ꝙ cuꝫ cognouisset iacob ꝙ tunica filii sui esset dixit. Fera pessima deuorauit filium meuꝫ ioseph. scissis vestimentis indutus est cilicio

lugens filiũ suum multo tempore. Joseph interpretatur augmẽtũ rei et significat caritatẽ que augmẽtat oĩa bona in hoĩe. et hũc ioseph .i. caritatẽ fera pessima .i. inuidia vel cupiditas vel bestia vel luxuria deuorauerunt: sʒ de hoc debʒ flere bonus iacob .i. vere penitẽs supplantãs vere vicia. et luctans fideliter cõtra mũdum carnẽ et dyabolũ. Septimũ est de recordatõe patrie celestis. ⁊ iste fletus debet esse deuote oratõnis et etiã proprie cõtemplatiuorꝫ. de hoc fletu põt bene dici illud quod dicitᵣ in psal. Super flumina babilonis illic sedimꝰ et fleuimꝰ ⁊c. syon i. patrie celestis vbi videbimꝰ deuꝫ facie ad faciẽ. sicᵣ hẽtᵣ i corin. xiii. Videmus nũc per speculũ in enigmate: sed tunc facie ad faciem. tũc omnes isti fletus conuertentᵣ ĩ gaudiũ et in consolatõnem eternã. vnde lu. vi. Beati qui nũc fletis quia ridebitis. et mat. v. Beati qui lugẽt quoniã ipsi cõsolabũtur in eterna gloria. ad illam nos perducat iesus christus amen.

Dominica xii. sermo. xliiii.

Duo homines ascenderũt in templum vt orarent vnus phariseus ⁊ alter publicanus ⁊c. lu. xviii. Propter hᵒ debent omnes homines ascẽdere et ire ad ecclesiã que est templũ dñi vt ibi orent non vt vendãt vel vt rumores audiant. quia luce. xix. dicitur ꝙ dñs iesus ingressus in templũ cepit eicere vẽdentes et ementes ab illo dicẽs. Domus mea domus orõnis est ⁊c. Ibi debent omnes fideles veire et deũ fideliter orare et deuote. et talis oratõ ab angelo offertur deo. vñ thob. xii. dixit angelus ei. Quãdo orabas cũ lachrimis obtuli oratõnem tuã dño. dicit gᵒ duo hoĩes ascenderũt ⁊c. In hoc totali euangelio non sunt nisi duo notanda. In primo reprobat superbiam pharisei. In scđo cõmendat pietatẽ et humilitatẽ publicani. In duobus reprobatur superbia pharisei et in illis peccauit duobꝰ moĩs. Primũ fuit in hᵒ ꝙ iactauit se in hᵒ ꝙ se a pccõ custodiebat. et hoc notatur cũ dicebat. Nõ sum sicut ceteri hoĩm rapaces iiusti et adulteri. Scđm fuit qꝛ iactauit se de bonis que faciebat. vnde

ipse dicit ieiuno bis i sabbato.i.in ebdomada.decimas do
2c. Non peccauit q2 ista faciebat:s3 q2 de illis se iactabat
In illis duob3 ondebat se iustū:et duas ptes iusticie que
sunt declinare amalo et face bonū se habere iactabat.ista
duo tenet² quilibet iustus face: sed de illis nō d3 se iacta
re.vere pri° debet quilibet iustus se custodire ab illis pec
catis tribus a quibus custodiebat se ille phariseus sicut
dicebat a rapina ab iniusticia ab adulterio:hoc ē q nō ha
beat rē cū vxore aliena:nisi cū ppria.et ista tria notāt² cū
dicit. Non sum sicut ceteri hominū rapaces iniusti ⁊ adul
teri. Propter tria d3 se quilibet iustus costodire a pecca
to rapine. Primū est q2 qui aliena rapit semp hic ⁊ in fu
turo in egestate erit.vn̄ puer.xii.alii diuidūt ppria et di
tiores fiūt. alii aliena rapiūt et semp in egestate sunt: et
hoc nō est mirū.q2 tales secū nō habēt deū: immo eū dere
linquūt qui est fons tocius boni. s3 sicut dicit btūs aug.
qui deū habet et oīa habet cum ipso.et qui eum nō habet
paup est:et immundus et cecus et miserabilis.sicut habe
tur apoc.iii. Secundū est q2 rapinam deus odit.vn̄ ysay.
xliii.Ego dn̄s amans iudiciū et odio habui rapinā. Istud
peccatū odio hn̄t omēs sancti: q2 multi raptores deuorāt
plebē domini sicut escā panis. vt habet² in psal. et ipsi ex
coriant paupes christi.vn̄ marc.iii.habetis odio bonum et
diligitis malum qui violenter tollitis plebē et carnē desu
per ossibus.pelles hominis vocantur bona tpālia eius.q2
sicut sine pelle ppria non posset homo diu viuere:ita nec
sine tēporalibus bonis suis qui aufert ei et rapit eius bo
na:ipse quasi occidit eum.et ideo dicitur eccle.xxxiiii. pa
nis egentiū vita eo⁊ qui defraudat eum homo sanguinis
est:qui aufert desudanti panem quasi qui occidit eū pxi
mū suū. Tercium est q2 rapiēti aliena dn̄s eternam dam
nationē mittit ysa.xxxiii.ve qui predaris cum cōsumma
ueris damnationem predaberis:corpus deuorabitur a ca
nibus q2 raptores et fures nō sunt digni vt sepeliēt² in ec
clesiis benedictis.vnde iere.xxii. ve qui edificat domū su
am in iniusticia nō plangent eum ve frater ve soror ve do

nine de inclite. sepultura asini sepelietur putrefactus et proiectus erit (scz raptor vel usurarius) extra portas iherusalem. corpus eius depredabitur a canibus vel ad minus a vermibus bona sua temporalia a parentibus: qui non darent. xii. denarios vel redderent pro anima ipsius: si crederent ipsum ab inferno liberari. preterea anima depredabitur a demonibus. et ideo dicitur eccl. x. hereditabit bestias et vermes et serpentes. i. demones recipientes animam in inferno. et ideo dicitur eccle. xxxi. non effugiet rapinam peccator. Secundum est ab iniusticia quod notatur cum dicit. iniusti dicuntur avari. quia bona temporalia congregant et illa pauperibus non erogant cum possent eis subuenire. vere isti iniusti sunt qui aliis faciunt quod sibi ab aliis fieri non vellent. ipsi faciunt contra illud quod dicitur tho. iiii. quod alio oderis tibi fieri vide ne tu aliquando alicui facias. Ab iniusticia debet se quilibet custodire propter tria. Primum est quia talis proximum suum occidit cum posset ei subuenire et eum fame perire permittit. unde greg. pasce fame morientem: si non pavisti occidisti. Secundum est quia mors homini iniusto fit amara. unde eccle. O mors quam amara est memoria tua homini iniusto pacem habenti in substanciis. vere homini iniusto amara est mors quoniam bene scit quod pecuniam suam secum non portabit. unde eccl. xxvii. diues cum dormierit secum nichil afferet: aperiet os et nichil inueniet: sed amarior erit in visu. quando demones volentes animam suam ad infernum trahere aspiciet. sed amarissima erit in gustu. quia amaritudinem et penam que est in separatione anime a corpore sentiet que amaritudo est maxima pena. Tercium est quia iniustus numquam gloriam dei videbit nec in paradiso coram deo apparebit. unde ysa. xxvi. tollatur impius ne videat gloriam dei. et in psal. non permanebunt iniusti ante oculos domini. Tercium est ab adulterio. et hoc notatur cum dicit. adulteri. et hoc propter tria. Primum est quia illud peccatum a domino prohibetur. exo. xx. non mechaberis. si illud peccatum facis: furtum facis. unde. i. corin. vii. nolite defraudare inuicem. mulier non habet potestatem sui corporis: sed vir. similiter vir non habet potestatem sui corpo-

ris sed mulier. Secundum est q2 per illud peccatū exhe-
reditatio verorū heredū fit qđ est maximū peccatum. vel
sepe pvenit. vnde eccle. xxxiii. dicit᷑ φ mulier relinquēs
virū suū et statuēs hereditatē ex alio matrimonio. Primo
eni in lege altissimi incredibilis fuit. et secūdo virū suuz
dereliquit. tercio fornicata est. ⁊ ex alieno viro filius sibi
statuit. terciū ē quia adulteros dn̄s ī fine eternaliter dā-
nabit. vn̄ heb. xii. Fornicatores et adulteros iudicabit do-
minus. i. eternaliter damnabit. et leui. xx. dicitur. Si me-
chatus fuerit quis cū vxore alterius. et adulteriū perpe-
trauerit cū vxore proximi sui morte scʒ eterna adulter et
adultera peribunt. Secūd debet facere qđ faciebat pha-
riseus scʒ libēter ieiunare et decimas bene reddere. sʒ de
hoc bene dicitur φ nō debet se iactare sicut faciebat pha-
riseus iste superbus. ieiunare debet libēter quilibet chri-
stianus. et hoc ꝓpter tria. Primū est q2 per ieiuniū diabo-
lus ⁊ tētatōes eius ab hoīe sepe effugant᷑. vn̄ mat. xvii.
dicit christus. Hoc genꝰ demonii nō eicit᷑ nisi in ieiunio
et oratione. et sup hoc btūs hiero. ieiunio sanant᷑ pestes
corporis. et oratōne pestes mētis. Scd̄m est q2 per ieiuni-
um nō solū pena tp̄alis: sʒ etiā īfernalis sepe vitat᷑ ⁊ per
hoc dn̄s ad misericordiā pctōꝝ mouet᷑. vnde ione. iii. legi-
tur φ facto ieiunio misertus est dn̄s niniuitis. Tercium
est q2 per ieiuniū sepe homo ad visionē dei ducitur. vnde
iii. reg. xix. dicitur φ helyas ꝓpheta post ieiunium. xl. di-
erum venit ad montē dei oreb. vbi vidit dn̄m. et ido bonū
est ieiunare. Itē decimas oīm que habʒ libēter dare. sicut
phariseus. et hoc ꝓpter tria. Primū ē q2 istđ a dn̄o in lege
statuit᷑ et precipitur. vnđ exo. xxii. dicit dn̄s moysi Deci-
mas et primicias n̄ tardabis michi offerre. et leuit. xxvii.
Omnes decime terre siue de frugibus siue de fructibus
arborū dni sunt. et illi sanctificant᷑. Secundū ē vt homo
deo placeat. et vt omnes penurias vini et frumenti remo-
ueantur. q2 malach. iii. dicitur. Et vos cōfūdetis totā gē-
tē in decimis et primiciis scʒ quas non bene redditis mi-
chi. Et in penuria vos estis maledicti. q2 per sustītatōnē

decimaꝝ immittit dominꝰ penuriā frumēti et vini in terram. et ex illa sequitꝛ ibidē. Inferte omnē decimā in horreū meū. et sit cibus in domo mea ⁊c. Terciū est ne hō ad decimā partē angeloꝝ que cecidit in īfernū deducatꝛ. vn̄ aug. Redde decimas alioquin deduceris ad decimā partem scꝫ angelorū que cecidit in īfernū. Decima est quasi cēsus quē debemꝰ ꝓ hereditate eterna. qui nō reddet cēsum perdet agrū scꝫ paradisum. Omīa ista bona debet q̄libet iustus facere nec debet superbire ne sit reprobatꝰ a dn̄o vt iste phariseus. vel possumus dicere ꝙ quattuor notantꝛ in euangeº ꝓpter que fuit reprobatꝰ iste phariseꝰ a quibus debet se custodire quilibꝫ christianus. Primuꝫ est q2 se aliis pretulit: melioreꝫ se omibus reputauit. Et hoc notatꝛ cū dicit ¶ Non sum sicut ceteri hoim: quasi dicat ego solus sum bonꝰ et alii peccatores preferre se aliis hōinūꝙ debet propter aliꝙ bonitatē que sit in ipso quia i ista vita presenti nullꝰ scit vere. vtrū sit dignꝰ odio vel amore dei. sicut hētur eccle. ix. Sunt iusti atꝫ sapiētes et opera eorū in manu dei. et tamē nescit hō vtrū sit dignꝰ odio vel amore si presentialiter sit certus de bonitate sua tamē finaliter ē incertꝰ. Illū qui prefert se eiciet dominꝰ in īfernū. sicut fecit luciferū superbū. sicut habetꝛ. xiiii. ysa. Cur cecidisti lucifer qui dicebas in corde tuo ascēdā in celis ⁊c. et ideo abdie primo. dr. Si exaltatus fueris a terra. ⁊ vt aquila iter siddera posueris nidū tuū per superbiā tuā te aliis preferēdo. inde trahā te dicit dominꝰ. Et ideo nō debet se hō aliis preferre nec alicui cōparari. vn̄ bern̄ Noli te cōparare maioribus nec minoribus nec aliquibus iuuenibꝰ te dico preponas: sꝫ nec cōparari presumas ¶ Scdm est q2 alios iudicauit. et hº notatꝛ cū dicit. Raptores iniusti adulteri nullus dꝫ iudicare ꝓximū suū nec persequi ipsum. et hoc monet nos dn̄s math. vii. Nolite iudicare et nō iudicabimini. et apost. i. corint. xi. Si nos ipsos iudicaremꝰ nō vtiꝫ iudicaremꝛ. Certe qui proximum suum iudicat seipsum cōdemnat. ro. i. Inexcusabilis es homo omnis qui iudicas. in quo eni alterū iudi

cas teipsum cōdemnas. preterea. qui alterū iudicat iniu-
riam facit filio dei. q2 sicut dicit᷑ ioh. v. pater omne iudici
um dedit filio. ¶ Terciū fuit quia publicanū proximū su
um spreuit. et hoc notat᷑ cū dicit. nō sum velut hic publi-
canus. neminē dz vir bonus ⁊ iustus despic̄e. q2 talis deo
displicet qui creaturā dei despicit. vn̄ ꝓuer. xiiii. qui ca-
lūniat᷑ egentē exprobrat factori suo. multū displicet muli
eri qui despicit filiū suum: vel artifici qui despicit opus
eius. ita deo displicet qui despicit creaturem eius. ꝓuer.
xvii. qui despicit pauperē exprobrat factori suo. vere qui
hic spnit alios in fruturo spnet᷑. illi ꝓmittit dn̄s eternaz
damnationē ysa. xxxiii. vbi di᷑. ve qui spnis: nonne et ipse
spneris. cū fatigatus desieris cōtemnere contēneris. et iō
dicit᷑ leui. xix. nō despiciet vnusquisq̧ ꝓximū suū. et eccl.
i. ne despicias hominē aduertētē se a peccato. ¶ Quartū
fuit: q2 de bonis q̄ faciebat se iactauit. et hᵒ notat᷑ cum di
cit᷑. ieiuno bis in sabato. de bonis suis nullus vnq̄ debet
se iactare. q2 talis miser ē et miserabilis. ſm ꝙ di᷑ angelo
laodicie apoc. iii. qui iactabat se de bonis suis et dicebat.
diues sum ⁊ locupletatus et nullius egeo. sz nescis dixit
ei btūs iohannes: q2 miser es et miserabilis et paup et ce
cus et nudus. et iō di᷑ ꝓuer. xxviii. laudet te alienus ⁊ nō
os tuū: extraneus et nō labia tua. vere sicut dicit grego.
melior est in malis humilis cōfessio q̄ in bonis supba glori
ficatio. ¶ Scdm ē videre in quibus hūilitas publicani cō
mēdat᷑. Et sciendū ꝙ in quaᵒ᷑. Primū est in sui villifica-
tiōe. q2 se villificauit. vn̄ astabat a longe. vn̄ interli. sicut
humilis non audet ad deū appropinquare vt deus appro
pinquet ad eū nō aspicit vt aspiciat᷑ a deo. appropinqua-
re nō audebat. q2 sciebat vt dicit psal. longe a peccatoribz
salus. vere longe stabat. q2 longe a deo se cōsentiebat. ille
longe stabat p sui villicationē. q2 forte apud se dicebat. il
lud ioh. xii. celi nō sunt mūdi in cōspectu eius q̄tū magis
abbominabilis ⁊ inutilis hō quasi aquā īquinatā et vilē.
sequit᷑ de quolibet pctōre reputare vt possit deo plac̄e ad
modū beati petri qui dicit cristo luc. v. exi a me dn̄e quia

homo pccõꝛ sum. nõ sum dignus vt itres sub tectũ meum
Itẽ ad modũ cẽturionis qui dicebat.mat.viii. dñe nõ sũ
dignus vt itres sub tectũ meũ. Itẽ ad modꝰ beati pauli q
dicebat.i.coꝛi.xi. ego sum mimꝰ aplõꝝ qui nõ sum dignꝰ
vocari aplũs. et ad moꝺ istius publicani qui lõge stabat
adñop huilitatẽ.et iõ deꝰ cuiꝰ oculi cõtẽplãt oia. vt hẽt
eccl.xxiii. Vidit eũ p suã miaꝫ sic vidit filiũ pdigũ cum
adhuc lõge essꝫ.vt hẽt lu.xvi. Scdõꝫ in hº ꝙ verecũdiã et
pudoꝛẽ et cõfusionẽ de pctis suis habuit. et hº cũ dicit.o
culos leuare ad celũ nõ audebat. sicut cantatur de iob. et
accipitur de oꝛõne manasse.ii.paralipo.vl. peccaui super
numerũ arene maris nõ sum dignus videre altitudinẽ ce
li pter multitudinẽ iniquitatũ mearũ.Ibi notãtur tria
in arena notatur pccõꝛũ infinitas in mari amaritudo con
sciẽtie .in hº ꝙ dici.nõ sum dignus videre altitudinẽ celi
notatur verecũdia et contritio de peccatis pꝛopꝛiis.vere
iste publicanus nõ audebat oculos ad celũ leuare vt eũ
de celo dñs respiceret qui de celo huilia respicit et alta
a longe cognoscit.vt dicitur in psal. Tercium est pter
sui afflictõꝫ qꝛ cõsciẽtiã suaꝫ pꝛemebat et se multũ affli
gebat.et hº notat cũ dicitur.qꝛ percutiebat pectꝰ suuꝫ.
in pectoꝛis percussione notat coꝛdis cõtritio.sicut dicit i
psal.coꝛ contritum et humiliatũ ꝛc. Item in percussione
notat sonus in quo notatur cõfessio. qꝛ confessio ẽ sonus
glorosus et nõ solũ sonꝰ: sꝫ vox dulcis et cantus glorio-
sus. ideo dicit spũssanctus sponse canti.ii.sonet vox tua i
auribus meis qꝛ vox tua dulcis et facies tua decoꝛa ꝛc.⁊
psal.dicit pꝛecinite domino in cõfessione. Itẽ in pectoꝛis
percussione fit digitoꝝ collectõ et,manuũ appositio in qº
notari põt operis satiffactõ ad quod admonem.eccle.ix.
quecũq põt manus tua instãter eperare qꝛ nec opuꝰ nec
sciẽtia nec sapia apud inferos quo tu pperas. qꝛ dicẽ in
fine cuilibꝫ illõ puer.vl. Date ei de fructibus manuũ su
arũ.Quartũ ẽ pter suã deuotã oꝛationẽ. qꝛ ipse deum
deuota oꝛatõe oꝛabat.vnde dicebat. deus pꝛopicius esto
michi pctõꝛi.deꝰ dicit quia põt solus peccata dimittere.

qui carnalia scz vicia vel exteriora suadere certat lepra i carne et cute hnt luxuriosi et male mulieres que liniunt et vngunt cutē suā vt suauis ⁊ tenuis appareat. vñ bern. cutis nitens et suauis sordidū ondit aim per lepram carnis optime significat peccatū luxurie. q2 lepra carnis facit carnē putridam. et dicit de luxuriosis ioelis. i. computruerūt iumēta in stercore suo. ¶ Octauū est peccatū ifidelitatis hoc ē lepra capitis. de qua dicit leui. xiii. vir siue mulier in cui⁹ capite lepra apparet ⁊c. Lepra capitis est peccatū ifidelitatis q̄ ē in mēte q̄ ē caput hoīnis iteriōris. ista lepra occupati sunt heretici et quodāmō hoines et mulieres in sortilegiis et carminib⁹ credentes. de istis pōt dici illud deu. xxvii. generatō eni peruersa ē ⁊ ifideles filii prouocauerūt me in eo qui nō erat de⁹ ⁊c. et post ea sequit pena eoꝝ. ignis succensus ē in furore meo. ¶ Nonū pōt dici peccatū desperatōnis. de ista lepra spūaliter leprosi fuerūt cayn et iudas proditor cayn qui interfecit abel fratrē suū iustū per inuidiā suā desperauit dicēs. de misericordia dei. maior ē īiquitas mea q̄ vt veniā merear gen. iiii. iudas ꝓditor qū vendidit dñm nostrū iesum christū iudeis suspendit se per desperatōnē ⁊ suspensus crepuit medius et diffusa sūt oīa viscera ei⁹. vt hēt actu. i. et sicut dicit beat⁹ hiero. dauid cadēte nemo superbiat: sz eo surgēte neō desperet. ¶ Decimū peccatū ē peccatū ingratitudinis. ista lepra leprosi fuerūt isti. ix. qui nō rediērūt reddere grās deo ex eo ꝙ curauit eos a lepra sua. certe igratitudo de bonis a deo sibi collatis magnū peccatū est iō dicit beat⁹ berñ. disce per singula bona deo gratias agere. Ingratitudo ē vent⁹ vrens siccans fontē pietatis rorē misericordie fluēta grē euacuatō meritorū dispersio virtutū deperditio bñficioꝝ. et eccle. xxix. dicit ꝙ peccator et ingratus dereliquerūt liberantē se. ¶ Ista quattuor vltima peccata significari pñt per quattuor leprosos qui sedebāt in itroitu samarie. vt hētur. iiii. re. vii. isti decē leprosi debēt venire ad christū qui sanat contritos corde et alligat cōtritōnes eoꝝ et debent a longe stare per humili

tatē ⁊ clamare debēt per fidei cōfessionē dicētes. iesu pre
ceptor miserere nrī. tu dico qui es misericors et plenꝰ mi
sericordia miserere nrī.i.mūda nos a lepra nrā.i.a pecca
tis nrīs. ¶ Tercium ē videre quō mūdauit eos.dixit eis.
ite ondite vos sacerdotibus et dū irent mūdati sūt. Jte a
cōtritōe ad cōfessionē.q2 ibi notatur vera cōfessio. ⁊ dū irēt
mūdati sūt.s. dū irent a cōtritōe ad cōfessionē ⁊ in ꝓposi
to cōfitēdi mūdati sūt.et hoc ē qd dicit psal.dixi cōfitebor
aduersum me.i. in corde meo firmiter ꝓposui confiteri et
tu remisisti impietatē peccati mei ⁊c. magna ē clementia
dei q2 cū ꝓposito cōfitēdi mūdatur hō a pctīs suis. De ista
mūdicia scz cōtritōis dicit dn̄s ozee.xxxvii. effūdam sup
vos aquā mūdā scz cōtritōis et mundabimini ab oībus in
quinamētis vestris. per cōtritōnē cum ꝓposito cōfitendi
mūdatur hō a pctīs:sed per oris cōfessionē ostenditur mun
datus esse ab illis. ¶ Quartuz ē videre quid significat ꝙ
vnus solus ad grām reddendā reuertitur cū oēs essent mū
dati.vere vnus grās agens reuertitur scz ille qui perseue
rat in bonis operibz vsq ad mortē et qui sollicitus ē sem
per post lepre sue curatōnē seruare vnitatez caritatis se
cūdū ꝙ dicit apo.ephe.iiii.solliciti seruare vnitatē spūssā
cti.vnus ergo refert grās.multi sunt mundati per cōtri
tionē et cōfessionē. et tn̄ nō sunt semper laudantes deum
neq manētes in mūdicia sua:sz redeunt ad vomitū pctō
rū sicut canis.vn̄ ꝓuer.xxvi. sicut canis redit ad vomitū
suū sic hō imprudēs ad stulticiā suā. et hoc significatur per
nouē istos leprosos qui dn̄m nō laudant post adeptā sani
tatē.ideo dicit dn̄s.decē mūdati sunt et nouē vbi sūt iter
li. ingratos quasi ignotos requirit:sz pauci remanent in
mūdicia sua.ido dicit dn̄s.ꝙ vnus redit grās agēs ⁊ dās
gloriā dō scz qui postq̄ percepit ꝙ curatus est a lepra.i.
a peccatis suis permanet in caritate dei et perseuerat in
bonis opibus.hic est vnus de quo dicitur.i.cor.ix.nescitis
ꝙ hii qui in stadio currūt.omnes quidē currūt sz vnꝰ ac
cipit brauiū eterne vocatōnis. et mat.x.dicit christꝰ qui
perseuerauerit vsq i finē scz in bonis operibz in caritate

dei hic salus erit .i. iste habebit vitā eternā quā nobis con
ceda ihesus christus amen.

¶ Dominica. xvi. sermo. xlviii.

Nemo pōt duobus dn̄is s̄uire 2c. mat. vi. ¶ In isto
euāgelio monz nos dn̄s ad tria. Primū ē vt deo
soli s̄uiamus ꝛ ꝙ illi soli s̄uire debemus. Scd̄m
ē vt oēm sollicitudinē corporis nostri a nobis amoueamus
et illā fugiamus ¶ Terciū ē vt regnū celoꝝ ꝛ iusticiā eius
prio q̄ramus. primū nota² cū dicit². nemo pōt duobꝫ dn̄is
s̄uire. s̄m cū dicit. nolite solliciti esse 2c. terciū cū dicit.
primū q̄rite regnū dei 2c. ¶ Primū ē vt illi soli s̄uiamus
vel s̄uire debeamus et ondit ꝙ illi soli s̄uire debemus. qz
nemo pōt duobus dn̄is s̄uire. verū ē qz nemo pōt simul et
semel dyabolo vel mūdo vel carni et viciis et deo creatori
suo in virtutibꝫ s̄uire. vn̄ iero. delicatus ē miles qui vult
gaudere cū mūdo et regnare cū deo scꝫ christo. et simili-
ter difficile ē immo impossibile ē vt presentibꝫ et futuris
quis fruat² bonis. et hic vētrē impleat illic mētē vt de de
liciis ad delicias trāseat ꝛ vt in celo et in terra appareat
gloriosus. vere nemo pōt duobus dn̄is s̄uire vt deo et dy
abolo. vn̄ apo .i. corin. x. nō poteritis bibere calicē domini ꝛ
calicē demonioꝝ scꝫ simul. Calix domi ē calix pn̄ie de quo
bibūt sancti. de isto dicit² mat. xx. vbi dicit christus filiis
zebedei beato iohāni et beato iacobo. potestis bibere cali-
cē quē bibiturus sum. dicūt ei possumus. dixit eis. calicē
meū bibetis 2c. Calix dyaboli ē calis peccati calix luxurie
calix ambitions et immūdicie. de isto bibunt luxuriosi. de
isto dicit² apoc. xvii. vbi dicit btūs io. vidi mulierē sedētē
sup bestiā. mulier pōt dici carnalis cōcupiscētia vel secu-
laris conuersatio q̄ sedet sup dyabolū qui dicitur bestia ꝑ
pter crudelitatē et erat mulier habēs calicē aureū in ma-
nu sua plenū abhominationū ꝛ immundiciaꝝ fornicatōis
eius. calix iste ē calix luxurie et dicit² aureus ꝑpter eius
delectationē exteriorē. et plenū dicitur abhominationū ꝛ
immūdiciarū ꝑpter eius fetorez ꝛ vilitatē. et ideo nemo
pōt duobus dominis seruire simul. vt deo et dyabolo: vel

deo et mōdo vel deo ⁊ carni. vere nemo pōt seruire duobꝰ
dominis. et hoc ꝑpter dn̄oꝝ cōtrarietatē et officioꝝ diuer
sitatē vt deo et diabolo. qꝛ isti duo deus et diabolus sunt
omnino discordes et penitus aduersantes. qꝛ quod vnus
precipit alius dissuadet. et qđ vni placet aliꝫ displicet. ip
si aduersantꝰ sicut lux et tenebre et sicut iusticia et iniu
sticia. vn̄ apost. i. cori. vi. que ē participatō iusticie ad ini
quitatē. aut que est societas lucis ad tenebras aut q̄ ē cō
municatio christi ad belyal. preterea oīno discordes et ad
uersantes sunt sicut bonū et malū. qꝛ deus bonus ē et om
ne bonuꝫ vult. vn̄ math. x. nemo bonus nisi solus deus: scꝫ
bonitate essenciali et ipse vult oēs saluos fieri. sicut dicit
aposto. i. thi. ii. scꝫ diabolus malus est et omne malū: vult
oēs perdere. luce. xiiii. de ipso đꝛ. venit vir malus et rapit
verbū qđ seminatum est in corde iusti. preterea ipse vult
oēs ꝑdere. ipse est fur de quo đꝛ math. x. fur non venit nisi
vt furetur et mactet et ꝑdat. et sicut đꝛ abacuch. i. incras
sata ē pars et cibus eius electus. et ꝑpter hoc expādit sa
genā suā et semꝑ interficere gētes nō parcet. preterea ip
si aduersantꝰ tanq̄ crudelitas et benignitas et mīa et in
misericordia vere dn̄s plenus ē mīa et benignitate in reci
piēdo festinānter peccatores ad penitētiā et ad suā mīām
vt patet in beata magdalena luce. vi. et in filio ꝓdigo lu
ce. xi. ideo đꝛ ioe. ii. conuertemini ad dn̄m deū vestrū quo
niā benignus et misericors est ⁊c̄.

Crudelitas diaboli ostenditꝰ in tribus.

Sed ipse diabolus immisericors ē et crudelis. vn̄ iere.
vi. crudelis ē ⁊ nō miserebitꝰ. vere diabolus crudelis ē et
immisericors. et ōn̄ditꝰ sua crudelitas in tribus. Primū
est qꝛ seruis suis in introitu seruicii sui aures ⁊ nasū pre
scindit ⁊ eis oculos maxime dextros eruit: aures ⁊ nares
precindit. vn̄ exo. xxiii. nasum tuū ⁊ aures tuas precidā
et qui remāserit gladio ipsi filios tuos capiēt. i. opa tua
et denudabūt te vestimētis tuis. i. virtutibus bonis qui
bus eras īdutꝰ an̄ peccatū tuū. Similiter ocl'os dextros
eruit ⁊ illud bn̄ figuratū ē. i. reg. xi. vbi legitꝰ q̄ naas am

monites pugnare cepit aduersus iabes galaad ad naas ãmonites. dixerũt aũt oẽs viri iabes galaad ad naas ãmonites habeto nos federatos et seruiemus tibi. et rñdit ad eos naas ammonites. in hoc feriã vobiscũ fedus vt eruaꝫ omniũ vestrũ oculos dextros. Naas serpẽtinus interpretat᷑ et significat dyabolũ qui omnibꝫ seruis suis in introitu seruicii sui prescindit aures cordis ne audiãt loqui de deo nec predicãtes predicatores de penis inferni ⁊ gloria paradisi. et eruit oculos cordis dextros ne videãt se defẽdere ⁊ ne respiciãt gaudia paradisi vel eterna q̃ fecit eis amittere et aliqñ dextros ⁊ sinistros eruit ne possint respicere eterna suplicia inferni q̃ facit eis acquirere p peccata q̃ sugerit eis et q̃ facit eis hoc facere. et hoc optime significatũ est iudi. vi. vbi dicit᷑ ꝙ apprehẽderũt philistei sansonẽ per quos significant᷑ demones ⁊ eruerũt oculos eius. Secũdũ est in hoc ꝙ nũꝗ dat requiẽ seruis suis hic neqꝫ in futuro. vñ iere. xvii. seruietis diis alienis qui non dabũt vobis requiẽ die ac nocte. sꝫ dñs dat in fine seruis suis requiẽ eternaꝫ. vñ math. xi. dicit cñstus. venite adme oẽs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiã vos et inuenietis requiẽ aiabꝫ vestris. Terciũ est q2 oẽs seruos suos qui seruiũt ei vsqꝫ ad mortẽ in fine ad patibul ũ inferni suspẽdit et p stipẽdiis seruiciorꝫ suorꝫ mortẽ eternã eis habere facit. vñ aposto. ad ro. vi. stipendia enĩ peccati mors scꝫ eterna. sꝫ deus seruis suis dabit coronã vite eterne p seruicio. vñ ysa. lxxi. dabit nobis dñs coronam glorie pro seruicio. siue p cinere ⁊c. Certe stultissimus est qui seruit dyabolo tã crudeli. sꝫ ei seruiunt surbi inuidi ⁊ oẽs peccatores. q2 sicut d2 ro. viii. qui facit peccatũ seruus est peccati. i. dyaboli qui tot᷒ ẽ in pctõ. Istis gº duobꝫ dñis ita aduersãtibꝫ scꝫ deo ⁊ dyabolo nemo põt bñ seruire simul. vñ ysa. xxviii. coangustatũ ẽ stratũ scꝫ cõsciẽtie ita vt alt' decidat q2 lectus cõscie nõ põt simul recipe christũ spõsum suũ ⁊ diabolũ adulterũ ⁊ palliũ breue scꝫ caritatis vtrũqꝫ copire ñ põt. Itẽ neq̃ põt simul mõdo ⁊ deo seruire vñ d2 hic. ñ potestis dõ seruire ⁊ mãmõe. i. diciis vt dicit glo. q2

mãmona syrá lingua sũt diuitie quibꝫ seruire ẽ deum ne
gare qꝛ sicut dicit glosa sup illud. auaricia est idolorũ ser
uitus qꝛ auaro denarius ẽ deus. neõ põt duobus dñis ser
uire scꝫ dõ et diuiciis mũdi ꝓpter dei ⁊ diuitiaꝝ cõtrari
etatẽ. qꝛ isti duo dñi aduersant᷑ tanq̃ veritas et falsitas.
qꝛ deus veritas ẽ. vñ io. xiii. ego sũ via veritas et vita: sꝫ ĩ
mũdo nõ ẽ nisi falsitas et vanitas. vñ osee. iiii. nõ ẽ scia dĩ
in terra. et isa. xvi. corruit veritas ĩ plateis. et eccl. i. vidi
cuncta sub sole et ecce vniuersa vanitas et afflictõ spũs.
Itẽ aduersant᷑ tã q̃ fidelitas et ĩfidelitas. qꝛ deꝰ fidelis ẽ
in oĩbꝫ ꝓmissionibꝫ et ĩ oĩbꝫ opibus suis. vñ psal. Fidelis
deꝰ ĩ oĩbꝰ verbis suis ⁊c. ⁊ apo. i. cor. ix. fidel' ẽ deꝰ qui nõ
ꝑmittit vos tẽtari supra id qd̃ potestis ⁊c. sꝫ mũdus infi
delis ẽ et falsus ipse multa ꝓmittit seruis suis et de pro
missis parũ aut nichil curat. et illd̃ optime figuratuꝫ est
geñ. xxix. vbi dicit᷑ φ iacob seruiuit laban septẽ ãnis pro
rachele et dedit ei liam. ⁊ geñ. xxxi. dicit iacob laban per
xx ãnos seruiui tibi in domo tua et ĩmutasti mercedeꝫ. x.
vicibus. Laban cãdidatõ ĩterpretat᷑. et significat mũdũ ĩ
quo ẽ cãdidatio exterius et fl̃itas ĩterius ⁊ ĩfidelitas. vñ
multa ꝓmittit sꝫ parũ dabit. vñ eccle. xx. exigua dabit et
multa improperabit. Preterea ĩfidelis ẽ qꝛ in fine seruis
suis de oĩbꝫ illis q̃ aquisierũt in seruitio suo nichil porta
re ꝑmittit. vñ iob. xxvii. diues cũ dormierit nichil secũ af-
feret aperiet oculos et nichil ĩueiet. et eccl. v. sicut egres-
sus ẽ d̃ vtero matris sue sic reuerte᷑. et nichil afferet d̃ la
bore suo. stultissimi sũt qui ſuiũt tali dño. sꝫ isti dño ita
falso ſuiũt auari cupidi ⁊ vsurarii: sꝫ istis duobꝫ dñis. s.
deo et mũdo neõ põt simul ſuire. qꝛ sicut d̃r colloc. v. que
est pars fidelis scꝫ christi cũ ĩfideli. i. cũ mũdo. Itẽ nemo
põt dõ seruire et carni. qꝛ deus ⁊ caro aduersant᷑ tanq̃ so
brietas ⁊ superfluitas qꝛ deus vult illos qui ſuiũt ei in
sobrietate cibi ⁊ potꝰ. vñ apo. ad thi. i. sobrie ⁊ pie ⁊ iuste
viuamꝰ ĩ hͦ seculo. s. nos qui ſui dĩ sumꝰ. et i. i. cano. pe.
v. sobrii estote ⁊ vigilate ⁊c. sꝫ caro vult sepe φ ſui sui ser
uiãt ei ĩ supfluitatibꝰ ciboꝝ et potuũ. vñ ſui carnis. s. gu-

150

losi carnales dicūt ysa.xxii. comedamus et bibamus cras eni moriem. preterea aduersant tanq̄ mūdicia ⁊ immūdicia q2 dn̄s vult q̄ fui sui sint mūdi et q̄ fuiāt ei in mūdicia cordis et corporis.vn̄ ipse dicit in psal.ambulās in via immaculata hic michi mistrabat.et ysa.lii.mundamī qui fertis vasa dn̄i scʒ mistri dei. sʒ caro vult sepe q̄ fui sui fuiāt ei in immūdiciis suis vt in luxuria ⁊ hmōi.sʒ sicut dicit apo.ro.vi.sicut exhibuistis mēbra vestra fuire immundicie.i.luxurie et iniquitati ad iniquitatē. ita exhibete nūc mēbra vestra fuire iusticie in sanctificationē.et. iiii. reg.xxii.dicit de manasse.qui fuiuit immūdiciis quibus fuiuit pater eius.Manasses obliuio iterpretat et significat luxuriosos qui p̄ immūdicias suas deū dereliquūt et obliti sunt dei creatoris sui.sicut dicit deu.xxxii.deū qui te genuit dereliquisti ⁊c̄. ite qui fuiūt carni ī imūdiciis suis eternaliter dānabūt.vn̄.ii.pe.ii.si angelis peccātibʒ deus nō pepcit:sʒ rudētibus īferni detractos in carcerē cruciādos tradidit in iudiciū refuari.nouit g pios de tētatiōe eripe iniquos in die iudicii refuari cruciādos:magis aūt eos qui post carnē in cōcupiscēcias ambulant ⁊c̄. Stulti g° sunt qui fuiūt carni. deo g° debemus fuire q2 nemo pōt duobʒ dn̄is fuire scʒ qui sibi aduersant. Itē p̄pter cōtrarietatē fuicioꝝ suoꝝ.q2 fuiciu mūdi et dyaboli durū est et graue.vn̄ eccl.xxvii.iugū enī illius scʒ dyaboli vel mūdi vel carnis ē frenū et vinculū eius vinculū ferreū.et in psal. sicut honus graue grauate sunt sup me iniquitats mee ⁊c̄. vere graue ē honus peccati in tātū q̄ firmamētū nō potuit illud sustinere.vn̄ lu.x.videbā sathanā quasi fulgur decelo cadētē ⁊c̄.et iō dicit hebre.xii. deponētes omē pōdus ⁊ omne circūstās nos pctūm curramus ad p̄positū nobis certamē ⁊c̄. Itē plenū est eterna dānatiōe.vn̄ apoc. viii. ve ve ve habitātibus in terra ve supbis seruis dyaboli ve auaris ⁊ cupidis qui sunt fui mūdi: ve gulosis et luxuriosis qui sunt fui carnis . fuiciū dei est leue et dulce ⁊ plenū magna remuneratōe. et iō fuire debemus deo soli et h° p̄pter tria. Primū ē q2 fuicū suū est

leue et suaue. vñ math. xi. iugũ eni meũ suaue ē et bonus meũ leue. vere leue ē dei seruiciũ ad penaꝝ iferni et purgatorii cõpatõnē. de purgatorio dicit beat⁹ aug. despicitur ille ignis purgatorius q2 trãsitorius ē: sꝫ attēdere debēt hoies ⁊ scire. q2 crudelior sit ꝙ aliqua pena que possit hic ei cõparari. de igne iferni d2 isa. vltio vermis eoꝝ non morietᷣ. Scõm ē q2 plenũ ē leticia in pñti et cõsolatõne. et iõ dicit psal. seruite dño in leticia. id est scđꝫ multitudinē doloꝝ meoꝝ consolatões tue letificauerũt aiaꝫ meã. Terciũ ē q2 plenũ ē magna remuneratõe. i. eterna iocunditate. vñ mat. xxv. dicit dñs bono seruo. serue bone et fidelis ītra in gaudium dñi tui. et isa. lxv. ecce serui mei comedēt ⁊ vos esurietis serui mei bibēt ⁊ vos sitietis. ecce serui mei letabũtᷣ ⁊ vos cõfũdemĩ. serui diaboli mundi et carnis. et iõ soli deo seruire debem⁹ et h° ē qđ d2. i. regũ. viii°. preparate corda vrã dño et illi soli seruite. sꝫ q̇ vult ei seruire bene debet oēm sollicitudinē carnis remouere. Scđm ē vt oēm sollicitudinē carnis a nobis remoueamus et h° notatᷣ cũ dicit. nolite solliciti esse dicentes ⁊c̃. Sed notanđ est ꝙ duplex ē sollicitudo. prima ē spũalis. secũda est secularis prima ē bona et appetēda. scđa ē mala et ꝓhibenda et iõ est fugienda.

Sollicitudo spũalis bona triplex.

Prima triplex ē in preparatõe cordis sui ⁊ in opatõnibus bonis. de ista preparatõe dicit eccle. qui timēt deum preparabũt corda ⁊c̃. sollicitus dꝫ esse hõ vt cor suũ preparetᷣ ⁊ mũdetᷣ tãꝙ vas mũdũ p cordis cõtritõnē aut tãꝙ ifirmus vt purgetur p bonã potatõnē. de ista sollicitudine d2. ii. cori. vii. scđm deũ cõtristaui vos tãꝙ in vobis opat⁹ sollicitudinē bene operãdi et cor vestrũ bene preparandi. et thi. ii. cura teipsum sollicite ⁊ ꝓbabiliter deo exhibere operariũ icõfusibilē recte tractãtē verbũ veritatis vt scꝫ sine errore sine appetitu laudis huãne sine adulatõe sine auaricia tractetᷣ. Scđa ī ꝓfectu boni ⁊ i operib⁹ mĩe pacis et pietatis de ista d2 lu. x. martha martha sollicita es ⁊c̃. sic̃ dicit btũs aug. martha sollicita fuit quo° pasceret

dn̄m. de ista sollicitudine dr michee.vi. īdicabo tibi hō q̄d tibi sit bonū ⁊ q̄d requirat dn̄s a te vtiq3 facere iudiciū ⁊ iusticiā et diligere miam et sollicite ābulare corā deo tuo Tercia est in custoditōe aīe sue ab omi pctō et in vnitate fraterne caritatis.vn̄ deu.iiii. custodi aīam tuā sollicite. et ephe.iiii.solliciti sitis seruare vnitatē spūs in vinculo pacis.prima ē icipientiū.scda pficientiū. tercia perfectorū.vn̄ aposto .colloc.iii.sup oia caritatē habete q̄ ē vīculū perfectōis. Scda ē secularis q̄ siliter ē triplex.

Sollicitudo secularis mala triplex.

Prima est in ornatu verbor vt in aduocatis et predicatoribꝰ multis. de ista dr lu.xi.nolite solliciti eē q̄d rndeatis aut q̄d dicatis ⁊c̄. Scda ē in cibis et potibꝰ. Tercia est in vestimētis. de vtraq3 dr hic. nolite solliciti esse dicentes q̄d māducabimꝰ aut q̄d bibemꝰ aut quo operiemr. de ista triplici sollicitudie pōt dici illud qd dr.i.cori.vii. preterit figura huius mūdi volo vos esse sine sollicitudine sc3 verbor ornatorū cibor potuū et vestimētor. Certe multi religiosi iterficiūt aīas suas per istā sollicitudinē. vn̄.i.mach.vltio habetr q̄ symon machabeꝰ interfectꝰ ē in castro doch. Doch interpretatr sollicitudo et symon obediēs. Ista sollicitudo ad iutiles cogitatōes aīm trahit ⁊ cōsciētiā quiescere n̄ permittit.vn̄ iere.xlix.dr. turbati sūt in mari.i.in mūdo pre sollicitudine . istā triplicē sollicitudinē secularē fugere dēmꝰ. et istā phibet hic dn̄s dicens nolite solliciti esse ⁊c̄. sed omnē sollicitudinē nrā3 dēmꝰ i deo pūcere quoniā ipsi cura ē de nobis.sic hētur.i.pe.v.⁊ in psal.ego aūt mēdicus sum et pauper et dn̄s sollicitꝰ ē mei.tāq̄ mater de filio vt illū nutriat ⁊ tāq̄ medicus de ifirmo vt illi sanitatē conferat. et tanq̄ pastor de oue sua vt illa bn̄ custodiat. vere sollicitudinē carnis dēmus a nobis remouere et hꝰ pbat dn̄s duabꝰ rōibꝰ.prima ē q2 qui dat qd maiꝰ ē. et qd minꝰ ē dabit.vn̄ dicit.nōne aīa plꝰ ē q̄ esca ⁊ corpꝰ plꝰ q̄ vestimētū. scda ē q2 q̄ dat necessaria his q̄bꝰ n̄ assimilar vt volatilibꝰ celi multo fortiꝰ his hoībꝫ fctis ad imagīe3 suā.vn̄ dicit.respicite volatilia celi q̄

non serunt neq3 metunt. et pater vester celestis pascit ea.
Tercium est vt prio regnū dei q̄ramus et iusticiā eius. et
hoc notat᷒ cū dicit᷒ hic. primū q̄rite regnū dei. glo. regnū
dicit᷒ primo bonū quod debemus q̄rere. spe: fide: et kari-
tate. Nota q̄ debemus regnū dei primū q̄rere et an̄ omia
cordis intētōe et deuota oratōe et cordis mortificatiōe. et
hoc ꝑpter ei9 stabilitatē ꝛ ꝑpter vite eternitatē ꝛ ꝑpter
transquilā plenitudinē et ꝑpter totius boni ihitatiōe q̄
ibi ē. vn̄ dicit greg. in regno celoꝝ nichil deest nichil obest
nichil desinit nichil ē exterius qd̄ appeta᷒: nichil iterius
qd̄ fastidiat᷒ totū qd̄ amat᷒ ibi habet᷒: qd̄ desiderat᷒ adest
Querite primū g° regnū dei et iusticiā eius q̄ ē in pecca
ti punitōe et in dei dilectiōe et in ꝑximoꝝ cōpassiōe et in
sctōꝝ imitatōe et in eoꝝ q̄ cristus precepit obßuari. et h°
habito omīa vtilia expediētia ad vitā eternā et necessaria
adiciēt᷒ vobis deū diligētibus et mūdū cōtēnētibus eter-
na q̄rentibus et vobis pn̄iam agētibus. q̄rite g° primū re-
gnū dei ꝛc. mat. vii. q̄rite et inuenietis. q2 qui q̄rit inue-
nit. Rogemus g° ipsum cristū vt det nobis hic ita regnū
celoꝝ q̄rere vt possimus illud sine fine inuenire Amen.

Dominica. xvii. sermo. xlix.

Cum appropinquaret ihesus porte ciuitatis ec-
ce defūctus efferebat᷒ filius vnicus matris sue
lu. vii. In isto euāgelio ad p̄ns tria possum9 cō-
siderare. Primū ē quid p istū adolescētē mortuū significa-
tur. Scd̄m ē qui sunt portitores qua° a quibus effereba᷒
Terciū ē quo° resucitat᷒. primū notat᷒ cū dicit. cū appro-
pinquaret ihūs ꝛc. Scd̄m cū di᷒. efferebat᷒. terciū cū d2. cum
vidisset ihūs matrē eius flētē sup eū mia motus dixit. no-
li flere. et tetigit mortuū ꝛc. Primū g° est videre quid
per istum adolescētē mortuū significat᷒. Et sciēdū q̄ qui-
libet existēs in pctō mortali. et hoc ꝑpter qua°. Primū
est ꝑpter visus cordis execationē. q2 sicut ille qui mortu-
us ē morte nature nō videt: s3 priuat᷒ visu oculoꝝ capitis.
Ita p peccatū mortale priuat᷒ et execa᷒ hō visu oculoꝝ cor
dis. q2 dicit᷒ sapi. ii. execauit eos malicia eoꝝ. de ista ceci-

tate quere in illo sermōe. Cecus sedebat secus viā 2c̄. pec
catori sic excecato dicit apo. ephe.v. surge qui dormis et
exurge a mortuis .i. a morte peccati. et illuiabit te christꝰ
.s. luine sue grē. Scd̄z ē ꝓpter motus amissionez. q2 sicut
ille qui mortuus ē nō pōt se mouere ad faciendū aliqđ bo
nū opus. ita ille qui mortuus ē morte pcti non pōt se mo
uere ad faciendū aliqđ opus meritoriū. vnde exo. xv. fiāt
imobiles quasi lapis 2c̄. Terciū est ꝓpter sensus carētiā.
q2 sicut mortuus puncturā nō sentit nec aliquē dolorē sic
ille qui mortuus ē morte peccati nō sentit puncturā pcti
nec eius dolorē cū in pctō mortali possit aliqn̄ sentire ma-
gis de dolore et labore q̄ꝫ de delectatōe. vnde ꝓuer. xxiii.
vulnerauerūt me scz demōes 7 nō dolui traxerūt me 7 n̄
sensi. preterea nō sentit pcti fetorē nec christi odorē. vnde
bern̄ qui nō sentit odorē tuū christe mortuus ē aut fetidꝰ
Quartū ē ꝓpter rigorez. vn̄. iii. re. xiii. dicitur ꝙ manus ie
roboā iriguit super altare. visum cordis abstulerūt sup-
bia et odiū ꝓprie et īuidia. motū aufert accidia sensū gu
la 7 luxuria rigorē facit auaricia q2 auari hn̄t manus ari-
das ad dādū ꝓpter ista quattuor. per istū mortuū morte
nature significatur pctōr qui ē mortuus morte culpe.

Mors triplex.

Et sciendū est ꝙ triplex ē mors. Prima nature. Secunda
culpe. Tercia iehēne. prima ē cōis oībus. secūda conuenit
mortaliter peccātibꝰ. tercia pctōribus in pctō mortali de-
cedētibus. prima est amara. scđa amarior. tercia amarissi-
ma siue pessima. de prima đr. i. re. xiiii. vbi dicit mulier te
guas ad dauid. omnes morimur et quasi aq̄ dilabimur in
terrā que nō reuertūtur. et eccle. xli. o mors q̄ꝫ amara ē me-
moria tua hoī iniusto et pacē nō habēti. vere amara est in
auditu amarior in visu sed amarissima in gustu. de secun
da dicitur eze. viii. aīa que peccauerit ipsa morietur 2c̄. et ro.
viii. si scđm carnez vixeritis moriemini. de tercia in psal.
mors pctōrū pessima 2c̄. et apoc. iii. qui vixerit sic vestietur
vestimētis. Itē per istū adolescētez mortuū morte nature
significatur quilibet peccator qui mortuus ē morte culpe q̄

[illegible]

est separatio aie a suo creatore. vñ aug. sicut corpus mortuũ est recedẽte aĩa a qua est eius vita. ita aĩa recedente a deo a quo est eius vita mortua est. ista morte morit aĩa per delicias carnis sue vt p pctã gule ꝛ luxurie. vñ. i. thi. i. dicit ꝙ vidua in deliciis viuẽs mortua ẽ: aĩa misera q̃ p delicias et pctã carnis mortua ẽ: morte culpe. vidua dr. qr derelinquit spõsũ suũ scʒ christũ ꝑpter dyabolũ adulterũ. delicie carnis et pctã carnis fuerũt causa cõbustionis et destructiõis sodome. supbia saturitas panis et ociũ ꝛc. Certe p peccatũ gule et luxurie maxie fuit mortuus ille adolescẽs de quo legit lu. xv. vbi dicit ꝙ hõ quidã habuit duos filios et dixit adolescẽtior patri suo. da michi portionẽ substãtie tue q̃ me cõtingit. postea dr ꝙ dissipauit eã viuẽdo luxuriose. ibi dr ꝙ qñ rediit ad patrem dixit ei pater. mãducemus ꝛ epulemur: qr filius meꝰ mortuus erat et reuixit ꝛc. Itẽ p peccatũ odii ꝛ rãcoris ꝛ discordie mortuus ẽ hõ morte culpe. vñ. i. io. iii. qui nõ diligit manet in morte ꝛc. Similiter qui manet in aliqͦ pctõ mortali mortuus ẽ morte culpe. Itẽ morit homo morte culpe p peccatũ cogitatõis aduerse. vñ sapi. i. peruerse cogitatões separãt a deo qui ẽ vita aie. Itẽ p peccatũ locutiõis male vt p mẽdatia ꝛc hmõi. vñ sapi. i. os qd mẽtit occidit aiãm. Itẽ per peccatũ operis inhonesti et mali. sicut dictũ est supius. et ista tria significant per tres mortuos quos dñs suscitauit. sicut dicit glo. p filiã archisinagogi quã in domo suscitauit. vt habet luce. viii. peccatũ in cogitatiõe significat p istum adolescẽtem quẽ suscitauit in porta. i. in verbo. peccatũ locutõis significat. per lazarũ quẽ suscitauit de monumẽto. vt habet io. xi. significat peccatũ opis. vñ dicit glo. tres mortuos suscitauit dñs. filiam archisinagogi in domo. in cogitatiõe vnicũ filiũ matris in porta. i. in verbo. lazarũ i monumẽto. i. i opere. o q̃ malũ ẽ peccatum qd istas iterficit aias imo corpus ꝛ aiaʒ. et iõ appellatur rũphea bis acuta. eccle. xxi. quasi a facie colubri fuge peccatũ ꝛc. postea sequit dẽtes eiꝰ dẽtes leonis iterficiẽtes aias hoim q̃si rũphea bis acuta scʒ ois iniquitas qr corpꝰ ꝛ

153

animā interficit 2c. ¶ Secundum est videre qui sunt isti portitores a quibus efferebat' iste mortuus ex̄ portaꝫ vt ibi sepeliat' scꝫ peccator. isti portitores pn̄t dici mali mores vel mala desideria vel immunda que trahunt hominē ad sepulturā inferni. vel possumus dicere ꝙ quaͦ' sūt portitores qui portāt hominē peccatorē ex̄ portā paradisi ad sepulturā inferni et faciūt eū manere ibi. Primus pōt dici peccati delectatio. vn̄ gen̄. iii. dr ꝙ mulier vidit lignuꝫ ꝙ esset bonū et ad vescēdū suaue pulchrū oculis aspectu delectabile tulit ⁊ comedit. et tren̄. i. dederūt preciosa scꝫ pro modica delectatōe. certe mala ē peccati delectatio. qr sicut dicit beatus aug. pn̄s delectatio nō saciat: preterita nō delectat. futura cruciat. Secūdꝰ pōt dici fiducia diu viuēdi. vn̄ dixit serpēs mulieri. gen̄. iii. nequaꝙ moriemini stultus in hoc cōfidit. vn̄ dr iac. x. que est vita mea nisi vapor ad modicū parēs et deinceps exterminabi' et eccl. x. hodie rex cras eni morie' 2c. et iō dr eccl. v. nō tardes cōuerti ad dn̄m et ne differas de die in diē subito venit ira dn̄i scꝫ mors ⁊ iudiciū et in tēpore vīdicte dispdet te. Tercius est nimia spes siue presumptio de mīa dei. vn̄ dicunt multi miseri. dn̄s nunꝙ fecit me vt dānet me. verū est sed malicia tua et peccatū tuū te dānat. contra hoc dr eccl. v. de ꝓpiciatu peccatoꝝ. noli esse sine metu et ne addas peccatū sup peccatū. et ne dicas magna ē miseratio dn̄i multitudinis peccatoꝝ meoꝝ miserebi' 2c. misericors ē dn̄s erga illos qui faciūt hic penitētiā. similiter iustus ē bn̄ puniēs pctōres q̄ nolūt hic face penitētiā. certe iniustus essꝫ iudex si dimitteret pctōrē cū inueniret ⁊ latrociniū cū eo si de illo bonā iusticiā nō faceret. ita iniuste ageret dn̄s q̄ est iustus iudex si pctōrē bn̄ nō puniret q̄ noluit hic facere aliꝙ penitētiā. et iō sequit' in p̄dicta auctoritate. eccl. v. mīa eni ⁊ ira ecce iusticia cito ab illo ꝓximat ⁊ in pctōres respicit ira illius. ¶ Quartus est obliuio bn̄ficioꝝ creatoris sui. et maxime passiōis christi. vn̄ deutero. xxxi. deū qui te genuit dereliquisti 2c. et in psal. cōquerit' dicens. obliuioni datus sum tanꝙ mortuus a corde. et ideo dicit'

ecclesi. xxxix. gratiā fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit aiam suā p te vt scz aiaz tuā liberaret a morte iferni. Isti quasi portitores portāt aiam ex ciuitatē huius mūdi et ex portā padisi ad sepulchrū iferni vt sepeliat cū diuite epulone. de quo dicit lu. xvi. mortuus ē diues et sepultus est in iferno. ¶ Terciū ē videre a quo suscitat. et sciendū ē q per dei grām. vñ dicit hic. cū vidisset ihūs matrē mia motus dicit illi. noli flere: et tetigit loculū etc. Mater istaē sancta eclia q̄ est mater cuiuslibet fidelis. et licet sit collecta ex multis tñ mater ē et vnūquēq pctōrē sicut filiū vnicū deflet. Loculus ē peccādi cōsciētia obdurata in peccato. sed tāgit dñs loculū cū cōsciētia pctōris tangit timore mortis vel timore iudicii vel timore penaꝝ iferni. vel possumus dicere q tripliciter tāgit dñs cōscienciā pctōris scz flagello aduersitatis: verbo predicatōis: gratia cōsolatōis vel inspiratōis. de pmo iob. xix. miseremini miseremini saltem vos amici mei. q2 manus domini tetigit me. et hiere. i. vbi dicit. misit dñs manū suā et tetigit os meū. et dixit dñs ad me. ecce do verba mea in ore tuo etc. de tercio pōt dici illud dani. viii. cūq loqret ad me angelus prolapsus sum pnus in terrā et tetigit me et statuit me i gradu meo ad hūc tactū sepe surgit hō. quod significat. iiii. re. v. ad tactū angeli surrexit helyas. et actu. xii. erat petrus dormiens etc. ad tactū cōsciētie recedit turba carnaliū voluptatum et cohercet et sic mēs ad se reuersa deo vocāte ad vitā reuertitur dicēte. surge ad penitētiam.

¶ Surgere debemus ad quattuor.

¶ Et sciēdū q ad quatuor debet surgere aia q̄ vult esse resuscitata a morte peccati ¶ Primū ē deū qrēdū. vñ cāti. iii. dicit sponsa. surgā scz a pctī lecto et circuibo ciuitatē scz cōsciētiā meā p vicos et plateas et qrā quē diligit aia mea scz cristū. Et quō debet cristus qri: q2 cū gemitibus et suspriis et lachrymis. quere in sermone. vii fili quid fecisti nobis sic. ¶ Secundū est ad pctā sua cōfitēda. vñ dicit hic. adolescēs tibi dico surge. et resedit qui erat mortuus. interli. in trina cōtritōe reuiuiscens et cepit loqui. i. mani-

festare: loqui peccatū ē seipsum manifestare. vel manife-
ste loqui peccatū ē seipsum manifestare per verā cōfessio
nē. et tūc tradidit illū matri sue. s. eccie sancte. tūc matri
eccie reddit' qn̄ iudicio sacerdotis cōmunicatōi eccīe red
dit'. ad peccata sua cōfitendū dꝫ surgere sicut filius ꝓdi
gus. qui dixit lu. xv. surgā et ibo ad prēm et dicam pater
peccaui ꝛc. ecce cōfessio. ¶ Terciū ē ad pniam fortiter faci
ēdū. vn̄ isa. lii. cōsurge cōsurge iduere fortitudīe tua syon
ꝛc. O syon. i. o aīa fidelis speculatōis q̄ oculis mētis debu
eras speculari celestia et etiā creatorē tuū cōsurge a mor
te pcti et simul ab oībus viciis ad pniaꝫ fortiter faciēdā.
Certe per miaꝫ suscitat' pctōr a morte peccati ad vitā grē
vn̄ eze. xviii. si impius egerit pniam de oībus q̄ operatus
est vita viuet et nō morietᵘ. ¶ Quartū est ad deū vidēdū
et ad gaudiū paradisi percipiēdū. vn̄. iii. re. xix. dixit āge
lus helie. surge comede adhuc restat tibi grādis via ꝛ cū
surrexisset comedit et bibit et ambulauit in fortitudineꝫ
cibi illius. xl. diebꝰ et. xl. noctibus vsqꝫ ad mōtē dei oreb.
vbi vidit dn̄m et cāti. i. dicit spōsus spōse. surge ꝓpera a-
mica mea colūba mea formosa mea ꝛ veni. s. ad gaudia pa
radisi. ad illa gaudia ꝓducat nos iesus christus amen.

¶ Dominica. xviii. sermo. l.

Cum inuitatus fueris ad nuptias vade ꝛ recūbe in nouissimo loco ꝛc. lu. xiiii. In istis verbis ad presens tria possumꝰ considerare. ¶ Primū ē q̄ sunt ille nuptie ꝛ qui sūt illi qui ad istas nuptias sūt vo cati ꝛ quō debēt eē parati illi qui ad nuptias debēt veire Scdꝫ ē videre q̄s ē iste locus nouissimꝰ i q° vocati debēt recūbere. ¶ Terciū ē videre quis ē ille hō quē debent re cūbētes in nouissimo loco hēre ¶ Primū ē videre que sūt ille nuptie. Et sciendū ꝙ due sunt nuptie. prime sūt pnie hec signate sunt per nuptias iohānis euāgeliste. de istis dr io. iii. nuptie facte sūt in chana galilee. i istis nuptiis mutat' aqua tribulatōnis in vinū leticie ꝛ exultatōis. ad istas nuptias vocantur vere penitentes. vn̄ mat. xi. dicit christus. venite omēs qui laboratis et onerati estis ꝛ ego

reficiam vos. ⁊ ysa.lv.dicitur. omnes sitiētes salutē aīma rū vestrarū venite ad aquas tribulatōis et pñie. spāliter ad istas nuptias vocat dñs omnes penitētes. vñ luce.v. dicit christus.nō veni vocare iustos: sz peccatores ad pe[n]itētiā ⁊ ad nuptias pñie ⁊ grē ⁊ h[o]c per predicatōes ⁊ i[n]spiratōes ⁊ tribulatōes et p bñficiorum largitiones. ⁊ hoc quere in illo sermone. hō quidā fecit cenā magnā ⁊c. Secūde nuptie sūt eterne glorie. de istis dr apoc.xxx.beati qui vocati sūt ad cenā nuptiarū agni hoc ē ad gloriā eternā iste nuptie erūt qn spōsa scz quelibz fidelis aīa cōiuncta erit cū christo spōso suo in celis.ab istis nuptiis expellitur īformis aīa p peccatū.sz certe pauci sūt electi ad illas nuptias.mat.xxii.dr q multi sūt vocati scz ad pñiaz sed pauci sūt electi ad eternā gloriā. In istis nuptiis glorie mādučabit hō panē angelorum.sicut dr in psal.et sicut dr luce.xiiii.beatus hō qui māducabit panē in regnū celorum. in istis nuptiis erit vinū sine fece.i.leticia sine dolore. vnde ysay.xxv.dr q dñs exercituū faciet cōuiuiū pinguiū vindemie defecate quasi dicat ibi erit vinum sine fece.i.gaudiū sine dolore.vñ ysa.xxv.gaudiū et exultatōnem obtinebunt ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus ab eis.multi sunt ad istas nuptias vocati multis moīs sz certe multi sunt qui se excusāt ad istas nuptias veire sicut fecerunt illi tres de qbz dr luce.xiiii. quorum primus dixit villā emi ⁊ necesse hēo videre illā:habe me excusatū.i hoc q dixit emi notatur amor dñandi et supbia qr supbi volūt hrē dniū sup alios.sz sicut dr ī psal. nō habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. secūdus dixit:iuga boū emi quiq et eo probare ea ⁊c.in hoc q dixit eo et allegat se hrē quiq iuga boū.notatur cupiditas et auaricia tēporalis que multos detinet hic ne faciāt pñiaz et ne vadāt ad nuptias paradisi.tercius dixit vxorē duxi ⁊c.i hoc notatur amor p prie carnis ⁊ voluptas carnalis siue luxuria q multos īpedit ne ad nuptias paradisi vadāt. vñ eccle.xxi.dr. audiet luxuriosus ⁊ displicebit ei.s. carnali voluptati p quā multi a regno celorum excludūtur.dr prouer.xxvii. tecta perstillantia in die frigoris et

mulier litigiosa cõparant² ₂c. per primũ significãt² super
bi et ambitiosi. per scdm cupidi auari et ãbitiosi. per ter
ciũ carnales et luxuriosi. hec tria scz ambitõ dignitatum
curiositas vanitatũ et amor carnaliũ retinẽt et impediũt
multos ne veniant ad gaudia paradisi. sz illi deberẽt mul
tũ retinere illud qð se² quod dicit dñs. amẽ amẽ dico vo
bis ꝙ nemo illoꝝ qui inuitati sunt scz qui se excusauerũt
et noluerũt veire gustabũt cenã meã. nullꝰ gᵒ debet se ex
cusare. sz quisqꝫ vocatꝰ a dño debet veire ad nuptias.

Vestis nuptiaꝝ triplex.

Et sciend ꝙ illi qui veniũt ad nuptias debẽt esse parati
et induti triplici veste. Prima vestis ẽ caritas hec ẽ ve
stis nuptialis sine qua nullꝰ põt intrare ad nuptias para
disi quicũqꝫ nõ erit in iudicio indutꝰ veste ista precipiet²
a dño vt in tenebras exteriores eiciat². et dicet² ei sic di
cit christus. de qᵒ hẽtur math. xxii. amice quõ huc intra
sti nõ hñs vestẽ nuptialẽ scz caritatẽ ligatis manibꝰ ⁊ pe
dibus ꝓicite eũ ĩ tenebras exteriores. ibi erit fletꝰ ⁊ stri
dor dentiũ. sicut dicit aug. hec ẽ vestis nuptialis qua in
duti cõuiue secure discũbũt ad nuptias hec ẽ vestis q̃ ca
lefacit et operit multitudinẽ pctõrũ. et. i. pe. iiii. ante oĩa
caritatẽ mutuã et cõtinuã hñtes. q₂ caritas operit mul
titudinẽ pctõꝝ. Scda ẽ castitas de qua dicit² apoc. xix
vbi dicitur ꝙ vxor agni preparauit se et datũ est ei vt co
operiat se byssino splendẽti. per byssum ꝓpter albedinẽ ca
stitas significat². q₂ albedo in panno multis laboribꝰ acq
sita cito ⁊ faciliter deturpatur. ita castitas in carne que
reddit animã albã sicut liliũ. vnde sicut dicit spõsus de a
nima casta. sicut liliũ ĩter spinas sic amica mea ĩter filias
et sapi. iiii. o q̃ pulchra ẽ casta generatõ cũ caritate. Ter
cia ẽ mia siue pietas. ista veste ĩdute fuerũt prudẽtes vir
gines. de quibꝰ dr mat. xxv. que preparate erant. intraue
rũt cũ sponso ad nuptias. parate erant ille que habebant
oleũ in lampadibꝰ suis. per oleũ quod valet ad multa scz
condiendũ cibaria ad sanandum vulnera et ad multa alia
significat² pietas que valet ad omnia. sicut dicit aposto

.i.co2.iiii.in lampadibus.i.in consciētiis vestris et in cor dibus vrīs debetis hēre oleū mīe et pietatis. de isto oleo d2 eccl.ix.oleū de capite vrō nō deficiat.i.mīa vel pietas nō deficiat d corde vrō. de operib9 mīe fiet discussio i die iudicii cū dicet dns illd mat.xxv. esuriui et non dedistis michi mādūcare 2c.vn debēt eē misericordes.mat.ii.beati mīsericordes quoniā mīa3 cōsequēt.ita debent esse parati et īduti ista triplici veste sc3 caritate castitate et mīa et pietate qui volūt ad nuptias paradisi veire. ideo dicit a. post.col.iii.induite vos sicut electi dei viscera mīe 2c. po stea sequit super oīa caritatē hntes q ē vinculū pfectiōis Scdm ē videre quis ē ille loc9 nouissim9 in quo deb3 qui libet iustus recūbere.qd notat cū d2.vade et recumbe in nouissimo loco.nō dicit discumbas in p2i° loco.sicut facie bant ypocrite qui prima loca querebāt in cenis 7 p2imas salutatōes in fo2o.sicut hēt mat.xxiii. recūbe g° in nouis simo loco nō in p2i°.i.nō extollas p2e ceteris de scia vel d meritis glo2iādo. vn d2 eccl.v.nō te extollas in cogitatōe aīe tue 2c.s3 sicut d2 eccl.iiii.qto maio2 es humilia te i oi bus.i.recūbe in nouissimo loco te mino2ē oīb3 reputando. hoc nō faciunt qui in ecclesiis hitant 7 appetūt dignita tes p2elato2ū aut in claustro se sanctio2es reputāt aut a lijs sapiētio2es volētes audiri 7 nō audire. cōtra quos d2 eccle.vi.noli querere ducatu3 ab hoīe nec a rege cathe drā hono2is.nō te iustifices an deū: quoniā ipē ē cognito2 co2dis 7 penes regē noli videri sapiēs. recūbe g° i nouissi mo loco.

Locus nouissimus triplex.

Est igit triplex locus nouissim9. P2im9 ē meō2ia mo2tis de q° d2 eccl.iii. co2 durū male hēbit in nouissimo.i.i mo2 te.in nouissimo recūbit qui h3 meō2iā mo2tis. et illd valet ad tria. P2imū ē ad carnis desideria domāda.vn greg.ni chil tā val3 ad carnis desideria domāda: sicut cogitare qua lis erit ipsa mo2tua. Scdm ē ad peccatū vitādū. vn eccl. vi.in oīb9 opibus tuis meō2are nouissima tua 7 in eternū nō peccabis. Terciū est ad pniā3 libenter faciendū.vnde greg.qui bene cōsideraret qualis eēt in mo2te semp esset

timidus in opa̅tōe. ¶Secundus locus nouissimus est dies iudicii q̄ multū erit crudelis et maxime malis. vn̄ sapi .ii. dicit᷑ ꝙ dies illa ē dies tribulatōis et angustie: calamitatis ꝛ miserie. de isto die dicit᷑ iob. xix. scio ꝙ redēptor meꝰ viuit et in nouissimo die ꝛc̄. io. vi. dicit cristus. hec ē autē volūtas pr̄is mei qui misit me vt oīs qui videt filiū ꝛ credit in eū hēat vitā eternā. et ego resuscitabo eū in nouissimo die. in nouissimo loco bn̄ recunbit qui sepe de die iudicii cogitat ꝛ ad memoriā amaritudinē illius diei reducit. in isto loco bn̄ recūbit btūs hiero. qui dicebat. siue bibā siue comedā siue dormiā siue quippiā operis faciā semꝑ michi videt᷑ vt illā vocē terribilē audiā. surgite mortui venite ad iudiciū. Tercius locus nouissimus ē locus īfernalis siue penaꝝ inferni. de qᵒ dicit᷑ ꝓuer. v. semita vite suꝑ eruditū vt declinet de inferni nouissimꝰ. hec ē enī nouissima terra. de qua dicit᷑ eze. xxvi. vbi loquit᷑ de ciuitate tyri inclinata. et dixit. quoᵒ peristi vrbs inclinata q̄ h̄itas in mare scꝫ q̄ fuisti fortis: sꝫ nūc stupebūt naues in die pauoris et turbabūt᷑ īsule ī mari ꝛc̄. postea sequit᷑. cū collocauero te ad terrā nouissimā scꝫ ad īfernū. in nouissimo loco recūbit qui sepe cogitat de inferno vel penis eius. vel de iudicio qd̀ nō cessat vel de morte. de istis locis di᷑ deut. xxxii. gens absqꝫ cōsilio ē et sine prudētia: vtinā saperēt et intelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt scꝫ cōtra mortē contra iudicii crudelitatē. et cōtra penaꝝ īferni acbitatē. dicit᷑ eccle. xxxviii. memēto nouissimoꝝ ꝛ noli obliuisci ꝛc̄. In isto triplici loco dꝫ quilibet iustus cor suū recūbere: vt libēter faciat pn̄iam. et hᵒ ē qd̀ di᷑ hic. si īuitatꝰ fueris ad nuptias recūbe ī nouissimo loco scꝫ vt vites nouissimū locū scꝫ īferni cū rubore ꝛ cōfusiōe magna. ¶Terciū est q̄to vel quali honore dicūt᷑ esse honorati qui recūbūt ī nouissimo loco honor ille erit q₂ cū venerit cristꝰ ī morte vel ad iudiciū qui inuitabit illū qui recūbit in nouissimo loco dicet illi. amice qui amas me ꝛ semꝑ amasti. q₂ sicut di᷑ ꝓuer. ix. ego diligētes me diligo. et ꝓuer. xiiii. qui oī tēpore diligit amicus ē ascēde supius scꝫ ad eternā gl̄iām. et tūc erit tibi ho

nōꝛ coꝛā diſcūbentibus hoc eſt coꝛā omnibus ſanctis in e-
adē glia quieſcēt ib⁹. ſicut dicit² heſter. iiii. hoc honoꝛe di
gnus eſt quēcūq₃ rex. i. chꝛiſtus voluerit honoꝛare hūc ſā
cti cū admiratōe gloꝛificabūt pꝛius huiliatū et dicent il-
lud qđ dꝛ in pſal. Nimis honoꝛati ſunt amici tui deus. qꝛ
ſicut dꝛ puer. xxix. humilē ſpū ſuſcipit glia. Ad illā gloꝛiā
eternā nos pducat ille qui viuit et regnat ſine fine amen

¶ Dominica. xix. ſermo. li.

Magiſter qđ ē mādatū magnū ī lege. diliges do.
de. tuū ex toto coꝛde tuo ⁊ ex tota aīa tua et ex
tota mēte tua ⁊c. math. xxii. In hoc totali euan
gelio agitur de duob₃ ¶ Primū eſt de reſurrectōe coꝛpo-
rū vbi diſputatur cōtra hereſim ſaduceoꝝ qui negabāt re
ſurrectionē coꝛpoꝛū. vñ in pꝛin° euāgelii dicit². Acceſſerūt
ad iheſum ſaducei ⁊c. ¶ Secūdū eſt de caritate q̄ ſiſtit in
perfectōe decē mādatoꝝ vel in duobus ſc₃ in dilectōe dei
et pximi et h° notat² cū dicit. Quia cū ſilētiū impoſuiſſet
eis cōuenerūt in vnū et iterrogauit eū vnus doctoꝛ legis
tētās eū. magiſter qđ eſt mādatū magnū in lege. ait illi
iheſus. Diliges dñm deū tuū ⁊c. ſecūdū ē ſimile huic. dili
ges pximū tuū ſicut teipſum. In iſtis duobus pꝛeceptis
tota lex pēdet et pphete decē pꝛecepta ⁊ pfectō p̄ceptoꝝ.
in pꝛima tabula ſunt tria p̄cepta deo ptinētia. ſicut hētur
exo. xx. Primū eſt audi iſrael dñs deus tuus vnus ē in eſ
ſencia ⁊ trinus in pſona. Scđm ē nō aſſumes nomē dei tui
in vanū. i. nō iurabis mēdatiū p deū. ſ₃ ſicut dicit chꝛiſtus
math. v. ſit ſermo veſter ē eſt nō nō. Terciū ē memento vt
diē ſabbati ſanctifices ſc₃ ab omni ope malo ⁊ ab omi ope
ſeruili quieſcēdo. Hec tria ad dei dilectionem ptinēt et ꝙ
vnius debemus credere vnitatē. ſic dicit chꝛiſtus io. xiiii
ſi diligitis me mādata mea ſeruate. Septē alia q̄ ſcripta
ſunt in alia tabula q̄ ſunt. honoꝛa patrē et matrē. nō occi-
des. nō furaberis ſc₃ aliena inuito dño nō accipies. nō me
chaberis ptinēt ad pximū et ad dilectionē pximi. ſicut di
cit apoſto. ro. xiii. qui diligit pximū legē adimpleuit ſc₃
q̄tū ad illa pꝛecepta q̄ ſūt ſcripta ī ſecūda tabula. In iſtis

ergo duob⁹ mādatis dependet tota lex et prophete. dicit g° christ⁹. diliges dn̄m deū tuum ₂c̄. In verbis istis duo sūt cōsiderāda. Primū ē de dilectōe dei. Scdm ē de dilectōe ꝓximi. Circa dilectōnē dei tria possum⁹ cōsiderare. Primū ē q̄re dēm⁹ eū diligere. Scdz ē quō dēm⁹ eū diligere. Terciū ē vide' q̄ sūt illa q̄ faciūt dilectōz dei amittere. ¶ Debemus diligere deū ꝑpt' tria.

¶ Primū ē q₂ nos ad imaginē suā creauit. et q₂ nobis sup omnē creaturā dominiū dedit: oīa sub pedibus nr̄is subiecit. vn̄ gen̄. i. d₂. Faciam⁹ hoīez ad imaginē et similitudinē nr̄āz vt p₂esit piscibus maris et volatilib⁹ celi ₂c̄. et in psal. oīa subiecisti sub pedib⁹ eius. ¶ Scdm ē quoniā filium suū vt nos a carcere dyaboli redimeret ⁊ vt viuerem⁹ per ipsū in mūdū misit et illū ad crucifigendum ꝓ nobis tradidit. i. io. iiii. vn̄ i h° apparuit caritas dei i nobis quoniā filiū suū vnigeītū misit in mūdū vt viuam⁹ ꝑ ipsū. et sicut d₂ ro. viii. si deus ꝓ nobis quid cōtra nos qui etiā ꝓ p₂io filio nō pepercit: s₃; ꝓ nobis omībus tradidit illū ad crucifigendū vt nos a ꝑtāte dyaboli liberaret ¶ Terciū ē q₂ coronā glo₂ie ⁊ eterna gaudia eū diligētibus ꝓmittit. vn̄ iac. i. btūs vir qui suffert tentatōnē. quoniā cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite quā rep₂omisit deus diligētibus se glo. ꝑ p₂iarchas. ⁊ apo⁹. i. co₂i. ii. dicit ꝙ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in co₂ hoīs ascēdit q̄ p₂eparauit deus diligētib⁹ se. sicut. i. io. iii. diligamus eū non verbo nec lingua: s₃ opere ₂c̄. q₂ sicut dicit btūs aug. ꝓba° dilectōis exhibitō ē operis. ⁊ sicut d₂. i. io. iiii. nos diligam⁹ deū quoniā p₂io₂ dilexit nos plus q̄ vxo₂ virū suum plus q̄ maritus vxo₂ē suā. q₂ qn̄ vxo₂ alicuius dimisit virū suū ꝑpter quēdā ribaldū qn̄ vult ad eū redire: vir eius vix āt nūq̄ vult eā accipere de certo. sed dn̄s aīam peccatricē ad eū reuertentē per pn̄iaz libenter ⁊ festināter et letanter semper recipit. vnde iere. iii. vulgo dicitur ꝙ si vir dimiserit vxo₂em et recedens ab eo duxerit virū alterū nūq̄ reuertet' ad eum vltra quasi dicat si reuersa fuerit vix eam de cetero recipiet. se' tu aūt fo₂nicata es. dicit dn̄s. o aia

peccatrix cũ amatoribus multis.i.cũ demõibꝫ tñ reuerte
re ad me et ego suscipiã te scꝫ ad miaꝫ meã dulciter letã
ter et festinãter:sicut recepit magdalenã in qua erant se
ptẽ demonia.i.vniuersa vicia.sicut hẽt^r lu.vii. siliter ⁊ fi
liũ prodiguꝫ qꝛ cum longe esset mia motus occurrit ei et
amplexat⁹ ẽ eũ.vt hẽt^r lu.xv. Item qꝛ diligit nos plus q̃
mater filiũ.vñ ysa.xlix.nũquid põt mater obliuisci infãtẽ
suũ vt nõ misereatur filio vteri sui.et si oblita fuerit ego
tñ non obliuiscar tui dicit dñs.et eccle.iiii.miserebit^r tui
magis q̃ mater. Propter ista tria dẽmus eũ diligere. vel
possum⁹ dicere ꝙ diligend⁹ ẽ ꝑpter quattuor rões.prima
est qꝛ ẽ creator ad esse.scda ẽ qꝛ ẽ cõseruator in esse.tercia
est qꝛ ẽ recreator in bene esse.quarta ẽ qꝛ glorificator ĩ op
timo eẽ. ¶ Scdꝫ ẽ videre quõ debem⁹ eũ diligere.et scien
dũ ꝙ ex toto corde.i.ex toto intellectu sine errore ex tota
aĩa.i.ex tota volũtate sine cõtrarietate ⁊ ex tota mẽte.i.
meõria sine obliuione.hec nõ pñt impleri in via sꝫ imple
bũt^r in patria.sꝫ hoc precipit^r hic vt hõ videat ad q̃tã per
fectõnẽ tendere debeat. et sic debem⁹ eũ diligere ex toto
corde.i sapienter et pseuerãter et ex tota aĩa.i.dulciter
et ardẽter ex tota mẽte.i.fortiter et sapiẽter. Perseuerã
ter et sapiẽter dẽmus eũ diligere sicut bona virgo maria
que sola ad pedẽ crucis remãsit cũ filio suo qñ posit⁹ erat
in cruce. vñ isa.xiii.dicit christus. torcular calcaui solus
et de gẽtibꝫ nõ ẽ vir mecũ.nõ dicit mulier ꝑpter gloriosã
virginẽ q̃ cũ ipso remãsit ad pedẽ crucis oĩbꝫ aliis recedẽ
tibus tũc ĩpletũ fuit qd dicit simeon de ea lu.iii.et tuam
ipsius aĩaꝫ o btã virgo pertrãsibit gladius.glo. dicte pas
sionis qꝛ nõ potuit videre crucifigi filiũ suũ sine affectu
materni doloris. illi ergo cũ ea perseuerãter et sapienter
diligũt eũ ex toto corde qui in eius dilectõne perseuerãt
vsq3 ad mortẽ.Itẽ dulciter et ardẽter sicut fecit btã mag
dalena.de qua dr lu.vii.dimittũt^r ei pctã multa quoniaꝫ
dilexit multũ.et bea.gre.ardor caritatis in ea rubiginem
delictoꝝ cõbussit quõ eni ardẽter et dulciter dilexit ostẽ
ditur io.vltio.vbi dr ꝙ vna sabbati.i.die dnica mane venit

ad monumentū et stabat foris plorās ⁊ dixit ei angelus. mulier quid ploras quē q̄ris?et ipsa dicit.dn̄e si tu sustu listi eū dicito michi vbi posuisti eū et ego eū tollā.hoc di cebat ex ardore karitatis qua eū diligebat.ardēter eū di ligit qui oēs cogitatiōes suas et oīa desideria ꝑ posse suo in eū ponit.ſm ꝙ di꞉ puer.iii. in oībus viis tuis cogita il lū et ipse diriget gressus tuos.Itē fortiter sicut fecit bea tus paulus qui dicebat.ro.viii.ctus sū q꞉ neq̧ mors neq̧ vita neq̧ angeli neq̧ p̄ncipatꝰ neq̧ virtutes neq̧ alia cre atura aliq̄ poterit nos separare a caritate q̄ ē in cristo ihe su dn̄o nr̄o . fortiter eū diligit qui nec famē nec sitim nec mortē timet sustinere ꝑ amore illius.vn̄ canti.viii.di꞉.for tis ē vt mors dilectio.et.i.io.iiii.di꞉ ꝙ timor nō ē in carita te:s꞉ ꝑfecta caritas foras mittit timorē ¶ Terciū ē vide re q̄ sunt illa q̄ faciūt dei dilectionē amittere . et sciēdūē ꝙ tria ¶ Primū ē amor mūdane ꝓsperitatis et vanitatis. vn̄ iaco.iiii.amicicia hꝰ mūdi inimicicia ē deo ⁊c.et iō di꞉ .i. io.iii.nolite diligere mūdū neq̧ ea q̄ in mūdo sūt . qui au tē diligit mūdū nō ē caritas patris in eo. mūdi ꝓſpitatē nemo d꞉ diligere multū. q꞉ sepe aufert dilectionē et nō ē ibi nisi vanitas ⁊ mēdaciū.vn̄ di꞉in psal.fili hoīm vsqueq° graui corde vt quid diligitis vanitatē et q̄ritis mēdaciū. vanitatē appellat ea q̄ sūt in mūdo.q꞉ nec essentie hn̄t so liditatē: s꞉ tenebrarū vanitatē.vn̄ ipsa sūt quasi vmbra. vn̄ sapi.i. quid ꝓfuit nobis iactātia:omīa quasi vmbra trāsie rūt et quasi nūcius preteriēs. vn̄ dicit ꝙ diuitie sunt q̄dā iactātia et nō veritas. q꞉ trāsierūt oīa sicut vmbra nō hn̄t essentie soliditatē:s꞉ tenebrarū caliginē.q꞉ rationem tene brant et offuscāt.vn̄ gen̄.ii.dicit꞉.ꝙ tenebre erāt sup faciē abyssi.i. sup cupiditatis ꝓfūdū.sequit꞉ autē velud nūcius preteriēs eterne dānatōis .vn̄ grego. continuus successus rerū tēporaliū eterne dānatōis ē indiciū. Scd̄m ē amor ꝓ prie carnis.vn̄.ro.viii.sapiētia carnis inimica ē ⁊c. sapien tia carnis ē vinū et pinguia diligere. sicut di꞉ puer.xxix. qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabi꞉. preterea sapiētia car nis est parū laborare et bn̄ comedere ⁊ desideria carnis in

omnibus et per oĩa facere et ex istis ꝓuenit luxuria car‑
nis sicut dꝛ eze. hec fuit iniquitas sodome saturitas pa‑
nis et ociũ ⁊c̃. ex ista sapiẽtia carnis ꝓuenit peccatũ luxu
rie et gule. sꝫ gulosi et luxuriosi sapiẽtes sunt vt malefa‑
ciãt. bñ aũt face nesciierũ. sicut hẽt iere. vi. isti diligunt si
bi noxia. cõtra tales clamat sapiẽs. ꝓuer. i. vsqueq̃ paruu
li diligitis infantiã ⁊ stulti ea q̃ sunt sibi noxia cupiũt si
cut paruuli sensu. vere stulti sunt gulosi et luxiriosi qꝛ ꝓ
pter modicã et breuẽ delectationẽ thesaurũ quẽ habẽt in
vasis fictilibꝫ scꝫ aĩas suas quas christus p̃cioso sãguine
suo redemit dãt dyabolo ⁊ amittũt ꝑ illa modica delecta‑
tõe eterna gaudia. iõ dicit beatus greg. q̃ maiorẽ insania
q̃ pro modica delectatione obligare se ad eterna suplicia
et amittere gaudia eterna. Isti sunt stulti mercatores qꝛ
ipsi dederunt preciosa pro vili vt refocillarent aĩas suas.
sicut dꝛ treñ. i. Terciũ ẽ odiũ fratris. vñ. i. io. iiii. qui ñ di
ligit nõ nouit deũ qꝛ deus caritas ẽ. ẽte qui nõ diligit fra‑
trẽ suũ ꝓpter deũ in tenebris ẽ. vñ. i. io. ii. qui diligit in lu
mie manet. qui aũt odit fratrẽ suũ in tenebris ẽ et i tene
bris ambulat ⁊c̃. De istis põt dici ꝙ magis dilexerũt tene
bra q̃ lumen grẽ dei. sicut dꝛ io. iii. de iudeis. qui vult g°
deũ bñ diligere dꝫ cupiditatẽ terrenorũ fugere et carnis
desideria deuitare et maxie oẽ odiũ a corde suo remouere
et dꝫ ꝓximũ suũ sicut seipsũ diligere. h° est scdm qd dꝛ. di
liges ꝓximũ tuũ ⁊c̃. scꝫ ꝓximũ inimicuꝫ. vñ math. v. dicit
christus diligite ĩimicos vrõs ⁊c̃. ¶ Itẽ ꝓximũ amicũ. vñ le
ui. xix. diliges amicũ tuũ ⁊c̃. sicut te ipsuꝫ. ¶ Itẽ qꝛ illud ẽ
debitũ. vñ ro. xiii. nemini quicq̃ debeatis nisi vt inuicẽ di
ligatis h° ẽ debitũ q° plus soluitur eo ãplius crescit et mul
tiplicatur. dicit g° dñs diliges ꝓximũ tuũ sicut te ipsũ scꝫ
ex caritatis affectu et effectu. vel in q° te ipsũ scꝫ in deo
vel ꝓpter qd teipsũ scꝫ ꝓpter deũ. Itẽ quo° teipsuꝫ. i. supra
res et supra corpus ꝓpriũ et citra deũ. vel sic teipsũ. i. ad
qd teipsũ. i. ad grãm in p̃senti ⁊ gliam in futuro. Ad illaꝫ
gliãꝫ sempiternã ꝑducat nos ihesus christus amen.

¶ Dominica. xx. post festum trinitatis sermo. lii.

Ait dn̄s paraliticō surge tole lectū tuū et vade in domū tuā ꝛc̄. math. ix. In verbis istis tria sūt cōsiderāda nobis. Primū est q̄d significat paraliticus iste et qua°ꝛ portitores qui debēt eū ad christuz afferre vt sanet eū a sua īfirmitate. Secūdū ē quis ē ille lectus a q° dz surgere et quē dz tollere. Terciū est q̄ ē illa domus ī quā pcipitꝛ ire. Primū notatꝛ cū dicit. ait dn̄s paralitico. Scōm cū dicit. surge tolle lectū tuū ¶ Terciū cū dicit. vade in domū tuā ¶ Per istū palīticū significaꝛ quilꝫ peccator iacēs in lecto pctī. vn̄ lectꝰ pctūm ē in q° quiescit pctōr cū in eo delectatꝛ. sicut dicit glo. palisis ē morbus qui mēbrū qd̄ accipit ītutile reddit et vitales motus ītercludit et acutissime pūgit: palisis pctūm mortale significat. qz hominē pctōrē facit et reddit ītutilē ⁊ pigrū ad oē opus gratuitū. vn̄ in psal. dz de pctōribus. oēs declinauerūt simul inutiles fcti sūt nō ē qui faciat bonū ꝛc̄. et iob. xv. celi nō sunt mūdi in cōspectu eiꝰ quāto magis abhoīabilis corā deo dz et inutilis hō qui bibit quasi aquaz iniquitatē ꝑpter īmūdiciā pctī ex actu ītutilis dz ad opus gratuitū. qz oia bona facta ī pctō mortali ītutilia sunt ad habēdū vitā eternā. vn̄ ysa. lix. opa eoꝝ pctōꝝ scꝫ opa inutilia ⁊ opa iniquitatis in manibꝫ eoꝝ. p̄terea pctūm mortale vitales motus gr̄e dei et sapiētie dei intercludit. qz sicut sapi. i. diciꝛ. in maliuolā aīam nō ītroibit sapiētia neq̄ inhītabit in corpe subdito pctīs. p̄terea peccatū mortale accutissimū dolorē īgerit q̄uis nō sentiaꝛ in carne. vere acutissimū dolorē īgerit. qz corpus ⁊ aīam interficit: vn̄ eccle. xxi. dētes eius sic̄ dētes leonis īterficiētes aīas quasi rumphea bis acuta. bisacu ta dicitꝛ peccatuz mortale qz corpus et animā interficit. paraliticus g° iste significat pctōrē. sꝫ qui vult sanari ab īfirmitate pctī oꝫ ꝙ ad c̄stum qui solo sermone sanat oia ⁊ qui ē sūmꝰ medicꝰ apporteꝛ.

¶ Portitores ad deū qua°ꝛ. ¶ Sꝫ sciēdū ꝙ sicut dz mar. ii. et lu. vi. palīticꝰ iste a iiii°ꝛ portabaꝛ qui eū obtulerūt christo. ita a iiii°ꝛ oꝫ oēm pctōrē portari ⁊ offerri deo. Primꝰ portitor pōt dici timor iudicii siue tiōr dei

omīpotētis. vn̄ sapi. i. iniciū sapiētie timor dn̄i. et sicut di᷑ prouer. xv. per timorē dn̄i declinat omis hō a pctō. timere debet quilibet dn̄m ⁊ ꝓpter eius timorē recedere a pctō. sicut dicit᷑ math. x. potēs est oībus dn̄s mittere corpus et aīam in iehēnā. Secūdus ē cōsideratō ignis īfernalis oīa deuorātis. vn̄ ysa. xxviii. quis poterit de vobis hītare cū igne deuorāte: et quis ex vobis hītabit cū ardoribus sempiternis. Tercius est cōsideratio siue memoria mortis. vn̄ eccle. vi. di᷑. memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. et greg. facile cōtēnit oīa qui semp se existmat moriturū. Quartus est cōsideratio magne mīe et benignitatis creatoris. ipse ē benignus ad infirmitates pctōꝝ sanādū ⁊ pctōres ad pn̄iam recipiēdū. vn̄ ioelis. ii. cōuertimini ad dn̄m deū vestrū qꝛ benignus ⁊ misericors ē. et ro. ii. an ignoras quoniā benignitas dei te ad pn̄iam adducit. Vel quattuor portitores pn̄t dici quaᵒ᷑ affectus aīe qui sūt dolor de peccatis: timor de suppliciis: spes de bn̄ficiis a deo collatis ⁊ de eternis gaudiū. Isti quaᵒ᷑ portitores dn̄t paraliticū. i. pctōrē in lecto peccati iacentē ad cristū afferre vt eū sanet a sua īfirmitate. modus sanādi fuit qꝛ cristus dixit ei. surge tolle ⁊c. ¶ Scd̄m ē videre quis ē iste lectus a quo dꝫ surgere et quē debet tollere. lectus iste ē pctūm in qᵒ pctōr quiescit cum in eo delecta᷑. a lecto pctī surgit cū pctā deserit. in domū suā vadit cū bn̄ opando in vitam eternā ꝑficit. dixit gᵒ ei cristus. surge ⁊c. Sciēdū ē ꝙ tribus hominibus di᷑ surge. sedēti: iacēti: dormiēti. sedet hō per cōsensum et delectationē: iacet p prauā opationē: dormit p peccati cōsuetudinē. de sedente dicit᷑ in psal. surgi. postq̄ sederitis ⁊c. de iacēte di᷑ iosue. vii. vbi dn̄s dicit ad iosue. surge cur iaces ꝓnus in terra. peccauit populus tuus israbel ⁊c. de dormiēte dicit apo. ephe. v. surge qui dormis et exurge a mortuis. gᵒ est hic triplex peccatū dimittere. surge. sequit᷑. tolle lectū tuū. In verbo tollendi duo sunt notabilia scilicet remotio et portatio. vn̄ notabiliter dicit. surge tolle. i. dimitte pctūm et pn̄iam p pctō sustine. i. in corpore tuo pn̄iaꝫ age. dicit gᵒ. tolle lectū tuū ⁊c.

¶ Lectus malus quadruplex.

Sciendū est q duplex est lectus scz malus et bonus. et lectus malus quadruplex ē. Primꝰ ē superbie siue supboꝝ in isto iacent arrogātes de se presumētes et de bonis suis se iactātes et oēs superbi. de istis lectis superboꝝ dicitur hester. i. vbi dicitᷣ lectuli sunt aurei et argentei sup pauimētū smaragdo et topazion stratū lapides dispositi erāt q mira varietate pictura decorabat. certe in lectis suporū tria sūt reprehēsibilia mollicies culcitraꝝ preciositas cooperimētoꝝ et magnitudo lectorū. qꝛ sūt aliqui ita supbi q tam magnos habere lectos volūt q etiā diabolus bn̄ pōt cū eis iacere meliꝰ q̄ in paruo lecto sed cū paupibus nō īuenit diabolꝰ vbi requiescat. vn̄ isa. xxxviii. cū angustatū ē stratū in altū decidat. Certe isti superbi qui iacēt in lectis ita superbe multū deberent timere illud. qd̄ dꝛ amos. vi. ve qui dormitis in lectis eburneis et lasciuitis in stratis vestris. ¶ Scd̄us lectꝰ ē cupiditatis ⁊ auaricie in isto iacēt cupidi et auari et vsurarii iste lectꝰ pōt dici lectus acab. de quo dicitᷣ. iii. re. xxi. proiciēs se acab in lectulū suū vertit faciē suā ad parietē et nō comedit panē qꝛ nō poterat vineā naboth possidere. Acab cupidus significat qui male cupiūt vineas et aliena bona ꝓximoꝝ suorū. lectus eius ē lectus cupiditatis. similiter dꝛ apoc. ii. mittā eā in lectū iezabel et qui mechātᷣ cū ea in tribulatōne maxia erūt. Jezabel sterquiliniū vel fluxus sterquilinii īterpretatᷣ ⁊ significat auarū ad quē fluūt vndiqꝫ stercora .i. ista tēporalia q̄ oia reputauit paulus aplūs vt stercora vt christū lucrifaceret. vt hēᷣ phill. iii. et certe qui mechātur cū ea. i. cū auaricia in magna tribulatōe sūt et erunt. Sūt qꝛ diuitie sūt spine q̄ nō permittūt in pace dormire vn̄ eccl. vii. saturitas diuitis nō sinit eū dormire. Certe auari ⁊ cupidi hic sūt ī magna tribulatōe et magno labore vt acq̄rāt ditias maiore ī possidēdo: sꝫ ī fine ī maxia tribulatōe erūt quoniā oia dimittūt ⁊ dimittēt ⁊ secū nichil d̄ ditiis afferent ⁊ quoniā veiet eis post mortē iopia et ois

angustia. vñ iob.xxvii. diues cũ dormierit nichil secũ af
fert, aperiet oculos et nichil inueiet apprehẽdet eũ quasi
aqua inopia nocte opprimet eũ tẽpestas tollet eũ ventus
vrẽs et velut turbo rapiet de loco suo ꝛc. ⁊ tunc ipsi cupi
di et auari. sicut dꝛ sapi.v. pre ãgustia spũs clamabũt ge
mẽtes lassati sumꝰ i via iiquitatis ⁊ pditõnis ꝛc. ¶ Terci
us lectus ẽ carnalis voluptatis ⁊ luxurie in qº iacẽt car
nales cũ luxuriosis. iste lectꝰ ẽ lectꝰ porci fetidꝰ et luxu
riosus. de isto dꝛ ii. parali.xvi. posuerũt vas sup lectũ ple
nũ aromatibꝰ ⁊ vnguẽtis meretriciis q̄ erãt pigmẽtario
rũ.i. demonũ arte cõfecta. et ꝓuer.vii. dꝛ mulier fornicari
a vecordi iueni interui floribꝰ lectũ meũ.i. voluptatibus
liquẽtibꝰ luxuriosos straui tapetibꝰ pictis ex egypto ꝛc.
diuersis voluptatibꝰ scꝫ iocis et ãplexibꝰ ⁊ verbis ⁊ risu
et osculis q̄ꝛ oia sũt ex egypto qꝛ oia ista ad merorẽ iferni
ducũt scdꝫ illd ¶ vi. ve qui ridetis qꝛ flebitis ¶ Quartꝰ
lectꝰ ẽ pigricie. de isto lecto dꝛ ꝓuer.xxvi. sic ostiũ verti
in cardine ita pigri i lecto suo. ⁊ sicut dicit apo.ro.xii. ho
ra ẽ iam nos de somno surgere scꝫ pigricie ad excitãdũ ⁊
remouẽdũ pigriciã et ociũ iuitat nos salomõ et docet pro
uidẽtiã. ꝓuer.vi. dicẽs. o miser vade ad formicã et cõside
vias eius disce sapiam ab ea q̄ cũ nõ habeat ducem in ex
emplo nec preceptorẽ.i. rõnem q̄ eã vrgeat vt habes o hõ.
et tñ parat sibi cibũ in estate q̄ comedat in hyeme. mõ est
tẽpus seminãdi et operãdi et triticũ in celesti horreo c n
gregãdi. postea seꝰ: vsqueqº piger dormis qñ de somno ꝯ
surges ꝛc. de isto lecto dꝛ hic. surge per dolorẽ tolle lectũ
tuũ in qº iacuisti diu p pctĩ delectatõnẽ. Certe qui nõ sur
rexerit de isto q̄druplici lecto p cõtritõnẽ et eũ nõ reõue
at per cõfessionẽ et pniam in fine ponetꝰ in lectũ inferni
qui ẽ lectus durꝰ ⁊ ferreus hic ẽ lectꝰ og regis basan hñs
x. cubitos lõgitudinis. et iiiiºꝛ latitudinis. Og congre
gãs iterpretatꝰ et significat dyabolũ qui vult oẽs aĩas in
iferno cõgregare lectꝰ eiꝰ ẽ ipẽ locus iferni ⁊ dꝛ ferreus
ꝓpter penaꝝ duriciã ⁊ crudelitatẽ per.ix. cubitos eius lõ
gitudinis significantur nouem pene que sunt in inferno

quē cōtinētur in istis versibꝫ. Indice scripturā: caligo: vin
cla: flagella: frigus: flamma: timor: vermis: cōfusio: fetor.
Sunt baratri pene quas dꝫ quisqꝫ timere. Per qua°² cu
bitos latitudinis significāt² alie qua°² pene q̄ erūt ibi. pri
ma est carētia visiōis dei. scd̄a totius boni defectꝰ. tercia
erit q² irascet² sibi et maledicet suo creatori. quarta erit
desperatio oīs auxilii. de istis dicit² simul ysa. viii. nō erit
eis lux matutina et ptrāsibit ꝑ eā et corrūpet ⁊ esuriet: et
cū esurierit irasceretur et maledicet regi suo et deo suo.
ecce tercia. et suspiciet sursum et ad terrā mouebit² et ec
ce tribulatio et āgustie et tenebre ⁊ dissolutio. ecce quar
ta. culcitra dānatoꝝ erit tinea et vermes erūt cooperimē
tū eoꝝ. vn̄ ysa. xiiii. detractata est supbia tua ad infernū i.
o peccator detractus ad inferos ꝓpter supbiā tuam sub
ter te sternetur tinea. et cooperimētū tuū erit vermes.

¶ Lectus bonus quadruplex.

¶ Est aūt lectus bonus quadruplex ¶ Primus est cōscien
tia bona ⁊ pura in qua quiescit christus cū sponsa sua qn̄
ē bn̄ lotus lachrimis cōpūctōis. de isto dr in psal. Lauabo
ꝑ singulas noctes lectū meū lacrimis meis stratū meū ri
gabo. de isto lecto dicit spōsa. cant. i. lectus nr̄ floridus ē
floridus dꝫ esse lectulus iste gemitibꝰ et suspiriis ⁊ bonis
desideriis et floridus dꝫ esse rosis caritatis et liliis casti
tatis violis hūilitatis: obsequio pietatis ⁊ bn̄ficio hospita
litatis ¶ Secūdus ē quies cōtēplatōis sācte in quo lecto
spōsa. i. sancta aīa cū spōso suo. i. cū christo quiescit ⁊ refi
cit² et āplexibus spōsi fruit² et oculis spūalibus delecta².
Iste lectus similit' floridus ē floribꝰ sctāꝝ meditationū ⁊
bonaꝝ locutionū et deuotaꝝ orōnū ⁊ celestiū gaudioꝝ. de
isto lecto dicit spōsa cāti. iii. in lectulo meo ꝑ noctes q̄siui
quē diligit aīa mea. et iob. xxviii. de isto loquit² nobis de
us ꝑ somnū in visione nocturna qn̄ enim ruit timor super
homines et dormiūt in lecto tūc aperit aures viroꝝ et tūc
loquitur nobis ꝑ somnū. i. cum exteriori cura subtrahimur
in visione nocturna. i. in intelligētia tenui et obscura qua
lis potest esse in hac vita mortali quādo irruit timor sup

homines. i. qñ cessant hoies ab exteriori sensu et dormiũt in lecto suo. i. in lecto mẽtis quiescũt. tũc iquiete pure cõsciẽtie et mẽtis solitarie aperit dñs aures intelligẽtie virorꝫ qui viriliter a terrenis curis se substrahũt et celestibus intendũt. ¶ Tercius di' crux gloriosa. In isto lecto iacuit cristus fere totus lect⁹ iste fuit rigatus precioso sanguine eius exeũte de maĩbus et pedibus ⁊ de latere dextro eius. lectus iste multuꝫ fuit durus. de isto lecto dicit augu. lectuꝫ suũ dimisit cristus discipulis suis. quilꝫ qui vult in isto lecto quiescere iaceat ⁊ moria' in cruce: si vult cristũ crucifixũ placatũ videre. et bern. circuire celũ possum et terrã mare et oĩa q̄ in eis sunt et nõ inuenio te nisi in cruce. o bone ihesu ibi iaces ibi cubas ibi dormis in meridie. in isto lecto iacẽt cũ cristo: carnẽ suã ꝑ amore suo crucifigẽtes pauꝑtatẽ suã et passionẽ suã ad memoriã reducẽtes. et hoc ẽ qđ di' treñ. iii. recordare pauꝑtatis mee ⁊ terrã absinthii et fellis ⁊c̃. ¶ Quartus lectus dicit' beatitudo eterna. de isto lecto di' eze. xxiii. sedisti. i. sedebis in lecto pulcherrimo et mẽsa ẽ ornata añ te. de ista mẽsa dicit' lu. xxii. ego dispono vobis sicut disposuit michi pater meus regnũ vt edatis scꝫ panẽ vite et bibatis vinũ scꝫ eterne leticie sup mẽsaꝫ meã. i. in eterna beatitudĩe. de isto lecto di' cãti. iii. an lectũ salomonis. xl. fortes ambiũt ex fortissimis israel. lectus viri pacifici est beatitudo eterna in quo rex cũ sanctis quiescit. istum lectũ ambiũt. xl. fortes. i. vniuersi predicatores ⁊ clerici in regnũ: decalogũ legis ad implẽtes ex fortissimis israhel scꝫ qui sunt fortissimi ꝑ fidẽ vel ẜm carnẽ ad resecãdũ suꝑflua ⁊ ad honores repellendos ⁊ cõsumẽdos. iste lectus ẽ pulcherrimus ⁊ floridus omni genere florꝝ: rosis martirũ: liliis virginũ: violis confessorꝝ. In isto quadruplici lecto quiescit dñs cũ aĩabꝫ sanctis. sꝫ i p̄dicto q̄druplici lecto q̄escit dyabolus cũ pctõribus. et iõ illũ q̄druplicẽ lectuꝫ quilꝫ a se dꝫ remouere et debet i domũ suã ire. et hoc ẽ qđ di' hic. vade i domũ tuã.

¶ De triplici domo ad quã debemus ire.

¶ Terciũ ẽ videre q̄ ẽ illa do⁹ i quã debemus ire. Et sciẽdũ ꝙ do⁹ illa

triplex est. ¶ Prima est sancta ecclesia in quā debȝ quili bet ire per sacramētoꝝ preceptionē et verā fidē q2 omnes qui ex̄ fuerit peribūt. vn̄ gen̄. vii. legitur ꝙ omnes qui ex̄ archā iuenti fuerūt perierūt. exo. ix. quicquid in agro fu erit grandine percussum ē. et iosue. vi. quicquid extra do mū inuētuȝ fuit periit. Scd̄a domus nostra ē conscientia in quā debemus ire per sollicitā discussionē. vn̄ sapi. viii. intraui in domū meā cōquiescam ibi. i. nō circuibo per ali as cōsciētias. q2 sicut d2 eccle. xxii. vita nūꝗ̄ hospitādi d̄ domo in domū. et eccle. xxi. d2 ꝙ pes fatui facilis ē in do mū ꝓximi. ideo d2 eccle. xxxii. precurre prior in domū tuā et illic aduocate et illic lude et age contentiones tuas. Tercia est celestis patria in quā debemus ire per profe ctū de virtute in virtutē et per bonā et cōtinuā operatio nē. de ista domo d2 psal. letatus sum in his que dicta sūt michi &c̄. et alibi. gloria et diuicie in domo eius. Ad illam nos perducat iesus christus amen.

¶ De eodem additio sermo. liii.

Ascendente iesu in nauiculā secuti sūt eū disci puli ei9. mare ē mūdus. vn̄ psal. hoc mare mag nū ꝛ spaciosū &c̄. qd̄ nō possumus pertrāsire si ne macula pn̄ie. qui vellet ꝑtransire stultus esset valde si poneret se in vase. vii. pedū longitudine et. v. pedū in la titudine et vi. pedū in altitudine. quia statim submerge ret². g° similiter stult9 ē qui credit se ꝑtransire mare mū di per prauā pn̄iam cū multa mala fecerit. Item stultus est valde qui in naue existens in medio mari hodie remo ueret vnā plancā cras aliā quoniā statim possȝ submergi similiter stult9 ē qui hodie remoueret vnā partē peniten tie et cras aliā. Itē stult9 esset valde qui existens in peri culo maris ꝓpter derisionē nō itraret nauē vbi possȝ sal uari. siliter stult9 ē qui ꝓpt' derisionē hoim exn̄s i ꝑiclō huius mundi nō intrat in nauiculam penitentie. Itē qui vult pertransire mare oportet vt se totum ponat in naui. q2 stultus esset valde si poneret partē sui ex̄ et aliā partē intra. siliter q̄ vult ꝑtrāsire mare hui9 mūdi oportet ꝙ se

totū ponat in nauicula penitētie quod est contra illos q̄ induūtur tātū laneis et detrahūt aliis: vel indiscrete vident mulieres et ita ponūt in nauicula pnie humeros nō labia nec oculos. Itē stult⁹ esset valde qui ꝓpter derisionē hoim exiret de naue et itraret in mare vbi periclitaretur. siliter qui ē in nauicula pnie stultissim⁹ ē qui ꝓpter derisionē hoim exit de nauicula pnie. Itē qn̄ qui ē in maxia naue nō pōt pertrāsire. siliter aln̄ hō qui se ponit ī maxima pn̄ia nō pōt ꝑtrāsire ꝓpter tediū qđ patit̄. Itē qui est in nauicula nō pōt viuere deliciose. siliter qui ē in nauicula pnie nō debet viuere deliciose. Itē si quis hō magn⁹ diceret multis venite in istā nauē et qn̄ veneritis ad portū faciā vos valde diuites ł milites vel epōs. gͦ cum domin⁹ dicat et ꝓmittat oibꝫ qui ascenderūt nauē pnie ꝙ faceret eos diuites oēs deberēt ascendere.

¶ Pericula septē que impediūt trāsitū nostrū.

¶ Et notanđ ꝙ septē sūt pericula q̄ impediūt nauē ne mare pertranseat que significāt pctā mortalia q̄ siliter nos impediūt ne mare hui⁹ mūdi salubriter transeam⁹. vnde versus. Ventus pax cant⁹ pondus pus scilla caribdis. sicut vētus facit qn̄ nauē submergi ita superbia q̄ per vētū designat̄ facit submergi pniā vel illū qui est in peitencia. vn̄ psal. tanꝙ puluis quē ꝓicit vētus a facie terre. Sūt autē quattuor venti q̄ designāt iiii⁹ᶻ ventos supbie est eni vētus qui ꝓueit ab oriēte ⁊ significat vētū supbie qui ꝓueit ab oriēte. i. a natiuitate. multi sūt qui supbiunt ex eo ꝙ sunt orti ex clarissimo sanguine. de quibus ꝓpheta. gloria eoꝝ est ab vtero et partu: sed si bene cōsiderarēt nō superbirent. si quis esset extract⁹ de cloaca nō superbiret: sed valde se humiliaret. nos oēs tam pauperes ꝙ diuites extracti sum⁹ quasi de cloaca de ventre sumus extracti qui est imundior cloaca. nisi eni essent ventres cloace essent bona cellaria cloace sunt immunde per ventres nō ventres per cloacas. gͦ qui bene consideraret nō superbiret. Itē ē vēt⁹ q̄ ꝓueit a meridie et sigificat superbiā q̄ ꝓuenit a ꝓsperitate q̄ significat̄ per meridiē diuitie nobis

date sūt ad reuelandū nostrā miseriam et ne cadamus in desperatōnē valde stultus esset scabiosus qui superbiret ex eo ꝙ hēret pulchrū capellū g° siliter ꝛc̄. Itē ē vētus q̄ ꝓuenit ab occidēte et significat supbiā q̄ ꝓueit a pulchritudine carnis: s; aliq̄ nō debēt supbire ꝑpter pulchritudinē carnis cū portēt botas plenas stercoribꝰ. vētres ei sūt bote plene stercoribꝰ. nullꝰ enī ē botariꝰ qui superbiat ex eo ꝙ portat botā ꝛc̄. Itē est vētus qui ꝓueit ab aquilone et significat superbiā q̄ ꝓueit a ptāte. vñ lucifer. ponā sedē meā ad aquilonē. si bñ cōsideraremꝰ casum dyaboli nō superbiremꝰ de ptāte. Scdm periculū. qd ē in mari ē pax i. serenitas qd fit qñ nullus ē in mari ventꝰ et nauis tūc est in quiete ⁊ tūc veiunt itūatōes et faciūt nauē piclitari p illud piculū designa[2] accidia. siliter qñ; hō qui ē in diuitiis suis nullā habet aduersitatē nullā ifirmitatē nō est in aliquo labore. ⁊ tūc veiunt itūatōes. i. motus carnales et faciūt nauē submergi. Terciū periculū maris ē cantus syrenaꝝ q̄ per suū cantū attrahūt nautas ad se et sic periclitant[2]. siliter mulieres p suū dulcē cantū in choreis attrahūt iuuenes et sic eos decipiūt. per illd periculū designat[2] luxuria. Dicit[2] ꝙ vlixes qñ itrauit mare fecit obturari aures suas et aures nautarū pice ne audirēt cātꝰ sirenarū. et siliter fecit ligari se. siliter nos debemꝰ obturare aures nrās ne audiamꝰ cantꝰ mulierū. Quartū piculū maris ē pondꝰ qñ enī nauis nimis ē onerata de facili pōt submergi. siliter qñ hō nimis ē honeratꝰ diuitiis d facili submergit[2] i mari huius mūdi. p illd periculū designat[2] auaricia. Quitū periculū maris ē putredo. si enī putrefieret nauis vel ess; putrefacta poss; cito submergi per h° designa[2] iuidia. de qua salomon ꝓuer. putredo ossiū iuidia. Sextū piculū ē scilla scilla ē saxū in mari coopertū aquis maris ad quod franguntur naues per quod significatur ira. vnde in prouerbiis. graue est saxū et onerosa arena: sed ira vtroq; grauior. Septimū periculum est caribdis vbi absorbuntur per quod designatur gula q̄ totum absorbet ꝛc̄.

¶ Dominica xxi. sermo. liiii.

A mice quō hucītrasti nō habens vestē nuptialē ꝛc. mat. xxii. In istis verbis ad p̄ns tria sūt cō-
siderāda. Primū ē q̄ sunt iste nuptie quas iste
rex fecit filio suo a quibꝫ eiectus ē ille qui nō fuit idut9
veste nuptiali. ¶ Scd̄ꝫ ē q̄ fuerūt caē quare precepit eū ī
tenebras exteriores eici et in pedibus et manibus ligari.
Terciū ē videre q̄ sūt porte per quas quilibꝫ iustus dꝫ ī
trare ad nuptias paradisi. ¶ Primū ē videre que sūt iste
nuptie quas iste rex fecit filio suo. s. christo. Et sciēduꝫ ꝙ
duo sūt genera nuptiaꝝ. Sūt nuptie spūales cōiūctō ec-
clesie et christi. et h° dicit apo. ephe. v. sacramētū h° mag
num est ego dico in christo et in ecclesia. vterus virgi-
nalis fuit thalamus istaꝝ nuptiaꝝ. spōsalia primo cōtra-
cta fuerūt in pr̄iarchis ꝛ ꝓphetis quibꝫ a christo fuit ꝑ-
missū. in cruce ē cōfirmatū: sꝫ cōsūmatū in patria cū itro-
ducet9 spōsa in thalamū spōsi et plenarie bonis eius ꝑfru
et9 ꝛ tūc ibi erūt magne nuptie. s. scd̄e. de quibꝫ dꝛ apoc.
xix. venerūt nuptie agni ꝛ vxor eius preparauit se ꝛc. Post-
ea se9. beati qui vocati sūt ad cenā agni. i. ad gloriā. a nup
tiis ecc̄ie ꝓiectus ē ille qui nō hēbat vestē nuptialē. i. ca-
ritatē. ad nuptias ꝑadisi nullus vnq̄ ītrauit nec ītrabit q̄
ab eis eiciat9. sꝫ qn̄ erūt implete nuptie discūbētiū tūc in
trabit christus ad iudiciū vt videat. i. vt videri faciat dis
cūbentes qꝛ in iudicio faciet videri qualis sit vnusquisqꝫ
et cū videbit ibi hoīeꝫ nō vestitū veste nuptiali. i. habētē
fidē ꝛ nō caritatē q̄ ē vestis nuptialis tūc diceꝫ illi. amice
per fidē sꝫ inimice per prauā opatōnē quō ausus fuisti in
trare huc nō hn̄s vestē nuptialē. i. caritatē at ille tunc ob
mutescet qꝛ nō erit ibi locus negādi aliquid vbi deus iu-
dex ē et testis tūc nō poterit rn̄dere. sicut dꝛ iob. x. nō po-
terit vnū rn̄dere ꝓ mille. tūc dicet dn̄s ligatis manibus
et pedibꝫ ꝛc. ¶ Scd̄ꝫ ē videre q̄re dn̄s precepit eū eici ī te
nebras exteriores et ligari eū pedibus et manibꝫ. due caē
fuerūt quare dn̄s precepit eū eici in tenebras exteriores
ꝛ ligari eū ī maībꝫ. ꝛ pedibꝫ. prima cā fuit qꝛ n̄ fuit vesti

164

tus veste nuptiali. secūda causa fuit: qꝛ nō intrauit p poꝛtā scꝫ pnie qꝛ pnia poꝛta ē paradisi. qꝛ sicut dr lu. xiii. nisi pniam egeritis oēs simul pibitis. preterea pedes precepit ligari et manus. pedes qꝛ ligatos hūit eūdi ad deū sicut dicit puer. i. illos hūit veloces currēdū ad malū vt ad choreas et tabernas ⁊ ad lupanaria et ad faciendū alia pctā. et qꝛ pedibus potuit fugere peccatū et nō fugit et dyabolum. ꝫm ꝙ dicit iob. xx. fugite quasi a facie gladii. et iaco. in epistola. resistite dyabolo scꝫ eū fugiēdo et fugiet a vobis. iō merito precipit vt ligatis pedibus piciat in tenebras exterioꝛes ne possit fugere ⁊ ne possit decetero de penis iferni exire. Itē precepit similiter vt ligatis manibus ibi piciat. qꝛ de manibus defēdere se potuit a dyabolo et nō fecit. qꝛ manus habuit ad bñ opandū. sicut dr eccl. ix. quodcūqꝫ pōt manus tua instāter opare ⁊c. et qꝛ opari noluit dū potuit. iō precepit dñs vt manus eius ligētur ne possit de cetero opari qd valeat ei ad meritū et ne possit se defēdere a dyabolo. ideo precipit vt ligatis manibus piciat in tenebras exterioꝛes quas habebūt pctōꝛes i iferno quoniā habuerūt hic i aīa tenebras iterioꝛes. vñ ysay. viii. nō erit eis lux matutina ⁊c. sequit. suspiciat sursum ⁊ ad terrā intuebit et ecce tribulatio ⁊ angustia ⁊c. ibi erit fletus: qꝛ noluerūt hic flere pctā sua. vñ luc. vi. dr. ve vobis qui ridetis qꝛ flebitis. ille flet9 erit ppetuus. ibi ploꝛabūt pctōꝛes sine fine. ibi erit stridoꝛ dētiū ppter edacitatē de qua gauisi sunt et ppter detractionē et immūdiciā et ppter fauoꝛē in alterū ipsi pctōꝛes in iferno stridebūt dētibus suis. sicut hoīes febꝛes hñtes. vñ psal. pctōꝛ videbit ⁊ irascet: dētibus suis fremet ⁊ tabescet ⁊c. sicut dicit glo. ibi singula mēbꝛa: ibi singulis penis subicient: qꝛ hic singulis viciis fuierāt. qui vult penas eternas vitare et vt a dño in iudicio nō redarguat. et qui vult in paradisum intrare oꝫ ꝙ induat veste nuptiali. i. caritate et p poꝛtas opoꝛtet eū itrare.

Poꝛte paradisi. xii.

Terciū est videre q̄ sunt poꝛte per quas quilibet cristianus debet ad nuptias paradisi intrare. Et sciēdum ꝙ xii.

sunt. ¶ Prima ē baptismus siue inocētia baptismalis. vñ io. iii. nisi quis renatus fuerit ex aqua visibili sacramēto et spūsancto inuisibili nō pōt itrare in regnū dei. sicut dicit glo. nisi necessitas impediat. q2 volūtas sufficit vt in martiribus: quicquid vis ꝛ nō potes deus reputat p fctō. et math. vlti. qui crediderit scȝ p fidē opantē per dilectionē et baptisat⁹ fuerit saluus erit. qui vero nō crediderit cōdēnabit². baptisatū g° opoztet esse fluminis vel sanguinis baptismo qui vult intrare ad nuptias paradisi et qui vult intrare nō intret ad poztas inferni. ad infernū et ad limbū inferni vadit: ꝛ intrat aīa cuiuslibet qui decedit sine baptismo. et pueri qui moziūt² in vtero matris sue vel qui nascūt² et postea descedūt sine paptismo. Sed notandū ꝙ pueri nō hñt penas sensibiles sȝ solūmodo penā dāni. i. carētia visiōis diuine. et hoc totū ꝓpter peccatū ozi ginale. q2 sicut dici² ephe. ii. oēe nascimur scȝ in pzima natiuitate carnali filii ire id est debitozes pene eterne. sicut dicit glo. per baptismū vitamus oēs ne itremus penas inferni vel poztas: et p ipsū p° meremur intrare ad nuptias paradisi. vñ apo. thi. ii. nō ex opibus iusticie que fecimus nos: sȝ scōm suā miam saluos nos fecit p lauacrū regeneratōis ꝛ renouatōis spūsancti quē effudit ꝛc̄. glo. per baptismū in q° deposito veteri hoīe nouus regenerat². ¶ Secūda ē obseruatio ꝑceptoꝝ nostri saluatozis. vñ math. xix. dicit chzistus. si vis ad vitā ingredi serua mādata q̄ sunt nō occides: nō adulterabis: nō furtū facies ꝛc̄. Tercia pozta p quā adulti qui post baptismū peccauerūt moztaliteꝛ debēt intrare ad nuptias paradisi sunt pozte vere cōfessionis. vñ psal. introite poztas eius in cōfessiōe. i. a peccatoꝝ cōfessiōe introite ad nuptias paradisi ꝛ ad miam dei. q2 sicut dicit² ꝓuer. xxviii. qui abscōdit scelera ꝓpter pudozeȝ vel ꝓpter timozē et nō vult cōfiteri nō dirige². qui aūt cōfessus fuerit ea et relinq̄rit miam cōsequet². iō dicit apo. iac. v. cōfitemini alterutrū pctā vestra. et eccl. xvii. ne dozmieris in errore impioꝝ añ moztē cōuertere: a moztuo q̄si nichil parit cōfessio. ¶ Quarta pozta ē pniē et āgustie et

tribulatõis presentis: vñ actu. xiiii. per multas tribulatõnes et angustias oportet nos intrare ad nuptias paradisi oẽs apli et oẽs martires et oẽs sancti imo dñs noster iesus christus per ꝓprii sanguinis effusionẽ ĩtroiuit. vñ ad hebre. ix. nõ per sanguinẽ hircoꝝ aut vituloꝝ sꝫ per ꝓpriũ sanguinẽ ĩtroiuit semel in sancta eterna redẽptõne inuẽta. et luce. xxiiii. nõne oportuit christũ pati et sic intrare in gloriã suã. vere oportunũ fuit vt oñderet qualis essꝫ via eundi ad paradisum scꝫ passio. i. ignominia et miseria ꝙ fatui sunt qui putãt sine tribulatõe aut sine aliqua passione se ĩtrare in alienã gloriã. q2 sicut d2 lu. xxiii. si in viridi ligno hec fiũt in arido quid fiet. et prouer. xi. si iustus recipit in terra q̃to magis impius ꝛ pctõr. per portas gº tribulatõis et angustie oportet nos ad nuptias paradisi ĩtroire. iõ clamat christus mat. vii. ĩtroite per ãgustã portã ꝙ ãgusta ẽ porta et arta ẽ via q̃ ducit ad paradisum et pauci sunt qui ĩueniũt eã vñ dolẽdũ est, vere angusta est porta in igressu et arta ẽ via in ꝓcessu. et sicut dicit glosa sa. is ãgustũ ẽ oĩa pretermittere et vnũ solũ diligere ad vnũ quotidie pulsare ꝓspera non amare aduersa nõ timere. sꝫ lata ẽ porta et spaciosa ẽ via scꝫ voluptas seculi que ducit ad perditõnẽ et multi sũt qui ĩtrãt per eã. vñ dolendũ ẽ: isti sũt gulosi et luxuriosi et oẽs alii pctõres de q̃bꝰ d2 iob. xxi. ducũt in bonis dies suos ꝛ in puncto ad ĩferna descẽdũt. i. in breui et subito. agamꝰ gº pñiaꝫ vt ĩ fine ad nuptias paradisi ĩtrare valeamꝰ ¶ Quinta porta ẽ fidelitas. vñ mat. xxii. serue bone et fidelis intra in gaudium dñi tui. et apoc. ¶ esto fidelis vsqꝫ ad mortẽ et dabo tibi coronã vite fidelis seruus dñi dꝫ esse quilibet iustus qui vult ad paradisi nuptias ĩtrare: et hoc in custodiẽdo fideliter bona a deo sibi tradita scꝫ bona naturalia bona g̃tuita et bona tẽporalia. de hoc quere in illo sermone. Redde rõnẽ villicatõnis tue. sicut fidelis ẽ porta paradisi ita ĩfidelis ẽ porta ĩferni ¶ Sexta est inocẽtie ꝛ huĩlitatis. vñ mat. xviii. amen dico vobis nisi efficiamĩ sic paruulꝰ iste nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. et iob. xxii. qui huĩliatꝰ fue

rit in gloria erit et qui inclinauerit oculos suos saluabit᷑
et ecõuerso superbia facit itrare ad dãnatõnē iferni. vnde
ysa. xiiii. detracta est superbia tua ad inferos. i. detract⁹
es ad iferos ꝓpter superbiã tuã. et puer. xxix. humilē spi
ritu suscipiet gloria superbũ sequit᷑ humilitas pene et
ne. ¶ Septia ē mie et pietatis. vñ mat. xxv. legit᷑ ꝙ prudē
tes virgines q̄ hñerũt oleũ in lampadib⁹ suis. i. in cordi
bus suis mie et pietatis itrauerũt cũ eo ad nuptias: sed
virgines fatue q̄ nõ hñerũt oleũ mie et pietatis secuz in
lãpadibz suis. i. in cordibz suis nũꝙ̄ potuerũt ad illas nu
ptias itrare. vñ dicit᷑ lu. xviii. facilius ē camelũ intrare
per foramē acus ꝙ̄ diuitē intrare in regnũ celoꝝ. illis qui
nõ hñt miaz nec fecerunt hic opera mie dicet dñs in iudi
cio illud mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternũ ꝛc̄. sꝫ aliis
qui fecerũt opa mie dicet dñs. venite benedicti pris mei
ꝛc̄. ¶ Octaua porta põt dici vite puritatis et castitatis.
vñ lu. xvi. sinite pueros veire ad me. i. vite puritatē et ca
stitatē hñtes taliũ eni ē regnũ celoꝝ. amē dico vobis qui
cũqꝫ nõ receperit regnũ celoꝝ nõ itrabit in illud. ¶ Nona
porta ē castitatis. vñ. i. cor. xiii. si tradidero corpus meum
ita vt ardeaz: caritatē aũt nõ hēam nichil sum siue nichil
michi ꝓdest ad itrandũ ad nuptias padisi. vñ dici᷑ hic. a
mice quõ huc intrasti nõ hñs vestē nuptialē. i. caritatē. vñ
aug. dicit. attēde ꝙ̄ta sit caritas q̄ si desit frustra habēt᷑
oia. si aũt assit alicui hñtur oia cũ ipsa. sequi᷑: hec ē vestis
nuptialis qua iduti cõuiue secrete discũbũt: scꝫ ad nupti
as. iõ dicit apo. coll. iii. sup oia caritatē habete ꝛc̄. Decia
põt dici virt⁹ iusticie nos iustificãs. de ista iusticia dicit
christus math. v. nisi habũdauerit iusticia vestra plus ꝙ̄
scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ nõ itrabitis in regnũ celoꝝ. et psal. a
perite michi portas iusticie. et se᷑: hec porta dñi iusti in
trabũt in eã. ¶ Vndecima põt dici obediētie siue confor
matõ sue volũtatis di pris. vñ mat. vii. nõ ois qui dic̄ dñe
dñe intrabit in regnũ celorũ ꝛc̄. ¶ Duodecima põt dici de
uote orõnis. psal itret orõ mea in cõspectu tuo semper ꝛc̄.
et eccle. xxxv. orõ humiliantis se nubes penetrat ꝛc̄. Hec

sunt.xii.porte ciuitatis iherusalē.de quibus dicit apoc.
xxi.ondite michi sctām ciuitatē 2c.sequit:et hēbat murū
magnū et altū habētē.xii.portas.hee sūt porte p quas de
bēt oēs iusti ītrare ad nuptias paradisi.de istis portis di
ysay.xiii.vbi dicit.trāsite p portas preparate viā populo
meo planū facite 2c.et hō hiere.vii. cū īgrederet p portas
iherusalē reges ꝛ pricipes sedētes sup soliū dauid 2c.per
istas portas dn̄t oēs ītrare ad nuptias paradisi vbi spon-
sus ppetue gaudebit et delectabit cū spōsa. sicut di ysa.
lxii.habitabūt filii tui spūales in te dn̄e.gaudebit spōsus
scz cristus sup spōsam et gaudebit sup te dn̄s deus tuus.
Ad illas nuptias pducat nos ihesus cristus Amen.

¶Dominica.xxii.smo.lv.

ERat quidā regulus cuius filius infirmabat ca
pharnaū 2c.io.iiii.In isto euāgelio ad pn̄s sunt
nobis cōsiderāda tria.Primū quid p illū regulū
et filiū eius significat qui ifirmabat capharnaū. Scdm ē
videre qua ifirmitate filius reguli ifirmabat. Terciū est
videre quo ab īfirmitate sua curat et in qua hora sanat.
¶Primū g° est videre quid p istū regulū ꝛ filiū eius qui
infirmabat significat.Regulus di rex paruus ꝛ signifi
cat quēlibet cristianū qui dz esse rex suiipsius. q2 tāq bo
nus rex dz regere corpus suū et oēs sensus suos ab oibus
illicitis ꝛ aīam suā custodire ne dyabolus ei illā aufferat
per aliqd pctūm.et io di deu.iiii. custodi aīam tuā sollici
te.de isto rege di puer.xx.rex qui sedet ī solio iudicii in
tuitu suo dissipat omne malū in ēcuitu suo. qui g° dispo
suit se bn̄ agere.debet sedere ī solio iudicii:et dz ibi discu
tere oīa opa sua.vt si quid malefactū intromiserit:discre
tōis intuitu sanet.et dissipat regnū sibi cōmissum scz cor
pus et aīam cū custodit et regit.sed paruus debet esse in
oculis suis p humilitatē.et tūc placet dn̄o ꝙ di de samue
le.i.reg.xv.cū esses paruus in oculis tuis caput eras tri
bubus israhel 2c.Regulus iste quēlibet cristianū se bn̄ re
gentē et hūilē significat. filius eius ē spūs racionalis vel
animus qui īfirmabat capharnaū.i.in mūdo qui est villa

pulcherrima vel villa cõsolatõis peccatoribus et diuitibꝫ
huius mũdi. ſꝫ luce. vi. dr. ve vobis diuitibus qui habetis
hic cõsolationẽ vrãꝫ. ĩfirma᷑ filius iste dũ ĩ aliquo pctõ ẽ.

Infirmitas duplex.

Secundũ ẽ videre quali infirmitate infirmat᷑. Sed in
primis sciẽdũ ẽ ꝙ duplex ẽ infirmitas. eſt eñi quedã infir
mitas coporalis et ẽ quedã ſpũalis. Infirmitas corporalis
dicit᷑ paliſis et febris. de ĩfirmitatibus corpis dr in psal.
multiplicate sunt infirmitates eoꝝ poſtea accelerauerũt
et eccl. xix. infirmitas grauis sobriã facit animã. Infirmi
tas iſta homini dat᷑ et ĩfligi᷑ ꝓpter multas cãs. primo ad
eius purgationẽ vt pꝫ in maria sorore moysi. ſicut habet᷑
nu. xxi. percussa ẽ lepra quoniã murmurauit cõtra moysẽ.
secũdo ad ei⁹ ꝓbationẽ. vt iob. i. et. ii. egressus ẽ sathã a fa
cie dñi et ꝑcuſſit iob vlc̃e peſſimo a plãta pedis vſq; ad ver
ticẽ. tercio ad pũctõis cõtinuationẽ vt herodes. vt hẽt᷑ ac
tu. xi. percuſſit eũ ãgelus dñi eo ꝙ nõ dediſſet honorẽ deo
et cõsumptus a vermibus expirauit. quarto ad glorie dei
manifeſtationẽ vt pꝫ in ceco nato. ioh. ix. quinto ad ſupbie
deſertionẽ et hũilitatis cõſeruationẽ. vt pꝫ in btõ paulo.
ii. corin. xii. vñ verſus de iſtis. vt ꝓbet aut purget aut pu
niat aut tuea᷑. aut chriſti pateat glĩa pena dat᷑. ſexto da
tur in ſignũ magne dilectõis et ꝓpter magnã dilectionẽ.
vñ apoc. iii. quos amo arguo ⁊ caſtigo. vñ eccl. xxx. qui di
ligit filiuꝫ ſuũ aſſiduat ei flagella vt letet᷑ in nouiſſimo.
de infirmitate corporali dꝫ quilꝫ multũ gaudere et glĩa
ri. ita faciebat apoſt. qui dicebat. ii. cori. xi. libẽter glĩabor
in ĩfirmitatibus meis vt inhitet in me virtus chriſti.

Infirmitas ſpũalis triplex.

Eſt aũt infirmitas ſpũalis de qua dicit᷑ in pſal. pñiali.
miſerere mei dñe quoniã infirmus ſum ꝛc̃. Et ſciẽdũ ꝙ in
firmitas ſpũalis triplex ẽ ſcdm triplicẽ drãm pcti: q2 eſt
peccatũ originale et ẽ peccatũ actuale. Actuale peccatuꝫ
duplex ẽ q2 ẽ quoddã peccatũ actuale veniale et ẽ pecca
tũ actuale qd ẽ mortale. Et ſcdm hᵒ ẽ triplex infirmitas
ſpũalis. Prĩa ẽ pcti originalis. Scda pcti venialis. Ter

cia peccati mortalis. De ista ifirmitate q̄ infligit² pp̄ter peccatū originale primorꝝ parentū dicit beda. qua° ² dāna infligūt² homini pp̄ter peccatū. infirmitas: ignorātia: malicia: et cōcupiscētia iflata. ex his vere pp̄ter peccatū originale duplex infligit² infirmitas. infirmitas p̄nitatis ad malū pp̄etrādū. et infirmitas difficultatis ad bonū operandū. de infirmitate p̄nitatis ad malū dicit² math. xxvii. vn̄ dicit christus aplis suis. vigilate et orate ne itretis in tētationē spūs quidē p̄rōtus ē caro autē infirma. i. prona ad malū. et geñ. viii. sensus ei et cogitatio hūani cordis ī malū p̄ni sunt ab adolescētia sua. De infirmitate ad bonū operandū dicit apost. ro. viii. spūs adiuuat ifirmitatē nostraꝫ infirmitas ista ē originalis pena culpe scꝫ ab infirmitate culpe: ab ista culpa originali lauat² hō ⁊ cura² p baptismū qui hꝫ totā ablutionem a passiōe christi. vn̄ ro. vi. quicūq̄ baptisati sumus in morte ipsius baptisati sumus. et apoc i. dicit². ipse ē testis qui dilexit nos et lauit nos a pc̄tis nostris in sanguie suo ⁊c̄. Scd̄a ifirmitas ē pc̄ti venialis vt mētiri iocose ridere aliq̄n de ociosis ⁊ scurrilibus q̄ ad rē nō ptinēt: et respicere iocos et hm̄ōi. hec ifirmitas nō ē ad mortē scꝫ eternā. scd̄m ꝙ dicit² de lazaro io. xi. vbi legitur ꝙ sorores eius miserūt ad ihesū dicētes. dn̄e ecce quē amas infirmat². audiēs ihūs dixit: infirmitas hec nō ē ad mortem. vere infirmitas peccati venialis nō est ad mortē eternā. ab ista infirmitate sanat² et cura² homo per aque bn̄dicte aspsionē et p epōꝝ bn̄dictionē et gn̄alē cōfessionē. Tercia infirmitas ē pc̄ti mortalis et ista ifirmitas multiplex ē: q2 quot sūt pc̄tā mortalia tot sunt hm̄ōi infirmitates ⁊ tot modis p̄uenit ista ifirmitas. et ꝫm ꝙ sunt diuerse infirmitates corporales. similiter diuerse sunt ifirmitates spūales in aīa. tn̄ ad p̄ns de quatuor dicemus.

¶ Infirmitatē quadruplicē hic habes.

¶ Est aut infirmitas quedā q̄ appellat² ydropisis ista ifirmitas inflat hoīem et facit eius anhelitū fetidū. ista ifirmitate infirmaba² hō ille. de q° dicit² luce. xiiii. ecce homo ydropicus erat añ eū ⁊c̄. per infirmitatē ydropisis signifi

catᶻ optime supbie ifirmitas q2 supbia inflat corda supbo-
rū. vn̄ supbi sunt bufones inflati. vesice turgētes de quibꝫ
dicitᶻ exo. ix. spersit moyses cinerē in celū ⁊ facta sunt vul
nera vesicaꝝ turgētiū in hoibus. de cinere vesice oriūtᶻ qn̄
de opibus pnie q̄ per cinerē significātur hō inflatur vere
supbia inflat. vn̄. i. corin. viii. sciēcia inflat scꝫ qn̄ est plena
supbia. vn̄ sapi. iiii. dicitur ꝙ dn̄s dirūpet prelatos supbos
scilicet sine voce et cōmouebit eos a fūdamētis et vsq̧ ad
summū desolabūtᶻ. preterea superbia facit anhelitū feti
dum per detractōes quas libenter dicūt supbi de ꝓximis
suis. vn̄ psal. sepulcrū patens ē guttur eoꝝ. certe nullum
sepulcrū ita fetet in cōspectu hoim sicut os detractoris fe
tet in cōspectū dei et sanctoꝝ. tātus est fetor in ore detra
ctoris vt ex illo fetore multi moriūtᶻ. sꝫ multi sunt qui nō
sentiūt fetorē illum. vn̄ btūs bern̄. vbi oēs fetēt fetor vni
us nō sentitᶻ. de infirmitate supbie diᶻ ysa. xxxiiii. infirma
ta est altitudo populi terre. i. supbia curatur quādoq̧ per
verā humilitatē. et iō dicit btūs petrus in. i. ca. v. oēs hu
militatē insinuate q2 supbis dn̄s resistit ⁊ humilibus dat
grām ¶ Secūda infirmitas est q̄ appellatᶻ paralisis et ē
infirmitas q̄ reddit hominē immobilē et inutilē ad bn̄ ope
randū. per istā infirmitatē significatᶻ pctūm pigricie. vn̄
pigri significātᶻ per illum paraliticū iacentē in lecto suo
quē dn̄s curauit. mat. ix. vbi ait dn̄s paralitico. surge tol-
le lectū tuū ⁊c̄. per paralisim pctūm pigritie significatur.
hec ē magna infirmitas. et multi in seculo isto et religio-
ne infirmi sunt ab ista infirmitate. de ista infirmitate diᶻ
exo. xxxi. esto velox in opibus tuis et oīs infirmitas nō oc
curret tibi. ysa. xl. iuuenes infirmitate sua cadēt. et loqui
tur de nouiter cōuersis icipiētibꝫ pniam. et. i. re. ii. q̄ mul
tos habebat filios infirmata est. ab ista infirmitate curaᶻ
hō ꝑ eterne pene consideratione. vn̄ iere. ii. diᶻ. quid tu vi
des iere. ollam succēsam ego video. olla succensa exitauit
hoiem a pctō pigricie. i. cōsideratio pene eterne. Itē curaᶻ
similitᵉ ꝑ eterni premii cōsideratione. vn̄ dn̄s dixit abrahe
gen̄. xxv ego ꝓtector tuus ⁊ merces tua magnanimis. vn̄

168

ri labor pigrū deterreat et merces eū attrahat et beatus greg. delectat mercedē magnitudo premiorū: sꝫ nō deterreat certamē laborū. ¶ Tercia īfirmitas ē īfirmitas febris sed duplex ē febris. est eni quedā febris que prouenit ex discrepātia caloris et frigoris. Hec ē febris et infirmitas cupiditatis ⁊ auaricie q2 auari frigidi sūt igne caritatis estuāt et sitiūt semp plus hēre. vñ iob. xviii. tenebit' planta ei9 scꝫ auari laqueo et ardescet cōtra eū sitis. ipsi sēp trepidāt ⁊ tremorē hñt sicut trepidātes. sicut dicit psal. trepidauerunt timore vbi non erat timor. sed sicut dicit seneca. auarus videt regē ⁊ credit esse predonē. videt pauperē et credit esse furē. vñ iob xv. tenebūt eū formidines. de ista febre d2 deu. xxviii. percutiat te egestate et febre et cupiditatis ardore et frigore et estu et aere corrupto. ista īfirmitas ē pessima īfirmitas quā vidi sub sole. vnde eccle. v. Est et alia īfirmitas pessima quā vidi sub sole diuitie cōseruate in malū dñi sui. ista infirmitate īfirmata fuit illa mulier q̄ hēbat spiritū īfirmitatis et erat īclinata et nō poterat sursū respicere. lu. xiii. ab ista īfirmitate curāt' auari. per illud verbū qd dicit christ9 lu. vi. estote misericordes sicut et pater vester misericors ē. et date et dabit' vobis. Est alia febris q̄ puenit ex putrefactōe. hec febris ē īfirmitas luxurie. q2 luxuria facit hoīeꝫ putrefacere prauis moribus tā ꝙ prauis humoribus. vñ d2 michee. ¶ surgite et ite q2 nō habetis hic requiē ppter immūdiciā eius corrūpitur putredine pessima. et amos. iiii. dicit dñs. ascēdere feci putredines castroꝝ vestrorꝫ in nares vrās et nō rediistis ad me. ista febris ē sicut febris acuta q2 facit semp ardere hoīeꝫ per libidinē. de isto ardore dic̄ bea. gre. ardor luxurie descēdit vsqꝫ ad īfernū fetor eius ascēdit vsqꝫ ad celū. De ista febre pōt dici illd luce. iiii. vbi d2 ꝙ socrus petri tenebat' magnis febribus. et bea. ambro. dicit febre libido flagrantior. de ista febre luxurie d2 isa. xxiiii. luxit videmia īfirmata ē vitis. ista febris pōt significari per illā febrē vel infirmitatē qua īfirmabat' istius reguli filius qui infirmabat' capharnaū q̄ erat villa pul

chritudinis. Et iterpretat^z villa cōsolatōis vel pulchritu-
dinis vel pinguedinis. Nā in pulchritudine vel pīguedi
ne vel cōsolatōne glorie tēporalis quotidie arripit hoīnez
febris luxurie ab ista īfirmitate sana^z per pniam. per illd̄
verbū qd̄ dicit dn̄s math. iiii. agite pn̄iaz et appropinqua
bit vobis regnū celoꝝ ¶ Quarta infirmitas d̄r lāguor. de
ista d̄r deu. vii. aufert a te dn̄s omnē languorē et oēs īfir-
mitates egypti pessimas quas nouisti vt inferet ꝛc̄. et ec
cle. xviii ante lāguorē adhibe medicinā et āte iudiciū īter
roga teipsū āte lāguorē huīlia te ipsū et in tēpore īfirmi
tatis ostēde cōuersatōnē tuā. lāguor iste ē īfirmitas pcti
cōuersa in cōsuetudinē. anꝗ̄ peccatū ducat^z in cōsuetudi
nē adhibe medicinā pnie et cōfessionis. sz sicut d̄r eccle. x.
lāguor plixior grauat medicū breuē lāguorē precidit me
dicus. ¶ Terciū ē videre quō et in qua hora oēs infirmita
tes iste curāt^z. et sciend̄ ē ꝙ p medicinā pn̄ie. vn̄ ezechie.
xviii. si ipius egerit pniam de oib⁹ pctīs q̄ ipse operatus
est iudiciū ⁊ iusticiā fecerit vita viuet ⁊ nō morietur. vel
possum⁹ dicere ꝙ oēs iste īfirmitates curāt^z p verbū dn̄i
vn̄ psal. misit verbū suū et sanauit eos. i. seruus vni⁹ dn̄i
qui sanat oīa. l' per verbum qd̄ dixit leprosis quos cura-
uit a lepra sua. lu. xvii. ite ostēdite vos sacerdotib⁹ et dū
irēt mūdati sūt. ite a cōtritōe ad cōfessionē et ī illa ostēdi
te vos sacerdotib⁹ quoꝝ ē discernere īter leprā ⁊ lepram.
dū irēt ī via. i. ī pposito cōfitēdi sanā^z ab omī infirmitate
pcti. vn̄ psal. dixi cōfitebor et tu remisisti ꝛc̄. sz ī septima
hora dz sanari p horā septimā mortis cōsideratō significa
tur. qr ī hora septīa declinat sol a meridie et vertit se ad
occasū. videm⁹ meridiē vite nrē trāsire et nos ī declinatō
ne poitos tēp⁹ ē vt oīs īfirmitas pctī relinquat nos et vt
ad dn̄m per pn̄iaz cōuertam^z. et hoc est qd̄ d̄r ioel. ii. con-
uertimi ad dn̄m in toto corde vrō ꝛc̄. ad deum q̄ nos facit
cōuerti per pn̄iaz meōria et cōsideratōe mortis. qr memo
ria mortis facit hoīem sepe a pctō decliare. vn̄ eccle. vii. fi
li meōrare nouissima tua et īeternū nō peccabis. preterea
mortis cōsideratō exitat hoīez ad pn̄iaz faciendum et ad

bene opandū.vñ greg. qui cōsideraret qualis esset in mor-
te ꝛc̄. vñ aposto.gall.vi.bonū aūt faciētes nō deficiamus
tēpoꝛe aūt suo metemus nō deficiētes gͦ dū tēpus habe-
mus opemur bonū ad oēs.et ideo chꝛistus clamat.io.vi.o
peramini cibū qui nō perit:sꝫ qui manet in vitā eternaꝫ.
Rogemus dn̄m vt det nobis hic ita opari vt possimus vi-
uere eternaliter cū eo sine fine amen.

¶ Dominica.xxiii.sermo.lvi.

Simile est regnū celoꝝ regi qui voluit ponere rō
nē cū seruis suis ꝛc̄.math.xix. In isto euāgelio
ostēdit᷑ ꝙ iniurias semp nobis illatas debemus
dimittere.qꝛ petro querēti a dn̄o quotiēs dimittēdū essꝫ
fratri suo peccāti in se.rn̄dit dn̄s.nō dico septies sꝫ septu
agesies septies.i.tociens quotiēs peccauerit in te.i. quo
tiēs pōt peccare debes dimittere scꝫ penitēti et veniam
petēti: et ostendit hoc dn̄s per simile de rege qui dimisit
omne debitū seruo suo rogāti eū scꝫ vt haberet paciētiaꝫ
in eū.sꝫ sicut dicit dn̄s et rex dimisit seruo suo multo ma
gis debet seruus cōseruo suo dimittere petēti veniā. ¶ In
isto euāgelio ad pꝛesens tria sunt nobis cōsiderāda. Pri
mū est quis est iste rex et qui sunt serui eius cū quibꝫ et
de quibus dꝫ rōnē ponere. Secūdū est quid ē istud debi
tū qd̄ ei debe᷑ et dimittit seruo suo rogāti eū. Terciū est
videre quid fiet de illis qui nolūt fratribus suis iiurias
dimittere.pꝛimū notat᷑ cū dicit.simile est regnū celoꝝ ꝛc̄
secūdū cū dicit.et cū cepisset ponere rōnē oblatus ē ei v-
nus qui debebat ei decem talēta ꝛc̄.terciū cū dicit. serue
neq̄.oē debitū dimisi tibi ꝛc̄ ¶ Primū ē videre quis ē ille
rex et qui sunt serui eius cū q̄bus dꝫ ponere rōnē.rex iste
chꝛistus ē.sicut dꝛ apoc.xxx.ipse ē in cuius femoꝛe ē scrip
tū.rex regū ⁊ dn̄s dominātiū.et ysa.xxxiii.dn̄s legifer nr̄
dn̄s rex nr̄ ꝛc̄. Legifer nr̄ dꝛ qꝛ doctrinā euāgelicā nos do
cuit.rex nr̄ qꝛ regit nos.iudex nr̄ qꝛ in fine nos iudicabit
rex gͦ iste c̄stus ē:serui eius sumus nos oēs.et hͦ duplici
rōe.pꝛīa ē qꝛ nos ad imaginē suā creauit.scd̄a ē qꝛ nos a s̄-
uitute dyaboli liberauit ⁊ magno p̄cio scꝫ sāguīe suo nos

redemit. vñ. i. corin. vi. empti enī estis precio̅ magno ⁊c. et ro. vi. liberati ꝟui sancti sumus iusticie. sicut enī exhibui⸗ stis mēbra vestra ꝟuire iniusticie et immūdicie et iniqui⸗ tati ad iniquitatē: ita nūc exhibete mēbra vestra ꝟuire iu sticie in sanctificationē. et luce. i. vt sine timore de manu inimicoꝝ nostroꝝ liberati ꝟuiamus illi in sanctitate et iu sticia corā ipso omnibus diebus nostris. Rex g° iste cristꝰ est ꝟui eius sumus nos omēs cristiani. rex iste cristus ad iudiciū veniet: et tūc cū oībus nobis ponet rationē de co⸗ gitationibus malis et de verbis ociosiosis et bonis nobis cōmissis. de istis et illis de quibus oportebit reddere rati onē in die iudicii. quere in illo ꝟmone. Redde rationē vil⸗ licatōis tue ⁊c. vere dn̄s ponet rationē cū ꝟuis suis in die iudicii qn̄ merita et opa vniuscuiusqꝫ examinabit et discu tiet. de hac discrepatōe habetꝰ iere. ii. cōtendam vobiscuꝫ in iudicio dixit dn̄s et cum filiis vestris disceptabo. vere tunc apparebit qualis vnusquisqꝫ fuerit. q2 sicut dicitur ephe. v. omnia q̄ arguūtur a lumine manifestātur. sic enī dn̄s illuminabit cōsciencias omniū vt omnibus appareat turpitudo eoꝝ. et certe sicut dicitur iere. xx. cōfundentur mali dicit dn̄s vehemēter: q2 nō intellexerūt obprobrium sempiternū quod nunq̄ delebitur. In illo extremo exami ne que fecerūt singuli oīa singulis erūt nota exeptis pec catis mortalibus vt tradunt sancti que per sanctā vel con venientē sanctificationē sunt deleta. sicut dicit beda. tūc enī opera et cogitationes palam omnibus ostendētur. tūc de cogitationibus et verbis oportebit reddere rationē. vn̄ dicit beatus grego. sic dn̄s vias nostras considerat ⁊ gres sus dinumerat: vt nec minutissime cogitatōes ac verba mi nutissima que apud nos vsu viluerunt q̄ eius iudicio dis⸗ cussa remaneāt. Preterea oportebit reddere rationem de decem talentis. i. de decē preceptis bene dominus exigit rationem a seruo suo qui debebat ei decem milia talento⸗ rum. i. expletionem decem preceptorum. per decē talenta significātur decē precepta q̄ per mille pseuerantia ⁊ per seuerantie cōsummatio. sꝫ quo° decē pōt reddere qui non

potest reddere vnū solum. sicut dicitur iob.xx.si voluerit contēdere cū eo nō poterit reddere vnū p mille.i.consum matōnē perfectōnis:sed nō possumus reddere vnū q2 non possumus vere dicere q vnū preceptū bene seruauim9 idō dominus precepit illi qui nō hēbat vnū vendere vxorē et filios 7 oīa que hēbat per vxorē. vt tangit glo.amor cupiditas q3 rerū temporaliū significat^r.per filios opera mala per omīa alia possunt significari circūstantie peccatorꝝ pro cupiditate et pro operibꝫ malis tāq̄ p vxore et filiis et pro circūstanciis pctōꝝ oportet penas soluere: sed ille rogauit dn̄m et dn̄s dimisit omne debitū.i.omnē trāsgressionē. In hoc docuit nos q debemus rogare dn̄m vt dimittat nobis omne debitum.

Debitum peccati duplex.

Secūdū est videre quid ē illud debitū. Sciendū est q duplex est debitū. Est enī debitū bonū et ē debitū malū. Debitū bonū ē illud debitū qd debemus deo et quod debemus pxio et qd debemus corpi nrō.vnd apo.ad ro.xiii. reddite oibus debita 2c. Deo debem9 tria timorē honorez et amorē.de duobꝫ primis dicit^r michee.i. si ego sū pater vester vbi ē honor meus et si dn̄s ego sum vbi ē timor meus.dic dn̄s de tercio deu.vi.diliges dn̄z ex toto corde 2c. Itē debem9 pxio nostro dilectōz.vnd ro.xiii.nemī quicq̄ debeatis nisi vt inuicē diligatis.Itē corpi nostro debem9 tria sustentatōnē mortificatōnē et laborē.vn̄ ro.xxxiii. cibaria et disciplina et onus asino. Itē ē debitū malū .s.delicti et debitū eterni supplicii. de debito delictoꝝ d2 hic. dimisit ei dn̄s omē debitū.i.omnē transgressionē et omēz culpā pctōꝝ suoꝝ.et math.vi.d2 in oratōne dominica.dimitte nobis debita nostra. Istud debitū solus dn̄s dimittit.q2 neō dimittit pctā nisi solus deus.vt hēt^r lu.v.

Debitum peccati tribꝫ moīs dimittit^r.

Sed sciend q istud debitum tribus moīs dimittitur per propositum scilicꝫ confitendi peccatum suum vel suā iniquitatē. et per cordis cōtritōnē.vn̄ psal.dixi confi.aduer. me iiusti.me.do.7 tu.2c. scdo p caritatis ardorē. vn̄ d btā

magdalena d2 luce vii. remittũtur ei pctã multa quoniã
dilexit multũ. et iterũ in ea amor caritatis rubiginẽ pec-
catoꝝ combussit q2 pctã cremabilia sunt et ad faciẽ ignis
stare nõ pñt. ¶ Tercio per iiuriarũ sibi illataꝝ dimissionẽ
vñ mat. vi. si enĩ dimiseritis hoĩnib9 pctã eorum dimittet
vobis pater vester celestis pctã vrã. omẽ debitũ et omne
delictũ eterni suplicii dimisit dñs seruo suo qñ rogauit e-
um. ¶ Terciũ est videre quid faciet dñs illis qui nolũt i-
iurias sibi illatas dimittere. talis aũt qui nõ vult iniuri-
as sibi illatas dimittere arguetur a dño in iudicio qui di-
cet ei serue neq̃ et immisericors omne debitũ dimisi tibi
quoniã rogasti me ⁊c. tũc domin9 ponet eũ in carcerẽ ifer-
ni obscurũ et ꝓfũdũ et tradet eũ tortorib9 inferni ad cru-
ciãdum quousq̧ redderit vniuersũ debitũ vsq̧ ad nouissi-
mũ quadrãtẽ quod nõ põt reddere nisi in hac vita. in ifer-
no nũq̃ q2 cruciabũt' ibi miseri sine fine. sicut dicit berñ.
quis luctus ẽ tristicie cũ sepabũtur impii a consortio iu-
storꝝ et a visione dei et traditi in ptãte demonũ ibunt cũ
ipsis in ignẽ eternũ et ibi erũt sine fine in luctu et gemi-
tu. Jtẽ ber. cruciabũt' miseri in iehẽna perpetue nũq̃ lu-
cẽ visuri nũq̃ refrigeriũ adepturi: sed per mile miliũ ãno-
rũ cruciãdi in iferno nec inde vnq̃ liberãdi. ideo iniurias
sibi illatas debz quilibet dimittere vt deus ei pctã sua di-
mittat et ne eũ in iudicio de hoc puniat hamo. mali ñ tã-
tũ dolebũt de supplicio q̃tũ de sepatõe a tãto cõsortio.

¶ Iniurias dẽm9 ꝓpter quattuor dimittere.

¶ Propter quattuor dz quilibz iniurias sibi illatas dimit-
tere libenter ex puro corde. ¶ Primũ est q2 quod dimissũ
erit homi per pniam domin9 in iudicio repetet ab illo q̃ i-
iurias sibi illatas ex toto corde nõ dimisit. vnde hic in fi-
ne. sic ⁊ pater vester celestis faciet vobis si ñ remiseritis
vnusquisq̧ fratri suo de cordibus vestris. ¶ Scdm ẽ q2 ta-
lis iniuriã creatori suo facit qui iniurias sibi illatas non
vult dimittere: sz de his vĩdictã q̃rit. vñ ro. xii. nõ nosmet
ipsos defẽdẽtes carissimi sz date locũ ire. scriptũ ẽ ei deu-
te. xxxii. michi vindictã ⁊ ego retribuã dixit dñs. vere de

illo qui q̄rit vindictā accipiet dn̄s in iudicio vidictā mul
tū crudelē. vn̄ ecclesiast. xxviii. qui vindicari vult a deo i
ueniet vindictā et pctā illius seruans seruabit. relinque
proximo tuo nocēti tibi et tūc deprecanti tibi peccata sol
uētur. ibidē dicit᷑. memēto nouissimoꝝ et desine immuta-
ri. imo sicut dicit᷑ ꝓuer. xx. ne dicas malū ꝓ malo reddā:
sꝫ expecta dn̄m et liberabit te de labore et expēsis et a pe
riculo corporis et anime et a debito iehenne. vere si talis
expectaret eū dn̄s vidicaret hostē eius patibulo īferni af
fligēdo et tātā vindictā de eo sumeret ꝙ totꝰ saciaret᷑ vi
dēdo. vn̄ ysa. vlti. dicit᷑. vermis eorū nō morietur᷑ et ignis e
orū non extinguetur et erit tūc vsq̄ ad sacietatē visionis
omni carni ¶ Terciū est q2 orōnem illius nec orōnem pro
eo factā ab alio dn̄s nō audit ita ꝙ valeat ei ad vitā eter-
nā nec ad oblatōnē nec ad sacrificiū eius respiciet. vn̄ ec-
cle. xxxviii. quis orabit ꝓ delictis illius. super illō dicit
īterlin. frustra quis ꝓ illo orat qui fratri debitā caritatē
negat et nō solū orōnes et sacrificia. vnde mat. xviii dicit
christus. si offers munꝰ tuū ad altare et ibi recordatꝰ fue
ris quoniā frater tuus habet aliquid aduersū te vade pri
us recōsiliari fratri tuo et relinque ibi munus tuū et tūc
veniēs offeres munus tuum. ¶ Quartū est q2 talis pōtē
per quē debet ire ad paradisū destituit. pons eūdi ad pa-
radisum est misericordia quā frāgit qn̄ misericordiam ne
gat fratri suo qui in eum deliquit q2 sicut dr̄ iac. i. iudici
um sine misericordia fiet illi qui nō fecit misericordiā. et
beatus aug. vnusquisq̄ talē īdulgētiā accepturꝰ est a dn̄o
qualez ipse dedit ꝓximo. qui g° vult ad misericordiā dei
veire ⁊ ꝙ ei dn̄s peccata sua dimittat debꝫ ꝓximi sui mi
seri oēs iniurias sibi illatas ab eo dimittendo. et hoc ē qđ
dicit iesus christus luce. vi. estote misericordes sicut pat᷑
vester misericors est. postea sequitur dimittite et dimit-
tetur vobis. et sicut dicit᷑ mat. vi. beati misericordes quo
niā ipsi misericordiā eius cōsequētur. Rogemus iesū chri
stū vt per miam suā det nobis omēs īiurias nobis illatas
ita ex corde dimittere vt in fine possumus ad suam miam

peruenire qd nobis prestare dignet' iesus christus amē.

¶Dominica xxiiii. additio sermo. lvii.

Magister scimus quia verax es ꝛc. Jesus cōmēdatur hic a duobꝫ. ab auctoritate ibi magister a veritate ibi q2 verax es ꝛc. Cōmēdat' a triplici veritate. p21° a veritate vite ibi q2 verax es. scdo. a veritate doctrine ibi. et viā dei in veritate doces. tercio a veritate iusticie ibi. et nō ē tibi cura d aliquo. Magisteriū ei9 versat' circa quattuor. circa documētū huilitatis ad extirpationē supbie. circa documētū pauptatis ad extirpatōnem cupiditatis. circa documētū penitētie ad extirpatōnē carnalitatis vel cōcupiscētie. circa documētum caritatis ad extirpatōnē malicie. ¶De primo sic. dñs vidēs ꝙ nō possumus ire ad regnū glorie nisi per huilitatē docuit nos huilitatē dicēs. nisi cōuersi fueritis et efficiamī ꝛc. Notandū ꝙ qui vult ire per bassum ostiū oportet ꝙ se huiliet ⁊ non potest ire erecto capite. cū ergo ostiū per quod itrat' in regnū dei sit bassum per huilitatē quod dico ostiū christ9 est nō potes itrare: nisi te huilies hoc ostium humiliauit se vsqꝫ ad ablutōnē pedū. ¶De secūdo sic. dominus vidēs ꝙ paupertas est via ad regnuꝫ dei docuit paupertatē. hō eni oneratus nō pōt de facili ascēdere montem altuꝫ. qui ergo est oneratus pondere diuitiaꝝ ponendo amorē in diuitiis nō pōt ascendere in paradisum qui est mons altus. Jtē sic est asinus oneratus nō pōt intrare per angustam portā. similiter homo oneratus amore diuitiarum non potest intrare in regnū dei cum non possit intrare nisi per angustā portam. Jtem asinus vel equus magno onere exoneratus gaudet. homo aūt nō gaudet quādo deus exonerat eū cuꝫ deberet gratias agere deo ipsum blasphemat. Jteꝫ in mari procelloso naues exonerantur: ita ꝙ nobiles merces piciūt' in mare ne naues periclitent' g° cū sum9 in mari pcelloso qd ē mūd9 scdm ꝙ dici' in psal. h° mare magnū ꝛc. dēm9 exonerari pondere diuitiarū ne periclitem'. paupertatē dominus verbo cōmendauit cū iuuenis

interrogauit dn̄m dicēs. magister quid faciēdo vitā eter-
nam possidebo zc̄. dn̄s rn̄dit. vade et vēde oīa zc̄. Itē facto
cuidā ei dicēti. mgister sequar te quocūq̧ ieris. dixit dn̄s
vulpes foueas hn̄t et volucres celi nidos. filius aūt hois
zc̄. ¶ De tercio sic. dn̄s vidēs ꝙ pnīa ē via ad regnū dei do
cuit nos pnīam. nō eī decet hoīez vestitū veste sordida sta
re corā rege in aula sua. nullū īdecēs erit ī aula celesti gͦ
nullus existēs ī veste carnalitatis q̄ ē sordida poterit esse
in aula celesti. de veste carnalitati dicit ſ iudas odiētes eā
q̄ carnalis ē maculata tunica. Itē scriptū ē in hester ꝙ nul
lus indutus sacco carnalitatis pōt intrare aulā ihesu cri-
sti qui ē verus assuerus. Itē post mutatione aque in vinū
dixit nicbodemus dn̄o. nemo pōt hec signa face zc̄. p aquā
q̄ fluida ē designat² carnalitas q̄ fluida ē. per vinū auste-
ritas pnīe. nullus gͦ pōt mutare aquā carnalitatis in vi-
nū pnīe nisi fuerit deus cū eo. Itē qn̄ vna pars statere ele
uat² altera deprimit². nos sumus sicut statera: qn̄ corpus
eleuat² aīa deprimit²: qn̄ corpus deprimit² aīa eleuat². de
pnīa dicit dn̄s mat. iii. quid ē q2 miaz volo ⁊ n̄ sacficiū. nō
veni vocare iustos: sz pctōres ad pnīam. ¶ De quarto sic.
dn̄s vidēs ꝙ caritas ē via ad regnū dei docet nos carita-
tē. spōsa eni nō poterit esse cū spōso sine veste nuptiali. ve
stis nuptialis ē caritas. sic ē ꝙ vetula qn̄ vadit ad vinum
portat vas vel mēsurā vbi possit poni vinū. similiter si tu
vis habere vinū beatitudinis oportebit hēre mēsurā q̄ est
caritas. quāto eni plus hūeris de caritate tanto plus ha
bebis de beatitudīe. ¶ De veritate sic. veritas ē īdiuisio en
tis ab esse. quā veritatē multi nō hn̄t: sed diuisionē. q2 cor
eoꝝ ē diuisum ēca tpālia. de quibus dicit ꝓpheta. diuisuz
est cor eoꝝ nūc interibūt nō morit² quis ⁊ si hēat manū ab
scisam vel diuisam ⁊ sic de aliis mēbris. si aūt diuisum fu
erit cor alicuius morit² statim. Itez si hūerus vel pes fue
rit ex̄ locū ꝓpriū pes vel hūerus dolebit. gͦ cū deus sit lo
cus aīe ipsa aīa si fuerit ex̄ deū dolebit. itē quidā sūt silēs
mastino seni. mastin⁹ senex pmittit ꝙ musce cōedūt aures

suas nichil facit nisi mouere caput pede suo nō se ꝓtegit iuuenis autē canis bene pede suo protegit. similiter sunt quidā senes qui nō se defēdunt ab immūdis cogitationibus caput aūt suū mouēt qn̄ remordet eis cōscia: sʒ nō defendūt se bona cogitatiōe. bonus aūt homo bn̄ se defēdit. Item non ē veritas sine rectitudine. exemplū: sagitarius de sagita distorta nunq̄ faciet bonū ictū. similiter qui facit opera de genere bonoꝝ nūq̄ faciet bonū ictū si habeat distortā intētionē. Rogemus ꝛc̄.

¶ Item de eadē dn̄ica. xxiiii. sermo. lviii.

Ostēdite michi nūmisma cēsus at illi obtulerūt ei denariū: et ait illis ihesus. cuius ē imago hec et supscriptio eius ꝛc̄. math. xxiii. Miserūt principes sacdotū et scribe phariseos quosdā et quosdā milites herodis ad ihesum vt interrogarent eū an iudei deberent dare tributū cesari. et si diceret nō milites herodis caperēt eū quasi cōtrariū cesari. si diceret sic quasi cōtrarius legi dānaret. vn̄ volētes capere eū i sermōe dicūt ei magister scimus qꝛ verax es ꝛc̄. magistrū eū vocant et tn̄ discipuli eiꝰ nolūt esse ꝛ viā dei in veritate doces scʒ triplicē. ¶ Via veritatis triplex.

¶ Prima ē rectitudo virtutū. vn̄ puer. iiii. vie eiꝰ vie pulchre et semite eius pacifice. Secūda obseruatio mādatoꝝ psal. viā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri. Tercia penitētia. vn̄ ysa. xxx. hec ē via ambulate in ea. ¶ Primā viā docuit christus math. v. beati paupes spū. Secūdā docuit christus. math xix. si vis ad vitā ingredi serua mādata. Terciam docuit christus. math. iiii. cepit ihesus predicare et docere agite penitētiā ꝛc̄. et dicūt ei: et nō ē tibi cura de alquo. nō psonas hominū respicis: sʒ dicis veritatē maioribus ꝛ minoribus querūt an liceat eis cēsum dare cesari aut nō. et ipse dixit. ostēdite michi nūmisma census ꝛc̄. In verbis istis ad presens duo pn̄t cōsiderari. Primū est quid p istū denarium significa quē dn̄s q̄rit vt ei oñdat. Secūdū q̄ in isto denario requirūt ad hoc q̄ a deo in celesti patria tanq̄ p bono ꝛ vero recipiat. Primū notat cū dicit oñdite michi

nummisma census 2c. Scdz notat² cum dicit. cui⁹ ē imago hec et superscriptio. per istū denariū significa² quelibet aīa fidelis ad imaginē dei facta. hic ē denarius de q° dz lu.x. vbi dicit² ꝙ mulier hñs decē dragmas si perdiderit vnā nōne accēdit lucernā et euertit domū suā et querit diligēter donec īueniat eā. scdz sacros expoītores mulier ista ē sapīa dei filius. per decē dragmas sigīficā² hoīnes et āgeli q2 regis sui. i. dei hñt imaginē sibi impressaz scz rōnē: sed vnā dragmā perdit mulier qñ homo a ratōne recessit sed mulier ad querēdū dragmā lucernā accēdit. i. dei sapīa ad querendū hoīnē in carne apparuit. lucerna ē lux incensa. i. verbum in carne tunc lucerna luxit qñ christus inter hoīnes claruit: domū autē euertit qñ corda hominū predicādo de pctis suis turbauit: sed dragma repit² cum silitudo dei in hoīne reperit². per istū g° denariū significa² qlibet aīa fidelis ad imaginē dei facta.

Denarii octo proprietates.

Scdm est videre q̄ in isto denario requirūt² ad h° ꝙ ī celesti patria a dño tāꝓ bon⁹ et ver⁹ recipiat². Et sciēduz ꝙ. viii. requirunt². Primū est materia debita denarii denarius cesaris erat aureum. siliter est aīa que est denarius dei debz esse spiritualiter materia auri. vñ eze. xxviii. aurum opus decoris tui 2c.

Auri quattuor ppzietates.

Quattuor sūt in auro q̄ debet habere aīa. Primū ē ꝙ rubeū ⁊ multū preciosū. per h° significa² feruor caritatis quē debet hēre in se aīa fidelis hoc ē aurū eiulach qd est optimū vt habe² gen̄.ii. hoc significa² per aurum qd tres reges obtulerūt christo. de q° dicit² mat. ii. vbi dz ꝙ tres reges venerūt ab oriēte qui obtulerunt christo aurū thus et mirrā. Illi qui sciunt se bñ regere ista tria debēt summo regi christo offerre scz aurum id est feruorem caritatis et thus id est deuotōnem orōnis et mirram id est mortificationem carnis. Item aurum solidum est et aīma debet esse solida per patientiā in tribulatōe et per verā humilitatez. vñ dz esse sicut vas auri solidū ornatū omī lapide

precioso sicut dr eccle.i. de simeone filio eius sacerdotis magni. Itē aurū ductile ē et aīa dz esse ductilis per obedietiā ad faciēdū dei et pxioꝝ suoꝝ volūtatē. vn̄ nō debet hēre cor rustici qd semper ad omē bonū cōtradictoriū est sed cor regis. vn̄ puer. xxi. sicut diuisiones aquaꝝ ita cor regis in manu dn̄i quousqꝫ voluerit molestabit se. ⁊. i. re. xv. melior ē obedietia q̄ victima. Itē lucidū ē ⁊ aīa lucida dz esse per bonū exēplū et bonā et honestā cōuersatōnē et hoc ē qd dicit christus. mat. v. luceat lux vrā corā hoībus vt videāt opera vrā bona et glorificent patrē vestrū qui ē in celis ¶ Scdz ē pōdus debitū. denari⁹ ille qui pcensu soluebat valebat decem denarios cursales et vsuales qui decē precepta significāt: pōdus debitū habet aīa q̄ habet in se obseruātiā decē preceptorū. decē precepta bn̄ custodit qui christū vere diligit. vn̄ io. xiiii. dicit christus. si diligitis me mādata mea seruate. vel per pōdus pōt significari grauitas moꝝ quā dz hēre aīa fidelis hoc ē pondus debitū qd requirit in isto denario. s. in aīa fideli. s. morū grauitas vt oīs leuitas remoueat vt nō sit sicut palea ante faciē vēti. et sicut sūt multi qui nō sūt stabiles in bono. d quibz dr iob. xxi. erūt sicut palee āte faciē vēti. ⁊ sicut fauilla quā turbo dispersit. et treñ. i. peccatū peccauit hierusalē pp̄terea istabilis facta ē. per pōdus gº significat grauitas morū et cōsciētia in bono quā dz hēre aīa fidel de hº dicit eccl. ii. fili attēde ad seruitutē dei et sta i iusticia et timore et prepara aīaz tuā ad tētatōnē. ⁊ sapi. v. stabūt iusti in magna cōstātia aduersus eos qui se angustiauerūt. vel pōdus qd in isto denario requirit ē districtū iudiciū in operibz faciēdis et verbis pferēdis. vn̄ isa. xxviii. ponā iudiciū in pōdere et iusticiā in mēsura. et puer. xxvi. pondus ⁊ statera iudicia dei sūt ⁊ opa ei⁹. Itez in verbis pferendis. vn̄ eccl. xxviii. verba prudentiuz statera pōderabāt. i. in iudicio rōnis ¶ Terciū ē imago summi regis. vn̄ dicit glo. sicut cesar exigit ipressionē sue imaginis in denario suo sic deus aīam luīne vultus sui cōsignatā. vnd imago que in aīa requirit ē lux grē que in ea

infundit᷑ in baptiſmo. inſignita eni debet eſſe lumen gratie. i. dei ymaginis. vñ pſal. ſignatũ ẽ ſup nos lumẽ vultus tui dñe. i. lumẽ gratie qua reformat᷑ ymago tua ſcꝫ creationis in nobis qua tibi ſimiles ſumus. ſicut dicit glo. ſup illud. ſignatum eſt ꝛc̃.

¶ Imago dei triplex in nobis.

¶ Triplex ẽ imago dei: ſcꝫ creatõis prima. ſecũda recreatõis. tercia ſimilitudinis vel glorificaitõis vel nature vel gratie. Prima q̄ ẽ imago creatiõis ẽ qua creatus ẽ hõ ad dei imaginẽ q̃tũ ad naturalia: et ad eiꝰ ſimilitudinẽ q̃tũ ad gratuita ſiue virtutes. de hͦ di᷑ geñ. i. creauit deus hominẽ ad imaginẽ et ſimilitudinẽ ſuã. imago recreatiõis p quã format᷑ imago creatõis ſcꝫ dei gratia q̄ mẽti reparande infũdit᷑ in baptiſmo. de prima et ſecũda di᷑ ſimul eccl. xvii. vbi di᷑. deus creauit hoiem de terra ꝛc̃. et ſm imaginẽ ſuã creauit eũ. ecce pria creatio et iterũ cõuertit eũ in ipſũ: in hͦ recreatõ nota᷑. ¶ Tercia ſilitudinis ſiue glorificatõis. hec ẽ imago icreata ppter quã factꝰ ẽ hõ ad imaginẽ et ſimilitudinẽ dei. de iſta dicit apo. ro. viii. quos p̄ſciuit hos et predeſtinauit conformes fieri imaginis filii dei vt ſit ille priogenitꝰ i multis fratribꝫ. et . i. cori. iii. ſcimꝰ qͦniã cũ apparuerit ſimiles ei erimus. vere ad imaginẽ totius trinitatis factꝰ ẽ hõ. et ad ſimilitudinẽ ſimilis ẽ deo patri p memoriã: filio p itelligẽtiã: ſpũiſancto p dilectionēꝫ.

¶ Imago dyaboli triplex.

¶ Sed econtrario tria ſunt per q̄ põt figurari imago dyaboli per q̄ deturpat᷑ iſta triplex imago dei in aĩa. Primũ eſt reatus pcti originalis. Scdm ẽ deformitas pcti actualis mortalis. Terciũ eſt impenitẽtia finalis ſiue pctũm deſpatõis. ¶ Primũ ſcꝫ pctũm culpe originalis q̄ eſt pria imago dyaboli deturpatur prima imago creatõis. de iſta prima imagine dyaboli di᷑ iere. ii. vbi di᷑. vbi ẽ dñs qui aſcendere nos fecit de egypto qui trãſduxit nos p deſtuꝫ p terrã inhitabilem p terrã famis et ſitis ad imagineꝫ mortis. per egyptum que tenebre interpretatur ſtatus peccati originalis ſignificatur ppter tenebroſitatem inflictaꝫ

nobis per peccatū illud et ꝓpter tenebrositatē inferni ad
quā facit aīam descēdere qn̄ decedit sine baptismo. ab hac
tenebrositate facit nos christus ascēdere p̄ grām renoua
tiōis et regnatōis spūssancti quā effudit in nos hūdāter
per ihesum christū saluatorē nr̄m in baptismo. sicut dicit
ad thi. i. similiter p̄ desertū status peccati originali signi
fica in q° diuidit hō a tota trinitate: et tūc fit terra inha
bitabilis et inuia p̄ infirmitatē: et ignorantiā et maliciā q̄
infligūt nobis p̄ illud peccatū. sicut dicit beda et terra si
tis fit p̄ cōcupiscētiā: q2 sitire facit carnales voluptates
et p̄ illud imago mortis in aīa supinducit et hoc pōt dici
signū dyaboli et imago eius.

Homo tria incurrit p̄ peccatū originale.

Et sciendū q̄ tria inducūt homini p̄ peccatū originale.
Primū ē ad malū faciēdū ꝓnitas. vn̄ gen̄. ix. ꝓni sunt sen
sus hōis et cogitatio ad malū. p̄ hoc substracta ē libertas
arbitrii seruituti qđ deflēs apost. ad ro. vii. dicit. ego au
tē carnalis venūdatus sum pctō. Scđm est ignorātie ceci
tas p̄ quā obscurata est ratio q̄ deflet tho. iiii. dicēs. qua
le gaudiū michi erit qui in tenebris sedeo et lumē celi nō
video. per h° sepe accidit q̄ dicimus malū bonū et amarū
dulce. Terciū est ad bonū faciēdū difficultas et illud est
cōtra volūtatē eligēdi qđ bonum est. vn̄ ro. vii. nō qđ volo
hoc ago: sȝ malū quod odio hoc facio: nūc aūt ego nō ope
ro et illud: sȝ quod habitat in me peccatū. Prima g° ima
go scȝ creatōis sic deturpata est p̄ peccatū originale p̄ qđ
imago dyaboli impressa est in aīa: sȝ reparat imago dei et
reparatur deturpatio illa in aīa p̄ grām quā infudit dn̄s
in baptismo et hec est imago recreatōis. Itē imago recre
atōis p̄ grām deformatur p̄ deformationē cuiuslibet pcti
mortalis qđ facit hō post baptismū et denigrat. vn̄ tren̄.
iiii. denigrata est facies eoꝝ sup carbones et nō sunt cogni
ti in plateis. et naū. ii. facies eoꝝ sūt sicut nigredo olle qn̄
peccauit mortaliter supinduit aīa secūda imagine dyabo
li. de qua dicit in psal. in imagine ptrāsit idem dicit ima
ginē eoꝝ ad nichilū rediges scȝ qn̄ imaginē tuā secūdum

rationē ad nichilum redigerūt propter effigies diuersoꝝ peccatoꝝ. Isti pctōres mutauerūt p peccata sua gloriā in corruptibilis dei in similitudinez imaginis corruptibilis hominū et volucrū et quadrupedū et serpētū. p volucres que in altū volāt ⁊ duas alas hn̄t significat² peccatū sup bie q̄ hȝ duas alas iactanciā in verbis: arogātiā in factis. supbi sunt sicut aquila q̄ volat altius aliis auibȝ sicut dz puer. xxx. viā aquile. i. supbi ī celo ignorat deus. et abdie i. dicit² si exaltat⁹ fueris vt aquila o tu supbia: et si inter sydera posueris nidū tuū. inde trahā te dicit dn̄s. p quadrupes significat² peccatū luxurie que hȝ quaᵒʳ pedes q̄ sunt fornicatio adulteriū incestus peccatū cōtra naturaȝ vel tactus illicitus et visus et colloquia praua et cōscien tia mala. per serpētē peccatū detractōis significat². qꝛ si cut serpēs occulte detrahit. ita p ista pctā mortalia et p a lia sua imago inducit² in aīa. scd̄a imago dei in aīa p ista pctā deturpat᷑: sȝ p grām repat². tercia imago dyaboli ī penitētia finalis siue peccatū desparatōis. de ista dz apoc. xvi. vbi dicit² ꝙ primus angelus effudit fialā suā in terrā et factū ē vulnus seuū ⁊ pessimū in hoīes qui habebāt ca racterē bestie et in eos qui adorabāt bestiā et caracterē e ius. primus āgelus pōt dici christ⁹ qui ē primū pricipiū oīs creature et finis. ipse ē alpha et oo. apoc. i. hic effudit fialā suā manifestādo. iusticiā suā ī futuro qn̄ ipse iudex effūdet irā sup pctō. es. sicut dicit psal. effunde irā tuam sup eos ⁊c̄. et tūc fiet vulnus seuū et pessimū sup eos qui hn̄t caracterē supbie. i. sup destinatos et induratos et de speratos. qꝛ tales habent principaliter hunc caracterem et imaginē dyaboli. per peccatū originale et p deformita tem actualis mortalis peccati. et per peccatū desperatio nis in die iudicii dicet dn̄s. vn̄de michi nūmisma census. et q̄ret cuius ē hec imago si supbus est vel auarus vel lu xuriosus necesse habebit rn̄dere cesaris. i. dyaboli qui oēs aīas vult possidere et statim dicet² sentēcia irreuocabilis Reddite q̄ sunt cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo. i. reddi te cesari. i. dyabolo omnes quibus imprimit² imago eius.

tradite eos tortoribus inferni. vñ ligatis pedibus ꝛ manibus eicite eos in tenebras exteriores. sicut hētᷣ mat. xxii. sꝫ reddite q̄ sunt dei deo. i. illis qui hn̄t imaginē dei scꝫ lumē gratie datā i gliam sempiternā. vñ sicut diᷣ. i. cori. xv. sicut portauimus imaginē terreni ita portemus imaginē celestis. i. lumē grē. hec imago ē recreatōis q̄ requiritᷣ in isto denario scꝫ in aīa ¶ Quartū ē supscriptio interior et exterior. supscriptio interior significat caritatem. qr sicut supscriptio supponitᷣ imagini ita caritas supponitᷣ omnibus virtutibus. iō dicit apost. corin. iii. sup oīa caritatē habete ꝛc̄. preterea sicut supscriptio denotat cuius ē imago denarii. ita caritas notificat et oñdit qui sūt discipuli cristi. vñ io. xiii. in hᵒ cognoscēt vos oēs qr discipuli mei estis si dilectionē hēatis ad iuicē. et. i. corin. viii. qui diligit deum hic ē cognitus a deo. supscriptio exterior q̄ requiritur in isto denario ē bonū opus. in supscriptōe denarii ponitᷣ nomē imperatoris et regis. si gᵒ cristiani dicimur a cristo oportet ꝙ veritas nois cristi summi regis bonis opibus cōprobeᷣ in nobis. et sic iux̄ rei veritatē opa cristi imitemur. quia supscriptionē nois cristi imprimit in aīa bonū opus. vult gᵒ dn̄s in denario suo scꝫ in aīa istā duplicē supscriptionē intus per amorē verū. exterius per opationē bonaꝫ. vñ ipse dicit canti. viii. sponse sue. pone me vt signaculuꝫ super cor tuū per amorē: vt signaculū sup brachiū per operationē. dicit iterum: sꝫ multi sunt qui hn̄t supscriptionē id est caracterē dyaboli. vt illi qui imitātur opa eius isti ponētᷣ in stangnū ignis ardētis. vñ apoc. xxx. qui acceperunt caracterē bestie et adorabāt imaginē eius. hi viri immissi sunt in stāgnū ignis ardētis et sulphurētis. ideo superscriptionē dei q̄ est bona opatio debet habere aīa fidelis et nō supscriptionē dyaboli. nec eius caracterē ¶ Quitū qd̄ requiritᷣ in denario ē sonus. ita in aīa requiritᷣ sonꝰ fidei et peccatoꝝ cōfessio. vñ sonora dꝫ esse per fidei ꝛ peccatoꝝ suoꝝ cōfessionē. de cōfessione fidei dicitᷣ ro. x. corde creditᷣ ad iusticiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē. de sono cōfessionis peccatoꝝ diᷣ cāti. ii. vbi dicit spōsus sponse. osten

mq. 13 ff ($x^{6 \text{ à } 8}$, $y^{1 \text{ à } 10}$, z^{1})